

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE 2025

PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Zpracoval: Krajský úřad Královéhradeckého kraje
Odbor územního plánování a stavebního řádu
Oddělení územního plánování

Doklad o projednání

Doklad o projednání územně analytických podkladů

I. Identifikační údaje

1. Řešené území
KRÁLOVÉHRADECKÝ KRAJ
2. Název úřadu pořizovatele
KRAJSKÝ ÚŘAD KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE
3. Identifikační číslo nebo obdobný údaj
70889546
4. Sídlo pořizovatele, kontakt
 - a) Obec
HRADEC KRÁLOVÉ
 - b) PSČ
500 03
 - c) Ulice (část obce)
PIVOVARSKÉ NÁMĚSTÍ
 - d) Číslo popisné / orientační
1245
 - e) Jméno a příjmení a funkce oprávněné osoby
ING. PETR HÁP, VEDOUcí ODDĚLENí ÚZEMNíHO PLÁN OVÁNí
 - f) Číslo telefonu
+420 725 705 086
 - g) E-mail
PHAP@KR-KRALOVEHRADECKY.CZ
 - h) Identifikátor datové schránky
gcgbp3q

II. – projednání

5. Orgán, který územně analytické podklady projednal
RADA KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE
6. Datum projednání
10. SRPNA 2026
7. Výsledek projednání
RADA KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PROJEDNALA 6. ÚPLNOU AKTUALIZACI ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE V ROZSAHU ROZBORU UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ PODLE § 66 ODS. 3 ZÁKONA Č. 283/2021 SB., STAVEBNÍ ZÁKON, VE ZNĚNÍ POZDĚJŠÍCH PŘEDPISŮ, A § 7 VYHLÁŠKY Č. 157/2024 SB. A PŘIJALA USNESENÍ Č. RK/23/1030/2026.

Příloha: **FOTOKOPIE USNESENÍ RADY KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE Č. . RK/23/1030/2026**

**RADA
KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE**

**V Ý P I S
U S N E S E N Í**

z 23. schůze Rady Královéhradeckého kraje,
konané dne 10. srpna 2026

USNESENÍ RK/23/1030/2026

Rada Královéhradeckého kraje

I. p r o j e d n a l a

podle ustanovení § 66 zákona č. 283/2021 Sb., stavební zákon v platném znění, 6. Úplnou aktualizaci územně analytických podkladů Královéhradeckého kraje

II. u k l á d á

Ing. Miroslavu Vrbovi, MPA, řediteli Krajského úřadu Královéhradeckého kraje,

zveřejnit 6. Úplnou aktualizaci územně analytických podkladů Královéhradeckého kraje způsobem umožňující
dálkový přístup

termín: 31.12.2026

Petr Koleta v. r.
hejtman Královéhradeckého kraje

V Hradci Králové, dne 26. srpna 2026
Za správnost vyhotovení: Ondřej Novotný

Digitally signed by
Ondřej Novotný
Date: středa 26. srpen 2026
10:17:32

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJ PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Zpracovatel:

Krajský úřad Královéhradeckého kraje
Odbor územního plánování a stavebního řádu
Oddělení územního plánování

Kontaktní osoby zpracovatele:

Ing. Jitka Macková
Mgr. Petra Havlová

Obsah:

Seznam zkratk	12
Použité podklady	14
1 ÚVOD	15
2 ZÁKLADNÍ ÚDAJE O KRÁLOVÉHRADECKÉM KRAJI	19
3 CHARAKTERISTIKA DATABÁZE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ	36
3.1 B001 vývoj počtu obyvatel	36
3.2 B002a věkové složení obyvatelstva	38
3.3 B004a vzdělanostní složení obyvatelstva	42
3.4 B006 sídelní struktura	45
3.5 B007 ekonomická aktivita podle odvětví	47
3.6 B007a daňové příjmy rozpočtů obcí a krajů	51
3.7 B007b hrubý domácí produkt	57
3.8 B008 nezaměstnanost	58
3.9 B009a vyjíždka a dojíždka do zaměstnání a škol	59
3.10 B011 výstavba domů a bytů	62
3.11 B012a obydlenost bytového fondu	66
3.12 B013 stáří a struktura bytového a domovního fondu	68
3.13 B015 rekreační oblasti	72
3.14 B016 počet staveb pro rodinnou rekreaci	73
3.15 B017 kapacita a kategorie ubytovacích zařízení	74
3.16 B019a podíl obyvatel napojených na veřejnou technickou infrastrukturu	77
3.17 B022 podíl zemědělské půdy z celkové výměry územního celku	79
3.18 B023a podíl druhu pozemků z celkové výměry zemědělské půdy	82
3.19 B026a podíl tříd ochrany zemědělské půdy z celkové výměry územního celku	89
3.20 B027a podíl jednotlivých druhů pozemků z celkové výměry územního celku	91
3.21 B032 hranice přírodních lesních oblastí	97
3.22 B033 hranice bioregionů a biochor	99
3.23 B034 hranice klimatických regionů	102

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

3.24	B034a regionalizace území dle míry ohrožení suchem	104
3.25	B035a počet obcí a obyvatel na území s překročeným imisním limitem	107
3.26	B037 další dostupné informace o území	107
	Mapy povodňového ohrožení	107
4	ZJIŠTĚNÍ A VYHODNOCENÍ STAVU A VÝVOJE ÚZEMÍ, JEHO HODNOT A LIMITY VYUŽITÍ ÚZEMÍ, TO VŠE V ČLENĚNÍ ZEJMÉNA NA:	108
4.1	ŠIRŠÍ ÚZEMNÍ VZTAHY	108
4.2	PROSTOROVÉ A FUNKČNÍ USPOŘÁDÁNÍ ÚZEMÍ	110
4.3	STRUKTURA OSÍDLENÍ	112
4.4	SOCIODEMOGRAFICKÉ PODMÍNKY A BYDLENÍ	114
	Charakteristika vstupních údajů	114
	Základní demografické znaky kraje a jejich porovnání v rámci ČR	114
	Populační vývoj Královéhradeckého kraje	120
	Věkové složení a proces stárnutí obyvatel Královéhradeckého kraje	127
	Ostatní vnější vlivy populačního vývoje Královéhradeckého kraje	133
	Struktura domácností	140
	Bydlení	140
	Základní charakteristika bytového fondu a vývoj bydlení	140
4.5	PŘÍRODA A KRAJINA	146
	Biogeografická diferenciacie kraje	146
	Ochrana přírody	150
	Využití území a koeficient ekologické stability,	154
	INDIKATOR KES	154
	Územní systém ekologické stability	156
	Lokality výskytu zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů a Biotopy vybraných zvláště chráněných druhů velkých savců (BVS)	157
	Krajina	158
4.6	VODNÍ REŽIM A HORNINOVÉ PROSTŘEDÍ	160
	Hydrologická charakteristika území	160
	Přírodní léčivé zdroje	160
	Chráněné oblasti přirozené akumulace vod	161
	Chráněná území pro akumulaci povrchových vod	162
	Stav povrchových a podzemních vod	164
	Rizikovitost útvarů podzemních vod z hlediska chemického složení a kvantitativního stavu	166
	Vodní zdroje	169
	Vodní režim v krajině	170
	Orná svažité půda	172
	Záplavová území	174
	Základní geologický přehled	176
	Prostorová diferenciacie surovinového potenciálu v území kraje	177
	Vliv horninového prostředí pro územní rozvoj kraje	178
	Surovinová politika kraje	179
	Těžba nerostných surovin – chráněná ložisková území, ložiska nerostných surovin, dobývací prostory	179
	Riziková území – sesuvná, poddolovaná území, stará důlní díla	185
	Vliv těžební činnosti na životní prostředí a stav využití nerostných surovin	189
	Stav koncepčního řízení využívání nerostných surovin	189
	Struktura těžby a význam kraje v rámci ČR	189

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJ PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Energetické a rudní suroviny – historická stopa v území	190
Průzkum nekonvenčních surovin	190
Prostorové rozložení ložisek stavebních surovin	190
Životnost zásob a dlouhodobá perspektiva	190
Závěrečné hodnocení	190
Radonové riziko	190
Výskyt radonového rizika v Královéhradeckém kraji	191
4.7 KVALITA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ	195
Ovzduší	195
Stav kvality ovzduší v kraji	195
Zdroje znečištění	196
Hodnocení kvality ovzduší	197
Odpadové hospodářství	202
Produkce komunálního odpadu	204
Zařízení na zpracování odpadů	205
4.8 ZEMĚDĚLSKÝ PŮDNÍ FOND A POZEMKY URČENÉ K PLNĚNÍ FUNKCÍ LESA	208
Zemědělský půdní fond (ZPF)	208
Ochrana zemědělského půdního fondu	210
Pozemky určené k plnění funkcí lesa (PUPFL)	211
Přírodní lesní oblasti (PLO)	211
Lesnatost a prostorové rozdíly	213
Kategorie lesa a funkční význam	215
4.9 OBČANSKÁ VYBAVENOST VČETNĚ JEJÍ DOSTUPNOSTI A VEŘEJNÁ PROSTRANSTVÍ	218
Vzdělávání a výchova	218
Sociální služby	219
Zdravotnictví	222
Kultura	225
Veřejné prostranství	226
4.10 DOPRAVNÍ A TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA VČETNĚ JEJICH DOSTUPNOSTI	227
Dopravní infrastruktura	227
Podklady	227
Politika územního rozvoje ČR (ve znění Aktualizací č. 1-7 a Změn č. 8 a 9) a problematika dopravní infrastruktury	227
Rozvojové oblasti a rozvojové osy, specifické oblasti:	227
Silniční doprava	229
Dálnice D11	229
Dálnice D35	230
Železniční doprava	230
ŽD2 Koridor Pardubice – Hradec Králové	231
Charakteristika stavu dopravní infrastruktury a dopravní obslužnosti území kraje	231
Silniční síť	231
Železniční síť	236
Letecká doprava	240
Vodní doprava	241
Elektromobilita a další alternativní způsoby dopravy	241
Dostupnost periferních oblastí	242
Logistické napojení průmyslových zón	242
Sezónní dopravní zátěž území	242
Technická infrastruktura	243
Podklady	243
Politika územního rozvoje ČR (ve znění Aktualizací č. 1-7 a Změn č. 8 a 9) a problematika technické infrastruktury	243
Zásobování vodou a stav vodovodních sítí	245

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Kanalizace a čištění odpadních vod	247
Zásobování plynem	250
Zásobování teplem	251
Obnovitelné zdroje energie	251
Zásobování elektřinou	252
4.11 EKONOMICKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PODMÍNKY	256
Ekonomický rozvoj	256
Hrubý domácí produkt (HDP) v Královéhradeckém kraji v období 2017–2023 a mezikrajské porovnání	256
Struktura hospodářství	258
Investiční aktivita	259
Příjmová situace obyvatelstva	260
Výzkum, vývoj a inovace	260
Trh práce a ekonomická aktivita	263
Ekonomická aktivita obyvatelstva	263
Nezaměstnanost	264
Míra podnikatelské aktivity	265
Uzavřenost a otevřenost ORP	266
Komplexní funkční velikost ORP	268
Indikátory	269
4.12 REKREACE A CESTOVNÍ RUCH	274
Rajonizace kraje z hlediska cestovního ruchu	274
Turistická oblast Český ráj	275
Turistická oblast Krkonoše	275
Turistická oblast Orlické hory a Podorlicko	275
Turistická oblast Kladské pomezí	276
Turistická oblast Hradecko	276
Turistická oblast Podkrkonoší	276
Turistická oblast Broumovsko	276
Dobrovolné svazky obcí	277
Významné oblasti rekreace vázané na vodní plochy	281
Lázeňská místa a areály	282
4.13 BEZPEČNOST A OCHRANA OBYVATEL	286
Základní charakteristika problematiky	286
Limity v území	286
Rizika a ohrožení v území	287
Integrovaný záchranný systém	287
Shrnutí problémů v území	287
5 ZJIŠTĚNÍ A VYHODNOCENÍ ZÁMĚRŮ NA PROVEDENÍ ZMĚN V ÚZEMÍ	288
5.1 Záměry na úseku dopravní infrastruktury	288
Záměry silniční	288
5.2 Záměry související s realizací záměrů D11 a D35 - odpočívky	290
Záměry železniční	291
5.3 Záměry na úseku technické infrastruktury	291
Elektroenergetika	291
Plynárenství	292
5.4 Vodohospodářské záměry	293
Vodohospodářství, protipovodňová opatření, LAPV	293
Zásobování vodou	294

**6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJ
PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ**

5.5	Rozvojové osy, oblasti, specifické oblasti	294
5.6	Záměry na úseku ekonomického rozvoje	294

Seznam zkratek

6. Akt. ÚAP	6. Úplná aktualizace územně analytických podkladů Královéhradeckého kraje
BPEJ	Bonitovaná půdně-ekologická jednotka
CZT	Centrální zdroj tepla
ČDD	Čistý disponibilní důchod domácností
ČOV	Čistírna odpadních vod
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
ČÚZK	Český úřad zeměměřičský a katastrální
DP	Dobývací prostor
DV	Daňová výtěžnost
EAO	Ekonomicky aktivní osoby
EAOZ	Ekonomicky aktivní osoby zaměstnané
EKO	Ekonomický (pilíř)
ENV	Environmentální (pilíř)
EU	Evropská unie
Eurostat	Statistický úřad evropské unie
FO	Fyzická osoba
GIS	Geografické informační systémy
HDP	Hrubý domácí produkt
HPH	Hrubá přidaná hodnota
HEIS	Hydroekologický informační systém
CHKO	Chráněná krajinná oblast
CHLÚ	Chráněné ložiskové území
CHOPAV	Chráněná oblast přirozené akumulace vod
IBV	Intenzita bytové výstavby
IPPC	Integrated Pollution Prevention and Control (Integrovaná prevence a omezování znečištění)
KES	Koeficient ekologické stability
KFV	Komplexní funkční velikost
KHK	Královéhradecký kraj
KPSE	Krajský program snižování emisí
KPÚ	Komplexní pozemkové úpravy
KÚ	Katastrální území
LAU	Local Administrative Unit (Místní správní jednotka)
LAU 1	Local Administrative Unit (Místní správní jednotka), v ČR odpovídá okresům
LAU 2	Local Administrative Unit (Místní správní jednotka), v ČR odpovídá obcím
LDN	Léčebna dlouhodobě nemocných
MOS	Městská a obecní statistika – databáze ČSÚ
MZCHÚ	Maloplošně zvláště chráněné území
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NACE	Klasifikace ekonomických činností
CZ-NACE	Klasifikace ekonomických činností dle českého žebříčku
NATURA 2000	Soustava chráněných území a stanovišť evropského významu
NP	Národní park
NPSE	Národní program snižování emisí
NRBK	Nadregionální biokoridor
NR ÚSES KHK	Plán nadregionálního a regionálního územního systému ekologické stability Královéhradeckého kraje
NUTS	Nomenclature of Units for Territorial Statistics (Nomenklatura územních statistických jednotek)
OP	Ochranné pásmo

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJ PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

ORP	Obec s rozšířenou působností
OZE	Obnovitelné zdroje energie
PHO	Pásmo hygienické ochrany
PLO	Přírodní lesní oblast
PO	Právnícká osoba
POH	Program odpadového hospodářství
POU	Pověřený obecní úřad
PP	Přírodní park
PRURÚ	Podklady pro zpracování rozboru udržitelného rozvoje území
PUPFL	Pozemky určené k plnění funkcí lesa
PÚR ČR	Politika územního rozvoje České republiky
PZKO	Program zlepšení kvality ovzduší
RBK	Regionální biokoridor
REZZO	Registr zdrojů znečišťování ovzduší
RURÚ	Rozbor udržitelného rozvoje území
ŘSD	Ředitelství silnic a dálnic
SEZ	Stará ekologická zátěž
SLDB	Sčítání lidu, domů a bytů
SOC	Sociodemografický (pilíř)
SO	Správní obvod
SŽDC	Správa železniční dopravní cesty
THFK	Tvorba hrubého fixního kapitálu
TOB	Trvale obydlený byt
TVÚ	Turisticky významná území
ÚAP	Územně analytické podklady
ÚHÚL	Ústav pro hospodářskou úpravu lesů
ÚPD	Územní plánovací dokumentace
UNESCO	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (Organizace OSN pro výchovu, vědu a kulturu)
ÚSES	Územní systém ekologické stability
VDB	Veřejná databáze ČSÚ
VRT	Vysokorychlostní železniční trať
VŠPS	Výběrové šetření pracovních sil
VÚV TGM	Výzkumný ústav vodohospodářský T. G. Masaryka
VVN / ZVN	Velmi vysoké napětí / zvláště vysoké napětí
ZABAGED	Základní báze geografických dat
ZCHÚ	Zvláště chráněná území
ZPF	Zemědělský půdní fond
ZÚR	Zásady územního rozvoje
ŽP	Životní prostředí

Jednotky:

GJ	gigajoule
GWh	gigawatthodiny
ha	hektar
kg	kilogram
km	kilometr
kt	kilotuna
t	tuna

Značky chemických prvků, chemické vzorce:

B(a)P	benzo(a)pyren
-------	---------------

BSK	biologická spotřeba kyslíku
CHSK	chemická spotřeba kyslíku
N	dusík
NO	oxid dusnatý
NO ₂	oxid dusičitý
NO _x	oxidy dusíku (oxid dusnatý a dusičitý)
NH ₃	amoniak
P	fosfor
PM	pevné prachové částice suspendované v ovzduší
PM ₁₀	pevné prachové částice suspendované v ovzduší o velikosti do 10 µm
SO ₂	oxid siřičitý
VOC	těkavé organické látky

Poznámka: jedná se o zkratky použité v textu, případně jeho přílohách

Použité podklady

mapové podklady

katastrální mapy digitální, digitalizované a rastrové - © Český úřad zeměměřičský a katastrální
základní mapa ČR RZM10, RZM200 a ZABAGED® - © Český úřad zeměměřičský a katastrální

informace o území

sledované jevy v území dle částí A a B vyhlášky č.500/2006 Sb. – Poskytovatelé údajů, Pořizovatelé ÚAP
obcí Královéhradeckého kraje (data zpracovávána průběžně od 5. úplné aktualizace ÚAP kraje a obcí)
Výzva k potvrzení správnosti, úplnosti a aktuálnosti předaných údajů

územně plánovací podklady a dokumentace, rozvojové dokumenty (vždy v aktuálně platném znění)

Územně analytické podklady obcí Královéhradeckého kraje a jejich aktualizace

Politika územního rozvoje v platném znění

Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030

Zásady územního rozvoje Královéhradeckého kraje v platném znění

Strategie rozvoje kraje 2021–2027

Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+

Územní studie krajiny Královéhradeckého kraje

Územní studie pořizované krajským úřadem KHK

Generel území chráněných pro akumulaci povrchových vod a základní zásady využití těchto území

Územní energetická koncepce Královéhradeckého kraje

Ucelená politika samosprávy Královéhradeckého kraje o vodě

Český statistický úřad a Úřad práce – veřejné databáze

Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Královéhradeckého kraje

Program zlepšování kvality ovzduší - zóna severovýchod (CZ05), aktualizace r. 2020

datové prostředí

Datový model Královéhradeckého kraje – HYDROSOFT Veleslavín, s.r.o.

Datový model ÚAP MMR – Jednotný výměnný formát JSD ÚAP

Geografický informační systém – ESRI®ArcGIS

1 ÚVOD

Územně analytické podklady (ÚAP) slouží k systematickému zjišťování a vyhodnocování stavu a dynamiky vývoje území, jeho hodnot, limitů využití, záměrů na změny v území a podmínek udržitelného rozvoje. Současně identifikují problematické jevy vyžadující řešení v rámci územně plánovací dokumentace (ÚPD). ÚAP představují odborný podklad pro tvorbu a aktualizaci politiky územního rozvoje, územně plánovacích dokumentací, územních studií, územních opatření, vymezování zastavěného území a pro rozhodovací procesy v území.

Pořizování a aktualizace ÚAP se do 1. července 2024 řídilo zákonem č. 183/2006 Sb., stavební zákon, ve znění pozdějších předpisů, a prováděcí vyhláškou č. 500/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů. S účinností od 1. července 2024 je pořizování a aktualizace ÚAP regulováno zákonem č. 283/2021 Sb., stavebním zákonem, ve znění pozdějších předpisů.

V souladu s přechodnými ustanoveními nového stavebního zákona a § 38 vyhlášky č. 157/2024 Sb. se úplné aktualizace územně analytických podkladů obcí, zahájené před nabytím účinnosti této vyhlášky, a následné úplné aktualizace územně analytických podkladů krajů dokončí podle vyhlášky č. 500/2006 Sb., ve znění účinném k 31. prosinci 2023.

Z hlediska věcného navazuje 6. Úplná aktualizace územně analytických podkladů Královéhradeckého kraje navazuje ve svém zpracování na následující dokumenty:

- Územně analytické podklady Královéhradeckého kraje, r. 2009, zpracovatel: Ekotoxa s.r.o., projednáno zastupitelstvem Královéhradeckého kraje dne 28.5.2009;
- 1. Úplná aktualizace Územně analytických podkladů Královéhradeckého kraje, r. 2011, zpracovatel: Krajský úřad Královéhradeckého kraje, odbor územního plánování a stavebního řádu, projednáno zastupitelstvem Královéhradeckého kraje dne 16.6.2011;
- 2. Úplná aktualizace Územně analytických podkladů Královéhradeckého kraje, r. 2013, zpracovatel: Krajský úřad Královéhradeckého kraje, odbor územního plánování a stavebního řádu, projednáno zastupitelstvem Královéhradeckého kraje dne 17.6.2013;
- 3. Úplná aktualizace Územně analytických podkladů Královéhradeckého kraje, r. 2015, zpracovatel: Krajský úřad Královéhradeckého kraje, odbor územního plánování a stavebního řádu, projednáno zastupitelstvem Královéhradeckého kraje dne 22.6.2015;
- 4. Úplná aktualizace Územně analytických podkladů Královéhradeckého kraje, r. 2017, zpracovatel: Krajský úřad Královéhradeckého kraje, odbor územního plánování a stavebního řádu, projednáno zastupitelstvem Královéhradeckého kraje dne 19.6.2017.
- 5. Úplná aktualizace Územně analytických podkladů Královéhradeckého kraje, r. 2017, zpracovatel: Krajský úřad Královéhradeckého kraje, odbor územního plánování a stavebního řádu, projednáno zastupitelstvem Královéhradeckého kraje dne 13.9.2021.
-

Při zpracování 6. Akt. ÚAP byly využity všechny nově získané a průběžně aktualizované údaje o území od poskytovatelů údajů, rovněž byly zohledněny dokončené a předané 6. úplné aktualizace ÚAP obcí. Přehled způsobu zpracování je uveden v následující tabulce:

1.1.1 Tab. Přehled zpracování ÚAP obcí a jejich aktualizací

ORP	ZPŮSOB ZPRACOVÁNÍ	ROK DOKONČENÍ ÚAP (RESP. ÚPLNÉ AKTUALIZACE)						
		2008	2010	2012	2014	2016	2020	2024
BROUMOV	Samostatně			x	x	x	x	x
	Ve spolupráci s externím subjektem	Ing. arch. Ladislav Komrska	Ing. arch. Ladislav Komrska					
DOBRUŠKA	Samostatně		x	x	x	x	x	x
	Zpracování zadáno externímu subjektu	ARCHTEAM ÚZEMNÍ PLÁNOVÁNÍ s.r.o.						

**6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJ
PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ**

DVŮR KRÁLOVÉ N. L.	Samostatně			x	x	x	x	x
	Ve spolupráci s externím subjektem		U-24 s.r.o.					
	Zpracování zadáno externímu subjektu	U-24 s.r.o.						
HPŘICE	Ve spolupráci s externím subjektem		EKOTOXA s.r.o.	EKOTOXA s.r.o.	EKOTOXA s.r.o.	EKOTOXA s.r.o.	EKOTOXA s.r.o.	
	Zpracování zadáno externímu subjektu	EKOTOXA s.r.o.						EKOTOXA s.r.o.
HRADEC KRÁLOVÉ	Samostatně		x	x	x	x	x	
	Zpracování zadáno externímu subjektu	Geos Laser Star, s.r.o.; KPZ - Mgr. Michael Pondělíček						T-MAPY spol.s r.o.
JAROMĚŘ	Samostatně					x	x	x
	Ve spolupráci s externím subjektem	GEOVAP, spol. s r.o.	Atelier CHARVÁT, s.r.o.	Atelier CHARVÁT, s.r.o.	Atelier CHARVÁT, s.r.o.			
	Zpracování zadáno externímu subjektu							
JÍČÍN	Zpracování zadáno externímu subjektu	DHV CR, spol. s r.o.	Asseco Central Europe, a.s.	RNDr. Milan Svoboda	T-MAPY spol.s r.o.	T-MAPY spol.s r.o.	T-MAPY spol.s r.o.	T-MAPY spol.s r.o.
KOSTELE C.N. O.	Samostatně	x	x	x	x	x	x	x
	Ve spolupráci s externím subjektem		URBAPLAN spol. s r.o.		EKOTOXA s.r.o.	EKOTOXA s.r.o.	EKOTOXA s.r.o.	EKOTOXA s.r.o.
NÁCHOD	Zpracování zadáno externímu subjektu	URBAPLAN spol. s r.o.						
	Ve spolupráci s externím subjektem		EKOTOXA s.r.o.	EKOTOXA s.r.o.	EKOTOXA s.r.o.	EKOTOXA s.r.o.	EKOTOXA s.r.o.	EKOTOXA s.r.o.
NOVÁ PAKA	Zpracování zadáno externímu subjektu	SURPMO a.s.						
	Ve spolupráci s externím subjektem							
NOVÉ MĚSTO N. M.	Samostatně	x	x	x	x	x	x	x
	Ve spolupráci s externím subjektem							
NOVÝ BYDŽOV	Zpracování zadáno externímu subjektu	Ing. Václav Jetel, Ph.D.	Ing. Václav Jetel, Ph.D.	Ing. Václav Jetel, Ph.D.	Ing. Václav Jetel, Ph.D.	Ing. Václav Jetel, Ph.D.	Ing. Václav Jetel, Ph.D.	Ing. Václav Jetel, Ph.D.
	Ve spolupráci s externím subjektem							
RYCHNOV N. K.	Samostatně		x	x	x	x	x	x
	Ve spolupráci s externím subjektem							
TRUTNOV	Zpracování zadáno externímu subjektu	Geodézie Krkonosě s.r.o.; TENET, spol. s r.o.	Geodézie Krkonosě s.r.o.; TENET, spol. s r.o.	Geodézie Krkonosě s.r.o.; TENET, spol. s r.o.	Geodézie Krkonosě s.r.o.; TENET, spol. s r.o.	Geodézie Krkonosě s.r.o.; TENET, spol. s r.o.	Geodézie Krkonosě s.r.o.; TENET, spol. s r.o.	Geodézie Krkonosě s.r.o.; TENET, spol. s r.o.
	Ve spolupráci s externím subjektem							

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

VRCHLABÍ	Samostatně							
	Ve spolupráci s externím subjektem							
	Zpracování zadáno externímu subjektu	Geodézie Krkonoše s.r.o.; Ing. arch. František Pospíšil	Geos Laser Star, s.r.o.; KPZ - Mgr. Michael Pondělíček	Geodézie Krkonoše s.r.o.; Ing. arch. František Pospíšil	Geodézie Krkonoše s.r.o.; Ing. arch. František Pospíšil	Atelier T-plan, s.r.o.	Atelier T-plan, s.r.o.	T-MAPY spol.s r.o.

Z uvedeného přehledu je zřejmé, že v průběhu času jednotlivé ORP našly svůj způsob zpracování ÚAP, resp. jejich aktualizací a téměř již nedochází ke změnám ve způsobu zpracování. V případě ORP Hradec Králové došlo po pěti předchozích aktualizacích, které byly zpracovány samostatně, k zadání zpracování 6. úplné aktualizace externímu zpracovateli.

6. úplná aktualizace ÚAP Královéhradeckého kraje (6. Akt. ÚAP) se skládá z následujících částí:

- Podklady pro Rozbor udržitelného rozvoje území
- Rozbor udržitelného rozvoje území
- Databáze územně analytických podkladů

Podklady pro Rozbor udržitelného rozvoje území zahrnují zjištění a vyhodnocení stavu a vývoje území, jeho hodnot, limity využití území, to vše v členění na 13 základních témat. Toto členění bylo upraveno vyhláškou 500/2006 Sb.

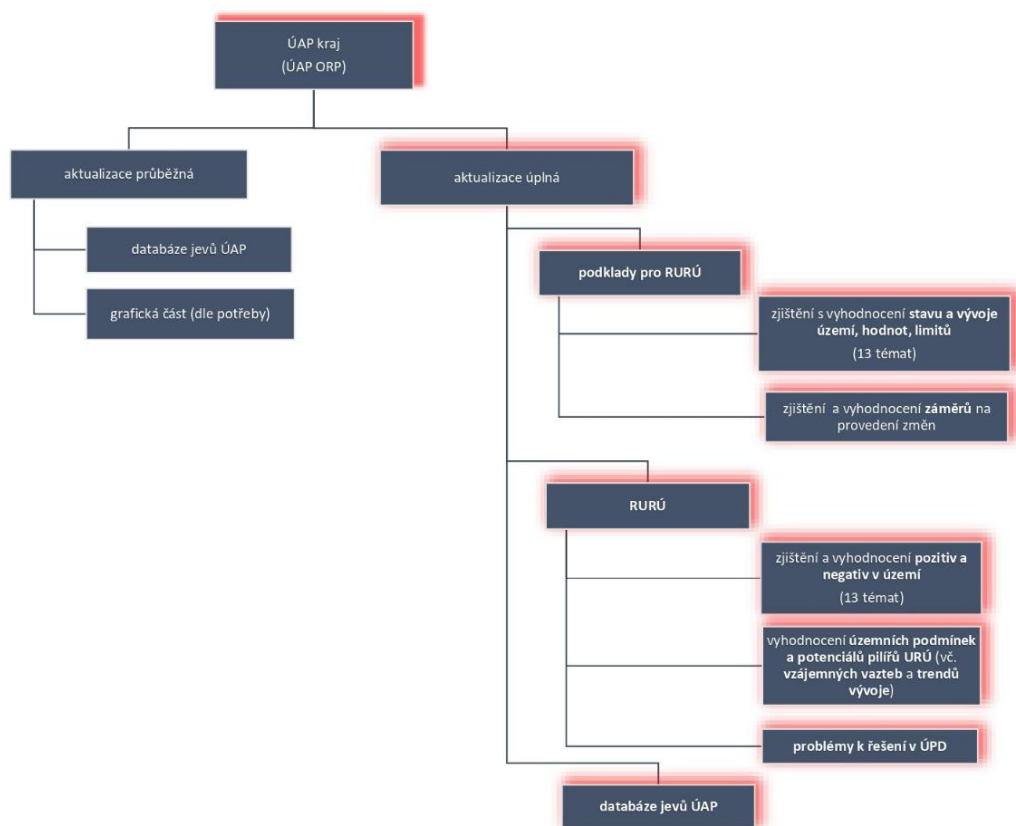
Přehled témat:

1. širší územní vztahy,
2. prostorové a funkční uspořádání území,
3. struktura osídlení,
4. sociodemografické podmínky a bydlení,
5. příroda a krajina,
6. vodní režim a horninové prostředí,
7. kvalita životního prostředí,
8. zemědělský půdní fond a pozemky určené k plnění funkcí lesa,
9. občanská vybavenost včetně její dostupnosti a veřejná prostranství,
10. dopravní a technická infrastruktura včetně jejich dostupnosti,
11. ekonomické a hospodářské podmínky,
12. rekreace a cestovní ruch,
13. bezpečnost a ochrana obyvatel.

Rozbor udržitelného rozvoje území zjišťuje a vyhodnocuje pozitiva a negativa v území opět v členění na 13 výše jmenovaných témat, vyhodnocuje územní podmínky a potenciály jednotlivých pilířů udržitelného rozvoje území a určuje problémy k řešení v územně plánovacích dokumentacích, případně v územních studiích.

Vzájemné souvislosti a vazby všech částí ÚAP ilustruje následující schéma. Další text se pak věnuje první součásti úplné aktualizace, a sice Podkladům pro rozbor udržitelného rozvoje území.

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJ PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

2 ZÁKLADNÍ ÚDAJE O KRÁLOVÉHRADECKÉM KRAJI

↑↓ příslušný symbol značí změnu oproti stavu k 5. úplné aktualizaci ÚAP

Řešeným územím je celé správní území Královéhradeckého kraje. Z geografického hlediska se území Královéhradeckého kraje rozkládá v severovýchodní části Čech. Sousedí se třemi kraji: na jihu s Pardubickým, na jihozápadě se Středočeským a na západě s Libereckým krajem, a dále pak má na severu a východě 208 km dlouhou hranici s Polskou republikou. Rozlohou 4759 km² zaujímá Královéhradecký kraj zhruba 6 % rozlohy České republiky a řadí se na 9. místo v pořadí krajů. Je pátým krajem s nejvyšším podílem zemědělské půdy. K 31. 12. 2023¹ představovala zemědělská půda 58 % celkové rozlohy kraje, podíl orné půdy ze zemědělské půdy činil 66,2 % a lesy pokrývaly území z 31,3 %. Na severu území kraje se rozkládají Krkonoše s nejvyšší horou České republiky Sněžkou (1602 m n. m.), východní hranici tvoří pohoří Orlických hor (nejvyšší hora Velká Deštná 1115 m n. m.). Obě pohoří od sebe odděluje Broumovský výběžek, geologicky i horopisně pestrý, který byl kdysi plochou pánví mezi dvěma pohořími a kde příroda vytvořila rozsáhlá skalní města. Jsou to Teplické a Adršpašské skály, Broumovské stěny, Křížový vrch a Ostaš. Tato oblast patří mezi nejvydatnější a nej kvalitnější zásobárny pitné vody v České republice. Významnou část území tvoří krkonošské a orlické podhůří. Hlavními vodními toky jsou Labe a jeho přítoky Orlice a Metuje. Téměř celé území kraje náleží do povodí Labe, jen okrajová část Broumovského výběžku k povodí Odry. Nejnížší místo kraje (202 m n. m.) se nachází na řece Labi na hranici s Pardubickým krajem.

Obr.: Poloha Královéhradeckého kraje v rámci správního území České republiky

Pro statistické účely Eurostatu se pak území kraje spolu s Libereckým a Pardubickým krajem řadí do územního celku NUTS 2 Severovýchod. Královéhradecký kraj v tomto NUTS 2 zaujímá 38,3 % rozlohy a podílí se 36,2 % (↓) na celkovém počtu obyvatel tohoto územního celku.² Území kraje je tvořeno pěti

¹ Zdroj údajů – Český statistický úřad, aktualizovaná sada statistických údajů pro ÚAP, v době zpracování 6. úplné aktualizace byla dostupná data k 31.12.2023, vydaná v září 2024

² Zdroj: vlastní výpočet z tabulky: <https://csu.gov.cz/produkty/statisticka-rocenka-kralovehradeckeho-kraje-2024>

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

okresy (tj. statistickými jednotkami LAU1) – Hradec Králové, Jičín, Náchod, Rychnov nad Kněžnou a Trutnov. K 1. 1. 2007 došlo ke změně hranic okresů Hradec Králové a Rychnov nad Kněžnou o tři obce – obce Jílovice, Ledce a Vysoký Újezd se nově staly součástí okresu Hradec Králové místo dosavadního zařazení do okresu Rychnov nad Kněžnou. Tímto krokem došlo k sjednocení hranic okresů a obcí s rozšířenou působností. Od 1. 1. 2003 je správní území kraje dále členěno na 15 obcí s rozšířenou působností (ORP) a 35 obcí s pověřeným obecním úřadem (POÚ). Celkem je v kraji 448 měst (1 statutární město, 47 měst), městysů (12) a obcí (388), které tvoří celkem 961 katastrálních území. Tímto počtem obcí se Královéhradecký kraj řadí na sedmé místo v pořadí krajů. Přehled zařazení katastrálních území do správních území obcí Královéhradeckého kraje je uveden v následující tabulce.

2.1.1 Příslušnost správních území obcí z hlediska okresů, ORP a POÚ

OKRES (CZ NUTS)	KÓD OKRESU (KÓD CZ NUTS)	NÁZEV ORP	KÓD ORP	NÁZEV OBCE	KÓD OBCE	NÁZEV KATASTRÁLNÍHO ÚZEMÍ	KÓD KATASTR. ÚZEMÍ
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Běleč nad Orlicí	569852	Běleč nad Orlicí	601934
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Benátky	569861	Benátky	602086
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Blešno	569879	Blešno	605581
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Boharyně	569887	Boharyně	605972
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Boharyně	569887	Trnava	768260
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Boharyně	569887	Zvíkov nad Bystřicí	793957
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Černilov	569917	Bukovina u Hradce Králové	616044
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Černilov	569917	Černilov	620238
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Černilov	569917	Újezd u Hradce Králové	773654
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Černožice	569925	Černožice nad Labem	620629
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Čistěves	569933	Čistěves	624012
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Divec	569941	Divec	626252
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Dobřenice	569968	Dobřenice	627747
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Dohalice	569976	Dohalice	628166
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Dohalice	569976	Horní Dohalice	628174
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Dolní Přím	569984	Dolní Přím	630039
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Dolní Přím	569984	Horní Přím	643866
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Dolní Přím	569984	Probluz	733091
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Habřina	569992	Habřina	636487
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Hněvčeves	570010	Hněvčeves	640026
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Holohlavy	570028	Holohlavy	641294
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Hoříněves	570044	Hoříněves	645362
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Hoříněves	570044	Jeřičky	658529
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Hoříněves	570044	Želkovice	797413
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Hoříněves	570044	Žíževes	797421
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Hradec Králové	569810	Březhrad	613878
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Hradec Králové	569810	Hradec Králové	646873
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Hradec Králové	569810	Kluky	647225
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Hradec Králové	569810	Kukleny	647209
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Hradec Králové	569810	Malšova Lhota	691305
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Hradec Králové	569810	Malšovice u Hradce Králové	646997
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Hradec Králové	569810	Nový Hradec Králové	647187
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Hradec Králové	569810	Piletice	726541
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Hradec Králové	569810	Plácky	721204
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Hradec Králové	569810	Plačice	721212
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Hradec Králové	569810	Plotiště nad Labem	721930
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Hradec Králové	569810	Pouchov	726559
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Hradec Králové	569810	Pražské Předměstí	647101
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Hradec Králové	569810	Roudnička	741825
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Hradec Králové	569810	Rusek	743674
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Hradec Králové	569810	Slatina u Hradce Králové	749656
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Hradec Králové	569810	Slezské Předměstí	646971
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Hradec Králové	569810	Svinary	760765
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Hradec Králové	569810	Svobodné Dvory	761125
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Hradec Králové	569810	Třebeš	647047
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Hradec Králové	569810	Věkoše	726583
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Hrádek	570052	Hrádek u Nechanic	647322
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Hvozdnice	573621	Hvozdnice u Hradce Králové	681717
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Chlumec nad Cidlinou	570109	Chlumec nad Cidlinou	651800
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Chlumec nad Cidlinou	570109	Lučice u Chlumce nad Cidlinou	688291
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Chlumec nad Cidlinou	570109	Pamětník	717533
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Chudeřice	570125	Chudeřice	654787
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Jeníkovice	570133	Jeníkovice u Hradce Králové	658367
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Jílovice	576352	Jílovice u českého Meziříčí	660167
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Káranice	570150	Káranice	663182
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Klamoš	570168	Klamoš	665428
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Klamoš	570168	Štít	665436

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJ PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

OKRES (CZ NUTS)	KÓD OKRESU (KÓD CZ NUTS)	NÁZEV ORP	KÓD ORP	NÁZEV OBCE	KÓD OBCE	NÁZEV KATASTRÁLNÍHO ÚZEMÍ	KÓD KATASTR. ÚZEMÍ
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Kosice	570176	Kosice	669831
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Kosičky	570184	Kosičky	669849
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Kratonohy	570206	Kratonohy	674141
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Kratonohy	570206	Michnovka	674150
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Kunčice	570214	Kunčice u Nechanic	677051
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Ledce	576433	Klášter nad Dědinou	679658
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Ledce	576433	Ledce	679666
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Lejšovka	570222	Lejšovka	679887
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Lhota pod Libčany	570231	Hubenice	649198
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Lhota pod Libčany	570231	Lhota pod Libčany	681105
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Libčany	570249	Libčany	681725
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Libčany	570249	Želí	681733
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Libníkovice	570257	Libníkovice	683078
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Librantice	570265	Librantice	683485
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Libřice	570273	Libřice	683493
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Lišice	570290	Lišice	684970
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Ločín	570303	Ločín	686387
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Lochenice	570311	Lochenice	686417
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Lovčice	570320	Lovčice u Nového Bydžova	687634
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Lužany	570354	Lužany nad Trotinou	689220
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Máslojedy	573779	Máslojedy	692212
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Mokrovousy	570419	Mokrovousy	698261
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Mžany	570435	Dub u Mžan	700941
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Mžany	570435	Mžany	700959
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Mžany	570435	Stračovská Lhota	700967
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Neděliště	570443	Dolní Neděliště	702226
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Neděliště	570443	Horní Neděliště	702218
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Nechanice	570451	Lubno u Nechanic	702463
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Nechanice	570451	Nechanice	702471
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Nechanice	570451	Nerošov	703711
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Nechanice	570451	Sobětuš	751987
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Nechanice	570451	Staré Nechanice	702480
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Nechanice	570451	Suchá u Nechanic	758981
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Nechanice	570451	Tůně u Nechanic	771457
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Nové Město	570494	Nové Město nad Cidlinou	706396
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Obědovice	548065	Obědovice	674168
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Olešnice	570524	Levín nad Cidlinou	710342
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Olešnice	570524	Olešnice nad Cidlinou	710351
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Osice	570532	Osice	713058
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Osice	570532	Polizy	725471
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Osice	570532	Trávník u Osic	713066
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Osičky	570541	Osičky	713091
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Písek	570575	Písek u Chlumce nad Cidlinou	720917
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Praskačka	570656	Krásnice	746916
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Praskačka	570656	Praskačka	732915
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Praskačka	570656	Sedlice u Hradce Králové	746924
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Praskačka	570656	Vlčkovice u Praskačky	732931
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Předměřice nad Labem	570672	Předměřice nad Labem	734292
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Převýšov	570681	Převýšov	735299
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Pšánky	530671	Pšánky	736473
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Puchlovice	573531	Puchlovice	605999
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Račice nad Trotinou	570702	Račice nad Trotinou	737381
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Radíkovice	570711	Radíkovice	737763
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Radostov	570729	Radostov	738450
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Roudnice	570745	Roudnice	741639
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Sadová	573191	Sadová u Sovětic	752631
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Sendražice	570796	Sendražice u Smiřic	747408
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Skalice	570800	Čibuz	747921
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Skalice	570800	Skalice u Smiřic	747939
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Skalice	570800	Skalička nad Labem	748013
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Smiřice	570877	Rodov	740306
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Smiřice	570877	Smiřice	751081
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Smržov	570885	Hubíles	751251
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Smržov	570885	Smržov u Smiřic	751260
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Sověstice	570907	Horní Černůtky	752622
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Sověstice	570907	Sověstice	752649
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Stará Voda	570915	Stará Voda	754056
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Stěžery	570931	Hříbsko	649023
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Stěžery	570931	Stěžery	755451
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Stěžery	570931	Stěžírky	755478
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Stračov	570958	Klenice	755761
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Stračov	570958	Stračov	755770
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Střezetice	570966	Dlouhé Dvory	626627

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJ PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

OKRES (CZ NUTS)	KÓD OKRESU (KÓD CZ NUTS)	NÁZEV ORP	KÓD ORP	NÁZEV OBCE	KÓD OBCE	NÁZEV KATASTRÁLNÍHO ÚZEMÍ	KÓD KATASTR. ÚZEMÍ
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Střezetice	570966	Střezetice	757586
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Světí	548154	Světí	787426
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Syrovátka	571008	Syrovátka	761826
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Těchlovice	571024	Těchlovice u Hradce Králové	765431
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Třebechovice pod Orebem	571041	Křínovice	769410
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Třebechovice pod Orebem	571041	Nepasice	703371
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Třebechovice pod Orebem	571041	Polánky nad Dědinou	769436
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Třebechovice pod Orebem	571041	Štěnkov	769444
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Třebechovice pod Orebem	571041	Třebechovice pod Orebem	769452
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Třesovice	571059	Popovice u Nechanic	725820
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Třesovice	571059	Třesovice	770752
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Urbanice	513717	Urbanice u Praskačky	732923
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Vrchovnice	548057	Vrchovnice	797405
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Všestary	571091	Bříza u Všestar	787400
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Všestary	571091	Chlum u Hradce Králové	651541
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Všestary	571091	Lípa u Hradce Králové	683922
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Všestary	571091	Rosnice u Všestar	787418
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Všestary	571091	Rozběřice	742228
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Všestary	571091	Všestary	787434
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Výrava	571105	Výrava	787671
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Vysoká nad Labem	571113	Vysoká nad Labem	788082
Hradec Králové	CZ0521	Hradec Králové	5205	Vysoký Újezd	548677	Vysoký Újezd nad Dědinou	788457
Hradec Králové	CZ0521	Nový Bydžov	5212	Babice	569828	Velké Babice	600610
Hradec Králové	CZ0521	Nový Bydžov	5212	Barchov	569836	Barchov	600890
Hradec Králové	CZ0521	Nový Bydžov	5212	Hlušice	570001	Hlušice	639923
Hradec Králové	CZ0521	Nový Bydžov	5212	Hlušice	570001	Hlušičky	639931
Hradec Králové	CZ0521	Nový Bydžov	5212	Humburky	570087	Humburky	649317
Hradec Králové	CZ0521	Nový Bydžov	5212	Kobylice	573710	Kobylice	732869
Hradec Králové	CZ0521	Nový Bydžov	5212	Králíky	570192	Chmelovice	672491
Hradec Králové	CZ0521	Nový Bydžov	5212	Králíky	570192	Králíky u Nového Bydžova	672505
Hradec Králové	CZ0521	Nový Bydžov	5212	Králíky	570192	Podolíby	672513
Hradec Králové	CZ0521	Nový Bydžov	5212	Lužec nad Cidlinou	570362	Lužec nad Cidlinou	689271
Hradec Králové	CZ0521	Nový Bydžov	5212	Měník	570397	Barchůvek	600946
Hradec Králové	CZ0521	Nový Bydžov	5212	Měník	570397	Bydžovská Lhotka	693057
Hradec Králové	CZ0521	Nový Bydžov	5212	Měník	570397	Měník u Nového Bydžova	693073
Hradec Králové	CZ0521	Nový Bydžov	5212	Mlékosrby	570401	Mlékosrby	697311
Hradec Králové	CZ0521	Nový Bydžov	5212	Myštěves	570427	Myštěves	700801
Hradec Králové	CZ0521	Nový Bydžov	5212	Nepolisy	570478	Luková nad Cidlinou	689009
Hradec Králové	CZ0521	Nový Bydžov	5212	Nepolisy	570478	Nepolisy	703397
Hradec Králové	CZ0521	Nový Bydžov	5212	Nepolisy	570478	Zadražany	789674
Hradec Králové	CZ0521	Nový Bydžov	5212	Nový Bydžov	570508	Chudonice	707198
Hradec Králové	CZ0521	Nový Bydžov	5212	Nový Bydžov	570508	Nový Bydžov	707163
Hradec Králové	CZ0521	Nový Bydžov	5212	Nový Bydžov	570508	Skochovice	748331
Hradec Králové	CZ0521	Nový Bydžov	5212	Nový Bydžov	570508	Skřeněř	754927
Hradec Králové	CZ0521	Nový Bydžov	5212	Nový Bydžov	570508	Vysočany u Nového Bydžova	790320
Hradec Králové	CZ0521	Nový Bydžov	5212	Nový Bydžov	570508	Zábědov	707210
Hradec Králové	CZ0521	Nový Bydžov	5212	Nový Bydžov	570516	Ohnišťany	709280
Hradec Králové	CZ0521	Nový Bydžov	5212	Petrovice	570567	Kanice u Petrovic	720119
Hradec Králové	CZ0521	Nový Bydžov	5212	Petrovice	570567	Petrovice u Nového Bydžova	720127
Hradec Králové	CZ0521	Nový Bydžov	5212	Prasek	570648	Prasek	732885
Hradec Králové	CZ0521	Nový Bydžov	5212	Skřivany	570834	Skřivany	748960
Hradec Králové	CZ0521	Nový Bydžov	5212	Sloupno	570851	Sloupno nad Cidlinou	750671
Hradec Králové	CZ0521	Nový Bydžov	5212	Smidary	570869	Červeněves	750913
Hradec Králové	CZ0521	Nový Bydžov	5212	Smidary	570869	Chotělice	653021
Hradec Králové	CZ0521	Nový Bydžov	5212	Smidary	570869	Křižov	750921
Hradec Králové	CZ0521	Nový Bydžov	5212	Smidary	570869	Loučná Hora	750930
Hradec Králové	CZ0521	Nový Bydžov	5212	Smidary	570869	Smidary	750948
Hradec Králové	CZ0521	Nový Bydžov	5212	Starý Bydžov	573132	Starý Bydžov	754943
Hradec Králové	CZ0521	Nový Bydžov	5212	Šaplava	571016	Šaplava	762032
Hradec Králové	CZ0521	Nový Bydžov	5212	Vinary	571083	Janovice u Vinar	782157
Hradec Králové	CZ0521	Nový Bydžov	5212	Vinary	571083	Kozojídky u Vinar	782165
Hradec Králové	CZ0521	Nový Bydžov	5212	Vinary	571083	Smidarská Lhota	782173
Hradec Králové	CZ0521	Nový Bydžov	5212	Vinary	571083	Vinary u Smidar	782181
Hradec Králové	CZ0521	Nový Bydžov	5212	Zachrašťany	571130	Zachrašťany	790338
Hradec Králové	CZ0521	Nový Bydžov	5212	Zdechovice	573744	Zdechovice u Nového Bydžova	732893
Jičín	CZ0522	Hořice	5204	Bašnice	572667	Bašnice	601101
Jičín	CZ0522	Hořice	5204	Bílsko u Hořic	548901	Bílsko u Hořic	627101
Jičín	CZ0522	Hořice	5204	Boháňka	572705	Boháňka	605930
Jičín	CZ0522	Hořice	5204	Boháňka	572705	Chloumek u Hořic	605948
Jičín	CZ0522	Hořice	5204	Boháňka	572705	Votuz	605964
Jičín	CZ0522	Hořice	5204	Borek	548979	Bezník	603813
Jičín	CZ0522	Hořice	5204	Borek	548979	Borek u Miletína	607568
Jičín	CZ0522	Hořice	5204	Borek	548979	Želejov	607576

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJ PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

OKRES (CZ NUTS)	KÓD OKRESU (KÓD CZ NUTS)	NÁZEV ORP	KÓD ORP	NÁZEV OBCE	KÓD OBCE	NÁZEV KATASTRÁLNÍHO ÚZEMÍ	KÓD KATASTR. ÚZEMÍ
Jičín	CZ0522	Hořice	5204	Bříšťany	548855	Bříšťany	615064
Jičín	CZ0522	Hořice	5204	Cerekvice nad Bystřicí	572781	Cerekvice nad Bystřicí	617474
Jičín	CZ0522	Hořice	5204	Cerekvice nad Bystřicí	572781	Třebovčice	770451
Jičín	CZ0522	Hořice	5204	Červená Třemešná	548995	Červená Třemešná	620726
Jičín	CZ0522	Hořice	5204	Dobrá Voda u Hořic	572837	Dolní Dobrá Voda	627071
Jičín	CZ0522	Hořice	5204	Dobrá Voda u Hořic	572837	Horní Dobrá Voda	627089
Jičín	CZ0522	Hořice	5204	Holovousy	572918	Holovousy v Podkrkonoší	641332
Jičín	CZ0522	Hořice	5204	Hořice	572926	Březovice	614793
Jičín	CZ0522	Hořice	5204	Hořice	572926	Doubrava	631159
Jičín	CZ0522	Hořice	5204	Hořice	572926	Hořice v Podkrkonoší	645168
Jičín	CZ0522	Hořice	5204	Hořice	572926	Chlum u Hořic	651567
Jičín	CZ0522	Hořice	5204	Hořice	572926	Chvalina	645222
Jičín	CZ0522	Hořice	5204	Hořice	572926	Libonice	645214
Jičín	CZ0522	Hořice	5204	Chomutice	572969	Chomutice	652423
Jičín	CZ0522	Hořice	5204	Chomutice	572969	Chomutický	652431
Jičín	CZ0522	Hořice	5204	Chomutice	572969	Obora u Chomutic	652440
Jičín	CZ0522	Hořice	5204	Jeřice	572993	Dolní Černůtky	628891
Jičín	CZ0522	Hořice	5204	Jeřice	572993	Jeřice	658511
Jičín	CZ0522	Hořice	5204	Lískovice	573086	Lískovice u Ostroměře	684902
Jičín	CZ0522	Hořice	5204	Lískovice	573086	Tereziny Dary	766551
Jičín	CZ0522	Hořice	5204	Lukavec u Hořic	573141	Černín u Lukavce	688819
Jičín	CZ0522	Hořice	5204	Lukavec u Hořic	573141	Dobeš	688827
Jičín	CZ0522	Hořice	5204	Lukavec u Hořic	573141	Lukavec u Hořic	688835
Jičín	CZ0522	Hořice	5204	Miletín	573175	Miletín	694665
Jičín	CZ0522	Hořice	5204	Milovice u Hořic	548863	Milovice u Hořic	695203
Jičín	CZ0522	Hořice	5204	Nevratice	549207	Nevratice	754765
Jičín	CZ0522	Hořice	5204	Ostřetice	573272	Domaslvice	630985
Jičín	CZ0522	Hořice	5204	Ostřetice	573272	Nové Smrkovice	706736
Jičín	CZ0522	Hořice	5204	Ostřetice	573272	Ostřetice	715727
Jičín	CZ0522	Hořice	5204	Ostřetice	573272	Sylvárův Újezd	630993
Jičín	CZ0522	Hořice	5204	Petrovičky	548871	Petrovičky u Hořic	615072
Jičín	CZ0522	Hořice	5204	Podhorní Újezd a Vojice	573311	Podhorní Újezd	723665
Jičín	CZ0522	Hořice	5204	Podhorní Újezd a Vojice	573311	Vojice	723673
Jičín	CZ0522	Hořice	5204	Rašín	549274	Rašín	739456
Jičín	CZ0522	Hořice	5204	Rohoznice	573221	Rohoznice u Hořic	740501
Jičín	CZ0522	Hořice	5204	Sobčice	573477	Sobčice	751499
Jičín	CZ0522	Hořice	5204	Staré Smrkovice	573523	Staré Smrkovice	754773
Jičín	CZ0522	Hořice	5204	Sukorady	548880	Sukorady u Hořic	759406
Jičín	CZ0522	Hořice	5204	Tetín	572756	Tetín	766925
Jičín	CZ0522	Hořice	5204	Třebnouševy	573612	Ostrov v Podkrkonoší	770124
Jičín	CZ0522	Hořice	5204	Třebnouševy	573612	Třebnouševy	770132
Jičín	CZ0522	Hořice	5204	Třebnouševy	573612	Vínice v Podkrkonoší	770141
Jičín	CZ0522	Hořice	5204	Úhlejev	573671	Chroustov u Miletína	654256
Jičín	CZ0522	Hořice	5204	Úhlejev	573671	Úhlejev	773158
Jičín	CZ0522	Hořice	5204	Vřesník	549029	Vřesník u Tetína	766950
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Bačalky	553701	Bačalky	694991
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Bačalky	553701	Lično u Milkovic	695009
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Běchary	572675	Běchary	601462
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Brada-Rybníček	549100	Brada	724521
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Březina	549070	Březina u Jičína	638871
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Budčevy	548952	Budčevy	615188
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Budčevy	548952	Nečas	615196
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Bukvice	573353	Bukvice	778117
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Butovy	549282	Butovy	771767
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Bystřice	572772	Bystřice	616907
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Bystřice	572772	Važice	616915
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Češov	572811	Češov	623466
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Češov	572811	Liběšice	623474
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Dětenice	572829	Brodek	625914
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Dětenice	572829	Dětenice	625922
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Dětenice	572829	Osenice	625931
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Dílce	549118	Dílce	724530
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Dolní Lochov	549088	Dolní Lochov	629596
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Dřevěnice	573337	Dřevěnice	737801
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Holín	572900	Holín	641243
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Holín	572900	Horní Lochov	641251
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Holín	572900	Pařezská Lhota	641278
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Holín	572900	Prachov	641286
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Cholenice	549355	Cholenice	652334
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Choteč	549037	Choteč u Lázní Bělouhradu	697214
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Chyjice	549223	Chyjice	655431
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Jičín	572659	Jičín	659541
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Jičín	572659	Moravčice	740217

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJ PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

OKRES (CZ NUTS)	KÓD OKRESU (KÓD CZ NUTS)	NÁZEV ORP	KÓD ORP	NÁZEV OBCE	KÓD OBCE	NÁZEV KATASTRÁLNÍHO ÚZEMÍ	KÓD KATASTR. ÚZEMÍ
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Jičín	572659	Popovice u Jičína	725838
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Jičín	572659	Robousy	740225
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Jičíněves	573001	Bartoušov u Jičíněvsi	659631
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Jičíněves	573001	Dolany u Chyjic	655422
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Jičíněves	573001	Jičíněves	659649
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Jičíněves	573001	Keteň	631817
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Jičíněves	573001	Labouň	678813
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Jičíněves	573001	Žitětín	659665
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Jinolice	549151	Jinolice	724564
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Kacákova Lhota	549312	Kacákova Lhota	771783
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Kbelnice	549169	Kbelnice u Jičína	724572
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Kněžnice	573043	Kněžnice	667081
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Konecchlumí	573051	Kamenice u Konecchlumí	668991
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Konecchlumí	573051	Konecchlumí	669008
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Kopidlno	573060	Drahoraz	631809
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Kopidlno	573060	Kopidlno	669296
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Kopidlno	573060	Mlýnec u Kopidlna	697371
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Kopidlno	573060	Pševs	631825
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Kostelec	548928	Kostelec u Jičíněvsi	659657
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Kovač	548944	Kovač	669016
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Kozojedy	572136	Kozojedy u Žlunic	797677
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Kyje	572047	Kyje u Jičína	678406
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Lázně Bělohrad	573094	Brtev	679283
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Lázně Bělohrad	573094	Dolní Javoří	601837
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Lázně Bělohrad	573094	Dolní Nová Ves	679291
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Lázně Bělohrad	573094	Horní Nová Ves	679305
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Lázně Bělohrad	573094	Hřidelec	679313
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Lázně Bělohrad	573094	Lány u Lázní Bělohradu	679321
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Lázně Bělohrad	573094	Lázně Bělohrad	679330
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Lázně Bělohrad	573094	Prostřední Nová Ves	679348
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Lázně Bělohrad	573094	Uhlíře	601861
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Libáň	573108	Křešice u Psiníc	736449
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Libáň	573108	Libáň	681679
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Libáň	573108	Psínice	736457
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Libáň	573108	Zliv u Libáně	793281
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Libošovice	573116	Dobšice	683281
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Libošovice	573116	Libošovice	683299
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Libošovice	573116	Malechovice	683311
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Libošovice	573116	Nepřívěc	683337
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Libošovice	573116	Podkost	723851
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Libošovice	573116	Rytlířova Lhota	683353
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Libošovice	573116	Vesec u Sobotky	683361
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Libuň	573124	Březka	683515
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Libuň	573124	Jivany	661252
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Libuň	573124	Libuň	683523
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Libuň	573124	Libunec	683531
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Lužany	573159	Lužany u Jičína	689238
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Markvartice	573167	Hřmenín	649180
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Markvartice	573167	Markvartice u Sobotky	691801
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Markvartice	573167	Příchvoj	691836
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Markvartice	573167	Rakov u Markvartic	691844
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Markvartice	573167	Skuřina	691852
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Mladějov	573205	Hubojedy	696871
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Mladějov	573205	Mladějov v Čechách	696897
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Mladějov	573205	Roveň u Sobotky	742023
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Mladějov	573205	Střeleč	757420
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Mlázovice	573213	Mlázovice	697249
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Nemyčevs	573230	Nemyčevs	703273
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Ohařice	549185	Ohařice	746096
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Ohaveč	548910	Ohaveč	641260
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Osek	573264	Osek u Sobotky	713007
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Ostružno	573281	Ostružno u Jičína	716260
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Podhradí	573329	Čejkovice u Jičína	723738
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Podhradí	573329	Hlásná Lhota u Jičína	638889
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Podhradí	573329	Podhradí u Jičína	723746
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Podůlší	573345	Podůlší	724556
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Radim	573370	Lháň	737810
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Radim	573370	Radim u Jičína	737828
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Radim	573370	Studeňany	737836
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Radim	573370	Tužín	737844
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Rokytnany	548898	Dolní Rokytnany	740861
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Rokytnany	548898	Horní Rokytnany	740870
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Samšina	573442	Drstěkryje	746070

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJ PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

OKRES (CZ NUTS)	KÓD OKRESU (KÓD CZ NUTS)	NÁZEV ORP	KÓD ORP	NÁZEV OBCE	KÓD OBCE	NÁZEV KATASTRÁLNÍHO ÚZEMÍ	KÓD KATASTR. ÚZEMÍ
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Samšina	573442	Pihov	721786
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Samšina	573442	Samšina	746100
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Sběř	573451	Hrobičany	746312
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Sběř	573451	Sběř	746321
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Sběř	573451	Velešice	746339
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Sedliště	548961	Sedliště u Starých Hradů	754374
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Sekeřice	572144	Sekeřice	797685
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Slatiny	573469	Miličeves	749842
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Slatiny	573469	Slatiny	749851
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Slavhostice	572187	Slavhostice	797693
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Soběraz	573361	Soběraz	751685
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Sobotka	573493	Čalovice	752070
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Sobotka	573493	Kdanice	664634
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Sobotka	573493	Lavice	752088
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Sobotka	573493	Sobotka	752096
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Sobotka	573493	Spyšova	752100
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Sobotka	573493	Staňkova Lhota	752118
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Sobotka	573493	Stěblovice	752126
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Staré Hradky	530735	Staré Hradky	754382
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Staré Místo	549096	Staré Místo	723754
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Střevač	573540	Nadslav	757551
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Střevač	573540	Střevač	757560
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Svatojanský Újezd	573302	Svatojanský Újezd	697257
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Šárovcová Lhota	573256	Šárovcová Lhota	697265
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Třtěníce	573639	Třtěníce	771147
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Tuř	573647	Hubálov	771775
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Tuř	573647	Tuř	771791
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Údrnice	573663	Bílsko u Kopidlna	772658
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Údrnice	573663	Údrnice	772666
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Údrnice	573663	Údrnická Lhota	772674
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Údrnice	573663	Únětice	772682
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Újezd pod Troskami	573680	Újezd pod Troskami	773867
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Úlibice	573698	Řeheč	774154
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Úlibice	573698	Úlibice	774162
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Valdice	573701	Valdice	776530
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Veliš	573728	Veliš u Jičína	778133
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Veliš	573728	Vesec u Jičína	778141
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Vitiněves	573752	Vitiněves	782912
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Volanice	573761	Volanice	784664
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Vrbice	572128	Stříbrnice v Čechách	757713
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Vrbice	572128	Vrbice nad Cidlinou	785954
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Vršce	573795	Vršce	786608
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Vysoké Veselí	573809	Veselská Lhota	788341
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Vysoké Veselí	573809	Vysoké Veselí	788350
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Zámostí-Blata	549193	Zámostí	746118
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Zelenecká Lhota	573183	Záhuby	695025
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Zelenecká Lhota	573183	Zelenecká Lhota	695033
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Železnice	573825	Cidlina	617709
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Železnice	573825	Těšín	751693
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Železnice	573825	Zámezí	617725
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Žeretice	573833	Železnice	796123
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Žeretice	573833	Hradištko	796484
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Žeretice	573833	Vlhošť	796492
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Žeretice	573833	Žeretice	796506
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Židovice	573841	Židovice	796832
Jičín	CZ0522	Jičín	5207	Žlunice	573850	Žlunice	797707
Jičín	CZ0522	Nová Paka	5210	Nová Paka	573248	Heřmanice u Nové Paky	758329
Jičín	CZ0522	Nová Paka	5210	Nová Paka	573248	Kumburský Újezd	758337
Jičín	CZ0522	Nová Paka	5210	Nová Paka	573248	Nová Paka	705128
Jičín	CZ0522	Nová Paka	5210	Nová Paka	573248	Přibyslav u Nové Paky	776548
Jičín	CZ0522	Nová Paka	5210	Nová Paka	573248	Pustá Proseč	776556
Jičín	CZ0522	Nová Paka	5210	Nová Paka	573248	Radkyně	601853
Jičín	CZ0522	Nová Paka	5210	Nová Paka	573248	Studénka u Nové Paky	758345
Jičín	CZ0522	Nová Paka	5210	Nová Paka	573248	Štikov	763764
Jičín	CZ0522	Nová Paka	5210	Nová Paka	573248	Valdov	776564
Jičín	CZ0522	Nová Paka	5210	Nová Paka	573248	Vrchovina	786519
Jičín	CZ0522	Nová Paka	5210	Pecka	573299	Bělá u Pecky	601829
Jičín	CZ0522	Nová Paka	5210	Pecka	573299	Bukovina u Pecky	616109
Jičín	CZ0522	Nová Paka	5210	Pecka	573299	Horní Javoří	601845
Jičín	CZ0522	Nová Paka	5210	Pecka	573299	Kal	662101
Jičín	CZ0522	Nová Paka	5210	Pecka	573299	Lhota u Pecky	718688
Jičín	CZ0522	Nová Paka	5210	Pecka	573299	Pecka	718696
Jičín	CZ0522	Nová Paka	5210	Pecka	573299	Staňkov u Pecky	718700

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJ PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

OKRES (CZ NUTS)	KÓD OKRESU (KÓD CZ NUTS)	NÁZEV ORP	KÓD ORP	NÁZEV OBCE	KÓD OBCE	NÁZEV KATASTRÁLNÍHO ÚZEMÍ	KÓD KATASTR. ÚZEMÍ
Jičín	CZ0522	Nová Paka	5210	Pecka	573299	Vidonice	781746
Jičín	CZ0522	Nová Paka	5210	Stará Paka	573507	Brdo	609790
Jičín	CZ0522	Nová Paka	5210	Stará Paka	573507	Karlov u Roškopova	741451
Jičín	CZ0522	Nová Paka	5210	Stará Paka	573507	Krsmol	609803
Jičín	CZ0522	Nová Paka	5210	Stará Paka	573507	Roškopov	741469
Jičín	CZ0522	Nová Paka	5210	Stará Paka	573507	Stará Paka	753823
Jičín	CZ0522	Nová Paka	5210	Stará Paka	573507	Ústí u Staré Paky	741477
Jičín	CZ0522	Nová Paka	5210	Úbislavice	573655	Česká Proseč	772461
Jičín	CZ0522	Nová Paka	5210	Úbislavice	573655	Stav	772496
Jičín	CZ0522	Nová Paka	5210	Úbislavice	573655	Úbislavice	772518
Jičín	CZ0522	Nová Paka	5210	Úbislavice	573655	Zboží u Nové Paky	772526
Jičín	CZ0522	Nová Paka	5210	Vidochov	573736	Stupná	781720
Jičín	CZ0522	Nová Paka	5210	Vidochov	573736	Vidochov	781738
Náchod	CZ0523	Broumov	5201	Adršpach	547786	Dolní Adršpach	600059
Náchod	CZ0523	Broumov	5201	Adršpach	547786	Horní Adršpach	600067
Náchod	CZ0523	Broumov	5201	Božanov	573914	Božanov	608769
Náchod	CZ0523	Broumov	5201	Broumov	573922	Benešov u Broumova	612812
Náchod	CZ0523	Broumov	5201	Broumov	573922	Broumov	612766
Náchod	CZ0523	Broumov	5201	Broumov	573922	Rožmitál	612821
Náchod	CZ0523	Broumov	5201	Broumov	573922	Velká Ves u Broumova	612782
Náchod	CZ0523	Broumov	5201	Hejtmánkovice	574031	Hejtmánkovice	638226
Náchod	CZ0523	Broumov	5201	Heřmánkovice	574058	Heřmánkovice	638609
Náchod	CZ0523	Broumov	5201	Heřmánkovice	574058	Janovičky u Broumova	638625
Náchod	CZ0523	Broumov	5201	Hynčice	574163	Hynčice u Broumova	743623
Náchod	CZ0523	Broumov	5201	Jetřichov	574155	Jetřichov	659193
Náchod	CZ0523	Broumov	5201	Křinice	574171	Křinice	676314
Náchod	CZ0523	Broumov	5201	Martínkovice	574228	Martínkovice	692166
Náchod	CZ0523	Broumov	5201	Meziměstí	574252	Březová u Broumova	614670
Náchod	CZ0523	Broumov	5201	Meziměstí	574252	Meziměstí	693693
Náchod	CZ0523	Broumov	5201	Meziměstí	574252	Ruprechtice u Broumova	743631
Náchod	CZ0523	Broumov	5201	Meziměstí	574252	Vižňov	693723
Náchod	CZ0523	Broumov	5201	Otovice	574317	Otovice u Broumova	716600
Náchod	CZ0523	Broumov	5201	Šonov	574511	Šonov u Broumova	762903
Náchod	CZ0523	Broumov	5201	Teplice nad Metují	574538	Bohdašín	766291
Náchod	CZ0523	Broumov	5201	Teplice nad Metují	574538	Dědov	766313
Náchod	CZ0523	Broumov	5201	Teplice nad Metují	574538	Dolní Teplice	766321
Náchod	CZ0523	Broumov	5201	Teplice nad Metují	574538	Horní Teplice	766330
Náchod	CZ0523	Broumov	5201	Teplice nad Metují	574538	Javor u Teplic nad Metují	766348
Náchod	CZ0523	Broumov	5201	Teplice nad Metují	574538	Lachov	766356
Náchod	CZ0523	Broumov	5201	Teplice nad Metují	574538	Libná	792675
Náchod	CZ0523	Broumov	5201	Teplice nad Metují	574538	Skály u Teplic nad Metují	766372
Náchod	CZ0523	Broumov	5201	Teplice nad Metují	574538	Teplice nad Metují	766399
Náchod	CZ0523	Broumov	5201	Teplice nad Metují	574538	Zdoňov	792667
Náchod	CZ0523	Broumov	5201	Verněřovice	547743	Verněřovice	614688
Náchod	CZ0523	Jaroměř	5206	Dolany	574015	Čáslavky	628409
Náchod	CZ0523	Jaroměř	5206	Dolany	574015	Dolany u Jaroměře	628417
Náchod	CZ0523	Jaroměř	5206	Dolany	574015	Krabčice	628425
Náchod	CZ0523	Jaroměř	5206	Dolany	574015	Sviníšťany	628441
Náchod	CZ0523	Jaroměř	5206	Heřmanice	574040	Brod nad Labem	638498
Náchod	CZ0523	Jaroměř	5206	Heřmanice	574040	Heřmanice nad Labem	638501
Náchod	CZ0523	Jaroměř	5206	Heřmanice	574040	Slotov	638528
Náchod	CZ0523	Jaroměř	5206	Hořenice	547531	Hořenice	638510
Náchod	CZ0523	Jaroměř	5206	Chvalkovice	574112	Chvalkovice v Čechách	655104
Náchod	CZ0523	Jaroměř	5206	Chvalkovice	574112	Malá Bukovina u Chvalkovic	655121
Náchod	CZ0523	Jaroměř	5206	Chvalkovice	574112	Miskolezy	655139
Náchod	CZ0523	Jaroměř	5206	Chvalkovice	574112	Střeziměřice	655147
Náchod	CZ0523	Jaroměř	5206	Chvalkovice	574112	Velká Bukovina u Chvalkovic	655155
Náchod	CZ0523	Jaroměř	5206	Jaroměř	574121	Jaroměř	657336
Náchod	CZ0523	Jaroměř	5206	Jaroměř	574121	Jezbiny	657441
Náchod	CZ0523	Jaroměř	5206	Jaroměř	574121	Josefov u Jaroměře	657425
Náchod	CZ0523	Jaroměř	5206	Jaroměř	574121	Semonice	747360
Náchod	CZ0523	Jaroměř	5206	Jaroměř	574121	Starý Ples	755133
Náchod	CZ0523	Jaroměř	5206	Jasenná	574139	Jasenná	657671
Náchod	CZ0523	Jaroměř	5206	Nový Ples	574295	Nový Ples	707848
Náchod	CZ0523	Jaroměř	5206	Rasošky	574376	Rasošky	739413
Náchod	CZ0523	Jaroměř	5206	Rožnov	574384	Neznášov	742911
Náchod	CZ0523	Jaroměř	5206	Rožnov	574384	Rožnov	742929
Náchod	CZ0523	Jaroměř	5206	Rychnovek	574406	Doubravice u České Skalice	744379
Náchod	CZ0523	Jaroměř	5206	Rychnovek	574406	Rychnovek	744387
Náchod	CZ0523	Jaroměř	5206	Rychnovek	574406	Zvole	744395
Náchod	CZ0523	Jaroměř	5206	Šestajovice	547654	Roztoky nad Metují	762393
Náchod	CZ0523	Jaroměř	5206	Šestajovice	547654	Šestajovice u Jaroměře	762407
Náchod	CZ0523	Jaroměř	5206	Velichovky	574554	Hustířany	649856

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJ PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

OKRES (CZ NUTS)	KÓD OKRESU (KÓD CZ NUTS)	NÁZEV ORP	KÓD ORP	NÁZEV OBCE	KÓD OBCE	NÁZEV KATASTRÁLNÍHO ÚZEMÍ	KÓD KATASTR. ÚZEMÍ
Náchod	CZ0523	Jaroměř	5206	Velichovky	574554	Velichovky	777951
Náchod	CZ0523	Jaroměř	5206	Velký Třebešův	574589	Velký Třebešův	779776
Náchod	CZ0523	Jaroměř	5206	Vlkov	574601	Vlkov u Jaroměře	784079
Náchod	CZ0523	Jaroměř	5206	Zaloňov	574660	Horní Dolce	790664
Náchod	CZ0523	Jaroměř	5206	Zaloňov	574660	Rtyně	790672
Náchod	CZ0523	Jaroměř	5206	Zaloňov	574660	Vestec u Jaroměře	790681
Náchod	CZ0523	Jaroměř	5206	Zaloňov	574660	Zaloňov	790699
Náchod	CZ0523	Náchod	5209	Bezděkov nad Metují	573884	Bezděkov nad Metují	603597
Náchod	CZ0523	Náchod	5209	Borová	573906	Borová	607711
Náchod	CZ0523	Náchod	5209	Brzice	573931	Brzice	613436
Náchod	CZ0523	Náchod	5209	Brzice	573931	Harcov	613479
Náchod	CZ0523	Náchod	5209	Brzice	573931	Proruby	613452
Náchod	CZ0523	Náchod	5209	Bukovice	547751	Bukovice	650129
Náchod	CZ0523	Náchod	5209	Červená Hora	505099	Červená Hora	796565
Náchod	CZ0523	Náchod	5209	Červený Kostelec	573965	Bohdašín nad Olešnicí	621099
Náchod	CZ0523	Náchod	5209	Červený Kostelec	573965	Červený Kostelec	621102
Náchod	CZ0523	Náchod	5209	Červený Kostelec	573965	Horní Kostelec	621111
Náchod	CZ0523	Náchod	5209	Červený Kostelec	573965	Lhota za Červeným Kostelcem	621129
Náchod	CZ0523	Náchod	5209	Červený Kostelec	573965	Olešnice u Červeného Kostelce	710369
Náchod	CZ0523	Náchod	5209	Červený Kostelec	573965	Stolín	621145
Náchod	CZ0523	Náchod	5209	Česká Čermná	573973	Česká Čermná	621269
Náchod	CZ0523	Náchod	5209	Česká Metuje	573981	Česká Metuje	621625
Náchod	CZ0523	Náchod	5209	Česká Metuje	573981	Metujka	621641
Náchod	CZ0523	Náchod	5209	Česká Metuje	573981	Skalka u České Metuje	621633
Náchod	CZ0523	Náchod	5209	Česká Skalice	573990	Česká Skalice	621684
Náchod	CZ0523	Náchod	5209	Česká Skalice	573990	Malá Skalice	621692
Náchod	CZ0523	Náchod	5209	Česká Skalice	573990	Ratibořice u České Skalice	621706
Náchod	CZ0523	Náchod	5209	Česká Skalice	573990	Spyta	621722
Náchod	CZ0523	Náchod	5209	Česká Skalice	573990	Zájezd u České Skalice	621731
Náchod	CZ0523	Náchod	5209	Česká Skalice	573990	Zlích	621749
Náchod	CZ0523	Náchod	5209	Dolní Radechová	574023	Dolní Radechová	630063
Náchod	CZ0523	Náchod	5209	Horní Radechová	574066	Horní Radechová	643874
Náchod	CZ0523	Náchod	5209	Horní Radechová	574066	Slavíkov u Náchoda	750182
Náchod	CZ0523	Náchod	5209	Hoříčky	574074	Hoříčky	645281
Náchod	CZ0523	Náchod	5209	Hoříčky	574074	Chlístov u Hoříček	645290
Náchod	CZ0523	Náchod	5209	Hoříčky	574074	Křižanov u Mezilečí	693618
Náchod	CZ0523	Náchod	5209	Hronov	574082	Hronov	648370
Náchod	CZ0523	Náchod	5209	Hronov	574082	Malá Čermná	648451
Náchod	CZ0523	Náchod	5209	Hronov	574082	Rokytník	648434
Náchod	CZ0523	Náchod	5209	Hronov	574082	Velký Dřevíč	648400
Náchod	CZ0523	Náchod	5209	Hronov	574082	Zbečnick	648396
Náchod	CZ0523	Náchod	5209	Hronov	574082	Žabokrký	648418
Náchod	CZ0523	Náchod	5209	Kramolna	574546	Kramolna	768910
Náchod	CZ0523	Náchod	5209	Kramolna	574546	Lhotky	768928
Náchod	CZ0523	Náchod	5209	Kramolna	574546	Městská Kramolna	768936
Náchod	CZ0523	Náchod	5209	Kramolna	574546	Trubějov	768952
Náchod	CZ0523	Náchod	5209	Lhota pod Hoříčkami	574180	Lhota pod Hoříčkami	681059
Náchod	CZ0523	Náchod	5209	Lhota pod Hoříčkami	574180	Světlá u Hoříček	681067
Náchod	CZ0523	Náchod	5209	Lhota pod Hoříčkami	574180	Újezdec u Hoříček	681075
Náchod	CZ0523	Náchod	5209	Litoboř	573388	Litoboř	645303
Náchod	CZ0523	Náchod	5209	Machov	574210	Bělý	689831
Náchod	CZ0523	Náchod	5209	Machov	574210	Machov	689840
Náchod	CZ0523	Náchod	5209	Machov	574210	Machovská Lhota	689858
Náchod	CZ0523	Náchod	5209	Machov	574210	Nížká Srbská	689866
Náchod	CZ0523	Náchod	5209	Mezilečí	574236	Mezilečí	693634
Náchod	CZ0523	Náchod	5209	Mezilečí	574236	Posadov	693642
Náchod	CZ0523	Náchod	5209	Náchod	573868	Babí u Náchoda	701297
Náchod	CZ0523	Náchod	5209	Náchod	573868	Běloves	701301
Náchod	CZ0523	Náchod	5209	Náchod	573868	Bražec	701343
Náchod	CZ0523	Náchod	5209	Náchod	573868	Dobrošov	627445
Náchod	CZ0523	Náchod	5209	Náchod	573868	Jizbice u Náchoda	661449
Náchod	CZ0523	Náchod	5209	Náchod	573868	Lipí u Náchoda	684031
Náchod	CZ0523	Náchod	5209	Náchod	573868	Malé Poříčí	701378
Náchod	CZ0523	Náchod	5209	Náchod	573868	Náchod	701262
Náchod	CZ0523	Náchod	5209	Náchod	573868	Pavlišov	718343
Náchod	CZ0523	Náchod	5209	Náchod	573868	Staré Město nad Metují	701335
Náchod	CZ0523	Náchod	5209	Nový Hrádek	574287	Dlouhé	707317
Náchod	CZ0523	Náchod	5209	Nový Hrádek	574287	Nový Hrádek	707341
Náchod	CZ0523	Náchod	5209	Police nad Metují	574341	Hlavňov	650137
Náchod	CZ0523	Náchod	5209	Police nad Metují	574341	Hony	718891
Náchod	CZ0523	Náchod	5209	Police nad Metují	574341	Pěkov	718904
Náchod	CZ0523	Náchod	5209	Police nad Metují	574341	Police nad Metují	725323
Náchod	CZ0523	Náchod	5209	Police nad Metují	574341	Radešův nad Metují	725331

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJ PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

OKRES (CZ NUTS)	KÓD OKRESU (KÓD CZ NUTS)	NÁZEV ORP	KÓD ORP	NÁZEV OBCE	KÓD OBCE	NÁZEV KATASTRÁLNÍHO ÚZEMÍ	KÓD KATASTR. ÚZEMÍ
Náchod	CZ0523	Náchod	5209	Police nad Metují	574341	Velká Ledhuje	725340
Náchod	CZ0523	Náchod	5209	Říkov	530786	Říkov	621714
Náchod	CZ0523	Náchod	5209	Slatina nad Úpou	574422	Slatina nad Úpou	749761
Náchod	CZ0523	Náchod	5209	Stárkov	574465	Bystré u Stárkova	754803
Náchod	CZ0523	Náchod	5209	Stárkov	574465	Horní Dřevíč	754811
Náchod	CZ0523	Náchod	5209	Stárkov	574465	Chlívce	754820
Náchod	CZ0523	Náchod	5209	Stárkov	574465	Stárkov	754838
Náchod	CZ0523	Náchod	5209	Studnice	574481	Řešetova Lhota	758531
Náchod	CZ0523	Náchod	5209	Studnice	574481	Starkoč u Vysokova	788384
Náchod	CZ0523	Náchod	5209	Studnice	574481	Studnice u Náchoda	758540
Náchod	CZ0523	Náchod	5209	Studnice	574481	Třtice nad Olešnicí	758558
Náchod	CZ0523	Náchod	5209	Studnice	574481	Všeliby	796581
Náchod	CZ0523	Náchod	5209	Suchý Důl	574490	Slavný	759325
Náchod	CZ0523	Náchod	5209	Suchý Důl	574490	Suchý Důl	759333
Náchod	CZ0523	Náchod	5209	Velká Jesenice	574562	Velká Jesenice	778419
Náchod	CZ0523	Náchod	5209	Velká Jesenice	574562	Veselice nad Metují	778427
Náchod	CZ0523	Náchod	5209	Velká Jesenice	574562	Volovka	778443
Náchod	CZ0523	Náchod	5209	Velké Petrovice	574571	Maršov nad Metují	779253
Náchod	CZ0523	Náchod	5209	Velké Petrovice	574571	Velké Petrovice	779261
Náchod	CZ0523	Náchod	5209	Velké Poříčí	547646	Velké Poříčí	648426
Náchod	CZ0523	Náchod	5209	Vestec	547565	Vestec u Hoříček	681083
Náchod	CZ0523	Náchod	5209	Vysoká Srbská	574635	Vysoká Srbská	788121
Náchod	CZ0523	Náchod	5209	Vysoká Srbská	574635	Zlíčko	788147
Náchod	CZ0523	Náchod	5209	Vysokov	574643	Vysokov	788392
Náchod	CZ0523	Náchod	5209	Zábrodí	574651	Horní Rybníky	789356
Náchod	CZ0523	Náchod	5209	Zábrodí	574651	Zábrodí	789364
Náchod	CZ0523	Náchod	5209	Žďár nad Metují	574686	Žďár nad Metují	795186
Náchod	CZ0523	Náchod	5209	Žďárky	574694	Žďárky	795526
Náchod	CZ0523	Náchod	5209	Žernov	574708	Žernov u České Skalice	796590
Náchod	CZ0523	Nové Město nad Metují	5211	Bohuslavice	573892	Bohuslavice nad Metují	606464
Náchod	CZ0523	Nové Město nad Metují	5211	Černčice	573957	Černčice	620068
Náchod	CZ0523	Nové Město nad Metují	5211	Jestřebí	574147	Jestřebí nad Metují	659088
Náchod	CZ0523	Nové Město nad Metují	5211	Libchyně	547701	Libchyně	659096
Náchod	CZ0523	Nové Město nad Metují	5211	Mezílesí	574244	Mezílesí u Náchoda	693685
Náchod	CZ0523	Nové Město nad Metují	5211	Nahořany	574261	Dolsko	701190
Náchod	CZ0523	Nové Město nad Metují	5211	Nahořany	574261	Lhota u Nahořan	701211
Náchod	CZ0523	Nové Město nad Metují	5211	Nahořany	574261	Městec u Nahořan	701220
Náchod	CZ0523	Nové Město nad Metují	5211	Nahořany	574261	Nahořany nad Metují	701238
Náchod	CZ0523	Nové Město nad Metují	5211	Nové Město nad Metují	574279	Krčín	706434
Náchod	CZ0523	Nové Město nad Metují	5211	Nové Město nad Metují	574279	Nové Město nad Metují	706442
Náchod	CZ0523	Nové Město nad Metují	5211	Nové Město nad Metují	574279	Spy	706485
Náchod	CZ0523	Nové Město nad Metují	5211	Nové Město nad Metují	574279	Vrchoviny	786527
Náchod	CZ0523	Nové Město nad Metují	5211	Provodov-Šonov	574350	Domkov	733911
Náchod	CZ0523	Nové Město nad Metují	5211	Provodov-Šonov	574350	Kleny	733873
Náchod	CZ0523	Nové Město nad Metují	5211	Provodov-Šonov	574350	Provodov	733881
Náchod	CZ0523	Nové Město nad Metují	5211	Provodov-Šonov	574350	Šeřeč	733890
Náchod	CZ0523	Nové Město nad Metují	5211	Provodov-Šonov	574350	Šonov u Nového Města nad Metují	762920
Náchod	CZ0523	Nové Město nad Metují	5211	Přibyslav	574368	Přibyslav nad Metují	735710
Náchod	CZ0523	Nové Město nad Metují	5211	Sendraž	547727	Sendraž	659100
Náchod	CZ0523	Nové Město nad Metují	5211	Slavětín nad Metují	574431	Slavětín nad Metují	750026
Náchod	CZ0523	Nové Město nad Metují	5211	Slavoňov	574457	Blažkov u Slavoňova	750395
Náchod	CZ0523	Nové Město nad Metují	5211	Slavoňov	574457	Slavoňov	750409
Náchod	CZ0523	Nové Město nad Metují	5211	Vršovka	574627	Vršovka	786632
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Dobruška	5202	Bačetín	576085	Bačetín	600741
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Dobruška	5202	Bačetín	576085	Sudín	600750
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Dobruška	5202	Bohdašín	576115	Bohdašín v Orlických horách	606197
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Dobruška	5202	Bystré	576166	Bystré v Orlických horách	616648
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Dobruška	5202	české Meziříčí	576212	české Meziříčí	622656
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Dobruška	5202	české Meziříčí	576212	Skršice	748668
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Dobruška	5202	Deštné v Orlických horách	576247	Deštné v Orlických horách	625817
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Dobruška	5202	Deštné v Orlických horách	576247	Jedlová v Orlických horách	625833
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Dobruška	5202	Dobré	576263	Dobré	627194
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Dobruška	5202	Dobré	576263	Hlinné u Dobrého	627208
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Dobruška	5202	Dobré	576263	Kamenice u Dobrého	627224
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Dobruška	5202	Dobré	576263	Rovné u Dobrého	627241
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Dobruška	5202	Dobruška	576271	Běstviny	627577
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Dobruška	5202	Dobruška	576271	Dobruška	627496
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Dobruška	5202	Dobruška	576271	Domašín u Dobrušky	630748
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Dobruška	5202	Dobruška	576271	Křovice	627542
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Dobruška	5202	Dobruška	576271	Mělčany u Dobrušky	627551
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Dobruška	5202	Dobruška	576271	Pulice	627534
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Dobruška	5202	Dobruška	576271	Spáleniště	630781
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Dobruška	5202	Dobřany	576280	Dobřany v Orlických horách	627631

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJ PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

OKRES (CZ NUTS)	KÓD OKRESU (KÓD CZ NUTS)	NÁZEV ORP	KÓD ORP	NÁZEV OBCE	KÓD OBCE	NÁZEV KATASTRÁLNÍHO ÚZEMÍ	KÓD KATASTR. ÚZEMÍ
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Dobruška	5202	Chlístov	548791	Chlístov u Dobrušky	776149
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Dobruška	5202	Janov	576328	Janov v Orlických horách	656925
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Dobruška	5202	Janov	576328	Tis	656933
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Dobruška	5202	Kounov	576395	Kounov u Dobrušky	671177
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Dobruška	5202	Kounov	576395	Nedvězí u Dobrušky	671185
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Dobruška	5202	Kounov	576395	Šediviny	671193
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Dobruška	5202	Králova Lhota	576409	Králova Lhota u Českého Meziříčí	672611
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Dobruška	5202	Mokré	576522	Mokré	698211
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Dobruška	5202	Očelice	576557	Městec nad Dědinou	708895
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Dobruška	5202	Očelice	576557	Očelice	708909
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Dobruška	5202	Ohnišov	576565	Ohnišov	709263
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Dobruška	5202	Ohnišov	576565	Zákraví	709271
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Dobruška	5202	Olešnice v Orlických horách	576573	Olešnice v Orlických horách	710466
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Dobruška	5202	Opočno	576590	Čánka	711934
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Dobruška	5202	Opočno	576590	Opočno pod Orlickými horami	711951
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Dobruška	5202	Podbřezí	576654	Lhota u Dobrušky	723380
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Dobruška	5202	Podbřezí	576654	Podbřezí	723398
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Dobruška	5202	Pohoří	576662	Pohoří u Dobrušky	724939
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Dobruška	5202	Přepychy	576689	Přepychy u Opočna	734705
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Dobruška	5202	Rohenice	548669	Rohenice	622699
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Dobruška	5202	Sedloňov	576743	Polom v Orlických horách	747076
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Dobruška	5202	Sedloňov	576743	Sedloňov	747084
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Dobruška	5202	Semechnice	576751	Semechnice	747181
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Dobruška	5202	Sněžné	576794	Sněžné	751413
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Dobruška	5202	Trnov	576824	Houdkovice	768332
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Dobruška	5202	Trnov	576824	Trnov	768359
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Dobruška	5202	Trnov	576824	Zádolí v Trnova	768367
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Dobruška	5202	Trnov	576824	Záhornice	768375
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Dobruška	5202	Val	576875	Provoz	776157
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Dobruška	5202	Val	576875	Val u Dobrušky	776165
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Kostelec nad Orlicí	5208	Albrechtice nad Orlicí	576077	Albrechtice nad Orlicí	600172
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Kostelec nad Orlicí	5208	Bolehošť	576123	Bolehošť	607045
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Kostelec nad Orlicí	5208	Borohrádek	576131	Borohrádek	607614
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Kostelec nad Orlicí	5208	Borohrádek	576131	Šachov u Borohrádku	607622
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Kostelec nad Orlicí	5208	Borovnice	576140	Borovnice u Potštejna	607819
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Kostelec nad Orlicí	5208	Borovnice	576140	Rájec	607843
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Kostelec nad Orlicí	5208	Častolovice	576182	Častolovice	618624
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Kostelec nad Orlicí	5208	Čermná nad Orlicí	576191	Čičová	623539
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Kostelec nad Orlicí	5208	Čermná nad Orlicí	576191	Malá Čermná nad Orlicí	619787
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Kostelec nad Orlicí	5208	Čermná nad Orlicí	576191	Velká Čermná nad Orlicí	619795
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Kostelec nad Orlicí	5208	Čestice	576221	Čestice u Častolovic	623351
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Kostelec nad Orlicí	5208	Doudleby nad Orlicí	576301	Doudleby nad Orlicí	631426
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Kostelec nad Orlicí	5208	Doudleby nad Orlicí	576301	Vyhnánov	631442
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Kostelec nad Orlicí	5208	Hřibiny-Ledská	548642	Hřibiny	618632
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Kostelec nad Orlicí	5208	Hřibiny-Ledská	548642	Velká Ledská	618667
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Kostelec nad Orlicí	5208	Chleny	576310	Chleny	651206
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Kostelec nad Orlicí	5208	Kostelec nad Orlicí	576361	Kostelec nad Orlicí	670197
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Kostelec nad Orlicí	5208	Kostelec nad Orlicí	576361	Kostelecká Lhota	670332
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Kostelec nad Orlicí	5208	Kostelecké Horky	576387	Kostelecké Horky	670359
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Kostelec nad Orlicí	5208	Krchleby	548685	Krchleby u Kotelce nad Orlicí	651222
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Kostelec nad Orlicí	5208	Lípa nad Orlicí	576476	Lípa nad Orlicí	683949
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Kostelec nad Orlicí	5208	Nová Ves	576549	Nová Ves u Albrechtic	600199
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Kostelec nad Orlicí	5208	Olešnice	576581	Hoděčín	710377
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Kostelec nad Orlicí	5208	Olešnice	576581	Olešnice u Rychnova nad Kněžnou	710385
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Kostelec nad Orlicí	5208	Svidnice	548693	Svidnice u Kotelce nad Orlicí	651249
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Kostelec nad Orlicí	5208	Tutleky	576841	Tutleky	771961
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Kostelec nad Orlicí	5208	Týniště nad Orlicí	576859	Křivice	676365
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Kostelec nad Orlicí	5208	Týniště nad Orlicí	576859	Petrovice nad Orlicí	720135
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Kostelec nad Orlicí	5208	Týniště nad Orlicí	576859	Rašovice u Týniště nad Orlicí	739553
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Kostelec nad Orlicí	5208	Týniště nad Orlicí	576859	Štěpánovsko	600202
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Kostelec nad Orlicí	5208	Týniště nad Orlicí	576859	Týniště nad Orlicí	772429
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Kostelec nad Orlicí	5208	Vrbice	548707	Vrbice u Kotelce nad Orlicí	651257
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Kostelec nad Orlicí	5208	Zdelov	576930	Zdelov	792268
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Kostelec nad Orlicí	5208	Žďár nad Orlicí	576956	Žďár nad Orlicí	795224
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Rychnov nad Kněžnou	5213	Bartošovice v Orlických horách	576093	Bartošovice v Orlických horách	600989
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Rychnov nad Kněžnou	5213	Bartošovice v Orlických horách	576093	Malá Strana v Orlických horách	601039
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Rychnov nad Kněžnou	5213	Bartošovice v Orlických horách	576093	Neratov v Orlických horách	600997
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Rychnov nad Kněžnou	5213	Bartošovice v Orlických horách	576093	Nová Ves v Orlických horách	601004
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Rychnov nad Kněžnou	5213	Bartošovice v Orlických horách	576093	Podleší v Orlických horách	601012
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Rychnov nad Kněžnou	5213	Bartošovice v Orlických horách	576093	Vrchní Orlice	601021
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Rychnov nad Kněžnou	5213	Bílý Újezd	576107	Bílý Újezd u Dobrušky	604712
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Rychnov nad Kněžnou	5213	Bílý Újezd	576107	Hroška	604721
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Rychnov nad Kněžnou	5213	Bílý Újezd	576107	Masty	604739

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJ PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

OKRES (CZ NUTS)	KÓD OKRESU (KÓD CZ NUTS)	NÁZEV ORP	KÓD ORP	NÁZEV OBCE	KÓD OBCE	NÁZEV KATASTRÁLNÍHO ÚZEMÍ	KÓD KATASTR. ÚZEMÍ
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Rychnov nad Kněžnou	5213	Byzhradec	576174	Byzhradec	617261
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Rychnov nad Kněžnou	5213	Černíkovice	576204	Černíkovice	620203
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Rychnov nad Kněžnou	5213	Černíkovice	576204	Domašín u Černíkovíc	620211
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Rychnov nad Kněžnou	5213	Jahodov	548782	Jahodov	742031
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Rychnov nad Kněžnou	5213	Javornice	576336	Javornice	657816
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Rychnov nad Kněžnou	5213	Kvasiny	576425	Kvasiny	678198
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Rychnov nad Kněžnou	5213	Lhoty u Potštejna	576441	Lhoty u Potštejna	681539
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Rychnov nad Kněžnou	5213	Libel	548651	Libel	769665
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Rychnov nad Kněžnou	5213	Liberk	576450	Bělá u Liberka	682501
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Rychnov nad Kněžnou	5213	Liberk	576450	Hláska	682519
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Rychnov nad Kněžnou	5213	Liberk	576450	Liberk	682527
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Rychnov nad Kněžnou	5213	Liberk	576450	Malý Uhřínov	773476
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Rychnov nad Kněžnou	5213	Liberk	576450	Prorubky	682535
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Rychnov nad Kněžnou	5213	Liberk	576450	Rampuše	682543
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Rychnov nad Kněžnou	5213	Liberk	576450	Velký Uhřínov	773484
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Rychnov nad Kněžnou	5213	Lično	576468	Lično	683591
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Rychnov nad Kněžnou	5213	Lično	576468	Ostašovice	683604
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Rychnov nad Kněžnou	5213	Lično	576468	Radostovice u Lična	683612
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Rychnov nad Kněžnou	5213	Lukavice	576492	Lukavice u Rychnova nad Kněžnou	688851
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Rychnov nad Kněžnou	5213	Lupenice	576506	Lupenice	689092
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Rychnov nad Kněžnou	5213	Orlické Záhoří	576603	Bedřichovka	712167
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Rychnov nad Kněžnou	5213	Orlické Záhoří	576603	černá Voda u Orlického Záhoří	712175
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Rychnov nad Kněžnou	5213	Orlické Záhoří	576603	Jadrná	712183
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Rychnov nad Kněžnou	5213	Orlické Záhoří	576603	Kunštát u Orlického Záhoří	712191
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Rychnov nad Kněžnou	5213	Orlické Záhoří	576603	Trčkov	712205
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Rychnov nad Kněžnou	5213	Osečnice	576611	Lomy u Osečnice	712809
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Rychnov nad Kněžnou	5213	Osečnice	576611	Osečnice	712817
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Rychnov nad Kněžnou	5213	Pěčín	576620	Pěčín u Rychnova nad Kněžnou	718815
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Rychnov nad Kněžnou	5213	Polom	548723	Polom u Potštejna	681547
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Rychnov nad Kněžnou	5213	Potštejn	576671	Potštejn	726508
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Rychnov nad Kněžnou	5213	Proruby	548758	Proruby u Potštejna	681555
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Rychnov nad Kněžnou	5213	Rokytnice v Orlických horách	576701	Dolní Rokytnice v Orlických horách	741001
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Rychnov nad Kněžnou	5213	Rokytnice v Orlických horách	576701	Horní Rokytnice	741027
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Rychnov nad Kněžnou	5213	Rokytnice v Orlických horách	576701	Nebeská Rybná	701777
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Rychnov nad Kněžnou	5213	Rokytnice v Orlických horách	576701	Panské Pole	741035
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Rychnov nad Kněžnou	5213	Rokytnice v Orlických horách	576701	Prostřední Rokytnice	741043
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Rychnov nad Kněžnou	5213	Rokytnice v Orlických horách	576701	Rokytnice v Orlických horách	741051
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Rychnov nad Kněžnou	5213	Rybná nad Zdobnicí	576727	Rybná nad Zdobnicí	743879
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Rychnov nad Kněžnou	5213	Rychnov nad Kněžnou	576069	Dlouhá Ves u Rychnova nad Kněžnou	626589
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Rychnov nad Kněžnou	5213	Rychnov nad Kněžnou	576069	Jámy u Rychnova nad Kněžnou	626597
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Rychnov nad Kněžnou	5213	Rychnov nad Kněžnou	576069	Lipovka u Rychnova nad Kněžnou	684724
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Rychnov nad Kněžnou	5213	Rychnov nad Kněžnou	576069	Litohrady	684732
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Rychnov nad Kněžnou	5213	Rychnov nad Kněžnou	576069	Panská Habrová	744191
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Rychnov nad Kněžnou	5213	Rychnov nad Kněžnou	576069	Roveň u Rychnova nad Kněžnou	742040
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Rychnov nad Kněžnou	5213	Rychnov nad Kněžnou	576069	Rychnov nad Kněžnou	744107
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Rychnov nad Kněžnou	5213	Říčky v Orlických horách	576735	Říčky v Orlických horách	745553
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Rychnov nad Kněžnou	5213	Skuhrov nad Bělou	576778	Brocná	612600
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Rychnov nad Kněžnou	5213	Skuhrov nad Bělou	576778	Skuhrov nad Bělou	749109
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Rychnov nad Kněžnou	5213	Skuhrov nad Bělou	576778	Vinná u Brocné	612626
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Rychnov nad Kněžnou	5213	Slatina nad Zdobnicí	576786	Slatina nad Zdobnicí	749770
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Rychnov nad Kněžnou	5213	Solnice	576808	Ještětice	752410
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Rychnov nad Kněžnou	5213	Solnice	576808	Solnice	752428
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Rychnov nad Kněžnou	5213	Synkov-Slemeno	576816	Slemeno u Rychnova nad Kněžnou	761800
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Rychnov nad Kněžnou	5213	Synkov-Slemeno	576816	Synkov	761818
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Rychnov nad Kněžnou	5213	Třebešov	576832	Třebešov	769673
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Rychnov nad Kněžnou	5213	Vamberk	576883	Merklovice	693201
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Rychnov nad Kněžnou	5213	Vamberk	576883	Peklo nad Zdobnicí	718874
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Rychnov nad Kněžnou	5213	Vamberk	576883	Vamberk	776785
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Rychnov nad Kněžnou	5213	Voděradý	576891	Ježkovice	659479
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Rychnov nad Kněžnou	5213	Voděradý	576891	Nová Ves u Voděrad	705624
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Rychnov nad Kněžnou	5213	Voděradý	576891	Uhřínovice u Voděrad	784214
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Rychnov nad Kněžnou	5213	Voděradý	576891	Voděradý u Rychnova nad Kněžnou	784222
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Rychnov nad Kněžnou	5213	Voděradý	576891	Vojenice	705632
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Rychnov nad Kněžnou	5213	Voděradý	576891	Vyhnanice u Voděrad	787540
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Rychnov nad Kněžnou	5213	Záměl	576921	Záměl	790915
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Rychnov nad Kněžnou	5213	Zdobnice	576948	Kačerov u Zdobnice	792616
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Rychnov nad Kněžnou	5213	Zdobnice	576948	Kunčina Ves u Zdobnice	792624
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Rychnov nad Kněžnou	5213	Zdobnice	576948	Malá Zdobnice	792659
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Rychnov nad Kněžnou	5213	Zdobnice	576948	Souvlavní	792632
Rychnov nad Kněžnou	CZ0524	Rychnov nad Kněžnou	5213	Zdobnice	576948	Velká Zdobnice	792641
Trutnov	CZ0525	Dvůr Králové nad Labem	5203	Bílá Třemešná	579068	Bílá Třemešná	604003

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJ PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

OKRES (CZ NUTS)	KÓD OKRESU (KÓD CZ NUTS)	NÁZEV ORP	KÓD ORP	NÁZEV OBCE	KÓD OBCE	NÁZEV KATASTRÁLNÍHO ÚZEMÍ	KÓD KATASTR. ÚZEMÍ
Trutnov	CZ0525	Dvůr Králové nad Labem	5203	Bílá Třešná	579068	Nové Lesy	706353
Trutnov	CZ0525	Dvůr Králové nad Labem	5203	Bílé Poličany	579076	Bílé Poličany	604135
Trutnov	CZ0525	Dvůr Králové nad Labem	5203	Borovnice	579092	Borovnice u Staré Paky	607851
Trutnov	CZ0525	Dvůr Králové nad Labem	5203	Borovnička	548821	Borovnička	607860
Trutnov	CZ0525	Dvůr Králové nad Labem	5203	Dolní Brusnice	554863	Dolní Brusnice	628751
Trutnov	CZ0525	Dvůr Králové nad Labem	5203	Doubravice	579181	Doubravice u Dvora Králové	631272
Trutnov	CZ0525	Dvůr Králové nad Labem	5203	Doubravice	579181	Zálesí u Dvora Králové	631299
Trutnov	CZ0525	Dvůr Králové nad Labem	5203	Dubenec	579190	Dubenec	633372
Trutnov	CZ0525	Dvůr Králové nad Labem	5203	Dvůr Králové nad Labem	579203	Dvůr Králové nad Labem	633968
Trutnov	CZ0525	Dvůr Králové nad Labem	5203	Dvůr Králové nad Labem	579203	Lipnice u Dvora Králové	684171
Trutnov	CZ0525	Dvůr Králové nad Labem	5203	Dvůr Králové nad Labem	579203	Sylvárov	634123
Trutnov	CZ0525	Dvůr Králové nad Labem	5203	Dvůr Králové nad Labem	579203	Verdek	780073
Trutnov	CZ0525	Dvůr Králové nad Labem	5203	Dvůr Králové nad Labem	579203	Zboží u Dvora Králové	634077
Trutnov	CZ0525	Dvůr Králové nad Labem	5203	Dvůr Králové nad Labem	579203	Žirecká Podstráň	634093
Trutnov	CZ0525	Dvůr Králové nad Labem	5203	Dvůr Králové nad Labem	579203	Žireč Městys	634085
Trutnov	CZ0525	Dvůr Králové nad Labem	5203	Dvůr Králové nad Labem	579203	Žireč Ves	634131
Trutnov	CZ0525	Dvůr Králové nad Labem	5203	Horní Brusnice	579238	Horní Brusnice	642592
Trutnov	CZ0525	Dvůr Králové nad Labem	5203	Hřibojedy	579301	Hřibojedy	648990
Trutnov	CZ0525	Dvůr Králové nad Labem	5203	Hřibojedy	579301	Hvězda	649007
Trutnov	CZ0525	Dvůr Králové nad Labem	5203	Choustníkovo Hradiště	579327	Choustníkovo Hradiště	653641
Trutnov	CZ0525	Dvůr Králové nad Labem	5203	Kocbeře	579394	Kocbeře	667544
Trutnov	CZ0525	Dvůr Králové nad Labem	5203	Kohoutov	579408	Kladruba u Kohoutova	667692
Trutnov	CZ0525	Dvůr Králové nad Labem	5203	Kohoutov	579408	Kohoutov	667706
Trutnov	CZ0525	Dvůr Králové nad Labem	5203	Kuks	579416	Kašov	677001
Trutnov	CZ0525	Dvůr Králové nad Labem	5203	Kuks	579416	Kuks	677019
Trutnov	CZ0525	Dvůr Králové nad Labem	5203	Lanžov	579441	Lanžov	679127
Trutnov	CZ0525	Dvůr Králové nad Labem	5203	Lanžov	579441	Sedlec u Lanžova	679151
Trutnov	CZ0525	Dvůr Králové nad Labem	5203	Libotov	579483	Libotov	683388
Trutnov	CZ0525	Dvůr Králové nad Labem	5203	Litíč	546470	Litíč	685313
Trutnov	CZ0525	Dvůr Králové nad Labem	5203	Mostek	579556	Debrné u Mostku	699756
Trutnov	CZ0525	Dvůr Králové nad Labem	5203	Mostek	579556	Mostek	699799
Trutnov	CZ0525	Dvůr Králové nad Labem	5203	Mostek	579556	Souvrať	699811
Trutnov	CZ0525	Dvůr Králové nad Labem	5203	Nemojov	579564	Dolní Nemojov	703206
Trutnov	CZ0525	Dvůr Králové nad Labem	5203	Nemojov	579564	Horní Nemojov	703214
Trutnov	CZ0525	Dvůr Králové nad Labem	5203	Nemojov	579564	Nový Nemojov	703222
Trutnov	CZ0525	Dvůr Králové nad Labem	5203	Nemojov	579564	Starobucké Debrné	703231
Trutnov	CZ0525	Dvůr Králové nad Labem	5203	Stanovice	548812	Stanovice u Kuksu	677035
Trutnov	CZ0525	Dvůr Králové nad Labem	5203	Trotina	579751	Trotina	768618
Trutnov	CZ0525	Dvůr Králové nad Labem	5203	Třebihošť	579769	Horní Dehtov	642754
Trutnov	CZ0525	Dvůr Králové nad Labem	5203	Třebihošť	579769	Třebihošť	769975
Trutnov	CZ0525	Dvůr Králové nad Labem	5203	Třebihošť	579769	Zvičina	769983
Trutnov	CZ0525	Dvůr Králové nad Labem	5203	Velký Vřešťov	579793	Velký Vřešťov	779831
Trutnov	CZ0525	Dvůr Králové nad Labem	5203	Vilantice	574597	Vilantice	781878
Trutnov	CZ0525	Dvůr Králové nad Labem	5203	Vítězná	579815	Huntřov	782742
Trutnov	CZ0525	Dvůr Králové nad Labem	5203	Vítězná	579815	Kocléřov	782751
Trutnov	CZ0525	Dvůr Králové nad Labem	5203	Vítězná	579815	Komárov u Dvora Králové	782769
Trutnov	CZ0525	Dvůr Králové nad Labem	5203	Vítězná	579815	Záboří u Dvora Králové	782777
Trutnov	CZ0525	Dvůr Králové nad Labem	5203	Vlčkovice v Podkrkonoší	579831	Dolní Vlčkovice	783862
Trutnov	CZ0525	Dvůr Králové nad Labem	5203	Vlčkovice v Podkrkonoší	579831	Horní Vlčkovice	783871
Trutnov	CZ0525	Dvůr Králové nad Labem	5203	Zábřezí-Řečice	548839	Zábřezí	768626
Trutnov	CZ0525	Dvůr Králové nad Labem	5203	Zdobín	548847	Zdobín	768634
Trutnov	CZ0525	Trutnov	5214	Batňovice	579041	Batňovice	601152
Trutnov	CZ0525	Trutnov	5214	Bernartice	579050	Bečkov	602744
Trutnov	CZ0525	Trutnov	5214	Bernartice	579050	Bernartice	602752
Trutnov	CZ0525	Trutnov	5214	Bernartice	579050	Křenov u Žacléře	602779
Trutnov	CZ0525	Trutnov	5214	Dolní Olešnice	579173	Dolní Olešnice	629910
Trutnov	CZ0525	Trutnov	5214	Dolní Olešnice	579173	Vestřev	629944
Trutnov	CZ0525	Trutnov	5214	Hajnice	579211	Brusnice	636720
Trutnov	CZ0525	Trutnov	5214	Hajnice	579211	Dolní Žďár	644676
Trutnov	CZ0525	Trutnov	5214	Hajnice	579211	Hajnice	636738
Trutnov	CZ0525	Trutnov	5214	Hajnice	579211	Horní Žďár	644692
Trutnov	CZ0525	Trutnov	5214	Hajnice	579211	Kyje u Hajnice	636746
Trutnov	CZ0525	Trutnov	5214	Hajnice	579211	Nesytá	636762
Trutnov	CZ0525	Trutnov	5214	Havlovice	579220	Havlovice	637998
Trutnov	CZ0525	Trutnov	5214	Horní Maršov	579262	Dolní Albeřice	643441
Trutnov	CZ0525	Trutnov	5214	Horní Maršov	579262	Dolní Lysečiny	643459
Trutnov	CZ0525	Trutnov	5214	Horní Maršov	579262	Horní Albeřice	643467
Trutnov	CZ0525	Trutnov	5214	Horní Maršov	579262	Horní Lysečiny	643475
Trutnov	CZ0525	Trutnov	5214	Horní Maršov	579262	Horní Maršov	643483
Trutnov	CZ0525	Trutnov	5214	Horní Maršov	579262	Maršov III	643491
Trutnov	CZ0525	Trutnov	5214	Horní Maršov	579262	Suchý Důl v Krkonoších	643513
Trutnov	CZ0525	Trutnov	5214	Horní Maršov	579262	Temný Důl	643521
Trutnov	CZ0525	Trutnov	5214	Horní Olešnice	579271	Horní Olešnice	643637

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJ PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

OKRES (CZ NUTS)	KÓD OKRESU (KÓD CZ NUTS)	NÁZEV ORP	KÓD ORP	NÁZEV OBCE	KÓD OBCE	NÁZEV KATASTRÁLNÍHO ÚZEMÍ	KÓD KATASTR. ÚZEMÍ
Trutnov	CZ0525	Trutnov	5214	Horní Olešnice	579271	Prostřední Olešnice	643645
Trutnov	CZ0525	Trutnov	5214	Horní Olešnice	579271	Přední Ždírnice	795658
Trutnov	CZ0525	Trutnov	5214	Horní Olešnice	579271	Zadní Ždírnice	795666
Trutnov	CZ0525	Trutnov	5214	Chotěvice	579319	Chotěvice	653250
Trutnov	CZ0525	Trutnov	5214	Chvaleč	579335	Chvaleč	654922
Trutnov	CZ0525	Trutnov	5214	Chvaleč	579335	Petřkovice u Trutnova	654931
Trutnov	CZ0525	Trutnov	5214	Janské Lázně	579351	Černá Hora v Krkonoších	657212
Trutnov	CZ0525	Trutnov	5214	Janské Lázně	579351	Janské Lázně	657239
Trutnov	CZ0525	Trutnov	5214	Jívka	579378	Dolní Verněřovice	661350
Trutnov	CZ0525	Trutnov	5214	Jívka	579378	Hodkovice u Trutnova	657042
Trutnov	CZ0525	Trutnov	5214	Jívka	579378	Horní Verněřovice	661368
Trutnov	CZ0525	Trutnov	5214	Jívka	579378	Janovice u Trutnova	657051
Trutnov	CZ0525	Trutnov	5214	Jívka	579378	Jívka	661376
Trutnov	CZ0525	Trutnov	5214	Jívka	579378	Studnice u Jívky	661392
Trutnov	CZ0525	Trutnov	5214	Královec	530808	Královec	602761
Trutnov	CZ0525	Trutnov	5214	Lampertice	548804	Lampertice	602787
Trutnov	CZ0525	Trutnov	5214	Libňatov	579475	Libňatov	683001
Trutnov	CZ0525	Trutnov	5214	Malá Úpa	579505	Dolní Malá Úpa	690368
Trutnov	CZ0525	Trutnov	5214	Malá Úpa	579505	Horní Malá Úpa	690376
Trutnov	CZ0525	Trutnov	5214	Malé Svatoňovice	579513	Malé Svatoňovice	690562
Trutnov	CZ0525	Trutnov	5214	Malé Svatoňovice	579513	Odolov	756601
Trutnov	CZ0525	Trutnov	5214	Malé Svatoňovice	579513	Petrovice u Strážkovic	756610
Trutnov	CZ0525	Trutnov	5214	Malé Svatoňovice	579513	Strážkovice v Podkrkonoší	756628
Trutnov	CZ0525	Trutnov	5214	Maršov u Úpice	579530	Maršov u Úpice	691968
Trutnov	CZ0525	Trutnov	5214	Mladé Buky	579548	Hertvíkovice	696781
Trutnov	CZ0525	Trutnov	5214	Mladé Buky	579548	Kalná Voda	696790
Trutnov	CZ0525	Trutnov	5214	Mladé Buky	579548	Mladé Buky	696803
Trutnov	CZ0525	Trutnov	5214	Mladé Buky	579548	Sklenářovice	696811
Trutnov	CZ0525	Trutnov	5214	Pec pod Sněžkou	579581	Pec pod Sněžkou	718637
Trutnov	CZ0525	Trutnov	5214	Pec pod Sněžkou	579581	Velká Úpa I	718645
Trutnov	CZ0525	Trutnov	5214	Pec pod Sněžkou	579581	Velká Úpa II	718653
Trutnov	CZ0525	Trutnov	5214	Pilníkov	579599	Pilníkov I	720615
Trutnov	CZ0525	Trutnov	5214	Pilníkov	579599	Pilníkov II	720623
Trutnov	CZ0525	Trutnov	5214	Pilníkov	579599	Pilníkov III	720631
Trutnov	CZ0525	Trutnov	5214	Radvanice	579629	Radvanice v Čechách	738832
Trutnov	CZ0525	Trutnov	5214	Radvanice	579629	Slavětín u Radvanic	738841
Trutnov	CZ0525	Trutnov	5214	Rtyně v Podkrkonoší	579637	Rtyně v Podkrkonoší	743143
Trutnov	CZ0525	Trutnov	5214	Staré Buky	579661	Dolní Staré Buky	754137
Trutnov	CZ0525	Trutnov	5214	Staré Buky	579661	Horní Staré Buky	754153
Trutnov	CZ0525	Trutnov	5214	Staré Buky	579661	Prostřední Staré Buky	754161
Trutnov	CZ0525	Trutnov	5214	Suchovršíce	579726	Suchovršíce	759309
Trutnov	CZ0525	Trutnov	5214	Svoboda nad Úpou	579734	Maršov I	761109
Trutnov	CZ0525	Trutnov	5214	Svoboda nad Úpou	579734	Maršov II	761087
Trutnov	CZ0525	Trutnov	5214	Svoboda nad Úpou	579734	Svoboda nad Úpou	761095
Trutnov	CZ0525	Trutnov	5214	Trutnov	579025	Babí	600598
Trutnov	CZ0525	Trutnov	5214	Trutnov	579025	Bezděkov u Trutnova	681229
Trutnov	CZ0525	Trutnov	5214	Trutnov	579025	Bohuslavice nad Úpou	606553
Trutnov	CZ0525	Trutnov	5214	Trutnov	579025	Bojiště u Trutnova	769266
Trutnov	CZ0525	Trutnov	5214	Trutnov	579025	Debrné	784869
Trutnov	CZ0525	Trutnov	5214	Trutnov	579025	Dolní Staré Město	769134
Trutnov	CZ0525	Trutnov	5214	Trutnov	579025	Horní Staré Město	769151
Trutnov	CZ0525	Trutnov	5214	Trutnov	579025	Lhota u Trutnova	681237
Trutnov	CZ0525	Trutnov	5214	Trutnov	579025	Libeč	681873
Trutnov	CZ0525	Trutnov	5214	Trutnov	579025	Oblanov	769274
Trutnov	CZ0525	Trutnov	5214	Trutnov	579025	Poříčí u Trutnova	769223
Trutnov	CZ0525	Trutnov	5214	Trutnov	579025	Starý Rokytník	755192
Trutnov	CZ0525	Trutnov	5214	Trutnov	579025	Střítež u Trutnova	757896
Trutnov	CZ0525	Trutnov	5214	Trutnov	579025	Studenec u Trutnova	758281
Trutnov	CZ0525	Trutnov	5214	Trutnov	579025	Trutnov	769029
Trutnov	CZ0525	Trutnov	5214	Trutnov	579025	Volanov	769118
Trutnov	CZ0525	Trutnov	5214	Trutnov	579025	Voletiny	784877
Trutnov	CZ0525	Trutnov	5214	Úpice	579777	Radeč	737453
Trutnov	CZ0525	Trutnov	5214	Úpice	579777	Úpice	774651
Trutnov	CZ0525	Trutnov	5214	Velké Svatoňovice	579785	Markoušovice	691721
Trutnov	CZ0525	Trutnov	5214	Velké Svatoňovice	579785	Starý Sedloňov	691747
Trutnov	CZ0525	Trutnov	5214	Velké Svatoňovice	579785	Velké Svatoňovice	779385
Trutnov	CZ0525	Trutnov	5214	Vlčice	579823	Hrádeček	783765
Trutnov	CZ0525	Trutnov	5214	Vlčice	579823	Vlčice u Trutnova	783773
Trutnov	CZ0525	Trutnov	5214	Zlatá Olešnice	579866	Zlatá Olešnice	793094
Trutnov	CZ0525	Trutnov	5214	Žacléř	579874	Bobr	794180
Trutnov	CZ0525	Trutnov	5214	Žacléř	579874	Černá Voda u Žacléře	794198
Trutnov	CZ0525	Trutnov	5214	Žacléř	579874	Prkenný Důl	794228
Trutnov	CZ0525	Trutnov	5214	Žacléř	579874	Rýchory	794236

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

OKRES (CZ NUTS)	KÓD OKRESU (KÓD CZ NUTS)	NÁZEV ORP	KÓD ORP	NÁZEV OBCE	KÓD OBCE	NÁZEV KATASTRÁLNÍHO ÚZEMÍ	KÓD KATASTR. ÚZEMÍ
Trutnov	CZ0525	Trutnov	5214	Žacléř	579874	Vernířovice	794252
Trutnov	CZ0525	Trutnov	5214	Žacléř	579874	Žacléř	794244
Trutnov	CZ0525	Vrchlabí	5215	Čermná	579106	Čermná v Krkonoších	619752
Trutnov	CZ0525	Vrchlabí	5215	Černý Důl	579114	Černý Důl	620670
Trutnov	CZ0525	Vrchlabí	5215	Černý Důl	579114	Čistá v Krkonoších	620688
Trutnov	CZ0525	Vrchlabí	5215	Černý Důl	579114	Fořt	620696
Trutnov	CZ0525	Vrchlabí	5215	Dolní Branná	579122	Dolní Branná	628743
Trutnov	CZ0525	Vrchlabí	5215	Dolní Dvůr	579149	Dolní Dvůr	629022
Trutnov	CZ0525	Vrchlabí	5215	Dolní Kalná	579157	Dolní Kalná	629278
Trutnov	CZ0525	Vrchlabí	5215	Dolní Kalná	579157	Slemeno v Podkrkonoší	750450
Trutnov	CZ0525	Vrchlabí	5215	Dolní Lánov	579165	Dolní Lánov	629421
Trutnov	CZ0525	Vrchlabí	5215	Horní Kalná	579254	Horní Kalná	643050
Trutnov	CZ0525	Vrchlabí	5215	Hostinné	579297	Hostinné	645770
Trutnov	CZ0525	Vrchlabí	5215	Klásterská Lhota	579386	Klásterská Lhota	665754
Trutnov	CZ0525	Vrchlabí	5215	Kunčice nad Labem	579424	Kunčice nad Labem	677060
Trutnov	CZ0525	Vrchlabí	5215	Lánov	579432	Horní Lánov	678902
Trutnov	CZ0525	Vrchlabí	5215	Lánov	579432	Prostřední Lánov	678911
Trutnov	CZ0525	Vrchlabí	5215	Prosečné	579602	Prosečné	733261
Trutnov	CZ0525	Vrchlabí	5215	Rudník	579645	Arnultovice	743381
Trutnov	CZ0525	Vrchlabí	5215	Rudník	579645	Bolkov	743399
Trutnov	CZ0525	Vrchlabí	5215	Rudník	579645	Javorník v Krkonoších	657875
Trutnov	CZ0525	Vrchlabí	5215	Rudník	579645	Rudník	743429
Trutnov	CZ0525	Vrchlabí	5215	Strážné	579696	Strážné	756644
Trutnov	CZ0525	Vrchlabí	5215	Špindlerův Mlýn	579742	Bedřichov v Krkonoších	762962
Trutnov	CZ0525	Vrchlabí	5215	Špindlerův Mlýn	579742	Labská	763012
Trutnov	CZ0525	Vrchlabí	5215	Špindlerův Mlýn	579742	Přední Labská	763063
Trutnov	CZ0525	Vrchlabí	5215	Špindlerův Mlýn	579742	Špindlerův Mlýn	763098
Trutnov	CZ0525	Vrchlabí	5215	Vrchlabí	579858	Hořejší Vrchlabí	786349
Trutnov	CZ0525	Vrchlabí	5215	Vrchlabí	579858	Podhůří-Harta	786331
Trutnov	CZ0525	Vrchlabí	5215	Vrchlabí	579858	Vrchlabí	786306

Zdroj: data – ČSÚ; grafická prezentace – pořizovatel ÚAP

S rozlohou 4 759 km² zaujímá Královéhradecký kraj šest procent rozlohy ČR a řadí se na 9. místo v pořadí krajů. V rámci kraje zaujímá největší rozlohu okres Trutnov (1 147 km²) následovaný okresem Rychnov nad Kněžnou (982 km²), Hradec Králové (892 km²), Jičín (887 km²) a Náchod (852 km²). Plošně nejrozsáhlejším správním územím ORP je ORP Hradec Králové (677 km²), naopak nejmenšími jsou ORP Nová Paka (97 km²) resp. Nové Město nad Metují (98 km²). Na počet obcí je pak největší ORP Hradec Králové (81 obcí), na druhém místě následovaný ORP Jičín (77 obcí) a na třetím místě ORP Náchod (36 obcí). Nejméně obcí – 5 tvoří společně správní území ORP Nová Paka. „Průměrný ORP“ v Královéhradeckém kraji by tedy byl, dle statistických údajů k 31.12.2023, tvořen necelými 30 obcemi, měl by rozlohu přibližně 317 km² a žilo by v něm 37 482 (↑) obyvatel.

Královéhradecký kraj je pátým krajem z hlediska velikosti podílu zemědělské půdy na celkové výměře kraje. Zemědělská půda zabírá 58,0 % (↓) z celkové rozlohy, což je mírně nad celorepublikovým průměrem (53,2 %) (↓). 66,2 % (↓) rozlohy zemědělské půdy tvoří půda orná. Lesy pak pokrývají území kraje z 31,3 % (↑), což řadí kraj na osmé místo v pořadí krajů.

Míra urbanizace území kraje se projevuje na celkové výměře zastavěných a ostatních ploch. Podíl těchto ploch z hlediska území celého kraje činí 9,08 % (-), což je mírně pod celorepublikovým průměrem (10,66 %) a výrazně méně, než má první v pořadí (po vyloučení hlavního města Prahy) – Karlovarský kraj (16,07 %) a Ústecký kraj (15,74 %). Na tento fakt má vliv zejména existence čtyř plošně rozsáhlých chráněných území – Krkonošského národního parku a Chráněných krajinných oblastí Broumovsko, Orlické hory a Český ráj.

K 31. 12. 2023 měl Královéhradecký kraj celkem 556 949 obyvatel (↑), což je 5,12 % (↓) z celkového počtu obyvatel ČR. Královéhradecký kraj tak obsadil až 10. místo v pořadí krajů. Menší podíl obyvatel mají (v tomto pořadí) pouze kraje Pardubický, Vysočina, Liberecký a Karlovarský. Nejvíce obyvatel kraje žije <https://portal.desettisickroku.cz/profil/23674/alice> je v okrese Hradec Králové (167 901 (↑)), nejméně pak v okrese Jičín (80 746 (↑)). Z hlediska počtu obyvatel v ORP je na prvním místě ORP Hradec Králové (149 817 (↑) obyvatel = 26,65 % všech obyvatel kraje) na posledním místě se pak dlouhodobě umísťuje ORP Nová Paka (13 366 (↑) obyvatel = 2,38 % všech obyvatel kraje). Přírodním centrem kraje je statutární město Hradec Králové s 93 906 (↑) obyvateli, druhým největším sídlem je město Trutnov (29 584 (↓) obyvatel) a třetím město Náchod (20 036 (↑) obyvatel). Ke konci roku 2023

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE

PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

měl Královéhradecký kraj celkem 556 949 obyvatel (nárůst pokles o 5 302 obyvatel proti roku 2020). Královéhradecký kraj nedosahuje celorepublikového průměru 138,2 osob/km². V Královéhradeckém kraji se počet obyvatel, vztažených k 1 km² území pohybuje okolo 117 osob. V rámci území kraje se pak rovněž projevují významné rozdíly v osídlenosti území – nejhustší osídlení vykazuje ORP Hradec Králové (cca 221,2 osob/km²) (↑) naopak nejméně lidnatým územím ORP je Broumov (cca 60,4 osob/km²) (↓). Na území kraje je celkem 448 obcí, z nichž k 31.12.2023 jich mělo 48 statut města, z toho 1 statutárního města a 13 statut městysu a zbývajících 400 statut obce. Městské obyvatelstvo (statutární město, města, městysy) tvoří 68,32 (↓)% všech obyvatel kraje. Následující tabulka ukazuje, jak je rozvrstveno obyvatelstvo v rámci uvedených kategorií obcí.

2.1.2 Správný členění území s vazbou na počet obyvatel územní jednotky

ORP	statut obce						celkem	počet obyvatel ORP
	město		městys		obec			
	počet	počet obyvatel	počet	počet obyvatel	počet	počet obyvatel		
Broumov	3	11 212			11	4 461	14	15 673
Dobruška	2	9 697			24	10 537	26	20 234
Dvůr Králové nad Labem	1	15 339	2	884	25	10 888	28	27 111
Hořice	2	9 534			27	9 032	29	18 566
Hradec Králové	5	110 898			76	38 919	81	149 817
Jaroměř	1	12 541			14	7 114	15	19 655
Jičín	7	28 694	2	1 043	68	19 077	77	48 814
Kostelec nad Orlicí	3	14 470	2	3 495	17	7 372	22	25 337
Náchod	6	44 330	4	4 627	26	12 044	36	61 001
Nová Paka	1	9 060	1	1 335	3	2 971	5	13 366
Nové Město nad Metují	1	9 304			12	4 820	13	14 124
Nový Bydžov	1	7 212			22	10 872	23	18 084
Rychnov nad Kněžnou	4	20 634			28	14 679	32	35 313
Trutnov	8	45 700	1	2 301	22	14 617	31	62 618
Vrchlabí	3	17 497	1	703	12	9 036	16	27 236
CELKEM	48	366 122	13	14 388	387	176 439	448	556 949

Zdroj: data – ČSÚ; grafická prezentace – pořizovatel ÚAP

Při srovnání s ostatními kraji České republiky má Královéhradecký kraj nejvyšší podíl obyvatelstva ve věkové kategorii 65 let a více na celkovém počtu obyvatel kraje, lze tedy zkráceně konstatovat, že vzhledem k celkovému počtu obyvatel má Královéhradecký kraj nejstarší populaci (nejmladší populaci má stabilně Hlavní město Praha a Středočeský kraj. Zároveň z hlediska zastoupení obyvatel v tzv. produktivním věku (15 – 64 let) zaujímá kraj až poslední 14. příčku (62,1% obyvatel kraje), přičemž nejlepších hodnot z tohoto hlediska dosahuje Hlavní město Praha (65,7%) a Plzeňský kraj (64,1%). Pokud bychom porovnali věkovou strukturu obyvatelstva kraje při členění dle správních území ORP, pak v rámci Královéhradeckého kraje zjistíme, že nejvyšší podíl obyvatel v předproduktivním věku (0–14 let) vzhledem k celkovému počtu obyvatel ORP má ORP Nové Město nad Metují, Dobruška a Jaroměř, naopak nejméně ORP Dvůr Králové nad Labem, Broumov a Trutnov. Podíl obyvatel v produktivním věku (15–64 let) je nejvyšší v ORP Jaroměř, Rychnov nad Kněžnou a Nový Bydžov. Naopak nejnižší v ORP Dobruška. Podíl obyvatel starších 65 let je nejvyšší v ORP Dvůr Králové nad Labem a nejnižší v ORP Jaroměř. Kompletní údaje pak dokládá tab. 2.1.3.

2.1.3 Věková struktura obyvatelstva v ORP k 31. 12. 2023

r. 2023/ORP	Počet obyvatel	Podíl počtu obyvatel ORP na celkovém počtu obyvatel	Pořadí ORP dle podílu obyvatel na celkovém počtu obyvatel kraje	Počet obyvatel ve věku 0–14	Podíl obyvatel ve věku 0–14 na celkovém počtu obyvatel (%)	Pořadí ORP dle podílu obyvatel ve věku 0–14 na celkovém počtu obyvatel	Počet obyvatel ve věku 65 a více let	Podíl obyvatel ve věku 65 a více let na celkovém počtu obyvatel	Pořadí ORP dle podílu obyvatel ve věku 65 a více let na celkovém počtu obyvatel	Počet obyvatel ve věku 15–64 let	Podíl obyvatel ve věku 15–64 na celkovém počtu obyvatel	Pořadí ORP dle podílu obyvatel ve věku 15–64 na celkovém počtu obyvatel
-------------	----------------	---	---	-----------------------------	--	--	--------------------------------------	---	---	----------------------------------	---	---

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE

PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

		I kraje (%)				obyvate I ORP		obyvate I (%)	počtu obyvate I ORP		I ORP (%)	počtu obyvate I ORP
Broumov	15673	3	14	2292	15	14	3679	24	14	9702	62	10
Dobruška	20234	4	9	3251	16	2	4657	23	11	12326	61	15
Dvůr Králové nad Labem	27111	5	7	3938	15	15	6436	24	15	16737	62	11
Hořice	18566	3	12	2838	15	10	4300	23	12	11428	62	13
Hradec Králové	149817	27	1	23646	16	6	33917	23	9	92254	62	12
Jaroměř	19655	4	10	3138	16	3	3987	20	1	12530	64	1
Jičín	48814	9	4	7735	16	4	10710	22	6	30369	62	8
Kostelec nad Orlicí	25337	5	8	3915	16	8	5522	22	5	15900	63	5
Náchod	61001	11	3	9276	15	11	14197	23	13	37528	62	14
Nová Paka	13366	2	15	2017	15	12	3032	23	10	8317	62	7
Nové Město nad Metují	19412	3	11	3157	16	1	4196	22	4	12059	62	9
Nový Bydžov	18084	3	13	2770	15	9	3878	21	3	11436	63	3
Rychnov nad Kněžnou	35313	6	5	5590	16	5	7258	21	2	22465	64	2
Trutnov	62618	11	2	9237	15	13	13977	22	8	39404	63	4
Vrchlabí	27236	5	6	4211	16	7	6062	22	7	16963	62	6
CELKEM	562237			87011			125808			349418		

Zdroj: data – ČSÚ; grafická prezentace – pořizovatel ÚAP, červená barva značí nejméně příznivé hodnoty, zelená naopak

Z hlediska hospodářského lze Královéhradecký kraj charakterizovat jako zemědělsko-průmyslový s rozvinutým cestovním ruchem. Průmysl je soustředěn do velkých měst, intenzivní zemědělství do oblasti Polabí. Největší koncentrací cestovního ruchu nejenom v rámci Královéhradeckého kraje, ale i České republiky jako celku, se vyznačují Krkonoše. Národní park Krkonoše (celková rozloha bez ochranného pásma: 36,327ha) zasahuje na území kraje dvěma třetinami své rozlohy a nacházejí se zde nejcennější lokality parku. Mezi další významné turistické oblasti patří i chráněné krajinné oblasti: Broumovsko, Orlické hory a Český ráj, jehož území bylo zároveň zapsáno mezi Globální geoparky UNESCO.

V tvorbě hrubého domácího produktu v České republice v přepočtu na 1 obyvatele dosahoval kraj dlouhodobě na 5. – 6. místo v pořadí krajů (6. místo v letech 2012, 2014, 2016); 5. místo v letech 2009, 2010, 2013, 2016, 2017, 2018). V roce 2019 dosáhl kraj doposud 4. místa v pořadí krajů (lépe na tom byly z hlediska tvorby HDP v přepočtu na 1. obyvatele v roce 2019 pouze Hlavní město Praha, Jihomoravský a Středočeský kraj. V následujících dvou letech pak Královéhradecký kraj obsadil v pořadí krajů třetí místo za Hlavním městem Prahou a Jihomoravských krajem, v roce 2022 (poslední dostupný údaj) pak kraj klesl na čtvrté místo.

Dle informací ČSÚ k zaměstnanosti dle odvětví ekonomické činnosti vyplývá, že v roce 2021 (r. doposud posledních zcela kompletních údajů) bylo v hospodářství kraje zaměstnáno celkem 265,9 tisíc osob (↓) bydlících v kraji, z toho 31,2 % (↓) v průmyslu, 6,3 % (↑) ve stavebnictví, v zemědělství 3,9 % (↑), v obchodě, opravách a údržbě motorových vozidel 11,9 % (↑), v dopravě 4,5 % (↓), 6,2 % (↓) v odvětvích veřejné správy a obrany, ve zdravotní a sociální péči 7,7 % (↓) a ve vzdělávání 7,3 % (↑). V zemědělství dlouhodobě převažuje (dle dat zveřejněných ČSÚ) v rostlinné výrobě pěstování obilovin (pšenice, ječmen), píce (zejména kukuřice) a dále technických plodin (zejména řepka), významná je též produkce cukrovky a pěstování ovoce (zejména jablek, rybízu, třešní a višní) a zeleniny (mrkev, cibule, zelí). V živočišné výrobě se jedná především o chov skotu a prasat. V průmyslu převažuje z odvětvového hlediska podle počtu podniků zpracovatelský průmysl, v jeho rámci pak výroba motorových vozidel, výroba strojů a zařízení a výroba potravinářských výrobků. V České republice však kraj nepatří mezi rozhodující průmyslové oblasti.

Podle údajů ČSÚ (https://csu.gov.cz/regionalni-statistiky?pocet=10&start=0&skupiny=33&razeni=-datumVydani#casove-rady_cr-6-hoste-v-hromadnych-ubytovacich) se v kraji v 1125 (↑) ubytovacích zařízeních v roce 2024 ubytovalo 1 541 tisíc hostů (↑), z toho 325 tisíc (↑) ze zahraničí. Průměrná doba pobytu klesla z 4,2 dne v roce 2020 na 3 dny v roce 2024. Většina ubytovacích zařízení je soustředěna v okrese Trutnov, na jehož území leží Krkonoše.

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

V posledních letech se rozvíjí mnoho forem přeshraniční spolupráce. Jednou z nich je Euroregion Glacensis, který vznikl v roce 1996 jako jeden z euroregionů působících na polsko-českém příhraničním území. Zároveň se stále rozvíjí i spolupráce mezi obcemi uvnitř kraje – rozvoj zaznamenaly dobrovolné svazky obcí a místní akční skupiny, v nichž se obce sdružují za účelem rozvoje svých území. K roku 2024 existovalo v Královéhradeckém kraji 474 dobrovolných svazků obcí s nejrůznějšími předměty činnosti (např. ekonomická spolupráce, budování technické infrastruktury, spolupráce na poli občanské vybavenosti, rozvoje turistiky apod.) a 15 místních akčních skupin.

3 CHARAKTERISTIKA DATABÁZE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ

3.1 B001 vývoj počtu obyvatel

Zdrojem informací jsou údaje pro ÚAP Českého statistického úřadu, dostupné na webových stránkách www.czso.cz, platné k 31.12. příslušného roku.

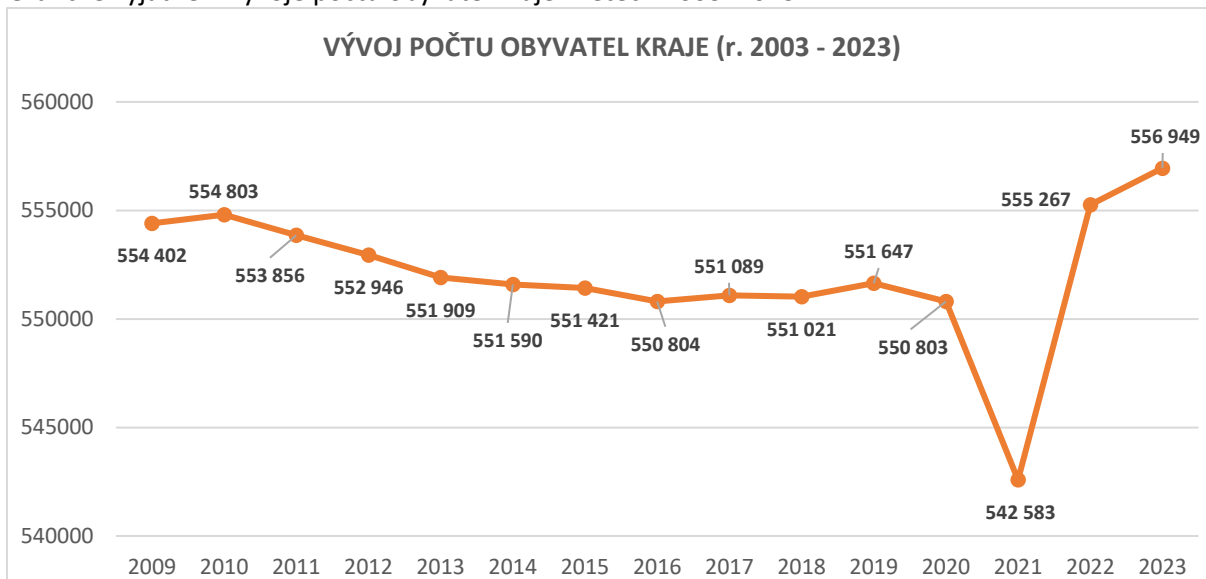
Z následující tabulky a zejména grafu je zřejmý trend vývoje počtu obyvatel Královéhradeckého kraje jako celku.

3.1.1 Vývoj počtu obyvatel kraje v letech 2009–2023

rok / počet obyvatel	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
	554 402	554 803	553 856	552 946	551 909	551 590	551 421	550 804
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
	551 089	551 021	551 647	550 803	542 583	555 267	556 949	555 923

Červená čísla označují meziroční pokles počtu obyvatel, zelená pak meziroční nárůst.

Grafické vyjádření vývoje počtu obyvatel kraje v letech 2003–2023

Mezi lety 2009 – 2019 lze vývoj počtu obyvatel hodnotit jako spíše regresivní, neboť s drobnými výchyly celkově klesl počet obyvatel kraje o cca 5 tis. osob. Od r. 2019 do r. 2021 došlo k významnému poklesu počtu obyvatel kraje, který byl zapříčiněn negativním dopadem výskytu koronavirového onemocnění Covid-19. Od roku 2021 pozorujeme významný nárůst počtu obyvatel kraje, který je způsoben zejména imigrací. V roce 2023 byl počet obyvatel kraje na svém historickém maximu.

3.1.2 Vývoj počtu obyvatel v ORP Královéhradeckého kraje

ORP / rok	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Broumov	17 489	17 410	17 328	17 318	17 264	17 166	17 076	16 988	16 782	16 667	16 568	16 456
Dobruška	19 786	19 796	19 903	19 889	19 984	20 063	20 052	20 106	20 169	20 293	20 212	20 220

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJ PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

ORP / rok	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Dvůr Králové nad Labem	27 063	27 105	27 142	27 223	27 339	27 480	27 435	27 419	27 416	27 398	27 369	27 291
Hořice	18 132	18 145	18 138	18 398	18 790	18 765	18 798	18 790	18 521	18 463	18 374	18 373
Hradec Králové	142 918	142 931	143 148	143 413	144 187	145 130	145 664	145 977	145 280	145 176	145 157	145 310
Jaroměř	19 138	19 039	19 134	19 147	19 296	19 370	19 366	19 393	19 348	19 458	19 358	19 290
Jičín	45 754	45 703	45 904	46 402	46 723	47 373	47 384	47 839	47 725	47 477	47 477	47 679
Kostelec nad Orlicí	24 735	24 724	24 743	24 800	25 015	25 081	25 126	25 129	24 988	24 924	24 872	24 887
Náchod	61 407	61 447	61 472	61 432	61 548	61 687	61 509	61 499	61 687	61 378	61 304	61 089
Nová Paka	13 180	13 183	13 264	13 298	13 339	13 447	13 436	13 536	13 440	13 374	13 317	13 323
Nové Město nad Metují	14 389	14 323	14 359	14 405	14 399	14 359	14 391	14 414	14 389	14 371	14 365	14 295
Nový Bydžov	16 967	16 949	16 959	16 999	17 162	17 247	17 347	17 401	17 540	17 513	17 494	17 498
Rychnov nad Kněžnou	33 888	33 880	33 994	34 064	34 043	34 054	34 060	33 917	33 929	33 952	33 849	33 819
Trutnov	64 678	64 523	64 533	64 500	64 617	64 771	64 663	64 486	64 499	64 381	64 210	64 100
Vrchlabí	28 039	28 138	28 347	28 355	28 506	28 527	28 095	27 909	28 143	28 121	27 983	27 960
ORP / rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	rozdíl 2023 - 2003	rozdíl 2013 - 2003	rozdíl 2023 - 2013
Broumov	16 357	16 264	16 123	16 021	15 876	15 797	15 476	15 665	15 673	-1 816	-921	-895
Dobruška	20 173	20 164	20 183	20 232	20 190	20 128	19 907	20 217	20 234	448	426	22
Dvůr Králové nad Labem	27 202	27 120	27 081	26 973	26 949	26 885	26 622	27 118	27 111	48	306	-258
Hořice	18 354	18 375	18 441	18 444	18 377	18 354	18 087	18 536	18 566	434	242	192
Hradec Králové	145 657	145 830	146 131	146 262	146 899	147 018	144 847	148 986	149 817	6 899	2 239	4 660
Jaroměř	19 333	19 291	19 290	19 305	19 273	19 232	19 176	19 658	19 655	517	220	297
Jičín	47 771	47 776	47 897	48 057	48 382	48 493	47 589	48 653	48 814	3 060	1 723	1 337
Kostelec nad Orlicí	24 905	24 810	24 891	24 876	24 892	25 032	24 858	25 176	25 337	602	137	465
Náchod	60 903	60 689	60 720	60 674	60 595	60 342	59 412	60 788	61 001	-406	-103	-303
Nová Paka	13 365	13 342	13 294	13 281	13 286	13 287	13 037	13 389	13 366	186	137	49
Nové Město nad Metují	14 276	14 274	14 287	14 240	14 214	14 116	13 909	14 211	14 124	-265	-24	-241
Nový Bydžov	17 502	17 439	17 389	17 409	17 384	17 417	17 553	18 003	18 084	1 117	527	590
Rychnov nad Kněžnou	33 783	33 798	33 905	33 980	34 301	34 173	33 659	34 793	35 313	1 425	-39	1 464
Trutnov	64 032	63 839	63 675	63 555	63 419	63 046	61 713	62 699	62 618	-2 060	-468	-1 592
Vrchlabí	27 808	27 793	27 782	27 712	27 610	27 483	26 738	27 375	27 236	-803	-56	-747

Z tabulky je zřejmé, že celkový počet obyvatel setrvale klesá v ORP Broumov, Trutnov a Vrchlabí, naopak ve dvou ORP ((Nové Město nad Metují a Hradec Králové) se v posledních dvou letech vymyká celokrajskému trendu a počet jejich obyvatel významně narůstá. Ostatní ORP více méně kopírují trend vývoje počtu obyvatel kraje jako celku.

3.2 B002a věkové složení obyvatelstva

Zdrojem informací jsou údaje pro ÚAP Českého statistického úřadu, dostupné na webových stránkách www.czso.cz, platné k 31.12. příslušného roku.

Z hlediska věkového složení obyvatelstva se rozlišují následující kategorie: obyvatelé ve věku 0–14 let, 15–64 let a nad 65 let.

Celkový počet obyvatel kraje v kategorii 0–14 let měl od r. 2003 do r. 2008 sestupnou tendenci, klesající byl i podíl této věkové kategorie na celkovém počtu obyvatel kraje. Tento trend se změnil v r. 2008 a do roku 2017 vykazoval mírně progresivní tendenci. Ovšem hodnoty meziročního nárůstu nebyly tak vysoké, jako byl meziroční pokles v letech 2003–2008. Od roku 2018 již opět docházelo k poklesu obyvatel v této věkové kategorii. Ke změně došlo v roce 2021 v souvislosti s nárůstem počtu obyvatel imigrací.

V podstatě stejný trend jako u osob ve věkové kategorii 0 – 14 let můžeme pozorovat u osob v produktivním věku. Co se týče obyvatelstva v produktivním věku, tedy ve věkové kategorii 15–64 let, dochází od r. 2008 k setrvalému poklesu počtu obyvatel, což je dáno stárnutím populace kraje, neboť úměrně s poklesem počtu obyvatel v této kategorii dochází k nárůstu počtu obyvatel v kategorii 65+. V této poslední sledované věkové kategorii došlo k prudkému poklesu osob v souvislosti s koronavirovou epidemií, a to zejména mezi lety 2020 a 2021.

3.2.1 Vývoj počtu obyvatel kraje ve věkových kategoriích v letech 2009–2023

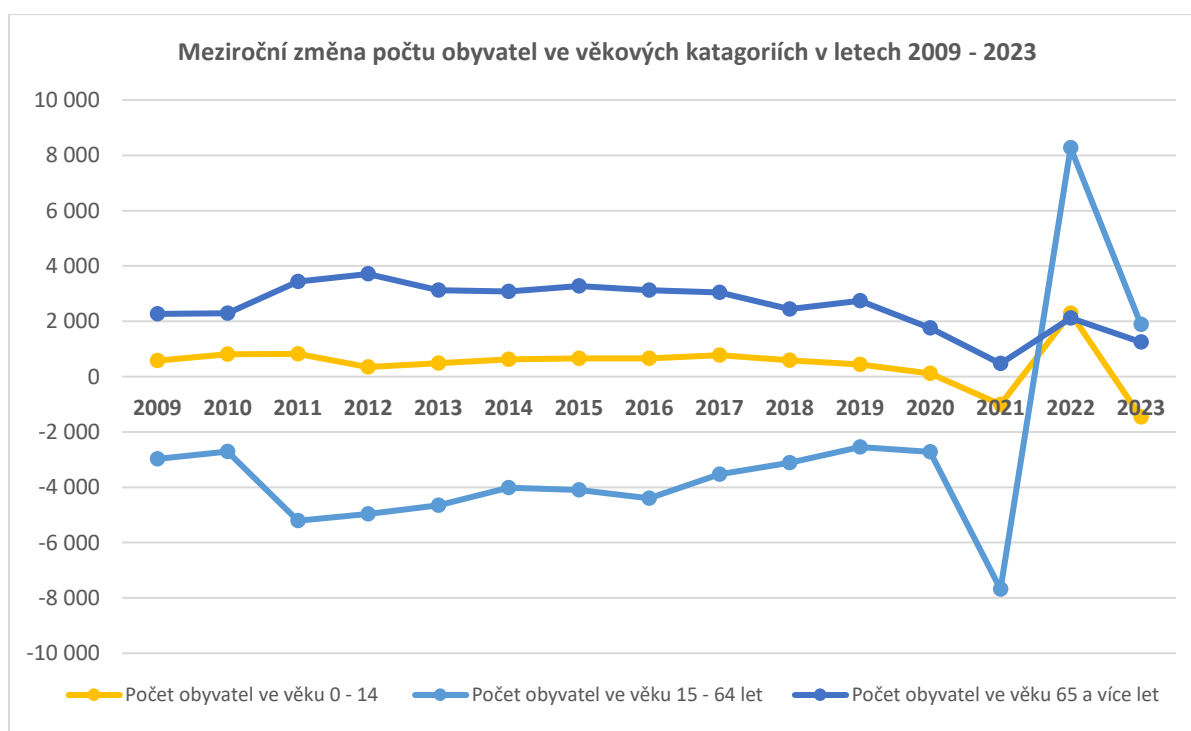
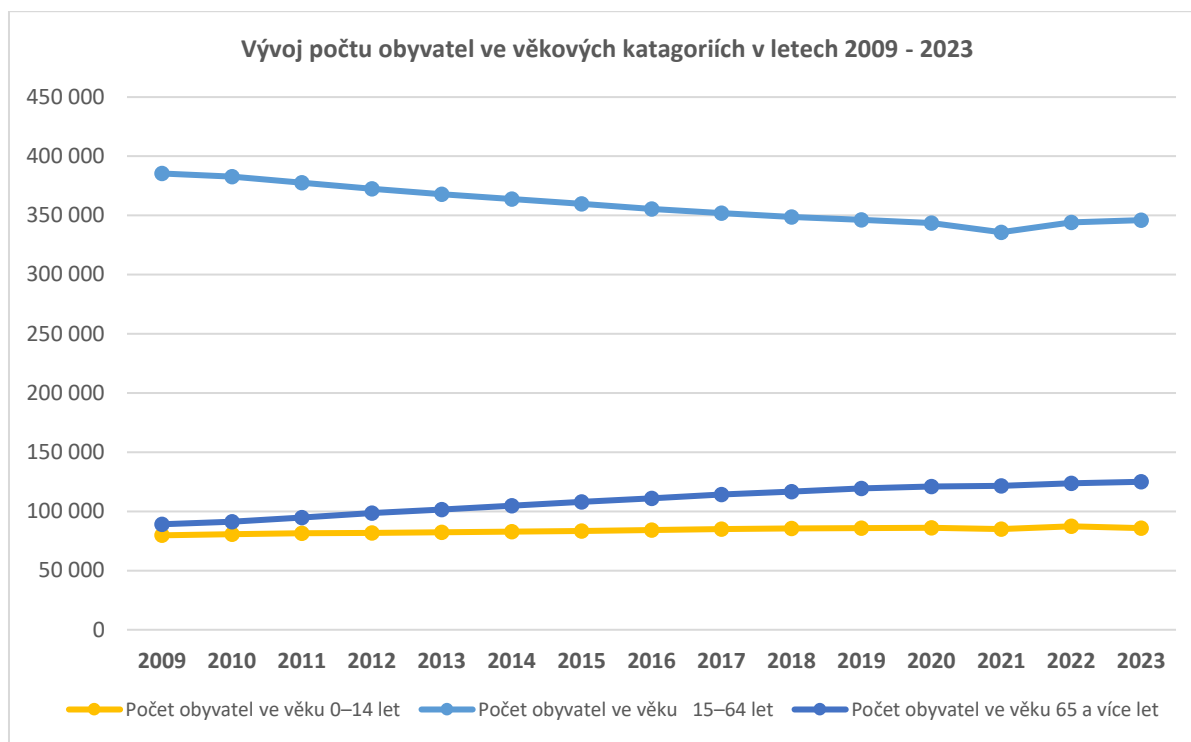
rok	Počet obyvatel celkem	Počet obyvatel ve věku 0–14 let	Počet obyvatel ve věku 15–64 let	Počet obyvatel ve věku 65 a více let
2009	554 402	79 811	385 465	89 126
2010	554 803	80 624	382 757	91 422
2011	553 856	81 441	377 554	94 861
2012	552 946	81 789	372 586	98 571
2013	551 909	82 276	367 934	101 699
2014	551 590	82 902	363 915	104 773
2015	551 421	83 557	359 816	108 048
2016	550 804	84 212	355 420	111 172
2017	551 089	84 982	351 888	114 219
2018	551 021	85 577	348 778	116 666
2019	551 647	86 013	346 227	119 407
2020	550 803	86 123	343 510	121 170
2021	542 583	85 117	335 827	121 639
2022	555 267	87 408	344 100	123 759
2023	556 949	85 947	345 988	125 014

3.2.2 Meziroční změna v počtu obyvatel ve věkových kategoriích

rok	Meziroční přírůstek / úbytek obyvatel			
	Počet obyvatel ve věku 0 – 14	Počet obyvatel ve věku 15 – 64 let	Počet obyvatel ve věku 65 a více let	Počet obyvatel celkem
2009	583	-2 969	2 268	-118
2010	813	-2 708	2 296	401
2011	817	-5 203	3 439	-947
2012	348	-4 968	3 710	-910
2013	487	-4 652	3 128	-1 037
2014	626	-4 019	3 074	-319
2015	655	-4 099	3 275	-169
2016	655	-4 396	3 124	-617
2017	770	-3 532	3 047	285
2018	595	-3 110	2 447	-68
2019	436	-2 551	2 741	626
2020	110	-2 717	1 763	-844
2021	-1 006	-7 683	469	-8 220
2022	2 291	8 273	2 120	12 684
2023	-1 461	1 888	1 255	1 682

Následující dva grafy zobrazují vývojový trend pro jednotlivé věkové kategorie v absolutních hodnotách a v hodnotách meziročních přírůstků či úbytků pro léta 2009 (resp. 2010) - 2023.

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

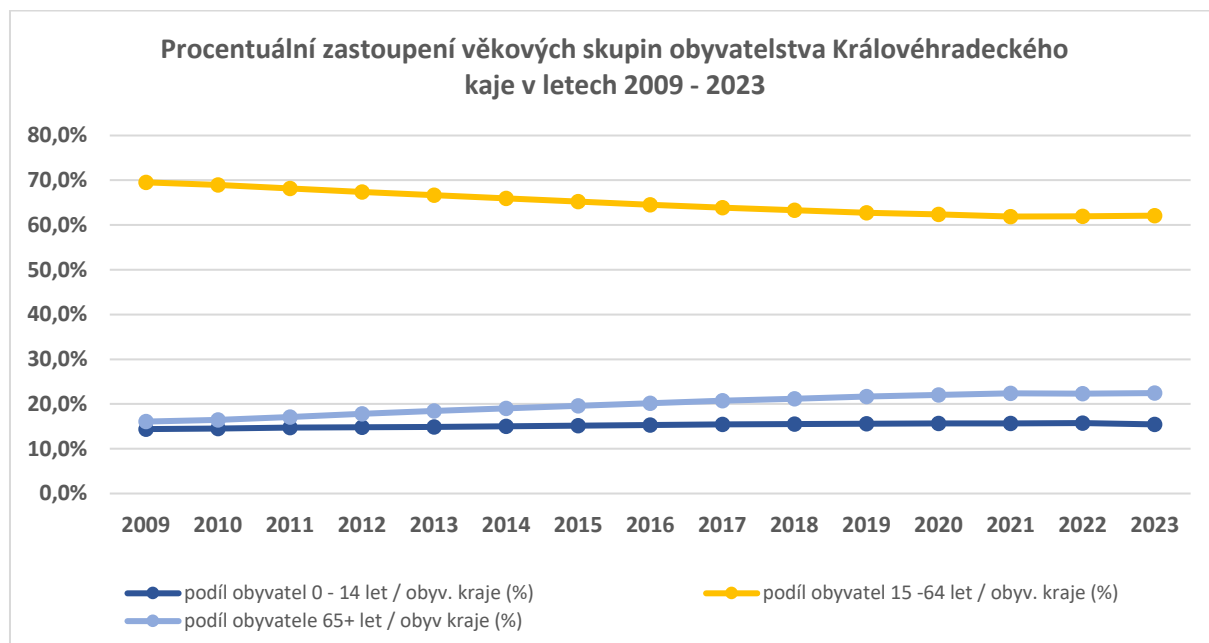

Vývoj počtu obyvatel dle věkových kategorií v jednotlivých ORP Královéhradeckého kraje kopíruje vývoj kraje jako celku. Za pozitivní trend lze považovat stav, kdy dochází k nárůstu počtu obyvatel ve věkové kategorii 0–14 let a zároveň nedochází k poklesu počtu obyvatel v produktivním věku, tedy ve věkové kategorii 15–64 let. Takový trend se dlouhodobě neprojevuje v žádném z ORP Královéhradeckého kraje, nejbližše tomuto stavu má ORP Hradec Králové, Jičín a Náchod. Naopak nejméně příznivý demografický trend se projevuje v ORP Broumov či Nové Město nad Metují. Celkové

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

trendy ve vývoji počtu obyvatel ve věkových kategoriích ilustruje následující graf, zachycující závislost mezi absolutním počtem obyvatel dané věkové kategorie a absolutním počtem obyvatel kraje v letech 2009–2019. Z grafu je zřejmý v zásadě neměnný trend ve vývoji počtu obyvatel v nejmladší věkové skupině. Naopak nejstarší věková skupina průběžně roste, byť nárůst není nijak prudký. Podíl produktivní věkové skupiny, tedy obyvatel ve věku 15–64 let, na celkovém počtu obyvatel kraje setrvalé klesá, přičemž rychlost tohoto poklesu se meziročně stále zrychluje.

3.2.3 Podíl obyvatel ve věkových skupinách vztahený k celkovému počtu obyvatel Královéhradeckého kraje v letech 2009–2023

Detailně situaci v jednotlivých ORP pak ilustrují následující tři tabulky, přičemž červeně jsou označeny hodnoty v letech, ve kterých došlo oproti předchozímu roku k poklesu počtu obyvatel (v případě věkových kategorií 0-14 let a 15-64 let) nebo nárůstu počtu obyvatel (v případě věkové kategorie 64let a více).

3.2.4 Vývoj počtu obyvatel dle věkových kategorií v ORP Královéhradeckého kraje

Vývoj počtu obyvatel ve věku 0-14 let	Rok														
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Broumov	2 506	2 531	2 530	2 520	2 510	2 476	2 485	2 462	2 440	2 428	2 394	2 347	2 261	2 307	2 292
Dobruška	3 065	3 123	3 181	3 203	3 200	3 228	3 218	3 252	3 307	3 301	3 343	3 349	3 303	3 325	3 251
Dvůr Králové nad Labem	3 940	3 939	3 951	3 954	3 963	3 948	3 936	3 970	3 980	3 991	3 987	3 999	3 977	4 055	3 938
Hořice	2 759	2 751	2 775	2 791	2 780	2 763	2 789	2 838	2 844	2 858	2 870	2 841	2 798	2 891	2 838
Hradec Králové	20 010	20 337	20 654	20 891	21 144	21 473	21 900	22 229	22 611	22 883	23 246	23 424	23 164	23 924	23 646
Jaroměř	3 070	3 108	3 083	3 125	3 113	3 078	3 088	3 125	3 123	3 127	3 114	3 119	3 131	3 212	3 138
Jičín	6 625	6 701	6 901	6 969	7 045	7 164	7 264	7 358	7 466	7 526	7 541	7 633	7 622	7 836	7 735
Kostelec nad Orlicí	3 675	3 775	3 763	3 755	3 768	3 797	3 826	3 812	3 890	3 888	3 856	3 885	3 841	3 919	3 915
Náchod	9 133	9 155	9 242	9 183	9 225	9 300	9 289	9 279	9 262	9 318	9 383	9 334	9 177	9 468	9 276
Nová Paka	1 847	1 878	1 876	1 870	1 863	1 876	1 930	1 935	1 955	1 985	2 021	2 022	2 041	2 076	2 017
Nové Město nad Metují	2 075	2 108	2 111	2 111	2 146	2 135	2 137	2 138	2 175	2 171	2 147	2 121	2 091	2 174	2 093
Nový Bydžov	2 493	2 511	2 509	2 506	2 523	2 530	2 533	2 541	2 548	2 578	2 586	2 626	2 714	2 800	2 770
Rychnov nad Kněžnou	5 098	5 094	5 145	5 131	5 143	5 210	5 261	5 306	5 366	5 412	5 422	5 438	5 391	5 617	5 590
Trutnov	9 436	9 483	9 506	9 523	9 576	9 599	9 573	9 576	9 603	9 697	9 710	9 627	9 369	9 470	9 237

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJ PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Vývoj počtu obyvatel ve věku 0-14 let	Rok														
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Vrchlabí	4 079	4 130	4 214	4 257	4 277	4 325	4 328	4 391	4 412	4 414	4 393	4 358	4 237	4 334	4 211

Vývoj počtu obyvatel ve věku 15-64 let	Rok														
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Broumov	12 061	11 872	11 538	11 328	11 098	10 880	10 670	10 452	10 243	10 112	9 921	9 838	9 634	9 704	9 702
Dobruška	13 803	13 720	13 623	13 589	13 371	13 293	13 127	12 946	12 785	12 718	12 571	12 398	12 160	12 334	12 326
Dvůr Králové nad Labem	19 115	18 965	18 699	18 420	18 219	17 927	17 642	17 314	17 113	16 894	16 739	16 595	16 320	16 662	16 737
Hořice	13 035	12 992	12 580	12 392	12 236	12 137	12 004	11 865	11 741	11 661	11 466	11 383	11 128	11 392	11 428
Hradec Králové	100 812	100 167	98 189	96 793	95 758	94 927	94 116	93 227	92 416	91 642	91 169	90 636	88 482	91 445	92 254
Jaroměř	13 415	13 327	13 189	13 149	12 973	12 834	12 791	12 648	12 548	12 486	12 367	12 293	12 193	12 505	12 530
Jičín	33 266	33 464	32 921	32 359	32 050	31 847	31 573	31 236	30 939	30 766	30 733	30 565	29 615	30 203	30 369
Kostelec nad Orlicí	17 231	17 060	16 893	16 693	16 488	16 362	16 174	16 010	15 902	15 798	15 725	15 766	15 587	15 811	15 900
Náchod	41 898	41 615	41 308	40 688	40 323	39 765	39 292	38 773	38 498	38 154	37 718	37 318	36 459	37 277	37 528
Nová Paka	9 310	9 294	9 117	9 001	8 869	8 755	8 693	8 624	8 520	8 449	8 378	8 346	8 080	8 307	8 317
Nové Město nad Metují	9 870	9 800	9 690	9 584	9 462	9 320	9 189	9 070	8 953	8 860	8 746	8 655	8 506	8 664	8 629
Nový Bydžov	12 102	12 129	12 194	12 054	11 911	11 780	11 661	11 506	11 372	11 263	11 171	11 090	11 079	11 366	11 436
Rychnov nad Kněžnou	24 062	23 770	23 514	23 370	23 040	22 742	22 473	22 220	22 079	21 938	22 069	21 778	21 277	22 045	22 465
Trutnov	45 537	45 015	44 600	43 950	43 307	42 771	42 247	41 630	41 079	40 576	40 172	39 730	38 755	39 375	39 404
Vrchlabí	19 948	19 567	19 499	19 216	18 829	18 575	18 164	17 899	17 700	17 461	17 282	17 119	16 552	17 010	16 963

Vývoj počtu obyvatel ve věku 65 let a více	Rok														
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Broumov	2 509	2 585	2 714	2 819	2 960	3 100	3 202	3 350	3 440	3 481	3 561	3 612	3 581	3 654	3 679
Dobruška	3 184	3 263	3 365	3 501	3 641	3 699	3 828	3 966	4 091	4 213	4 276	4 381	4 444	4 558	4 657
Dvůr Králové nad Labem	4 380	4 515	4 766	5 024	5 187	5 416	5 624	5 836	5 988	6 088	6 223	6 291	6 325	6 401	6 436
Hořice	3 004	3 047	3 166	3 280	3 358	3 473	3 561	3 672	3 856	3 925	4 041	4 130	4 161	4 253	4 300
Hradec Králové	24 842	25 473	26 437	27 492	28 255	28 910	29 641	30 374	31 104	31 737	32 484	32 958	33 201	33 617	33 917
Jaroměř	2 881	2 958	3 076	3 184	3 272	3 378	3 454	3 518	3 619	3 692	3 792	3 820	3 852	3 941	3 987
Jičín	7 493	7 674	7 903	8 149	8 382	8 668	8 934	9 182	9 492	9 765	10 108	10 295	10 352	10 614	10 710
Kostelec nad Orlicí	4 220	4 294	4 332	4 476	4 616	4 728	4 905	4 988	5 099	5 190	5 311	5 381	5 430	5 446	5 522
Náchod	10 478	10 729	11 137	11 507	11 756	12 024	12 322	12 637	12 960	13 202	13 494	13 690	13 776	14 043	14 197
Nová Paka	2 279	2 364	2 447	2 503	2 585	2 692	2 742	2 783	2 819	2 847	2 887	2 919	2 916	3 006	3 032
Nové Město nad Metují	2 446	2 506	2 588	2 676	2 757	2 840	2 950	3 066	3 159	3 209	3 321	3 340	3 312	3 373	3 402
Nový Bydžov	2 752	2 761	2 837	2 953	3 060	3 188	3 308	3 392	3 469	3 568	3 627	3 701	3 760	3 837	3 878
Rychnov nad Kněžnou	4 900	5 053	5 270	5 451	5 666	5 867	6 049	6 272	6 460	6 630	6 810	6 957	6 991	7 131	7 258
Trutnov	9 690	9 988	10 393	10 908	11 327	11 730	12 212	12 633	12 993	13 282	13 537	13 689	13 589	13 854	13 977
Vrchlabí	4 068	4 212	4 430	4 648	4 877	5 060	5 316	5 503	5 670	5 837	5 935	6 006	5 949	6 031	6 062

3.3 B004a vzdělanostní složení obyvatelstva

Zdrojem informací jsou údaje SLDB Českého statistického úřadu z let 2001, 2011 a 2021, dostupné na webových stránkách www.czso.cz.

Pro hodnocení jsou k dispozici data SLDB 2001, 2011 a 2021, tudíž je možné porovnat změnu, ke které v této oblasti došlo během 20 let.

Celkově klesá počet osob (a to jak absolutně za kraj jako celek, tak v rámci jednotlivých ORP), jejichž nejvyšší ukončené vzdělání je pouze základní. Na tuto skutečnost má vliv jak demografický vývoj, ale zjevně i zvyšující se vzdělanost obyvatel, kteří tak motivují další generace. Uvedené lze doložit i údaji o vysokoškolském vzdělání.

3.3.1 Počet obyvatel kraje s nejvyšším ukončeným základním a vysokoškolským vzděláním

rok	2001	2011	2021	změna 2001– 2011	změna 2011– 2021	změna 2001– 2021
počet obyvatel celkem	549 329	553 856	542 583	4 527	-11 273	-6 746
počet osob starších 15 let	460 986	468 789	453 626	7 803	-15 163	-7 360
nejvyšší dokončené vzdělání (počet osob)						
základní	105 627	84 905	57 514	-20 722	-27 391	-48 113
vysokoškolské	32 121	39 777	63 077	7 565	23 300	30 956

Obdobné údaje v členění dle ORP vypadají následovně:

3.3.2 Počet obyvatel ORP s nejvyšším ukončeným základním a vysokoškolským vzděláním

Z tabulky je zřejmé, že ve všech ORP bez výjimky dochází ke zvyšování vzdělanosti obyvatelstva, a to i v případech ORP, kde došlo ve sledovaném desetiletém intervalu k poklesu počtu obyvatel starších 15 let, případně došlo k absolutnímu poklesu počtu obyvatel ORP.

3.3.3 Vývoj nejvyššího dosaženého vzdělání obyvatelstva ORP v kraji

	r. 2001	r. 2011	r. 2021	změna 2001– 2011	změna 2001– 2021		r. 2001	r. 2011	r. 2021	změna 2001– 2011	změna 2001– 2021
BROUMOV						NÁCHOD					
počet obyvatel celkem	17 630	16 782	15 476	-848	-2 154	počet obyvatel celkem	61 374	61 687	59 412	313	-1 962
počet osob starších 15 let	14 393	13 836	12 682	-557	-1 711	počet osob starších 15 let	51 408	51 401	49 112	-7	-2 296
nejvyšší dokončené vzdělání (počet osob)						nejvyšší dokončené vzdělání (počet osob)					
vysokoškolské	4 083	3 265	932	-887	-3 151	vysokoškolské	11 591	9 353	5 793	-2 238	-5 798
základní	490	547	2 100	57	1 610	základní	3 038	3 628	6 273	590	3 235
DOBRUŠKA						NOVÁ PAKA					
počet obyvatel celkem	19 714	20 169	19 907	455	193	počet obyvatel celkem	13 204	13 440	13 037	236	-167
počet osob starších 15 let	16 369	16 804	16 385	435	16	počet osob starších 15 let	11 107	11 357	10 617	250	-490
nejvyšší dokončené vzdělání (počet osob)						nejvyšší dokončené vzdělání (počet osob)					

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJ

PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

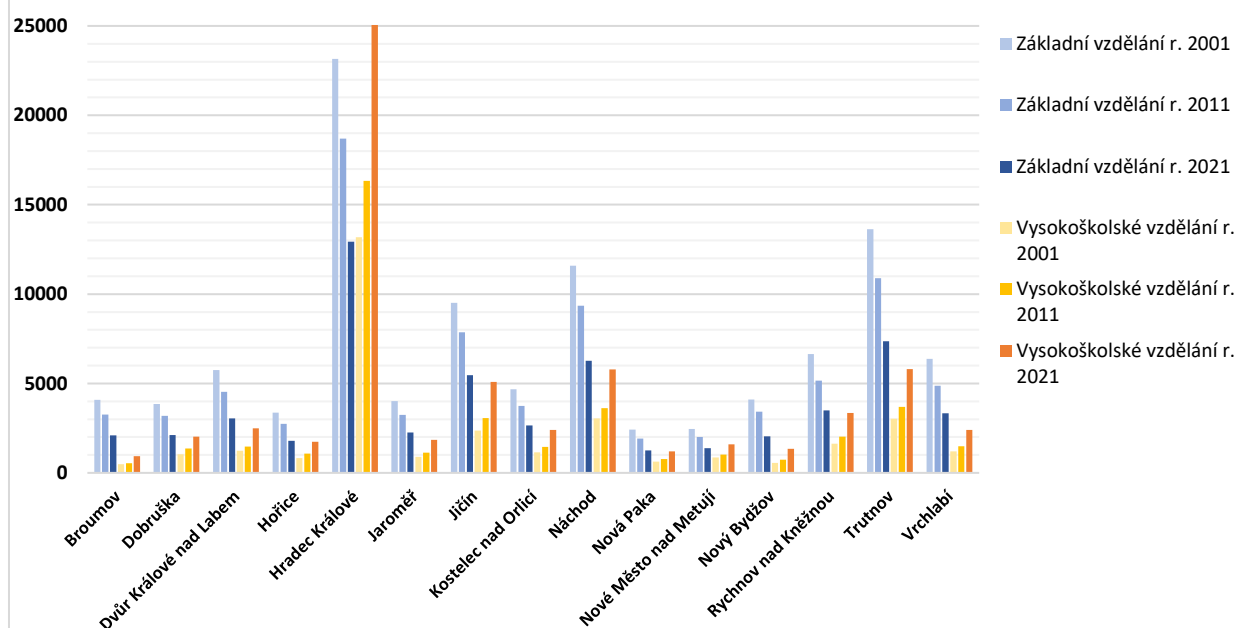
<i>vysokoškolské</i>	3 845	3 181	2 025	-664	-1 820	<i>vysokoškolské</i>	2 415	1 918	1 198	-497	-1 217
<i>základní</i>	1 040	1 369	2 108	329	1 068	<i>základní</i>	634	766	1 254	132	620
DVŮR KRÁLOVÉ NAD LABEM						NOVÉ MĚSTO NAD METUJÍ					
počet obyvatel celkem	27 189	27 416	26 622	227	-567	počet obyvatel celkem	14 296	14 389	13 909	93	-387
počet osob starších 15 let	22 912	22 788	22 221	-124	-691	počet osob starších 15 let	11 896	11 934	11 386	38	-510
nejvyšší dokončené vzdělání (počet osob)						nejvyšší dokončené vzdělání (počet osob)					
<i>vysokoškolské</i>	5 755	4 532	2 483	-1 223	-3 272	<i>vysokoškolské</i>	2 458	2 011	1 592	-447	-866
<i>základní</i>	1 241	1 472	3 051	231	1 810	<i>základní</i>	859	1 021	1 375	162	516
HOŘICE						NOVÝ BYDŽOV					
počet obyvatel celkem	18 292	18 521	18 087	229	-205	počet obyvatel celkem	17 047	17 540	17 553	493	506
počet osob starších 15 let	15 289	15 628	15 032	339	-257	počet osob starších 15 let	14 154	14 804	14 506	650	352
nejvyšší dokončené vzdělání (počet osob)						nejvyšší dokončené vzdělání (počet osob)					
<i>vysokoškolské</i>	3 377	2 747	1 735	-630	-1 642	<i>vysokoškolské</i>	4 112	3 431	1 345	-681	-2 767
<i>základní</i>	818	1 073	1 799	-225	981	<i>základní</i>	551	728	2 046	171	1 495
HRADEC KRÁLOVÉ						RYCHNOV NAD KNĚŽNOU					
počet obyvatel celkem	143 529	145 280	144 847	1 751	1 318	počet obyvatel celkem	33 957	33 929	33 659	-28	-298
počet osob starších 15 let	122 103	125 416	122 949	3 313	846	počet osob starších 15 let	28 132	28 280	27 958	148	-174
nejvyšší dokončené vzdělání (počet osob)						nejvyšší dokončené vzdělání (počet osob)					
<i>vysokoškolské</i>	23 151	18 704	25 075	-4 447	1 924	<i>vysokoškolské</i>	6 642	5 162	3 345	-1 480	-3 297
<i>základní</i>	13 179	16 334	12 936	3 155	-243	<i>základní</i>	1 630	2 026	3 502	396	1 872
JAROMĚŘ						TRUTNOV					
počet obyvatel celkem	19 180	19 348	19 176	168	-4	počet obyvatel celkem	65 085	64 499	61 713	-586	-3 372
počet osob starších 15 let	15 769	15 855	15 607	86	-162	počet osob starších 15 let	54 291	54 154	51 519	-137	-2 772
nejvyšší dokončené vzdělání (počet osob)						nejvyšší dokončené vzdělání (počet osob)					
<i>vysokoškolské</i>	4 016	3 245	1 838	-771	-2 178	<i>vysokoškolské</i>	13 624	10 883	5 813	-2 741	-7 811
<i>základní</i>	890	1 126	2 254	236	1 364	<i>základní</i>	3 036	3 697	7 365	661	4 329
JIČÍN						VRCHLABÍ					
počet obyvatel celkem	46 028	47 725	47 589	1 697	1 561	počet obyvatel celkem	28 212	28 143	26 738	-69	-1 474
počet osob starších 15 let	38 823	41 572	40 754	2 749	1 931	počet osob starších 15 let	23 826	24 044	22 208	218	-1 618
nejvyšší dokončené vzdělání (počet osob)						nejvyšší dokončené vzdělání (počet osob)					
<i>vysokoškolské</i>	9 513	7 864	5 094	-1 649	-4 419	<i>vysokoškolské</i>	6 371	4 866	2 401	-1 505	-3 970

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJ

PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

<i>základní</i>	2 361	3 056	5 470	695	3 109	<i>základní</i>	1 202	1 481	3 329	279	2 127
KOSTELEČ NAD ORLÍČÍ											
počet obyvatel celkem	24 592	24 988	24 858	36	266						
počet osob starších 15 let	20 514	20 916	20 690	402	176						
nejvyšší dokončené vzdělání (počet osob)											
vysokoškolské	4 674	3 743	2 408	-931	-2 266						
základní	1 152	1 453	2 652	301	1 500						

Vývoj nejvyššího dosaženého vzdělání v ORP kaje

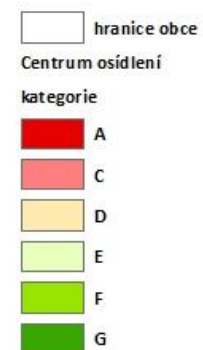
3.4 B006 sídelní struktura

Území Královéhradeckého kraje je hierarchicky tvořeno správními územími 15 obcí s rozšířenou působností, 35 pověřených obcí a 448 obcí. Krajské město Hradec Králové je zároveň nadregionálním centrem. Centry s regionálním významem jsou sídla bývalých okresních úřadů, tedy města: Náchod, Rychnov nad Kněžnou, Jičín a Trutnov. Sídla dalších 10 ORP lze považovat za menší „mikroregionální“ centra (Broumov, Jaroměř, Nové Město nad Metují, Dobruška, Kostelec nad Orlicí, Nový Bydžov, Hořice, Nová Paka, Dvůr Králové nad Labem a Vrchlabí), k nim pak patří ještě další sídla, kompletní přehled je uveden v následující tabulce. Kategorie určující typ centra osídlení vychází z materiálu zpracovaného MMR pro Vymezování vyšších a středních center a metodického postupu pro vymezení nižších a malých center.

3.4.1 Přehled center osídlení v Královéhradeckém kraji

ORP	Kód obce	Obec	kategorie
Broumov	573922	Broumov	F
Broumov	574252	Meziměstí	G
Broumov	574538	Teplice nad Metují	G
Dobruška	576271	Dobruška	F
Dobruška	576590	Opočno	G
Dvůr Králové nad Labem	579203	Dvůr Králové nad Labem	D
Hořice	572926	Hořice	E
Hradec Králové	569810	Hradec Králové	A
Hradec Králové	570109	Chlumeck nad Cidlinou	F
Hradec Králové	570451	Nechanice	G
Hradec Králové	570877	Smiřice	G
Jaroměř	574121	Jaroměř	E
Jičín	572659	Jičín	C
Jičín	573060	Kopidlno	F
Jičín	573094	Lázně Bělohrad	F
Jičín	573493	Sobotka	F
Kostelec nad Orlicí	576131	Borohrádek	F
Kostelec nad Orlicí	576361	Kostelec nad Orlicí	F
Kostelec nad Orlicí	576859	Týniště nad Orlicí	G
Náchod	573868	Náchod	C
Náchod	573965	Červený Kostelec	F
Náchod	573990	Česká Skalice	F
Náchod	574082	Hronov	F
Náchod	574341	Police nad Metují	G
Nová Paka	573248	Nová Paka	E
Nové Město nad Metují	574279	Nové Město nad Metují	E
Nový Bydžov	570508	Nový Bydžov	E
Rychnov nad Kněžnou	576069	Rychnov nad Kněžnou	D
Rychnov nad Kněžnou	576701	Rokytnice v Orlických horách	G
Rychnov nad Kněžnou	576808	Solnice	G
Trutnov	579025	Trutnov	C
Trutnov	579777	Úpice	F
Trutnov	579548	Mladé Buky	G
Trutnov	579637	Rtyně v Podkrkonoší	G
Trutnov	579734	Svoboda nad Úpou	G
Trutnov	579874	Žacléř	G
Vrchlabí	579858	Vrchlabí	F
Vrchlabí	579297	Hostinné	G

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJ PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

3.5 B007 ekonomická aktivita podle odvětví

Zdrojem informací jsou údaje pro ÚAP Českého statistického úřadu, dostupné na webových stránkách www.czso.cz, platné k 31.12. příslušného roku a údaje vyplývající ze SLDB 2001, 2011 a 2021

Údaje o počtu ekonomicky aktivních osob vycházejí z údajů SLDB 2021 a zároveň je provedeno porovnání s údaji dle SLDB 2001 a 2011. Primární sektor zahrnuje zemědělství, lesnictví a rybolov. Sekundární sektor zahrnuje průmysl a stavebnictví. Tyto jeho složky jsou v datech dle DMG ÚAP sledovány samostatně. Terciální sektor zahrnuje v datech pro ÚAP KHK všechny osoby zaměstnané mimo primární a sekundární sektor, tedy i osoby zaměstnané v dnes někdy samostatně vyčleňovaném kvartérním sektoru, což je znalostní sektor zahrnující zejména vědu a výzkum. Detailnější členění na pododvětví se mezi SLDB 2001 a SLDB 2011 a SLKDB 2021 výrazně změnilo. Toto členění je navíc pro potřeby rozborů ÚAP zbytečně podrobné. V případě sektorových údajů se u dat SLDB 2001 jedná o všechny ekonomicky aktivní osoby (EAO), u SLDB 2011 a SLDB 2021 pouze o ekonomicky aktivní osoby zaměstnané (EAOZ). Při posuzování vývoje je třeba mít toto na zřeteli.

3.5.1 Ekonomická aktivita dle odvětví v ORP kraje, r. 2001, 2011 a 2021

r. 2001		Sektor					
ORP	EAO	EAOZ	Primární	Průmysl	Stavebnictví	Terciální	Nezjištěno
Broumov	8 823	7 973	523	3 437	565	3 411	887
Dobruška	9 787	9 284	890	3 445	683	4 233	536
Dvůr Králové nad Labem	13 860	12 929	717	5 690	1 299	5 263	891
Hořice	9 196	8 648	887	2 940	791	3 885	693
Hradec Králové	74 384	69 651	2 855	16 903	6 320	42 414	5 892
Jaroměř	9 587	8 913	603	3 188	750	4 137	909
Jičín	23 706	22 283	2 037	8 082	1 548	10 730	1 309
Kostelec nad Orlicí	12 102	11 374	754	4 165	1 086	5 359	738
Náchod	30 640	29 050	1 174	12 135	2 132	12 996	2 203
Nová Paka	6 630	6 269	223	2 771	470	2 743	423
Nové Město nad Metují	7 231	6 977	413	2 717	524	3 258	319
Nový Bydžov	8 204	7 551	837	2 487	840	3 191	849
Rychnov nad Kněžnou	17 148	16 192	1 194	6 266	1 376	7 192	1 120
Trutnov	32 889	30 702	904	12 115	2 911	15 087	1 872
Vrchlabí	14 877	14 218	545	6 246	999	6 220	867
Kraj - celkem	279 064	262 014	14 556	92 587	22 294	130 119	19 508

r. 2011		Sektor					
ORP	EAO	EAOZ	Primární	Průmysl	Stavebnictví	Terciální	Nezjištěno
Broumov	7 243	6 460	256	2 378	364	2 541	921
Dobruška	9 354	8 668	524	2 845	496	3 880	923
Dvůr Králové nad Labem	12 273	11 010	378	3 235	915	4 713	1 769
Hořice	8 461	7 592	516	2 047	444	3 503	1 082
Hradec Králové	71 285	65 864	1 690	12 903	4 552	40 067	6 652
Jaroměř	8 915	8 023	314	2 338	496	3 721	1 154
Jičín	22 971	21 215	1 039	6 863	1 023	9 491	2 799
Kostelec nad Orlicí	11 523	10 594	408	3 281	712	4 902	1 291
Náchod	28 042	25 852	752	8 796	1 574	11 513	3 217
Nová Paka	6 184	5 663	131	2 049	318	2 478	687
Nové Město nad Metují	6 661	6 213	252	2 154	403	2 766	638
Nový Bydžov	7 963	7 164	460	1 905	690	3 149	960
Rychnov nad Kněžnou	16 198	15 081	686	5 406	826	6 370	1 793
Trutnov	30 051	27 023	555	8 279	1 848	12 676	3 665
Vrchlabí	13 695	12 564	301	4 306	663	5 435	1 859
Kraj - celkem	260 819	238 986	8 262	68 785	15 324	117 205	29 410

r. 2021		Sektor					
ORP	EAO	EAOZ	Primární	Průmysl	Stavebnictví	Terciální	Nezjištěno
Broumov	7 360	6 843	354	2 646	433	2 291	61
Dobruška	9 904	9 617	616	3 579	605	3 009	49
Dvůr Králové nad Labem	13 236	12 655	531	4 319	1 125	4 341	84
Hořice	8 831	8 498	596	2 691	559	3 005	49
Hradec Králové	81 567	74 275	2 158	15 363	5 016	30 132	430

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE

PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Jaroměř	9 629	9 166	399	3 123	596	3 120	56
Jičín	27 960	23 996	1 361	8 650	1 239	7 909	121
Kostelec nad Orlicí	9 355	12 343	538	4 693	768	3 848	66
Náchod	29 516	28 358	1 125	10 324	1 831	9 437	152
Nová Paka	6 285	6 072	213	2 253	409	2 169	32
Nové Město nad Metují	2 615	6 681	282	2 409	434	2 188	24
Nový Bydžov	8 755	8 378	576	2 754	841	2 804	56
Rychnov nad Kněžnou	17 689	17 217	882	7 441	929	5 014	76
Trutnov	31 258	29 812	921	10 471	2 176	10 442	221
Vrchlabí	13 757	13 037	480	4 724	759	4 678	92
Kraj - celkem	277 717	266 948	11 032	85 440	17 720	94 387	1 569

Míra ekonomické aktivity je pak dána **poměrem mezi počtem ekonomicky aktivních osob** (údaj je zjišťován v desetiletých cyklech v rámci SLDB) **a počtem osob ve věkové kategorii 15-64 let**. (údaj je uveřejňován ČSÚ k 31. 12. kalendářního roku). Vzhledem k tomu je nutné vnímat určitou nepřesnost v hodnocení míry ekonomické aktivity.

3.5.2 Míra ekonomické aktivity dle ORP v letech 2001, 2011–2023

míra ekonomické aktivity (%) = EAO / počet obyvatel ve věku 15-64 let	rok													
	2001	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
kraj - celkem	73,2	69,1	70,0	70,9	71,7	72,5	73,4	74,1	74,8	75,3	75,9	82,7	80,7	80,3
ORP														
Broumov	72,2	62,8	63,9	65,3	66,6	67,9	69,3	70,7	71,6	73,0	73,6	76,4	75,8	75,9
Dobruška	72,5	68,7	68,8	70,0	70,4	71,3	72,3	73,2	73,5	74,4	75,4	81,4	80,3	80,4
Dvůr Králové nad Labem	73,0	65,6	66,6	67,4	68,5	69,6	70,9	71,7	72,6	73,3	74,0	81,1	79,4	79,1
Hořice	73,2	67,3	68,3	69,1	69,7	70,5	71,3	72,1	72,6	73,8	74,3	79,4	77,5	77,3
Hradec Králové	74,4	72,6	73,6	74,4	75,1	75,7	76,5	77,1	77,8	78,2	78,6	92,2	89,2	88,4
Jaroměř	72,9	67,6	67,8	68,7	69,5	69,7	70,5	71,0	71,4	72,1	72,5	79,0	77,0	76,8
Jičín	75,0	69,8	71,0	71,7	72,1	72,8	73,5	74,2	74,7	74,7	75,2	94,4	92,6	92,1
Kostelec nad Orlicí	71,8	68,2	69,0	69,9	70,4	71,2	72,0	72,5	72,9	73,3	73,1	60,0	59,2	58,8
Náchod	72,9	67,9	68,9	69,5	70,5	71,4	72,3	72,8	73,5	74,3	75,1	81,0	79,2	78,7
Nová Paka	72,7	67,8	68,7	69,7	70,6	71,1	71,7	72,6	73,2	73,8	74,1	77,8	75,7	75,6
Nové Město nad Metují	72,6	68,7	69,5	70,4	71,5	72,5	73,4	74,4	75,2	76,2	77,0	30,7	30,2	30,3
Nový Bydžov	71,0	65,3	66,1	66,9	67,6	68,3	69,2	70,0	70,7	71,3	71,8	79,0	77,0	76,6
Rychnov nad Kněžnou	71,8	68,9	69,3	70,3	71,2	72,1	72,9	73,4	73,8	73,4	74,4	83,1	80,2	78,7
Trutnov	71,6	67,4	68,4	69,4	70,3	71,1	72,2	73,2	74,1	74,8	75,6	80,7	79,4	79,3
Vrchlabí	74,4	70,2	71,3	72,7	73,7	75,4	76,5	77,4	78,4	79,2	80,0	83,1	80,9	81,1

Počet ekonomicky aktivního obyvatelstva je podrobně statisticky zjišťován v rámci SLDB, ale údaje jsou získávány i každoročně v rámci výběrového šetření pracovních sil (VŠPS), které rovněž provádí ČSÚ. Z těchto údajů vyplývá níže uvedené porovnání jednotlivých krajů. Uvádíme údaje z let 2009 – 2023. Královéhradecký kraj se dlouhodobě umísťuje na 7 - 8. příčce v pořadí krajů (při vyloučení externality, tj. Hlavního města Prahy). V roce 2023 to pak byla 10. příčka.

3.5.3 Míra ekonomické aktivity dle údajů VŠPS (porovnání Královéhradecký kraj a Česká republika jako celek)

rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Česká republika	58,7	58,4	58,3	58,6	59,3	59,3	59,4	59,9	60,2	60,6	60,4	59,8	59,8	59,9	59,9
Hlavní město Praha	62,6	62,2	61,4	61,9	62,2	62,1	62	62,8	64,2	65,3	65,4	64,3	64,7	64,3	65,8
Jihočeský kraj	58,8	58	58,6	57,8	57,6	59,1	58,5	59,2	59,7	59,3	59	58,4	59,2	59	57,8
Jihomoravský kraj	57,4	58,1	57,8	58,6	59,9	59,6	60,1	60,4	60	60,1	60,1	59,6	59,4	59,5	59,6
Karlovarský kraj	61,2	61,7	59,9	60	61,2	60,7	60,8	61,1	61,3	62,2	62,3	59,9	58,7	60,4	62,8
Kraj Vysočina	57,9	58,1	57,2	56,8	58,3	58,2	57,4	58	59,1	59,5	59,5	59,4	58,4	59,6	59,5
Královéhradecký kraj	58	57,5	57,4	57,8	58,5	58,2	58,7	58,9	59,7	59,4	59,6	58,6	58,6	58,8	58,4
Liberecký kraj	57,3	58	57,5	57,6	57,7	58	58,6	59	58,2	57,9	57,6	58,2	57,6	57,7	57,3
Moravskoslezský kraj	57,6	56,7	56,7	57,2	57,8	57,8	57,9	59,3	59,4	59,8	59	57,9	58,1	58,5	57,5
Olomoucký kraj	57,4	55,7	56	57,3	56,4	56,5	57	58	58,6	59,8	58,8	57,1	57,5	58,2	58,7
Pardubický kraj	57,8	57,5	57,5	58,5	60	60,2	60,1	60,5	60	60,2	60,2	59,3	59,1	58,9	58,8
Plzeňský kraj	59,6	59	59,4	59,5	60,5	60,3	61	60,7	60,6	60,5	60,8	60,4	60,9	61,4	59,7
Středočeský kraj	59,6	59,7	59,9	60,4	60,7	61,1	61,1	61,1	61,5	62,1	62,2	62	61,6	61,5	60,7

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE

PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Ústecký kraj	57,3	57,5	57,6	56,8	57,6	57,6	57,1	58,2	57,8	57,9	57,3	57,9	58,2	57,9	60
Zlínský kraj	57,2	56,8	57,4	57,5	59	58,3	59	58,2	58,8	58,8	58,4	58	57,4	58,1	58,6

Hlavním ekonomickým odvětvím z hlediska zaměstnání osob je v Královéhradeckém kraji dlouhodobě zpracovatelský průmysl (C), následuje velkoobchod a maloobchod a opravy motorových vozidel (G); zdravotní a sociální péče (Q), vzdělávání (P), veřejná správa a obrana; pov. soc. zabezp. (O) a stavebnictví (F). Více jak 10 tis. zaměstnaných vykazuje i odvětví dopravy a skladování (H) a profesní, vědecké a technické činnosti (M). Ostatní odvětví ekonomické činnosti jsou již víceméně vyrovnané. Kraj tedy vykazuje výrazně průmyslový charakter na úkor terciárního sektoru.

3.5.4 Zaměstnaní (v tis.) v jednotlivých odvětvích národního hospodářství (2009 - 2023)

ZAMĚSTNANÍ V NH (v tis.)		2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Královéhradecký kraj		254,2	252,2	251	251,3	250,7	254,5	257,2	261,5	270	268,9	271,1	266	266	262	254
Zemědělství, lesnictví a rybníkářství	A	10,3	8,8	10,7	10,3	10,7	10,4	9,4	11	11	12,6	8,2	8,6	10,3	7,4	11,6
Těžba a dobývání	B	1,1	.	.	0,7	1,4	.	0,6	.	0,6	.	.	.	-	-	.
Zpracovatelský průmysl	C	74,5	77	75,7	78,9	79	82,7	87,2	86	84,8	86,3	87,6	80,6	83,1	83,1	76,4
Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla	D	1,4	1,4	2,1	2,5	2,6	2,1	1,9	3,7	1,8	2,1	2	1,7	1,2	2,4	1,5
Zásob. vodou; činnosti souvis. s odpady	E	4,4	3,1	3,3	2,5	2,5	4,2	3,2	2,5	3,2	2,7	3,7	2,5	2,8	3,3	3,1
Stavebnictví	F	25,5	22,4	22,2	18,5	17	18,3	18,7	15,7	17,9	17,2	14,7	18,5	16,8	18,7	15,7
Velkoobchod a maloob.; opr. mot. vozidel	G	30	31,3	27,5	30,8	30,3	31,8	30,8	31,3	33,4	30,5	29,5	30,1	31,7	30	30,5
Doprava a skladování	H	15,2	14,8	16,7	15	13,4	12,6	12,9	13,6	13,9	11,9	13,8	14	11,9	10,3	16,2
Ubytování, stravování a pohostinství	I	9,2	9,9	10	9,9	6,8	7,7	8,1	7,9	8,2	8,2	9,5	9,1	7,6	7,4	7,5
Informační a komunikační činnosti	J	4	4,5	5,6	5,2	5,6	5,1	5,2	4,5	5,8	7,3	6,7	5,6	6,4	6	5,8
Peněžnictví a pojištnictví	K	6	4,5	4,4	5,2	6,5	6,8	4,6	5,2	5,7	4,9	4,6	6	9,2	6,6	5,4
Činnosti v oblasti nemovitostí	L	1,3	1,4	1,2	2,3	1,9	1,2	1,4	2	2,8	1,8	0,9	1,3	1,7	1,9	1,7
Profesní, vědecké a technické činnosti	M	8,4	8,8	8,9	8,9	8,6	8,8	8,8	11,2	10,7	11	11,3	12,3	9,5	11,1	7,7
Administrativní a podpůrné činnosti	N	4,5	3,1	2,5	2,9	3,8	3,7	5,6	5,7	5,5	5,9	6,6	6,5	5,7	4,9	5,7
Veřejná správa a obrana; pov. soc. zabezp.	O	13,8	16,5	15,9	16,5	18,3	18,4	17,5	16,5	19,7	15,4	18	17,8	16,6	16,5	15,6
Vzdělávání	P	18,3	18,1	17,7	14,9	15,9	15,3	15,5	16,1	17,8	19,5	18,1	16,7	19,4	19,4	18,1
Zdravotní a sociální péče	Q	20,1	19,1	18,7	19,9	19,7	19,1	18,8	21,3	19,5	21,7	25	24	20,6	20,4	21,5
Kulturní, zábavní a rekreační činnosti	R	2,9	3,8	4,1	3,5	4,3	3,6	4	2,9	3,2	4,7	7	4,8	4,7	4,7	3,6
Ostatní činnosti	S	3,5	3,6	3,7	2,8	2,4	2,6	2,9	4,4	4,4	5,5	3,8	3,7	4	5,3	4,6

Strukturu zaměstnání osob v odvětvích národního hospodářství s možností jejího sledování ve vazbě na správní obvody ORP je možné získat z údajů SLDB, tudíž nejaktuálnější údaje jsou v současné době k dispozici z výsledků SLDB 2021 (viz následující tabulky). Pro porovnání ORP mezi sebou je výhodné ještě přepočítat absolutní hodnoty o počtu zaměstnaných osob v odvětvích na podíly vzhledem k počtu zaměstnaných obyvatel s obvyklým pobytem v ORP. Z této tabulky pak vyplývá, že ORP, která generuje největší podíl zaměstnaných osob v průmyslu je ORP Broumov a Nová Paka. ORP s největším podílem obyvatel zaměstnaných v zemědělství je ORP Hořice a Nový Bydžov a největší podíl obyvatel zaměstnaných ve stavebnictví je V ORP Nový Bydžov a Dvůr Králové nad Labem

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

3.5.5 Údaje o počtu zaměstnaných osob v jednotlivých odvětvích národního hospodářství dle CT-NACE, dostupné z výsledků SLDB 2021

ZAMĚSTNANÍ PODLE ODVĚTVÍ EKONOMICKÉ ČINNOSTI (POČET OSOB)	Počet obyvatel s obvyklým pobytem	Počet zaměstnaných obyvatel s obvyklým pobytem	zemědělství, lesnictví, rybníkářství	průmysl	stavebnictví	velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	doprava a skladování	ubytování, stravování a pohostinství	informační a komunikační činnosti	peněžnictví a pojišťovnictví	činnosti v oblasti nemovitostí, profesní, vědecké a technické činnosti	veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	vzdělávání	zdravotní a sociální péče
Královéhradecký kraj	538303	266948	11032	68785	17720	29054	14549	9513	6487	4802	13537	16007	18454	22817
Broumov	14947	6843	354	2378	433	674	417	294	80	64	200	375	458	448
Dobruška	19731	9617	616	2845	605	942	406	315	167	100	435	621	709	637
Dvůr Králové nad Labem	26152	12655	531	3235	1125	1447	549	444	240	148	506	548	874	1027
Hořice	17826	8498	596	2047	559	973	520	233	168	139	399	455	622	657
Hradec Králové	146003	74275	2158	12903	5016	9285	4388	2285	3158	2263	5226	5146	5818	8356
Jaroměř	18679	9166	399	2338	596	1057	478	261	165	130	403	612	593	731
Jičín	48294	23996	1361	6863	1239	2412	1605	781	407	304	1018	1670	1406	1705
Kostelec nad Orlicí	24539	12343	538	3281	768	1218	784	336	261	174	520	827	716	794
Náchod	58209	28358	1125	8796	1831	3139	1323	798	511	495	1249	1608	1875	2302
Nová Paka	12584	6072	213	2049	409	797	396	176	116	59	248	255	426	374
Nové Město nad Metují	13479	6681	282	2154	434	757	291	197	124	91	328	378	542	401
Nový Bydžov	17172	8378	576	1905	841	859	499	193	114	118	311	402	575	678
Rychnov nad Kněžnou	33310	17217	882	5406	929	1483	738	558	218	218	742	914	994	1241
Trutnov	60863	29812	921	8279	2176	2733	1620	1459	559	359	1355	1643	2056	2574
Vrchlabí	26515	13037	480	4306	759	1278	535	1183	199	140	597	553	790	892

3.5.6 Údaje o počtu zaměstnaných osob v jednotlivých odvětvích národního hospodářství dle CT-NACE, dostupné z výsledků SLDB 2011, přepočtené na počet zaměstnaných osob s obvyklým pobytem v ORP (%)

PODÍL ZAMĚSTNANÝCH PODLE ODVĚTVÍ EKONOMICKÉ ČINNOSTI K POČTU ZAMĚSTNANÝCH OBYVATEL S OBVYKLÝM OPOBYTEM (%)	zemědělství, lesnictví, rybnářství	průmysl	stavebnictví	velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	doprava a skladování	ubytování, stravování a pohostinství	informační a komunikační činnosti	peněžnictví a pojišťovnictví	činnosti v oblasti nemovitostí, profesní, vědecké a technické činnosti	administrativní a podpůrné činnosti	veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	vzdělávání	zdravotní a sociální péče
Královéhradecký kraj	4,1	25,8	6,6	10,9	5,5	3,6	2,4	1,8	5,1	6,0	6,9	8,5	
Broumov	5,2	34,8	6,3	9,8	6,1	4,3	1,2	0,9	2,9	5,5	6,7	6,5	
Dobruška	6,4	29,6	6,3	9,8	4,2	3,3	1,7	1,0	4,5	6,5	7,4	6,6	
Dvůr Králové nad Labem	4,2	25,6	8,9	11,4	4,3	3,5	1,9	1,2	4,0	4,3	6,9	8,1	
Hořice	7,0	24,1	6,6	11,4	6,1	2,7	2,0	1,6	4,7	5,4	7,3	7,7	
Hradec Králové	2,9	17,4	6,8	12,5	5,9	3,1	4,3	3,0	7,0	6,9	7,8	11,3	
Jaroměř	4,4	25,5	6,5	11,5	5,2	2,8	1,8	1,4	4,4	6,7	6,5	8,0	
Jičín	5,7	28,6	5,2	10,1	6,7	3,3	1,7	1,3	4,2	7,0	5,9	7,1	
Kostelec nad Orlicí	4,4	26,6	6,2	9,9	6,4	2,7	2,1	1,4	4,2	6,7	5,8	6,4	
Náchod	4,0	31,0	6,5	11,1	4,7	2,8	1,8	1,7	4,4	5,7	6,6	8,1	
Nová Paka	3,5	33,7	6,7	13,1	6,5	2,9	1,9	1,0	4,1	4,2	7,0	6,2	
Nové Město nad Metují	4,2	32,2	6,5	11,3	4,4	2,9	1,9	1,4	4,9	5,7	8,1	6,0	
Nový Bydžov	6,9	22,7	10,0	10,3	6,0	2,3	1,4	1,4	3,7	4,8	6,9	8,1	
Rychnov nad Kněžnou	5,1	31,4	5,4	8,6	4,3	3,2	1,3	1,3	4,3	5,3	5,8	7,2	
Trutnov	3,1	27,8	7,3	9,2	5,4	4,9	1,9	1,2	4,5	5,5	6,9	8,6	
Vrchlabí	3,7	33,0	5,8	9,8	4,1	9,1	1,5	1,1	4,6	4,2	6,1	6,8	

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

3.6 B007a daňové příjmy rozpočtů obcí a krajů

Zdrojem informací jsou údaje Českého statistického úřadu, dostupné na webových stránkách www.czso.cz, platné k 31.12. příslušného roku.

Většina **daňových příjmů obcí a krajů** je dána zákonem č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, ve znění pozdějších předpisů. V případě **obcí** je to 90 % z celkových **daňových příjmů**, v případě **krajů** je to téměř 100 %.

Daňové příjmy obcí tvoří daň z přidané hodnoty (DPH), daň z příjmů právnických osob (DPPO), daň z příjmů fyzických osob (DPFO), nedaňové příjmy představují další důležitý a relativně stabilní prvek v rozpočtech obcí. Jejich výše se odvíjí od velikosti majetku (pronájem) a rozsahu vlastní činnosti (např. poskytování služeb nebo příjmy z prodeje zboží), apod. Důležitou roli hrají rovněž transfery z různých úrovní veřejných rozpočtů (18,4 %), marginálními jsou pak příjmy kapitálové (3 %). různé typy poplatků, zejména místní a správní poplatky.

Daňové příjmy krajů tvoří pouze DPH, DPPO, DPFO a správní poplatky.

Níže uvádíme kumulativní přehled těchto příjmů v ORP Královéhradeckého kraje (v databázi údajů ÚAP jsou k dispozici tato data rovněž pro jednotlivé obce kraje). Meziroční změnu u jednotlivých kategorií příjmů (ale i v případě výdajů) ilustrují i následující grafy.

3.6.1 Přehled vývoje daňových příjmů ORP v letech 2018-2023

Královéhradecký kraj	13 855 976	9 239 399	1 669 399	430 215	2 516 971	13 747 667
ORP / rok 2018	Příjmy					Výdaje
		daňové	nedaňové	kapitálové	transfery	
Broumov	523 056	270 215	116 160	5 102	131 582	538 238
Dobruška	494 251	337 489	66 047	12 632	78 087	489 330
Dvůr Králové nad Labem	681 288	415 096	130 140	35 710	100 334	673 216
Hořice	500 555	291 606	39 706	8 728	160 521	479 547
Hradec Králové	3 696 876	2 769 979	359 686	160 859	406 349	3 539 953
Jaroměř	448 155	333 426	61 701	537	52 491	380 598
Jičín	1 327 748	913 870	140 510	39 473	233 898	1 353 912
Kostelec nad Orlicí	357 615	277 991	33 385	8 693	37 551	349 141
Náchod	1 399 830	927 747	150 789	15 264	306 031	1 408 600
Nová Paka	292 669	197 491	37 122	5 923	52 133	304 519
Nové Město nad Metují	94 052	75 712	7 247	2 263	8 831	76 387
Nový Bydžov	511 267	288 043	55 826	25 976	141 426	535 345
Rychnov nad Kněžnou	1 001 166	587 105	115 420	51 775	246 865	970 977
Trutnov	1 572 783	1 053 378	209 814	32 290	277 294	1 663 179
Vrchlabí	954 665	500 251	145 846	24 990	283 578	984 725

Královéhradecký kraj	15 078 614	9 823 520	1 836 064	403 319	3 015 708	14 318 301
ORP / rok 2019	Příjmy					Výdaje
		daňové	nedaňové	kapitálové	transfery	
Broumov	522 824	290 521	110 200	4 729	117 373	479 871
Dobruška	595 082	359 054	75 526	44 980	115 522	543 613
Dvůr Králové nad Labem	783 146	450 830	142 261	15 729	174 329	855 384
Hořice	494 480	312 998	39 399	22 842	119 237	469 328
Hradec Králové	4 078 065	2 913 963	420 664	114 317	629 120	3 715 850
Jaroměř	483 956	322 505	76 509	3 407	81 535	482 772
Jičín	1 506 512	977 445	152 173	23 595	353 292	1 398 729
Kostelec nad Orlicí	382 273	296 873	36 892	6 664	41 848	382 313
Náchod	1 482 874	1 009 421	167 373	15 518	290 560	1 362 836
Nová Paka	343 492	210 945	40 995	14 536	77 015	271 277
Nové Město nad Metují	101 046	80 670	6 634	3 193	10 547	88 955
Nový Bydžov	484 502	311 983	63 377	15 152	93 992	456 959
Rychnov nad Kněžnou	1 132 578	628 954	125 632	64 700	313 296	1 093 604
Trutnov	1 799 929	1 126 415	225 685	35 973	411 853	1 891 804

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJ
PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Vrchlabí	887 855	530 943	152 744	17 984	186 189	825 006
----------	---------	---------	---------	--------	---------	---------

Královéhradecký kraj	15 263 199	9 268 619	1 810 799	355 300	3 828 491	14 514 743
ORP / rok 2020	Příjmy					Výdaje
		daňové	nedaňové	kapitálové	transfery	
Broumov	533 468	270 478	106 140	11 916	144 937	511 167
Dobruška	691 715	336 027	81 766	59 482	214 434	633 664
Dvůr Králové nad Labem	803 384	415 438	117 158	18 324	252 461	709 050
Hořice	494 496	297 167	36 373	15 730	145 221	455 940
Hradec Králové	3 720 211	2 620 040	337 953	53 177	709 045	3 476 057
Jaroměř	514 921	302 971	65 681	2 413	143 856	494 684
Jičín	1 388 786	806 083	125 255	66 291	391 163	1 321 165
Kostelec nad Orlicí	616 664	404 817	64 210	5 827	141 812	595 068
Náchod	1 516 804	960 101	177 295	35 620	343 786	1 458 162
Nová Paka	365 962	199 716	39 248	3 045	123 953	361 980
Nové Město nad Metují	352 954	213 183	41 423	2 660	95 688	332 868
Nový Bydžov	561 896	291 421	55 559	8 798	206 119	541 354
Rychnov nad Kněžnou	1 070 898	595 864	127 471	21 483	326 083	971 762
Trutnov	1 795 359	1 062 350	266 014	34 101	432 900	1 842 017
Vrchlabí	835 681	492 963	169 253	16 433	157 033	809 805

Královéhradecký kraj	15 805 732	10 212 289	1 900 302	638 918	3 054 237	14 933 863
ORP / rok 2021	Příjmy					Výdaje
		daňové	nedaňové	kapitálové	transfery	
Broumov	553 005	297 765	111 017	19 160	125 060	532 761
Dobruška	697 599	379 098	88 546	45 017	184 940	650 270
Dvůr Králové nad Labem	787 472	470 132	124 185	29 163	163 991	703 848
Hořice	570 716	327 177	39 655	73 743	130 143	471 930
Hradec Králové	3 793 906	2 909 818	351 604	94 912	437 579	3 663 518
Jaroměř	536 811	340 875	67 215	13 161	115 560	519 443
Jičín	1 517 576	911 435	129 929	78 703	397 501	1 478 481
Kostelec nad Orlicí	739 874	432 130	65 490	34 343	207 913	730 168
Náchod	1 598 142	1 041 014	183 006	56 726	317 395	1 544 900
Nová Paka	403 718	221 051	69 394	7 364	105 906	373 092
Nové Město nad Metují	352 191	236 296	49 025	725	66 146	321 665
Nový Bydžov	538 417	323 255	65 114	23 139	126 908	505 757
Rychnov nad Kněžnou	1 067 272	645 206	139 197	50 732	232 146	1 002 313
Trutnov	1 763 330	1 144 649	235 789	62 300	320 597	1 575 636
Vrchlabí	885 703	532 388	181 136	49 730	122 452	860 081

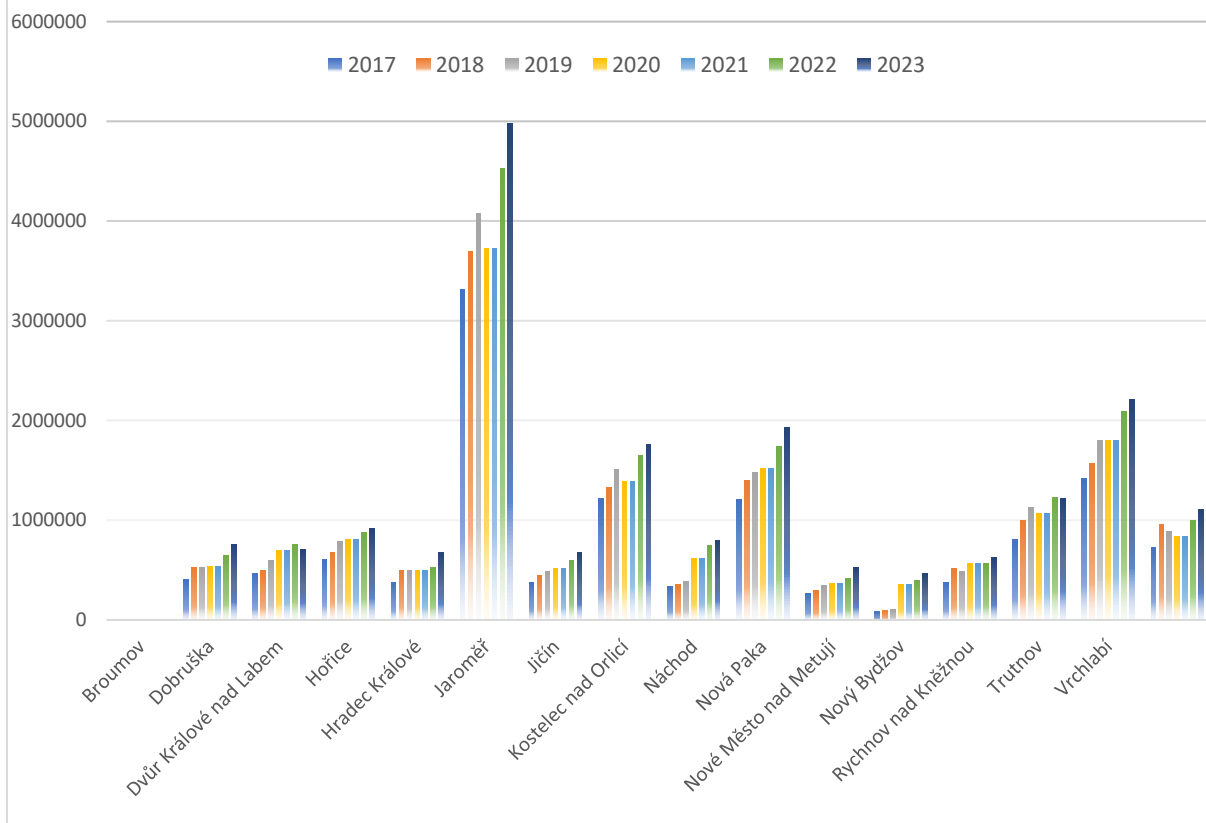
Královéhradecký kraj	17 756 003	11 761 812	2 296 313	544 687	3 153 172	17 425 578
ORP / rok 2022	Příjmy					Výdaje
		daňové	nedaňové	kapitálové	transfery	
Broumov	651 080	339 777	131 470	6 425	173 403	631 948
Dobruška	759 206	434 639	114 040	43 736	166 790	762 515
Dvůr Králové nad Labem	875 391	540 033	137 550	34 673	163 135	901 446
Hořice	524 887	379 094	48 133	6 841	90 820	554 466
Hradec Králové	4 523 777	3 339 189	507 357	92 003	585 226	4 423 962
Jaroměř	597 429	395 139	87 758	25 780	88 751	542 698
Jičín	1 653 476	1 029 187	159 585	71 049	393 646	1 619 297
Kostelec nad Orlicí	742 614	512 166	82 360	15 804	132 280	674 832
Náchod	1 741 276	1 203 544	203 356	44 673	289 705	1 783 236
Nová Paka	412 536	254 206	65 987	33 528	58 814	421 354
Nové Město nad Metují	397 716	276 324	54 246	320	66 829	374 085
Nový Bydžov	564 661	375 381	76 057	2 518	110 700	541 411

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJ PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

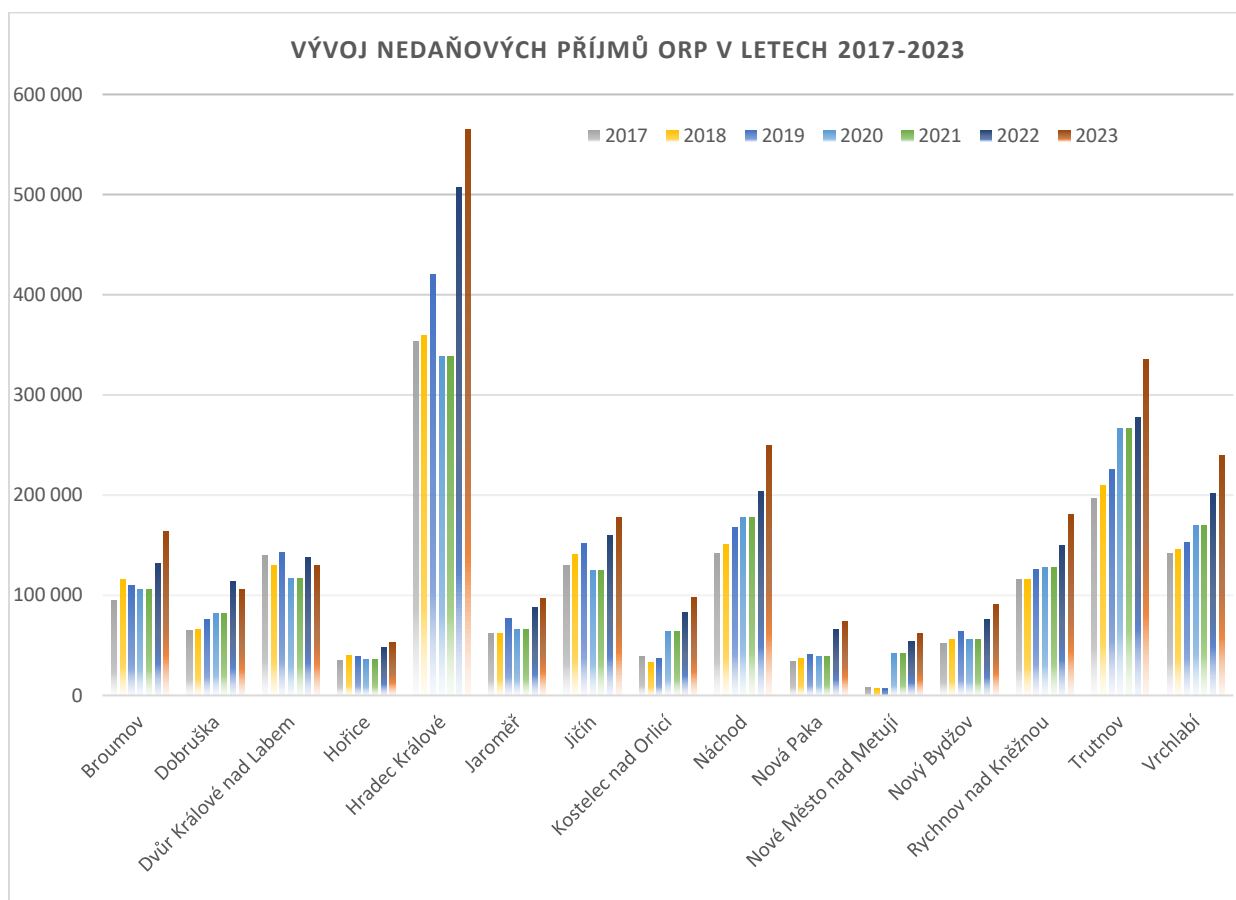
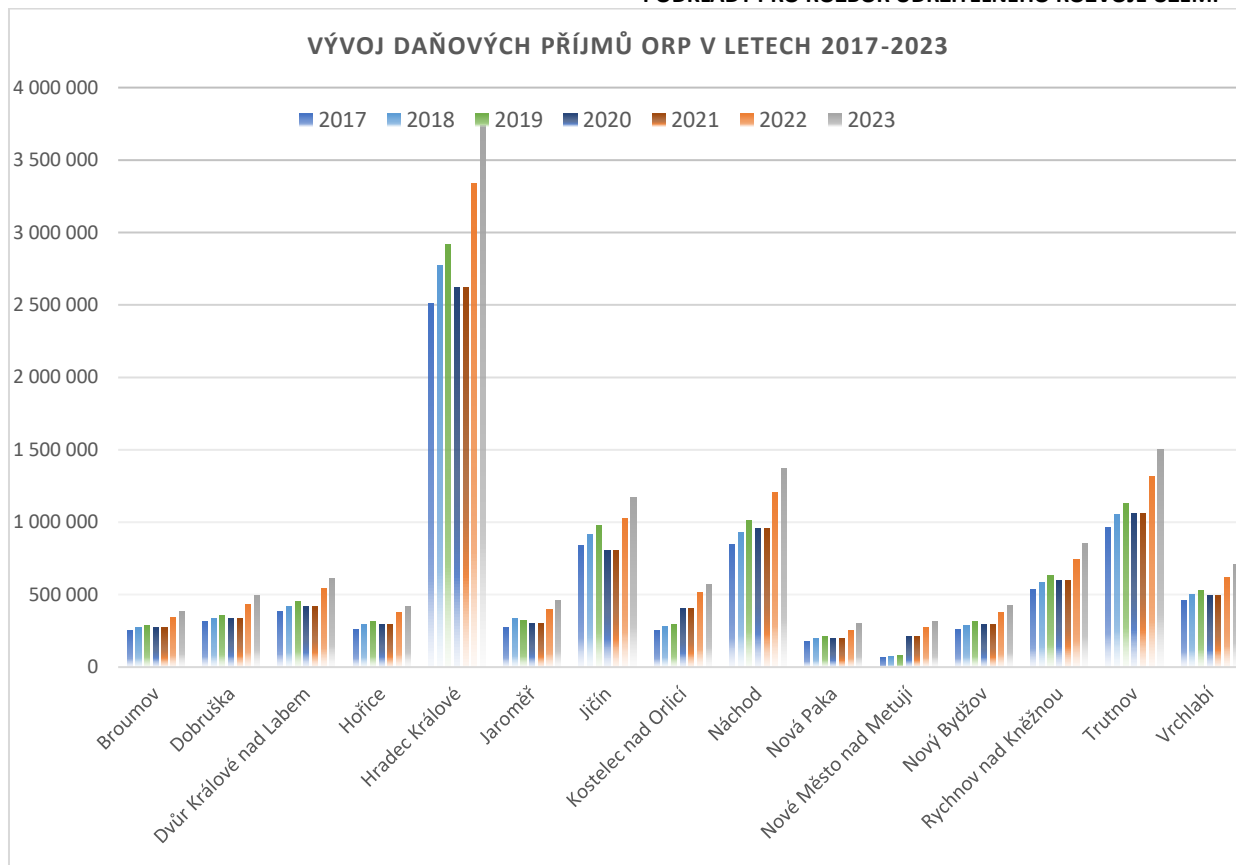
Královéhradecký kraj	17 756 003	11 761 812	2 296 313	544 687	3 153 172	17 425 578
ORP / rok 2022						
	Příjmy	daňové	nedaňové	kapitálové	transfery	Výdaje
Rychnov nad Kněžnou	1 227 626	744 952	149 373	44 847	288 457	1 205 722
Trutnov	2 090 352	1 318 809	277 438	84 056	410 049	1 919 477
Vrchlabí	993 976	619 372	201 603	38 434	134 567	1 069 129

Královéhradecký kraj	19 362 981	13 324 734	2 619 743	376 608	3 041 897	18 067 866
ORP / rok 2023						
	Příjmy	daňové	nedaňové	kapitálové	transfery	Výdaje
Broumov	760 890	383 124	163 617	2 444	211 703	691 980
Dobruška	708 146	490 877	105 362	32 340	79 560	697 663
Dvůr Králové nad Labem	912 646	613 528	129 258	19 735	150 126	959 992
Hořice	672 979	420 508	53 239	5 288	193 946	520 290
Hradec Králové	4 976 331	3 738 668	564 759	59 683	613 223	4 790 521
Jaroměř	676 100	459 385	96 498	244	119 974	600 327
Jičín	1 760 430	1 173 332	177 682	43 680	365 738	1 712 359
Kostelec nad Orlicí	799 761	573 507	97 811	24 149	104 292	763 740
Náchod	1 933 195	1 368 751	249 244	25 792	289 412	1 847 288
Nová Paka	529 975	298 456	74 335	69 243	87 939	407 585
Nové Město nad Metují	466 256	316 126	61 873	5 799	82 460	395 308
Nový Bydžov	626 669	426 336	90 927	4 615	104 790	549 177
Rychnov nad Kněžnou	1 217 054	855 518	180 377	24 291	156 867	1 121 231
Trutnov	2 211 680	1 500 508	335 411	25 737	350 027	2 048 803
Vrchlabí	1 110 869	706 110	239 350	33 568	131 840	961 602

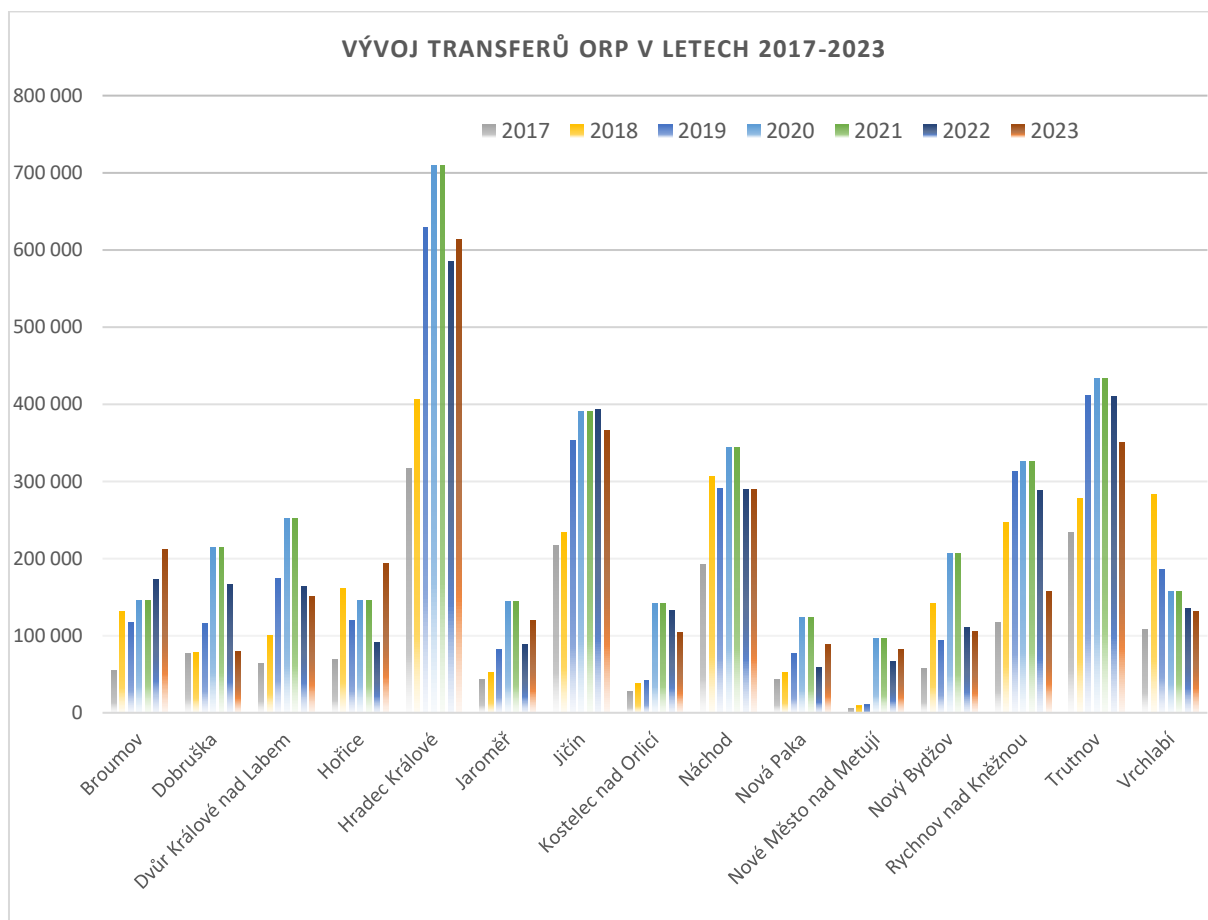
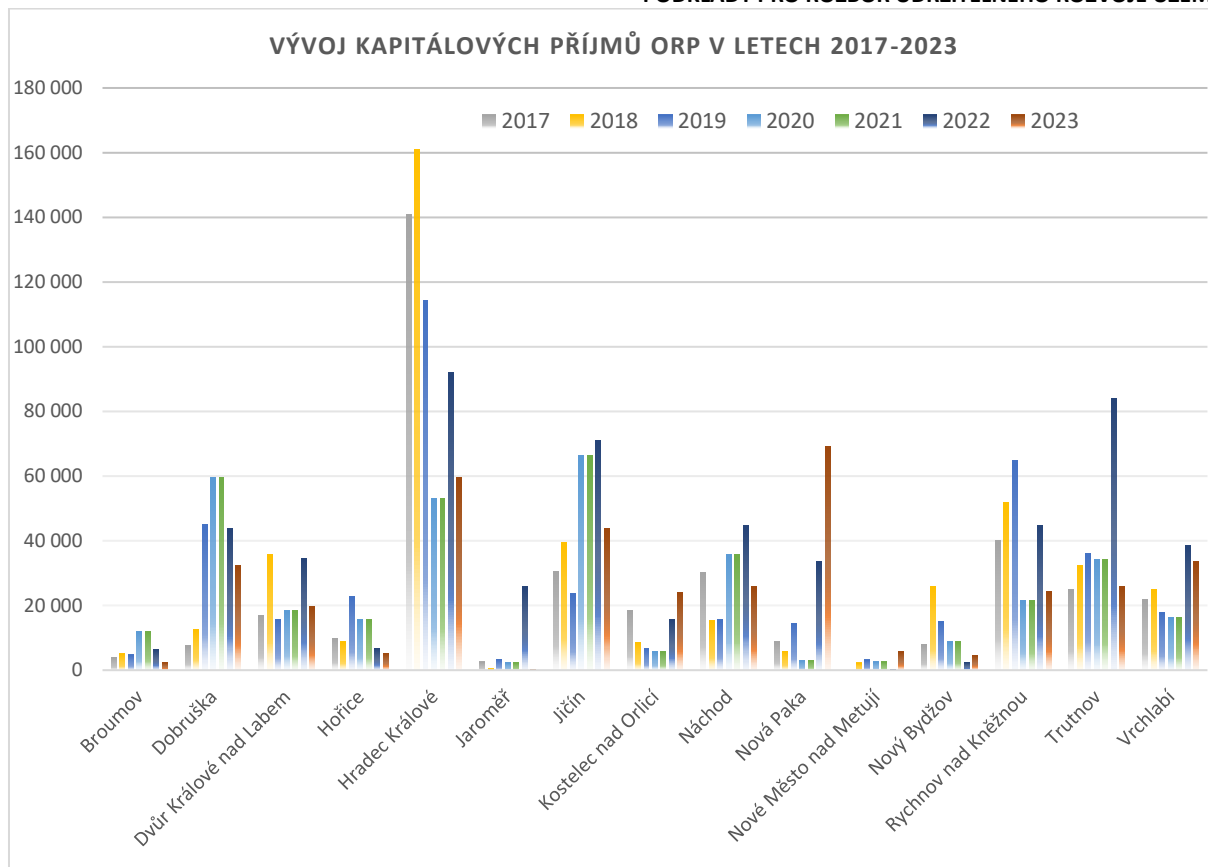
VÝVOJ CELKOVÝCH PŘÍJMŮ ORP V LETECH 2017-2023

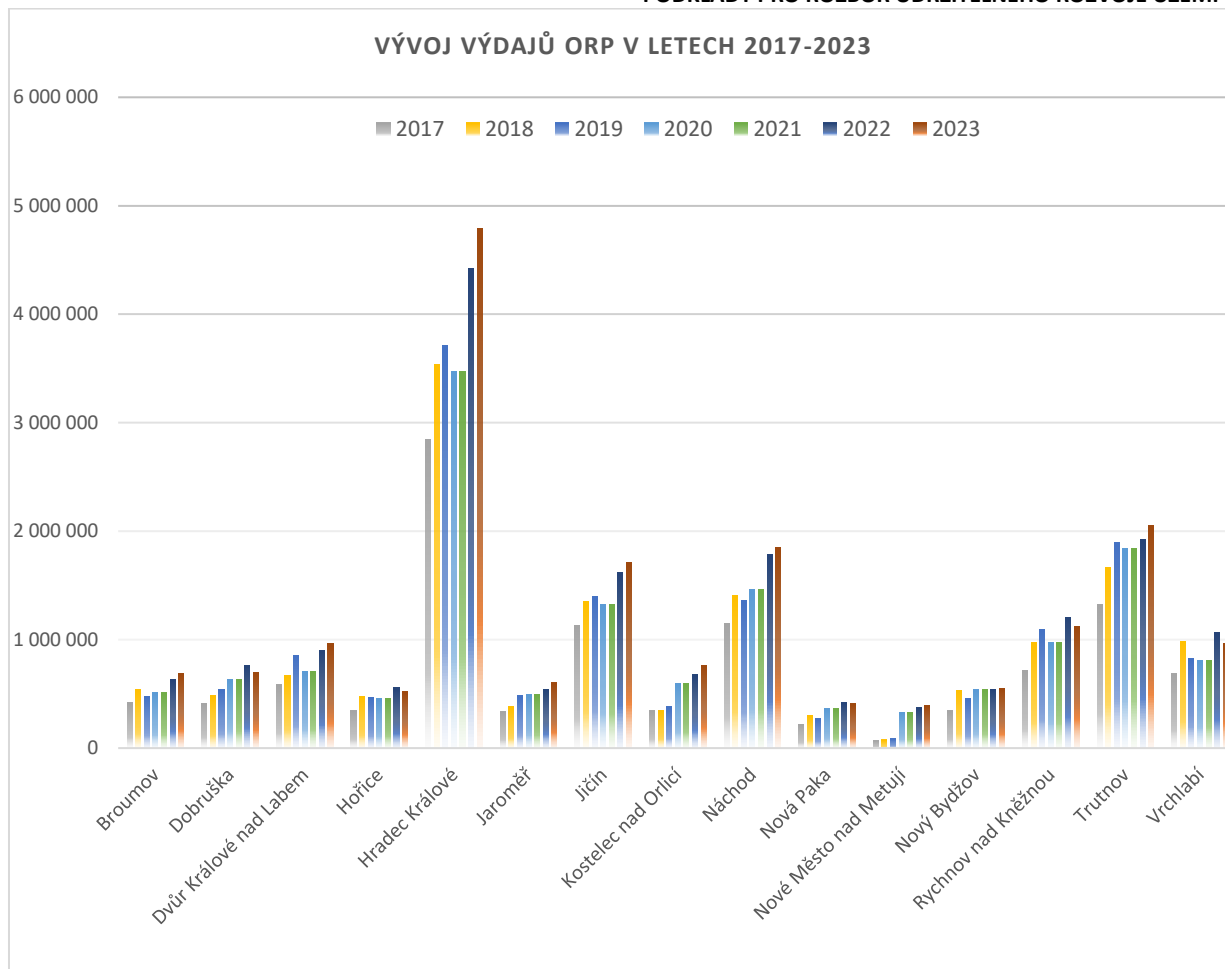
6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADSKÉHO KRAJE
PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADSKÉHO KRAJ
PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

3.7 B007b hrubý domácí produkt

Zdrojem informací jsou údaje Českého statistického úřadu, dostupné na webových stránkách www.czso.cz, platné k 31.12. příslušného roku.

Hlavním ukazatelem ekonomické výkonnosti je hrubý domácí produkt. Tento ukazatel lze sledovat jednak v absolutních hodnotách (údaje uvedeny v následující tabulce), přičemž Královéhradecký kraj se v mezikrajském srovnání dlouhodobě pohybuje ve střední části pořadí krajů. V letech 2021–2023 se kraj umístil na 9.–10. místě mezi kraji České republiky (při započítání Hlavního města Prahy). Podíl Královéhradeckého kraje na celkovém HDP České republiky se dlouhodobě pohybuje kolem 4–5 %.

3.7.1 HDP (v mil. Kč) v krajích ČR v letech 2017 – 2023, vyjádřeno v běžných cenách

Kraje	Hrubý domácí produkt v běžných cenách (mil. Kč)							ABS. POŘADÍ v r. 2021	ABS. POŘADÍ v r. 2022	ABS. POŘADÍ v r. 2023
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023			
Česká republika	5 179 344	5 475 773	5 888 869	5 828 318	6 307 755	7 049 872	7 659 655			
Hlavní město Praha	1 360 258	1 466 288	1 577 929	1 552 162	1 710 117	1 952 106	2 093 632	1	1	1
Jihočeský kraj	254 336	267 409	287 909	289 906	309 566	350 763	381 503	6	6	6
Jihomoravský kraj	539 131	582 222	627 206	639 438	700 947	770 044	839 165	3	3	3
Karlovarský kraj	93 312	95 410	99 845	96 773	101 159	113 131	126 932	14	14	14
Kraj Vysočina	204 424	210 203	227 777	235 043	253 625	278 116	309 746	11	12	11
Královéhradecký kraj	239 936	250 666	270 628	271 796	286 597	307 147	341 203	9	10	9
Liberecký kraj	165 976	174 266	186 337	184 445	192 149	208 518	232 715	13	13	13
Moravskoslezský kraj	475 684	504 553	517 077	499 685	549 061	608 674	647 006	4	4	4
Olomoucký kraj	238 367	250 650	268 608	271 375	292 689	322 491	350 248	8	8	8
Pardubický kraj	205 417	216 136	228 909	235 398	244 510	279 455	305 662	12	11	12
Plzeňský kraj	257 646	270 159	284 642	281 830	303 188	329 490	366 088	7	7	7
Středočeský kraj	618 214	644 108	720 988	693 829	745 899	833 853	920 569	2	2	2
Ústecký kraj	284 234	293 251	320 081	309 741	334 782	386 649	404 092	5	5	5
Zlínský kraj	242 409	250 452	270 933	266 897	283 466	309 435	341 094	10	9	10

Zajímavé údaje získáme, když vztáhneme HDP v krajích k počtu obyvatel krajů.

3.7.2 HDP přepočtený na 1 obyvatele v letech 2017 – 2023

kraje	HDP v krajích přepočtený na 1 obyvatele (tis. Kč)							ABS. POŘADÍ v r. 2021	ABS. POŘADÍ v r. 2022	ABS. POŘADÍ v r. 2023
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023			
Česká republika	488,2	514,2	550,7	544,6	599,8	651,1	702,7			
Hlavní město Praha	1 050,8	1 120,5	1 191,5	1 162,6	1 340,8	1 438,2	1 511,9	1	1	1
Jihočeský kraj	397,3	416,4	447,0	450,5	485,9	537,7	582,9	8	7	8
Jihomoravský kraj	455,7	490,2	526,2	534,9	591,7	632,6	684,1	2	2	2
Karlovarský kraj	315,6	323,5	338,8	329,9	357,2	385,3	430,2	14	14	14
Kraj Vysočina	401,7	412,8	446,8	461,9	503,2	540,3	598,0	6	6	5
Královéhradecký kraj	435,4	454,9	490,6	493,5	528,2	553,2	612,6	4	4	4
Liberecký kraj	376,1	393,9	420,0	416,8	439,1	464,2	516,3	12	13	12
Moravskoslezský kraj	394,5	419,3	430,7	418,9	466,1	511,6	544,1	11	10	11
Olomoucký kraj	376,5	396,3	425,0	430,4	469,9	510,4	553,4	10	11	10
Pardubický kraj	396,3	415,4	438,0	450,2	475,2	528,5	576,1	9	9	9
Plzeňský kraj	443,6	462,1	482,5	476,8	523,9	544,3	596,8	5	5	6
Středočeský kraj	457,0	470,4	520,5	496,3	537,8	579,3	632,3	3	3	3
Ústecký kraj	346,2	357,3	389,9	379,1	419,1	476,0	498,2	13	12	13
Zlínský kraj	415,8	429,6	465,1	460,1	495,2	533,0	587,3	7	8	7

Z hlediska HDP přepočteného na 1 obyvatele vykazuje ekonomika Královéhradeckého kraje příznivý vývoj, přičemž kraj se dlouhodobě řadí mezi ekonomicky silnější regiony. V letech 2021–2023 se stabilně umísťuje na 4. místě mezi kraji České republiky, za Hlavním městem Prahou, Středočeským a Jihomoravským krajem. Hodnota tohoto ukazatele zároveň ve sledovaném období výrazně rostla, což potvrzuje pozitivní vývoj ekonomické výkonnosti kraje.

3.8 B008 nezaměstnanost

Zdrojem informací jsou údaje pro ÚAP Českého statistického úřadu, dostupné na webových stránkách www.czso.cz, platné k 31.12. příslušného roku.

Počet nezaměstnaných osob je odhadem získávaným ČSÚ z VŠPS. Za nezaměstnané se dle mezinárodně srovnatelné metodiky považují všechny osoby starší 15 let, obvykle bydlící na sledovaném území, které v průběhu referenčního týdne, ve kterém se provedlo šetření, splňovaly 3 podmínky (a) nebyly zaměstnané, b) byly připraveny k nástupu do práce okamžitě nebo nejpozději do 14 dní a v průběhu posledních 4 týdnů aktivně hledali práci). Míra nezaměstnanosti je v ČSÚ sledována jako podíl uchazečů o zaměstnání a obyvatel ekonomicky aktivních (EAO – dle příslušného SLDB). Od roku 2005 se počítá a publikuje pouze dle uchazečů dosažitelných.

Vývoj nezaměstnanosti, resp. míry registrované nezaměstnanosti, kopíruje trendy platné pro celou ČR. Tedy, že po nástupu ekonomické recese po r. 2007 – 2008, nezaměstnanost stoupla. V roce 2011 meziročně nezaměstnanost v rámci všech OPR kraje poklesla, přičemž nejradikálněji se změna projevila v ORP Nová Paka, Nový Bydžov a Rychnov nad Kněžnou.

Za rok 2012 vinou změny metodiky sledování údaje porovnatelná data chybí a s ohledem na kontinuitu a porovnatelnost výstupu nebyla v následujícím přehledu nahrazena jinými údaji. Od roku 2013 sledujeme zpřesněné údaje o míře nezaměstnanosti, a to vlivem aktuálnějších údajů o počtu ekonomicky aktivních osob v jednotlivých ORP (údaj vychází z definitivních výsledků SLDB 2011), do této doby bylo nutné využívat pro výpočty údaj pocházející ze SLDB 2001. Vzhledem k poklesu počtu ekonomicky aktivních osob ve všech ORP proti srovnatelnému údaji z r. 2001 a při stabilní hodnotě počtu dosažitelných uchazečů o zaměstnání vykazují jednotlivé ORP Královéhradeckého kraje skokově vyšší míru nezaměstnanosti. Pochopitelně s prodlužováním doby od posledního provedeného SLDB dochází k určitému zkreslování výsledných údajů.

V letech 2014 a 2015 pak došlo vlivem ekonomického růstu ve všech ORP Královéhradeckého kraje k výraznému poklesu míry nezaměstnanosti a tento trend pokračoval i v následujících letech, jak dokládají čísla v následující tabulce. Absolutně nejnižší míru nezaměstnanosti v Královéhradeckém kraji v roce 2019 vykazuje ORP Kostelec nad Orlicí, Dobruška a Vrchlabí (v těchto ORP se projevuje vliv silného zaměstnavatele – společnosti Škoda Auto a.s.), tyto ORP se dostávají i pod celorepublikový průměr tohoto ukazatele. Vývoj míry nezaměstnanosti po roce 2022 nevykazuje jednotný trend; zatímco v roce 2022 byl patrný její nárůst ve většině ORP, v roce 2023 naopak ve většině území dochází k poklesu.

3.8.1 Míra nezaměstnanosti (MND) v ORP kraje v letech 2011, 2017-2023

ORP	míra nezaměstnanosti (MND)= dosažitelní uchazeči / EAO (dle SLDB) (%)							
rok	2011	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Broumov	12,3	9,8	8,5	7,8	8,9	8,6	9,9	7,1
Dobruška	6,5	2,1	2,0	1,7	2,5	2,3	2,3	2,1
Dvůr Králové nad Labem	11,5	5,4	4,1	4,1	5,1	4,6	5,3	3,0
Hořice	10,1	3,4	3,0	2,9	3,8	3,2	3,5	6,3
Hradec Králové	7,6	3,8	3,0	3,0	4,0	3,1	3,2	3,3
Jaroměř	11,5	5,4	4,8	4,9	5,7	5,5	5,8	3,6
Jičín	7,7	2,5	2,1	2,2	2,8	2,5	2,6	5,3
Kostelec nad Orlicí	6,4	1,7	1,6	1,5	2,4	2,0	2,1	3,4
Náchod	6,6	3,4	3,1	3,6	4,5	3,8	4,3	9,1
Nová Paka	7,7	3,3	2,5	2,4	3,1	3,0	3,0	0,7
Nové Město nad Metují	6,0	2,9	2,8	2,9	4,0	2,5	3,3	5,9
Nový Bydžov	10,5	5,3	5,1	4,3	5,1	4,4	4,8	2,9
Rychnov nad Kněžnou	5,7	1,8	1,8	2,0	2,6	2,1	2,5	2,9
Trutnov	10,7	4,4	3,3	3,7	4,8	4,3	4,4	1,4
Vrchlabí	7,8	2,3	1,8	1,8	3,1	2,7	2,8	0,1
Kraj - celkem	8,2	3,6	3,1	3,1	4,0	3,4	3,7	3,8

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

3.9 B009a vyjížďka a dojíždka do zaměstnání a škol

Zdrojem informací jsou údaje SLDB Českého statistického úřadu z let 2001, 2011 a 2021 dostupné na webových stránkách www.czso.cz.

V ÚAP kraje, pořízených v letech 2009, 2011 a 2013 byly pro tyto jevy k dispozici údaje vyplývající ze SLDB 2001. Při aktualizaci pořizované k roku 2013 byly k dispozici stále pouze předběžné výsledky vyjížďky, údaje dojíždky nebyly k dispozici vůbec. ÚAP tedy až od své 3. úplné aktualizace (r. 2015 mohly pracovat s aktuálními informacemi o vyjížďce a dojíždce. Vzhledem ke skutečnosti, že v r. 2021 v době zpracování 5. úplné aktualizace ÚAP nebyly k dispozici údaje z nejnovějšího SLDB, stále bylo třeba pracovat s údaji z roku 2011. Sčítání lidu, domů a bytů v letech 2011 a 2021 poskytlo údaje o dojíždce a vyjížďce do zaměstnání a škol. V roce 2011 byla tato data veřejně dostupná v detailním členění podle obcí, včetně možnosti vlastního výběru ve veřejné databázi ČSÚ. Uživatelé tak mohli snadno analyzovat vztahy mezi konkrétními obcemi. Ve sčítání 2021 došlo ke změně metodiky i způsobu zveřejnění. V databázi již nebylo možné tato data podle obcí samostatně vybírat. Přesto se údaje v jiných částech webu ČSÚ objevily – například v předdefinovaných tabulkách nebo publikacích. Jednotný a interaktivní přístup k datům na úrovni obcí však byl ve srovnání s rokem 2011 omezen, což ztěžovalo jejich využití pro podrobné analýzy. Pro účely 6. úplné aktualizace ÚAP kraje jsou však dobře využitelná právě dostupná agregovaná data, jak uvádíme níže.

Počet vyjížďejících a dojíždějících je závislý na počtu obyvatel v jednotlivých ORP, z čehož plyne, že nejvíce vyjížďejících a dojíždějících bude v nejlidnatějších ORP – v případě tohoto kraje ORP Hradec Králové. Lepší vypovídající schopnost má saldo.

Níže nejprve uvádíme podrobná data za SLDB 2011 a dále agregovaná data plynoucí ze SLDB 2021.

3.9.1 Charakteristika vyjížďky dle ORP Královéhradeckého kraje (SLDB 2011) – vyjížďka do zaměstnání

	Počet obyvatel s obvyklým pobytem												
	vyjížďející celkem	vyjížďející do zaměstnání						zaměstnání					
	celkem	celkem	v tom					celkem	celkem	z toho zaměstnání			
			v rámci obce	do jiné obce okresu	do jiného okresu kraje	do jiného kraje	do zahraničí			zaměstnanci, zaměstnavatelé, samostatně činní, pomáhaající	pracující studenti a učni	pracující důchodci	ženy na mateřské dovolené
Královéhradecký kraj	134 112	95 349	36 927	37 726	9 181	10 414	1 101	547 916	238 986	218 122	3 734	12 274	4 856
ORP													
Broumov	3 467	2 404	822	1 265	113	177	27	16 312	6 460	5 957	107	267	129
Dobruška	5 431	3 752	1 038	1 573	905	202	34	19 959	8 668	7 964	111	391	202
Dvůr Králové nad Labem	5 436	3 768	1 451	1 333	647	283	54	26 645	11 010	10 070	137	566	237
Hořice	4 125	2 878	681	1 187	759	222	29	18 305	7 592	6 988	121	333	150
Hradec Králové	39 190	28 159	14 736	8 224	1 163	3 734	302	145 373	65 864	59 190	1 223	4 153	1 298
Jaroměř	4 212	3 100	966	858	1 059	199	18	18 864	8 023	7 336	126	421	140
Jičín	11 543	8 259	2 489	3 409	266	2 027	68	48 231	21 215	19 607	296	868	444
Kostelec nad Orlicí	5 979	4 312	805	1 994	967	516	30	24 628	10 594	9 751	158	464	221
Náchod	14 333	10 068	3 483	4 854	1 074	511	146	60 384	25 852	23 589	422	1 297	544
Nová Paka	3 406	2 392	892	896	204	367	33	13 166	5 663	5 246	80	207	130
Nové Město nad Metují	3 895	2 699	867	1 143	471	166	52	13 990	6 213	5 646	90	348	129
Nový Bydžov	3 983	2 744	567	1 573	167	412	25	17 288	7 164	6 645	99	268	152
Rychnov nad Kněžnou	8 210	5 801	1 687	3 167	376	513	58	33 242	15 081	13 945	209	653	274
Trutnov	14 757	10 604	4 668	4 256	908	610	162	63 379	27 023	24 738	366	1 415	504
Vrchlabí	6 145	4 409	1 775	1 994	102	475	63	28 150	12 564	11 450	189	623	302

3.9.2 Charakteristika vyjížďky dle ORP Královéhradeckého kraje (SLDB 2011) – vyjížďka do škol

	Počet obyvatel s obvyklým pobytem			
	vyjížďející celkem		vyjížďející do škol	
	celkem	celkem	v tom	
			v rámci obce	mimo obec
Královéhradecký kraj	134 112	38 763	13 654	25 109
ORP				
Broumov	3 467	1 063	274	789
Dobruška	5 431	1 679	494	1 185
Dvůr Králové nad Labem	5 436	1 668	436	1 232

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE

PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Hořice	4 125	1 247	334	913
Hradec Králové	39 190	11 031	5 319	5 712
Jaroměř	4 212	1 112	284	828
Jičín	11 543	3 284	838	2 446
Kostelec nad Orlicí	5 979	1 667	425	1 242
Náchod	14 333	4 265	1 300	2 965
Nová Paka	3 406	1 014	435	579
Nové Město nad Metují	3 895	1 196	341	855
Nový Bydžov	3 983	1 239	346	893
Rychnov nad Kněžnou	8 210	2 409	717	1 692
Trutnov	14 757	4 153	1 543	2 610
Vrchlabí	6 145	1 736	568	1 168

Dojíždka zaměstnaných do ORP nepřevyšovala dle dat SLDB2011 vyjíždku v žádném ORP, ovšem bylo možné identifikovat výrazné rozdíly mezi jednotlivými ORP. Největší saldo ve prospěch vyjíždky bylo v ORP Hradec Králové, Trutnov a Náchod. Naopak nejstabilnější poměr mezi dojíždkou a vyjíždkou byl v ORP Broumov, Nový Bydžov a Nová Paka. Pokud se zaměříme pouze na dojíždku / vyjíždku osob do zaměstnání, pak rovněž ve všech ORP převyšovala vyjíždka nad dojíždkou. Největší přesah vyjíždky vykazovaly ORP Hradec Králové, Trutnov a Náchod, naopak nejvyrovnanější byl tento poměr v ORP Rychnov nad Kněžnou, Broumov a Vrchlabí. Nejnižší podíl vyjíždějících do zaměstnání vzhledem k celkovému počtu zaměstnaných v ORP byl v ORP Dvůr Králové nad Labem, Vrchlabí a Broumov naopak nejvyšší podíl dojíždějících zaměstnanců vzhledem k celkovému počtu zaměstnaných v ORP měly ORP Rychnov nad Kněžnou, Vrchlabí a Hradec Králové.

3.9.3 Salda dojíždky a vyjíždky v ORP Královéhradeckého kraje (SLDB 2011)

	saldo dojíždka - vyjíždka (celkem)	pořadí ORP	saldo dojíždka - vyjíždka do zaměstnání (celkem)	pořadí ORP	saldo dojíždka - vyjíždka do škol (celkem)	pořadí ORP	podíl vyjíždějících do zaměstnání na celkovém počtu zaměstnaných v ORP (%)	pořadí dle podílu vyjíždějících k celkovému počtu zaměstnaných v ORP	podíl dojíždějících do zaměstnání na celkovém počtu zaměstnaných v ORP (%)	pořadí dle podílu dojíždějících k celkovému počtu zaměstnaných
Královéhradecký kraj	-57 075		-40 539		-16 536		39,90%		22,93%	
ORP										
Broumov	-1 766	1	-1 031	2	-735	7	37,21%	3	21,25%	6
Dobruška	-3 021	9	-2 086	9	-935	8	43,29%	14	19,22%	9
Dvůr Králové nad Labem	-3 245	10	-2 260	10	-985	9	34,22%	1	13,70%	15
Hořice	-2 106	4	-1 663	8	-443	1	37,91%	4	16,00%	13
Hradec Králové	-11 301	15	-10 627	15	-674	6	42,75%	13	26,62%	3
Jaroměř	-2 125	5	-1 485	5	-640	4	38,64%	7	20,13%	7
Jičín	-4 934	12	-3 113	12	-1 821	13	38,93%	8	24,26%	4
Kostelec nad Orlicí	-3 339	11	-2 305	11	-1 034	10	40,70%	11	18,94%	12
Náchod	-6 490	13	-4 115	13	-2 375	14	38,94%	9	23,03%	5
Nová Paka	-1 966	3	-1 515	7	-451	2	42,24%	12	15,49%	14
Nové Město nad Metují	-2 168	6	-1 497	6	-671	5	43,44%	15	19,35%	8
Nový Bydžov	-1 873	2	-1 369	4	-504	3	38,30%	5	19,19%	10
Rychnov nad Kněžnou	-2 545	8	-988	1	-1 557	12	38,47%	6	31,91%	1
Trutnov	-7 916	14	-5 439	14	-2 477	15	39,24%	10	19,11%	11
Vrchlabí	-2 280	7	-1 046	3	-1 234	11	35,09%	2	26,77%	2

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

3.9.4 Charakteristika vyjížděky a dojížděky (salda) dle SLDB 2011 a 2021

ORP	saldo SLDB2011						pořadí					
	saldo SLDB2011			saldo SLDB2021			saldo SLDB2011			saldo SLDB2021		
	celkem	do zaměstnání	do škol	celkem	do zaměstnání	do škol	celkem	do zaměstnání	do škol	celkem	do zaměstnání	do škol
Broumov	-670	-209	-461	-2124	-1524	-600	11	12	8	6	6	8
Dobruška	-1489	-1048	-441	3026	3325	-299	5	2	9	13	14	11
Dvůr Králové nad Labem	-1358	-809	-549	3120	2446	674	6	4	7	14	13	14
Hořice	-1091	-982	-109	-4427	-3782	-645	7	3	13	3	3	6
Hradec Králové	8754	4109	4645	-9786	-7412	-2374	15	15	15	1	1	1
Jaroměř	-875	-519	-356	-2000	-1360	-640	10	11	10	7	7	7
Jičín	-1607	-624	-983	-5137	-4203	-934	4	9	2	2	2	4
Kostelec nad Orlicí	-2109	-1500	-609	-2759	-1719	-1040	1	1	6	5	5	2
Náchod	-1707	-632	-1075	-922	-346	-576	2	7	1	9	10	9
Nová Paka	-639	-623	-16	-173	-54	-119	12	10	14	12	11	12
Nové Město nad Metují	-960	-630	-330	-1646	-1115	-531	9	8	11	8	8	10
Nový Bydžov	-960	-802	-158	-4075	-3207	-868	8	5	12	4	4	5
Rychnov nad Kněžnou	-141	699	-840	-531	467	-998	13	13	4	10	12	3
Trutnov	-1705	-771	-934	23618	16213	7405	3	6	3	15	15	15
Vrchlabí	63	729	-666	-230	-653	423	14	14	5	11	9	13
Královéhradecký kraj	-6494	-3612	-2882	-4046	-2924	-1122						

Mezi roky 2011 a 2021 došlo v mnoha ORP ke **značným změnám v saldu dojížděky**, přičemž některé oblasti zaznamenaly **výrazné zlepšení**, jiné naopak **výrazné zhoršení**.

- **Trutnov** zaznamenal **nejvýraznější pozitivní obrat**, když se saldo celkem změnilo z -1 705 na +23 618, což jej v roce 2021 řadilo na 1. místo.
- Naopak **Hradec Králové** zaznamenal **největší zhoršení**, když se saldo z výrazně kladného (+8 754) změnilo na záporné (-9 786), a přesto zůstává dominantním cílem dojížděky (1. místo ve všech složkách).
- Výrazné zhoršení nastalo také v ORP **Hořice**, **Jičín** a **Nový Bydžov**, kde se záporné saldo dále prohloubilo – ve všech případech jde o výrazný úbytek dojíždějících oproti vyjíždějícím.
- Naopak **Dobruška** a **Dvůr Králové nad Labem** přešly ze záporného do kladného salda, což naznačuje růst místní zaměstnanosti nebo atraktivity.
- **Náchod** a **Rychnov nad Kněžnou** si polepšily v pořadí, ačkoli jejich saldo zůstalo záporné, zejména kvůli zlepšení v kategorii „do škol“.
- Většina menších ORP (např. Broumov, Jaroměř, Nová Paka) si v celkovém saldu pohoršila, ale bez zásadních výkyvů v pořadí.

Na úrovni **celého kraje** došlo ke **zlepšení salda**: z -6 494 osob v roce 2011 na -4 046 v roce 2021, což naznačuje mírné vyrovnávání regionální mobility.

3.10 B011 výstavba domů a bytů

Zdrojem informací jsou údaje pro ÚAP Českého statistického úřadu, dostupné na webových stránkách www.czso.cz, platné k 31.12. příslušného roku.

Královéhradecký kraj je, jak vyplývá z údajů ČSÚ, z hlediska absolutní hodnoty intenzity bytové výstavby (tj. počet zahájených a dokončených bytů) v mezikrajském porovnání stabilně na 6 – 8 místě. V přepočtu intenzity bytové výstavby na 1000 obyvatel pak kraj v celorepublikovém porovnání v roce 2012 obsadil 8. místo a toto umístění si kraj držel i v průběhu následujících let.

3.10.1 Mezikrajské porovnání bytové výstavby v letech 2015 – 2020 (absolutní hodnoty)

	2019		2020		2021		2022		2023		2024	
	počet dokončených bytů celkem	počet dokončených bytů v RD celkem	počet dokončených bytů celkem	počet dokončených bytů v RD celkem	počet dokončených bytů celkem	počet dokončených bytů v RD celkem	počet dokončených bytů celkem	počet dokončených bytů v RD celkem	počet dokončených bytů celkem	počet dokončených bytů v RD celkem	počet dokončených bytů celkem	počet dokončených bytů v RD celkem
Česká republika	36406	19229	34432	19248	34581	18998	39398	20151	38067	18963	30274	15053
Hlavní město Praha	6002	711	5445	689	5 228	608	6 575	678	6 410	591	6 489	635
Jihočeský kraj	2229	1331	1669	1193	1 725	1 221	2 012	1 280	2 364	1 421	1 569	992
Jihomoravský kraj	4719	2363	4453	2328	4 789	2 355	4 669	2 397	5 294	2 312	3 349	1 875
Karlovarský kraj	683	365	550	388	605	378	922	415	771	332	575	283
Kraj Vysočina	1484	1034	1556	1057	1 868	1 052	1 813	1 116	1 695	1 000	1 434	954
Královéhradecký kraj	1703	948	1488	934	1 725	1 034	1 816	1 004	1 659	930	1 328	801
Liberecký kraj	838	621	792	576	864	656	1 046	663	1 186	637	963	563
Moravskoslezský kraj	2442	1833	2723	1902	2 691	1 911	2 762	1 887	2 689	1 806	1 980	1 399
Olomoucký kraj	1984	1013	2211	1033	1 916	1 135	2 543	1 190	2 020	1 080	1 909	871
Pardubický kraj	1724	1087	1569	1076	1 622	1 007	1 847	1 192	1 940	1 084	1 591	899
Plzeňský kraj	2688	1264	2506	1265	2 413	1 203	2 519	1 239	2 449	1 289	1 845	958
Středočeský kraj	7030	4854	6843	5018	6 376	4 563	7 889	5 200	6 634	4 531	4 951	3 287
Ústecký kraj	1317	840	1149	888	1 290	939	1 342	973	1 272	967	998	701
Zlínský kraj	1563	965	1478	901	1 469	936	1 643	917	1 684	983	1 293	835

V období let 2019 až 2022 došlo v České republice k postupnému nárůstu bytové výstavby. Celkový počet dokončených bytů vzrostl z 36 406 (2019) na maximum 39 398 bytů v roce 2022. Tento vývoj byl doprovázen růstem výstavby rodinných domů, které tvořily zhruba polovinu všech dokončených bytů. Od roku 2023 však dochází k poklesu, přičemž v roce 2024 klesl počet dokončených bytů na 30 274, tedy o více než pětinu oproti maximu. Pokles se projevil rovněž u rodinných domů, jejichž počet klesl na 15 053.

Královéhradecký kraj kopíruje celostátní vývoj. Nejvyšší hodnoty dosáhl v roce 2022, kdy bylo dokončeno 1 816 bytů, z toho 1 004 v rodinných domech. V následujících letech výstavba klesala a v roce 2024 činil celkový počet dokončených bytů 1 328. Podíl rodinných domů se dlouhodobě pohybuje kolem 70–75 %, což odráží charakter zástavby mimo hlavní městská centra a preferenci individuálního bydlení.

Regionálně je patrné, že nejvyšší objem výstavby dlouhodobě připadá na Středočeský kraj a Prahu, přičemž Praha se vyznačuje minimálním podílem rodinných domů (kolem 10 %). Většina krajů dosáhla vrcholu výstavby v roce 2022 a od té doby sledujeme pokles o 20–40 %, který může být důsledkem ekonomické nejistoty, vysokých úrokových sazeb i cen stavebních materiálů.

3.10.2 Mezikrajské porovnání bytové výstavby v letech 2015– 2024 (přepočet na 1000 obyvatel)

počet dokončených bytů na 1000 obyv.	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Česká republika	2,4	2,6	2,7	3,2	3,4	3,2	3,3	3,6	3,5	2,8
Hlavní město Praha	4,1	4,8	4,5	4	4,5	4,1	4,1	4,8	4,6	4,6
Jihočeský kraj	2	1,9	2	2,7	3,5	2,6	2,7	3,1	3,6	2,4
Jihomoravský kraj	2,8	3,3	3,6	3,7	4	3,7	4,0	3,8	4,3	2,7

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE

PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Karlovarský kraj	1,4	1,7	1,3	1,7	2,3	1,9	2,1	3,1	2,6	2,0
Kraj Vysočina	2	1,9	2	2,8	2,9	3,1	3,7	3,5	3,3	2,8
Královéhradecký kraj	1,9	1,9	2,2	2,7	3,1	2,7	3,2	3,3	3,0	2,4
Liberecký kraj	1,4	1,8	1,5	2,4	1,9	1,8	2,0	2,3	2,6	2,1
Moravskoslezský kraj	1,8	1,7	1,9	2,1	2	2,3	2,3	2,3	2,3	1,7
Olomoucký kraj	1,7	2,1	2,3	2,6	3,1	3,5	3,1	4,0	3,2	3,0
Pardubický kraj	2,1	2,4	2,2	3,2	3,3	3	3,2	3,5	3,7	3,0
Plzeňský kraj	2,1	2,7	2,8	4,1	4,6	4,2	4,2	4,2	4,0	3,0
Středočeský kraj	3,7	3,6	4	5,3	5,1	4,9	4,6	5,5	4,6	3,4
Ústecký kraj	1	0,9	1,2	1,4	1,6	1,4	1,6	1,7	1,6	1,2
Zlínský kraj	1,6	1,7	1,7	2,2	2,7	2,5	2,6	2,8	2,9	2,2

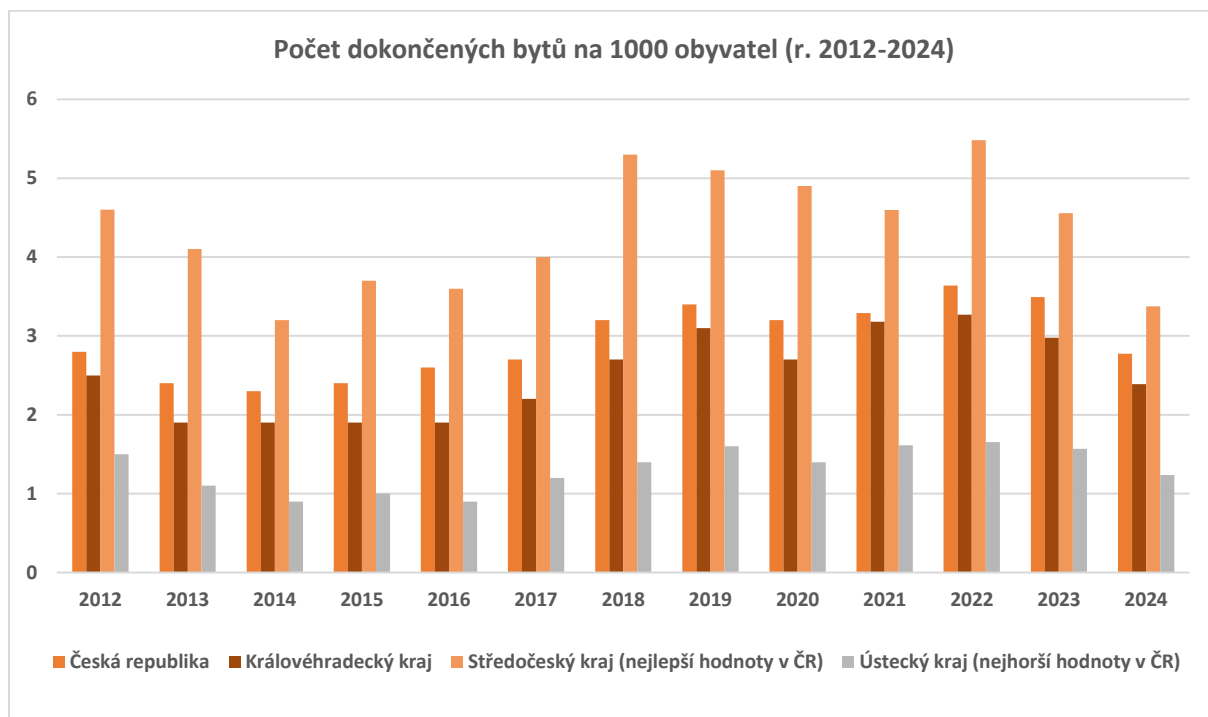
Vývoj bytové výstavby v Královéhradeckém kraji v letech 2012–2024 (v přepočtu na 1 000 obyvatel)

Královéhradecký kraj vykazuje v období let 2012–2024 **pozvolný, ale zřetelný růst** intenzity bytové výstavby. V letech 2012 až 2016 se kraj držel na hodnotě **1,9 dokončeného bytu na 1 000 obyvatel**, což bylo pod tehdejší celorepublikovým průměrem. Obrat nastal v roce 2017, kdy výstavba vzrostla na **2,2**, a v následujících letech dále sílila – v roce 2019 bylo v kraji dokončeno již **3,1 bytu na 1 000 obyvatel**, čímž se kraj přiblížil národnímu průměru.

Vrchol nastal v roce 2022, kdy bylo v kraji dokončeno **3,3 bytu na 1 000 obyvatel** – historicky nejvyšší hodnota za sledované období. Tento vývoj svědčí o stabilním růstu výstavby, ačkoliv v posledních dvou letech (2023 a 2024) je patrný mírný pokles (na **3,0** a následně **2,4**), podobně jako v celé republice.

Ve srovnání s jinými kraji patří Královéhradecký kraj v posledních letech k **regionům s nadprůměrnou výstavbou**, zejména v porovnání s Karlovarským, Libereckým nebo Zlínským krajem. Přesto zůstává za dynamickými regiony jako jsou Středočeský, Plzeňský nebo Jihomoravský kraj.

Vývoj v Královéhradeckém kraji tedy naznačuje **zlepšující se stavební aktivitu**, která v poslední dekádě postupně posilovala a přispěla k lepší dostupnosti bydlení v regionu. Výzvou do budoucna zůstává udržení tohoto tempa, zejména v kontextu zpomalující výstavby v roce 2024.

Při detailnějším pohledu na data v rámci Královéhradeckého kraje vyplývají pro bytovou výstavbu v ORP následující závěry. Mezi ORP, kde je v absolutních hodnotách nejintenzivnější bytová výstavba, patří ORP Hradec Králové, Náchod a Vrchlabí.

3.10.3 Bytová výstavba v ORP v letech 2016 – 2023 (absolutní hodnoty)

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE

PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

ORP	2016		2017		2018		2019		2020		2021		2022		2023	
	počet dokončených bytů celkem	počet dokončených bytů v RD celkem	počet dokončených bytů celkem	počet dokončených bytů v RD celkem	počet dokončených bytů celkem	počet dokončených bytů v RD celkem	počet dokončených bytů celkem	počet dokončených bytů v RD celkem	počet dokončených bytů celkem	počet dokončených bytů v RD celkem	počet dokončených bytů celkem	počet dokončených bytů v RD celkem	počet dokončených bytů celkem	počet dokončených bytů v RD celkem	počet dokončených bytů celkem	počet dokončených bytů v RD celkem
Broumov	21	16	26	9	7	5	21	15	4	4	15	13	40	34	42	10
Dobruška	42	37	40	38	95	33	56	52	9	8	27	27	86	74	110	20
Dvůr Králové nad Labem	19	14	20	19	56	53	76	69	13	11	27	25	117	112	103	70
Hořice	36	35	32	29	30	27	27	26	8	6	42	40	44	36	63	31
Hradec Králové	419	236	426	194	616	253	413	233	23	22	109	104	389	354	1504	718
Jaroměř	27	26	23	23	14	14	27	20	7	7	15	14	21	17	47	43
Jičín	35	35	68	45	61	60	205	97	21	21	105	102	208	194	121	56
Kostelec nad Orlicí	49	41	51	48	57	54	80	75	6	5	33	31	98	90	204	49
Náchod	110	82	150	90	127	81	121	110	12	10	46	42	146	128	414	161
Nová Paka	23	23	13	12	25	21	20	19	1	0	10	9	22	21	120	45
Nové Město nad Metují	26	17	25	19	23	22	78	34	7	6	13	13	46	44	93	27
Nový Bydžov	37	23	31	18	30	30	76	33	6	6	47	47	83	66	129	63
Rychnov nad Kněžnou	79	74	110	66	120	88	112	81	5	5	42	41	165	155	411	116
Trutnov	65	57	135	76	158	120	321	94	3	2	46	40	165	134	499	176
Vrchlabí	76	37	65	26	60	21	70	54	3	3	30	26	72	53	391	111
Královéhradecký kraj	1064	753	1215	712	1479	882	1703	1012	128	116	607	574	1702	1512	4251	1696

Data ukazují výrazný růst bytové výstavby v Královéhradeckém kraji v posledních letech. Zatímco v roce 2015 bylo dokončeno celkem 1 059 bytů (z toho 817 v rodinných domech), v roce 2023 už počet dokončených bytů dosáhl 4 251, přičemž byty v rodinných domech tvořily 1 696 z nich. Tento čtyřnásobný nárůst za 8 let ukazuje na mimořádně dynamický rozvoj v oblasti bytové výstavby.

Nejvýraznější skok nastal mezi lety 2022 a 2023, kdy se počet dokončených bytů více než zdvojnásobil (z 1 702 na 4 251). Tento nárůst je tažen především krajským městem Hradec Králové, kde v roce 2023 vzniklo rekordních 1 504 bytů. I další ORP, jako Trutnov (499 bytů), Rychnov nad Kněžnou (411) či Vrchlabí (391), zaznamenaly výrazné meziroční nárůsty.

Rodinné domy si i přes celkový rozvoj udržují stabilní podíl na výstavbě. V roce 2023 tvořily zhruba 40 % všech dokončených bytů v kraji, podobně jako v předchozích letech. Výrazně se rodinné domy podílejí na výstavbě např. v Dobrušce, Dvoře Králové nad Labem či Jičíně.

Výjimečný propad v roce 2020 (pouze 128 dokončených bytů v kraji) lze pravděpodobně přičíst pandemickým dopadům a zpoždění výstavby. Tento pokles byl však rychle vyrovnán v následujících letech.

Celkově lze říci, že Královéhradecký kraj prochází od roku 2021 silným rozvojem bytové výstavby, a to jak v krajském městě, tak i v menších ORP. Výstavba rodinných domů zůstává významnou součástí celkového objemu nové bytové výstavby. Existence Krkonoš jako významné turistické oblasti má velmi pravděpodobně vliv na zvýšenou bytovou výstavbu v ORP Trutnov a Vrchlabí. Trutnov i Vrchlabí slouží jako vstupní brány do Krkonoš a nabízejí zázemí pro návštěvníky i investory. Zvýšený zájem o krátkodobé pronájmy (např. přes Airbnb) i druhé bydlení (rekreační apartmány a domy) motivuje soukromé developery k nové výstavbě.

3.10.4 Porovnání bytové výstavby v ORP kraje v letech 2016 – 2023 (přepočet na 1000 obyvatel)

počet dokončených bytů na 1000 obyv.	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Broumov	1,29	1,61	0,44	1,32	0,25	0,97	2,55	2,68
Dobruška	2,08	1,98	4,70	2,77	0,45	1,36	4,25	5,44
Dvůr Králové nad Labem	0,70	0,74	2,08	2,82	0,48	1,01	4,31	3,80

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE

PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Hořice	1,96	1,74	1,63	1,47	0,44	2,32	2,37	3,39
Hradec Králové	2,87	2,92	4,21	2,81	0,16	0,75	2,61	10,04
Jaroměř	1,40	1,19	0,73	1,40	0,36	0,78	1,07	2,39
Jičín	0,73	1,42	1,27	4,24	0,43	2,21	4,28	2,48
Kostelec nad Orlicí	1,98	2,05	2,29	3,21	0,24	1,33	3,89	8,05
Náchod	1,81	2,47	2,09	2,00	0,20	0,77	2,40	6,79
Nová Paka	1,72	0,98	1,88	1,51	0,08	0,77	1,64	8,98
Nové Město nad Metují	1,82	1,75	1,62	5,49	0,50	0,93	3,24	6,58
Nový Bydžov	2,12	1,78	1,72	4,37	0,34	2,68	4,61	7,13
Rychnov nad Kněžnou	2,34	3,24	3,53	3,27	0,15	1,25	4,74	11,64
Trutnov	1,02	2,12	2,49	5,06	0,05	0,75	2,63	7,97
Vrchlabí	2,73	2,34	2,17	2,54	0,11	1,12	2,63	14,36
Královéhradecký kraj	1,93	2,20	2,68	3,09	0,23	1,12	3,07	7,63

Na základě ukazatele **počtu dokončených bytů na 1 000 obyvatel** v letech 2012–2023 lze identifikovat významné trendy v bytové výstavbě na úrovni jednotlivých ORP v Královéhradeckém kraji. Tento ukazatel lépe, než absolutní čísla vystihuje intenzitu výstavby vzhledem k velikosti obce a poskytuje přesnější srovnání mezi menšími a většími městy. Analýza počtu dokončených bytů na 1 000 obyvatel v Královéhradeckém kraji za období 2012–2023 ukazuje výrazné rozdíly mezi jednotlivými ORP i proměnlivý vývoj v čase. Nejvýraznějším zjištěním je prudký nárůst bytové výstavby v roce 2023, kdy některá města, jako například Vrchlabí (14,36), Rychnov nad Kněžnou (11,64), Hradec Králové (10,04) či Nová Paka (8,98), dosáhla rekordních hodnot. Tento růst výrazně převyšuje krajský průměr a svědčí o silném investičním zájmu v těchto oblastech. V případě Vrchlabí a Trutnova lze důvod částečně hledat v jejich poloze v podhůří Krkonoš, což naznačuje, že atraktivita těchto lokalit jako rekreačních a turistických cílů významně podporuje výstavbu nového bydlení, včetně druhých domovů či investičních apartmánů.

Rok 2020 naopak znamenal propad výstavby téměř ve všech městech, což lze přičíst dopadům pandemie COVID-19, která způsobila přerušení stavební činnosti, zpoždění projektů a celkovou nejistotu investorů. Tento propad byl ale rychle vystřídán výrazným oživením, jak ukazují rostoucí hodnoty v následujících letech.

Z dlouhodobého pohledu se jako stabilně silné oblasti výstavby jeví Hradec Králové a Rychnov nad Kněžnou. Hradec Králové jako krajské centrum těží z administrativního a ekonomického významu, zatímco Rychnov nad Kněžnou z průmyslového zázemí a poptávky po bydlení v souvislosti s automobilovým průmyslem. Výrazné skoky ve výstavbě v některých menších ORP, například v Novém Městě nad Metují, Dobrušce či Novém Bydžově, lze s velkou pravděpodobností přičíst realizaci konkrétních větších projektů, které jednorázově zvyšují statistické hodnoty.

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

3.11 B012a obydlenost bytového fondu

Zdrojem informací jsou údaje SLDB Českého statistického úřadu z let 2001, 2011 a 2021, dostupné na webových stránkách www.czso.cz.

Údaje o obydlivosti bytového fondu jsou sledovány v rámci SLDB, proto pro zpracování 6. úplné aktualizace ÚAP jsou stále k dispozici nejnovější údaje za SLDB 2021.

3.11.1 Podíl obydlených a neobydlených bytů na celkovém počtu bytů v ORP kraje dle výsledků SLDB 2001, 2011 a 2021

A 2021	SLDB 2001			SLDB 2011		
	počet bytů celkem (CPB)	obydlené byty celkem (TOB)	neobydlené byty celkem (NOB)	počet bytů celkem (CPB)	obydlené byty celkem (TOB)	neobydlené byty celkem (NOB)
Kraj	232 546	204 529	28 017	259 995	230 682	29 313
Broumov	7 584	6 614	970	8 043	7 128	915
Dobruška	8 595	7 138	1 457	9 744	8 155	1 589
Dvůr Králové nad Labem	11 563	10 067	1 496	12 754	11 164	1 590
Hořice	8 259	6 564	1 695	8 961	7 280	1 681
Hradec Králové	58 185	54 200	3 985	65 704	61 644	4 060
Jaroměř	7 875	7 008	867	8 889	7 948	941
Jičín	22 123	17 124	4 999	24 558	19 321	5 237
Kostelec nad Orlicí	10 159	8 979	1 180	11 167	10 151	1 016
Náchod	26 569	23 064	3 505	29 237	25 839	3 398
Nová Paka	5 907	4 861	1 046	6 743	5 586	1 157
Nové Město nad Metují	5 791	5 229	562	6 426	5 808	618
Nový Bydžov	7 580	6 045	1 535	8 311	6 719	1 592
Rychnov nad Kněžnou	14 322	12 363	1 959	15 621	13 814	1 807
Trutnov	26 597	24 731	1 866	30 215	27 751	2 464
Vrchlabí	11 437	10 542	895	13 622	12 374	1 248

	SLDB 2021			r. 2001	r. 2011	r. 2021	r. 2001	r. 2011	r. 2021
	počet bytů celkem (CPB)	obydlené byty celkem (TOB)	neobydlené byty celkem (NOB)	podíl TOB na CPB	podíl TOB na CPB	podíl TOB na CPB	podíl NOB na CPB	podíl NOB na CPB	podíl NOB na CPB
Kraj	282 400	228 569	53 831	88,0%	88,7%	80,9%	12,0%	11,3%	19,1%
Broumov	8 565	6 687	1 878	87,2%	88,6%	78,1%	12,8%	17,4%	21,9%
Dobruška	10 039	7 909	2 130	83,0%	83,7%	78,8%	17,0%	22,0%	21,2%
Dvůr Králové nad Labem	13 937	11 155	2 782	87,1%	87,5%	80,0%	12,9%	19,2%	20,0%
Hořice	9 260	7 298	1 962	79,5%	81,2%	78,8%	20,5%	23,6%	21,2%
Hradec Králové	73 654	62 848	10 806	93,2%	93,8%	85,3%	6,9%	11,8%	14,7%
Jaroměř	9 951	7 873	2 078	89,0%	89,4%	79,1%	11,0%	16,5%	20,9%
Jičín	25 446	19 872	5 574	77,4%	78,7%	78,1%	22,6%	26,0%	21,9%
Kostelec nad Orlicí	12 236	10 203	2 033	88,4%	90,9%	83,4%	11,6%	14,2%	16,6%
Náchod	31 485	24 937	6 548	86,8%	88,4%	79,2%	13,2%	17,7%	20,8%
Nová Paka	6 876	5 320	1 556	82,3%	82,8%	77,4%	17,7%	24,2%	22,6%
Nové Město nad Metují	7 067	5 670	1 397	90,3%	90,4%	80,2%	9,7%	15,0%	19,8%
Nový Bydžov	8 983	6 940	2 043	79,7%	80,8%	77,3%	20,3%	23,6%	22,7%
Rychnov nad Kněžnou	17 282	13 827	3 455	86,3%	88,4%	80,0%	13,7%	16,8%	20,0%
Trutnov	32 740	26 671	6 069	93,0%	91,8%	81,5%	7,0%	15,0%	18,5%
Vrchlabí	14 879	11 359	3 520	92,2%	90,8%	76,3%	7,8%	18,9%	23,7%

Z analýzy údajů ze sčítání lidu, domů a bytů (SLDB) z let 2001, 2011 a 2021 vyplývá, že v Královéhradeckém kraji došlo k nárůstu celkového počtu bytů, avšak zároveň i ke zvýšení podílu neobydlených bytů. Zatímco v roce 2001 bylo v kraji 232 546 bytů, v roce 2021 už 282 400, tedy o téměř 50 000 více. Zároveň ale podíl obydlených bytů (TOB) na celkovém počtu (CPB) klesl z 88 % na 80,9 %. Tento trend se projevuje téměř ve všech sledovaných ORP.

Například ve Vrchlabí klesl podíl obydlených bytů z 92,2 % na 76,3 %, což je jeden z největších poklesů v kraji. Podobný vývoj sledujeme i v Trutnově, kde podíl TOB klesl z 93 % na 81,5 %, a počet neobydlených bytů se více než ztrojnásobil. Výrazné zvýšení podílu neobydlených bytů může souviset s využíváním nemovitostí k rekreaci nebo pronájmu, zejména v turisticky atraktivních oblastech (např. Krkonoše).

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJ PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Naproti tomu ve městech jako Hradec Králové nebo Nové Město nad Metují zůstává podíl obydlených bytů relativně vysoký, přesto i zde dochází k mírnému nárůstu počtu neobydlených bytů. Tento vývoj může souviset s demografickými změnami, investičními nákupy bytů či proměnami životního stylu (např. druhé bydlení).

Celkově lze říci, že ačkoliv bytový fond roste, zvyšující se podíl neobydlených bytů naznačuje strukturální změny v bydlení – například rostoucí roli sekundárního bydlení nebo dlouhodobě nevyužívaných bytů. Tyto změny je nutné zohlednit při plánování rozvoje bydlení i veřejné infrastruktury v jednotlivých ORP.

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJ PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

3.12 B013 stáří a struktura bytového a domovního fondu

Zdrojem informací jsou údaje SLDB Českého statistického úřadu z let 2001 a 2011, dostupné na webových stránkách www.czso.cz.

3.12.1 Struktura domovního fondu – počty, druh domu (SLDB 2001)

SLDB 2001	počet domů celkem (DOM)	obydlené domy celkem (TOD)	obydlené rodinné domy celkem (TODRD)	obydlené bytové domy celkem (TODBD)	neobydlené domy celkem (NOD)	podíl TOD na DOM	podíl NOD na DOM
Královéhradecký kraj	128 770	101 662	88 594	10 580	27 082	78,95%	21,03%
ORP							
Broumov	4 030	3 101	2 498	501	928	76,95%	23,03%
Dobruška	5 591	4 174	3 693	346	1 416	74,66%	25,33%
Dvůr Králové nad Labem	7 114	5 663	4 978	548	1 449	79,60%	20,37%
Hořice	6 160	4 504	4 155	259	1 656	73,12%	26,88%
Hradec Králové	25 554	21 744	18 667	2 714	3 808	85,09%	14,90%
Jaroměř	4 322	3 487	3 002	405	835	80,68%	19,32%
Jičín	15 400	10 483	9 511	760	4 914	68,07%	31,91%
Kostelec nad Orlicí	6 445	5 309	4 810	386	1 135	82,37%	17,61%
Náchod	15 248	11 852	10 487	1 094	3 393	77,73%	22,25%
Nová Paka	4 022	2 986	2 737	170	1 036	74,24%	25,76%
Nové Město nad Metují	3 316	2 773	2 478	252	543	83,62%	16,38%
Nový Bydžov	5 968	4 456	4 186	199	1 511	74,66%	25,32%
Rychnov nad Kněžnou	8 437	6 528	5 818	540	1 909	77,37%	22,63%
Trutnov	11 488	9 712	7 592	1 719	1 767	84,54%	15,38%
Vrchlabí	5 675	4 890	3 982	687	782	86,17%	13,78%

3.12.2 Struktura domovního fondu – počty, druh domu (SLDB 2011)

SLDB 2011	počet domů celkem (DOM)	obydlené domy celkem (TOD)	obydlené rodinné domy celkem (TODRD)	obydlené bytové domy celkem (TODBD)	neobydlené domy celkem (NOD)	podíl TOD na DOM	podíl NOD na DOM
Královéhradecký kraj	137 051	109 736	96 055	11 466	27 218	80,07%	19,86%
ORP							
Broumov	4 047	3 189	2 591	535	857	78,80%	20,24%
Dobruška	5 964	4 453	3 969	378	1 507	74,66%	24,83%
Dvůr Králové nad Labem	7 464	5 950	5 221	596	1 510	79,72%	19,76%
Hořice	6 371	4 741	4 380	278	1 627	74,42%	25,18%
Hradec Králové	28 138	24 336	21 005	2 941	3 786	86,49%	13,01%
Jaroměř	4 539	3 728	3 232	438	809	82,13%	17,01%
Jičín	16 224	11 147	10 160	825	5 073	68,71%	30,90%
Kostelec nad Orlicí	6 645	5 674	5 172	426	968	85,39%	13,94%
Náchod	15 920	12 730	11 294	1 198	3 187	79,96%	19,56%
Nová Paka	4 306	3 212	2 930	203	1 094	74,59%	24,92%
Nové Město nad Metují	3 553	2 978	2 670	267	569	83,82%	15,40%
Nový Bydžov	6 260	4 726	4 438	220	1 532	75,50%	23,88%
Rychnov nad Kněžnou	8 753	7 037	6 313	561	1 709	80,40%	18,76%
Trutnov	12 768	10 567	8 357	1 856	2 179	82,76%	16,17%
Vrchlabí	6 099	5 268	4 323	744	811	86,37%	11,87%

3.12.3 Struktura domovního fondu – počty, druh domu (SLDB 2021)

SLDB 2021	počet domů celkem (DOM)	obydlené domy celkem (TOD)	obydlené rodinné domy celkem (TODRD)	obydlené bytové domy celkem (TODBD)	neobydlené domy celkem (NOD)	podíl TOD na DOM	podíl NOD na DOM
Královéhradecký kraj	142 677	116 863	103 494	10 853	10 853	81,91%	7,61%
ORP							
Broumov	4 238	3 248	2 694	464	464	78,80%	20,24%
Dobruška	5 970	4 724	4 260	327	327	74,66%	24,83%
Dvůr Králové nad Labem	7 957	6 404	5 718	554	554	79,72%	19,76%
Hořice	6 219	5 026	4 674	259	259	74,42%	25,18%

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJ

PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Hradec Králové	30028	26312	22882	2999	2999	86,49%	13,01%
Jaroměř	4834	3992	3520	396	396	82,13%	17,01%
Jičín	15702	11994	10986	794	794	68,71%	30,90%
Kostelec nad Orlicí	7132	6067	5543	397	397	85,39%	13,94%
Náchod	16772	####	12015	1097	1097	79,96%	19,56%
Nová Paka	4252	3353	3099	173	173	74,59%	24,92%
Nové Město nad Metují	3770	3177	2875	248	248	83,82%	15,40%
Nový Bydžov	6438	5025	4745	209	209	75,50%	23,88%
Rychnov nad Kněžnou	9531	7610	6867	549	549	80,40%	18,76%
Trutnov	13385	11148	9101	1700	1700	82,76%	16,17%
Vrchlabí	6449	5416	4515	687	687	86,37%	11,87%

3.12.4 Struktura bytového fondu – důvod užívání (SLDB 2001)

SLDB 2001	obydlené byty celkem (TOB)	právní důvod užívání				kategorie bytu	
		vlastní dům	v os. vlastnictví	nájemní byt	bytové družstvo	standardní	se sníženou kvalitou
Kraj	204 529	86 099	21 187	46 943	28 779	198 604	10 803
Broumov	6 614	2 383	873	2 209	637	6 016	350
Dobruška	7 138	3 564	530	1 340	979	7 045	394
Dvůr Králové nad Labem	10 067	4 924	1 202	2 323	683	9 334	606
Hořice	6 564	3 875	668	874	519	6 303	363
Hradec Králové	54 200	18 336	5 526	12 972	10 632	54 159	2 615
Jaroměř	7 008	2 898	732	1 768	902	6 765	358
Jičín	17 124	8 853	814	3 851	1 923	16 444	1 043
Kostelec nad Orlicí	8 979	4 648	826	1 437	1 250	8 935	475
Náchod	23 064	10 477	2 521	4 418	3 269	22 196	1 234
Nová Paka	4 861	2 652	355	656	716	4 688	254
Nové Město nad Metují	5 229	2 467	784	717	691	5 151	224
Nový Bydžov	6 045	3 897	142	917	417	5 761	375
Rychnov nad Kněžnou	12 363	5 610	2 181	2 007	1 402	12 063	640
Trutnov	24 731	7 483	2 118	8 882	3 757	23 634	1 292
Vrchlabí	10 542	4 032	1 915	2 572	1 002	10 110	580

3.12.5 Struktura bytového fondu – důvod užívání (SLDB 2011)

SLDB 2011	obydlené byty celkem (TOB)	právní důvod užívání				kategorie bytu	
		vlastní dům	v os. vlastnictví	nájemní byt	bytové družstvo	standardní	se sníženou kvalitou
Kraj	215 277	90 662	41 315	40 623	15 879	198 604	10 803
Broumov	6 644	2 411	946	1 887	539	6 016	350
Dobruška	7 604	3 721	1 100	1 093	673	7 045	394
Dvůr Králové nad Labem	10 307	4 893	2 029	1 782	105	9 334	606
Hořice	6 850	3 951	762	931	275	6 303	363
Hradec Králové	57 972	20 204	15 199	10 175	6 073	54 159	2 615
Jaroměř	7 419	3 055	1 153	1 470	735	6 765	358
Jičín	18 164	9 204	2 239	2 913	1 233	16 444	1 043
Kostelec nad Orlicí	9 587	4 826	1 737	1 185	597	8 935	475
Náchod	24 078	10 774	2 776	5 079	2 419	22 196	1 234
Nová Paka	5 113	2 749	460	748	444	4 688	254
Nové Město nad Metují	5 461	2 608	759	986	472	5 151	224
Nový Bydžov	6 347	3 997	302	833	275	5 761	375
Rychnov nad Kněžnou	12 990	5 984	2 418	2 305	688	12 063	640
Trutnov	25 689	8 039	7 265	6 504	939	23 634	1 292
Vrchlabí	11 052	4 246	2 170	2 732	412	10 110	580

3.12.6 Struktura bytového fondu – důvod užívání (SLDB 2021)

SLDB 2021	obydlené byty celkem (TOB)	právní důvod užívání			
		vlastní dům	v os. vlastnictví	nájemní byt	bytové družstvo
Kraj	228 569	96 649	51 152	38 684	3 687
Broumov	6 687	2 755	1 167	1 501	92

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

SLDB 2021	obydlené byty celkem (TOB)	právní důvod užívání			
		vlastní dům	v os. vlastnictví	nájemní byt	bytové družstvo
Dobruška	7 909	3 951	1 456	1 085	155
Dvůr Králové nad Labem	11 155	5 324	2 025	1 781	1
Hořice	7 298	4 165	1 016	794	21
Hradec Králové	62 848	21 523	18 773	11 113	1 544
Jaroměř	7 873	3 278	1 643	1 409	112
Jičín	19 872	9 721	3 637	2 669	96
Kostelec nad Orlicí	10 203	5 125	1 996	1 190	118
Náchod	24 937	11 313	4 798	4 445	473
Nová Paka	5 320	2 853	811	690	30
Nové Město nad Metují	5 670	2 733	1 154	865	73
Nový Bydžov	6 940	4 209	496	917	73
Rychnov nad Kněžnou	13 827	6 475	2 880	1 951	81
Trutnov	26 671	8 578	7 079	5 853	699
Vrchlabí	11 359	4 646	2 221	2 421	119

V rámci SLDB 2021 již nejsou ve výsledných datech k dispozici informace o kategorii bytu.

V Královéhradeckém kraji se počet obydlených bytů zvýšil za posledních 20 let o přibližně 24 tisíc, z 204 529 v roce 2001 na 228 569 v roce 2021, což představuje nárůst o 11,8 %. Největší část tohoto růstu připadá na bydlení ve **vlastních domech**, jejichž počet vzrostl zhruba o 24 tisíc bytů. Tento trend ukazuje na stabilní preference individuálního bydlení mimo městské bytové komplexy.

Zároveň došlo k výraznému nárůstu bytů v **osobním vlastnictví** z 21 187 v roce 2001 na 51 152 v roce 2021, tedy více než na dvojnásobek. Tento růst je výsledkem privatizace bytového fondu a rozšiřování osobního vlastnictví bytů. Naproti tomu počet bytů v **bytových družstvech** zaznamenal prudký pokles z 28 779 na pouhých 3 687 bytů, což odráží útlum družstevního bydlení a přechod těchto bytů do jiných forem vlastnictví.

Naopak počet **nájemních bytů** v kraji se mezi roky 2001 a 2021 snížil z 46 943 na 38 684 bytů, tedy pokles o téměř 18 %. Tento trend naznačuje postupné zmenšování nájemního sektoru, což může být způsobeno proměnami na trhu s bydlením i změnami v legislativě a preferencích obyvatel.

Lokalizačně je nejvyšší koncentrace nájemních bytů a bytů v družstevním vlastnictví v Hradci Králové a Trutnově, kde je současně patrný i největší nárůst osobního vlastnictví. Města s menším počtem obyvatel a venkovské oblasti dominují byty ve vlastních domech.

Celkově tak za poslední dvě desetiletí dochází v Královéhradeckém kraji k posunu směrem k individuálnímu bydlení v rodinných domech a osobnímu vlastnictví bytů, zatímco družstevní a nájemní bydlení ztrácí na významu. Menší ORP, jako například Nová Paka či Nové Město nad Metují, vykazují stabilnější strukturu bydlení, kde převažuje bydlení ve vlastních domech a osobní vlastnictví bytů, přičemž nájemní bydlení zde zůstává na nižší úrovni.

3.12.7 Neobydlené domy a byty (SLDB 2011)

SLDB 2011	Počet domů				Počet bytů				
	neobydlené domy s byty - důvod neobydlenosti				neobydlené byty - důvod neobydlenosti				
	celkem	z toho slouží k rekreaci	přestavba domu	nezpůsobilé k bydlení	celkem	z toho změna uživatele	slouží k rekreaci	přestavba	nezpůsobilé k bydlení
Královéhradecký kraj	27 218	15 244	1 188	1 700	44 718	1 070	15 309	2 104	2 132
ORP									
Broumov	857	501	43	89	1 399	25	523	77	112
Dobruška	1 507	926	41	106	2 140	56	1 002	69	145
Dvůr Králové nad Labem	1 510	972	72	72	2 447	61	1 008	121	114
Hořice	1 627	1 112	84	83	2 111	26	794	76	95
Hradec Králové	3 786	1 197	190	319	7 732	195	1 108	359	348
Jaroměř	809	265	42	84	1 470	35	277	102	106
Jičín	5 073	3 791	185	261	6 394	87	2 904	243	274

**6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJ
PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ**

SLDB 2011	Počet domů				Počet bytů				
	neobydlené domy s byty - důvod neobydlenosti				neobydlené byty - důvod neobydlenosti				
	celkem	z toho			celkem	z toho			
		slouží k rekreaci	přestavba domu	nezpůsobilé k bydlení		změna uživatele	slouží k rekreaci	přestavba	nezpůsobilé k bydlení
Kostelec nad Orlicí	968	263	89	89	1 580	44	286	129	101
Náchod	3 187	1 868	122	175	5 159	178	1 968	217	243
Nová Paka	1 094	785	40	28	1 630	33	839	95	43
Nové Město nad Metují	569	268	29	45	965	26	292	49	74
Nový Bydžov	1 532	829	49	110	1 964	38	755	64	83
Rychnov nad Kněžnou	1 709	807	65	108	2 631	47	927	109	132
Trutnov	2 179	1 300	87	70	4 526	134	1 570	257	156
Vrchlabí	811	360	50	61	2 570	85	1 056	137	106

Z údajů SLDB 2011 vyplývá, že v Královéhradeckém kraji tvoří významnou část neobydlených domů a bytů objekty sloužící k rekreaci, zejména v oblastech s vyšším podílem venkovského osídlení (např. Broumov, Jičín, Nová Paka). Technická nevyhovělost či probíhající přestavby jsou častějším důvodem neobydlenosti v městských lokalitách a starších sídlech, jako jsou Dvůr Králové nad Labem, Jaroměř či Trutnov.

Na základě těchto údajů lze nepřímě usuzovat, že průměrné stáří domovního fondu je vyšší právě v těchto ORP, zatímco mladší domovní fond se nachází tam, kde je intenzivnější výstavba a nižší míra technické nevyhovělosti – typicky v Hradci Králové nebo Rychnově nad Kněžnou.

Sledování vývoje důvodů neobydlenosti v čase je však omezené, protože SLDB 2021 neobsahuje důvody ve stejném členění jako sčítání z roku 2011. Srovnání lze tedy provádět jen omezeně a s využitím dalších zdrojů.

3.13 B015 rekreační oblasti

Zdrojem informací jsou údaje Českého statistického úřadu a dále informace odboru regionálního rozvoje, grantů a dotací krajského úřadu, MMR ČR

Rekreační oblasti jsou části území, které vymezují oblast vhodnou pro letní, zimní nebo celoroční pobytovou rekreaci. Z hlediska funkčního rozlišujeme následující střediska cestovního ruchu: historická města, horská střediska, střediska letní rekreace u vody, střediska venkovského cestovního ruchu, lázeňská střediska, střediska významných kulturně-historických památek, významné přírodní atraktivita. Předpoklady pro cestovní ruch mají zejména horské krajiny, venkovské krajiny, urbanizované prostory.

Dvě třetiny Krkonošského národního parku (zhruba 25 tisíc hektarů) leží na území Královéhradeckého kraje. Horská letní i zimní turistika a nabídka sportovního vyžití jsou jedním z hlavních důvodů obliby regionu u turistů. Rekreační oblasti jsou myšleny ty části území, které vymezují oblast vhodnou pro letní, zimní nebo celoroční (pobytovou) rekreaci, spojenou především s poznávací turistikou, sportem, cykloturistikou, či jinou činností. Internetový portál <http://tourism.cz> vymezuje na území Královéhradeckého kraje dva turistické regiony: **Krkonoše** a **Východní Čechy**. Turistický region Krkonoše zasahuje na území kraje dvěma turistickými oblastmi: **Krkonoše – střed** a **Krkonoše – západ**. Z turistického regionu Východní Čechy zasahují nebo jsou zcela na území kraje vymezeny následující turistické oblasti: **Podzvičinsko**, **Kladské pomezí**, **Hradecko** a **Orlické hory a Podorlicko**. Centry rekreace pak jsou zejména Krkonoše, resp. jejich střediska zimních sportů (Špindlerův Mlýn, Pec pod Sněžkou, Janské Lázně), Orlické hory, resp. jejich střediska zimních sportů (Deštné v Orlických horách, Říčky v Orlických horách). Uvedená střediska jsou v posledních letech stále více využívána i pro letní rekreaci, a to zejména s rozvojem horské cykloturistiky. Dalšími místy s koncentrovanou turistickou aktivitou jsou pak Broumovské stěny a Adršpach, vodní dílo Rozkoš u České Skalice, Prachovské skály v Českém ráji.

Mezi turisticky nejnavštěvovanější místa patří: Krkonošský národní park s nejvyšší horou České republiky Sněžkou, pramenem největší české řeky Labe; NPR Adršpašsko-teplické skály (Broumovsko) nebo Prachovské skály (Český ráj) se skalními městy, barokní Hospital Kuks a přilehlý Betlém, barokní klášter v Broumově, Babiččino údolí v Ratibořicích, ZOO se safari ve Dvoře Králové nad Labem, Třebechovický betlém v Třebechovicích pod Orebem, hrad Kost, Pecka, zámky v Náchodě, Častolovicích, Opočně, Novém Městě nad Metují, Ratibořicích a Rychnově nad Kněžnou; pevnostní město Josefov s komplexem podzemních chodeb.

3.14 B016 počet staveb pro rodinnou rekreaci

Zdrojem informací jsou údaje SLDB Českého statistického úřadu z let 2001 a 2011, dostupné na webových stránkách www.czso.cz. **Neobydlené domy a byty podle důvodů** (rekreace, rekonstrukce, nezpůsobilost k bydlení atd.) jsou uvedeny pro kraj a ORP ve výkazech SLDB 2011 a 2001. **SLDB 2021** však v datovém členění neobsahuje nebo ČSÚ nepublikuje stejně detailní údaje o důvodech neobydlenosti (např. rekreace), proto není možné přesně porovnat důvody mezi lety.

Počet staveb pro rodinnou rekreaci lze odvozovat od počtu trvale neobydlených domů/bytů z důvodu rekreace, tak jak jsou sledovány ČSÚ. Reálný počet staveb pro rodinnou rekreaci může být o něco vyšší. Mezi stavby pro rodinnou rekreaci nejsou zahrnovány stavby hromadných ubytovacích zařízení jakéhokoliv druhu. Z údajů uváděných níže v tabulce lze konstatovat, že v rámci Královéhradeckého kraje jako celku došlo k drobnému celkovému poklesu bytů sloužících k individuální rekreaci a tento trend je patrný i ve většině ORP Královéhradeckého kraje s výjimkou ORP Vrchlabí a Trutnov (výrazný nárůst počtu staveb) a menší nárůst je patrný i v ORP Dobruška, Dvůr Králové nad Labem, Nová Paka a Nové Město nad Metují.

3.14.1 Počet staveb pro rodinnou rekreaci dle SLDB 2001 a 2011

rok	2001	2011			
	počet neobydlených bytů sloužících k individuální rekreaci (NOBR)	neobydlené domy sloužící k individuální rekreaci (NODR)	počet neobydlených bytů sloužících k individuální rekreaci (NOBR)	počet NOBR v rodinných domech (NOBRRD)	počet NOBR v bytových domech (NOBRBD)
Královéhradecký kraj	15 821	15 244	15 309	14 168	1 076
ORP					
Broumov	639	501	523	510	11
Dobruška	779	926	1 002	953	47
Dvůr Králové nad Labem	860	972	1 008	997	2
Hořice	1 034	1 112	794	783	10
Hradec Králové	1 423	1 197	1 108	1 086	22
Jaroměř	377	265	277	271	5
Jičín	3 515	3 791	2 904	2 870	32
Kostelec nad Orlicí	496	263	286	274	5
Náchod	2 192	1 868	1 968	1 937	29
Nová Paka	711	785	839	823	15
Nové Město nad Metují	262	268	292	289	3
Nový Bydžov	902	829	755	750	4
Rychnov nad Kněžnou	1 179	807	927	864	55
Trutnov	1 027	1 300	1 570	1 356	195
Vrchlabí	425	360	1 056	405	641

3.15 B017 kapacita a kategorie ubytovacích zařízení

Zdrojem informací jsou údaje Českého statistického úřadu, dostupné na webových stránkách www.czso.cz, platné k 31.12. příslušného

V rámci VDB ČSÚ jsou za oblast cestovního ruchu zjišťovány údaje o počtech a kapacitách hromadných ubytovacích zařízení (HUZ). Údaje pro Královéhradecký kraj spolu s mezikrajským porovnáním jsou uvedeny v následujících tabulkách.

3.15.1 Počty hromadných ubytovacích zařízení v krajích ČR v letech 2011 – 2024

Počet ubytovacích zařízení / rok	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Česká republika	7 657	7 631	9 970	9 013	9 163	9 168	9 007	9 426	9 383	10 699	10 898	10 652	10 293	10 104
Hlavní město Praha	622	621	856	757	797	795	787	816	817	910	863	873	844	827
Jihočeský kraj	982	987	1 302	1 208	1 205	1 195	1 136	1 178	1 181	1 320	1 368	1 311	1 272	1 246
Jihomoravský kraj	533	534	872	816	813	800	805	858	857	1 020	1 053	1 037	1 001	1 005
Karlovarský kraj	398	407	488	439	471	473	481	526	523	617	625	633	617	609
Kraj Vysočina	398	387	505	452	445	443	432	440	434	485	491	473	454	460
Královéhradecký kraj	966	954	1 116	1 034	1 055	1 036	1 040	1 078	1 074	1 193	1 206	1 193	1 159	1 125
Liberecký kraj	756	789	989	866	892	904	861	889	895	997	1 027	992	949	926
Moravskoslezský kraj	464	472	618	569	576	572	578	615	613	719	737	698	665	644
Olomoucký kraj	395	370	509	461	465	473	455	483	480	559	576	555	541	533
Pardubický kraj	365	351	361	335	341	350	349	354	351	383	393	384	377	366
Plzeňský kraj	468	476	573	517	521	519	507	535	528	592	613	585	564	553
Středočeský kraj	579	552	805	668	669	682	667	706	688	825	849	843	815	800
Ústecký kraj	380	382	513	446	468	473	466	484	483	535	537	538	510	493
Zlínský kraj	351	349	463	445	445	453	443	464	459	544	560	537	525	517

V období 2011–2024 došlo v Královéhradeckém kraji k pozoruhodnému vývoji v počtu ubytovacích zařízení. Z původních 966 zařízení v roce 2011 jejich počet vzrostl až na maximum 1 206 v roce 2021. Nejvýraznější meziroční nárůst byl zaznamenán v období 2012–2013 (+17 %), následně se počet zařízení dlouhodobě držel na stabilní úrovni (kolem 1 050). Výrazný růst v letech 2020–2021 pravděpodobně souvisí s pandemií covid-19, kdy došlo ke zvýšení poptávky po individuální a regionální rekreaci. Po roce 2021 sledujeme mírný pokles, což může být důsledkem útlumu dočasných podnikatelských aktivit, návratu turistů do zahraničí i rostoucích nákladů na provoz.

Ve srovnání s celou ČR patří Královéhradecký kraj trvale k regionům s vysokou koncentrací ubytovacích zařízení, přičemž se stabilně umísťuje mezi třemi až čtyřmi nejaktivnějšími kraji. Je to dáno nejen vysokou turistickou atraktivitou (Krkonoše, Orlické hory, Český ráj), ale i širokou sítí menších, často sezónních ubytování.

Růst počtu zařízení může částečně odrážet přeměnu části rekreačních objektů na komerčně využívané formy ubytování. Tento trend přispívá ke stírání hranice mezi „druhým bydlením“ a ubytovacím podnikáním. Přestože dostupná data nedokládají přesné počty rekreačně využívaných staveb, uvedený vývoj nepřímo potvrzuje nárůst významu individuální a víkendové rekreace v regionu, což souzní i s poznatky ze SLDB 2021.

3.15.2 Počty hromadných ubytovacích zařízení v ORP v letech 2009 – 2023

Počet ubytovacích zařízení / rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Kraj	958	912	966	954	1 116	1 034	1 055	1 036	1 040	1 078	1 074	1 193	1 206	1 193	1 214
Broumov	23	21	27	33	44	36	38	37	37	48	48	57	58	53	50
Dobruška	47	45	45	46	62	62	63	64	62	63	62	71	70	71	68
Dvůr Králové nad Labem	13	13	15	17	29	27	26	25	27	25	23	27	28	29	28
Hořice	10	12	10	10	13	13	14	14	13	15	15	14	14	15	16
Hradec Králové	31	33	33	33	50	44	43	40	41	45	45	45	48	49	50
Jaroměř	4	3	3	2	7	5	7	7	7	8	7	8	7	6	5

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE

PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Počet ubytovacích zařízení / rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Jičín	48	47	47	49	71	61	60	59	61	65	64	76	78	79	79
Kostelec nad Orlicí	6	7	9	8	11	10	9	9	9	9	9	12	12	13	14
Náchod	53	50	50	48	59	56	54	54	54	54	59	66	64	67	67
Nová Paka	7	8	9	9	13	10	9	9	8	9	7	10	10	10	9
Nové Město nad Metují	13	11	11	10	12	12	12	12	12	14	15	15	16	15	72
Nový Bydžov	2	3	3	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	3	3
Rychnov nad Kněžnou	51	50	61	59	73	67	69	68	64	69	71	78	81	78	77
Trutnov	380	358	350	345	373	348	364	351	360	366	365	402	410	405	375
Vrchlabí	270	251	293	282	295	279	283	283	281	284	280	308	306	300	301

V letech 2009 až 2023 došlo v Královéhradeckém kraji k celkovému nárůstu počtu ubytovacích zařízení. Zatímco v roce 2009 bylo evidováno 958 zařízení, v roce 2023 jich bylo již 1 214, což představuje růst o více než 26 %. Tento trend ukazuje na postupně se zvyšující význam cestovního ruchu a rostoucí poptávku po službách ubytovacího charakteru v kraji.

Výraznější nárůst je patrný především mezi lety 2011 a 2013, kdy se počet zařízení zvýšil o téměř 16 % (z 966 na 1 116). Ve druhé polovině desetiletí se počet zařízení stabilizoval kolem hranice 1 070–1 080, přičemž k dalšímu výraznějšímu růstu došlo až v období 2020–2021, tedy v časech pandemie. Vlivem zvýšené domácí turistiky se počet zařízení vyšplhal až na 1 206 (2021), s mírným růstem pokračujícím do roku 2023.

Vývoj počtu ubytovacích zařízení se liší napříč správními obvody obcí s rozšířenou působností (ORP):

- **Trutnov a Vrchlabí** dlouhodobě patří k regionům s nejvyšší koncentrací ubytovacích zařízení, což odpovídá jejich poloze v atraktivní části Krkonoš. Počet zařízení zde zůstává vysoký a relativně stabilní, s dočasným růstem během pandemie.
- **Jičín, Rychnov nad Kněžnou a Broumov** zaznamenaly mezi lety 2009 a 2021 výrazný nárůst. Například v Jičíně vzrostl počet zařízení ze 48 na 78 (+63 %), v Rychnově z 51 na 81. Ve všech případech jde o lokality s rostoucím rekreačním potenciálem, které těží z polohy blízko hor, lesů či kulturních památek.
- **ORP jako Hradec Králové, Dobruška, Nové Město nad Metují či Hořice** zaznamenaly mírnější, ale rovněž stabilní růst, ukazující na rozšiřování rekreační infrastruktury i mimo hlavní turistická centra.
- **Menší a vnitrozemské ORP** jako Nový Bydžov či Jaroměř si drží nízký, stabilní počet zařízení, bez výraznějšího růstu, což odpovídá jejich menšímu rekreačnímu významu.

3.15.3 Počty hromadných ubytovacích zařízení v turistických regionech a turistických oblastech Královéhradeckého kraje v letech 2019-2023

Hromadná ubytovací zařízení v turistických oblastech Královéhradeckého kraje	rok 2019			rok 2020			rok 2021		
	Počet ubytovacích zařízení	Počet hostů	Počet přenocování	Počet ubytovacích zařízení	Počet hostů	Počet přenocování	Počet ubytovacích zařízení	Počet hostů	Počet přenocování
Broumovsko	66	61 710	178 743	71	55 188	156 363	71	53 406	145 084
Český ráj	168	266 100	630 309	195	193 859	512 213	201	211 475	545 101
Hradecko	49	128 105	255 784	50	71 548	163 261	53	75 887	177 436
Kladské pomezí	75	92 558	303 810	89	74 334	259 569	87	69 969	242 624
Krkonoše	925	1 061 773	3 780 578	1 020	748 902	2 832 943	1 039	631 597	2 188 579
Orlické hory a Podorlicko	228	220 411	597 190	257	157 160	470 577	264	153 695	433 595
Podkrkonoší - Podzvičinsko	55	97 836	352 724	58	67 654	275 931	59	85 762	302 913
	rok 2022			rok 2023			rok 2024		

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE

PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Hromadná ubytovací zařízení v turistických oblastech Královéhradeckého kraje	Počet ubytovacích zařízení	Počet hostů	Počet přenocování	Počet ubytovacích zařízení	Počet hostů	Počet přenocování	Počet ubytovacích zařízení	Počet hostů	Počet přenocování
Broumovsko	66	61 853	169 259	63	62 845	167 457	62	63 029	169 734
Český ráj	198	273 431	646 028	197	302 114	694 685	197	313 717	723 386
Hradecko	53	127 275	280 193	54	131 655	273 581	51	137 294	284 109
Kladské pomezí	88	90 240	308 068	88	99 096	326 598	83	95 452	308 460
Krkonoše	1 020	1 084 125	3 727 484	973	1133967	3 819 530	949	1 123 976	3 705 354
Orlické hory a Podorlicko	260	247 366	674 815	256	258 870	677 550	245	248 061	638 308
Podkrkonoší - Podzvčinsko	61	112 312	381 526	60	110 150	353 014	58	118 733	375 561

Na základě dostupných dat o hromadných ubytovacích zařízeních v turistických oblastech Královéhradeckého kraje za období 2019–2024 lze sledovat několik výrazných trendů. V roce 2020 došlo v důsledku pandemie covid-19 ke znatelnému poklesu návštěvnosti ve všech sledovaných oblastech – jak v počtu hostů, tak přenocování. Tento propad se částečně přenesl i do roku 2021, přestože počet samotných ubytovacích zařízení v některých regionech mírně rostl nebo stagnoval. Od roku 2022 však dochází k oživení a návratu k předpandemickým hodnotám, přičemž v několika případech (např. Český ráj, Orlické hory) byl předchozí stav dokonce překonán.

Nejvýznamnějším turistickým regionem zůstávají Krkonoše, které dlouhodobě vykazují nejvyšší počty hostů i přenocování – v roce 2024 přes 1,12 milionu hostů a více než 3,7 milionu přenocování. Stabilní růst návštěvnosti je patrný také v Českém ráji, kde se počet hostů od roku 2019 zvýšil o téměř 20 % a přenocování o více než 90 tisíc. Rostoucí trend zaznamenávají i oblasti Orlických hor a Podkrkonoší, a to jak v počtu návštěvníků, tak přenocování.

Naopak stagnaci nebo mírný pokles vykazuje oblast Broumovska, kde mezi lety 2019 a 2024 klesl počet ubytovacích zařízení ze 71 na 62 a návštěvnost zůstává bez výraznějšího růstu. Podobně i v Kladském pomezí nedošlo k výraznému zvýšení počtu hostů ani přenocování, přestože počet zařízení zůstal stabilní.

Celkově lze konstatovat, že po pandemickém útlumu se cestovní ruch v Královéhradeckém kraji zotavil a turistická infrastruktura zůstává silná zejména v horských a rekreačně atraktivních oblastech.

**6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE
PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ**

3.16 B019a podíl obyvatel napojených na veřejnou technickou infrastrukturu

Zdrojem informací jsou údaje SLDB Českého statistického úřadu z let 2001, 2011 a 2021, dostupné na webových stránkách www.czso.cz.

3.16.1 Počet obyvatel ORP kraje zásobovaných pitnou vodou z veřejných vodovodů, plynem zavedeným do bytu a napojených na veřejnou kanalizaci dle SLDB 2001, 2011 a 2021

	SLDB 2001			
	počet obyvatel v TOB	počet obyvatel v TOB zásobovaných pitnou vodou z veřejného vodovodu	počet obyvatel v TOB s plynem zavedeným do bytu	počet obyvatel v TOB napojených na veřejnou kanalizaci
kraj	543 964	537 863	265 885	369 037
Broumov	17 439	17 301	1 386	10 142
Dobruška	19 473	19 251	774	11 138
Dvůr Králové nad Labem	26 835	26 459	14 248	15 780
Hořice	17 921	17 704	4 383	11 657
Hradec Králové	142 450	140 858	103 868	111 576
Jaroměř	18 933	18 656	11 412	13 404
Jičín	45 953	45 063	21 375	28 597
Kostelec nad Orlicí	24 128	23 894	10 562	16 003
Náchod	60 647	60 162	23 340	42 102
Nová Paka	13 220	13 073	8 667	8 281
Nové Město nad Metují	14 187	14 063	6 544	9 781
Nový Bydžov	16 796	16 452	8 441	10 416
Rychnov nad Kněžnou	33 472	33 164	3 840	19 743
Trutnov	64 411	63 931	29 611	44 144
Vrchlabí	28 099	27 832	17 434	16 273
	SLDB 2011			
	počet obyvatel v TOB	počet obyvatel v TOB zásobovaných pitnou vodou z veřejného vodovodu	počet obyvatel v TOB s plynem zavedeným do bytu	počet obyvatel v TOB napojených na veřejnou kanalizaci
kraj	534 205	499 694	274 260	365 535
Broumov	16 043	14 835	2 845	8 917
Dobruška	19 534	18 335	3 894	11 206
Dvůr Králové nad Labem	26 078	24 097	13 937	14 751
Hořice	17 793	16 372	5 844	12 442
Hradec Králové	141 324	132 903	100 137	112 438
Jaroměř	18 660	17 328	11 530	12 558
Jičín	46 008	41 897	22 764	29 522
Kostelec nad Orlicí	24 133	22 664	12 935	15 509
Náchod	59 285	56 051	26 031	41 393
Nová Paka	13 008	12 182	8 142	8 562
Nové Město nad Metují	13 892	13 297	6 381	9 464
Nový Bydžov	16 946	15 629	9 657	11 209
Rychnov nad Kněžnou	32 527	30 650	6 300	19 071
Trutnov	61 605	57 922	27 470	41 903
Vrchlabí	27 369	25 532	16 393	16 590
	SLDB 2021			
	počet obyvatel v TOB	počet obyvatel v TOB zásobovaných pitnou vodou z veřejného vodovodu	počet obyvatel v TOB s plynem zavedeným do bytu	počet obyvatel v TOB napojených na veřejnou kanalizaci
kraj	518 778	491 324	286 215	351 182
Broumov	14 455	13 385	2 763	8 274
Dobruška	18 930	17 996	4748	10 320
Dvůr Králové nad Labem	25 252	23 773	14 218	13 842
Hořice	17 345	16 392	6 765	11 429
Hradec Králové	140 989	134 567	106 301	111 986
Jaroměř	18 226	16 898	12 094	12 612
Jičín	46 104	43 163	24 103	28 459
Kostelec nad Orlicí	23 631	22 444	14 112	14 825

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJ

PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Náchod	56 225	53 609	26 379	38 994
Nová Paka	12 251	11 584	7 817	7 669
Nové Město nad Metují	13 199	12 771	6 075	9 076
Nový Bydžov	16 671	15 511	10 956	10 722
Rychnov nad Kněžnou	32 094	30 298	6 906	17 895
Trutnov	57 903	54 626	26 551	39 581
Vrchlabí	25 503	24 307	16 427	15 498

Mezi lety 2001 a 2021 došlo v Královéhradeckém kraji k mírnému poklesu počtu obyvatel žijících v trvale obydlených bytech (TOB), a to z 544 tisíc na necelých 519 tisíc. Navzdory tomuto poklesu se zlepšovala dostupnost technické infrastruktury.

Podíl obyvatel TOB **zásobovaných vodou z veřejného vodovodu** se dlouhodobě pohybuje velmi vysoko – v roce 2021 dosahoval přes 94 %, což je mírný pokles oproti roku 2001, ale zároveň stabilizovaný stav po výraznějším poklesu v předchozí dekádě.

Napojení na veřejnou kanalizaci se postupně zvyšovalo – zatímco v roce 2001 bylo napojeno 369 tisíc obyvatel (cca 68 %), v roce 2021 to bylo přes 351 tisíc, což odpovídá zhruba 68 % při menším celkovém počtu obyvatel TOB. Procentuálně se tedy výraznější změna neodehrála, přestože v některých ORP došlo k poklesu (např. Rychnov nad Kněžnou, Vrchlabí).

Výrazný nárůst zaznamenal počet obyvatel s **plynem zavedeným do bytu** – z cca 266 tisíc v roce 2001 na 286 tisíc v roce 2021. Největší pokrok je patrný v menších městech, např. v Dobrušce, Hořicích nebo Kostelci nad Orlicí, kde došlo k více než zdvojnásobení počtu těchto domácností.

Z územního hlediska zůstává dominantním centrem **Hradec Králové**, který si dlouhodobě drží vysokou úroveň infrastruktury. Např. téměř všichni jeho obyvatelé jsou napojeni na veřejný vodovod a kanalizaci, plyn má zavedeno přes 75 % domácností.

Naopak v některých menších ORP, zejména Broumov nebo Nová Paka, došlo nejen k poklesu počtu obyvatel v TOB, ale i ke stagnaci nebo poklesu v napojení na kanalizaci a vodovod. Tento trend může souviset s populačním úbytkem, strukturou zástavby nebo specifiky rekreačního charakteru těchto oblastí.

3.17 B022 podíl zemědělské půdy z celkové výměry územního celku

Zdrojem informací jsou údaje pro ÚAP Českého statistického úřadu, dostupné na webových stránkách www.czso.cz, platné k 31.12. příslušného roku, vlastní GIS analýza

Data vycházejí z údajů ČSÚ a ČÚZK k roku 2023, provedenou GIS analýzou byly zjištěny údaje pro jednotlivá správní území obcí, které je možné dále sumarizovat (ORP, okres, kraj). Rozloha zemědělské půdy (ZP) v katastrálním území je dána součtem rozloh orné půdy (OP), chmelnic (CH), vinic (VI), zahrad (ZA), sadů (SA) a trvalých travních porostů (TT).

$$ZP = OP + CH + VI + ZA + SA + TT$$

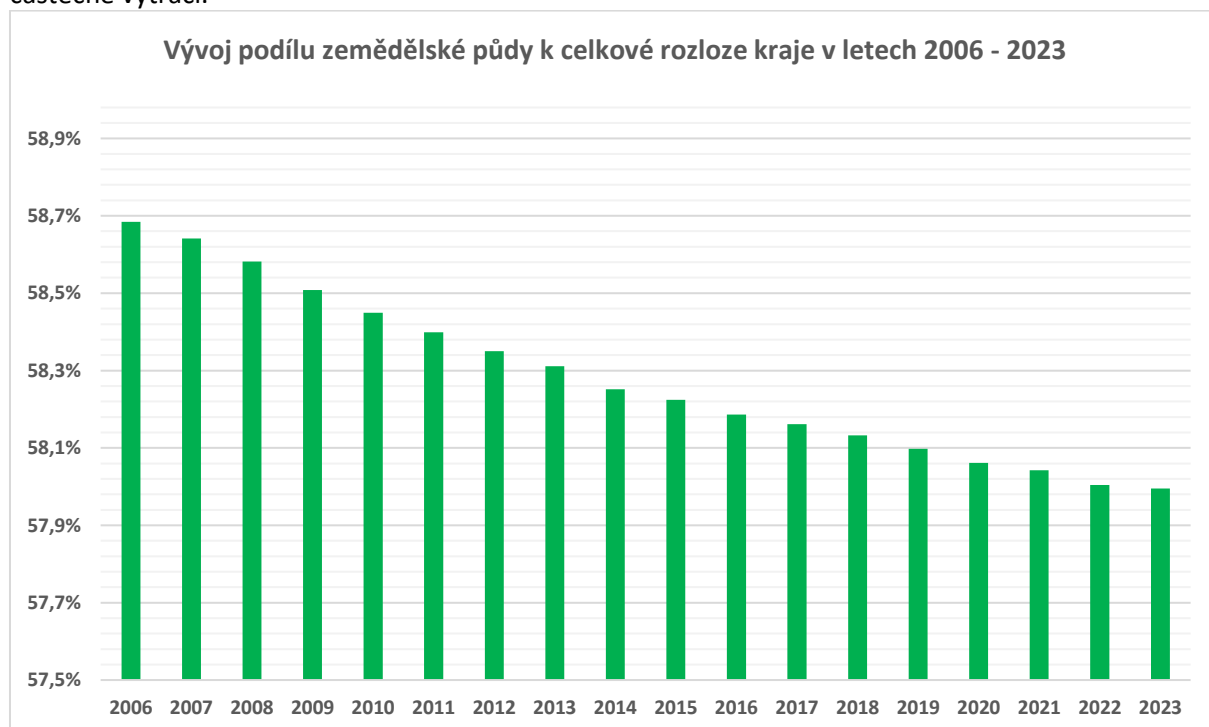
$$\text{podíl ZP (\%)} = \frac{OP + CH + VI + ZA + SA + TT}{\text{celková výměra}} * 100$$

Dlouhodobý vývoj podílu zemědělské půdy v jednotlivých ORP (obcích s rozšířenou působností) Královéhradeckého kraje v období 2006–2023 vykazuje **stabilní až mírně klesající trend**. Na úrovni celého kraje došlo k poklesu z 58,7 % (2006) na 58,0 % (2023), což představuje relativně zanedbatelný úbytek o 0,7 procentního bodu, avšak s důsledným a setrvalým charakterem.

Z pohledu jednotlivých ORP jsou patrné **značné rozdíly v podílu zemědělské půdy**, od nejnižších hodnot ve Vrchlabí (cca 37 %) po nejvyšší v Jaroměři (cca 77 %). Právě Jaroměř si udržuje **dlouhodobě nejvyšší podíl zemědělské půdy**, přesto i zde došlo ke snížení z 77,2 % na 76,6 %. Podobně vysoké hodnoty se drží ve správních územích Nového Bydžova (cca 74,7 %) a Hořic (cca 69 %), přičemž v těchto oblastech jsou změny v čase minimální a stabilní. Naopak výraznější pokles lze pozorovat například v Rychnově nad Kněžnou, kde došlo k poklesu z 53,3 % (2006) na 51,8 % (2023), tedy o 1,5 procentního bodu. Podobně Dvůr Králové nad Labem zaznamenal pokles z 56,4 % na 55,5 %. Také městské oblasti jako Hradec Králové nebo Trutnov vykazují mírný, ale trvalý úbytek zemědělské půdy.

Nejnižší podíly jsou v dlouhodobém horizontu typické pro horské a lesnatější oblasti (např. Vrchlabí, Trutnov), kde zemědělství nemá dominantní postavení.

Celkově lze říci, že **zemědělská půda se v kraji pomalu zmenšuje**, pravděpodobně v důsledku **urbanizace, průmyslového rozvoje nebo změn ve využití půdy**. Trend je sice mírný, ale dlouhodobě konzistentní. Regionální rozdíly zároveň ukazují na rozmanitost využití území v kraji, kde zemědělsky intenzivně využívané oblasti zůstávají relativně stabilní, zatímco v jiných ORP se zemědělská půda částečně vytrácí.

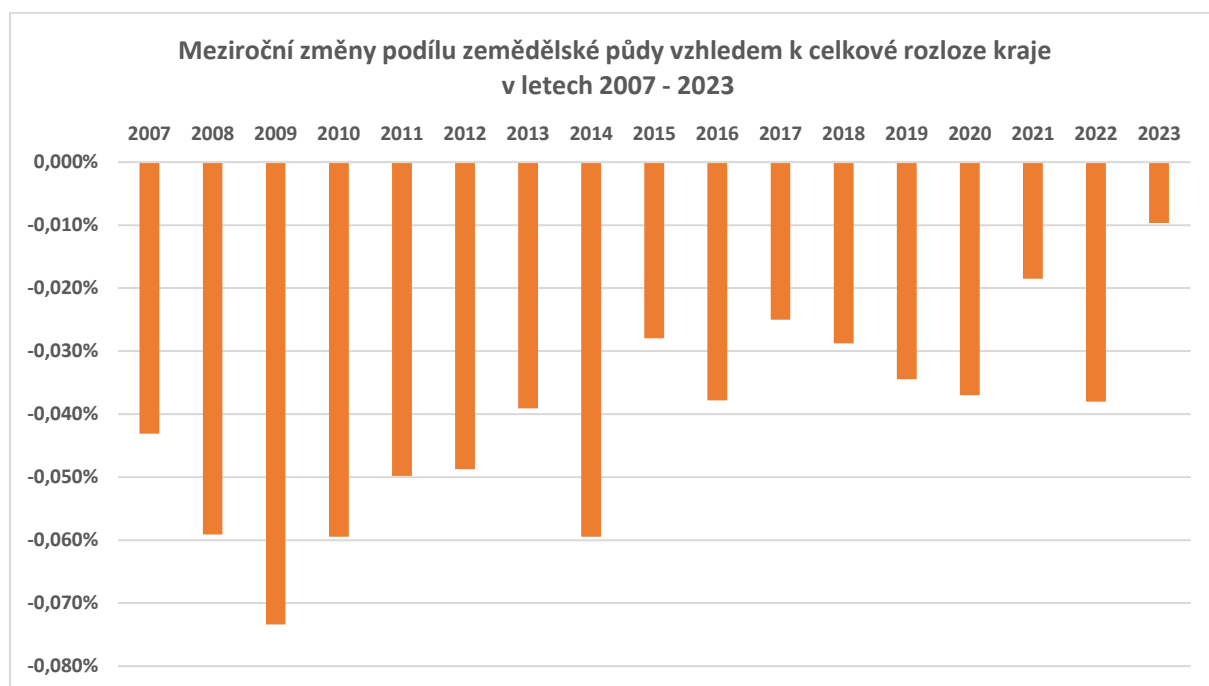

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Na úrovni kraje dosahují meziroční poklesy nejčastěji hodnot mezi **-0,03 % až -0,07 %**, přičemž trend zůstává víceméně konzistentní. Nejvyšší pokles byl zaznamenán v roce 2009 (-0,073 %), naopak nejnižší v roce 2023 (-0,010 %), což může naznačovat **zpomalující tempo úbytku zemědělské půdy** v posledních letech.

Z hlediska jednotlivých ORP lze identifikovat **značné rozdíly v dynamice změn**. Některé oblasti, např. **Dobruška, Rychnov nad Kněžnou nebo Dvůr Králové**, vykazují opakované a relativně výrazné meziroční poklesy – například Dobruška zaznamenala v roce 2009 úbytek o -0,234 %, Rychnov nad Kněžnou v roce 2008 o -0,163 % a Nová Paka v roce 2019 dokonce o -0,267 %. Tyto hodnoty indikují lokální faktory, které mohou zahrnovat **rozvojovou výstavbu, přeměnu půdy, nebo změny ve využití území**.

Naopak některé ORP vykazují období **stability či dokonce mírného nárůstu**. Například **Jaroměř, Nové Město nad Metují nebo Vrchlabí** zaznamenaly několik let s pozitivní změnou, byť zpravidla jen v řádu setin procenta. Tyto změny však neznamenají dlouhodobý růst, spíše kolísání v jinak klesajícím trendu. Zajímavým jevem je i **nepravidelnost a nesourodost meziročních změn**, kdy poklesy nebývají plynulé – může docházet ke krátkodobému zpomalení nebo stagnaci. To může odrážet **nelineární urbanizační a investiční procesy**, jako jsou výstavby obchvatů, průmyslových zón nebo změny v územním plánu. Celkově lze uzavřít, že meziroční změny podílu zemědělské půdy na území ORP v Královéhradeckém kraji ukazují na **dlouhodobý, ale pozvolný pokles**, s různou dynamikou mezi jednotlivými správními jednotkami. Tento vývoj je důležitým indikátorem pro regionální plánování, ochranu zemědělské půdy a udržitelný rozvoj území.

Detailnější rozbor dat popisuje situaci v jednotlivých ORP kraje. Ve všech ORP dochází k trvalému poklesu výměry zemědělské půdy. V jakých konkrétních druzích pozemků se tak děje je zřejmé z podrobnější analýzy dat, jejíž dílčí výstupy uvádíme dále.

3.17.1 Vývoj podílu zemědělské půdy vzhledem k celkové rozloze ORP kraje v letech 2009 – 2023

ORP (kraj) / rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
kraj	58,5%	58,4%	58,4%	58,4%	58,3%	58,3%	58,2%	58,2%	58,2%	58,1%	58,1%	58,1%	58,0%	58,0%	58,0%
Broumov	57,6%	57,6%	57,6%	57,5%	57,5%	57,4%	57,4%	57,4%	57,4%	57,3%	57,2%	57,2%	57,2%	57,2%	57,2%
Dobruška	62,4%	62,2%	62,1%	62,0%	62,0%	62,0%	62,0%	61,9%	61,9%	61,9%	61,9%	61,9%	61,7%	61,7%	61,7%
Dvůr Králové nad Labem	56,3%	56,2%	56,2%	56,1%	56,1%	55,9%	55,9%	55,8%	55,7%	55,6%	55,6%	55,6%	55,6%	55,5%	55,5%

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJ
PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

ORP (kraj) / rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Hořice	69,1%	69,0%	69,0%	69,0%	68,9%	68,9%	68,9%	68,9%	68,9%	68,8%	68,9%	68,9%	68,8%	68,8%	68,7%
Hradec Králové	68,8%	68,8%	68,8%	68,7%	68,7%	68,5%	68,5%	68,5%	68,5%	68,5%	68,4%	68,4%	68,4%	68,4%	68,3%
Jaroměř	77,2%	77,2%	77,1%	77,1%	77,1%	77,0%	76,9%	76,9%	76,8%	76,8%	76,8%	76,8%	76,7%	76,6%	76,6%
Jičín	69,6%	69,6%	69,5%	69,5%	69,5%	69,5%	69,5%	69,4%	69,4%	69,4%	69,3%	69,3%	69,2%	69,2%	69,2%
Kostelec nad Orlicí	44,9%	44,8%	44,8%	44,7%	44,7%	44,7%	44,6%	44,5%	44,5%	44,5%	44,4%	44,4%	44,3%	44,3%	44,3%
Náchod	57,1%	57,1%	57,0%	57,0%	56,9%	56,9%	56,9%	56,9%	56,9%	56,9%	56,8%	56,8%	56,8%	56,8%	56,8%
Nová Paka	58,0%	58,0%	58,0%	58,0%	57,9%	57,9%	57,7%	57,7%	57,7%	57,4%	57,3%	57,1%	57,1%	57,1%	57,1%
Nové Město nad Metují	66,5%	66,5%	66,5%	66,5%	66,5%	66,4%	66,4%	66,4%	66,4%	66,4%	66,3%	66,3%	66,3%	66,3%	66,6%
Nový Bydžov	74,7%	74,7%	74,7%	74,7%	74,7%	74,7%	74,7%	74,7%	74,7%	74,7%	74,7%	74,5%	74,4%	74,2%	74,2%
Rychnov nad Kněžnou	52,9%	52,8%	52,7%	52,5%	52,4%	52,4%	52,3%	52,2%	52,2%	52,2%	52,0%	52,0%	51,9%	51,9%	51,8%
Trutnov	41,4%	41,4%	41,3%	41,3%	41,2%	41,1%	41,1%	41,0%	41,0%	41,0%	41,1%	41,1%	41,1%	41,1%	41,1%
Vrchlabí	36,9%	36,8%	36,8%	36,8%	36,8%	36,7%	36,7%	36,7%	36,8%	36,7%	36,7%	36,7%	36,8%	36,7%	36,8%

3.18 B023a podíl druhu pozemků z celkové výměry zemědělské půdy

Zdrojem informací jsou údaje pro ÚAP Českého statistického úřadu, dostupné na webových stránkách www.czso.cz, platné k 31.12. příslušného roku, vlastní GIS analýza

Podíl orné půdy ze zemědělské půdy:

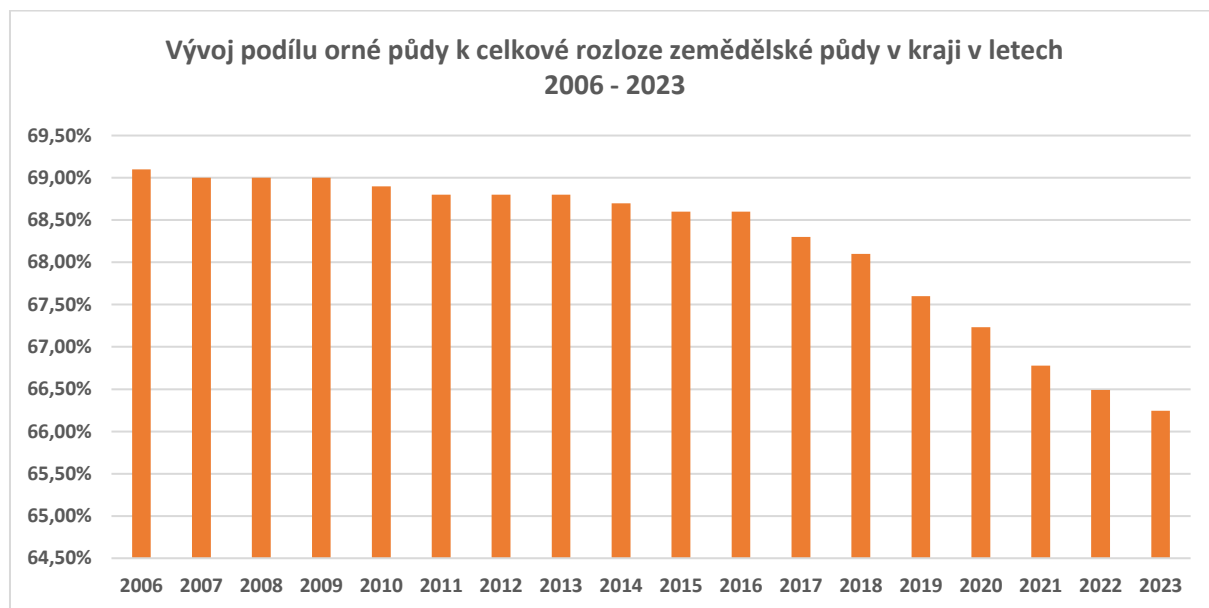
$$\text{podíl OP (\%)} = \frac{\text{OP}}{\text{OP} + \text{CH} + \text{VI} + \text{ZA} + \text{SA} + \text{TT}} * 100$$

Údaje vycházejí z dat Českého statistického úřadu (ČSÚ) a Českého úřadu zeměměřického a katastrálního (ČÚZK) k roku 2023. Prostřednictvím GIS analýzy byly stanoveny hodnoty pro jednotlivá území obcí s rozšířenou působností (ORP), které lze dále agregovat na úroveň okresů a kraje.

Podíl orné půdy – jakožto nejvýznamnější složky zemědělské půdy – vykazuje v Královéhradeckém kraji v průběhu sledovaného období (2006–2023) dlouhodobý klesající trend. Z počáteční hodnoty 69,10 % v roce 2006 došlo k mírnému poklesu až na úroveň 68,80 % v roce 2011, kdy se vývoj dočasně stabilizoval. V letech 2011–2013 se podíl držel přibližně na úrovni 68,8 %.

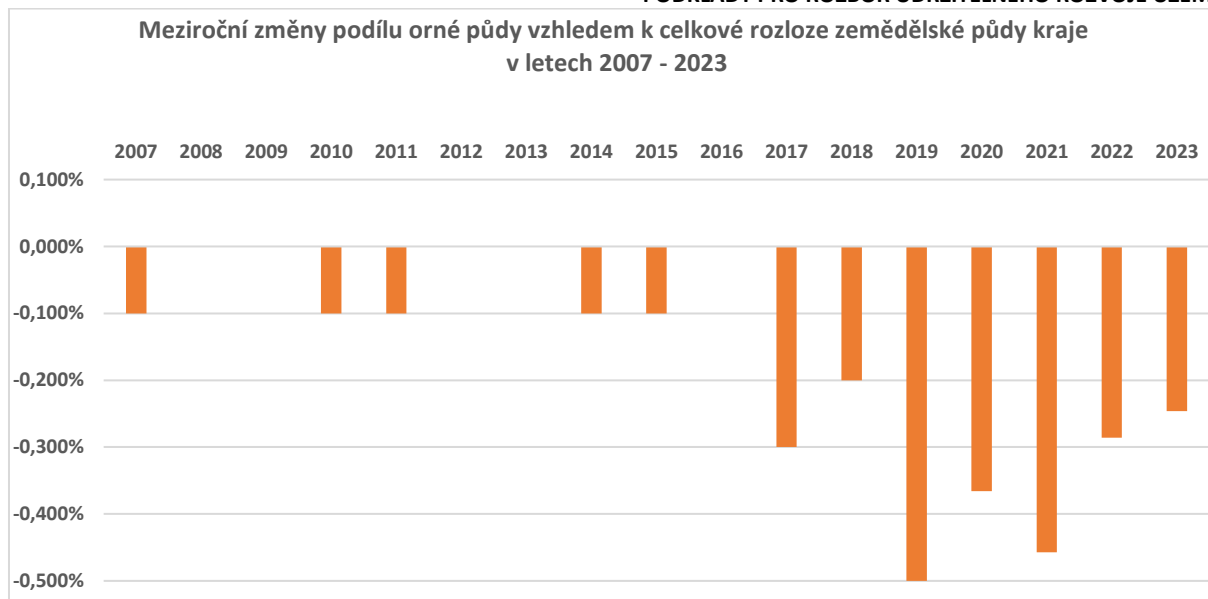
V roce 2014 nastal znatelnější pokles na 68,70 %, který byl následován dalším mírným, avšak setrvalým snižováním podílu. K roku 2019 činil podíl orné půdy na celkové rozloze zemědělské půdy 67,60 %, v roce 2020 pak 67,23 %. Od roku 2021 tempo poklesu mírně zesílilo, takže v roce 2023 podíl klesl na 66,25 %, což představuje pokles o 2,85 procentního bodu oproti roku 2006.

Vývoj na úrovni jednotlivých ORP ukazuje na výrazné rozdíly v podílu orné půdy – od tradičně vysokých hodnot v oblastech s intenzivním zemědělstvím (např. Hradec Králové: 83,19 %, Nový Bydžov: 82,94 %) až po výrazně nižší podíly v horských a podhorských regionech (např. Vrchlabí: 39,80 %, Trutnov: 43,08 %).

Pokles podílu orné půdy vzhledem k celkové rozloze zemědělské půdy kraje není v daném období rovnoměrný, jak ukazuje i následující graf. K největšímu poklesu došlo mezi roky 2018 a 2019 a to dvojnásobně oproti předcházejícímu období.

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Detailnější rozbor dat popisuje situaci v jednotlivých ORP kraje. Analýza ukazuje, že mezi jednotlivými ORP v Královéhradeckém kraji existují významné rozdíly v úrovni i dynamice podílu orné půdy na celkové výměře zemědělské půdy. Tyto rozdíly odrážejí především přírodní podmínky, strukturu využití území a intenzitu zemědělské výroby.

Oblasti s vysokým a stabilním podílem orné půdy (> 75 %)

- **Hradec Králové (83,19 % v roce 2023)** – dlouhodobě nejvyšší podíl v kraji, bez výrazných výkyvů; mírný pokles o 0,71 p. b. oproti roku 2006.
- **Nový Bydžov (82,94 %)** – rovněž velmi vysoké hodnoty, pokles o 0,66 p. b.
- **Hořice (77,61 %)** – stabilní podíl s minimálními změnami.
- **Jičín (78,85 %)** – podíl prakticky beze změny; nejstabilnější vývoj ze všech ORP.
- **Nové Město nad Metují (74,74 %)** – pouze nepatrný pokles o 0,26 p. b.

Oblasti s mírně nadprůměrným podílem (65–75 %)

- **Jaroměř (75,06 %)** – stabilní stav, mírný pokles o 1,24 p. b.
- **Broumov (60,28 %)** – hodnota spíše nižší, ale relativně stabilní; větší skok dolů mezi roky 2015 a 2017.
- **Dobruška (66,13 %)** – jen mírný pokles o 2,57 p. b.
- **Dvůr Králové nad Labem (62,64 %)** – postupný pokles, zejména po roce 2014.

Oblasti s podílem pod krajským průměrem (< 65 %)

- **Kostelec nad Orlicí (60,39 %)** – dlouhodobý mírný pokles, ztelnější propad po roce 2020.
- **Náchod (50,94 %)** – stabilní vývoj do roku 2015, poté pozvolný pokles.
- **Nová Paka (46,95 %)** – jeden z nejnižších podílů, trvalý pokles o 4,25 p. b. za sledované období.
- **Rychnov nad Kněžnou (50,10 %)** – stabilita do roku 2014, poté mírný sestup.
- **Trutnov (43,08 %)** – výrazný pokles, zejména po roce 2014 (o 8,72 p. b. od roku 2006).
- **Vrchlabí (39,80 %)** – nejnižší podíl v kraji, dlouhodobý klesající trend (o 6,5 p. b. od roku 2006).

3.18.1 Vývoj podílu orné půdy vzhledem k celkové rozloze zemědělské půdy v ORP kraje v letech 2010 – 2023

podíl orná půda/celková výměra zemědělské půdy (%)	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
kraj	68,90	68,80	68,80	68,80	68,70	68,60	68,60	68,30	68,10	67,60	67,23	66,78	66,49	66,25
Broumov	65,90	65,90	66,70	66,70	66,30	66,20	66,30	63,60	63,50	61,80	60,28	60,28	60,27	60,28
Dobruška	67,90	67,60	67,60	67,70	67,70	67,70	67,70	67,50	67,50	67,50	67,48	66,30	66,12	66,13
Dvůr Králové nad Labem	66,80	66,90	66,70	66,80	66,70	66,20	65,60	65,50	64,30	64,20	64,04	63,36	62,86	62,64
Hořice	78,00	77,90	77,90	77,80	77,80	77,70	77,70	77,70	77,60	77,60	77,61	77,53	77,70	77,61

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

podíl orná půda/celková výměra zemědělské půdy (%)	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Hradec Králové	83,90	83,90	83,90	83,80	84,00	83,90	83,90	83,80	83,80	83,80	83,65	83,55	83,34	83,19
Jaroměř	76,30	76,30	76,30	76,30	76,00	76,00	75,60	75,50	75,50	75,50	75,30	75,29	75,15	75,06
Jičín	78,90	78,90	78,90	79,00	79,00	79,10	79,20	79,20	79,10	79,20	79,02	78,95	78,89	78,85
Kostelec nad Orlicí	64,10	64,00	64,00	64,00	63,80	63,60	63,30	63,10	62,60	63,10	62,89	60,76	60,41	60,39
Náchod	53,20	53,10	53,00	52,90	52,80	52,60	52,60	52,50	52,40	52,40	52,23	51,32	51,04	50,94
Nová Paka	51,10	51,10	51,10	51,10	51,00	50,00	50,00	50,00	49,10	48,50	47,31	47,25	46,97	46,95
Nové Město nad Metují	74,80	74,80	74,80	74,80	74,80	74,80	75,00	75,00	75,20	75,20	75,22	75,15	75,14	74,74
Nový Bydžov	83,60	83,60	83,60	83,60	83,60	83,50	83,50	83,50	83,50	83,40	83,67	83,06	83,03	82,94
Rychnov nad Kněžnou	54,50	53,80	53,50	53,50	53,50	52,80	53,00	53,00	52,80	51,20	50,86	50,51	50,48	50,10
Trutnov	51,60	51,60	51,50	51,50	51,60	51,60	51,40	50,80	49,80	47,30	45,95	44,91	43,64	43,08
Vrchlabí	46,40	46,40	46,40	46,00	45,90	45,80	45,30	45,10	45,00	44,30	43,60	43,36	41,98	39,80

Podíl trvalých travních porostů ze zemědělské půdy:

Data vycházejí z údajů ČSÚ a ČÚZK k roku 2023, provedenou GIS analýzou byly zjištěny údaje pro jednotlivá území obcí, které je možné dále sumarizovat (ORP, okresy, kraj), v případě této součásti zemědělské půdy je vývoj jejího podílu odlišný od orné půdy. V průběhu sledovaného období dochází k postupnému nárůstu podílu trvalých travních porostů na celkové rozloze zemědělské půdy.

$$\text{podíl OP (\%)} = \frac{TT}{OP + CH + VI + ZA + SA + TT} * 100$$

Podíl trvalých travních porostů (TTP) na celkové výměře zemědělské půdy v Královéhradeckém kraji v období 2006–2023 vykazuje pozvolný rostoucí trend. Z počátečních 25,20 % v roce 2006 se tento podíl zvýšil na 27,52 % v roce 2023, což představuje nárůst o 2,32 procentního bodu. V letech 2006–2012 byl vývoj spíše stabilní, kolem hodnot 25,2–25,5 %, od roku 2015 však růst mírně zrychlil, zejména po roce 2017. Tento trend odpovídá postupnému úbytku orné půdy a přeměně méně úrodných či svažitých pozemků na trvalé travní porosty.

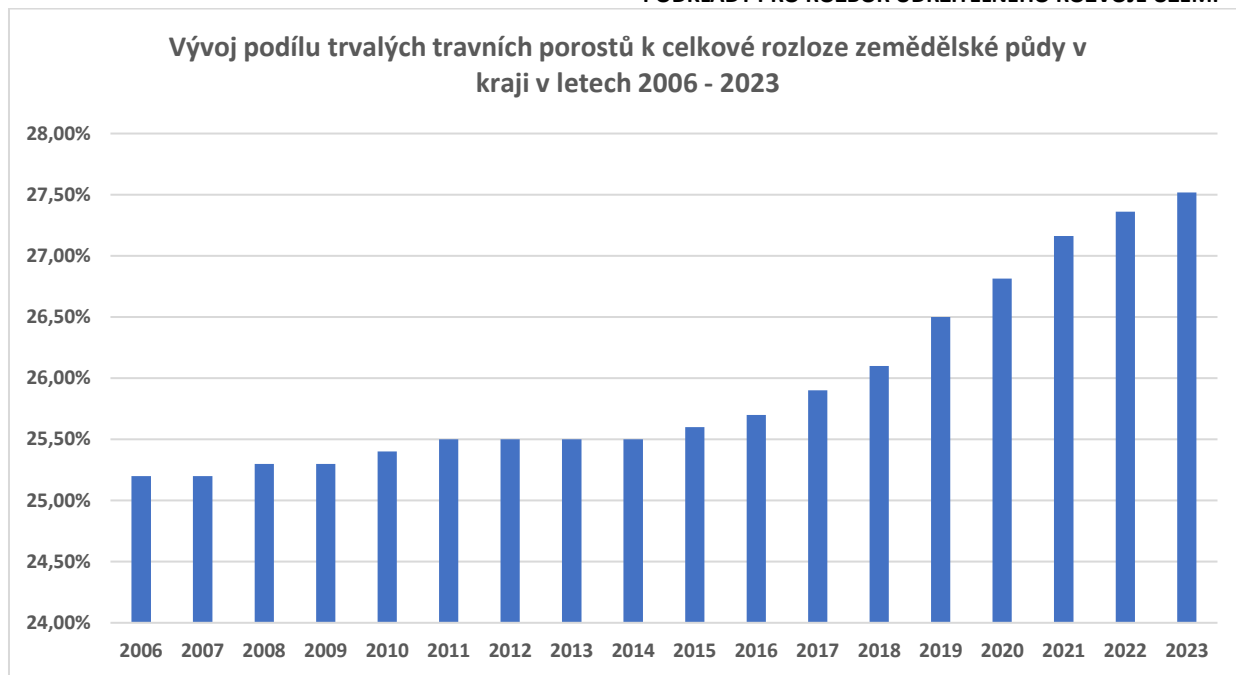
V rámci kraje se projevují výrazné prostorové rozdíly. Nejvyšší podíly TTP jsou typické pro severní horské a podhorské oblasti, zejména pro ORP Vrchlabí (55,45 %) a Trutnov (51,44 %), kde navíc došlo k nejvýraznějšímu růstu – v Trutnově o 7,54 procentního bodu, ve Vrchlabí o 5,55 p. b. Mezi regiony s vysokými hodnotami se řadí také Nová Paka (44,89 %) a Rychnov nad Kněžnou (44,33 %), oba s trvalým nárůstem podílu TTP.

Vyšší, než krajský průměr mají i Náchod (38,40 %), Broumov (37,21 %) a Kostelec nad Orlicí (32,26 %). U Broumova je patrný výrazný nárůst zejména v letech 2016–2019, zatímco Kostelec zaznamenal růst po roce 2020. Naopak hodnoty pod průměrem vykazují Dobruška (29,83 %) a Dvůr Králové nad Labem (28,17 %), i když i zde je zřejmý postupný nárůst, především po roce 2016.

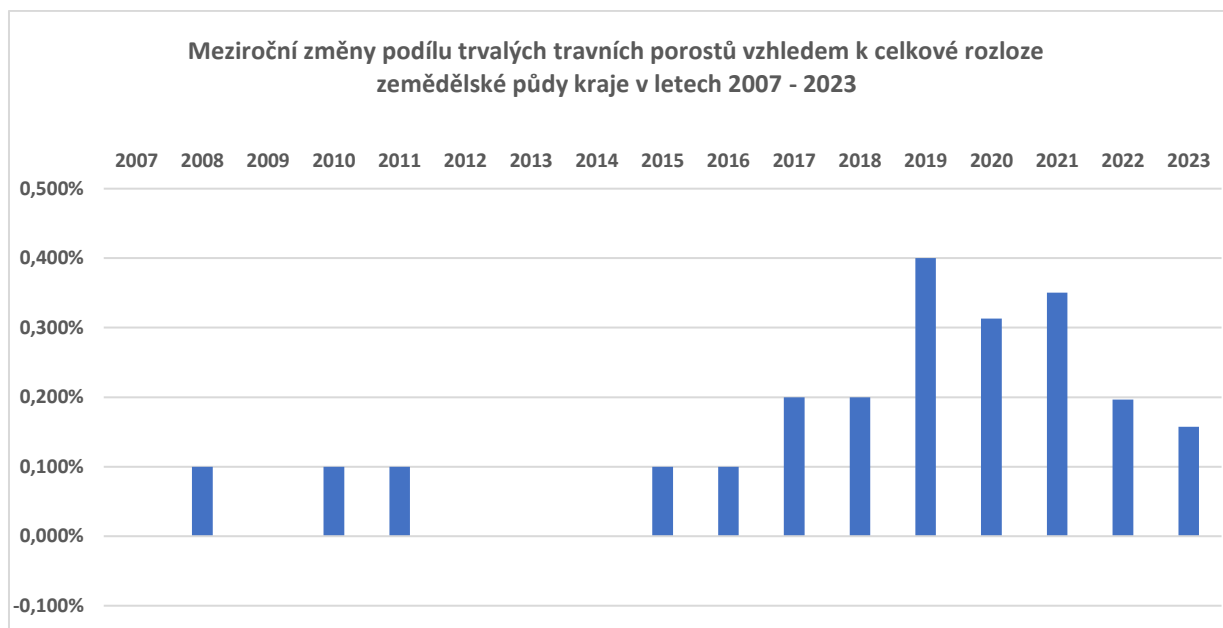
Oblasti s nejnižšími podíly TTP, dlouhodobě stabilními a bez výrazného růstu, se nacházejí zejména v centrální a jihovýchodní části kraje s intenzivní ornou výrobou. Patří sem Nové Město nad Metují (18,94 %), Jaroměř (18,60 %), Hořice (14,34 %), Jičín (14,92 %), Nový Bydžov (13,27 %) a Hradec Králové (10,48 %), který má dlouhodobě nejnižší hodnotu v kraji.

Celkově lze říci, že zatímco v centrálních nížinných oblastech kraje zůstává podíl TTP nízký a stabilní, v horských a podhorských regionech dochází k jeho dlouhodobému zvyšování. Tento vývoj odráží jak přírodní podmínky, tak postupnou adaptaci zemědělského hospodaření na méně příznivé produkční lokality.

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJ PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Nárůst podílu trvalých travních porostů vzhledem k celkové rozloze zemědělské půdy kraje není v daném období v kraji rovnoměrný, jak ukazuje i následující graf. K největšímu meziročnímu růstu došlo v letech 2018 a 2019 a také v letech 2020 a 2021.

3.18.2 Vývoj podílu trvalých travních porostů vzhledem k celkové rozloze zemědělské půdy v ORP kraje v letech 2010 – 2023

podíl trvalých travních porostů/celková výměra zemědělské půdy (%)	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
kraj	25,40	25,50	25,50	25,50	25,50	25,60	25,70	25,90	26,10	26,50	26,81	27,16	27,36	27,52
Broumov	31,80	31,80	31,00	31,00	31,40	31,40	31,40	34,10	34,10	35,70	37,20	37,20	37,21	37,21
Dobruška	28,40	28,70	28,70	28,60	28,50	28,60	28,50	28,80	28,70	28,70	28,74	29,79	29,91	29,83
Dvůr Králové nad Labem	25,00	25,00	25,10	25,00	25,10	25,60	26,20	26,30	27,50	27,50	27,66	27,95	28,15	28,17
Hořice	14,00	14,20	14,10	14,20	14,20	14,30	14,30	14,30	14,30	14,30	14,28	14,33	14,31	14,34
Hradec Králové	10,40	10,40	10,40	10,50	10,30	10,40	10,40	10,40	10,50	10,40	10,44	10,45	10,45	10,48

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE

PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

podíl trvalých travních porostů/celková výměra zemědělské půdy (%)	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Jaroměř	17,40	17,40	17,40	17,30	17,90	17,90	18,30	18,30	18,40	18,40	18,46	18,45	18,59	18,60
Jičín	14,80	14,80	14,80	14,80	14,80	14,70	14,80	14,80	14,90	14,80	14,86	14,93	14,93	14,92
Kostelec nad Orlicí	29,30	29,40	29,40	29,40	29,60	29,70	29,80	29,90	30,30	30,20	30,23	32,14	32,35	32,26
Náchod	37,00	37,10	37,20	37,30	37,40	37,60	37,60	37,60	37,70	37,60	37,64	38,13	38,41	38,40
Nová Paka	41,10	41,20	41,20	41,20	41,30	42,20	42,20	42,20	43,10	43,70	44,93	44,95	44,93	44,89
Nové Město nad Metují	19,00	19,00	19,00	19,00	19,00	19,10	18,90	18,90	18,60	18,60	18,61	18,61	18,62	18,94
Nový Bydžov	12,90	12,90	12,90	12,90	12,90	13,00	12,90	12,90	13,00	13,00	12,73	13,24	13,22	13,27
Rychnov nad Kněžnou	40,40	41,10	41,30	41,40	41,30	42,00	41,80	41,80	42,00	43,30	43,65	43,97	43,98	44,33
Trutnov	44,00	44,10	44,20	44,10	44,00	44,10	44,20	44,80	45,60	47,90	48,94	49,87	50,94	51,44
Vrchlabí	49,80	49,80	49,80	50,20	50,20	50,30	50,80	51,10	51,00	51,40	52,07	52,24	53,61	55,45

Podíl speciálních zemědělských kultur ze zemědělské půdy:

$$\text{podíl OP (\%)} = \frac{\text{CH} + \text{VI} + \text{ZA} + \text{SA}}{\text{OP} + \text{CH} + \text{VI} + \text{ZA} + \text{SA} + \text{TT}} * 100$$

Speciální zemědělské kultury jsou tvořeny souhrnem ploch chmelnic (CH), vinic (VI), sadů (SA) a zahrad (ZA) ve vybrané správní území (katastrální území, obce, ORP, okresy, kraj) a dohromady tvoří spolu s ornou půdou a trvalými travními porosty složky zemědělské půdy.

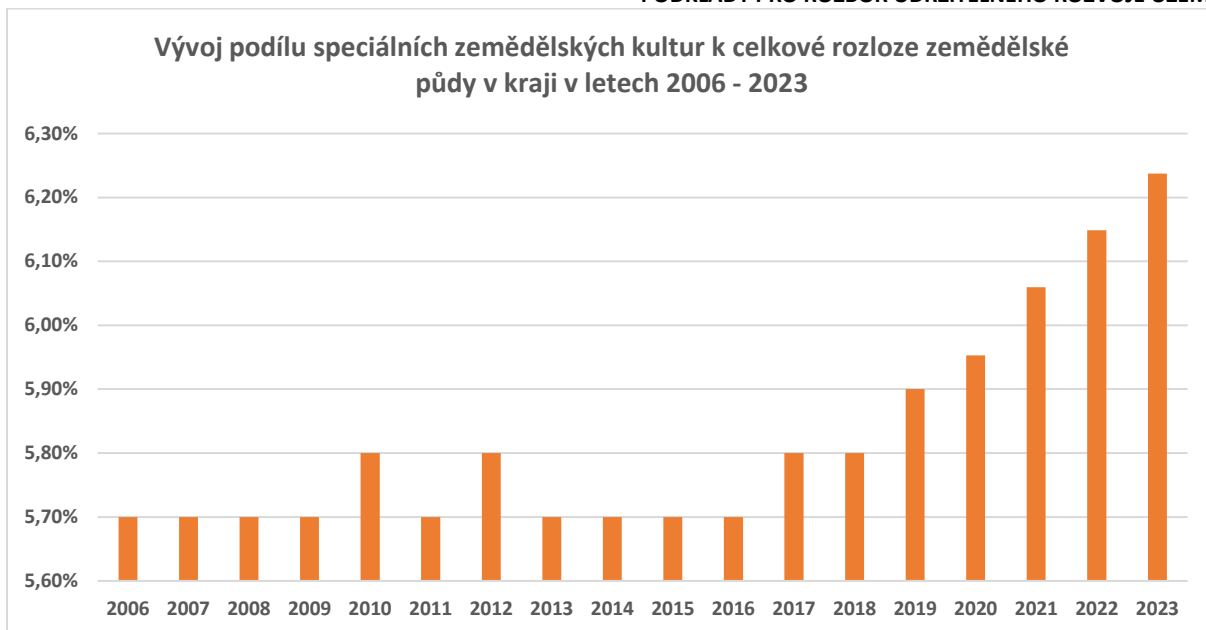
Podíl speciálních zemědělských kultur (souhrnně chmelnice, vinice, zahrady a sady) na celkové výměře zemědělské půdy v Královéhradeckém kraji zůstává v období 2006–2023 relativně stabilní, s mírným dlouhodobým růstem. V roce 2006 činil 5,70 %, přičemž v letech 2006–2015 se držel prakticky beze změny v rozmezí 5,70–5,80 %. Od roku 2016 nastal postupný nárůst, který vyústil v roce 2023 v hodnotu 6,24 %, tedy o 0,54 procentního bodu více než v roce 2006.

Rozložení podílu speciálních kultur v rámci kraje vykazuje značné prostorové rozdíly. Nejvyšší hodnoty se dlouhodobě vyskytují v ORP Náchod (10,67 % v roce 2023), kde došlo k nárůstu o 0,97 p. b., a v ORP Dvůr Králové nad Labem (9,20 %, +1,00 p. b.). Významné zastoupení mají také Hořice (8,05 %, prakticky stabilní vývoj), Nová Paka (8,16 %, +0,46 p. b.) a Kostelec nad Orlicí (7,34 %, +0,74 p. b.). Tyto oblasti jsou pravděpodobně spjaté s dlouhodobou tradicí ovocnářství, chmelařství nebo zahradnictví.

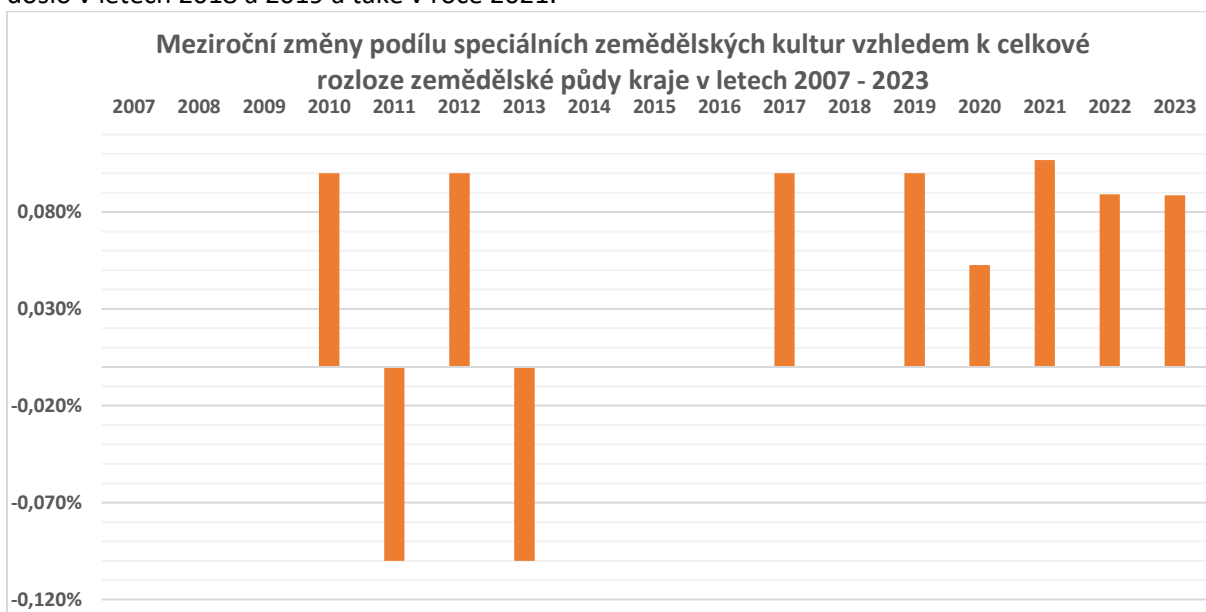
Naopak nejnižší podíly jsou typické pro Broumov (2,51 %), Nový Bydžov (3,79 %), Dobrušku (4,04 %), Trutnov (5,48 %) a Vrchlabí (4,75 %), kde jsou speciální kultury méně významnou součástí zemědělské produkce. Přesto i v těchto oblastech v posledních letech dochází k mírnému zvyšování jejich podílu – například v Trutnově o 1,18 p. b. a ve Vrchlabí o 0,95 p. b.

Většina ORP vykazuje v prvním desetiletí sledovaného období stagnaci, což může odrážet stabilní strukturu využití půdy a specializaci na jiné druhy produkce. Od druhé poloviny 2010. let se projevuje mírný růst podílu speciálních kultur téměř ve všech regionech, s výraznějším tempem v oblastech s tradiční specializací. Celkově tak lze konstatovat, že podíl speciálních kultur v kraji roste pomalu, ale setrvale, přičemž regionální rozdíly zůstávají výrazné a silně závislé na místních přírodních a produkčních podmínkách.

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJ PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Nárůst podílu speciálních zemědělských kultur vzhledem k celkové rozloze zemědělské půdy kraje není v daném období v kraji rovnoměrný, jak ukazuje i následující graf. K největšímu meziročnímu růstu došlo v letech 2018 a 2019 a také v roce 2021.

3.18.3 Vývoj podílu speciálních zemědělských kultur vzhledem k celkové rozloze zemědělské půdy v ORP kraje v letech 2010 – 2023

podíl speciálních kultur/celková výměra zemědělské půdy (%)	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
kraj	5,80	5,70	5,80	5,70	5,70	5,70	5,70	5,80	5,80	5,90	5,95	6,06	6,15	6,24
Broumov	2,30	2,30	2,30	2,30	2,30	2,30	2,30	2,30	2,40	2,50	2,52	2,52	2,52	2,51
Dobruška	3,70	3,70	3,70	3,70	3,70	3,70	3,70	3,80	3,80	3,80	3,78	3,91	3,96	4,04
Dvůr Králové nad Labem	8,20	8,10	8,10	8,10	8,20	8,20	8,20	8,20	8,20	8,30	8,30	8,70	8,99	9,20
Hořice	8,00	8,00	8,00	8,00	8,00	8,00	8,00	8,00	8,10	8,10	8,11	8,14	7,99	8,05
Hradec Králové	5,70	5,70	5,70	5,70	5,70	5,70	5,70	5,70	5,80	5,80	5,91	6,00	6,21	6,33
Jaroměř	6,30	6,30	6,30	6,30	6,10	6,10	6,10	6,10	6,10	6,10	6,24	6,25	6,27	6,34
Jičín	6,30	6,20	6,30	6,20	6,20	6,20	6,00	6,00	6,00	6,00	6,12	6,12	6,18	6,23
Kostelec nad Orlicí	6,60	6,60	6,60	6,60	6,70	6,70	6,90	7,00	7,10	6,70	6,88	7,09	7,25	7,34
Náchod	9,80	9,80	9,80	9,80	9,80	9,80	9,80	9,80	9,90	10,00	10,14	10,55	10,56	10,67
Nová Paka	7,70	7,70	7,70	7,70	7,70	7,80	7,80	7,80	7,70	7,80	7,76	7,80	8,10	8,16
Nové Město nad Metují	6,20	6,20	6,20	6,20	6,20	6,20	6,20	6,20	6,20	6,20	6,18	6,24	6,24	6,32

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJ
PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

podíl speciálních kultur/celková výměra zemědělské půdy (%)	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Nový Bydžov	3,50	3,50	3,50	3,50	3,50	3,50	3,50	3,50	3,50	3,50	3,60	3,70	3,75	3,79
Rychnov nad Kněžnou	5,10	5,10	5,20	5,20	5,20	5,20	5,20	5,20	5,20	5,50	5,49	5,52	5,53	5,57
Trutnov	4,30	4,30	4,30	4,40	4,40	4,40	4,40	4,40	4,50	4,80	5,10	5,23	5,41	5,48
Vrchlabí	3,80	3,80	3,80	3,80	3,80	3,80	3,90	3,90	4,00	4,30	4,33	4,40	4,41	4,75

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

3.19 B026a podíl tříd ochrany zemědělské půdy z celkové výměry územního celku

Zdroj: ČSÚ, ČÚZK a Státní pozemkový úřad, GIS analýza

Data vycházejí z údajů ČSÚ, ČÚZK a Státního pozemkového úřadu, provedenou GIS analýzou byly vypočteny údaje pro jednotlivá katastrální území, které je možné dále sumarizovat pro větší správní území - obce, ORP, okresy, kraj. Vzhledem ke stabilitě vymezení správních území obcí, katastrálních území v kraji a s ohledem na skutečnost že v údajích o bonitovaných půdně ekologických jednotkách a třídách ochrany ZPF rovněž nedochází k významným změnám, jsou údaje až na drobné změny obdobné jako v předcházejících úplných aktualizacích ÚAP.

3.19.1 Celkové hodnoty výměry tříd ochrany ZPF sumarizované pro jednotlivé ORP

	třída ochrany ZPF (ha)					plocha zem. půdy (ha)	průměrná hodnota třídy ochrany ZPF
	1	2	3	4	5		
Královéhradecký kraj	73 813,60	72 760,44	63 199,58	61 540,22	51 674,32	275 998,00	3,30
ORP							
Broumov	5 192,63	3 764,57	1 966,61	2 801,73	3 143,58	14 825,00	3,07
Dobruška	2 162,87	4 179,35	4 267,41	4 014,62	5 031,04	17 225,00	3,74
Dvůr Králové nad Labem	4 648,74	3 982,31	3 495,19	2 005,91	2 136,73	14 297,00	2,91
Hořice	3 702,03	4 406,28	3 241,06	2 494,82	1 140,52	13 260,00	2,86
Hradec Králové	13 786,97	13 568,72	11 374,86	14 907,01	1 432,54	46 269,00	3,06
Jaroměř	3 975,64	2 556,92	1 804,13	2 455,63	1 458,48	10 612,00	2,97
Jičín	16 791,04	10 824,35	8 041,72	8 465,43	2 338,49	41 312,00	2,61
Kostelec nad Orlicí	1 726,86	3 010,63	1 131,48	3 712,63	2 453,46	9 900,00	3,85
Náchod	2 736,37	5 606,28	6 635,41	2 993,50	6 838,21	20 192,00	3,96
Nová Paka	1 975,28	550,66	639,83	1 896,23	1 605,46	5 553,00	3,70
Nové Město nad Metují	1 708,34	1 635,16	2 467,62	1 466,28	736,80	6 535,00	3,37
Nový Bydžov	4 448,82	5 513,15	3 799,92	3 872,38	71,46	15 900,00	2,67
Rychnov nad Kněžnou	2 160,69	6 553,32	9 970,66	2 098,07	7 854,13	24 852,00	3,72
Trutnov	6 066,18	4 437,68	3 379,93	5 613,46	10 766,65	24 454,00	4,15
Vrchlabí	2 731,14	2 171,08	983,76	2 742,50	4 666,78	10 812,00	4,11

Důležitější pro porovnání jednotlivých katastrálních území/obcí/ORP je přepočtení údajů o celkových výměrách jednotlivých tříd ochrany zemědělské půdy na jejich podíly z celkové výměry zemědělské půdy v dané sledované jednotce.

3.19.2 Podíl ploch třídy ochrany ZPF z celkové plochy zemědělské půdy v ORP

	podíl TO z celkové plochy zemědělské půdy					1 + 2 třída ochrany
	1	2	3	4	5	
Královéhradecký kraj	26,70%	26,32%	22,86%	22,26%	18,69%	53,01%
ORP						
Broumov	34,99%	25,37%	13,25%	18,88%	21,18%	60,35%
Dobruška	12,52%	24,20%	24,71%	23,25%	29,13%	36,73%
Dvůr Králové nad Labem	32,41%	27,76%	24,37%	13,98%	14,90%	60,17%
Hořice	27,87%	33,18%	24,40%	18,78%	8,59%	61,05%
Hradec Králové	29,74%	29,27%	24,54%	32,16%	3,09%	59,02%
Jaroměř	37,37%	24,04%	16,96%	23,08%	13,71%	61,41%
Jičín	40,61%	26,18%	19,45%	20,47%	5,66%	66,79%
Kostelec nad Orlicí	17,38%	30,31%	11,39%	37,37%	24,70%	47,69%
Náchod	13,53%	27,73%	32,81%	14,80%	33,82%	41,26%
Nová Paka	35,47%	9,89%	11,49%	34,05%	28,83%	45,36%
Nové Město nad Metují	26,25%	25,13%	37,92%	22,53%	11,32%	51,38%
Nový Bydžov	27,79%	34,44%	23,74%	24,19%	0,45%	62,24%
Rychnov nad Kněžnou	8,66%	26,27%	39,96%	8,41%	31,48%	34,93%
Trutnov	24,81%	18,15%	13,82%	22,96%	44,04%	42,96%
Vrchlabí	25,34%	20,14%	9,13%	25,44%	43,30%	45,48%

Z provedených přepočtů vyplývá, že zemědělská půda v Královéhradeckém kraji má celkovou výměru přibližně 276,5 tisíce hektarů a průměrná hodnota třídy ochrany ZPF dosahuje 3,30, což odpovídá střední kvalitě půdního fondu. V krajském průměru se významně uplatňují střední třídy 3 a 4, nicméně více než polovina výměry spadá do nejkvalitnějších tříd 1 a 2. Mezi území s nejvyšší kvalitou půdy patří především ORP Jičín, které dosahuje nejvyšší průměrné hodnoty 2,61 a má vysoký podíl půd třídy 1, dále ORP Nový Bydžov s průměrem 2,67 a ORP Hořice, Dvůr Králové nad Labem a Jaroměř, jejichž průměrné hodnoty se pohybují kolem 2,9. Tyto oblasti mají rozsáhlé plochy nejkvalitnějších půd a jen malé zastoupení horších tříd. ORP Hradec Králové má průměrnou hodnotu 3,06, avšak z hlediska absolutní výměry disponuje největší plochou půd třídy 1 v celém kraji.

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE

PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Naopak nejnižší kvalitu půdy vykazují horské a podhorské oblasti, zejména ORP Trutnov s průměrnou hodnotou 4,15 a ORP Vrchlabí s hodnotou 4,11, kde převládají půdy třídy 5 a je jen minimální podíl nejlepších tříd.

Celkově lze říci, že kvalita zemědělského půdního fondu v kraji je výrazně diferencovaná. Královéhradecký kraj disponuje významným podílem vysoce kvalitních zemědělských půd, přičemž třídy ochrany ZPF 1 a 2 dohromady zaujímají 53,01 % celkové zemědělské plochy kraje. Absolutní plošná rozloha těchto nejceněnějších půd přesahuje 146 tisíc ha, což představuje silný produkční potenciál kraje. Jejich rozložení však není rovnoměrné a jasně kopíruje přírodní a geografické podmínky jednotlivých správních obvodů.

Nejvyšší koncentrace nejkvalitnějších půd (tříd 1 a 2) se nachází v Jičíně (66,79 % z celkové zemědělské plochy), kde plocha třídy 1 přesahuje 16,7 tisíce ha, a v Novém Bydžově (62,24 %, z toho 4,4 tisíce ha třídy 1). Nad 60 % se pohybují také Jaroměř (61,41 %), Hořice (61,05 %) a Broumov (60,35 %), což z těchto oblastí činí stabilní centra intenzivní rostlinné výroby s nadprůměrnou půdní bonitou. Kvalitní půdy jsou zde rozloženy poměrně rovnoměrně mezi třídu 1 a 2, což podporuje diverzifikaci plodin i dlouhodobou stabilitu produkce.

Naopak, některé ORP mají nízké zastoupení nejceněnějších půd a převahu horších tříd. Nejvýrazněji se to projevuje v Rychnově nad Kněžnou (34,93 % tříd 1+2, přičemž třída 3 zde zaujímá téměř 40 % a třída 5 více než 31 % plochy), Dobrušce (36,73 %, s vysokým zastoupením třídy 5 – 29,13 %) a Trutnově (42,96 %, třída 5 zabírá 44,04 %). Ve Vrchlabí, kde třídy 1 a 2 tvoří jen 45,48 %, je navíc výrazný podíl méně kvalitních půd (třída 5 přes 43 %), což souvisí s horským charakterem území.

Náchodsko vykazuje střední podíl nejlepších půd (41,26 %), ale zároveň disponuje více než třetinou půd třídy 5, což oslabuje celkový produkční potenciál. V některých oblastech (např. Kostelec nad Orlicí nebo Nová Paka) sice kvalita půdního fondu v průměru nepatří mezi nejhorší, ale vysoké zastoupení středních a horších tříd (4 a 5) omezuje intenzivní hospodaření na části katastrů.

Celkově lze říci, že nížinné a pahorkatinné oblasti Jičínska, Novobydžovska, Jaroměřska, Hořicka a Broumovska představují jádro vysoce kvalitních zemědělských půd kraje, zatímco severní, východní a horské části (Trutnovsko, Vrchlabsko, Rychnovsko) jsou limitovány horší bonitou a reliéfem terénu. Tyto rozdíly by měly být zohledněny při plánování zemědělské politiky, ochraně ZPF i při územním plánování, aby nedošlo k nevratným ztrátám nejceněnějších půd v oblastech s nejvyšší produkční hodnotou.

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

3.20 B027a podíl jednotlivých druhů pozemků z celkové výměry územního celku

Zdrojem informací jsou údaje pro ÚAP Českého statistického úřadu, dostupné na webových stránkách www.czso.cz, platné k 31.12. příslušného roku, vlastní GIS analýza

Podíl zastavěných a ostatních ploch z celkové výměry ORP kraje:

3.20.1 Vývoj ploch zastavěných a ostatních ploch v ORP v letech 2012 - 2023

Výměra zastavěných a ostatních ploch (ha)	výměra ORP (ha)	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
kraj	475902	42824	42899	43076	43126	43186	43172	43203	43203	43205	43153	43229	43214
Broumov	25936	1798	1796	1816	1821	1819	1824	1810	1809	1813	1812	1813	1815
Dobruška	27911	2161	2162	2168	2155	2156	2156	2159	2156	2158	2167	2173	2163
Dvůr Králové nad Labem	25782	2173	2178	2207	2218	2228	2238	2242	2242	2251	2239	2234	2251
Hořice	19289	1701	1705	1706	1710	1707	1713	1714	1714	1720	1724	1725	1734
Hradec Králové	67747	8341	8373	8433	8424	8423	8418	8429	8433	8390	8386	8387	8414
Jaroměř	13860	1422	1423	1441	1442	1449	1451	1456	1460	1461	1462	1474	1477
Jičín	59673	4974	4979	4987	5003	5013	5013	5031	5048	5056	5048	5053	5067
Kostelec nad Orlicí	22352	1912	1915	1923	1930	1936	1932	1933	1946	1939	1935	1938	1946
Náchod	35572	3436	3437	3440	3441	3444	3448	3453	3464	3459	3460	3461	3466
Nová Paka	9722	995	996	997	1001	1001	1000	1007	1017	1028	1028	1028	1028
Nové Město nad Metují	9809	989	990	991	992	995	994	995	999	999	999	1001	972
Nový Bydžov	21422	1664	1666	1657	1662	1662	1662	1655	1658	1705	1708	1744	1744
Rychnov nad Kněžnou	47941	3373	3375	3376	3385	3417	3418	3441	3433	3435	3440	3435	3441
Trutnov	59542	5419	5443	5471	5478	5467	5438	5400	5350	5311	5287	5295	5288
Vrchlabí	29344	2466	2461	2463	2464	2469	2467	2478	2474	2480	2458	2468	2408

Data o výměře zastavěných a ostatních ploch v ORP Královéhradeckého kraje za období 2012–2023 ukazují relativní stabilitu rozlohy těchto ploch. Celková výměra kraje zůstává prakticky beze změn kolem 475 900 ha, přičemž výměra zastavěných a ostatních ploch v ORP se mírně zvyšuje z 42 824 ha v roce 2012 na 43 214 ha v roce 2023. Mezi jednotlivými ORP lze pozorovat malé, ale stabilní změny, přičemž nejvýznamnější nárůst zaznamenal Nový Bydžov, kde plocha vzrostla z 1 664 ha na 1 744 ha. Naopak některé oblasti jako Trutnov a Vrchlabí vykazují mírný pokles zastavěných ploch v posledních letech. Celkově lze tedy říci, že území kraje prochází jen nepatrnými změnami v rozsahu zastavěných a ostatních ploch, což naznačuje vyvážený rozvoj s minimálním rozšiřováním urbanizovaných oblastí. Podíl těchto ploch vzhledem k celkové rozloze ORP uvádíme v následující tabulce a celokrajské hodnoty v grafech.

3.20.2 Vývoj podílu zastavěných a ostatních ploch vzhledem k celkové výměře ORP v letech 2011 - 2023

Podíl výměry zastavěných a ostatních ploch / celková výměra ORP (%)	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
kraj	8,98	9,00	9,01	9,05	9,06	9,07	9,07	9,08	9,08	9,08	9,07	9,08	9,08
Broumov	6,92	6,93	6,92	7,00	7,02	7,01	7,03	6,98	6,97	6,99	6,99	6,99	7,00
Dobruška	7,71	7,74	7,75	7,77	7,72	7,72	7,72	7,74	7,72	7,73	7,76	7,79	7,75
Dvůr Králové nad Labem	8,41	8,43	8,45	8,56	8,60	8,64	8,68	8,70	8,70	8,73	8,68	8,66	8,73
Hořice	8,80	8,82	8,84	8,84	8,87	8,85	8,88	8,89	8,89	8,92	8,94	8,94	8,99
Hradec Králové	12,27	12,31	12,36	12,45	12,43	12,43	12,43	12,44	12,45	12,38	12,38	12,38	12,42
Jaroměř	10,24	10,26	10,27	10,40	10,40	10,45	10,47	10,51	10,53	10,54	10,55	10,63	10,66
Jičín	8,31	8,34	8,34	8,36	8,38	8,40	8,40	8,43	8,46	8,47	8,46	8,47	8,49
Kostelec nad Orlicí	8,63	8,55	8,57	8,60	8,63	8,66	8,64	8,65	8,71	8,67	8,66	8,67	8,71
Náchod	9,65	9,66	9,66	9,67	9,67	9,68	9,69	9,71	9,74	9,72	9,73	9,73	9,74

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Podíl výměry zastavěných a ostatních ploch / celková výměra ORP (%)	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Nová Paka	10,21	10,23	10,24	10,26	10,30	10,30	10,29	10,36	10,46	10,57	10,57	10,57	10,57
Nové Město nad Metují	10,06	10,08	10,09	10,10	10,11	10,14	10,13	10,14	10,18	10,18	10,18	10,20	9,91
Nový Bydžov	7,75	7,77	7,78	7,74	7,76	7,76	7,76	7,73	7,74	7,96	7,97	8,14	8,14
Rychnov nad Kněžnou	7,03	7,04	7,04	7,04	7,06	7,13	7,13	7,18	7,16	7,17	7,18	7,17	7,18
Trutnov	9,10	9,10	9,14	9,19	9,20	9,18	9,13	9,07	8,99	8,92	8,88	8,89	8,88
Vrchlabí	8,41	8,40	8,39	8,39	8,40	8,41	8,41	8,44	8,43	8,45	8,38	8,41	8,21

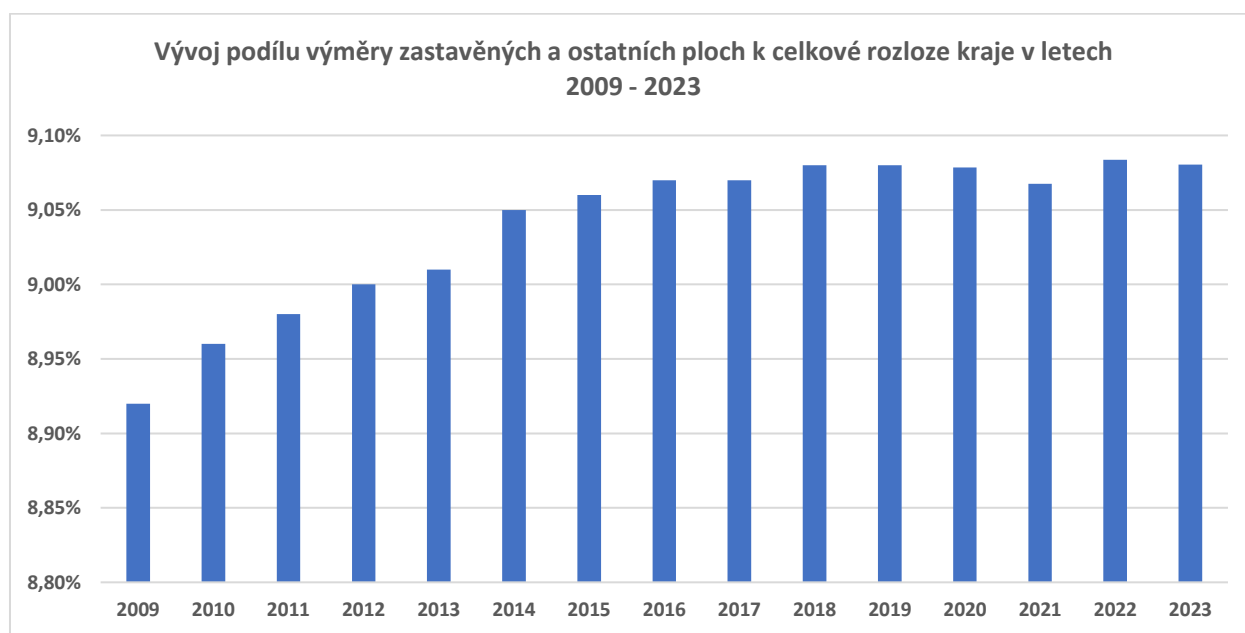
Podíl zastavěných a ostatních ploch v Královéhradeckém kraji se v období 2011–2023 pohyboval kolem 9 %, s velmi pozvolným růstem do roku 2018 a následnou stabilizací. Z krajského pohledu jde tedy o relativně neměnný ukazatel, což naznačuje, že tempo záběrů nezemědělské půdy je dlouhodobě mírné a nevede k dramatickým změnám struktury využití území.

V rámci jednotlivých ORP však existují znatelné rozdíly. Nejvyšší podíly zastavěných a ostatních ploch vykazuje Hradec Králové, kde se hodnoty po celé sledované období pohybují kolem 12,3–12,45 %, což je výrazně nad krajským průměrem. Vysoké podíly jsou patrné také v Jaroměři (přibližně 10,2–10,66 %), Nové Pace (okolo 10,2–10,57 %) a Novém Městě nad Metují (okolo 10,1 %, přičemž v roce 2023 zaznamenává pokles na 9,91 %). Tyto oblasti lze označit za relativně intenzivně urbanizované, s vyšším zastoupením zpevněných ploch, zástavby či dopravní infrastruktury.

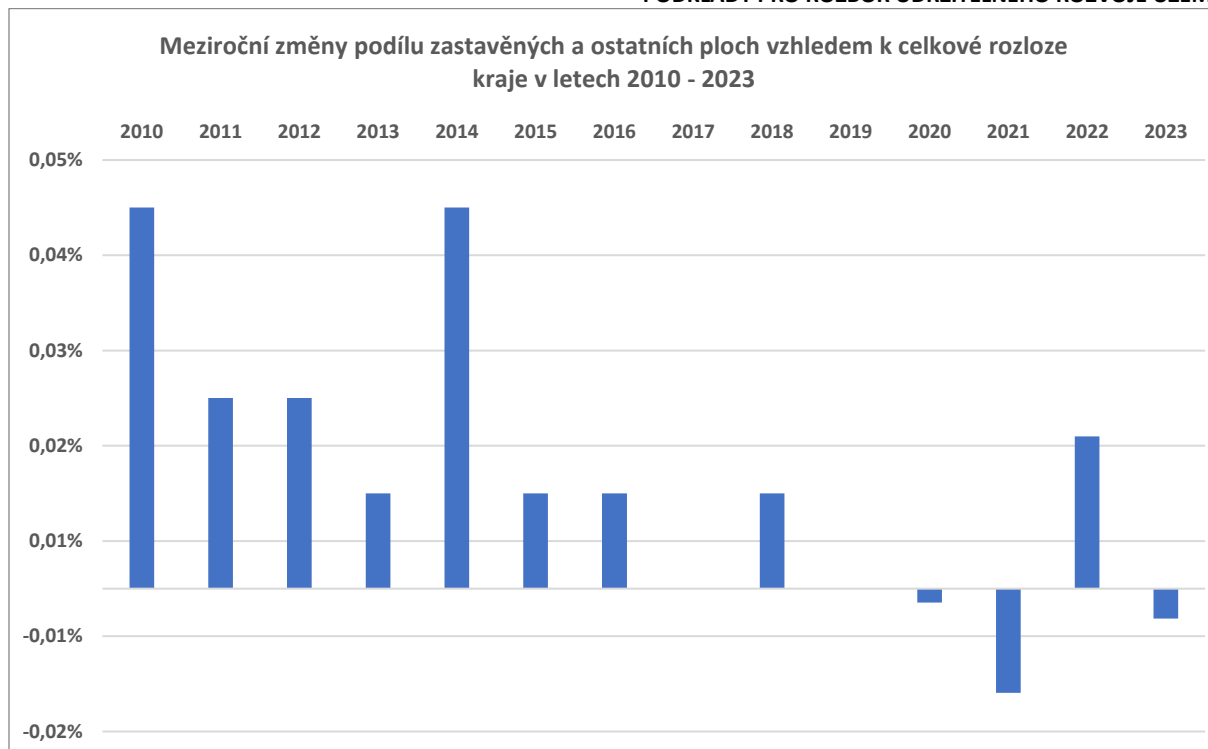
Naopak nejnižší podíly má dlouhodobě Broumov (cca 6,92–7,00 %) a Rychnov nad Kněžnou (kolem 7,03–7,18 %), kde urbanizace zůstává nízká a převládá zemědělská či přírodní krajina. Nízké hodnoty se drží také v Dobrušce a Novém Bydžově, které se pohybují kolem 7,7–8,1 %.

Časový vývoj v jednotlivých ORP je spíše pozvolný, bez prudkých skoků. Růst lze zaznamenat např. v Jaroměři a Hořicích, kde se podíly zastavěných ploch mírně zvyšují téměř po celé období. U Nového Bydžova došlo mezi lety 2019 a 2020 k patrnému nárůstu (z 7,74 % na 7,96 %) a následné stabilizaci kolem 8,14 %. Opačný trend – mírný pokles – se projevuje v Trutnově a Vrchlabí, což může být důsledkem úpravy katastrálních dat nebo převažující stagnace nových zástaveb.

Celkově lze konstatovat, že kraj jako celek si udržuje relativně stabilní úroveň urbanizace, avšak mezi jednotlivými ORP jsou rozdíly až v rozsahu pěti procentních bodů, což odráží jak historické, tak současné socioekonomické a geografické podmínky jednotlivých území.

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Podíl lesních ploch z celkové výměry ORP kraje:

3.2.0.3 Vývoj lesních ploch v ORP v letech 2011 - 2023

Výměra lesních ploch (ha)	výměra (ha)	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
kraj	475 902	147 729	147 875	147 951	148 025	148 099	148 196	148 288	148 379	148 510	148 579	148 651	148 710	148 746
Broumov	25 936	9 015	9 023	9 027	9 026	9 028	9 029	9 028	9 063	9 065	9 073	9 073	9 073	9 073
Dobruška	27 911	8 062	8 069	8 079	8 081	8 093	8 101	8 118	8 115	8 120	8 125	8 150	8 148	8 153
Dvůr Králové nad Labem	25 782	8 790	8 795	8 801	8 815	8 823	8 835	8 842	8 854	8 853	8 851	8 859	8 868	8 870
Hořice	19 289	4 024	4 024	4 028	4 031	4 030	4 031	4 031	4 033	4 031	4 031	4 033	4 034	4 034
Hradec Králové	67 747	11 407	11 412	11 421	11 450	11 448	11 459	11 467	11 471	11 473	11 476	11 470	11 461	11 462
Jaroměř	13 860	1 493	1 490	1 491	1 489	1 492	1 492	1 491	1 490	1 491	1 491	1 490	1 497	1 496
Jičín	59 673	12 169	12 174	12 183	12 181	12 176	12 189	12 199	12 207	12 214	12 214	12 226	12 227	12 222
Kostelec nad Orlicí	22 352	9 972	9 997	9 998	9 998	10 005	10 014	10 018	10 018	10 026	10 036	10 034	10 035	10 037
Náchod	35 572	10 943	10 952	10 956	10 961	10 970	10 985	10 987	10 986	10 987	10 994	10 996	10 998	11 002
Nová Paka	9 722	3 019	3 020	3 024	3 025	3 045	3 045	3 044	3 060	3 066	3 071	3 071	3 072	3 072
Nové Město nad Metují	9 809	1 670	1 671	1 671	1 671	1 671	1 672	1 672	1 671	1 671	1 671	1 671	1 671	1 671
Nový Bydžov	21 422	3 423	3 424	3 424	3 424	3 424	3 424	3 424	3 423	3 421	3 422	3 420	3 429	3 429
Rychnov nad Kněžnou	47 941	18 910	18 965	18 970	18 969	18 987	19 003	19 007	19 010	19 077	19 091	19 109	19 123	19 139
Trutnov	59 542	29 082	29 105	29 117	29 142	29 147	29 158	29 200	29 218	29 256	29 273	29 286	29 301	29 299
Vrchlabí	29 344	15 750	15 754	15 761	15 762	15 760	15 759	15 760	15 760	15 759	15 760	15 763	15 773	15 787

Celková výměra lesních ploch v kraji vykazuje mezi lety 2011 a 2023 mírný, ale stabilní nárůst, kdy se rozloha zvýšila z 147 729 hektarů na 148 746 hektarů. Tento pozvolný růst odpovídá přibližně 0,06 % ročně a nenachází se zde výrazné meziroční výkyvy, což naznačuje spíše dlouhodobý trend než náhlé změny.

Pokud se podíváme na jednotlivé oblasti, největší absolutní plochu lesů tradičně zaujímají ORP Trutnov, Rychnov nad Kněžnou a Vrchlabí, přičemž jejich rozloha se pohybuje přibližně mezi 15 700 až 29 100 hektary. Naopak nejmenší výměru lesních ploch mají ORP Nové Město nad Metují a Jaroměř, kde lesy zaujímají pouze kolem 1 500 až 1 700 hektarů.

Z hlediska dynamiky změn je možné zaznamenat výraznější nárůst v ORP Rychnov nad Kněžnou a Trutnov, kde se výměra lesních ploch zvýšila o více než dvě stovky hektarů za sledované období. Naopak některé oblasti, například ORP Nové Město nad Metují a Hořice, vykazují prakticky stabilní

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

hodnoty bez významných změn, což svědčí o ustáleném využití půdy a nízké dynamice zalesňování či odlesňování. Drobné výkyvy v některých ORP jako je Jaroměř nebo Nový Bydžov, pravděpodobně vyplývají spíše z metodických úprav nebo drobných administrativních změn než z reálných změn v lesním pokryvu.

Celkově lze tedy usuzovat, že mírný nárůst lesních ploch je výsledkem zalesňování nevyužívaných nebo obnovených ploch, případně administrativního zpřesnění dat. Stabilita v některých oblastech potvrzuje, že dochází k udržení stávajícího stavu lesního pokryvu, zatímco větší nárůst v horských a podhorských okresech, jako jsou Rychnov nad Kněžnou a Trutnov, může být ovlivněn programy na podporu zalesňování či menšími zásahy do přírodního prostředí v těchto lokalitách.

3.20.4 Vývoj podílu lesních ploch vzhledem k celkové výměře ORP v letech 2011 - 2023

Podíl výměry lesních ploch / celková výměra ORP (%)	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2 020	2021	2022	2023
kraj	31,04	31,07	31,09	31,10	31,12	31,14	31,16	31,18	31,21	31,22	31,24	31,25	31,26
Broumov	34,76	34,79	34,80	34,80	34,81	34,81	34,81	34,94	34,95	34,98	34,98	34,98	34,98
Dobruška	28,88	28,91	28,95	28,95	29,00	29,02	29,09	29,07	29,09	29,11	29,20	29,19	29,21
Dvůr Králové nad Labem	34,09	34,11	34,14	34,19	34,22	34,27	34,30	34,34	34,34	34,33	34,36	34,40	34,40
Hořice	20,86	20,86	20,88	20,90	20,89	20,90	20,90	20,91	20,90	20,90	20,91	20,91	20,91
Hradec Králové	16,84	16,85	16,86	16,90	16,90	16,91	16,93	16,93	16,94	16,94	16,93	16,92	16,92
Jaroměř	10,77	10,75	10,76	10,74	10,76	10,76	10,76	10,75	10,76	10,76	10,75	10,80	10,79
Jičín	20,39	20,40	20,42	20,41	20,40	20,43	20,44	20,46	20,47	20,47	20,49	20,49	20,48
Kostelec nad Orlicí	44,61	44,73	44,73	44,73	44,76	44,80	44,82	44,82	44,86	44,90	44,89	44,90	44,90
Náchod	30,76	30,79	30,80	30,81	30,84	30,88	30,89	30,88	30,89	30,91	30,91	30,92	30,93
Nová Paka	31,05	31,06	31,10	31,11	31,32	31,32	31,31	31,48	31,54	31,59	31,59	31,60	31,60
Nové Město nad Metují	17,03	17,04	17,04	17,04	17,04	17,05	17,05	17,04	17,04	17,04	17,04	17,04	17,04
Nový Bydžov	15,98	15,98	15,98	15,98	15,98	15,98	15,98	15,98	15,97	15,97	15,96	16,01	16,01
Rychnov nad Kněžnou	39,44	39,56	39,57	39,57	39,60	39,64	39,65	39,65	39,79	39,82	39,86	39,89	39,92
Trutnov	48,84	48,88	48,90	48,94	48,95	48,97	49,04	49,07	49,14	49,16	49,19	49,21	49,21
Vrchlabí	53,67	53,69	53,71	53,71	53,71	53,70	53,71	53,71	53,70	53,71	53,72	53,75	53,80

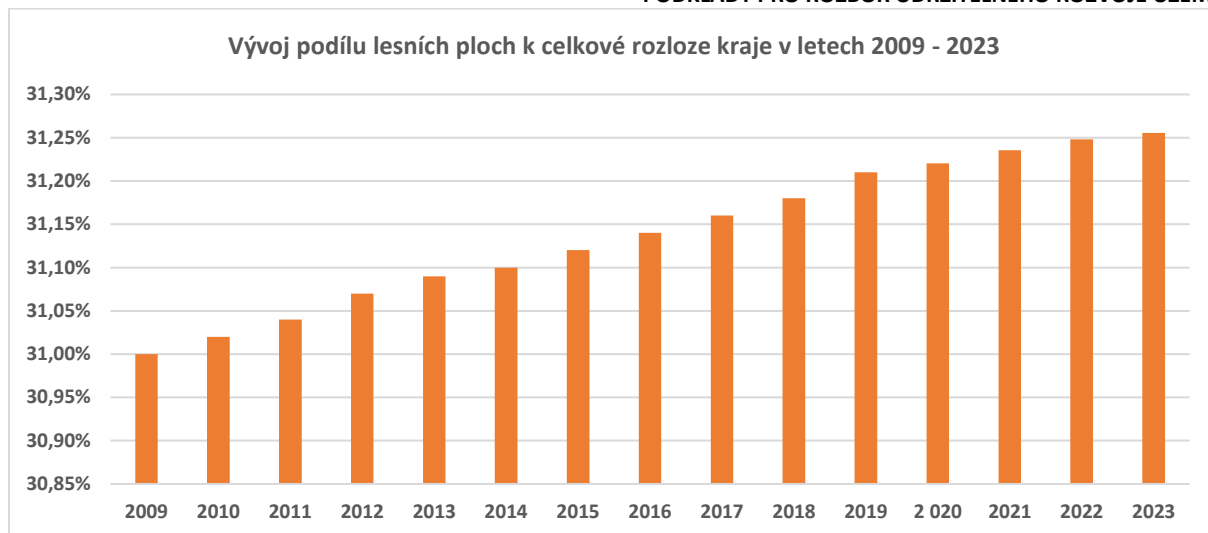
Podíl lesních ploch na celkové výměře jednotlivých správních obvodů ORP vykazuje v období let 2011 až 2023 mírný, avšak soustavný nárůst, přičemž celkový krajský podíl vzrostl z 31,04 % na 31,26 %. Tento pomalý růst naznačuje stabilní a pozvolnou změnu zastoupení lesních ploch v celkové ploše regionu.

V jednotlivých ORP se podíl lesních ploch liší výrazně podle charakteru oblasti. Nejvyšší podíl lesních ploch je dlouhodobě v ORP Vrchlabí, kde se pohybuje kolem 53,7 %, přičemž v posledních letech je zde zaznamenávána nárůstová hodnota. Naopak nejnižší podíl lesních ploch mají oblasti jako Jaroměř (přibližně 10,7 %), Nový Bydžov (asi 16 %) a Hradec Králové (přibližně 16,9 %), což svědčí o jejich více urbanizovaném nebo zemědělsky využívaném charakteru.

Většina oblastí vykazuje jen velmi mírné změny v podílu lesních ploch, často v řádu setin procenta ročně, což poukazuje na ustálenost využití krajiny. Výjimku tvoří několik oblastí, kde je patrný mírný vzestup, například v Rychnově nad Kněžnou a Trutnově, kde podíl lesních ploch roste zhruba o desetiny procenta, což odpovídá trendům z předchozí analýzy absolutních výměr lesních ploch.

Celkově lze říci, že podíl lesních ploch na celkové výměře ORP v kraji je relativně stabilní s mírným tendencí k růstu, přičemž nejlesnatějšími oblastmi jsou horské a podhorské regiony, zatímco nejméně zalesněné jsou více městské a zemědělské oblasti.

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Podíl vodních ploch z celkové výměry ORP kraje:

3.20.5 Vývoj vodních ploch v ORP v letech 2011 - 2023

Výměra vodních ploch (ha)	výměra (ha)	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
kraj	475 902	7 447	7 474	7 506	7 546	7 579	7 604	7 638	7 670	7 709	7 813	7 863	7 920	7 938
Broumov	25 936	194	196	196	200	201	201	208	210	219	224	224	225	225
Dobruška	27 911	345	349	350	350	353	353	354	355	357	357	365	374	374
Dvůr Králové nad Labem	25 782	333	334	335	338	340	343	342	343	342	345	350	363	361
Hořice	19 289	251	251	251	250	254	256	256	257	257	257	259	259	259
Hradec Králové	67 747	1 435	1 431	1 428	1 436	1 444	1 448	1 455	1 468	1 485	1 550	1 561	1 581	1 592
Jaroměř	13 860	259	262	261	266	266	268	268	269	270	270	271	275	275
Jičín	59 673	1 053	1 055	1 059	1 059	1 062	1 064	1 071	1 071	1 076	1 079	1 081	1 079	1 080
Kostelec nad Orlicí	22 352	442	444	445	446	453	452	451	451	451	458	471	468	469
Náchod	35 572	907	907	906	906	906	907	907	907	905	907	908	911	911
Nová Paka	9 722	65	65	64	63	62	63	63	71	71	71	71	71	70
Nové Město nad Metují	9 809	629	629	629	629	629	629	629	628	629	628	628	630	629
Nový Bydžov	21 422	327	328	328	327	326	328	329	335	334	349	350	355	355
Rychnov nad Kněžnou	47 941	412	426	450	465	473	479	479	479	486	489	494	497	501
Trutnov	59 542	460	462	470	477	476	479	493	493	494	496	497	498	498
Vrchlabí	29 344	335	335	334	334	334	334	333	333	333	333	333	334	339

3.20.6 Vývoj podílu vodních ploch vzhledem k celkové výměře ORP v letech 2011 - 2023

Podíl výměry vodních ploch / celková výměra ORP (%)	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
kraj	1,56	1,57	1,58	1,59	1,59	1,60	1,60	1,61	1,62	1,64	1,65	1,66	1,67
Broumov	0,75	0,76	0,76	0,77	0,77	0,77	0,80	0,81	0,84	0,86	0,86	0,87	0,87
Dobruška	1,24	1,25	1,25	1,25	1,26	1,26	1,27	1,27	1,28	1,28	1,31	1,34	1,34
Dvůr Králové nad Labem	1,29	1,30	1,30	1,31	1,32	1,33	1,33	1,33	1,33	1,34	1,36	1,41	1,40
Hořice	1,30	1,30	1,30	1,30	1,32	1,33	1,33	1,33	1,33	1,33	1,34	1,34	1,34
Hradec Králové	2,12	2,11	2,11	2,12	2,13	2,14	2,15	2,17	2,19	2,29	2,30	2,33	2,35
Jaroměř	1,87	1,89	1,88	1,92	1,92	1,93	1,93	1,94	1,95	1,95	1,96	1,98	1,98
Jičín	1,76	1,77	1,77	1,77	1,78	1,78	1,79	1,79	1,80	1,81	1,81	1,81	1,81
Kostelec nad Orlicí	1,98	1,99	1,99	2,00	2,03	2,02	2,02	2,02	2,02	2,05	2,11	2,09	2,10
Náchod	2,55	2,55	2,55	2,55	2,55	2,55	2,55	2,55	2,54	2,55	2,55	2,56	2,56
Nová Paka	0,67	0,67	0,66	0,65	0,64	0,65	0,65	0,73	0,73	0,73	0,73	0,73	0,72
Nové Město nad Metují	6,41	6,41	6,41	6,41	6,41	6,41	6,41	6,40	6,41	6,40	6,40	6,42	6,41
Nový Bydžov	1,53	1,53	1,53	1,53	1,52	1,53	1,54	1,56	1,56	1,63	1,63	1,66	1,66
Rychnov nad Kněžnou	0,86	0,89	0,94	0,97	0,99	1,00	1,00	1,00	1,01	1,02	1,03	1,04	1,05
Trutnov	0,77	0,78	0,79	0,80	0,80	0,80	0,83	0,83	0,83	0,83	0,83	0,84	0,84
Vrchlabí	1,14	1,14	1,14	1,14	1,14	1,14	1,13	1,13	1,13	1,13	1,13	1,14	1,16

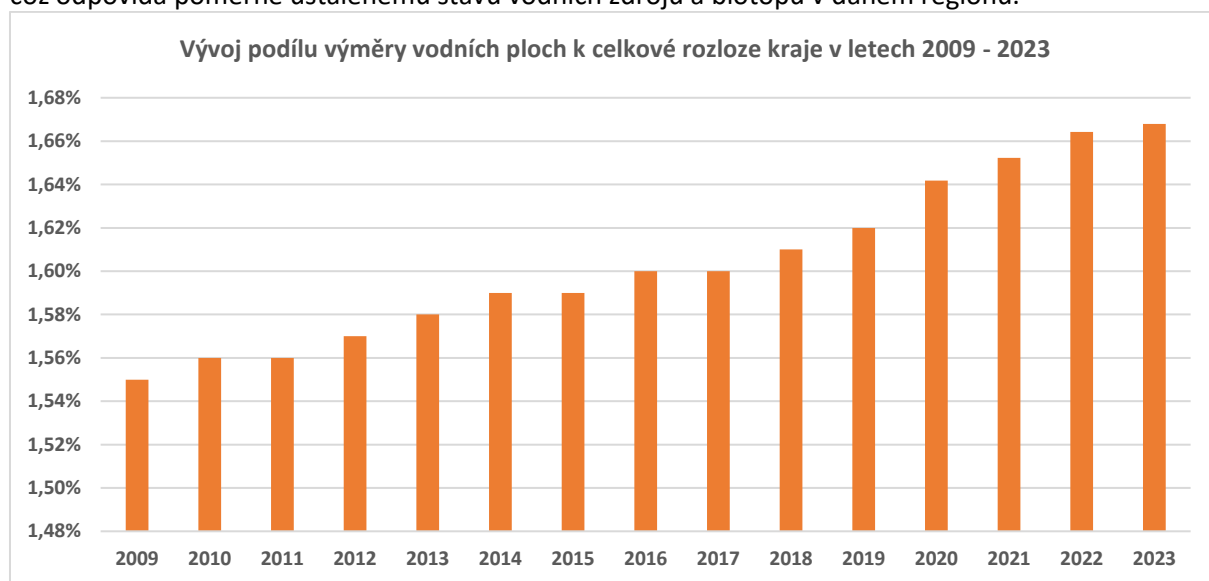
V období od roku 2011 do roku 2023 lze sledovat postupný a stabilní nárůst výměry vodních ploch v kraji, který se zvýšil z 7 447 hektarů na 7 938 hektarů. Tento růst je pozvolný a nevykazuje výrazné meziroční skoky, což naznačuje postupné rozšiřování nebo stabilizaci vodních ploch v regionu.

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJ PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Mezi jednotlivými správními obvody ORP jsou patrné značné rozdíly v absolutní výměře vodních ploch. Největší rozlohu vodních ploch má ORP Hradec Králové, kde se výměra v průběhu let zvýšila ze 1 435 hektarů na 1 592 hektarů. Dalšími ORP s rozsáhlejšími vodními plochami jsou Jičín a Trutnov, kde se velikost vodních ploch pohybuje kolem 1 080 a 500 hektarů. Naopak nejmenší výměry vodních ploch vykazují ORP Nová Paka a Vrchlabí, kde se rozloha vodních ploch pohybuje kolem 65–70 hektarů.

V rámci vývoje za sledované období lze zaznamenat, že některé ORP vykazují stabilní výměry bez větších změn, například Nové Město nad Metují, kde hodnota vodních ploch setrvala kolem 629 hektarů, či Hořice s přibližně 250 hektary. Naopak ORP jako Rychnov nad Kněžnou a Broumov zaznamenaly pozvolný, ale trvalý nárůst, a to v Rychnově nad Kněžnou z 412 hektarů na 501 hektarů a v Broumově z 194 na 225 hektarů. Tento růst může být spojen s rozvojem vodních nádrží, revitalizací vodních toků nebo zlepšováním kvality a rozšíření vodních biotopů.

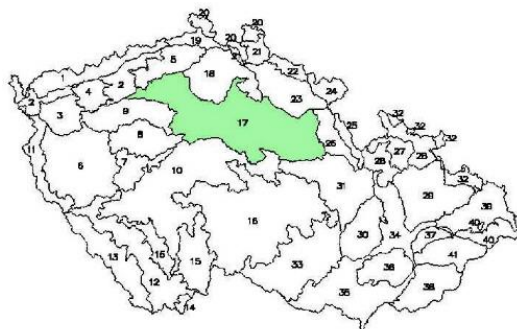
Celkově lze tedy konstatovat, že vodní plochy v kraji vykazují stabilní tendenci k mírnému růstu, přičemž největší absolutní rozlohy a zároveň i nejvýraznější nárůsty jsou patrné zejména v některých větších územních celcích. Ostatní oblasti jsou spíše charakteristické stabilitou velikosti vodních ploch, což odpovídá poměrně ustálenému stavu vodních zdrojů a biotopů v daném regionu.

3.21 B032 hranice přírodních lesních oblastí

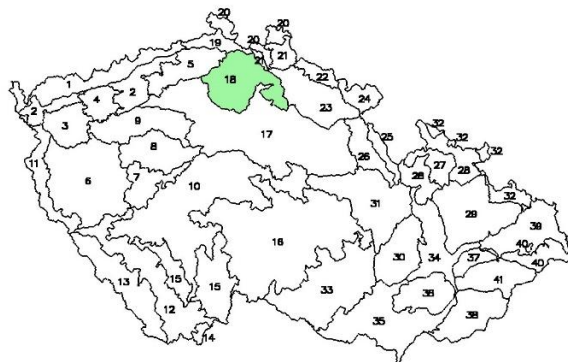
Zdrojem informací jsou údaje pro ÚAP Ústavu pro hospodářskou úpravu lesů ČR, vlastní GIS analýza. Z celkem 41 přírodních lesních oblastí (PLO) jich na území Královéhradeckého kraje zasahuje 8, z toho dvě velmi okrajově – PLO 18 Severočeská pískovcová plošina Český ráj, PLO 31 Českomoravské mezihoří. Zbývajících oblastí se na území kraje vyskytuje v celém rozsahu, nebo z velké části. Jsou to PLO 17, 22, 23, 24, 25 a 26. Podrobné charakteristiky jsou k dispozici na webových stránkách ÚHÚL ČR. Přírodní lesní oblast PLO 17 – Polabí

Platnost OPRL1	2001-2020
OPRL1 schváleno MZe ČR	dne: 7.7.2001 č.j.: 27066/2001-5040
Katastrální výměra	713145 ha
Lesnatost	14 %
Zpracovatel	ÚHÚL, pobočka Hradec Králové

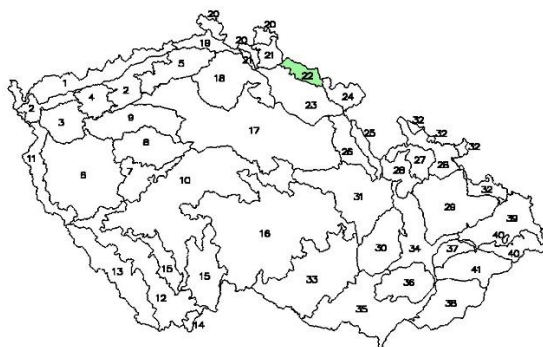
Přírodní lesní oblast PLO 18 – Severočeská pískovcová plošina Český ráj

Platnost OPRL1	2001-2020
OPRL1 schváleno MZe ČR	Dne: 23.5.2001, č.j. 20668/2001-5040
Katastrální výměra	218763 ha
Lesnatost	39 %
Zpracovatel	ÚHÚL, blonec nad

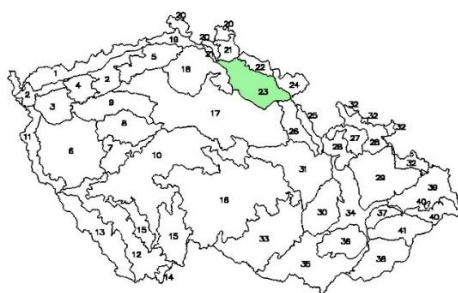
Přírodní lesní oblast PLO 22 – Krkonoše

Platnost OPRL1	2023-2042
OPRL1 schváleno MZe ČR	dne: 21.12.2022, č. j.: MZE-72287/2022-16211
Katastrální výměra	40745 ha
Lesnatost	83,8 %
Zpracovatel	ÚHÚL, pobočka Hradec Králové

Přírodní lesní oblast PLO 23 – Podkrkonoší

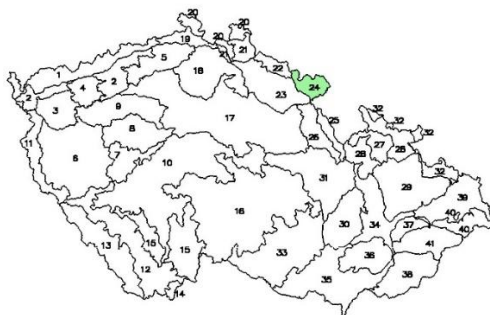
Platnost	2022 - 2041
Schváleno MZe ČR	18.2.2021 č.j.: 11418/2021-MZE-16211
Katastrální výměra	184 687 ha
Lesnatost	32,3%
Zpracovatel	ÚHÚL, pobočka Hradec Králové

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

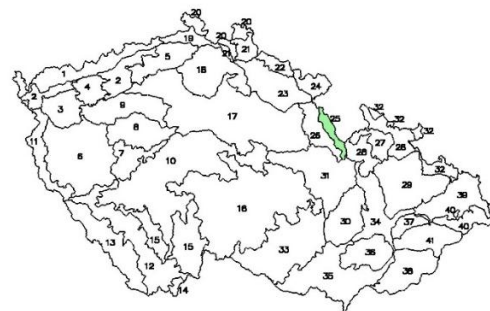
Přírodní lesní oblast PLO 24 – Sudetské mezihoří

Platnost OPRL1	2024-2043
OPRL1 schváleno MZe ČR	dne:8.12.2023 č.j.: MZE-70414/2023-16211
Katastrální výměra	58035 ha
Lesnatost	39,1 %
Zpracovatel	ÚHÚL, pobočka Hradec Králové

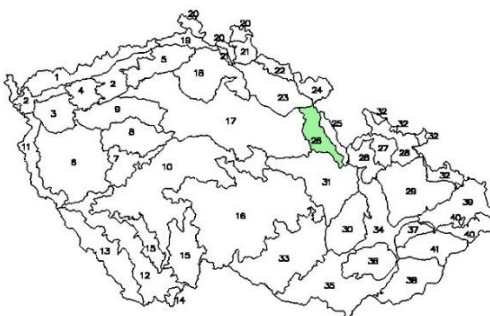
Přírodní lesní oblast PLO 25 – Orlické hory

Platnost OPRL1	2022-2041
OPRL1 schváleno MZe ČR	dne:30.11.2021 č.j.: MZE-67456/2021-16211
Katastrální výměra	38597 ha
Lesnatost	59,3 %
Zpracovatel	ÚHÚL, pobočka Hradec Králové

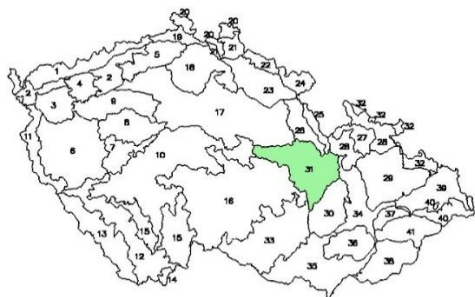
Přírodní lesní oblast PLO 26 – Předhoří Orlických hor

Platnost OPRL1	2025-2044
OPRL1 schváleno MZe ČR	dne:10.12.2024 č.j.: MZE-87015/2024-16211
Katastrální výměra	90250 ha
Lesnatost	28 %
Zpracovatel	ÚHÚL, pobočka Hradec Králové

Přírodní lesní oblast PLO 31 – Českomoravské mezihoří

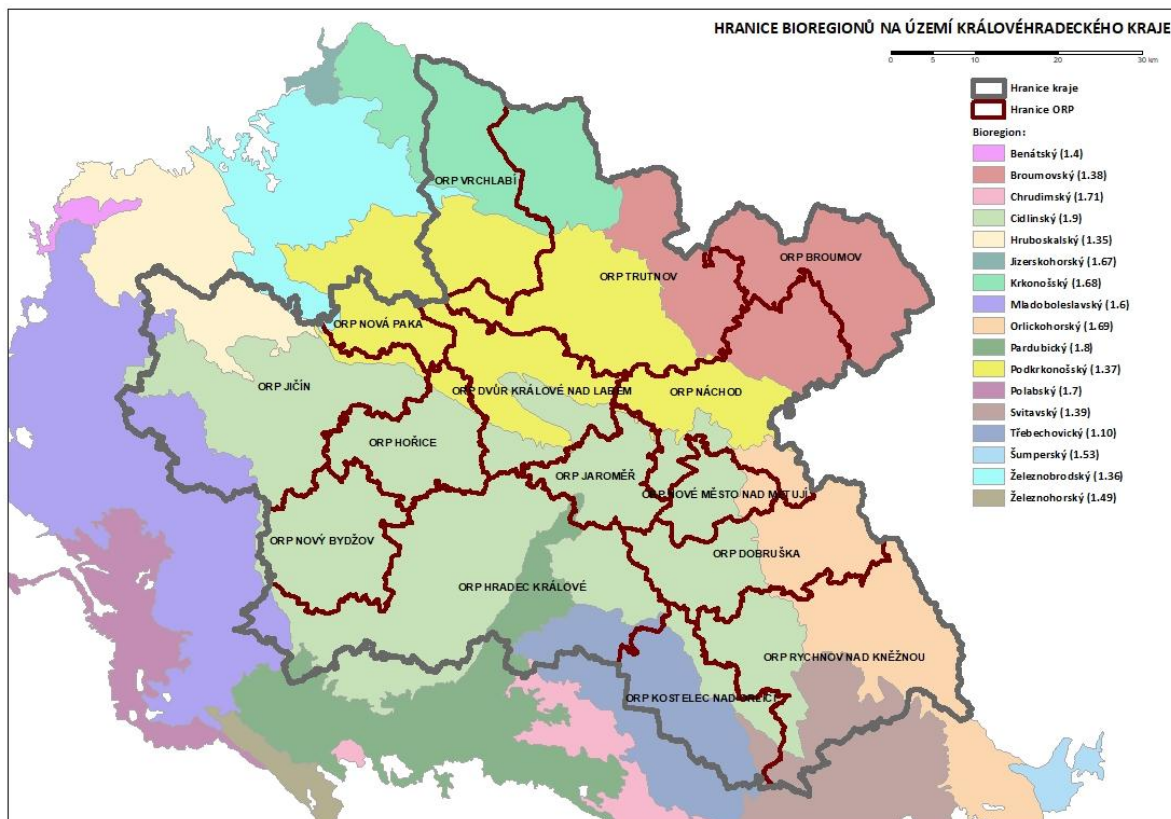
Platnost OPRL1	2023-2041
OPRL1 schváleno MZe ČR	dne:21.12.2022 č.j.: MZE-72307/2022-16211
Katastrální výměra	283422 ha
Lesnatost	30,4 %
Zpracovatel	ÚHÚL, pobočka Olomouc

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

3.22 B033 hranice bioregionů a biochor

Zdrojem informací jsou údaje pro ÚAP AOPK ČR, vlastní GIS analýza

3.22.1 Plošné zastoupení jednotlivých bioregionů v ORP Královéhradeckého kraje

ORP	plocha bioregionu v ORP (km ²)	plocha ORP (km ²)	podíl plochy bioregionu na rozloze ORP (%)	ORP	plocha bioregionu v ORP (km ²)	plocha ORP (km ²)	podíl plochy bioregionu na rozloze ORP (%)
bioregion				bioregion			
Broumov		259,06		Náchod		355,03	
Broumovský	259,06		100,000%	Broumovský	133,60		37,630%
Dobruška		278,97		Cidlinský	45,05		12,690%
Cidlinský	133,43		47,831%	Orlickohorský	37,74		10,629%
Orlickohorský	145,54		52,169%	Podkrkonošský	138,64		39,052%
Dvůr Králové nad Labem		257,82		Nová Paka		97,12	
Cidlinský	90,80		35,218%	Podkrkonošský	93,71		96,491%
Podkrkonošský	167,02		64,782%	Železnobrodský	3,41		3,509%
Hořice		192,83		Nové Město nad Metují		98,08	
Cidlinský	175,41		90,966%	Cidlinský	77,06		78,574%
Podkrkonošský	17,42		9,034%	Orlickohorský	21,01		21,426%
Hradec Králové		677,21		Nový Bydžov		214,22	
Cidlinský	489,28		72,250%	Cidlinský	214,21		99,996%
Chrudimský	1,25		0,185%	Mladoboleslavský	0,01		0,004%
Mladoboleslavský	24,46		3,611%	Rychnov nad Kněžnou		478,91	
Pardubický	90,70		13,393%	Cidlinský	132,36		27,638%
Třebechovický	71,52		10,561%	Orlickohorský	234,61		48,988%
Jaroměř		138,58		Svitavský	111,89		23,364%
Cidlinský	131,72		95,048%	Třebechovický	0,05		0,010%
Pardubický	3,36		2,427%	Trutnov		595,00	
Podkrkonošský	3,50		2,525%	Broumovský	171,75		28,866%
Jičín		596,54		Krkonošský	156,40		26,285%
Cidlinský	346,32		58,054%	Podkrkonošský	266,85		44,849%
Hruboskalský	118,08		19,794%	Vrchlabí		293,09	
Mladoboleslavský	106,45		17,845%	Krkonošský	155,82		53,164%
Podkrkonošský	20,61		3,455%	Podkrkonošský	129,38		44,144%
Železnobrodský	5,08		0,851%	Železnobrodský	7,89		2,692%

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE

PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

ORP				ORP			
bioregion	plocha bioregionu v ORP (km ²)	plocha ORP (km ²)	podíl plochy bioregionu na rozloze ORP (%)	bioregion	plocha bioregionu v ORP (km ²)	plocha ORP (km ²)	podíl plochy bioregionu na rozloze ORP (%)
Kostelec nad Orlicí		223,47					
Cidlinský	57,09		25,549%				
Svitavský	16,92		7,572%				
Třebechovický	149,45		66,879%				

Biochora je vyšší typologická (opakovatelná) jednotka biogeografického členění ČR. Biochora člení území bioregionu na menší jednotky, které mají heterogenní ráz a vyznačují se svérázným zastoupením, uspořádáním, kontrastností a složitostí kombinace skupin typů geobiocenů. Tyto vlastnosti jsou dány kombinací vegetačního stupně, substrátu a reliéfu. Biochora tedy vychází z potenciálních podmínek krajinné sféry, zpravidla se ale vyznačuje i osobitým zastoupením aktuálních biocenů. Velikost jednoho segmentu biochory bývá zpravidla v intervalu 0,5-102 km².

Na území České republiky bylo vymezeno 366 typů biochor (celkem 9 186 segmentů biochor - uzavřených polygonů). Průměrná plocha jednoho segmentu biochory je přibližně 8,6 km². V hercynské podprovincii bylo vymezeno 330 typů biochor (v polonské jen 23 typů, v západokarpatské 66 typů a v severopanonské 29 typů). V jednotlivých bioregionech bylo vymezeno 2 až 49 typů biochor a 2 až 381 segmentů biochor. Z hlediska hodnocení krajinného rázu je biochora základní jednotkou. Charakteristiky všech 366 typů biochor jsou obsahem publikace CULEK, Martin, a kol. Biogeografické členění České republiky II. díl. Kromě prvního, jsou v Královéhradeckém kraji vymezeny biochory všech vegetačních stupňů a ve všech definovaných georeliéfech.

Území Královéhradeckého kraje je charakteristické výraznou geomorfologickou a biogeografickou rozmanitostí, která se odráží ve členění kraje do několika bioregionů a jemněji definovaných biochor. Z bioregionálního hlediska spadá kraj převážně do oblasti mezofytika (středoevropské klimatické pásmo s převahou lesního vegetačního stupně), přičemž jeho severovýchodní část zasahuje do oreofytika (horského vegetačního stupně), konkrétně do subalpínského pásma Krkonoš.

Z hlediska biochorového členění (dle typologického systému Culek a kol.) lze území rozdělit na několik specifických biochor, které reflektují homogenní přírodní celky s obdobnými klimatickými, geologickými a biotickými charakteristikami. Například Krkonošský hřeben a přilehlé svahy spadají do biochory vysokohorských rulových a krystalických hornin s převažující acidofilní vegetací, zatímco nížiny kolem Hradce Králové a Třebechovic pod Orebem náleží do teplomilné doubravní biochory na spraších a štěrkopiscích.

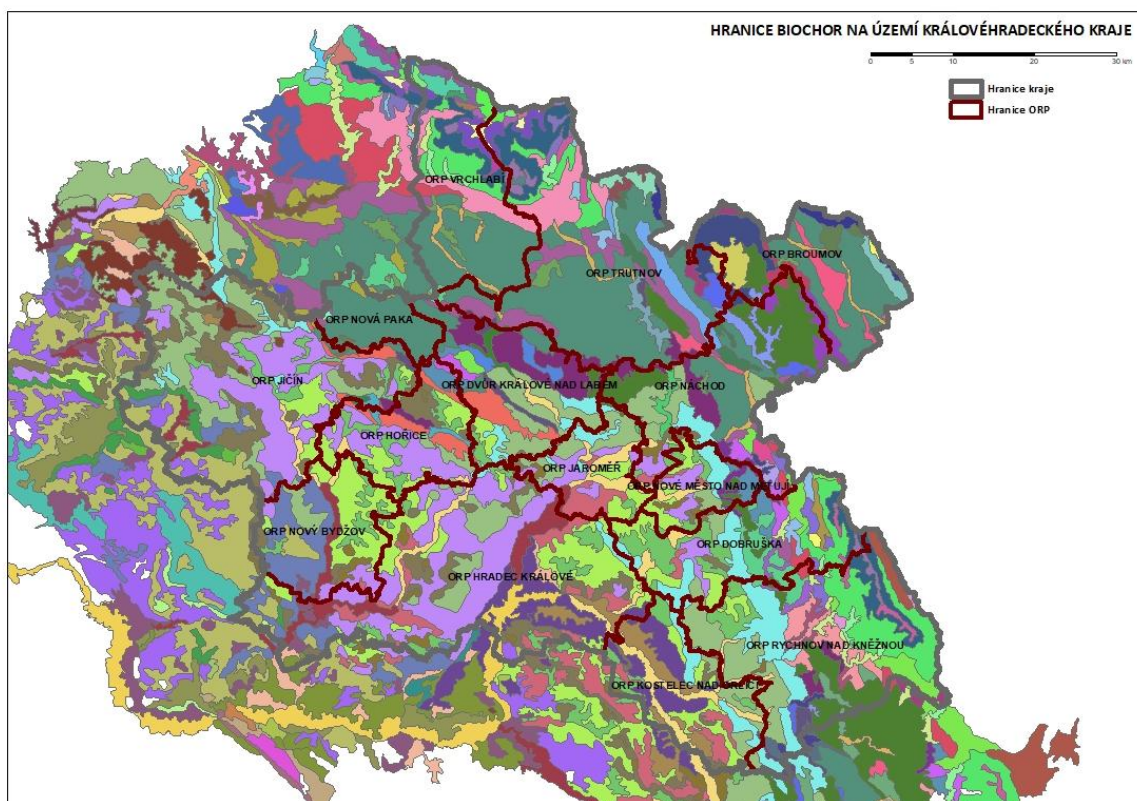
Tato ekologická diverzita se zásadně promítá nejen do přírodní krajiny a jejího managementu (včetně ochrany přírody a péče o ekosystémy), ale i do historického a současného způsobu využívání území. V horských a podhorských biochorách (např. v Orlických horách či Broumovsku) převládá extenzivní hospodaření a rekreační funkce krajiny, zatímco v nížinách dominuje intenzivní zemědělství a urbanizace. Z hlediska osídlení je patrná větší disperze sídel v ekologicky náročnějších oblastech, oproti koncentraci obyvatel v biochorách s příznivými podmínkami pro trvalé zemědělské a urbanizační využití. Systém bioregionů a biochor zároveň slouží jako důležitý nástroj pro predikci ekologických změn, plánování územního rozvoje a aplikaci principů udržitelnosti v krajinářském plánování a ochraně biodiverzity. Znalost těchto přírodních rámců umožňuje lépe porozumět prostorové diferenciaci krajiny i jejímu potenciálu pro různé typy využití.

3.22.2 Hlavní biochory v Královéhradeckém kraji

Biochora	Typický povrch / podloží	Vegetační charakter	Hlavní využití / funkce
Nížinná doubravní (sprašové polohy)	úrodné hlinité půdy	duby, habry	intenzivní zemědělství, urbanizace
Sprašově-písčité nížiny	písky, spraše	změněná vegetace	zemědělství, sídla
Podkrkonošské šotoliny	štěrkopísky	borové lesy	rekreace, extenzivní hospodaření
Broumovská kvádrová vrchovina	vápencové kvádry	acidofilní bučiny	pastviny, rekreace
Orlické a Krkonošské podhůří	rulové měsíce, svahoviny	smíšené horské lesy	turistika, lesařství
Vysoké Krkonoše – subalpín	žula, rulové horniny, kamenitá půda	kleče, alpské louky	ochrana přírody, rekreace

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Biochory na území Královéhradeckého kraje

Antropogenní reliéf převážně na drobách 3. v.s.	Pahorkatiny na kyselých metamorfitech 4. v.s.	Svahy na pestrých metamorfitech 2. v.s.
Erodované plošiny na bazickém krystaliniku 4. v.s.	Pahorkatiny na kyselých vulkanitech 4. v.s.	Svahy na pestrých metamorfitech 5. v.s.
Erodované plošiny na bazickém krystaliniku 5. v.s.	Pahorkatiny na slínech 2. v.s.	Svahy na pestrých metamorfitech 6. v.s.
Erodované plošiny na drobách 3. v.s.	Pahorkatiny na slínech 3. v.s.	Užší hlinité nivy 2. v.s.
Erodované plošiny na drobách 5. v.s.	Pahorkatiny na slínech v suché oblasti 2. v.s.	Užší hlinité nivy 3. v.s.
Erodované plošiny na kyselých metamorfitech 4. v.s.	Pahorkatiny se skalními městy na kyselých pískovcích 3. v.s.	Vlhké plošiny na kyselých horninách 3. v.s.
Erodované plošiny na kyselých metamorfitech 5. v.s.	Plošiny na kyselých štěrkopískách 2. v.s.	Vrchoviny na bazickém krystaliniku 4. v.s.
Erodované plošiny na kyselých plutonitech 3. v.s.	Plošiny na kyselých štěrkopískách 3. v.s.	Vrchoviny na drobách 4. v.s.
Erodované plošiny na kyselých plutonitech 8. v.s.	Plošiny na opukách 2. v.s.	Vrchoviny na drobách 5. v.s.
Erodované plošiny na kyselých pískovcích 3. v.s.	Plošiny na slínech 2. v.s.	Vrchoviny na kyselých metamorfitech 4. v.s.
Erodované plošiny na kyselých pískovcích 4. v.s.	Plošiny na slínech 3. v.s.	Vrchoviny na kyselých metamorfitech 5. v.s.
Erodované plošiny na opukách 3. v.s.	Plošiny na spraších 2. v.s.	Vrchoviny na kyselých pískovcích 4. v.s.
Erodované plošiny na opukách 4. v.s.	Plošiny na spraších 3. v.s.	Vrchoviny na kyselých pískovcích 5. v.s.
Erodované plošiny na opukách 5. v.s.	Plošiny na zahliněných písčích 2. v.s.	Vrchoviny na kyselých pískovcích se skalními městy 4. v.s.
Erodované plošiny na permu 4. v.s.	Plošiny na zahliněných písčích 3. v.s.	Vrchoviny na neutrálních plutonitech 4. v.s.
Erodované plošiny na pestrých metamorfitech 3. v.s.	Plošiny s pahorky na vátných písčích 2. v.s.	Vrchoviny na neutrálních plutonitech 5. v.s.
Erodované plošiny na pestrých metamorfitech 4. v.s.	Podmáčené pahorkatiny s rašeliníšti 7. v.s.	Vrchoviny na opukách 4. v.s.
Erodované plošiny na slínech 4. v.s.	Podmáčené plošiny s vrchovišti 7. v.s.	Vrchoviny na opukách 5. v.s.
Erodované plošiny na spraších 3. v.s.	Podmáčené plošiny s vrchovišti 8. v.s.	Vrchoviny na permu 4. v.s.
Erodované plošiny na spraších 4. v.s.	Podmáčené roviny na kyselých sedimentech 3. v.s.	Vrchoviny na permu 5. v.s.
Erodované plošiny na spraších 2. v.s.	Podmáčené sníženiny na bazických horninách 3. v.s.	Vrchoviny na pestrých metamorfitech 4. v.s.
Erodované plošiny na spraších 4. v.s.	Podmáčené sníženiny na bazických horninách 4. v.s.	Vrchoviny na pestrých metamorfitech 5. v.s.
Erodované plošiny na zahliněných písčích 3. v.s.	Podmáčené sníženiny na bazických horninách 5. v.s.	Vrchoviny na pískovcích se skalními městy 5. v.s.
Hlinité nivy 4. v.s.	Podmáčené sníženiny na kyselých sedimentech 2. v.s.	Výrazná údolí v bazických neovulkanitech 4. v.s.
Hornatiny na bazických neovulkanitech 5. v.s.	Podmáčené sníženiny na kyselých horninách 4. v.s.	Výrazná údolí v kyselých metamorfitech 5. v.s.
Hornatiny na kyselých vulkanitech 5. v.s.	Podmáčené sníženiny na kyselých horninách 5. v.s.	Výrazná údolí v kyselých metamorfitech 4. v.s.
Hornatiny na pískovcích se skalními městy 5. v.s.	Podmáčené sníženiny na kyselých horninách 2. v.s.	Výrazná údolí v kyselých plutonitech 5. v.s.
Hřbety na bazickém krystaliniku 5. v.s.	Podmáčené sníženiny s menšími rašeliníšti 6. v.s.	Výrazná údolí v kyselých plutonitech 6. v.s.
Hřbety na kyselých metamorfitech 6. v.s.	Podmáčené sníženiny se slatinami 3. v.s.	Výrazná údolí v kyselých pískovcích 4. v.s.
Hřbety na kyselých metamorfitech 7. v.s.	Svahy na bazickém krystaliniku 4. v.s.	Výrazná údolí v neutrálních plutonitech 4. v.s.
Hřbety na kyselých metamorfitech 8. v.s.	Svahy na bazickém krystaliniku 5. v.s.	Výrazná údolí v opukách 3. v.s.
Hřbety na kyselých plutonitech 8. v.s.	Svahy na kyselých metamorfitech 4. v.s.	Výrazná údolí v opukách 4. v.s.
Hřbety na křemencích 6. v.s.	Svahy na kyselých metamorfitech 5. v.s.	Výrazná údolí v permu 4. v.s.
Hřbety na křemencích 8. v.s.	Svahy na kyselých metamorfitech 6. v.s.	Výrazná údolí v pestrých metamorfitech 5. v.s.
Hřbety na pestrých metamorfitech 6. v.s.	Svahy na kyselých metamorfitech 7. v.s.	Výrazná údolí v pestrých metamorfitech 4. v.s.
Izolované vrchy na bazických neovulkanitech 3. v.s.	Svahy na kyselých plutonitech 5. v.s.	Výrazná údolí ve vápňitých pískovcích 3. v.s.
Izolované vrchy na bazických neovulkanitech 4. v.s.	Svahy na kyselých plutonitech 6. v.s.	Výrazná údolí ve vápňitých pískovcích 4. v.s.
Izolované vrchy na kyselých metamorfitech 8. v.s.	Svahy na kyselých plutonitech 7. v.s.	Široké hlinité nivy 2. v.s.
Ledovcové kary v kyselých plutonitech 8. v.s.	Svahy na neutrálních plutonitech 4. v.s.	
Ledovcové kary v pestrých metamorfitech 8. v.s.	Svahy na permu 3. v.s.	
Pahorkatiny na bazických neovulkanitech 4. v.s.		

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

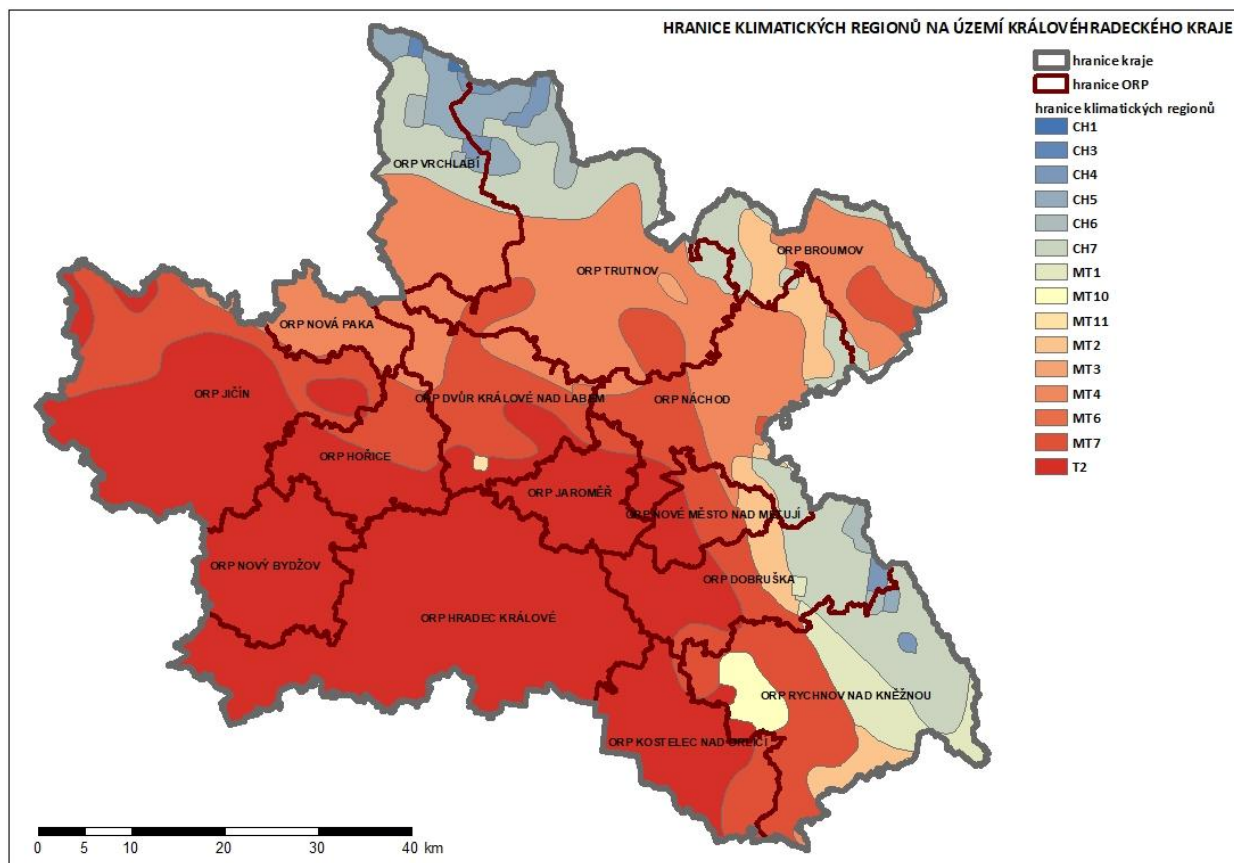
3.23 B034 hranice klimatických regionů

Zdrojem informací jsou údaje ČHMÚ, vlastní GIS analýza

Na území kraje je vymezeno 15 klimatických regionů, 6 chladných, 8 mírně teplých a 1 teplý. Nejrozsáhlejší území spadá do teplé oblasti T2, následují dvě mírně teplé oblasti MT7 a MT4. Nejmenší území zabírají dvě chladné oblasti CH1 a CH7. Charakteristika jednotlivých regionů je uvedena v tabulce.

3.23.1 Charakteristika klimatických regionů

Parametr	chladné oblasti						mírně teplé oblasti								teplé oblasti
	CH1	CH3	CH4	CH5	CH6	CH7	MT1	MT2	MT3	MT4	MT6	MT7	MT10	MT11	T2
Počet letních dnů	0-10	0-20	0-20	10-30	10-30	10-30	20-30	20-30	20-30	20-30	30-40	30-40	40-50	40-50	50-60
Počet dnů s průměrnou teplotou 10°C a více	0-80	80-120	80-120	100-120	120-140	120-140	120-140	140-160	120-140	140-160	140-160	140-160	140-160	140-160	160-170
Počet dnů s mrazem	160-180	160-180	160-180	140-160	140-160	140-160	160-180	110-130	130-160	110-130	140-160	110-130	110-130	110-130	100-110
Počet ledových dnů	60-80	60-70	60-70	60-70	60-70	50-60	40-50	40-50	40-50	40-50	40-50	40-50	30-40	30-40	30-40
Průměrná lednová teplota [°C]	-7 - -8	-7 - -8	-7 - -6	-5 - -6	-4 - -5	-3 - -4	-5 - -6	-3 - -4	-3 - -4	-2 - -3	-5 - -6	-2 - -3	-2 - -3	-2 - -3	-2 - -3
Průměrná červencová teplota [°C]	10 - 12	12 - 14	12 - 14	14 - 15	14 - 15	15 - 16	15 - 16	16 - 17	16 - 17	16 - 17	16 - 17	16 - 17	17 - 18	17 - 18	18 - 19
Průměrná dubnová teplota [°C]	0-2	0-2	2 - 4	2 - 4	2 - 4	4 - 6	5 - 6	6 - 7	6 - 7	6 - 7	6 - 7	6 - 7	7 - 8	7 - 8	8 - 9
Průměrná říjnová teplota [°C]	2 - 4	2 - 4	4 - 5	5 - 6	6 - 7	6 - 7	6 - 7	6 - 7	6 - 7	6 - 7	6 - 7	7 - 8	7 - 8	7 - 8	7 - 9
Průměrný počet dnů se srážkami 1 mm a více	140-160	120-140	120-140	120-140	140-160	120-130	120-130	120-130	110-120	110-120	100-120	100-120	100-120	90-100	90-100
Suma srážek ve vegetačním období [mm]	900-1000	600-700	600-700	500-600	600-700	500-600	500-600	450-500	350-450	350-450	450-500	400-450	400-450	350-400	350-400
Suma srážek v zimním období [mm]	600-700	400-500	400-500	350-400	400-500	350-400	300-350	250-300	250-300	250-300	250-300	250-300	200-250	200-250	200-300
Počet dnů se sněhovou pokrývkou	160-200	140-160	140-160	120-140	120-140	100-120	100-120	80-100	60-100	60-80	80-100	60-80	50-60	50-60	40-50
Počet zatažených dnů	130-150	140-150	130-150	140-150	150-160	150-160	120-150	150-160	120-150	150-160	120-150	120-150	120-150	120-150	120-140
Počet jasných dnů	30-40	30-40	30-40	30-40	40-50	40-50	40-50	40-50	40-50	40-50	40-50	40-50	40-50	40-50	40-50

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

3.23.2 Rozlohy jednotlivých klimatických regionů v ORP kraje

ORP / klimatický region	rozloha ORP (km ²)	plocha klimatického regionu v ORP (km ²)														
		CH1	CH3	CH4	CH5	CH6	CH7	MT1	MT10	MT11	MT2	MT3	MT4	MT6	MT7	T2
Broumov	251,45						59,00				33,46	1,50	126,79		30,70	
Dobruška	278,54			6,31	0,05	11,25	77,98	5,24			29,57				52,35	95,78
Dvůr Králové nad Labem	257,81									2,24			67,64	4,23	123,93	59,77
Hořice	192,83												5,42		67,15	120,26
Hradec Králové	668,59															668,59
Jaroměř	138,58														13,31	125,27
Jičín	594,54												8,83		182,92	402,80
Kostelec nad Orlicí	216,89								0,30						47,07	169,52
Náchod	348,13						41,25				49,94		155,83	0,20	78,54	22,38
Nová Paka	96,69												93,16		3,53	
Nové Město nad Metují	98,08										14,74		4,54		40,71	38,09
Nový Bydžov	213,66															213,66
Rychnov nad Kněžnou	469,27			3,46	3,69	3,17	122,02	87,64	39,58	0,00	30,51		1,87		164,10	13,22
Trutnov	589,13	1,10		18,52	37,19	25,90	122,93					5,45	312,73		65,32	
Vrchlabí	291,19	1,63	2,97	5,38	44,78	9,12	83,92						142,20		1,19	

Královéhradecký kraj se vyznačuje výraznou klimatickou pestrostí, která odráží jeho geomorfologickou členitost – od nížinných oblastí Polabí přes členité podhůří až po horské partie Krkonoš a Orlických hor. Klimatické podmínky jsou určovány především nadmořskou výškou, orientací svahů, typem reliéfu a vlivem kontinentálních a oceánských proudění.

Podle klasifikace klimatických oblastí E. Quitta (ČHMÚ) lze území kraje rozdělit na tři hlavní klimatické typy:

- **Teplá, mírně suchá oblast (T2)** – vyskytuje se zejména v jihovýchodní části kraje (např. Novobydžovsko), s dlouhým létem, mírnou zimou a častými obdobími sucha. Je vhodná pro intenzivní zemědělství, ale zároveň nejvíce ohrožená klimatickými extrémy.
- **Mírně teplá, mírně vlhká oblast (MT10)** – zasahuje většinu střední části kraje (Hradecko, Jičínsko), představuje přechodovou zónu s vyváženým poměrem srážek a teplot, vhodnou pro smíšenou zemědělskou produkci.
- **Chladná oblast (CH7)** – horské partie Krkonoš a Orlických hor. Vyznačuje se krátkým a chladným létem, dlouhou zimou a vysokými srážkami. Zde se hospodářství především extenzivně, často formou trvalých travních porostů nebo lesního hospodářství.

V agroklimatické klasifikaci je kraj rozdělen do tří hlavních regionů: teplý obilnářský (Polabí), bramborářský (Podorlicko a Podkrkonoší) a horský (Krkonoše, Orlické hory). S nadmořskou výškou klesá průměrná teplota (z 9 °C až pod 4 °C) a zvyšují se srážky (z cca 450 mm až k 1 300 mm ročně).

Klimatická změna se v regionu projevuje rostoucí teplotou (v průměru +1,2 °C za posledních 60 let), prodlužováním vegetační sezóny, častějšími epizodami sucha v nížinách a poklesem sněhové pokrývky v podhůří. Změny mají vliv na využití krajiny, hospodaření i stabilitu ekosystémů. Dochází k posunu produkčních zón (např. ústup bramborářské oblasti), změnám v hydrologickém režimu a častějším projevům extrémních jevů.

Z hlediska adaptace a plánování je nezbytné přihlížet ke klimatickým regionům při návrhu územního rozvoje, vodního hospodářství, protierozních opatření a obnovy krajinné struktury. Vhodné je také využití bioregionálního rámce pro zachování ekologické stability v klimaticky citlivých oblastech (např. Krkonošské podhůří či Podorlicko).

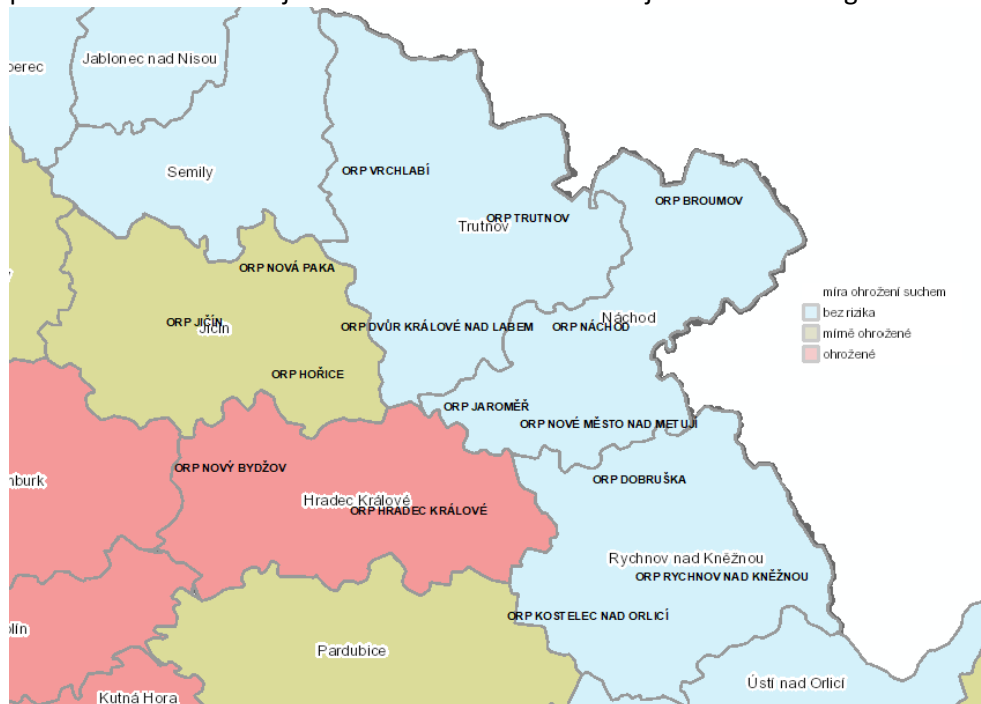
3.24 B034a regionalizace území dle míry ohrožení suchem

Zdrojem informací jsou údaje Výzkumného ústavu vodohospodářského TGM v.ú.

Hodnocení území z hlediska rizik spojených se suchem bylo provedeno v roce 2016 v rámci dílčího úkolu „Vyhodnocení vlivu sucha na užívání vod“ projektu „Sucho v krajině“, v gesci Ministerstva životního prostředí ČR. Výsledky tohoto hodnocení jsou dostupné, včetně wms dat, na webových stránkách www.suchovkrajine.cz. Z dostupných dat dále uvádíme datové výstupy pro Královéhradecký kraj.

Celkové hodnocení okresů dle míry ohrožení suchem:

Mapová kompozice znázorňuje regionalizaci České republiky podle míry ohrožení suchem, přičemž základní prostorovou jednotkou jsou správní území okresů. Z hodnocení vyplývá, že okresy **Trutnov**, **Náchod** a **Rychnov nad Kněžnou** jsou v rámci Královéhradeckého kraje klasifikovány jako bezrizikové. Okres **Jičín** je označen jako mírně ohrožený, zatímco okres **Hradec Králové** je hodnocen jako ohrožený, především vzhledem k jeho závislosti na vodních zdrojích z okolních regionů.

Vyhodnocení vlivu sucha na užívání vod

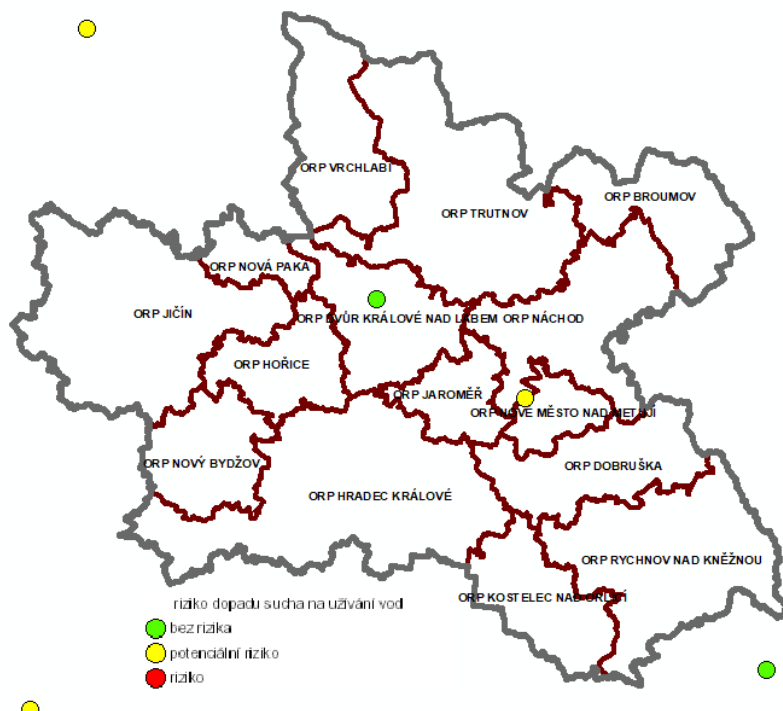
Mapová kompozice dále zahrnuje vymezení lokalit — hydrogeologických rajonů, hydrologických povodí a významných vodních nádrží — které jsou rizikové z hlediska dopadů sucha na využívání vodních zdrojů. Tyto lokality byly určeny pomocí bilančních metod, které hodnotí dlouhodobou dostupnost vodních zdrojů ve vztahu k aktuálním požadavkům na odběry vody. Lokality jsou klasifikovány jako:

- **rizikové**
- **potenciálně rizikové** (zejména tam, kde je nižší spolehlivost dat)
- **nerizikové**

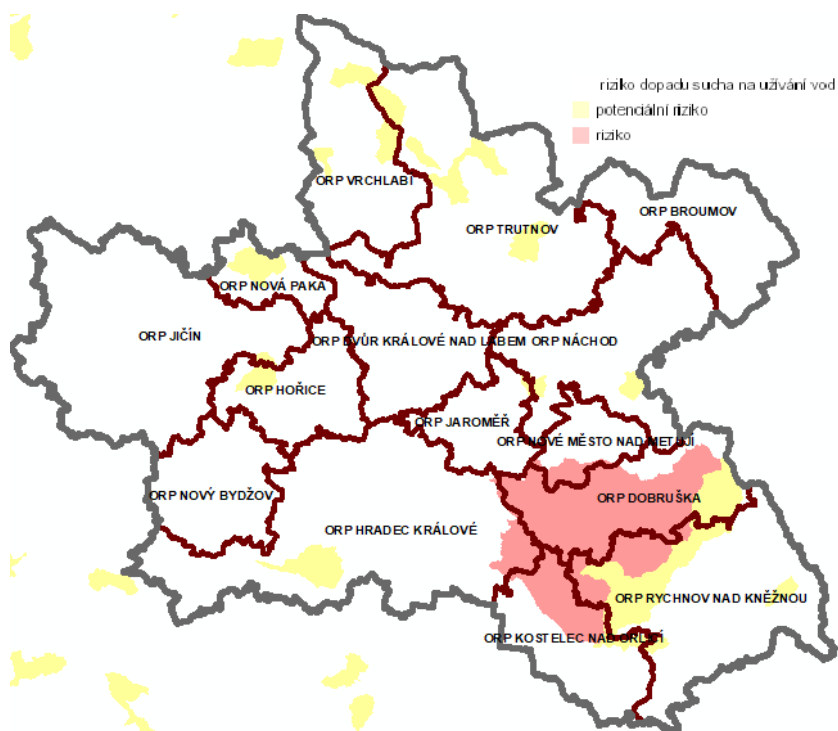
Riziko dopadu sucha na užívání významných vodních nádrží:

V Královéhradeckém kraji se toto hodnocení týká pouze dvou nádrží, a sice VN Les Království na území ORP Dvůr Králové nad Labem, která je hodnocena jako bezriziková a pak VN Rozkoš na hranici ORP Náchod a Nové město nad Metují, kde je riziko hodnoceno jako potenciální.

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

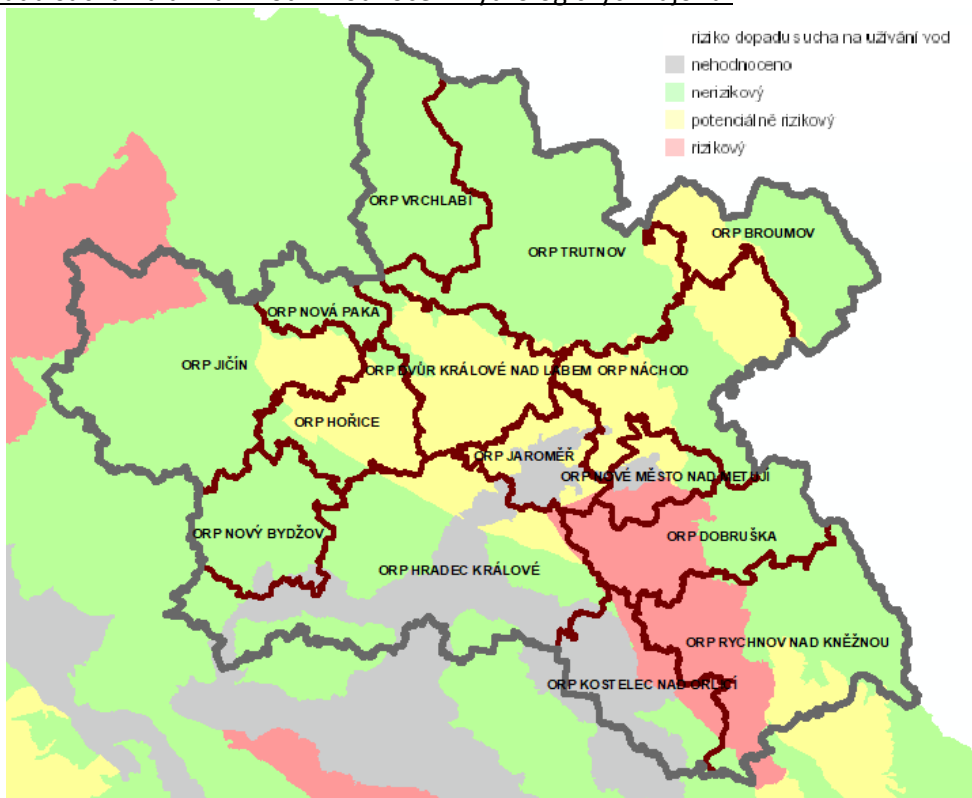

Riziko dopadu sucha na užívání vod – hodnocení hydrologických povodí:

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADSKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Riziko dopadu sucha na užívání vod – hodnocení hydrologických rajónů:

3.25 B035a počet obcí a obyvatel na území s překročeným imisním limitem

Ministerstvo životního prostředí vyhodnocuje, zda dochází na území obcí k překračování imisních limitů. Z hlediska strategických dokumentů je MŽP ČR garantem: Národního programu snižování emisí, Programů zlepšování kvality ovzduší a Střednědobé strategie zlepšení kvality ovzduší. Monitoring znečištění ovzduší ČR provádí Český hydrometeorologický ústav a údaje jsou zveřejňovány na adrese:

http://portal.chmi.cz/files/portal/docs/uoco/isko/grafroc/grafroc_CZ.html.

Nejaktuálnější data ve formátu .shp jsou pak v současné době k dispozici za rok 2024, resp. klouzavé pětileté průměry, a to na následující web adrese:

http://portal.chmi.cz/files/portal/docs/uoco/isko/ozko/ozko_CZ.html

Na základě těchto údajů, lze analyzovat území z hlediska dotčení obcí či příslušného ORP konkrétními škodlivinami, resp. určit dotčený počet obyvatel příslušné zvolené územní jednotky.

3.26 B037 další dostupné informace o území

Doplňující informace, kromě níže uvedené informace týkající se Map povodňového ohrožení, nebyly samostatně zařazeny, případné dodatečné informace jsou uvedeny přímo v textu jednotlivých kapitol.

Mapy povodňového ohrožení

Odbor ochrany vod Ministerstva životního prostředí vytvořil po dohodě s Ministerstvem pro místní rozvoj závazný limit využití území č. 4.1.121 (číslování dle Příručky Limity využití území, aktualizace 1/2015). Údaje jsou k dispozici vč. pasportu na webové adrese:

<https://geoportal.gov.cz/web/guest/eshop/gallery/#mainProductPanelId:productDetailPanelId>

4 ZJIŠTĚNÍ A VYHODNOCENÍ STAVU A VÝVOJE ÚZEMÍ, JEHO HODNOT A LIMITY VYUŽITÍ ÚZEMÍ, TO VŠE V ČLENĚNÍ ZEJMÉNA NA:

4.1 ŠIRŠÍ ÚZEMNÍ VZTAHY

Z historického hlediska se Královéhradecký kraj nachází plně na území historické země Čechy, na rozdíl například od sousedního Pardubického kraje, který zasahuje i na Moravu. V rámci krajského členění zavedeného zákonem č. 36/1960 Sb. tvořilo dnešní území Královéhradeckého kraje součást tehdejšího Východočeského kraje. Tento zákon byl sice v roce 1990 novelizován a krajské národní výbory zrušeny (zákon č. 425/1990 Sb.), nicméně zákon č. 36/1960 Sb., byť v pozměněné podobě, zůstal účinný až do přijetí nové územněsprávní struktury podle ústavního zákona č. 347/1997 Sb., kterým byly k 1. lednu 2000 vytvořeny kraje jakožto vyšší územně samosprávné celky.

Základní charakteristika Královéhradeckého kraje byla uvedena v kapitole 2 tohoto textu. Z hlediska širších územních vztahů je vhodné doplnit, že Královéhradecký kraj sousedí na území České republiky s následujícími kraji:

- **Liberecký kraj** – konkrétně správní obvody obcí s rozšířenou působností (ORP) Jilemnice, Semily a Turnov,
- **Středočeský kraj** – ORP Mnichovo Hradiště, Mladá Boleslav, Nymburk, Poděbrady a Kolín,
- **Pardubický kraj** – ORP Přelouč, Pardubice, Holice, Vysoké Mýto, Ústí nad Orlicí a Žamberk.

Významným faktorem širších územních vztahů je **metropolitní propojení měst Hradec Králové a Pardubice**, které spolu s okolními obcemi tvoří **Hradecko-pardubickou aglomeraci** s více než 335 tisíci obyvateli. Tato oblast je cílovým územím **Strategie integrované územní investice (ITI Hradecko-pardubické aglomerace)**, jejímž cílem je koordinovaný rozvoj území zejména v oblastech dopravy, školství, zdravotnictví, inovací a životního prostředí.

Severovýchodní hranici Královéhradeckého kraje tvoří státní hranice s Polskou republikou, a to v rámci ORP Vrchlabí, Trutnov, Broumov, Náchod, Dobruška a Rychnov nad Kněžnou. Vzhledem k morfologii terénu (Krkonoše, Broumovsko, Orlické hory) a historickému vývoji není v této části území vytvořena výrazná přeshraniční funkční provázanost. Přesto je oblast součástí **Euroregionu Glacensis**, který podporuje spolupráci v oblasti dopravy, životního prostředí, cestovního ruchu, kultury a krizového řízení. Státní hranice prochází územím **Krkonošského národního parku** (v ORP Vrchlabí a Trutnov) a **CHKO Broumovsko** (v ORP Broumov) a pokračuje dále po hřebeni **Orlických hor**. Přeshraniční dopravní spojení zajišťují především:

- silnice I. třídy:
 - **I/37** (hraniční přechod Královec – Lubawka),
 - **I/33** (hraniční přechod Náchod – Kudowa-Zdrój),
- železniční tratě:
 - **č. 043** (Královec – Lubawka),
 - **č. 026** (Meziměstí – Mieroszów).

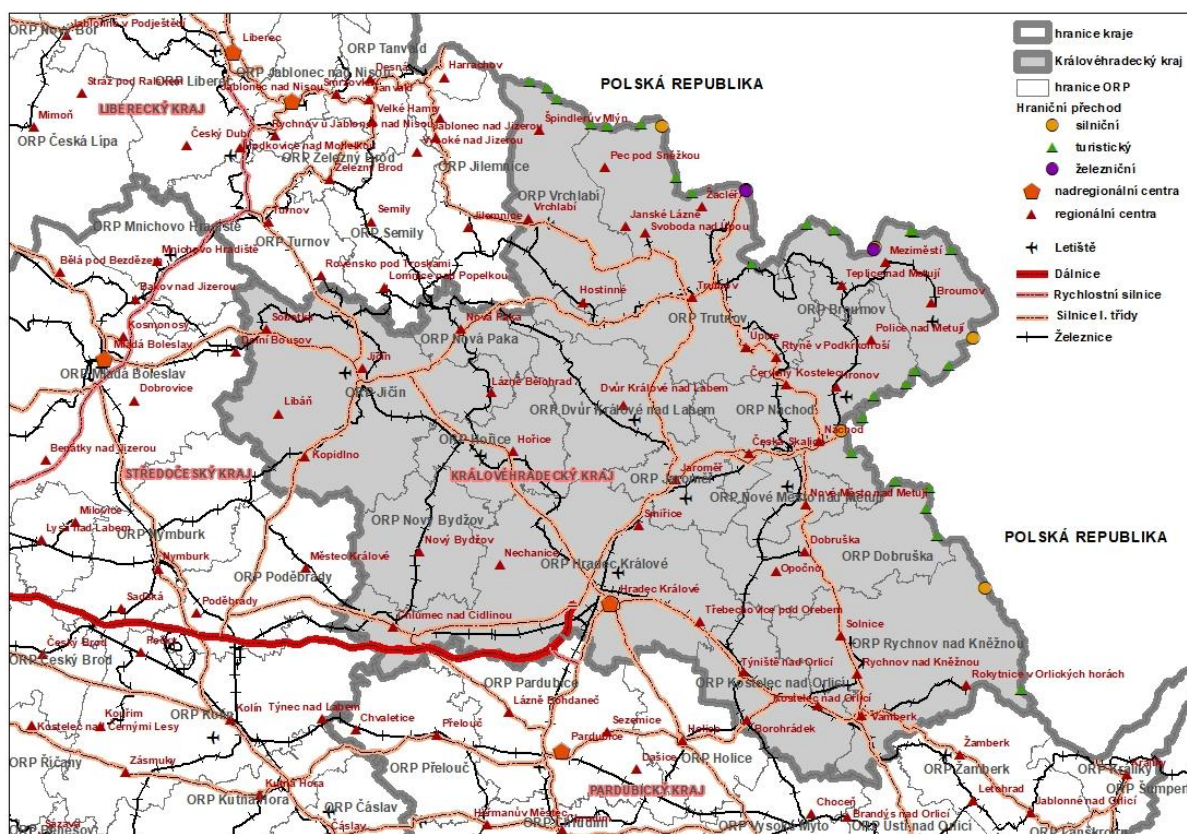
Spojení s ostatními českými kraji je zajišťováno:

- směrem na Středočeský kraj především dálnicí **D11**, která po plánovaném prodloužení zlepší napojení na Polsko (přes ORP Hradec Králové, Jaroměř, Dvůr Králové nad Labem a Trutnov),
- směrem na Liberecký kraj silnicí **I/35**, která bude v budoucnu nahrazena dálnicí **D35**,
- doplněno **hustou sítí silnic I. třídy a železniční infrastrukturou**, včetně napojení na koridory železniční dopravy (1. a 3. tranzitní koridor),
- významný je také železniční uzel **Pardubice**, zajišťující rychlé spojení s Prahou, Brnem a dalšími regiony.

Z hlediska **letecké dopravy** využívá Královéhradecký kraj primárně **Mezinárodní letiště Václava Havla Praha**, v turistické sezóně pak také **letiště Pardubice**, které umožňuje částečnou charterovou obsluhu.

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Obrázek dokládá výše popsané vazby na okolní regiony.

Z pohledu **územně analytických podkladů** Královéhradeckého kraje je nezbytné sledovat **vlivy širších územních vztahů na rozvoj kraje**, a to ve vazbě na sousední regiony, přeshraniční spolupráci i nadřazené koncepční dokumenty:

- **Politika územního rozvoje ČR** definuje rozvojové osy a oblasti, které Královéhradeckého kraje zasahují (např. osa OS5: Praha–Hradec Králové–Trutnov–hranice ČR/Polsko).
- Území kraje je součástí **eurometropolitní spolupráce (Euroregion Glacensis)**, která podporuje integrovaný přístup v oblasti územního plánování a ochrany krajiny.
- Zásadní jsou **mezikrajské vazby v dopravní a technické infrastruktuře**, zejména plánovaná dálnice D35, modernizace železničních tratí a elektrizační propojení na úrovni vysokého napětí.
- **Vodohospodářské vztahy** přesahují krajské hranice (povodí Labe, Orlice, Metuje) a vyžadují koordinaci zejména v oblasti protipovodňové ochrany a zadržování vody v krajině.
- Sledována je také **dostupnost veřejných služeb a dojížděkové vazby**, které vytvářejí přirozené funkční regiony přesahující správní hranice krajů (např. oblast aglomerace Hradec Králové–Pardubice).

Širší územní vztahy Královéhradeckého kraje jsou tedy formovány nejen historickými a geografickými předpoklady, ale také současnými strategickými dokumenty, přeshraničními vazbami, územními limity a požadavky na koordinovaný rozvoj území v rámci České republiky i Evropské unie.

V některých tematických mapách (např. hydrologických nebo v souvislosti s rozšířeními funkčními vazbami, jako je zásobování pitnou vodou, ochrana přírody, dopravní koridory apod.) **může být Královéhradecký kraj nepřímo propojen s krajem Vysočina**. Například:

- Povodí horní Sázavy **zasahuje z Kraje Vysočina až k hranici Pardubického kraje** a tím i do širších environmentálních nebo vodohospodářských vztahů Královéhradeckého kraje,
- některé **vazby v zásobování energiemi** nebo **přeshraniční koridory** mohou mít nadregionální dosah.

4.2 PROSTOROVÉ A FUNKČNÍ USPOŘÁDÁNÍ ÚZEMÍ

Prostorové a funkční uspořádání území Královéhradeckého kraje je výsledkem dlouhodobého vývoje krajiny, sídelní struktury i hospodářských aktivit, přičemž reflektuje jak fyzickogeografické předpoklady území, tak požadavky vyplývající z územně plánovací činnosti. Tento proces je součástí udržitelného rozvoje území, v němž se hledá rovnováha mezi ochranou hodnot území, hospodářským růstem a kvalitou života obyvatel.

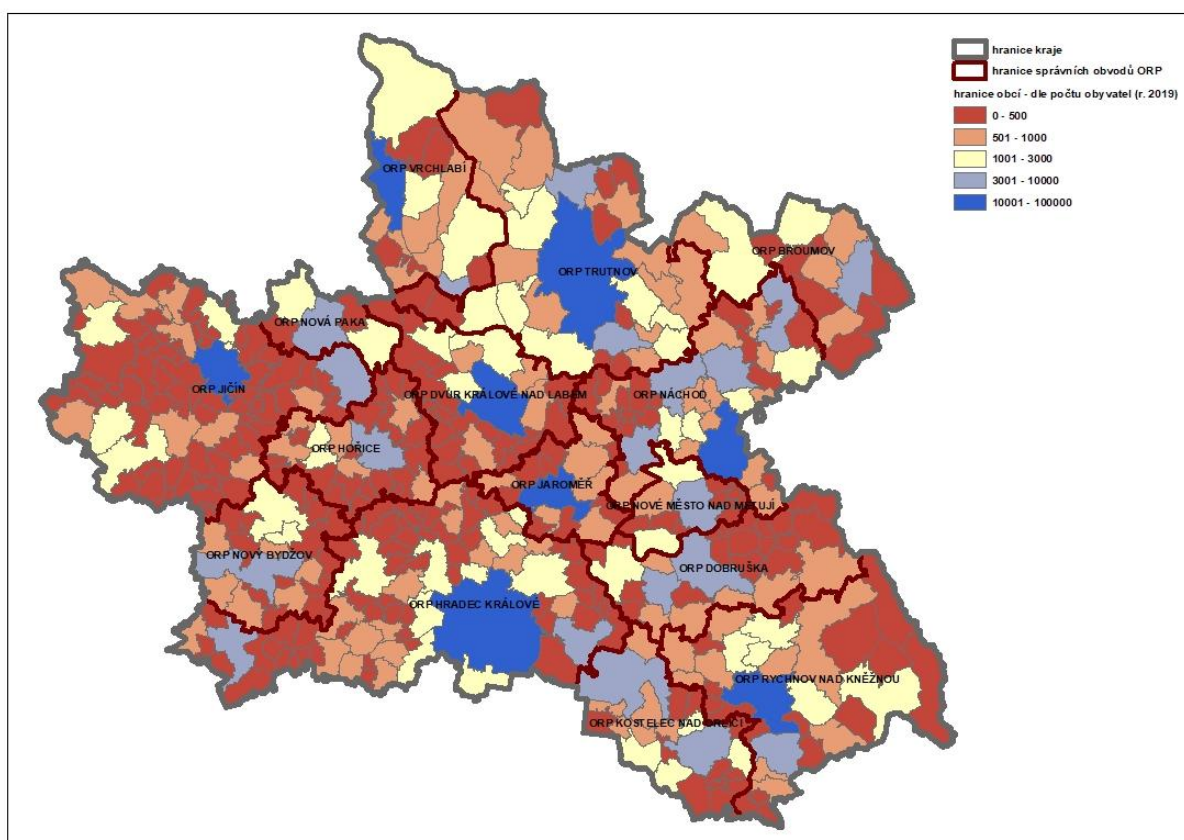
Geografické a sídelní předpoklady

Královéhradecký kraj se vyznačuje výrazně členitým reliéfem a pestrá krajina – od Polabské nížiny v jihozápadní části po horské oblasti Krkonoš a Orlických hor na severu a severovýchodě. Tato různorodost se promítá do nehomogenní sídelní struktury a rozdílných rozvojových podmínek jednotlivých částí kraje.

Dominantní roli v sídelní struktuře hrají města **Hradec Králové, Trutnov, Náchod, Jičín a Rychnov nad Kněžnou**, která plní funkci spádových center osídlení, zaměstnanosti a služeb. V zázemí těchto center se projevují suburbanizační procesy, zejména výstavbou rodinných domů v příměstských obcích a zvyšujícími se dojížděkovými vazbami.

Kraj má vysoký podíl malých obcí. Obce do 500 obyvatel tvoří v Královéhradeckém kraji přibližně **60,3 %** ze všech obcí, což je mírně nad úroveň České republiky (**55,2 %**). V mezikrajském srovnání se kraj řadí mezi regiony s vyšším zastoupením malých obcí (po kraji Vysočina a dalších vybraných krajích). Nejvyšší zastoupení malých obcí je v ORP **Jičín (78,5 %)**, **Hořice (73,2 %)** a **Dvůr Králové nad Labem (71,8 %)**. Naopak v některých ORP převažují populačně významnější sídla – zejména v ORP **Vrchlabí a Trutnov**, kde je koncentrace obyvatelstva do hlavních sídel vyšší. [DOPLNIT: co vyjadřují hodnoty 32,1 % a 30,5 %, definice ukazatele a zdroj].

Tyto údaje jsou zobrazeny na následujícím kartogramu:

Územní plánování jako nástroj uspořádání území

Funkční a prostorové uspořádání sídel je regulováno prostřednictvím územně plánovací činnosti. Územní plánování vytváří předpoklady pro udržitelný rozvoj soustavným a komplexním řešením účelného využití

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

a prostorového uspořádání území s cílem dosažení obecně prospěšného souladu veřejných a soukromých zájmů na rozvoji území. Priority územního plánování směřují k vyváženému vztahu mezi podmínkami pro příznivé životní prostředí, hospodářský rozvoj a soudržnost společenství obyvatel.

Územní plánování se řídí soustavou nástrojů, z nichž zásadní roli hrají zejména:

- **Politika územního rozvoje ČR (PÚR ČR)** – stanoví strategii územního rozvoje v republikových a nadregionálních souvislostech, vymezuje rozvojové osy, oblasti a koridory dopravní a technické infrastruktury. Je závazná pro pořizování ZÚR a pro územně plánovací činnost na nižších úrovních. **[AKTUALIZOVAT: přesné znění PÚR, číslo aktualizace a datum účinnosti k datu zpracování].**
- **Zásady územního rozvoje Královéhradeckého kraje (ZÚR KHK)** – představují krajskou strategii prostorového rozvoje. Vymezují plochy a koridory nadmístního významu (dopravní, energetické, rekreační aj.) a stanovují kritéria a podmínky jejich využití. ZÚR zajišťují návaznost územních plánů obcí. Byly vydány dne 16. 11. 2011; následně proběhly aktualizace (např. č. 1, č. 2, č. 4 a č. 5). V době zpracování probíhá převod dokumentace do jednotného standardu (**změna č. 6**) a připravují se další věcné úpravy (**změna č. 7**).
- **Územně plánovací dokumentace obcí** – k datu **1. 1. 2025** má platný územní plán většina obcí Královéhradeckého kraje, tj. více než **93 %** z celkového počtu **448 obcí**. Zbývající obce jsou v procesu pořízení územně plánovací dokumentace nebo aktualizace. Územní plány konkretizují funkční využití území a podmínky pro jeho rozvoj na místní úrovni.

4.3 STRUKTURA OSÍDLENÍ

Sídelní struktura Královéhradeckého kraje se historicky formovala především v povodí Labe a dalších vodních toků, tedy v návaznosti na úrodné zemědělské oblasti. Výhodná poloha území na křižovatce obchodních cest (zejména směrem na Slezsko a Polsko) mu od počátku propůjčovala strategický význam a vedla k časnému osídlení, o čemž svědčí četné archeologické nálezy. Důležitost území dále vzrostla se vznikem královských měst jako Hradec Králové, Jaroměř, Dvůr Králové nad Labem, Nový Bydžov a Trutnov, a dalších významných sídel včetně Jičína, Náchoda či Broumova.

Rozvoj ovlivnilo působení královské moci (věnná města), církve (např. Broumovský klášter) i šlechty (Pernštejnové, Valdštejnové aj.). Důležité milníky představovaly husitské války, třicetiletá válka, rekatolizace a tereziánsko-josefínské reformy. Od 18. století se v kraji rozvíjel průmysl (textilní, sklářský, strojírenský) a těžba (uhlí, rudy), což vedlo ke zrychlení urbanizace. Hradec Králové se z pevnosti postupně transformoval v moderní město a stal se krajským, správním a hospodářským centrem.

V současnosti se struktura osídlení vyvíjí v závislosti na přírodních podmínkách, atraktivitě území, dostupnosti služeb a regionální ekonomice. Hierarchii sídel určuje správní členění (448 obcí, z toho 15 ORP a 35 pověřených obcí) i charakter sídelních funkcí – správní, pracovní a vybavenostní. Pro účely analytického vyhodnocení se využívá metodika Ministerstva pro místní rozvoj pro vymezování vyšších, středních a nižších center osídlení.

Centra osídlení jsou seřazena podle **kategorií A–G**, které odrážejí význam sídla z hlediska jeho správní role, občanské vybavenosti a pracovních příležitostí:

Kategorie A – nadregionální centrum

- Hradec Králové

Kategorie B – (není v kraji zastoupena)

Kategorie C – regionální centra (bývalá okresní města)

- Jičín
- Náchod
- Trutnov

Kategorie D – centra s nadmístním významem

- Dvůr Králové nad Labem
- Rychnov nad Kněžnou

Kategorie E – mikroregionální centra

- Hořice
- Jaroměř
- Nová Paka
- Nové Město nad Metují
- Nový Bydžov

Kategorie F – subregionální centra

- Broumov
- Borohrádek
- Červený Kostelec
- Česká Skalice
- Dobruška
- Chlumec nad Cidlinou
- Hořice

- Hronov
- Kopidlno
- Kostelec nad Orlicí
- Lázně Bělohrad
- Sobotka
- Úpice
- Vrchlabí

Kategorie G – lokální centra / menší vybavená sídla

- Adršpach
- Hostinné
- Meziměstí
- Mladé Buky
- Nechanice
- Opočno
- Police nad Metují
- Rokytnice v Orlických horách
- Rtně v Podkrkonoší
- Smiřice
- Solnice
- Svoboda nad Úpou
- Teplice nad Metují
- Týniště nad Orlicí
- Žacléř

Oproti dřívějšímu členění došlo v aktualizaci sídelní struktury ke **zpřesnění vymezení center na základě revidované metodiky MMR**. Nově byl vytvořen kompletní přehled center dle kategorií A až G. Některá sídla, která byla v předchozím hodnocení považována za subregionální centra (např. Adršpach, Kvasiny), již v novém systému jako centra nefigurují, případně jsou uvedena v nižší kategorii.

Zhodnocení sídel, která nově nejsou centry osídlení

- **Kvasiny:** V předchozím období byl význam obce výrazně ovlivněn koncentrací průmyslové výroby (Škoda Auto). Přestože zůstává významným pracovním místem, nesplňuje komplexní požadavky na sídlo centra osídlení – chybí dostatečná vybavenost, služby a správní funkce. Sídlo má ovšem silnou monofunkční roli.
- **Adršpach:** Obec má vysokou turistickou atraktivitu, nicméně postrádá významnější občanskou vybavenost a širší pracovní trh. Nově je zařazena do nejnižší kategorie (G), přičemž dříve byla hodnocena jako subregionální centrum.

Naopak dle nových kritérií byla v systému struktury osídlení identifikována další subregionální či lokální centra, a to: Borohrádek (F), Hostinné (G), Kopidlno (F), Lázně Bělohrad (F), Meziměstí (G), Mladé Buky (G), Nechanice (G), Opočno (G), Police nad Metují (G), Rokytnice v Orlických horách (G), Rtyň v Podkrkonoší (G), Smiřice (G), Solnice (G), Svoboda nad Úpou (G), Teplice nad Metují (G), Týniště nad Orlicí (G) a Žacléř (G).

Dále v Královéhradeckém kraji působí řada dobrovolných svazků obcí, které umožňují obcím efektivněji vykonávat své veřejné úkoly a zajišťovat společné zájmy. Tyto svazky jsou právními osobami vzniklými na základě § 49 až 54 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení). Mezi běžné oblasti jejich činnosti patří například rozvoj infrastruktury, životní prostředí, školství, kultura či sociální služby. Svazky obcí jsou zapsány do veřejného rejstříku vedeného krajským úřadem, který rovněž eviduje jejich stanovy a změny těchto dokumentů. Aktuální seznam dobrovolných svazků obcí v Královéhradeckém kraji je k dispozici na webových stránkách krajského úřadu.

V Královéhradeckém kraji působí 15 místních akčních skupin (MAS), které se zaměřují na rozvoj venkova metodou komunitně vedeného místního rozvoje (CLLD) dle principů LEADER. MAS jsou nezávislá společenství složená zástupců veřejné správy, podnikatelského sektoru, neziskových organizací a občanů. Jejich hlavním cílem je zlepšení kvality života a životního prostředí ve venkovských oblastech prostřednictvím realizace integrovaných strategií místního rozvoje.

MAS v Královéhradeckém kraji se zaměřují na široké spektrum témat, včetně:

- rozvoje venkova
- podnikání a lokální ekonomiky
- vzdělávání a sociální integrace
- životního prostředí a zemědělství
- rozvoje služeb a infrastruktury

Seznam všech 15 MAS v Královéhradeckém kraji včetně kontaktních informací je dostupný na webových stránkách kraje.

4.4 SOCIODEMOGRAFICKÉ PODMÍNKY A BYDLENÍ

Charakteristika vstupních údajů

Pro hodnocení vývoje jednotlivých ukazatelů v čase je vždy stanoveno orientační **časové období**, ve kterém měly být jednotlivé indikátory srovnávány a sledovány:

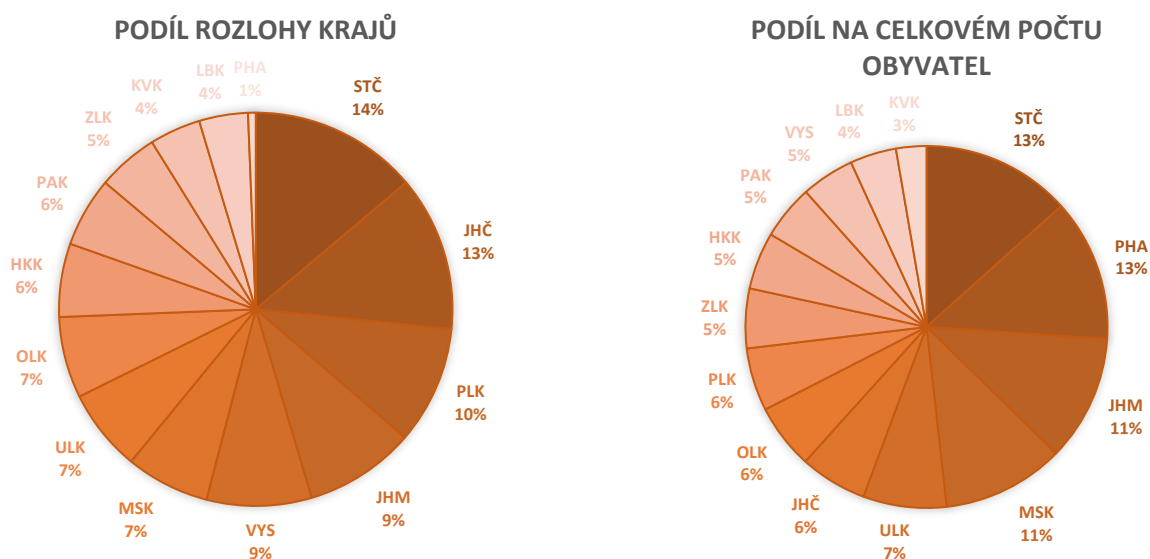
- Nejčastěji se jedná o vývoj demografických procesů a jevů po roce 1970 do současnosti (tzn. vždy do data, kdy jsou údaje naposledy oficiálně publikované).
- V některých srovnávacích analýzách vývoje populační velikosti budou použita i data starší.
- Velmi důležité je intercensální období let 1991–2001–2011–2021. Výsledky sčítání lidu v uvedených rocích jsou považovány za velmi důvěryhodné a desetiletá perioda je poměrně reprezentativní pro stanovení aktuálních vývojových tendencí a trendů. Cenzy slouží jako korekce dlouhodobých chyb běžné evidence a poskytuje řadu zejména strukturálních charakteristik obyvatelstva.
- Kromě dat ze sčítání lidu jsou významnými zdroji informací data z průběžné evidenční statistiky obyvatelstva Českého statistického úřadu a jejich krajských reprezentací. Především je možné využít běžné evidence přirozené měny a migrace.

Základní demografické znaky kraje a jejich porovnání v rámci ČR

Královéhradecký kraj má v rámci krajského systému České republiky specifické postavení. S rozlohou 4 758 km² je devátým největším krajem, přičemž menší jsou již jen Pardubický, Zlínský, Karlovarský, Liberecký kraj a Hlavní město Praha. Podíl kraje na celkové rozloze státu činí 6 %.

Počtem obyvatel se kraj řadí až na desáté místo – s 556 949 obyvateli (k 31. 12. 2023) představuje pouze 5,12 % populace Česka, tedy ještě méně, než odpovídá jeho podílu na rozloze. Nejlidnatější kraje – Středočeský, Moravskoslezský a Hlavní město Praha – mají přibližně o 700 tisíc obyvatel více. Naopak nejméně lidnatý Karlovarský kraj má zhruba o 250 tisíc obyvatel méně.

4.4.1 Graf: Podíly jednotlivých krajů ČR na rozloze státu a počtu obyvatel (k 31. 12. 2023)

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

4.4.2 Tabulka: Podíl krajů na celkovém počtu obyvatelstva v České republice v roce 2023

	počet obyvatel k 31. 12. 2023	podíl na celkovém počtu (%)
Česká republika	10 900 555	100,0
Hlavní město Praha	1 384 732	12,7
Jihočeský kraj	654 505	6,0
Jihomoravský kraj	1 226 749	11,3
Karlovarský kraj	295 077	2,7
Kraj Vysočina	517 960	4,8
Královéhradecký kraj	556 949	5,1
Liberecký kraj	450 728	4,1
Moravskoslezský kraj	1 189 204	10,9
Olomoucký kraj	632 864	5,8
Pardubický kraj	530 560	4,9
Plzeňský kraj	613 374	5,6
Středočeský kraj	1 455 940	13,4
Ústecký kraj	811 169	7,4
Zlínský kraj	580 744	5,3

Zdroj: ČSÚ

Z hlediska hustoty zalidnění se Královéhradecký kraj řadí na deváté místo mezi kraji České republiky. K 31. 12. 2023 zde žilo v průměru 117 obyvatel na km². Podobnou hustotu vykazují také Olomoucký kraj (120 obyvatel/km²) a Pardubický kraj (117 obyvatel/km²). Celostátní průměr činí 138 obyvatel na km². Nejvyšší hodnoty dlouhodobě vykazují Hlavní město Praha (2 790 obyvatel/km²) a Moravskoslezský kraj (218 obyvatel/km²).

Počtem obcí (448) se Královéhradecký kraj umísťuje na sedmém místě. Více obcí mají kraje Středočeský, Vysočina, Jihomoravský, Jihočeský, Plzeňský a Pardubický.

Rozmístění a sídelní struktura Královéhradeckého kraje

Rozbory sídelní hierarchie se převážně věnují strukturalizaci na základě typologie obcí. Také se užívá termínu status obce, což je důsledek toho, že se sídelními jednotkami velmi intenzivně pracuje státní správa. Protože i národní statistika pracuje významně pro státní správu, budeme se řídit její terminologií, která se přece jenom částečně rozchází s metodickými přístupy v oblasti akademické. Nebudeme se tak zabývat definicemi ani rozdíly základních sídelních jednotek³, katastrálních území, částí obcí, městskými částmi či obvody, sídelními lokalitami, urbanistickými obvody atd. Za základní prostorovou jednotku budeme považovat obec, která může, ale nemusí mít další doplnění o typ statusu. Těmi jsou městys, město, statutární město, hlavní město nebo vojenský újezd. Pokud se pokusíme hodnotit prostorovou hierarchii, tak je v mnoha případech vhodnější využít v sídelní problematice velikostní kritérium. Všechny obce na území našeho státu tak můžeme strukturalizovat do deseti velikostních kategorií obcí podle počtu obyvatel.

V Česku bylo ke konci roku 2006 celkem 559 (už 594 ke konci roku 2007) měst podle legislativního přístupu, kdy statut města ve státě udělují odpovědné osoby (dnes v ČR předseda Poslanecké sněmovny). V tomto počtu bylo jedno hlavní město a 23 statutárních měst. Dále bylo 123 městysů, 5 vojenských újezdů a ostatních obcí bylo 5 561. Počátkem roku 2012 bylo v České republice 598 měst, 210 městysů a 5 443 ostatních obcí.

K **1. 1. 2015** se zvýšil počet měst na 602 (včetně hlavního města a 25 statutárních), městysů na 220, počet ostatních obcí se snížil na 5 431, počet vojenských újezdů se nezměnil (celkem 5). Celkový počet územních jednotek LAU 2 byl k 1. 1. 2015 v České republice 6253 (od poslední aktualizace nárůst o 2 nové obce ve Zlínském kraji). K **1. 1. 2017** se počet měst zvýšil na 604. Počet statutárních měst je k tomuto datu v České republice 26 a městysů 223. Počet ostatních obcí se snížil na 5 405. Od 1. 1. 2016 jsou na území státu čtyři vojenské újezdy. Celkový počet územních jednotek LAU 2 byl k 1. 1. 2017 6 258. K **1. 1. 2021** se zvýšil počet

³ **Základní sídelní jednotka (ZSJ)** je skladebnou částí sídelního útvaru, je určena pro prostorovou identifikaci a sledování sociálně-ekonomických a územně-technických jevů přímo vázaných na osídlení. Soubor ZSJ pokrývá beze zbytku území celého státu. ZSJ se ve vybraných obcích městského charakteru nazývají *urbanistické obvody*, jsou charakterizovány shodným funkčním využitím většiny objektů a jejich soubory vyplňují beze zbytku plochu všech katastrálních území příslušného města. V ostatních obcích se ZSJ nazývají *sídelní lokality* a zahrnují pouze zastavěné části katastrálního území. Jsou tvořeny samostatnými seskupeními obytných objektů včetně území upraveného pro potřeby sídla a jsou vzájemně odděleny buď nezastavěnou plochou, nebo hranicí katastrálního území.

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

měst na 608, městysů na 228, počet ostatních obcí se snížil na 5 395. Nejnovější dostupná data k **1. 1. 2025** uvádějí 610 měst, z toho 27 statutárních, a 232 městysů. Celkový počet obcí (LAU 2) zůstává 6 258.

K 1. 1. 2014 bylo ze 448 obcí Královéhradeckého kraje celkem 10 městysů, jedno statutární město (Hradec Králové), 47 měst a 390 ostatních obcí. K 1. 1. 2015 je již v kraji 11 městysů (změněn statut obce Velký Vřešťov), 47 měst, 1 statutární město a 389 obcí. K 1. 1. 2017 bylo ze 448 obcí Královéhradeckého kraje celkem jedno statutární město (Hradec Králové), 12 městysů (změněn statut obce Žernov), 48 měst a 387 ostatních obcí. K 1. 1. 2021 se počet obcí ani jejich status nezměnil. K 1. 1. 2025 se zvýšil počet městysů na 13 (změněn statut obce Choustníkovo Hradiště). Váha počtu měst⁴ je 9,3 %, tedy mírně nižší, než by odpovídalo populační velikosti kraje a celkovému počtu měst v republice (9,6 %). Absolutně největší počet měst má sice Středočeský kraj (86), ale v relativně vyjádřené váze početního zastoupení na území jednotlivých krajů vedou kraje Karlovarský (38 měst z celkového počtu 134 obcí) a Liberecký (39 měst z celkového počtu 215 obcí), když nejnižší relativní četnost mají kraje Vysočina (35 měst z celkového počtu 704 obcí, tzn. 5 % měst) a právě Středočeský (84 měst z celkového počtu 1144 obcí, tj. 7,3 %).

Vzhledem k velkému počtu obcí je sídelní struktura v kraji nejen velmi pestrá, ale i značně roztržštěná s vyšší mírou koncentrace obyvatel. K roztržštěnosti a velikým rozdílům přispělo zejména posledních 30 let, kdy došlo ke státem chtěné silné centralizaci obcí především v letech 1971 (692) až 1989, kdy byl počet obcí kraje nejmenší (298). Tento pokles počtu obcí o 57 % byl výrazně nad celorepublikovým průměrem (pokles o 45 %). Silnější centralizace probíhala pouze v krajích Moravskoslezském a Plzeňském. Složitost utváření sídelní struktury státu byla umocněna protichůdným procesem dezintegrace obcí od roku 1990, která však trvala v podstatě pět let. V Královéhradeckém kraji bylo na počátku 70. let minulého století 508 obcí, následným procesem integrování obcí se snížilo na pouhých 302 obcí v roce 1989. Od poloviny 90. let 20. století se počet obcí Královéhradeckého kraje stabilizoval okolo počtu 450. Takto nevyvážené procesy ovlivněné výhradně vnějšími krátkodobými a často silnými vlivy lze vyhodnocovat velice složitě, zvláště když si uvědomíme, že součástí administrativního členění států jsou poměrně časté územní úpravy.

4.4.3 Tabulka: Sídelní hierarchie krajů České republiky k 31. 12. 2023

	rozloha (km ²)	hustota obyvatel na 1 km ²	obcí celkem	z toho		míra hustoty obcí (MHO)	počet obyv. v obcích se statutem města	stupeň urbanizace (%)
				status města	status městyse			
ČESKÁ REPUBLIKA	78 871	138,2	6258	610	232	7,9	7 482 198	51,5
Hlavní město Praha	496	2790,6	1	1	-	0,2	1 384 732	100,0
Jihočeský kraj	10 058	65,1	624	56	23	6,2	415 198	35,2
Jihomoravský kraj	7 188	170,7	673	50	41	9,4	757 127	46,4
Karlovarský kraj	3 310	89,1	134	38	1	4,0	240 312	54,2
Kraj Vysočina	6 796	76,2	704	35	43	10,4	290 569	33,3
Královéhradecký kraj	4 759	117,0	448	48	13	9,4	366 122	37,9
Liberecký kraj	3 163	142,5	215	39	4	6,8	346 099	48,3
Moravskoslezský kraj	5 431	219,0	300	42	4	5,5	870 990	61,1
Olomoucký kraj	5 272	120,1	402	31	12	7,6	354 922	44,1
Pardubický kraj	4 519	117,4	451	38	12	10,0	323 134	36,6
Plzeňský kraj	7 649	80,2	501	57	12	6,5	410 501	42,3
Středočeský kraj	10 929	133,2	1144	86	50	10,5	746 461	32,7
Ústecký kraj	5 339	151,9	354	59	11	6,6	637 681	61,6
Zlínský kraj	3 963	146,5	307	30	6	7,7	338 350	40,8

Zdroj: ČSÚ

Počet sídel se na území ČR dlouhodobě pohybuje pod hranicí 6 400 obcí (podle registru ČSÚ k 31. 12. 2023 celkem 6 258 sídel). Od roku 1990, kdy byl nastartován proces růstu počtu obcí osamostatňováním se především bývalých tzv. částí obcí, nám však nadále přibývá nových obcí. Proces urbanizace a obecně koncentrace obyvatel do vybraných sídel byl reálně ukončen. Mohli bychom chybně z rostoucího stupně urbanizace (podle legislativního přístupu) usuzovat na opačný proces. Proto je vhodnější pracovat raději s velikostními kategoriemi obcí a k výpočtu stupně urbanizace používat velikostní přístup. Zde se nejvíce osvědčuje pravidlo, že za sídlo městského typu pokládáme obec s více než 10 tisíci obyvateli.

⁴ Váha počtu měst je vyjádřena jako počet měst v kraji na počet obcí celkem.

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

4.4.4 Tabulka: Populační podíly velikostních kategorií obcí na krajích dané velikostní kategorie k 31. 12. 2023

Velikostní kategorie obcí	Podíl počtu obyvatel krajů podle velikostních skupin obcí k 31. 12. 2023 (%)													
	PHA	JHČ	JHM	KVK	VYS	HKK	LBK	MSK	OLK	PAK	PLK	STČ	ULK	ZLK
do 199	0	3,95	1,04	0,63	7,66	2,29	0,79	0,16	1,05	2,54	2,96	1,75	0,71	0,40
200 - 499	0	10,41	5,35	5,41	12,94	10,14	4,63	1,63	6,60	10,81	8,49	8,43	5,49	5,18
500 - 999	0	9,00	11,02	7,23	13,74	11,94	9,52	4,43	11,39	12,51	9,20	13,93	7,46	11,95
1 000 - 1 999	0	11,96	12,31	8,86	10,01	9,12	10,06	8,97	17,66	12,70	12,10	15,34	7,84	12,86
2 000 - 4 999	0	15,44	15,40	15,04	10,31	11,23	12,42	13,78	14,00	11,47	12,59	17,68	10,55	19,10
5 000 - 9 999	0	14,07	8,50	8,67	12,03	17,36	14,30	9,97	5,22	13,37	12,39	10,14	6,32	9,68
10 000 - 19 999	0	3,70	3,67	18,80	7,62	12,15	5,75	3,31	10,51	14,77	8,28	14,54	19,05	10,63
20 000 - 49 999	0	16,60	10,06	35,36	15,27	8,91	18,57	18,74	17,41	4,42	3,74	13,46	17,17	17,41
50 000 - 99 999	0	14,88	0		10,42	16,86	0	15,07	0	17,41	0	4,74	25,42	12,79
100 000 a více	100,00	0	32,65	0	0	0	23,96	23,95	16,16	0	30,26	0	0	0

Zdroj: ČSÚ

4.4.5 Tabulka: Populační podíly velikostních kategorií obcí na České republice dané velikostní kategorie k 31. 12. 2023

Velikostní kategorie obcí	Podíl počtu obyvatel v krajích na počtu obyvatel ČR podle velikostních skupin obcí k 31. 12. 2023 (%)													
	PHA	JHČ	JHM	KVK	VYS	HKK	LBK	MSK	OLK	PAK	PLK	STČ	ULK	ZLK
do 199	0	0,24	0,12	0,02	0,36	0,12	0,03	0,02	0,06	0,12	0,17	0,23	0,05	0,02
200 - 499	0	0,63	0,60	0,15	0,61	0,52	0,19	0,18	0,38	0,53	0,48	1,13	0,41	0,28
500 - 999	0	0,54	1,24	0,20	0,65	0,61	0,39	0,48	0,66	0,61	0,52	1,86	0,56	0,64
1 000 - 1 999	0	0,72	1,39	0,24	0,48	0,47	0,42	0,98	1,03	0,62	0,68	2,05	0,58	0,68
2 000 - 4 999	0	0,93	1,73	0,41	0,49	0,57	0,51	1,50	0,81	0,56	0,71	2,36	0,78	1,02
5 000 - 9 999	0	0,84	0,96	0,23	0,57	0,89	0,59	1,09	0,30	0,65	0,70	1,35	0,47	0,52
10 000 - 19 999	0	0,22	0,41	0,51	0,36	0,62	0,24	0,36	0,61	0,72	0,47	1,94	1,42	0,57
20 000 - 49 999	0	1,00	1,13	0,96	0,73	0,46	0,77	2,04	1,01	0,22	0,21	1,80	1,28	0,93
50 000 - 99 999	0	0,89	0	0	0,50	0,86	0	1,64	0	0,85	0	0,63	1,89	0,68
100 000 +	12,70	0	3,67	0	0	0	0,99	2,61	0,94	0	1,70	0	0	0
celkem	12,70	6,00	11,25	2,71	4,75	5,11	4,13	10,91	5,81	4,87	5,63	13,36	7,44	5,33

Zdroj: ČSÚ

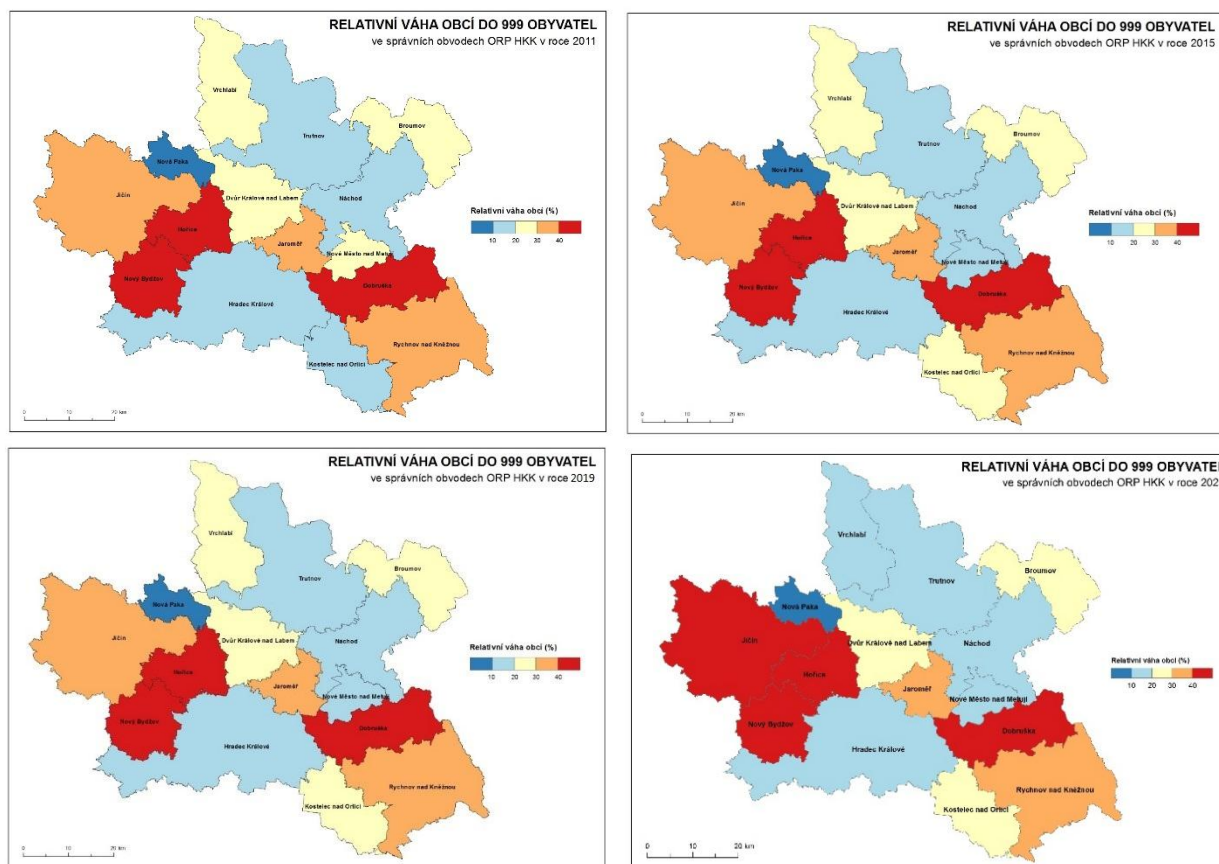
Z analýzy velikostních kategorií obcí k 31. 12. 2023 dále vyplývají následující poznatky:

- Sídlně nejméně kompaktní strukturu, tzn. strukturu s velkým počtem obyvatel bydlících v nejmenších obcích (obce do 200 obyvatel), mají kraje Vysočina (23,3 %), Jihočeský (15,2 %) a Středočeský (14,9 %). V Královéhradeckém kraji žije v obcích do 200 obyvatel 7,5 % obyvatel z celostátní populace této kategorie.
- Největší populační váhu na velikostní kategorie obcí od 200 do 499 obyvatel mají kraje Středočeský (18,5 %), Jihočeský (10,3 %), Vysočina (10,1 %) a Jihomoravský (9,9 %). V Královéhradeckém kraji žije v obcích od 200 do 499 obyvatel 8,5 % obyvatel z celostátní populace této kategorie.
- Za malé obce můžeme považovat ty, kde se počet obyvatel nedostane přes hodnotu 1 tisíc obyvatel. Celostátní průměrná váha této skupiny dosahuje 16,6 %. Je zcela průkazné, že kraje s hodnotou kolem 30 % jako Vysočina (34,3 %) a Středočeský kraj (24,1 %), mají současně i nejvyšší hodnotu ukazatele **MHO** (míra hustoty obcí). Významně nadprůměrnou hodnotu tohoto ukazatele mají kraje Pardubický (25,9 %), Královéhradecký (24,4 %) a Jihočeský (23,4 %). U Královéhradeckého kraje trvale bydlí v obcích do tisíce obyvatel téměř $\frac{1}{4}$ z jeho populace a jeho 4. místo je významnou charakteristikou struktury osídlení. Tomu poznatku odpovídá rovněž fakt, že i ukazatel míry hustoty obcí s hodnotou 9,4 je u HKH také čtvrtý největší.

Jakým způsobem se obce do 1 000 obyvatel podílejí na struktuře ORP Královéhradeckého kraje nejlépe dokládají následující kartogramy zachycující tuto situaci v letech 2011, 2015 a 2019 a 2023.

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

4.4.6 Obrázek: Váha nejmenších obcí podle správních obvodů ORP Královéhradeckého kraje (2011, 2015, 2019 a 2023)

- Populačně významná nejen svojí velikostí jsou města s více než 20 000 obyvateli. Vedle Prahy má tuto hodnotu zcela jednoznačně nejvyšší Moravskoslezský kraj (57,8 %). Velmi vysokou hodnotu mají další tři kraje: Jihomoravský (42,7 %), Ústecký (42,6 %) a Liberecký (42,5 %). Naopak málo městských obyvatel v této kategorii mají kraje Středočeský (18,2 %), Pardubický (21,8 %) a Vysočina (25,7 %). Královéhradecký kraj dosahuje v této kategorii čtvrtého nejnižšího podílu.
- Populačně největší města v Česku překračují hranici 50 000 obyvatel. Největší váhu obcí této kategorie mají vedle Prahy kraje Moravskoslezský (39 %), Jihomoravský (32,7 %) a Plzeňský (30,3 %).

4.4.7 Tabulka: Proces urbanizace v letech 1971 až 2023 podle krajů ČR

Ukazatel	Rok	Územní jednotka – kraj														
		ČR	PHA	JHČ	JHM	KVK	HKK	LBK	MSK	OLK	PAK	PLK	STČ	ULK	VYS	ZLK
Stupeň urbanizace (%)	1971	44,7	100,0	28,6	40,8	48,4	30,7	36,0	59,0	37,3	27,0	32,5	27,5	50,8	19,7	32,6
	1975	48,6	100,0	31,2	43,8	51,5	33,7	37,1	63,7	43,3	30,8	37,5	30,8	55,3	23,7	39,2
	1980	55,4	100,0	35,5	48,4	62,3	36,2	45,7	74,5	52,2	43,1	42,9	36,9	62,4	37,9	47,3
	1985	57,0	100,0	38,6	50,0	59,8	40,0	49,8	75,7	55,2	44,1	44,2	37,8	65,6	39,9	48,1
	1990	57,0	100,0	38,6	50,0	59,8	42,9	49,8	75,7	55,2	44,1	44,2	37,8	65,6	39,9	48,1
	1995	55,3	100,0	38,4	49,3	57,1	42,7	49,9	67,3	49,7	41,8	44,1	37,4	66,3	36,7	44,7
	2000	54,5	100,0	38,2	48,6	56,3	42,3	49,3	66,6	47,5	41,2	43,5	36,8	65,4	36,6	44,1
	2005	53,5	100,0	36,9	47,0	55,1	41,3	48,5	66,0	47,7	40,4	42,5	34,0	64,2	36,7	43,1
	2010	52,9	100,0	36,2	47,2	54,9	39,0	48,2	65,2	45,2	41,7	42,6	33,2	63,4	36,3	42,3
	2011	52,3	100,0	35,8	47,2	54,7	38,7	48,1	63,5	44,8	41,4	41,8	32,3	63,1	35,8	42,1
	2014	54,8	100,0	35,6	46,9	54,6	38,6	48,1	63,0	44,7	39,3	41,7	32,5	63,0	35,6	41,3
	2015	51,9	100,0	35,5	46,6	54,5	38,5	48,3	62,6	44,7	39,2	41,8	32,1	62,9	35,5	41,3
	2019	51,4	100,0	35,3	46,2	54,1	38,3	48,3	61,7	44,4	35,2	41,8	31,2	62,3	35,2	41,1
	2023	51,5	100,0	35,2	46,4	54,2	37,9	48,3	61,1	44,1	36,6	42,3	32,7	61,6	33,3	40,8

Zdroj: ČSÚ

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Pro sledování rozdílů v procesu urbanizace je možné použít v podstatě jenom stupeň urbanizace vypočítaný na základě velikostního přístupu. Jedná se o podíl obyvatel žijících ve městech s více než 10 tisíci obyvateli. Na základě rozvoje 2. a 3. sektoru národního hospodářství se proces koncentrace obyvatelstva prohluboval. Podle dat ČSÚ tento proces vygradoval v roce 1989, kdy v sídlech nad 10 000 obyvatel žilo 57 % české populace. Poté nastal pokles stupně urbanizace, a to až do roku 2011. V roce 2014 se stupeň urbanizace v rámci ČR mírně zvýšil, to však bylo způsobeno zejména zvýšením počtu obyvatel hlavního města Praha a Středočeského kraje. V roce 2015 došlo opět v rámci České republiky ke snížení stupně urbanizace. U většiny krajů trend poklesu stupně urbanizace trval i v roce 2019.

Nejnižšího stupně urbanizace podle tohoto přístupu v roce 2023 dosahovaly kraje Středočeský (32,7 %), Vysočina (33,3 %) a Jihočeský (35,2 %). Stupně urbanizace pod 40 % dosahuje i Královéhradecký kraj. Naproti tomu, pokud vynecháme hlavní město Praha, je nejdále proces urbanizace u krajů Ústeckého (61,6 %) a Moravskoslezského (61,1 %). Větší váhu obyvatel v tomto typu městských sídel má už jenom kraj Karlovarský (54,2 %).

Ve srovnání s předchozím obdobím míra urbanizace v obcích nad 10 000 obyvatel klesala v polovině krajů – nejvýrazněji na Vysočině (o 1,9 %), v Ústeckém kraji (o 0,7 %) a Moravskoslezském kraji (o 0,6 %). Naopak nejvýraznější nárůst byl zaznamenán v Pardubickém kraji (o 1,4 %). Tento vývoj naznačuje, že ačkoli v některých regionech dochází k růstu významu větších sídel, jinde může docházet k mírnému přesunu obyvatel do menších obcí či k celkovému poklesu populace ve větších městech. Regionální rozdíly tak poukazují na různorodé demografické a urbanizační dynamiky v jednotlivých krajích.

4.4.8 Tabulka: Proces urbanizace podle správních obvodů ORP KHK k 31. 12. 2023

ÚZEMÍ	Počet obcí		Obyvatelstvo		Rozloha v km ²	Počet obyvatel na km ²	Míra hustoty y obcí (MHO)	Počet obyvatel v obcích podle kategorií				Stupeň urb. (%)
	celkem	z toho měst	celkem	podíl na kraji (%)				do 999 obyv.	1000- 4999 obyv.	5000- 19999 obyv.	nad 20000 obyv.	
Královéhradecký kraj	448	48	556 949	100	4 759	117	9,41	135 705	113 324	164 394	143 526	37,9
ORP												
Broumov	14	3	15 673	2,81	259,4	60	5,4	4 461	4 046	7 166	0	0
Dobruška	26	2	20 234	3,63	279	73	9,32	8 500	5 177	6 557	0	0
Dvůr Králové nad Labem	28	1	27 111	4,87	257,8	105	10,86	7 712	4 060	15 339	0	56,6
Hořice	29	2	18 566	3,33	192,8	96	15,04	8 654	1 325	8 587	0	0
Hradec Králové	81	5	149 817	26,90	677,4	221	11,96	25 409	19 059	11 443	93 906	62,7
Jaroměř	15	1	19 655	3,53	138,6	142	10,82	7 114	0	12 541	0	63,8
Jičín	77	7	48 814	8,76	596,7	82	12,91	19 684	12 900	16 230	0	33,2
Kostelec nad Orlicí	22	3	25 337	4,55	223,5	113	9,84	5 262	7 710	12 365	0	0
Náchod	36	6	61 001	10,95	355,6	172	10,12	11 642	9 806	19 517	20 036	32,8
Nová Paka	5	1	13 366	2,40	97,19	138	5,14	837	3 469	9 060	0	0
Nové Město nad Metují	13	1	14 124	2,54	98,09	144	13,25	2 595	2 225	9 304	0	0
Nový Bydžov	23	1	18 084	3,25	214,2	84	10,74	8 131	2 741	7 212	0	0
Rychnov nad Kněžnou	32	4	35 313	6,34	479,4	74	6,68	10 812	13 059	11 442	0	32,4
Trutnov	31	8	62 618	11,24	595,6	105	5,21	10 003	17 531	5 500	29 584	47,2
Vrchlabí	16	3	27 236	4,89	293,4	93	5,45	4 889	10 216	12 131	0	44,5

Zdroj: ČSÚ

K rozmístění a sídelní hierarchii podle správních obvodů ORP v Královéhradeckém kraji několik následujících poznámek:

Je zřetelné významnější postavení krajského města nejen pro kraj, ale ještě výrazněji pro správní obvod jako obce s rozšířenou působností. Co tento předpoklad potvrzuje je, že ORP Hradec Králové má zalidněnost nejvyšší (221 obyv./km²), také stupeň urbanizace podle velikostního přístupu dosahuje téměř 63 %. Nejvyššího stupně urbanizace podle velikostního přístupu dosahuje ORP Jaroměř (63,8 %).

Za středně urbanizované ORP můžeme považovat ty, kde se stupeň urbanizace (podle velikostního přístupu) pohybuje mezi 45 až 59 % (Dvůr Králové nad Labem, Trutnov a Vrchlabí).

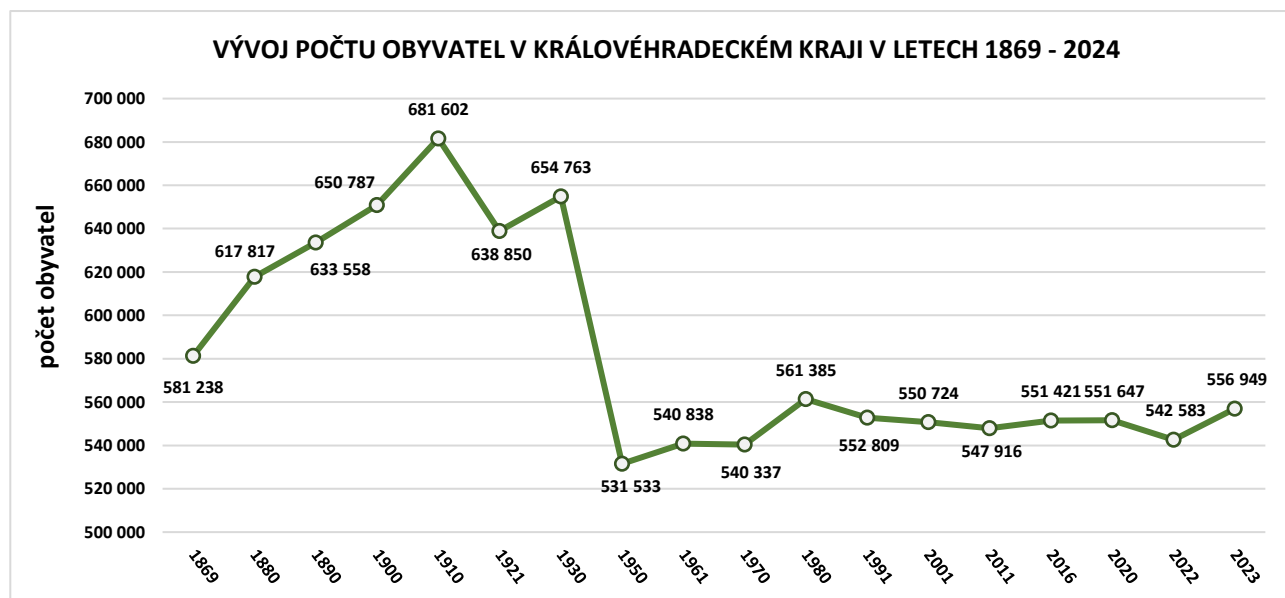
Za vyložené venkovské prostory můžeme považovat ty oblasti, které mají značnou populační váhu sídel v kategorii do 199 obyvatel nebo do 999 obyvatel. V Královéhradeckém kraji je těchto ORP šest: Dobruška, Hořice, Jaroměř, Jičín, Nový Bydžov a Rychnov nad Kněžnou. Dominují z nich ORP Hořice, Dobruška, Nový Bydžov a Jičín, kde v obcích do tisíce obyvatel bydlí více než 40 % z celkové populace jejich spádového obvodu (průměr kraje je 24,4 %).

Populační vývoj Královéhradeckého kraje

Podle dostupných dat ČSÚ je možné vytvořit dlouhodobou řadu změn populační velikosti kraje od roku 1890. K tomuto datu jsou provedené rovněž územní úpravy podle dnešního prostorového vymezení, proto je srovnání více než stoleté řady možné provést bez nepatřičného zkreslení.

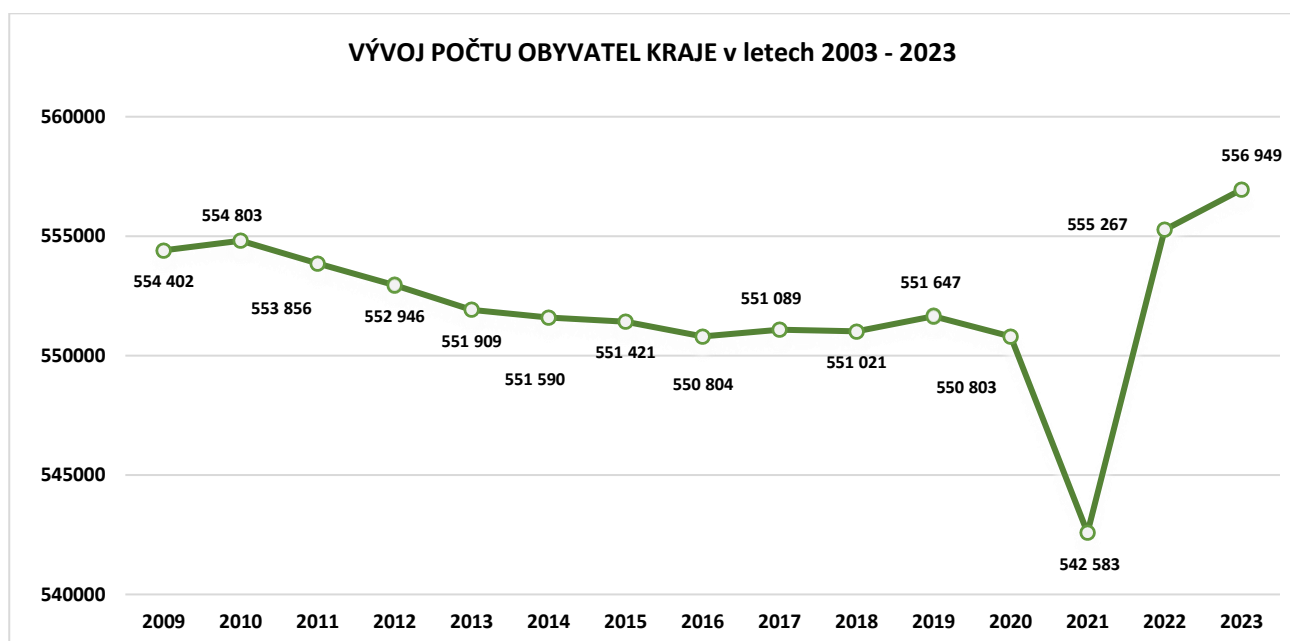
Vývoj zalidnění Královéhradeckého kraje je velmi specifický. Jestliže nejvíce obyvatel žilo na území státu na přelomu let 1939 a 1940, potom Královéhradecký kraj dosáhl svého maxima (**681 602 obyvatel**) o 30 let dříve tzn. v roce 1910. Za 40 let od roku 1910 se početní velikost kraje snížila o téměř 20 %.

4.4.9 Graf: Vývoj počtu obyvatel Královéhradeckého kraje v letech 1869–2024

Zdroj: ČSÚ

4.4.10 Graf: Vývoj počtu obyvatel Královéhradeckého kraje v letech 2000 - 2023 (k 31. 12.)

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Více než staletá řada sčítání lidu na území našeho státu nám dává možnost při přepočtech na současná území sledovat dlouhodobé změny populační velikosti i jednotlivých krajů.

Většina krajů včetně celé české populace dosáhla svého maxima okolo roku 1940. U Královéhradeckého kraje tomu bylo jinak. Poslední vlna poklesu počtu obyvatel započala rokem 1980 a trvala dlouhých 24 let. Od počátku roku 2005 došlo k dalšímu vývojovému zlomu, kdy počet obyvatel začal růst. Navzdory obdobím, kdy počet obyvatel v kraji vzrůstal (v letech 1950–1980 a 2005–2010), má kraj o téměř 130 tisíc občanů méně než v roce 1910. Jenom Zlínský kraj a Praha nezaznamenaly propad počtu obyvatel po událostech druhé světové války. Za posledních sto let se nejvíce populačně zvedly Praha (zdvojnásobení počtu obyvatel) a kraj Moravskoslezský (nárůst o téměř 90 %). Trendy posledních let vzhledem ke své krátkodobosti nelze přeceňovat. Přesto je jasné, že žádné extrémní změny populační velikosti nelze předpokládat. Populační vývoj v krajích České republiky v posledních letech vykazuje převážně mírně rostoucí trend, avšak s výraznou regionální diferenciací. Zatímco většina krajů zaznamenala nárůst počtu obyvatel, nejvýrazněji Středočeský kraj a hlavní město Praha, v jiných regionech – zejména v Ústeckém a Moravskoslezském kraji – dochází ke stagnaci nebo mírnému úbytku obyvatelstva.

Mezi lety 2009–2019 lze vývoj počtu obyvatel v Královéhradeckém kraji hodnotit jako spíše regresivní, neboť s drobnými výchyly celkově klesl počet obyvatel kraje o cca 5 tis. osob. Od r. 2019 do r. 2021 došlo k významnému poklesu počtu obyvatel kraje, který byl zapříčiněn negativním dopadem výskytu koronavirového onemocnění Covid-19. Od roku 2021 pozorujeme významný nárůst počtu obyvatel kraje, který je způsoben zejména imigrací. V roce 2023 byl počet obyvatel kraje na svém historickém maximu.

U českého obyvatelstva měl přirozený přírůstek větší váhu jen do roku 1991 (a to ještě s výjimkou let 1990, 1989 a 1986), od roku 1992 mají větší vliv na změnu populační velikosti migrace. Ty byly kladné např. už od roku 1971 s výjimkou roku 2001. Je skutečností, že od počátku roku 2003 se začíná počet obyvatel ČR opět zvyšovat. Ale je zapotřebí zdůraznit, že tento nárůst je zcela ovlivněn rostoucím kladným migračním saldem našeho státu. Přitom vzrůst migračního zisku souvisí nejen se změnou geopolitické situace v Evropě, ale i se změnou statistické evidence zahraniční migrace, kdy se rozšířil okruh osob zahrnutých do této migrace i o osoby, které získaly povolení k dlouhodobému pobytu nebo jim byl přiznán statut uprchlíka (původně se zahraniční migrace vázala pouze na získání či ztrátu trvalého pobytu v ČR). Migrace nám tak od roku 2002 dává metodicky částečně odlišný pohled na migrační chování naší populace, než bylo dosud zvykem, a proto se s touto kategorií musí pracovat opatrněji.

Ve vývoji přirozené změny za posledních více než 40 let je velmi patrný dlouhodobý pokles přirozené změny české populace. Trend byl v podstatě jenom jednou významněji narušen v polovině 70. let, kdy stát prováděl tzv. pro natalitní politiku a ekonomickými stimuly posílil reprodukční proces v Česku. Tehdy se hodnota hrubé míry přirozeného přírůstku vyšplhala na hodnoty přesahující 6 ‰. Až na výjimky se minimálně od poloviny 19. století stala přirozená změna hlavním činitelem populační velikosti. Až v posledním desetiletí je poprvé hlavní hybnou silou početní velikosti obyvatelstva státu migrace a zatím i s významně rostoucí tendencí. Mezi kraji Česka není z pohledu přirozené změny dnes žádných podstatnějších rozdílů. Ještě v 70. letech 20. století šlo rozlišit čtyři výraznější typologické skupiny. Královéhradecký kraj patřil až ke třetímu typu spolu s kraji Plzeňským a Středočeským, když ještě horší situaci z pohledu přirozené změny zaznamenala Praha. Ve vyšším prvním typu byly jenom kraje Moravskoslezský a Karlovarský.

Při hodnocení vývoje celkového přírůstku obyvatel v krajích České republiky v letech 2007–2023 je patrná výrazná regionální diferenciace. Zatímco některé kraje (zejména Středočeský, Jihomoravský a hlavní město Praha) dlouhodobě vykazují kladné hodnoty přírůstku, jiné regiony (např. Ústecký, Moravskoslezský, Karlovarský či Zlínský) trvale čelí úbytku obyvatel.

Královéhradecký kraj si v letech 2007 až 2010 udržoval mírně kladné hodnoty celkového přírůstku. V období 2011–2013 však došlo k poklesu až do záporných hodnot, přičemž v roce 2013 byl zaznamenán nejvyšší celkový úbytek obyvatel od roku 2001. V následujících letech (2014–2018) byl trend spíše kolísavý.

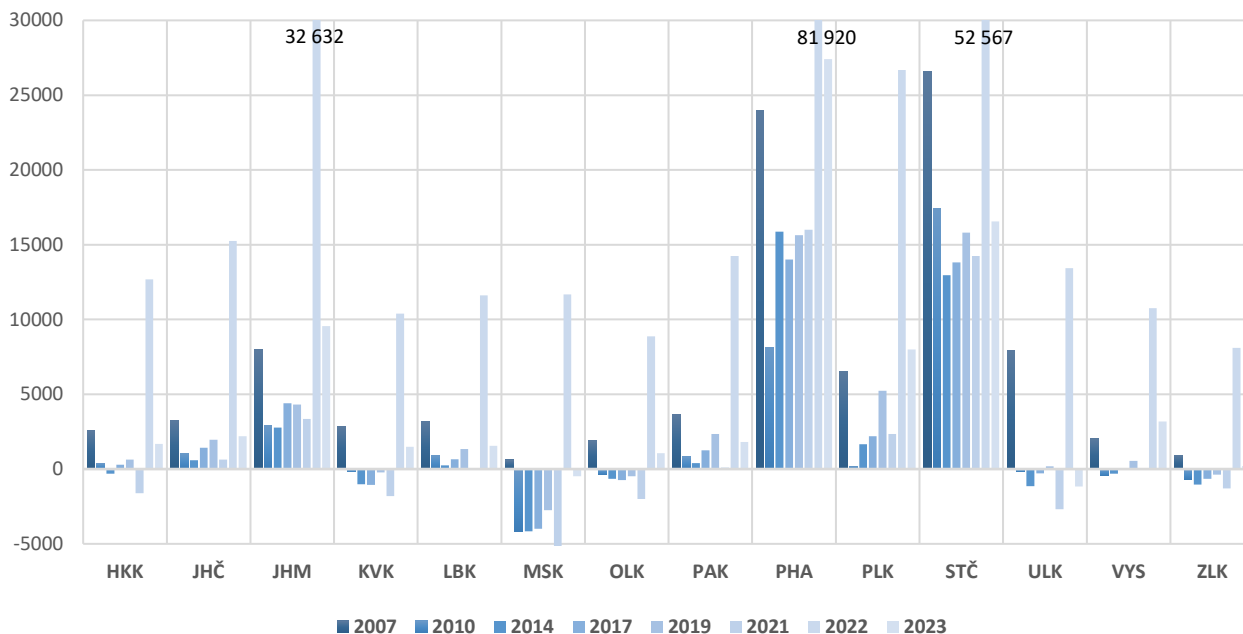
Rok 2019 přinesl mírný nárůst, následovaný poklesem v roce 2020 a 2021, což lze spojovat s negativními dopady pandemie covidu-19. Zlom nastal v roce 2022, kdy byl zaznamenán nejvyšší celkový přírůstek obyvatel za celé sledované období. Ten byl z velké části způsoben výrazným nárůstem zahraniční migrace, zejména v důsledku příchodu uprchlíků z Ukrajiny. V roce 2023 se hodnoty celkového přírůstku udržely nad průměrem, i když již mírně poklesly oproti předchozímu roku.

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADSKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Naopak trvale záporné hodnoty celkového přírůstku obyvatel vykazují dlouhodobě zejména Ústecký, Karlovarský, Moravskoslezský a Zlínský kraj, což odráží kombinaci přirozeného úbytku a odlivu obyvatelstva do atraktivnějších regionů.

4.4.11 Graf: Celkový přírůstek obyvatelstva krajů ČR v letech 2007 až 2023

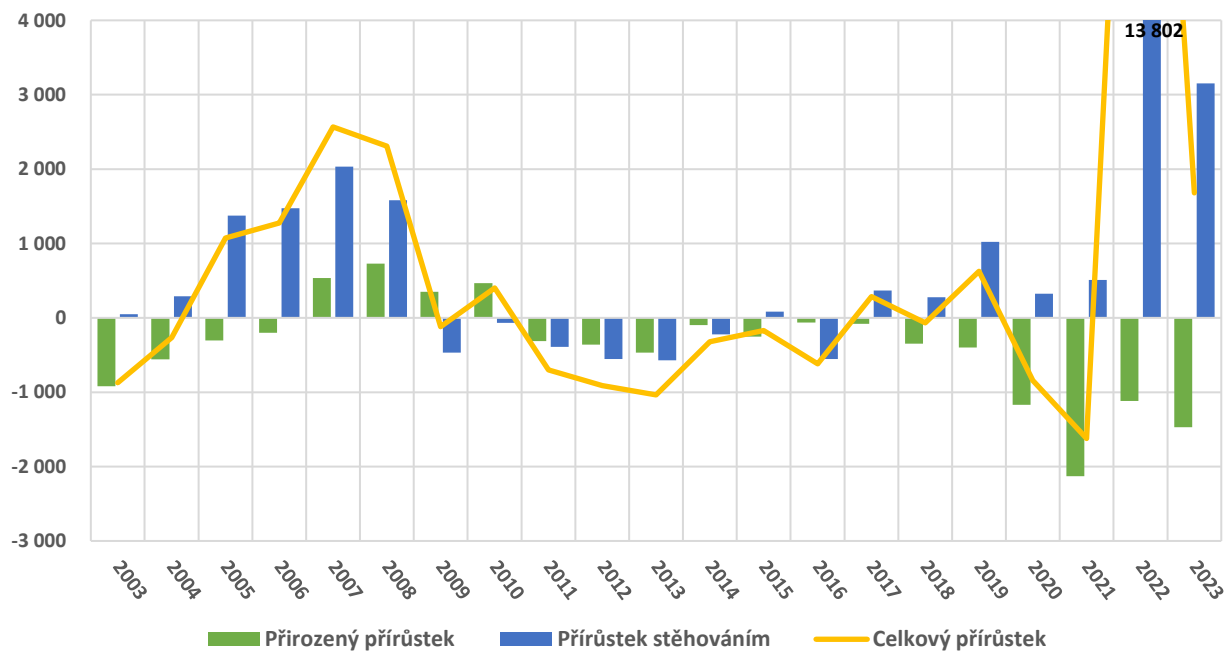
CELKOVÝ PŘÍRŮSTEK OBYVATEL KRAJŮ ČR V LETECH 2007 - 2023

Zdroj: ČSÚ

4.4.12 Graf: Přírůstek a úbytek počtu obyvatel v Královéhradeckém kraji v letech 2003 až 2023

PŘÍRŮSTEK A ÚBYTEK POČTU OBYVATEL V HKK V LETECH 2003 - 2023

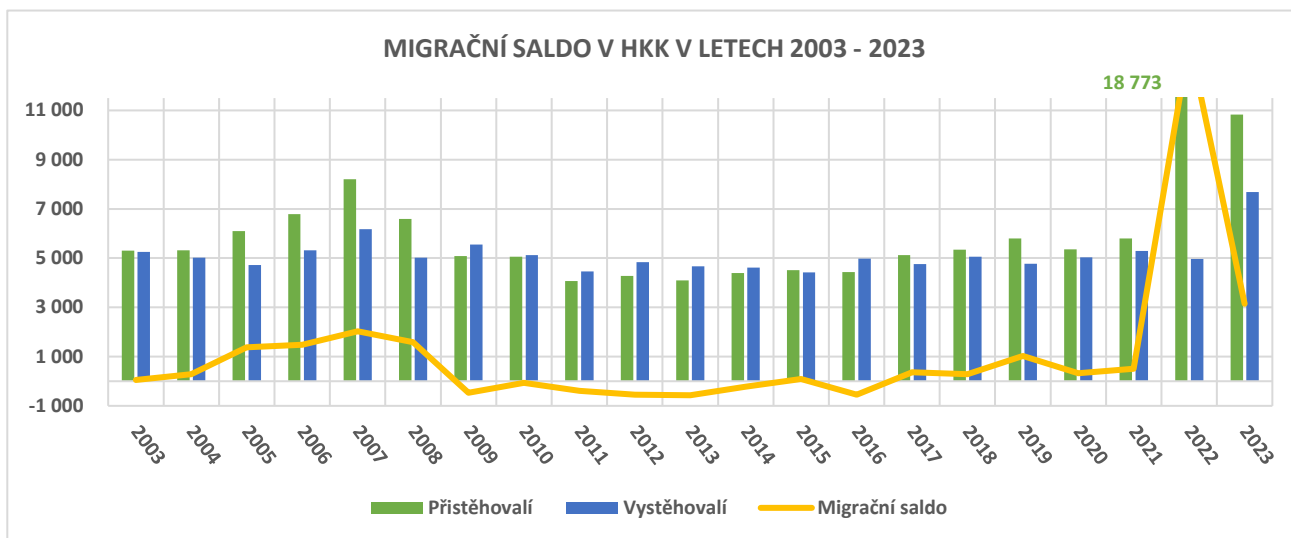

Zdroj: ČSÚ

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADSKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Na základě dostupných údajů nelze v případě Královéhradeckého kraje jednoznačně identifikovat trvalý trend v celkové změně početního stavu obyvatelstva. Přírozený přírůstek zůstává od roku 2011 stabilně záporný, přičemž nejnižší hodnota byla zaznamenána v roce 2021 (–2 131 osob), což souvisí s pandemií covidu-19 a jejím dopadem na úmrtnostní poměry. Naopak nejvyšší celkový přírůstek za celé sledované období nastal v roce 2022 (12 684 osob), a to především díky mimořádně vysokému kladnému saldu stěhování (13 802 osob). Tento výkyv je dán zejména přílivem uprchlíků z Ukrajiny po vypuknutí válečného konfliktu. V ostatních letech je celkový přírůstek v kraji spíše kolísavý, často negativní, což potvrzuje, že dlouhodobý populační růst zde není samozřejmostí a je silně ovlivněn vnějšími událostmi a migračními toky.

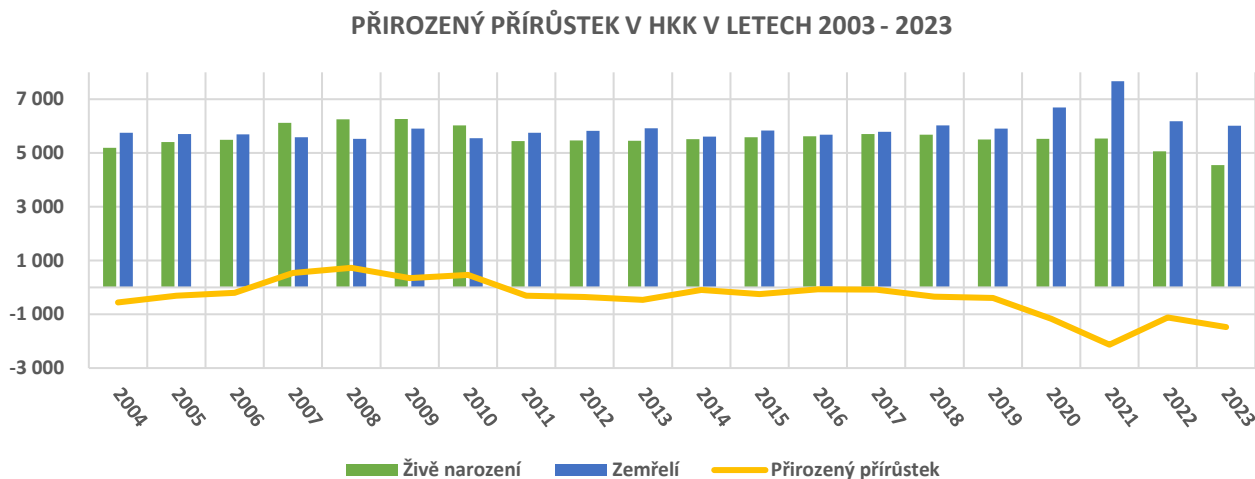
4.4.13 Graf: Saldo migrace v Královéhradeckém kraji v letech 2003 až 2023

Zdroj: ČSÚ

Migrační saldo v Královéhradeckém kraji vykazuje od roku 2017 trvale kladné hodnoty, přičemž výrazný nárůst nastal v roce 2022 (13 802 osob) v souvislosti s migrační vlnou z Ukrajiny. Naposledy bylo saldo záporné v roce 2016 (–552 osob), předtím se kladné a záporné hodnoty střídaly. V roce 2023 činilo migrační saldo stále výrazných 3 152 osob, i když oproti předchozímu roku pokleslo. V dlouhodobějším výhledu se tak jeví migrační přírůstek jako hlavní složka populační změny. Přesto však nelze spoléhat na trvalý růst, neboť přírozený úbytek obyvatel dlouhodobě přetrvává a bez výrazného migračního přírůstku by celkový populační vývoj pravděpodobně směřoval k poklesu.

4.4.14 Přírozený přírůstek v Královéhradeckém kraji v letech 2003 - 2023

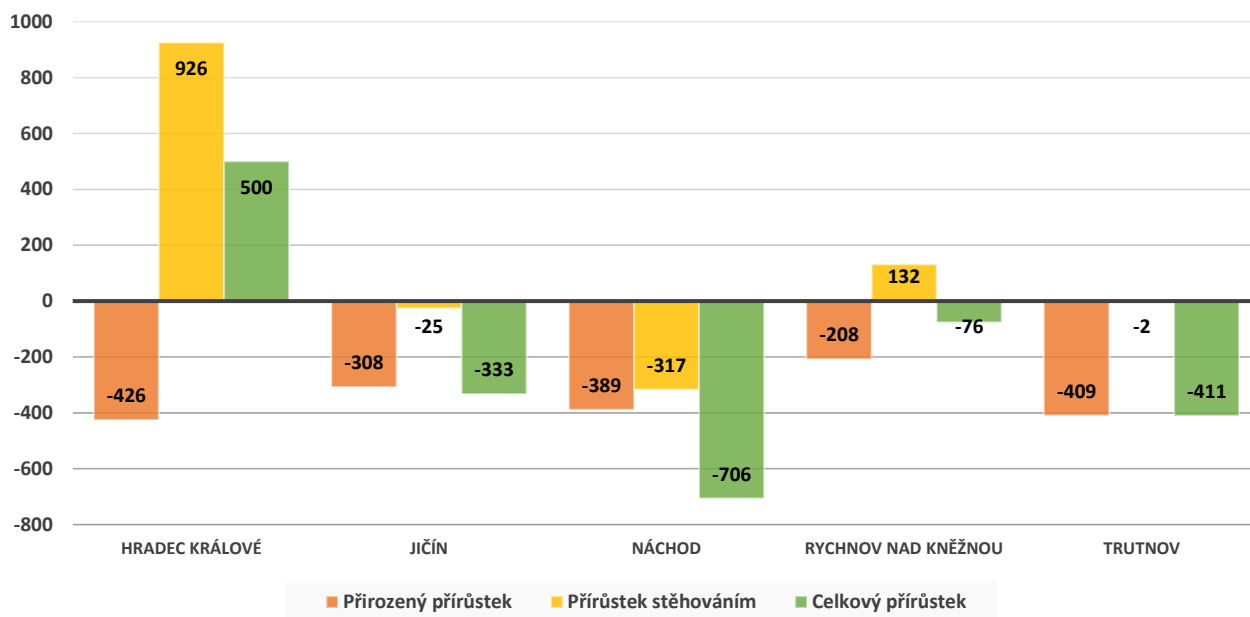

Zdroj: ČSÚ

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADSKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

4.4.15 Graf: Pohyb obyvatel v okresech Královéhradeckého kraje v roce 2024

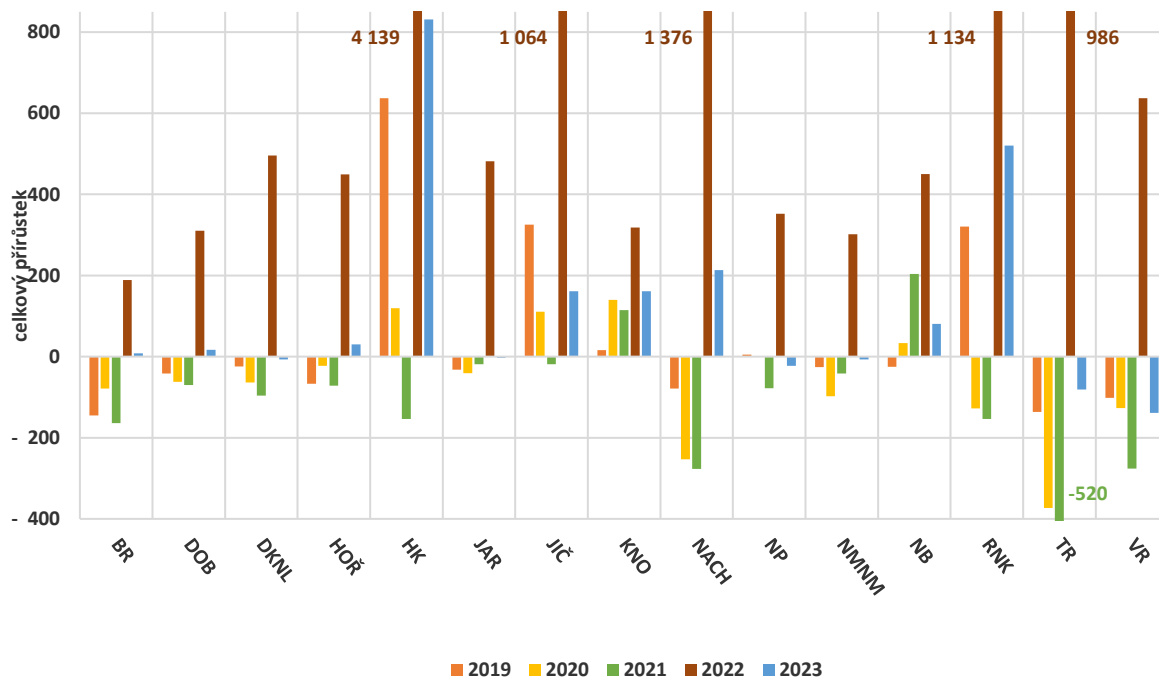
POHYB OBYVATEL V OKRESECH HKK V ROCE 2024

Zdroj: ČSÚ

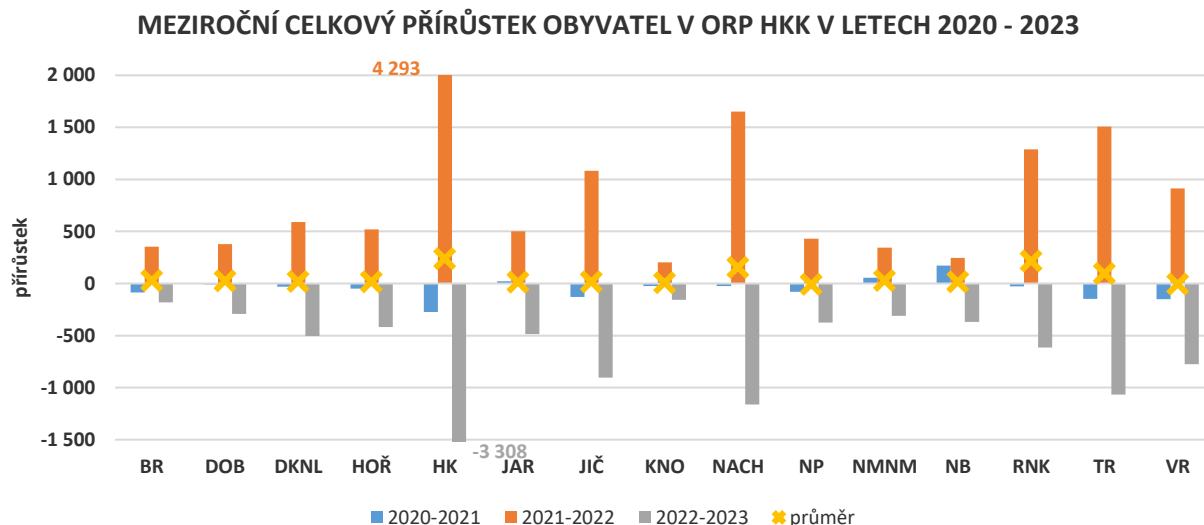
4.4.16 Graf: Celkový přírůstek obyvatel v ORP Královéhradeckého kraje v letech 2019 až 2023 (absolutní hodnoty)

CELKOVÝ PŘÍRŮSTEK OBYVATEL V ORP HKK V LETECH 2019 - 2023

Zdroj: ČSÚ

4.4.17 Graf: Meziroční celkový přírůstek obyvatel v ORP Královéhradeckého kraje v letech 2020 až 2023

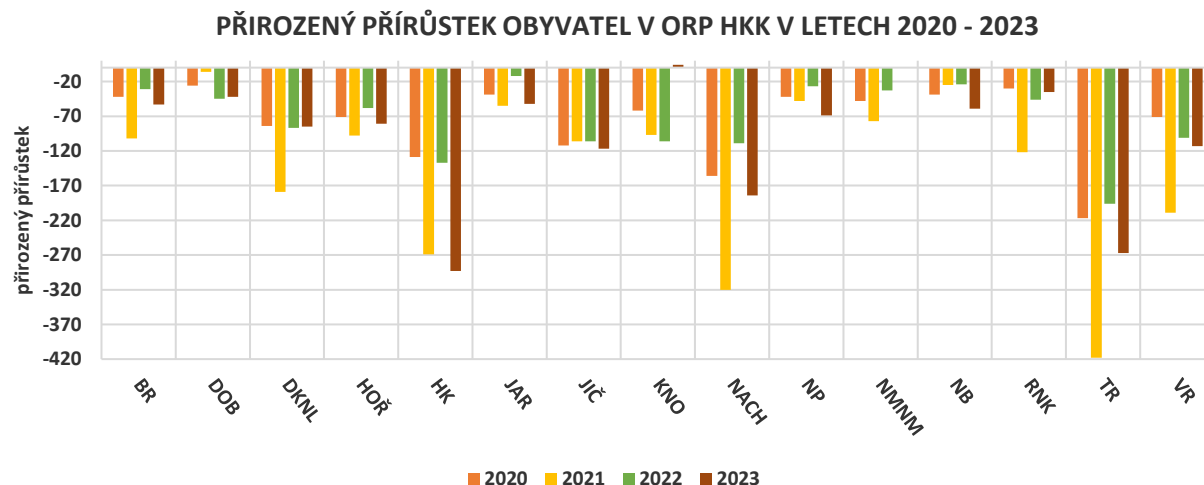

Zdroj: ČSÚ

Z údajů o celkovém, přirozeném a migračním přírůstku obyvatel v jednotlivých správních obvodech obcí s rozšířenou působností (ORP) v Královéhradeckém kraji v období 2019–2023 lze vysledovat několik významných tendencí a rozdílů mezi regiony.

Celkový přírůstek obyvatel vykazoval výrazné výkyvy mezi jednotlivými ORP i jednotlivými roky. Nejvyšší absolutní přírůstek v roce 2022 zaznamenal ORP Hradec Králové (+4 139 osob), následovaný ORP Rychnov nad Kněžnou (+1 134) a ORP Jičín (+1 064). Tyto hodnoty byly výrazně ovlivněny uprchlickou vlnou z Ukrajiny v důsledku ozbrojeného konfliktu, který ve zmíněném roce zásadně zvýšil migrační saldo. Naopak v roce 2021 byl v řadě ORP evidován úbytek obyvatel – největší pokles zaznamenal Trutnov (-520 osob), Vrchlabí (-276) a Náchod (-277). Tyto poklesy reflektují mimo jiné vliv pandemie covid-19, která v letech 2020–2021 zvýšila úmrtnost a zpomalila migrační mobilitu obyvatelstva, což se odrazilo v záporných nebo minimálních hodnotách celkového přírůstku v mnoha ORP. Z tohoto pohledu se tak demografický vývoj v kraji jeví jako velmi proměnlivý a silně závislý na vnějších okolnostech, zejména migraci.

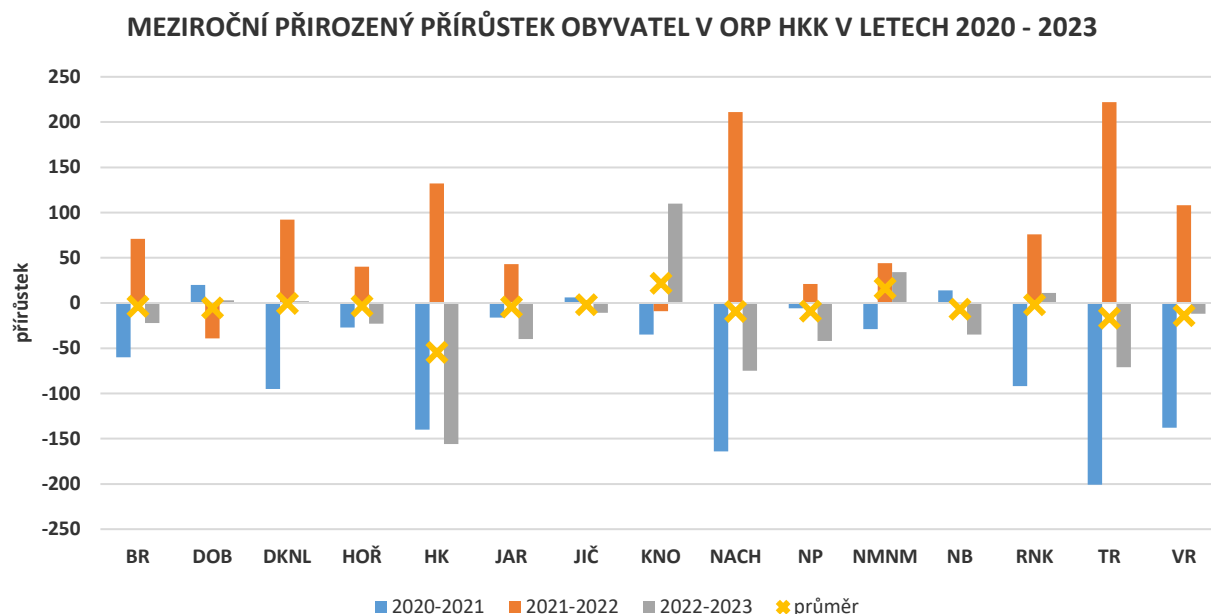
4.4.18 Graf: Přirozený přírůstek obyvatel v ORP Královéhradeckého kraje v letech 2020 až 2023 (absolutní hodnoty)

Zdroj: ČSÚ

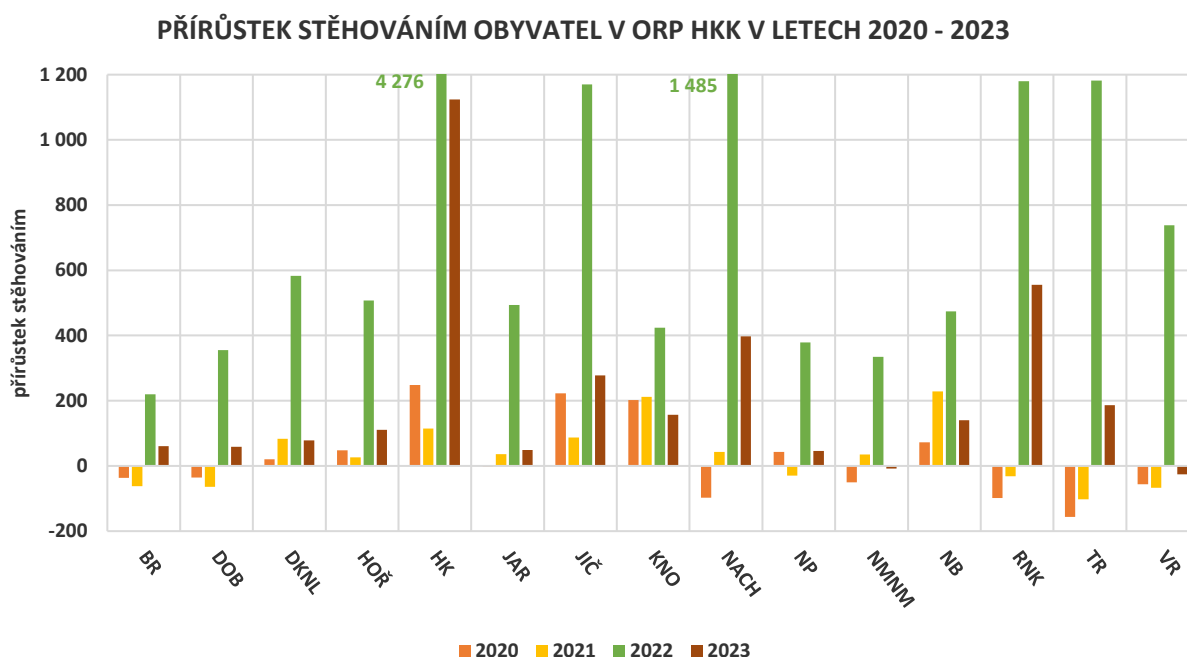
6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADSKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

4.4.19 Graf: Meziroční přirozený přírůstek obyvatel v ORP HKK v letech 2020 až 2023

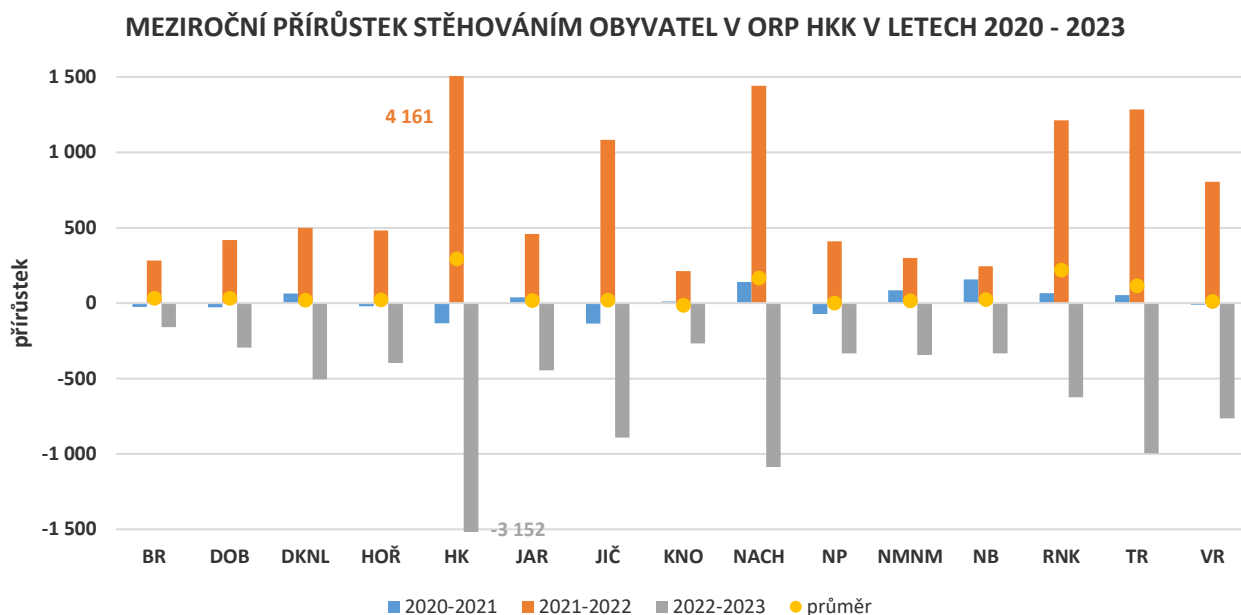
Přirozený přírůstek byl ve sledovaném období dlouhodobě záporný téměř ve všech ORP. Například v roce 2023 byl největší přirozený úbytek evidován v Hradci Králové (-293 osob), Trutnově (-267) a Náchodě (-184). Pozitivní přirozený přírůstek byl zaznamenán pouze výjimečně – například v Kostelci nad Orlicí (+4) a Novém Městě nad Metují (+1). V letech 2020 a 2021 pandemie covidu-19 výrazně zhoršila bilanci přirozené měny – zvýšila úmrtnost zejména ve starších věkových kategoriích a zároveň negativně ovlivnila porodnost, což se v některých ORP promítlo do nejhlubších záporných hodnot za celé sledované období.

4.4.20 Graf: Přírůstek stěhováním obyvatel v ORP Královéhradeckého kraje v letech 2020 až 2023 (absolutní hodnoty)

Zdroj: ČSÚ

4.4.21 Graf: Meziroční přírůstek stěhováním obyvatel v ORP Královéhradeckého kraje v letech 2020 až 2023

Zdroj: ČSÚ

Přírůstek stěhováním byl hlavním faktorem pozitivní změny počtu obyvatel. Zcela mimořádný nárůst zaznamenal ORP Hradec Králové v roce 2022, kdy migrační přírůstek dosáhl 4 276 osob. Výrazné přírůstky vykázaly také ORP Rychnov nad Kněžnou (+1 180), Trutnov (+1 182) a Jičín (+1 170). Tyto hodnoty opět reflektují dopady války na Ukrajině. V předcházejících letech byly migrační přírůstky spíše kolísavé – například v roce 2020 byl migrační přírůstek v Rychnově nad Kněžnou dokonce záporný (-98), a v mnoha ORP dosahoval velmi nízkých hodnot, což bylo rovněž ovlivněno zpomalením migrace během pandemie.

Z pohledu meziroční změny (v procentuálním vyjádření vůči předchozím hodnotám) byla nejdynamičtější změna zaznamenána v roce 2022, kdy ve většině ORP došlo k několikanásobnému nárůstu celkového přírůstku oproti předchozímu roku. Například v ORP Náchod přírůstek vzrostl z -277 na +1 376 osob, což odpovídá nárůstu o více než 590 %. V Rychnově nad Kněžnou se přírůstek zvýšil z -154 na +1 134 osob, což znamená skok o více než 830 %.

Výhled do budoucna zůstává nejistý. Pokud by migrační přírůstky zůstaly kladné, mohly by krátkodobě kompenzovat negativní vývoj přirozeného přírůstku. Tyto migrační zisky jsou však zčásti vázány na mimořádné události (např. válka na Ukrajině) a nemusí být dlouhodobě udržitelné. Bez výraznějších zásahů v oblasti populační politiky a podpory porodnosti lze očekávat, že při absenci silnější vnější migrace bude počet obyvatel kraje nadále stagnovat nebo mírně klesat.

V celkovém kontextu tedy vývoj v letech 2019–2023 potvrzuje, že migrační saldo je dnes hlavním hybatelem populačního vývoje v kraji, zatímco přirozený přírůstek zůstává dlouhodobě negativní. Regionální rozdíly mezi ORP jsou výrazné, a zatímco některé oblasti (např. Hradec Králové, Jičín, Rychnov nad Kněžnou) zaznamenávají dlouhodobější populační zisky, jiné oblasti jako Vrchlabí, Trutnov nebo Náchod se potýkají s poklesem obyvatel, který nebyl zcela kompenzován ani v letech silné migrace.

Věkové složení a proces stárnutí obyvatel Královéhradeckého kraje

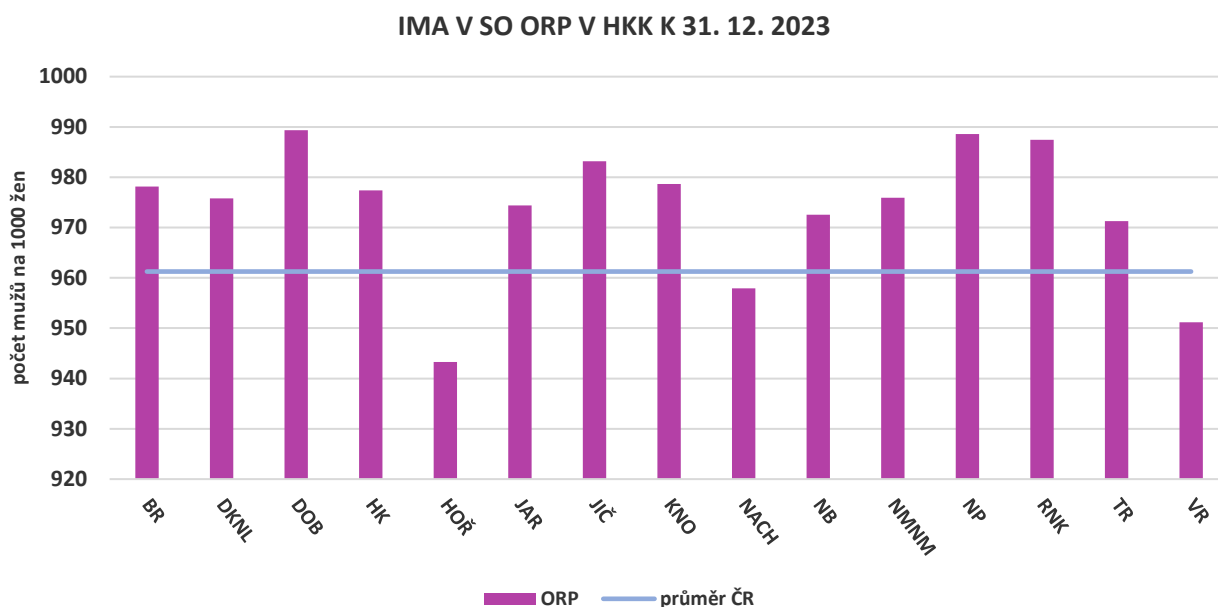
Složení obyvatelstva podle pohlaví a věku patří mezi nejvýznamnější z pohledu vlivů na populační vývoj. Pokud budeme zkoumat **strukturu obyvatelstva podle pohlaví**, je běžné a často dostačující využít vlastností **indexu maskulinity (ima)**. Tento ukazatel váhy zastoupení mužů v populaci ukazuje, kolik mužů připadá na každých tisíc žen. Tento vztah si můžeme vyjádřit tímto způsobem:

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADSKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

$${}_t ima = \frac{{}_t P^m}{{}_t P^z} \cdot 1000, \text{ kde}$$

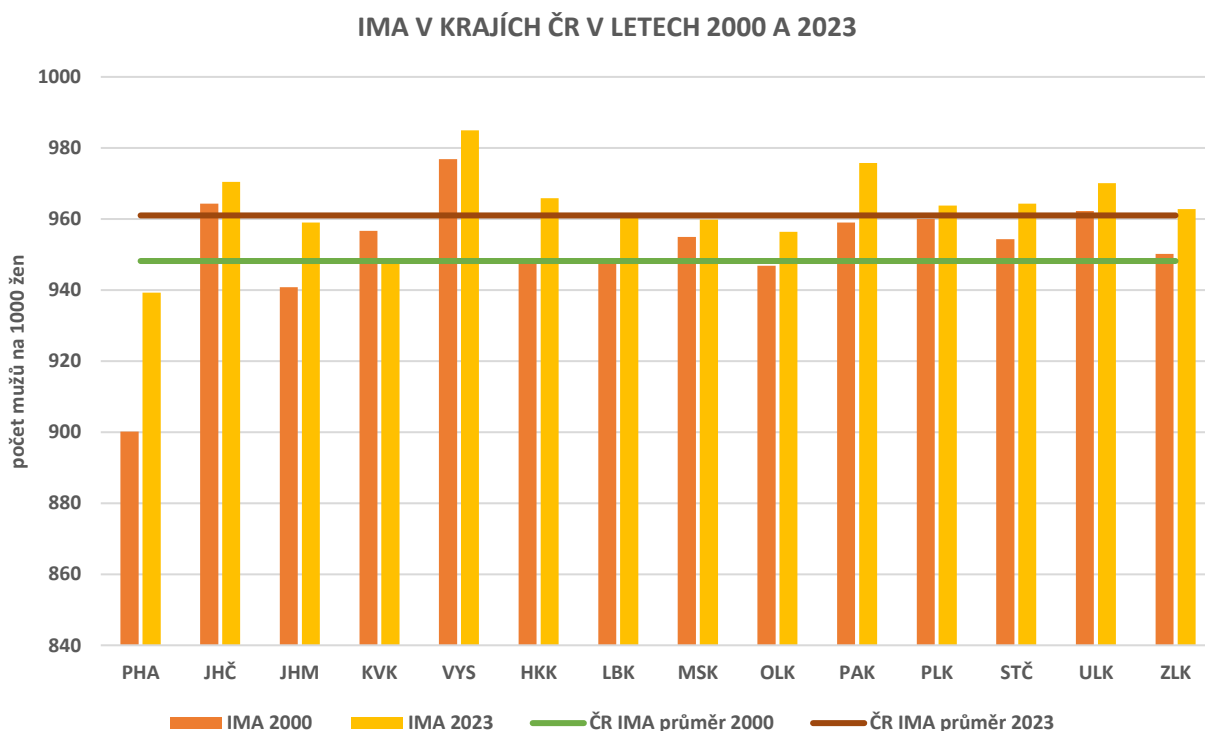
P je počet obyvatel, t je kalendářní rok, m označuje muže a z ženy.

4.4.22 Graf: IMA v ORP v HKK k 31. 12. 2023

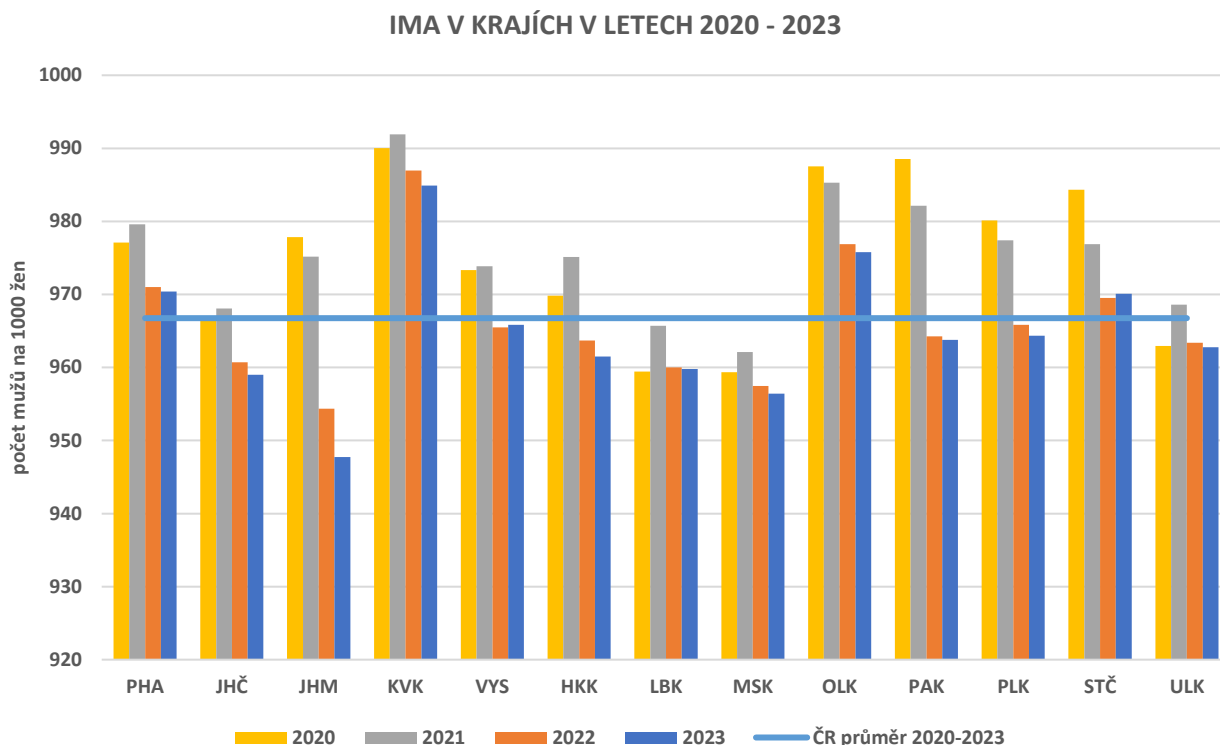
Zdroj: ČSÚ

4.4.23 Graf: IMA v krajích v letech 2000 a 2023 (k 31. 12.)

Zdroj: ČSÚ

4.4.24 Graf: IMA v krajích ČR v letech 2020–2023 (k 31. 12.)

Zdroj: ČSÚ

Kraje České republiky lze i nadále rozlišit podle hodnot indexu maskulinity (IMA), tedy počtu mužů na 1000 žen, což představuje základní demografický ukazatel vypovídající o zastoupení pohlaví v populaci. Vývoj tohoto ukazatele v čase ukazuje na pozvolné změny ve skladbě obyvatel jednotlivých regionů.

Od roku 2020 došlo v celé České republice k mírnému poklesu indexu maskulinity, když se celostátní průměr snížil z hodnoty 972 v roce 2020 na 961 v roce 2023. Tento vývoj je do značné míry ovlivněn vyšší úmrtností mužů, mimo jiné v důsledku pandemie onemocnění COVID-19, která měla výraznější dopad právě na mužskou část populace, a také specifickými migračními vzorci.

Královéhradecký kraj v roce 2023 vykázal hodnotu IMA 966, což je mírně nad republikovým průměrem. V rámci období 2020–2023 se hodnota IMA v kraji pohybovala mezi 973 (v roce 2020) a 966 (v roce 2023), tedy s pozvolným sestupným trendem kopírujícím celostátní vývoj.

V porovnání s ostatními kraji si Královéhradecký kraj stojí stabilně. Například v roce 2023 byly nejvyšší hodnoty IMA zaznamenány v Kraji Vysočina (985), Pardubickém kraji (976) a Jihočeském kraji (970), zatímco nejnižší index dlouhodobě vykazuje hlavní město Praha, které v roce 2023 dosáhlo hodnoty jen 939. Královéhradecký kraj se tak pohybuje mírně nad republikovým průměrem a řadí se mezi kraje s vyrovnanější pohlavní strukturou. Na základě dostupných údajů je možné konstatovat, že Královéhradecký kraj si v posledních letech udržuje hodnoty indexu maskulinity stabilní, a to bez výrazných výkyvů směrem k pod – či nadprůměrnému zastoupení mužů. Tento fakt naznačuje stabilní demografický vývoj kraje, přičemž aktuální hodnota IMA odpovídá dlouhodobému trendu na celostátní úrovni.

Věková skladba obyvatelstva není jen vyjádřením rozdílů v početním zastoupení různých věkových skupin, ale poskytuje nám řadu odpovědí na otázky spojené s populační velikostí, populačním vývojem a charakterem populačního chování. **Věková struktura** je výsledkem základních demografických událostí, proto nám dává možnost k využití při jakékoliv demografické analýze, ale i tam, kde je obyvatelstvo nepřehlédnutelnou součástí objektu vědního zájmu. Pokud se procentuální váha počtu dětí pohybuje v rozmezí od 12,5 do 15,9, můžeme hovořit o **staré populaci**. V případě, že procentuální váha klesne pod hranici 12,5, jde již o **velmi starou populaci**. Proces stárnutí nabývá na významu tehdy, když podíl dětské složky poklesne pod hodnotu

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

25 %. Proces stárnutí je v české společnosti dlouhodobý, systematický a postupný. Výrazněji se začal projevovat již v 60. letech 20. století a jen dočasně byl přibrzděn pro natalitní politikou 70. let. Od 80. let však proces stárnutí pokračuje prakticky bez přerušení, a to až do současnosti.

Dětská složka obyvatelstva – vývoj v letech 2019–2023

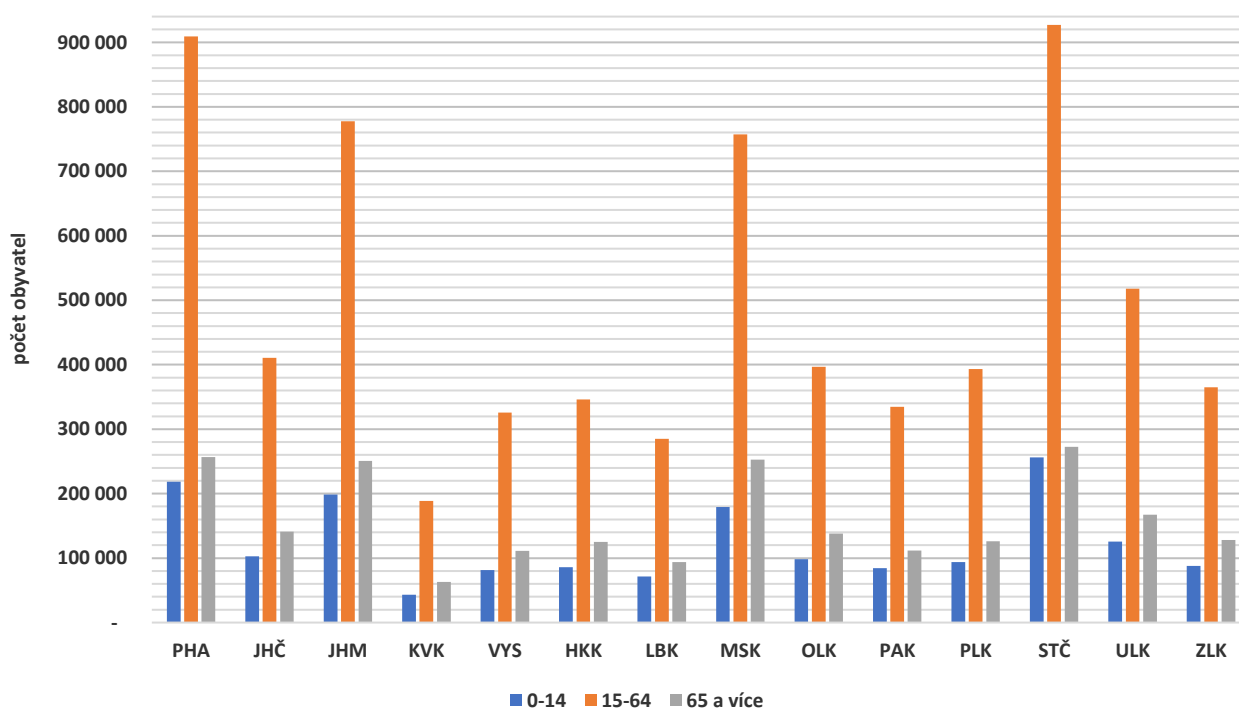
Přes populaci mírně stárnoucí a stárnoucí jsme již v roce 2000 dospěli do etapy populace staré s podílem dětí kolem 16 %. V roce 2009 klesl průměrný podíl dětí v populaci dokonce na 14 %, a to i přes zvyšující se přirozený přírůstek v předchozích deseti letech. V roce 2013 to bylo 15 %, v roce 2015 už 15,4 % a v roce 2019 podíl dětí dosáhl 16 %. Tím se republika vymanila z období nejhlubšího poklesu a vykazovala známky mírného demografického omlazení. Tato tendence se však v následujících letech zastavila.

V roce 2023 byl celorepublikový průměr podílu dětské složky opět mírně nižší než v roce 2019 – činil 15,9 %. Pokles však není dramatický a ukazuje na stabilizaci podílu dětí v populaci. Nadprůměrné hodnoty podílu dětí (vůči ČR) vykazoval zejména Středočeský kraj (17,6 %), dále Jihomoravský kraj (16,2 %), Pardubický kraj (15,9 %), Liberecký kraj (15,9 %) a Hlavní město Praha (15,8 %). Naopak podprůměrné hodnoty zaznamenaly Karlovarský kraj (14,7 %), Moravskoslezský kraj (15,1 %) a Zlínský kraj (15,1 %).

Královéhradecký kraj se v roce 2023 podílem dětské složky 15,4 % řadil pod průměr České republiky, a zároveň zaznamenal mírný pokles oproti roku 2019 (15,6 %). V dlouhodobém horizontu se kraj řadí spíše mezi starší populace. Vývoj podílu dětské složky ukazuje spíše stagnaci a nelze předpokládat významný nárůst do budoucna. Je velmi pravděpodobné, podle dlouhodobých prognóz Českého statistického úřadu, že relativní četnost dětí v kraji ke konci roku 2050 bude přibližně o dvě procenta nižší. A při střední variantě předpokládaného růstu počtu obyvatel bude dětí absolutně rovněž o několik tisíc méně než nyní.

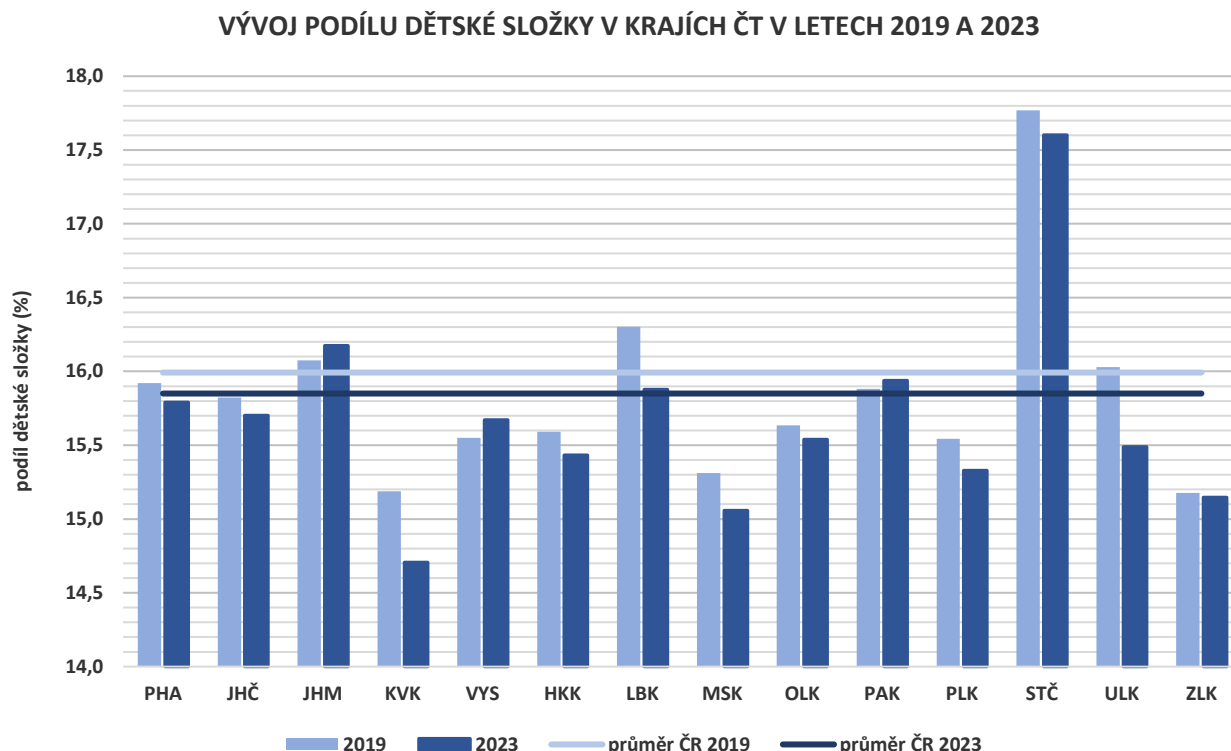
4.4.25 Graf: Složení obyvatelstva v krajích podle věku v roce 2023 (k 31. 12.)

SLOŽENÍ OBYVATELSTVA V KRAJÍCH PODLE VĚKU V ROCE 2023

Zdroj: ČSÚ

4.4.26 Graf: Vývoj podílu dětské složky v krajích ČR v letech 2019 a 2023 (k 31. 12.)

Zdroj: ČSÚ

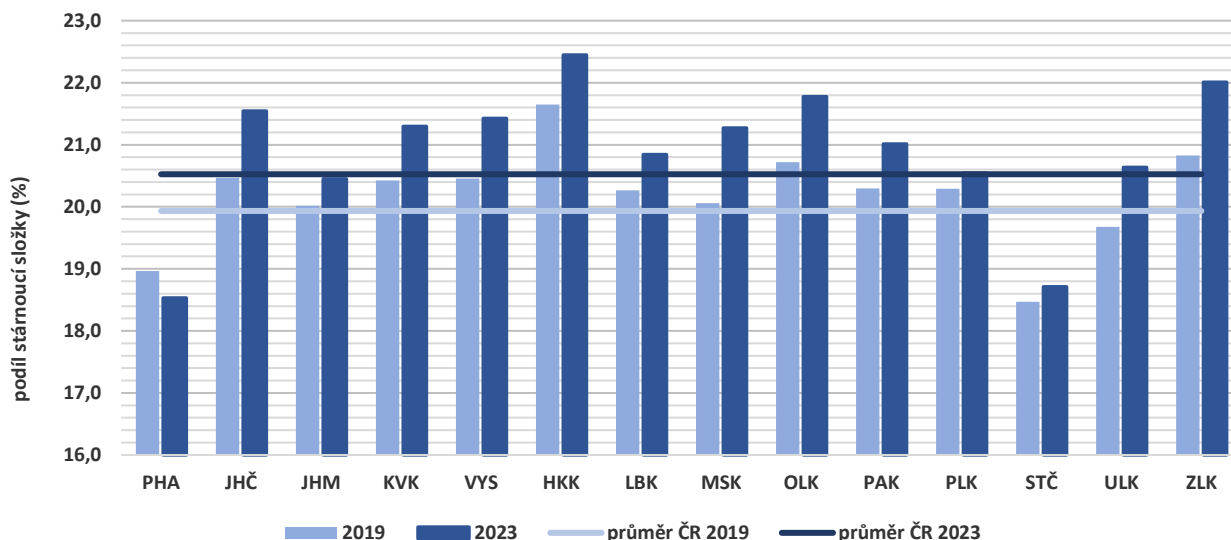
Stárnoucí složka obyvatelstva – vývoj v letech 2019–2023

Skupina obyvatel ve věku 65 a více let dlouhodobě roste a představuje hlavní hybnou sílu procesu stárnutí populace. V roce 2000 překročila hranici 15 % (hranici velmi stárnoucí populace) pouze Praha (16,1 %) a Královéhradecký kraj (14,5 %). V roce 2009 tuto hranici již překročilo devět krajů. V roce 2011 dosáhla průměrná hodnota podílu seniorů v ČR 16,2 %, v roce 2013 17,4 % a v roce 2015 to bylo 18,3 %.

V roce 2019 činil průměrný podíl seniorů v republice 19,9 %. Královéhradecký kraj v té době vykazoval hodnotu 21,6 %, čímž výrazně převyšoval republikový průměr a řadil se mezi vůbec nejvíce stárnoucí regiony v ČR. V roce 2023 se tato hodnota ještě zvýšila – podíl stárnoucí složky v Královéhradeckém kraji činil 22,4 %, zatímco republikový průměr byl 20,5 %. Královéhradecký kraj tak měl nejvyšší podíl seniorů mezi všemi kraji. Následovaly Zlínský kraj (22,0 %), Olomoucký kraj (21,8 %), Jihočeský kraj (21,5 %) a Kraj Vysočina (21,4 %). Je zřejmé, že tempo stárnutí je velmi rychlé. Skupina obyvatel nad 65 let se na populaci Královéhradeckého kraje v roce 1991 podílela pouhými 9,4 % a byla jenom mírně stárnoucí populací. Na základě prognózy ČSÚ z roku 2002 a předpokladů růstu početní velikosti kraje z pohledu analýzy celkové měny ke konci roku 2005 je velmi pravděpodobné, že se počet seniorů s věkem 65 a více let dostane k hodnotě okolo 190 tisíc s relativním zastoupením v populaci přes 30 % v roce 2050. Závěrem k vyhodnocení změn věkového složení obyvatel kraje je nutno dodat, že z pohledu zabezpečení vlastních budoucích generací je pokles váhy dětí stejně nebezpečný jako dramatický nárůst starých občanů.

4.4.27 Graf: Vývoj podílu stárnoucí složky v krajích ČR v letech 2019 a 2023

VÝVOJ PODÍLU STÁRNOUCÍ SLOŽKY V KRAJÍCH ČR V LETECH 2019 A 2023

Zdroj: ČSÚ

Pokud jde o rozdíly dětské složky na úrovni správních obvodů ORP, současnou situaci dokumentuje graf níže. Již v roce 2000 spadaly ORP Hradec Králové (s nejnižším podílem dětské složky 15,5 %) a ORP Dvůr Králové nad Labem (15,8 %) do kategorie staré populace. Nejvyšší podíl dětské složky měly v roce 2000 ORP Broumov (18,7 %) a ORP Jaroměř (17,8 %). V průběhu následujících let můžeme v kraji sledovat celorepublikový trend stárnutí populace, a to do té míry, že v roce 2009 do kategorie staré populace již spadají všechna ORP Královéhradeckého kraje.

V roce 2023 se průměrný podíl dětí v rámci ORP Královéhradeckého kraje pohyboval na úrovni 15,4 %, přičemž žádné ORP nespadá do kategorie velmi staré populace. Nejnižší podíly vykazovala ORP Dvůr Králové nad Labem (14,5 %), Broumov (14,6 %) a Trutnov (14,8 %), tedy hodnoty na hranici staré populace. Naopak nejvyšší podíl dětské složky byl zaznamenán v ORP Nové Město nad Metují (16,3 %), Dobruška (16,1 %) a Jaroměř (16,0 %).

Oproti roku 2019 se v některých ORP podíl dětské složky mírně snížil, v jiných stagnoval nebo nepatrně vzrostl. Průměrná hodnota v roce 2019 činila 15,6 %, tedy o dvě desetiny procentního bodu více než v roce 2023. Tento vývoj potvrzuje, že se v kraji nedaří trend zvyšování podílu dětské složky udržet, a ve střednědobém horizontu se dá očekávat mírný pokles.

Stárnoucí složka ORP

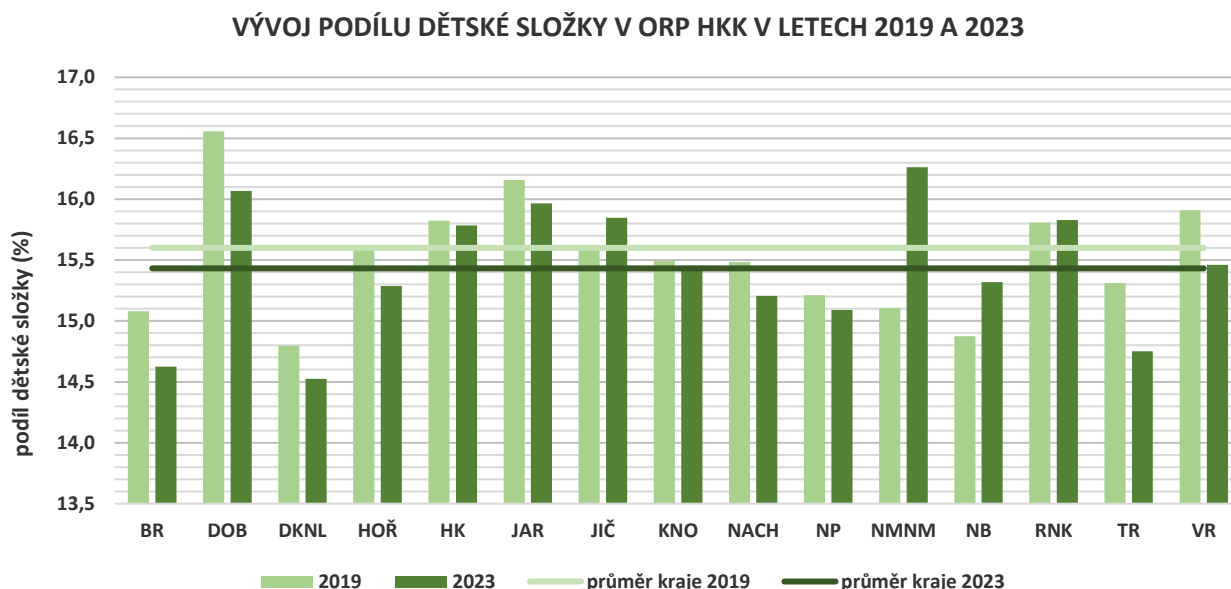
Podíl osob ve věku 65 a více let v jednotlivých ORP Královéhradeckého kraje v roce 2023 dosahuje hodnot od 20,3 % do 23,7 %. Nejvyšší zastoupení seniorů je v ORP Dvůr Králové nad Labem (23,7 %), Broumov (23,5 %), Náchod (23,3 %) a Hořice (23,2 %). Vysoké hodnoty přes 22 % vykazují také ORP Nová Paka (22,7 %), Hradec Králové (22,6 %), Trutnov (22,3 %) a Vrchlabí (22,3 %).

Naopak relativně nižší podíl seniorů je v ORP Jaroměř (20,3 %), Rychnov nad Kněžnou (20,6 %) a Nový Bydžov (21,4 %), které však stále mají nadprůměrný podíl ve srovnání s celostátním průměrem (20,5 %).

Tato data potvrzují, že všechny správní obvody v kraji vykazují vysoký a rostoucí podíl seniorů, přičemž některé ORP se blíží či překračují hranici 23 % podílu osob starších 65 let. Tento trend odráží celoregionální proces stárnutí populace a naznačuje potřebu cílených opatření v oblasti sociálních služeb, zdravotní péče a urbanistického plánování.

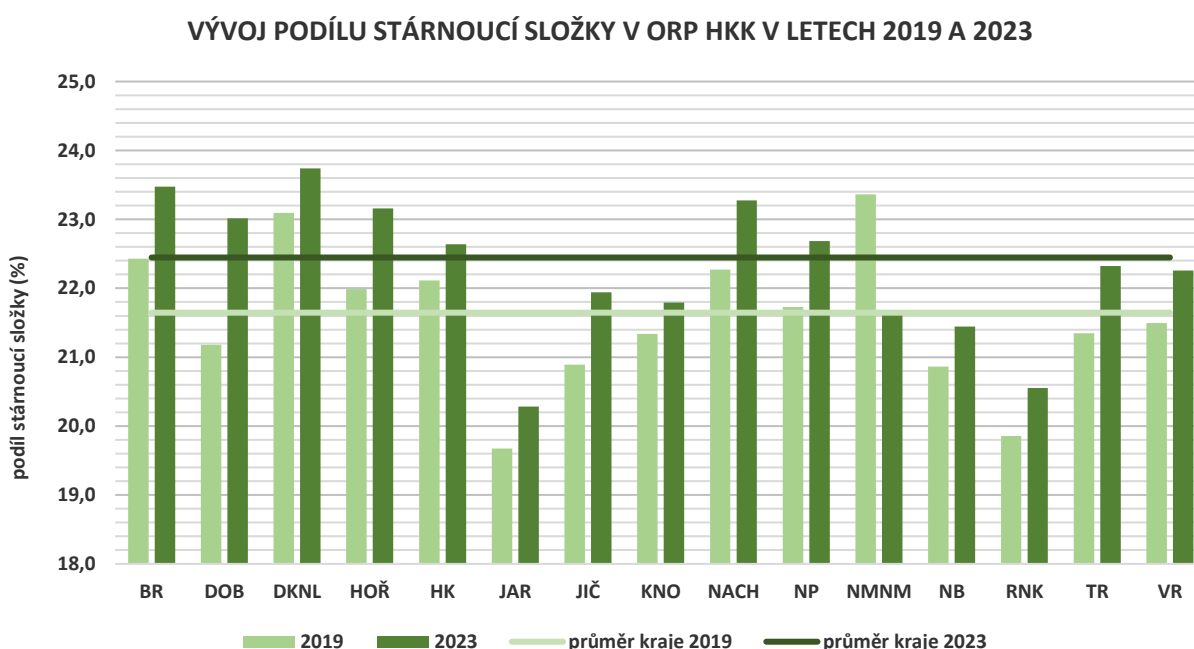
6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADSKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

4.4.28 Graf: Vývoj podílu dětské složky ORP Královéhradeckého kraje v letech 2019 a 2023

Zdroj: ČSÚ

4.4.29 Graf: Vývoj podílu stárnuocí složky ORP Královéhradeckého kraje v letech 2019 a 2023

Zdroj: ČSÚ

Ostatní vnější vlivy populačního vývoje Královéhradeckého kraje

Mezi ostatní vnější vlivy populačního vývoje Královéhradeckého kraje patří náboženská víra, národnostní složení a vzdělanostní struktura kraje. Pro hodnocení uvedených vlivů populačního vývoje byla použita data ze SLBD 2021, neboť sčítání lidu je v podstatě jediným informačním zdrojem o těchto strukturách.

Pokud se týká **náboženské víry**, podle sčítání lidu v roce 2021 deklarovalo nějakou formu víry 22,2 % obyvatel České republiky, přičemž pouze 13,1 % se výslovně hlásilo ke konkrétní církvi nebo náboženské společnosti a

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADSKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

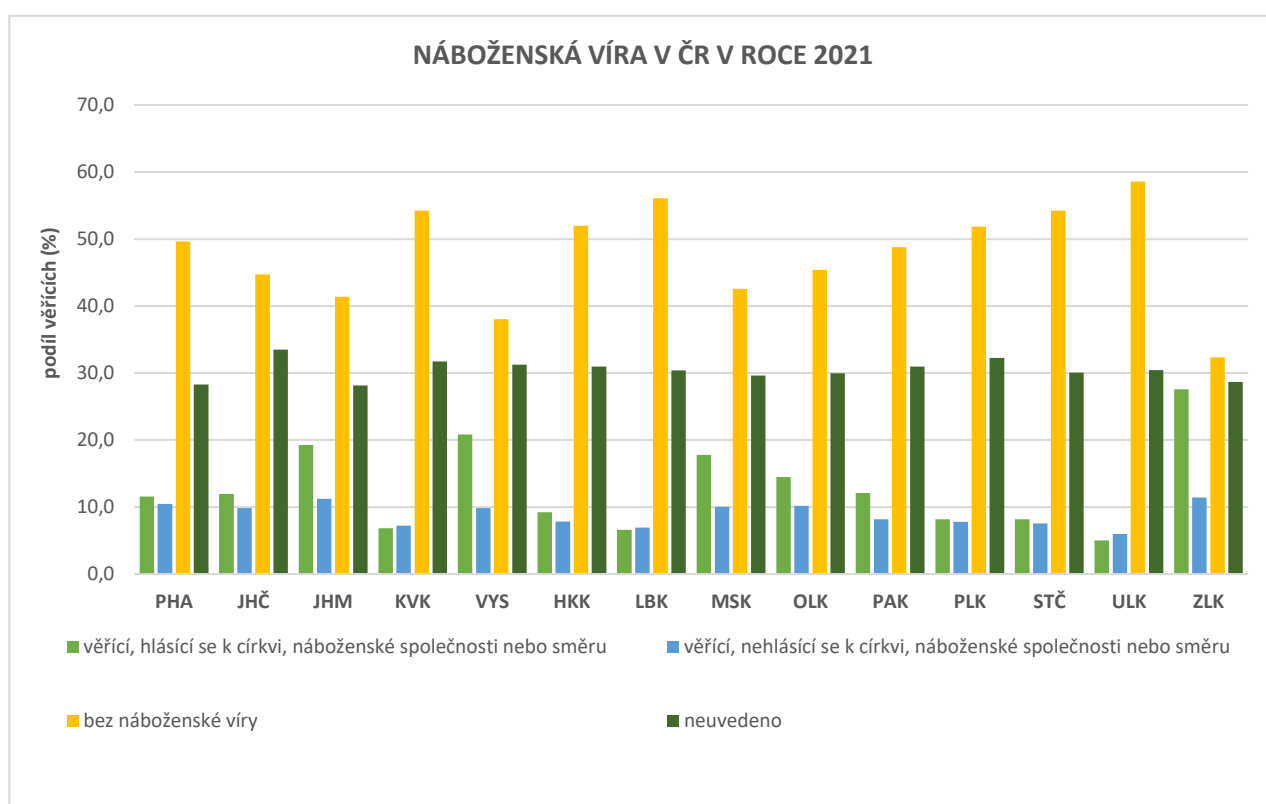
dalších 9,1 % označilo, že věří, ale k žádné církvi se nehlasí. Naproti tomu 47,8 % obyvatel uvedlo, že jsou bez vyznání, a 30,1 % se k otázce náboženské víry nevyjádřilo.

Česká republika je tak dlouhodobě jednou z nejsekularizovanějších zemí Evropy. Tento trend má historické kořeny – sahá až do období osvícenství, následné církevní reformy v 18. a 19. století, výrazné posílení ateismu za socialismu a pokračuje i v současné době generační výměnou. S každým dalším sčítáním se ukazuje ústup institucionalizovaného náboženství a rostoucí počet lidí, kteří buď víru nepovažují za důležitou, nebo ji vnímají jako ryze soukromou záležitost.

Ve srovnání s celorepublikovými výsledky je Královéhradecký kraj méně nábožensky založený. Ke konkrétní církvi se zde hlásí pouze 9,2 % obyvatel, což je o 3,9 procentního bodu méně než průměr ČR. V kategorii „věřící bez církevní příslušnosti“ je rozdíl menší (kraj 7,8 %, průměr ČR 9,1 %).

Naopak vyšší, než republikový průměr je v kraji podíl osob bez vyznání (52 % oproti 47,8 %) i těch, kteří se k otázce nevyjádřili (30,9 % oproti 30,1 %).

4.4.30 Graf: Náboženská víra v ČR dle SLBD 2021

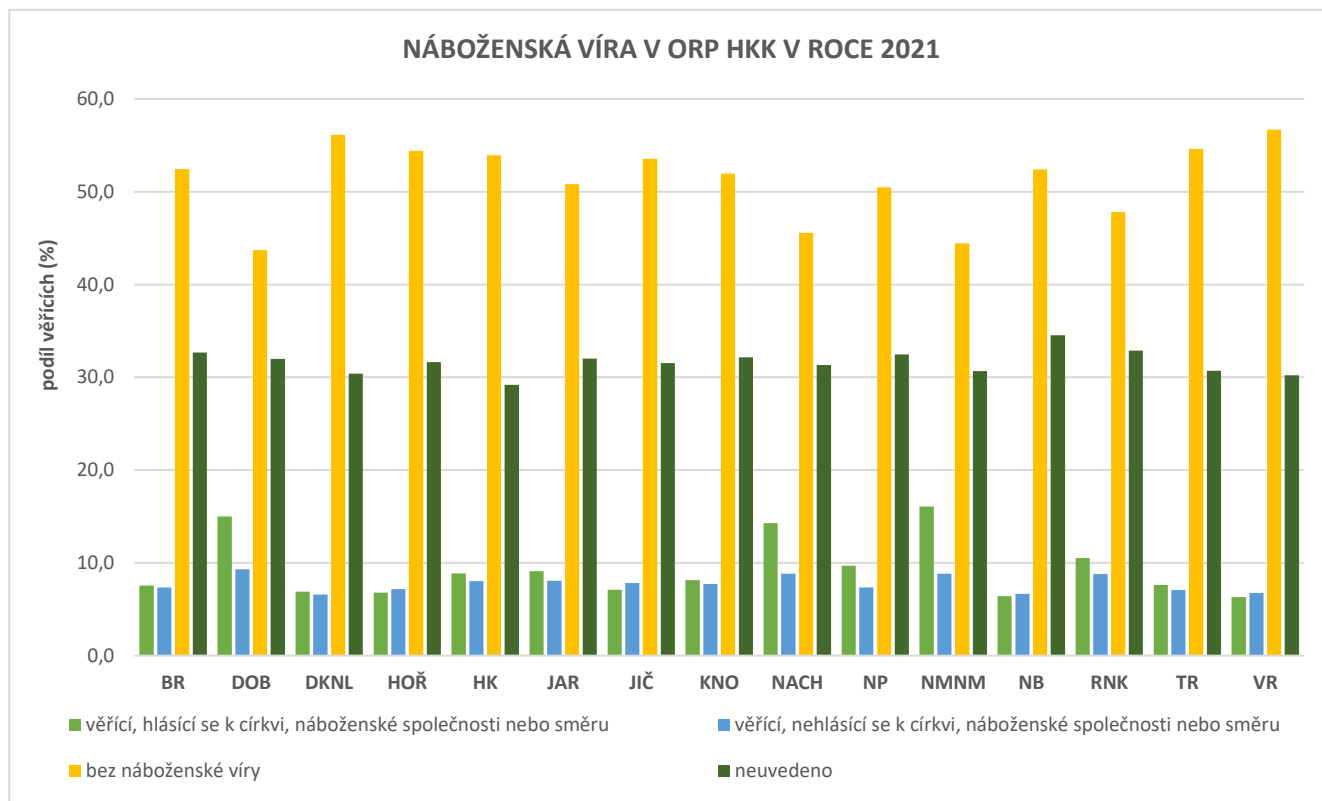
Zdroj: ČSÚ

Z pohledu jednotlivých správních obvodů obcí s rozšířenou působností (ORP) v Královéhradeckém kraji je patrná značná územní diferencovanost náboženské orientace obyvatel.

Nejvyšší podíl věřících (součet obou kategorií) má ORP Nové Město nad Metují (24,9 %), z toho 16,1 % obyvatel se hlásí ke konkrétní církvi a dalších 8,8 % uvedlo víru bez církevní příslušnosti. Nadprůměrně vysoký podíl věřících zaznamenávají také ORP Dobruška (24,3 %) a Náchod (23,1 %). Naopak nejnižší podíl věřících vykazují ORP Nový Bydžov a Vrchlabí (shodně 13,1 %) a Dvůr Králové nad Labem (13,5 %).

Celkově lze říci, že východní část kraje (oblast Podorlicka) má ve srovnání s centrální a západní částí kraje vyšší míru religiozity. Může to souviset i s historickým vývojem osídlení, sociální strukturou obyvatel nebo lokální rolí náboženských komunit a farností.

4.4.31 Graf: Náboženská víra v ORP Královéhradeckého kraje dle SLBD 2021

Zdroj: ČSÚ

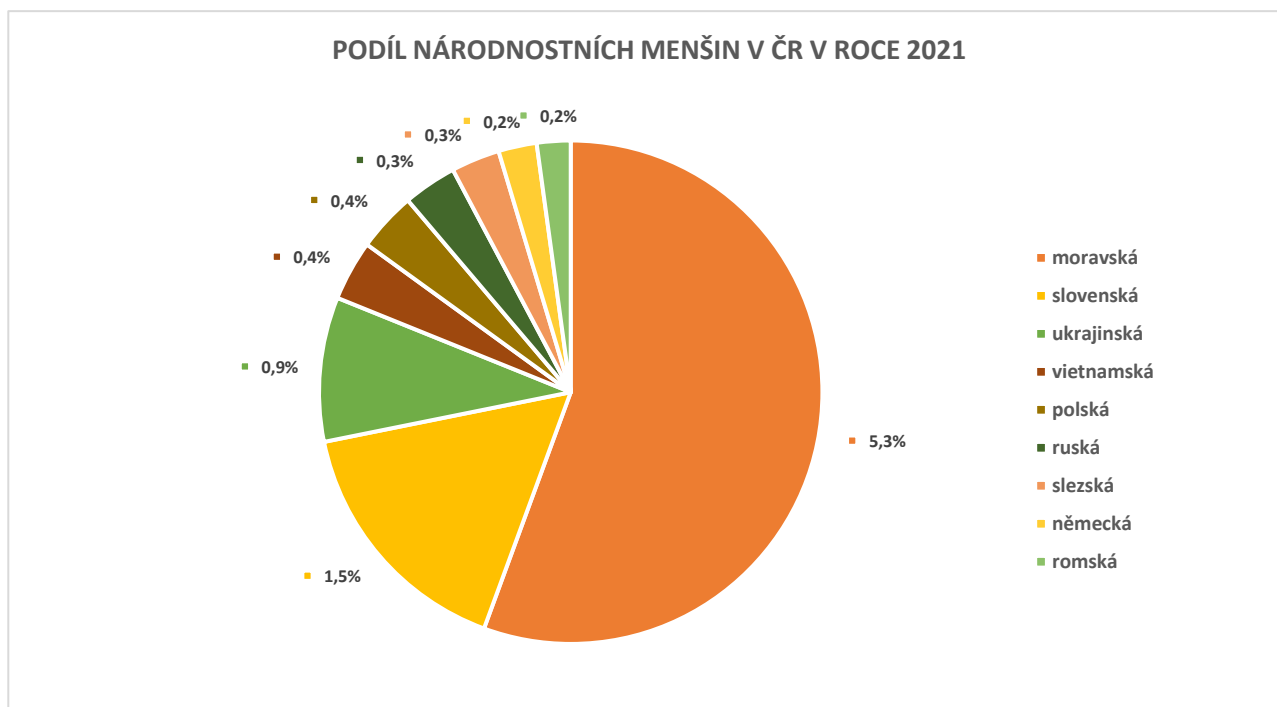
Co se týká **národnostního složení**, Česká republika je od konce 40. let 20. století považována za stát s národnostně homogenním obyvatelstvem. Tento vývoj souvisí především s poválečným odsunem obyvatel německé národnosti, k němuž došlo na základě dohod vítězných mocností po druhé světové válce. Česká republika tak patří mezi státy, v nichž žádná z národnostních menšin nedosahuje 10% podílu na celkovém obyvatelstvu, ani zde nesídlí dvě menšiny, které by obě přesahovaly 5 %. Většinová česká národnost zároveň dlouhodobě neklesá pod hranici 90 % obyvatel (při započtení moravské a slezské národnosti společně s českou).

Specifickým fenoménem českého národnostního složení je od roku 1991 možnost přihlásit se k moravské národnosti. V tehdejší sčítání lidu se k ní přihlásilo 13,2 % obyvatel, v roce 2001 již jen 3,7 %, o deset let později pak 5 %. Při posledním sčítání lidu deklarovalo českou národnost 61,0 % občanů, moravskou 5,3 % a slezskou 0,3 %. Přesto převažuje názor, že mezi českou, moravskou a slezskou národností nejsou podstatné historicko-kulturní či jazykové rozdíly, a jejich součet je tak v řadě analýz považován za jednotný celek.

Mezi národnostními menšinami tradičně vyniká slovenská národnost, k níž se v roce 2021 hlásilo 1,5 % obyvatel. Významnější podíl si udržují rovněž ukrajinská (0,9 %), vietnamská (0,4 %), polská (0,4 %), ruská (0,3 %), německá (0,2 %) a romská (0,2 %) národnost. Podíl ostatních národností nepřekračuje 0,1 %.

Zvláštní pozornost si zasluhuje romská národnost. Ve sčítání lidu je sledována od roku 1991, avšak reálně se k ní hlásí pouze malá část občanů romského původu – v roce 2021 to bylo 0,2 %. Odborné odhady však dlouhodobě pracují s podílem romského obyvatelstva mezi 2 až 3 %, výjimečně až 4 %, což by představovalo 200–400 tisíc osob. Pokud bychom započítali všechny osoby romského původu bez ohledu na jejich deklaraci ve sčítání, jednalo by se pravděpodobně o nejpočetnější národnostní menšinu na území Česka.

4.4.32 Graf: Národnostní menšiny v ČR dle SLBD 2021

Zdroj: ČSÚ

Pokud jde o rozdílnosti na úrovni krajů, z dat Sčítání lidu, domů a bytů 2021 vyplývá, že nejvyšší podíl obyvatel hlásících se k české národnosti vykazují kraje Jihočeský (64,4 %), Královéhradecký (64,1 %), Středočeský (63,9 %), Pardubický (63,8 %) a Plzeňský (62,6 %). Naopak nejnižší podíly české národnosti jsou patrné v Jihomoravském (52,6 %), Zlínském (57,5 %) a Olomouckém kraji (57,8 %), což souvisí s vyšším zastoupením osob hlásících se k moravské národnosti. Nejvyšší podíl Moravanů byl zaznamenán v Jihomoravském kraji (22,5 %), následovaném Zlínským (16,3 %) a Olomouckým (13,6 %) krajem. Tyto tři kraje zároveň soustřeďují většinu obyvatel hlásících se k moravské národnosti.

Významné zastoupení slovenské národnosti je patrné v hlavním městě Praze (2,5 %), Karlovarském kraji (2,1 %), Moravskoslezském kraji (2,0 %) a Jihomoravském kraji (1,8 %). Obyvatelstvo polské národnosti se ve výraznější míře vyskytuje v Moravskoslezském kraji (2,2 %), což souvisí s historickým osídlením Těšínska. Německá národnost je nejvíce zastoupena v Karlovarském kraji (1,3 %) a částečně také v Ústeckém (0,5 %) a Libereckém kraji (0,4 %).

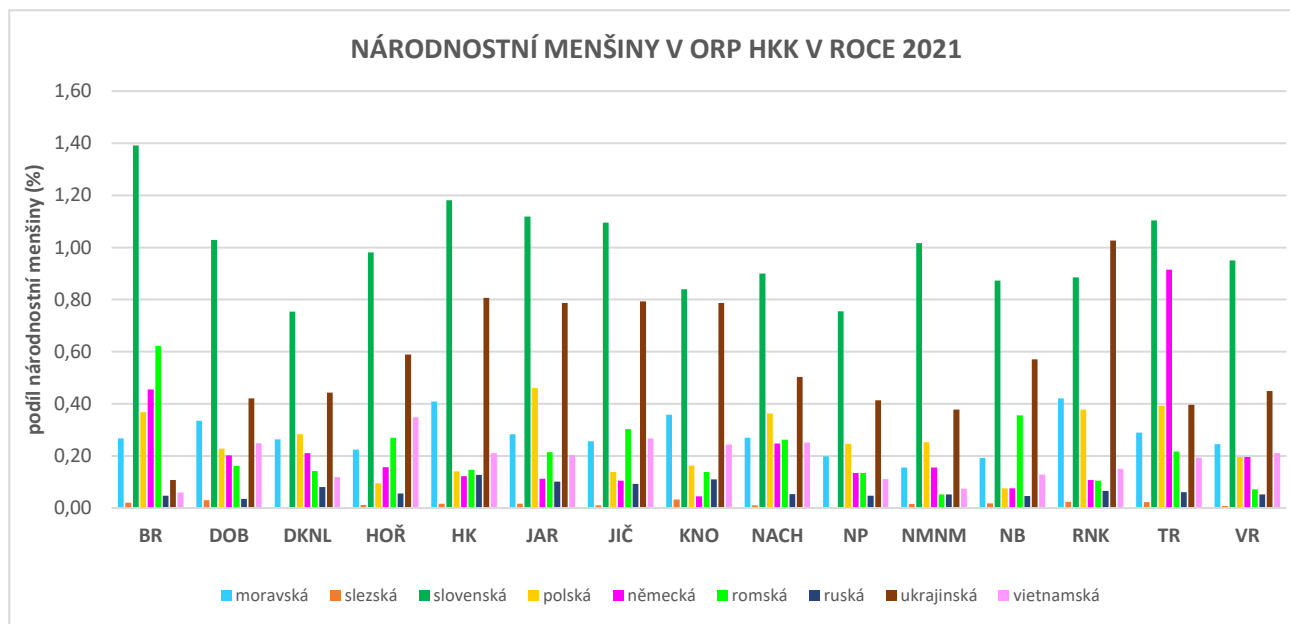
Romská populace, ačkoli se k ní formálně přihlásilo jen malé procento obyvatel, vykazuje podle dostupných údajů nejvyšší koncentraci v Karlovarském (0,4 %) a Ústeckém kraji (0,5 %), dále pak v Libereckém (0,3 %), Moravskoslezském (0,3 %), Královéhradeckém, Olomouckém kraji, Jihočeském a Pardubickém (shodně 0,2 %). Ve zbylých krajích je podíl přihlášených osob k romské národnosti nižší. Je však nutné mít na paměti, že k romské národnosti se tradičně přihlašuje jen menší část osob romského původu, a údaje o jejich prostorovém rozložení tak mohou skutečný stav podhodnocovat. Odborné studie přitom naznačují, že míra nepřihlašování se ke své národnosti je prostorově poměrně rovnoměrná.

V Královéhradeckém kraji se k jiné, než české národnosti přihlásilo 3,4 % obyvatel. Nejčastěji šlo o slovenskou (1,0 %), ukrajinskou (0,6 %), polskou a německou (po 0,2 %), vietnamskou (0,2 %) a moravskou (0,3 %) národnost.

Slovenská menšina má v rámci kraje nejvyšší podíl v ORP Broumov (1,4 %) a dále v Trutnově, Jičíně a Jaroměři (přes 1 %). Ukrajinská národnost je početnější zejména v ORP Hradec Králové (0,8 %) a Hořice (0,6 %). Německá menšina dosahuje nejvyšších hodnot v ORP Trutnov (0,9 %) a polská v ORP Jaroměř (0,5 %). Vietnamská komunita je silnější v ORP Náchod a Hořice (okolo 0,3–0,4 %). Moravská národnost se vyskytuje ve všech ORP, nejčastěji v Rychnově nad Kněžnou a Hradci Králové (shodně 0,4 %).

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADSKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

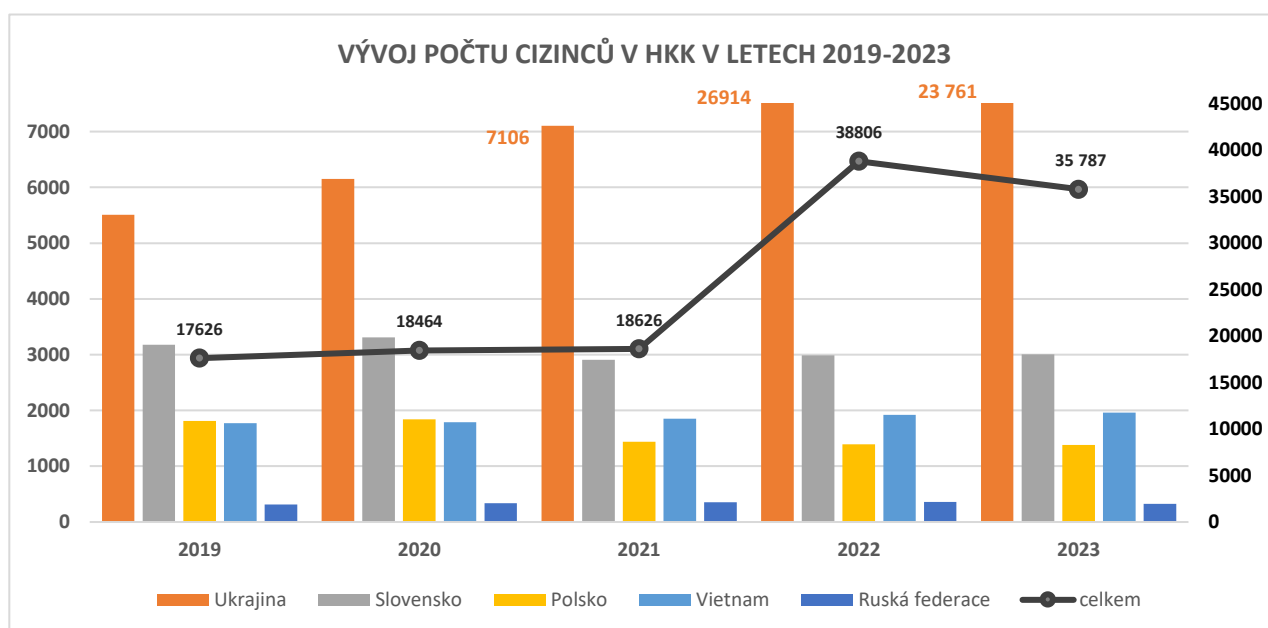
4.4.33 Graf: Národnostní menšiny v ORP Královéhradeckého kraje dle SLBD 2021

Zdroj: ČSÚ

Počet cizinců s pobytem v Královéhradeckém kraji dlouhodobě rostl, přičemž v období 2015–2019 se jednalo o pozvolný nárůst. Do roku 2021 se počet zvýšil na přibližně 18,6 tisíc osob. V roce 2022 však došlo k výraznému skokovému nárůstu, a to v souvislosti s příchodem osob zasažených válkou na Ukrajině. Celkový počet cizinců v kraji tak v roce 2022 přesáhl 38 tisíc a v roce 2023 se mírně snížil na 35,8 tisíc osob. Nejpočetnější skupinu tvoří dlouhodobě občané Ukrajiny, jejichž počet se mezi roky 2019 a 2023 více než čtyřnásobil (z 5,5 tisíc na téměř 24 tisíc osob). Významně jsou zastoupeni také občané Slovenska, Polska a Vietnamu, jejichž počty zůstávají v posledních letech poměrně stabilní. Počet občanů z Ruské federace se pohybuje kolem 300–350 osob.

4.4.34 Graf: Vývoj počtu cizinců v Královéhradeckém kraji v letech 2019–2023

Zdroj: ČSÚ

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJ PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Protože žijeme ve vzdělanostní společnosti, je **vzdělanostní struktura obyvatelstva** nejen pečlivě sledovaným ukazatelem, ale také jedním z významných faktorů vyspělosti a dlouhodobé konkurenceschopnosti regionů. Vzdělanější obyvatelstvo je lépe adaptabilní na proměny trhu práce a přispívá k rozvoji místní ekonomiky i společenského života.

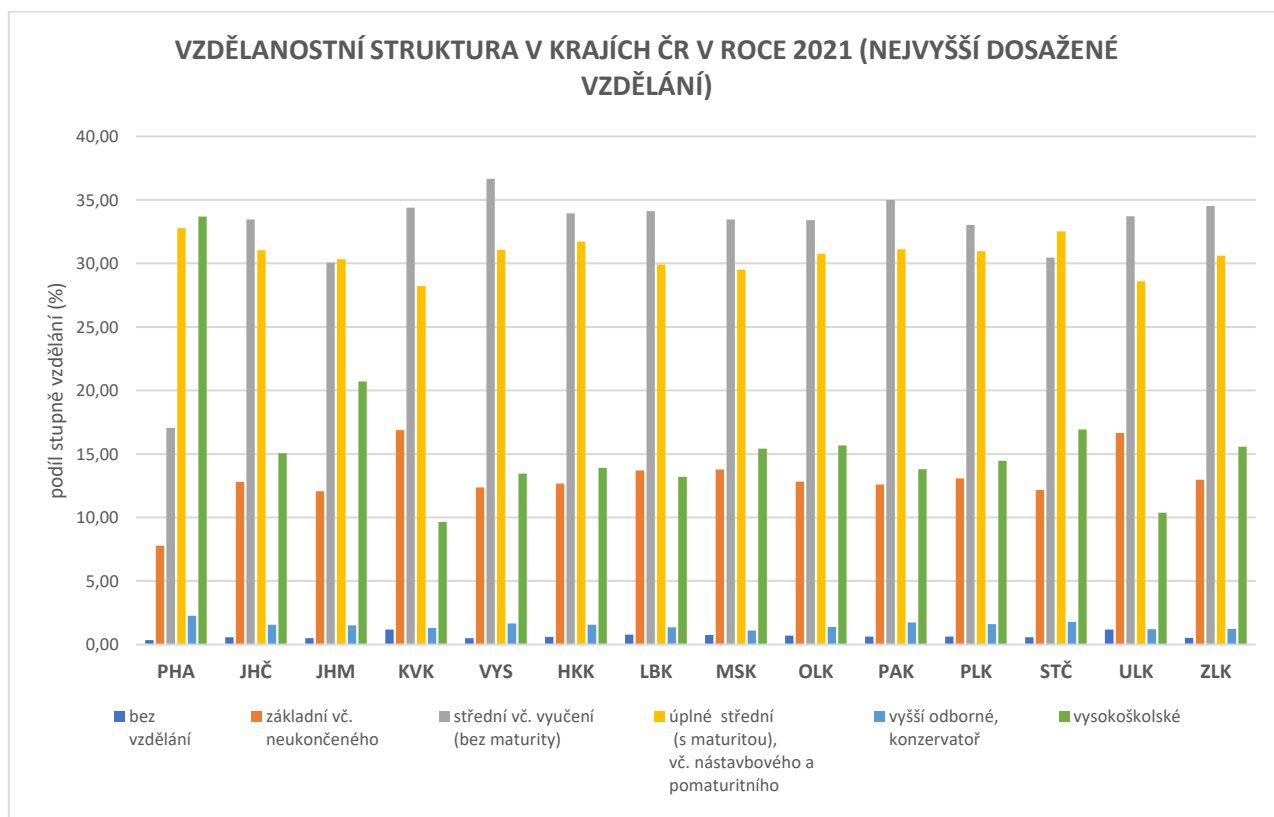
Z dlouhodobého hlediska dochází v České republice k nárůstu počtu osob s vyššími stupni vzdělání, zejména s úplným středním vzděláním s maturitou a s vysokoškolským vzděláním. Zatímco v roce 1950 tvořili vysokoškolsky vzdělaní občané pouhé 1 % populace starší 15 let, při cenzu v roce 2001 to bylo téměř 9 % a v roce 2021 už jejich podíl dosáhl 18,7 % (sčítání lidu 2021, bez osob s nezjištěným vzděláním).

Vzdělanostní struktura však vykazuje významné regionální rozdíly. Nejvyšší podíl obyvatel s vysokoškolským vzděláním mělo v roce 2021 Hlavní město Praha, kde přesáhl 33,7 % populace. S odstupem následoval Jihomoravský kraj (20,7 %) a Středočeský kraj (16,9 %). Naopak nejnížší podíly vysokoškolsky vzdělaných osob byly zaznamenány v Karlovarském kraji (9,6 %) a Ústeckém kraji (10,4 %).

Královéhradecký kraj se v tomto srovnání nachází ve spodní polovině krajského žebříčku, když podíl vysokoškolsky vzdělaného obyvatelstva činí 13,9 %. V porovnání s rokem 2011 (10,1 %) však došlo k nárůstu téměř o 4 procentní body, což potvrzuje pokračující trend růstu nejvyšších dosažených stupňů vzdělání. Ve srovnání s průměrem ČR (18,7 %) však kraj stále zaostává.

Královéhradecký kraj dosahuje lepších výsledků u úplného středního vzdělání s maturitou (včetně nástavbového a pomaturitního), kde se s podílem 31,7 % řadí k průměrně vybaveným krajům. Také podíl obyvatel se středním vzděláním bez maturity je vysoký – činí 34,0 %, což ukazuje na silné zastoupení tradičně učňovských a technických profesí.

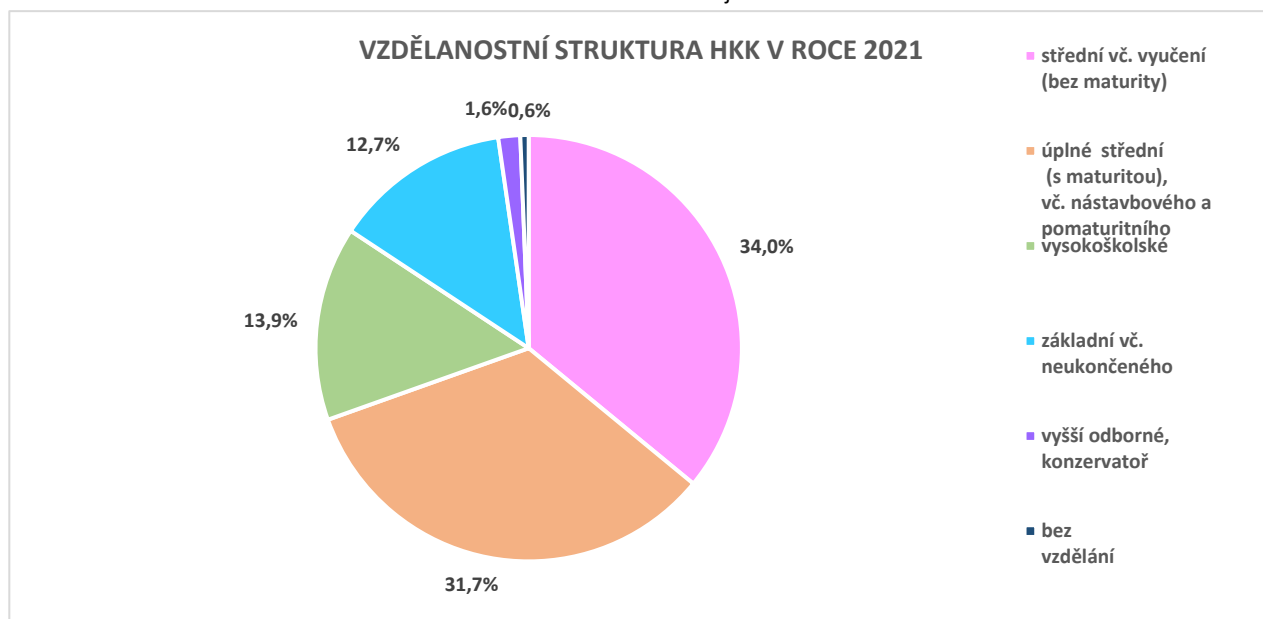
4.4.35 Graf: Vzdělanostní struktura v krajích ČR dle SLBD 2021

Zdroj: ČSÚ

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADSKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

4.4.36 Graf: Vzdělanostní struktura Královéhradeckého kraje dle SLBD 2021

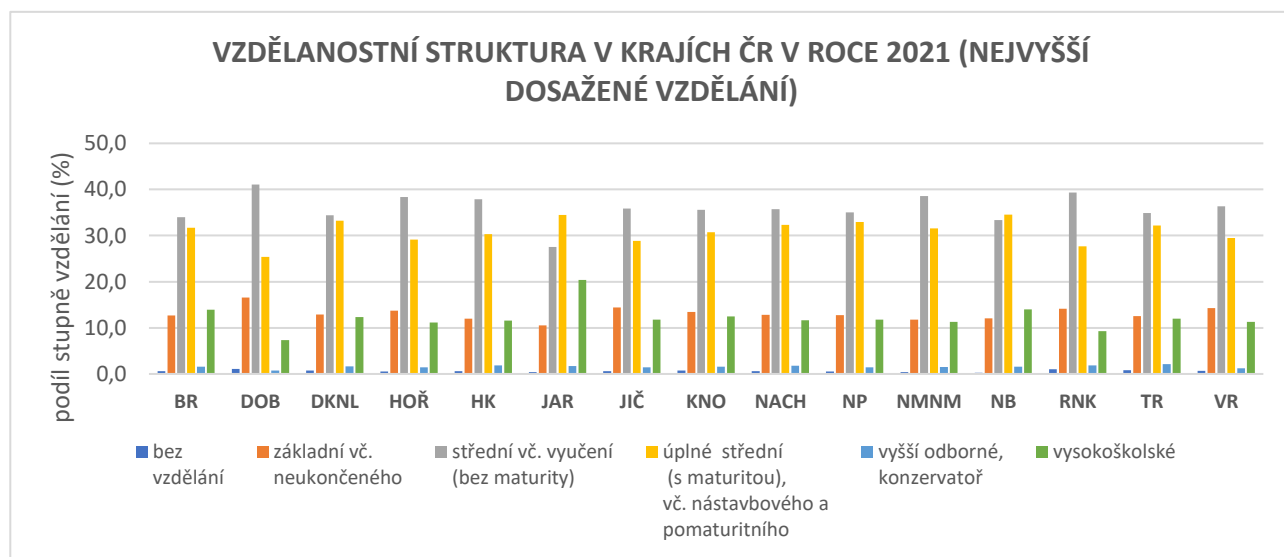

Rozdíly ve vzdělanostní úrovni se výrazně promítají i do jednotlivých správních obvodů obcí s rozšířenou působností (ORP). Zatímco některé ORP dosahují nadprůměrných hodnot, jiné se potýkají s nízkým podílem obyvatel s vyšším vzděláním.

V roce 2021 byl nejvyšší podíl vysokoškolsky vzdělaných obyvatel zaznamenán v ORP Jaroměř (20,4 %), která tak překročila nejen krajský průměr (13,9 %), ale i průměr celé ČR (18,7 %). Nadprůměrné hodnoty vykazovalo také ORP Nový Bydžov (14,0 %) a ORP Dvůr Králové nad Labem (12,4 %). Naopak nejnížší podíly byly zjištěny v ORP Dobruška (7,3 %) a ORP Rychnov nad Kněžnou (9,3 %). I další menší ORP jako Broumov (13,9 %), Hořice (11,2 %) nebo Nové Město nad Metují (11,3 %) vykazují podprůměrné hodnoty.

ORP Hradec Králové, jako přirozené krajské centrum, dosahuje podílu 11,5 % vysokoškolsky vzdělaných osob. Je třeba zdůraznit, že uvedená procenta jsou vztažena k celkovému počtu obyvatel daného ORP, tedy zahrnují všechny věkové skupiny včetně dětí, seniorů či osob, které nejsou ekonomicky aktivní. Tento přístup dává komplexní obraz vzdělanostní struktury území jako celku. Ve většině ORP je nejvíce obyvatel se středním vzděláním bez maturity – podíly zde často přesahují 35 % (např. ORP Dobruška: 41,1 %; Rychnov n. K.: 39,3 %). Oproti tomu podíl osob bez vzdělání je v celém kraji velmi nízký a pohybuje se v rozmezí 0,3–1,1 %.

4.4.37 Graf: Vzdělanostní struktura v ORP Královéhradeckého kraje dle SLBD 2021

Z údajů sčítání 2021 vyplývá, že vzdělanostní úroveň v Královéhradeckém kraji postupně roste, především díky nárůstu vysokoškolsky vzdělané populace. I přes tento trend však kraj zaostává za celorepublikovým průměrem a výrazněji i za nejvyspělejšími regiony, jako je Praha či Brno. Podstatné rozdíly jsou patrné i mezi jednotlivými ORP, což může hrát roli při plánování rozvoje, dostupnosti služeb, školské infrastruktury a regionální politiky zaměstnanosti.

Struktura domácností

Struktura domácností představuje významný aspekt sociodemografického vývoje, který úzce souvisí s věkovou strukturou obyvatelstva, životním cyklem domácností a změnami životního stylu. Vývoj struktury domácností se přímo promítá do poptávky po bydlení, velikostní struktury bytů a nároků na občanskou vybavenost.

Metodicky se domácnosti rozdělují do tří základních typů: cenzové, hospodařící a bytové domácnosti. Každý typ domácnosti může tvořit skupina osob nebo i jedinec, často může být domácnost bytová, hospodařící a cenzová totožná.

- počet *bytových domácností* se rovná počtu trvale obydlených bytů a tvoří ji osoby žijící společně v jednom bytě
- *hospodařící domácnosti* tvoří osoby společně bydlící a společně hospodařící, tj. trvale hradí společné výdaje domácnosti
- *cenzová domácnost* je základní jednotka, která se dále nečlení a tvoří ji osoby v příbuzenském nebo jiném vztahu, bydlící v jednom bytě, společně hospodařící

Jako hlavní indikátor vývoje struktury domácností je sledován podíl jednočlenných bytových domácností na celkovém počtu domácností. Tento ukazatel odráží jak proces stárnutí obyvatelstva, tak změny životního stylu, zejména odkládání zakládání rodin a nárůst samostatného bydlení jednotlivců.

Bydlení

Základní charakteristika bytového fondu a vývoj bydlení

V Královéhradeckém kraji převládá venkovské osídlení s nadprůměrným zastoupením nejmenších obcí s méně než 1 tis. obyvatel a s převahou rodinných domů ve struktuře bytového fondu.

Základní údaje o bytovém fondu lze získat ze Sčítání lidu, domů a bytů. V Královéhradeckém kraji bylo v roce 2011 dle SLDB 2011 137 051 domů, z nichž bylo 109 736 trvale obydlených (tj. 80 %). Podíl rodinných domů na trvale obydlených domech byl v roce 2011 přes 89 %. Vysokým podílem obydlených rodinných domů na domovním fondu byly dle údajů SLDB 2001 charakteristické zejména správní obvody Nový Bydžov (94,8 %), Hořice (93,9 %) a Jičín (93,5 %), naopak nízký podíl obydlených rodinných domů měl v rámci Královéhradeckého kraje správní obvod ORP Trutnov (81,6 %), Vrchlabí (82,8 %) a Broumov (84,3 %).

Vývoj, který ORP zaznamenaly v uvedených ukazatelích lze odvodit z výsledků SLDB 2021. Informace uvádíme v tabulce níže:

4.4.38 Hlavní charakteristiky domovního fondu v ORP kraje (SLDB 2021)

ORP	počet obyvatel (31.12.2023)	počet domů	počet trvale obydlených domů	podíl trvale obydlených domů na celkovém domovním fondu HP1 (%)	počet RD	podíl RD na počtu domů (%)	Počet obydlených RD	podíl trvale obydlených RD k trvale obydleným domům (%)
Královéhradecký kraj	556 949	142 677	116 863	81,91	128 674	90,19	96 055	88,56
<i>z toho ORP:</i>								
Broumov	15 673	4 238	3 248	76,64	3 656	86,27	3 187	82,94
Dobruška	20 234	5 970	4 724	79,13	5 482	91,83	4 915	90,18
Dvůr Králové nad Labem	27 111	7 957	6 404	80,48	7 235	90,93	6 709	89,29
Hořice	18 566	6 219	5 026	80,82	5 842	93,94	5 201	93,00
Hradec Králové	149 817	30 028	26 312	87,62	26 509	88,28	26 698	86,96
Jaroměř	19 655	4 834	3 992	82,58	4 338	89,74	4 165	88,18
Jičín	48 814	15 702	11 994	76,39	14 655	93,33	12 478	91,60

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE

PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

ORP	počet obyvatel (31.12.2023)	počet domů	počet trvale obydlených domů	podíl trvale obydlených domů na celkovém domovním fondu HP1 (%)	počet RD	podíl RD na počtu domů (%)	Počet obydlených RD	podíl trvale obydlených RD k trvale obydleným domům (%)
Kostelec nad Orlicí	25 337	7 132	6 067	85,07	6 582	92,29	6 346	91,36
Náchod	61 001	16 772	13 367	79,70	15 358	91,57	14 125	89,89
Nová Paka	13 366	4 252	3 353	78,86	3 986	93,74	3 530	92,42
Nové Město nad Metují	14 124	3 770	3 177	84,27	3 448	91,46	3 408	90,49
Nový Bydžov	18 084	6 438	5 025	78,05	6 131	95,23	5 302	94,43
Rychnov nad Kněžnou	35 313	9 531	7 610	79,84	8 731	91,61	7 922	90,24
Trutnov	62 618	13 385	11 148	83,29	11 243	84,00	10 932	81,64
Vrchlabí	27 236	6 449	5 416	83,98	5 478	84,94	5 525	83,36

Zdroj: ČSÚ SLDB 2021

Z těchto údajů vyplývá, že celkový domovní fond vzrostl o více jak 5 tis. domů, vzrostl i podíl domů trvale obydlených. Nárůst zaznamenaly i ostatní ukazatele. Dle výsledků SLDB 2021 je ORP s nejvyšším podílem trvale obydlených domů na celkovém domovním fondu ORP Hradec Králové a Kostelec nad Orlicí (ORP s více jak 85 %), ORP s nejvyšším podílem zastoupení rodinných domů na celkovém domovním fondu jsou ORP Nový Bydžov, Hořice, Nová Paka a Kostelec nad Orlicí (všechny více jak 93 %). Co se týče trvale obydlených rodinných domů a jejich podílu z trvale obydlených domů v ORP, nejvyšších hodnot dosahují ORP Nový Bydžov, Hořice a Nová Paka.

Úbytek trvale obydlených domů a současný nárůst podílu neobydlených domů je vnímán jako potenciální riziko udržitelného vývoje, zejména v periferních a strukturálně slabších částech kraje. V období mezi roky 2011 a 2021 došlo v Královéhradeckém kraji k nárůstu celkového počtu domů z 137 051 na 142 677, přičemž počet trvale obydlených domů vzrostl z 109 736 na 116 863. Podíl trvale obydlených domů na celkovém domovním fondu se tak mírně zvýšil z 80,1 % na 81,9 %, což naznačuje celkově stabilní vývoj na úrovni kraje. Územní rozdíly mezi jednotlivými ORP však přetrvávají. Nejvyšší absolutní nárůst počtu domů byl zaznamenán v nejlidnatějších ORP, zejména v ORP Hradec Králové, Náchod a Trutnov, kde se koncentruje nová výstavba i populační růst. Naopak v některých ORP dochází pouze k mírnému růstu, případně stagnaci počtu trvale obydlených domů, což se projevuje nižším podílem trvale obydlených domů na celkovém domovním fondu a vyšším zastoupením neobydlených, často rekreačně využívaných objektů.

Z pohledu udržitelného rozvoje území je proto nutné hodnotit vývoj domovního fondu nejen podle absolutního přírůstku domů, ale zejména ve vazbě na vývoj počtu obyvatel, funkční využití domů a prostorovou diferenciaci mezi jádrovými a periferními oblastmi kraje.

Neobydlené domy jsou v území kraje tvořeny především staršími rodinnými domy a objekty využívanými k rekreačním účelům, které se koncentrují zejména ve venkovských a okrajových částech kraje. Tato skutečnost se odráží i ve struktuře stáří domovního fondu jednotlivých ORP.

4.4.39 Stáří domovního fondu dle výsledků SLDB 2021

kraj / ORP	Obydlené domy celkem	z toho podle období výstavby nebo rekonstrukce				Průměrné stáří domů v letech	
		1945 a dříve	1945 - 1980	1981 - 2000	2001 a později	rodinné domy	bytové domy
Královéhradecký kraj	116 863	31 724	32 390	23 864	22 650	55,2	61,4
ORP							
Broumov	3 248	1 453	624	595	361	71,3	80,6
Dobruška	4 724	1 151	1 347	978	973	53,8	53,1
Dvůr Králové nad Labem	6 404	2 152	1 503	1 146	1 225	59,0	71,1
Hořice	5 026	1 275	1 529	1 088	740	56,6	51,6
Hradec Králové	26 312	6 250	7 546	5 293	6 272	50,7	57,5
Jaroměř	3 992	1 288	985	769	703	59,9	68,9
Jičín	11 994	3 127	3 190	2 445	2 194	55,5	55,5
Kostelec nad Orlicí	6 067	1 593	1 819	1 251	1 141	54,3	51,3
Náchod	13 367	3 851	3 825	2 706	2 319	57,0	59,5
Nová Paka	3 353	862	1 044	723	552	55,4	63,4
Nové Město nad Metují	3 177	655	1 081	738	587	51,5	54,5

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

kraj / ORP	Obydlené domy celkem	z toho podle období výstavby nebo rekonstrukce				Průměrné stáří domů v letech	
		1945 a dříve	1945 - 1980	1981 - 2000	2001 a později	rodinné domy	bytové domy
Nový Bydžov	5 025	1 184	1 547	978	977	53,3	55,4
Rychnov nad Kněžnou	7 610	1 565	2 443	1 642	1 561	50,6	51,7
Trutnov	11 148	3 668	2 661	2 208	2 046	59,6	70,3
Vrchlabí	5 416	1 650	1 246	1 304	999	56,1	65,0

Zdroj: ČSÚ, SLDB 2021

Průměrné stáří obydlí v Královéhradeckém kraji činí 55,2 let u rodinných domů a 61,4 let u bytových domů, což potvrzuje převažující zastoupení starší výstavby. Výrazné územní rozdíly jsou patrné na úrovni ORP. Nejstarší domovní fond z hlediska rodinných domů vykazuje ORP Broumov (71,3 let), následované ORP Jaroměř (59,9 let), Trutnov (59,6 let) a Dvůr Králové nad Labem (59,0 let). Z hlediska bytových domů je nejvyšší průměrné stáří rovněž v ORP Broumov (80,6 let), dále v ORP Dvůr Králové nad Labem (71,1 let), Trutnov (70,3 let) a Jaroměř (68,9 let).

Naopak průměrně nejmladší domovní fond se nachází v ORP Hradec Králové a Rychnov nad Kněžnou, kde je patrný vyšší podíl novější výstavby, zejména z období po roce 2000. V těchto ORP se zároveň koncentruje významná část nové bytové výstavby, což se projevuje nižším průměrným stářím jak rodinných, tak bytových domů.

Z pohledu udržitelného rozvoje území představuje vysoký podíl staršího domovního fondu zvýšené nároky na jeho obnovu, modernizaci a zvyšování energetické účinnosti, zejména v ORP s dlouhodobě nadprůměrným stářím domů a omezeným rozsahem nové výstavby.

Struktura stáří domovního fondu zároveň významně ovlivňuje kvalitu bydlení, energetickou náročnost budov a ekonomickou udržitelnost obcí. ORP s vysokým podílem domů postavených do roku 1945 a v období 1946–1980 vykazují zvýšené nároky na technickou obnovu, zateplení a modernizaci technické infrastruktury, přičemž tyto potřeby jsou často koncentrovány v územích s omezeným rozvojovým potenciálem a méně příznivým demografickým vývojem.

V ORP s mladším domovním fondem, zejména v zázemí krajského města a v rozvojových osách, se naopak projevuje vyšší dynamika výstavby po roce 2000. Tento trend přináší zvýšené nároky na dopravní a technickou infrastrukturu, veřejnou vybavenost a koordinaci rozvoje území, současně však přispívá ke stabilizaci obyvatelstva a ke zlepšení celkové struktury bytového fondu.

Z hlediska územního plánování je proto žádoucí diferencovaný přístup k rozvoji bydlení, který bude na jedné straně podporovat obnovu a efektivní využívání stávajícího domovního fondu v územích s jeho vysokým stářím, a na straně druhé řídit rozvoj nové výstavby tak, aby nedocházelo k neúměrnému zatěžování infrastruktury a k nadměrným záborům volné krajiny.

4.4.40 Podíl výstavby v letech 2001–2021 na celkovém domovním fondu kraje

kraj / ORP	podíl výstavby v letech 2001 - 2010 na celkovém počtu obydlí (%)	podíl výstavby v letech 2011 - 2021 na celkovém počtu obydlí (%)
Královéhradecký kraj	11,05	8,33
ORP		
Broumov	6,71	4,40
Dobruška	11,71	8,89
Dvůr Králové nad Labem	9,92	9,21
Hořice	8,99	5,73
Hradec Králové	13,64	10,19
Jaroměř	10,22	7,39
Jičín	10,92	7,37
Kostelec nad Orlicí	9,96	8,85
Náchod	9,58	7,77
Nová Paka	10,44	6,02
Nové Město nad Metují	10,92	7,55
Nový Bydžov	10,77	8,68
Rychnov nad Kněžnou	11,72	8,79
Trutnov	10,21	8,14

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

kraj / ORP	podíl výstavby v letech 2001 - 2010 na celkovém počtu obydlených domů (%)	podíl výstavby v letech 2011 - 2021 na celkovém počtu obydlených domů (%)
Vrchlabí	10,93	7,51

Zdroj: ČSÚ, SLDB 2021, vlastní výpočty

Podíl nové výstavby obydlených domů v Královéhradeckém kraji byl v období 2001–2010 vyšší než v následujícím období 2011–2021, kdy došlo k celkovému zpomalení výstavby. Na úrovni kraje poklesl podíl nové výstavby z 11,05 % na 8,33 %, což naznačuje snížení rozvojové dynamiky po roce 2010.

Tento trend se projevuje ve většině ORP. Nejvyšší intenzitu výstavby si v obou obdobích udrželo ORP Hradec Králové, které však i zde zaznamenalo pokles z 13,64 % na 10,19 %. Výraznější útlum výstavby je patrný zejména v ORP Broumov, Hořice a Nová Paka, kde podíl nové výstavby v období 2011–2021 klesl na a pod 6 %. Naopak relativně stabilní úroveň výstavby vykazují ORP Dvůr Králové nad Labem, Kostelec nad Orlicí, Rychnov nad Kněžnou a Nový Bydžov, kde zůstává podíl nové výstavby i v novějším období blízký krajskému průměru.

4.4.41 Neobydlené byty sloužící rekreačním účelům, porovnání SLDB 2001 a 2011

ORP	SLDB 2001			SLDB 2011			SLDB 2001	SLDB 2011	rozdíl 2011-2001
	počet bytů	počet neobyd. bytů	počet neobyd. bytů sloužících k rekreaci	počet bytů	počet neobyd. bytů	počet neobyd. bytů sloužících k rekreaci	podíl bytů sloužících k rekreaci na počtu neobyd. bytů	podíl bytů sloužících k rekreaci na počtu neobyd. bytů	
Královéhradecký kraj	241 699	37 170	16 184	259 995	44 718	15 309	43,54%	34,23%	-9,31%
ORP									
Broumov	7 425	1 226	647	8 043	1 399	523	52,77%	37,38%	-15,39%
Dobruška	8 482	1 688	784	9 744	2 140	1002	46,45%	46,82%	0,38%
Dvůr Králové nad Labem	11 937	1 920	873	12 754	2 447	1008	45,47%	41,19%	-4,28%
Hořice	8 330	1 939	1 028	8 961	2 111	794	53,02%	37,61%	-15,40%
Hradec Králové	58 700	6 361	1 458	65 704	7 732	1108	22,92%	14,33%	-8,59%
Jaroměř	8 096	1 291	383	8 889	1 470	277	29,67%	18,84%	-10,82%
Jičín	22 987	5 865	3 579	24 558	6 394	2904	61,02%	45,42%	-15,61%
Kostelec nad Orlicí	10 195	1 472	505	11 167	1 580	286	34,31%	18,10%	-16,21%
Náchod	27 151	4 604	2 227	29 237	5 159	1968	48,37%	38,15%	-10,22%
Nová Paka	6 114	1 290	723	6 743	1 630	839	56,05%	51,47%	-4,57%
Nové Město nad Metují	5 840	807	274	6 426	965	292	33,95%	30,26%	-3,69%
Nový Bydžov	7 684	1 687	909	8 311	1 964	755	53,88%	38,44%	-15,44%
Rychnov nad Kněžnou	14 125	2 489	1 203	15 621	2 631	927	48,33%	35,23%	-13,10%
Trutnov	26 900	2 974	1 088	30 215	4 526	1570	36,58%	34,69%	-1,90%
Vrchlabí	11 650	1 557	503	13 622	2 570	1056	32,31%	41,09%	8,78%

Zdroj: ČSÚ, SLDB 2001 a 2011

Vzhledem k tomu, že v rámci SLDB 2021 nebyla zjišťována neobydlenost bytů ani důvody jejich neobydlenosti, nelze pro aktuální období identifikovat byty sloužící k rekreačním účelům. Hodnocení této problematiky proto vychází z údajů SLDB 2011, případně ze srovnatelných dat ze SLDB 2001.

Podle výsledků SLDB 2011 bylo v Královéhradeckém kraji evidováno celkem 15 309 neobydlených bytů sloužících k rekreaci. Nejvyšší absolutní počty těchto bytů se nacházejí v ORP Jičín, Náchod a Trutnov, což souvisí mimo jiné s vyšší turistickou atraktivitou těchto území. Nejvyšší podíl neobydlených bytů sloužících k rekreaci na celkovém počtu neobydlených bytů byl zaznamenán v ORP Nová Paka (51,47 %), Dobruška (46,82 %) a Jičín (45,42 %). Naopak nejnižší podíl rekreačních bytů vykazují ORP Jaroměř (18,33 %), Kostelec nad Orlicí (18,10 %) a Hradec Králové (14,33 %).

Celkově lze konstatovat, že z výsledků SLDB 2011, stejně jako ze srovnání s údaji SLDB 2001, je patrná dlouhodobá tendence poklesu podílu neobydlených bytů využívaných k rekreaci na celkovém, postupně rostoucím počtu neobydlených bytů.

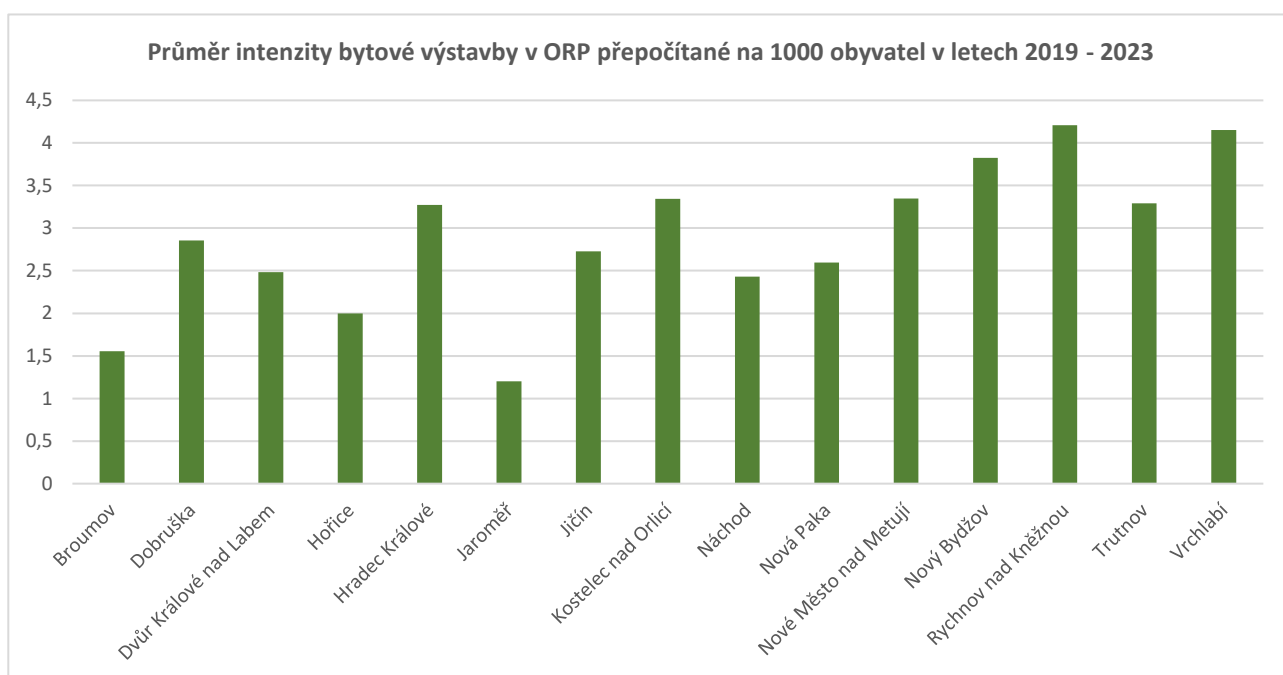
V období 2016–2023 vykazovala intenzita bytové výstavby v Královéhradeckém kraji výrazné časové výkyvy. Do roku 2019 bylo patrné postupné zvyšování intenzity výstavby, kdy krajská hodnota vzrostla z 1,93 bytu na 1 000 obyvatel v roce 2016 na 3,09 v roce 2019. V roce 2020 však došlo k výraznému propadu intenzity bytové výstavby ve všech ORP kraje, kdy krajský průměr klesl na hodnotu 0,23 bytu na 1 000 obyvatel. Tento pokles byl následně vystřídán postupným oživením v letech 2021 a 2022 a výrazným nárůstem v roce 2023, kdy intenzita bytové výstavby v kraji dosáhla hodnoty 7,63 bytu na 1 000 obyvatel.

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Z hlediska jednotlivých ORP dosahovala v celém sledovaném období dlouhodobě nejvyšší intenzity bytové výstavby zejména ORP Rychnov nad Kněžnou, Vrchlabí a Hradec Králové, přičemž v roce 2023 zde byly zaznamenány mimořádně vysoké hodnoty (Rychnov nad Kněžnou 11,64; Vrchlabí 14,36; Hradec Králové 10,04 bytu na 1 000 obyvatel). Vyšší intenzitu výstavby v posledních letech vykazují rovněž ORP Kostelec nad Orlicí, Nový Bydžov, Náchod a Nové Město nad Metují.

Naopak dlouhodobě nižší intenzita bytové výstavby je patrná v ORP Broumov, Jaroměř a Hořice, kde se hodnoty ve většině sledovaných let pohybují pod krajským průměrem a nárůst po roce 2021 je zde méně výrazný. Celkově lze konstatovat, že intenzita bytové výstavby v kraji po roce 2020 výrazně zesílila, avšak její prostorové rozložení zůstává nerovnoměrné, s koncentrací výstavby do rozvojových ORP a zázemí krajského města.

Výrazný pokles intenzity bytové výstavby v roce 2020 je patrný ve všech ORP kraje a souvisí zejména s mimořádnými okolnostmi tohoto období, především s dopady pandemie COVID-19 a s časovým posunem mezi zahájením a dokončením bytové výstavby. U menších územních jednotek se tento efekt navíc projevuje výrazněji v důsledku nízkých absolutních počtů dokončených bytů.

Zdroj: ČSÚ

4.4.42 Intenzita bytové výstavby v letech 2016–2023 (přepočet na 1000 obyvatel)

Území	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Královéhradecký kraj	1,93	2,20	2,68	3,09	0,23	1,12	3,07	7,63
ORP:								
Broumov	1,29	1,61	0,44	1,32	0,25	0,97	2,55	2,68
Dobruška	2,08	1,98	4,70	2,77	0,45	1,36	4,25	5,44
Dvůr Králové nad Labem	0,70	0,74	2,08	2,82	0,48	1,01	4,31	3,80
Hořice	1,96	1,74	1,63	1,47	0,44	2,32	2,37	3,39
Hradec Králové	2,87	2,92	4,21	2,81	0,16	0,75	2,61	10,04
Jaroměř	1,40	1,19	0,73	1,40	0,36	0,78	1,07	2,39
Jičín	0,73	1,42	1,27	4,24	0,43	2,21	4,28	2,48
Kostelec nad Orlicí	1,98	2,05	2,29	3,21	0,24	1,33	3,89	8,05
Náchod	1,81	2,47	2,09	2,00	0,20	0,77	2,40	6,79
Nová Paka	1,72	0,98	1,88	1,51	0,08	0,77	1,64	8,98
Nové Město nad Metují	1,82	1,75	1,62	5,49	0,50	0,93	3,24	6,58
Nový Bydžov	2,12	1,78	1,72	4,37	0,34	2,68	4,61	7,13
Rychnov nad Kněžnou	2,34	3,24	3,53	3,27	0,15	1,25	4,74	11,64
Trutnov	1,02	2,12	2,49	5,06	0,05	0,75	2,63	7,97
Vrchlabí	2,73	2,34	2,17	2,54	0,11	1,12	2,63	14,36

Zdroj: ČSÚ

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJ PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Vybavení domácností připojením k internetu v současnosti nepředstavuje významný faktor prostorové diferenciacie životní úrovně obyvatel a vzhledem k absenci aktuálních dat ze SLDB 2021 již není samostatně hodnoceno.

4.5 PŘÍRODA A KRAJINA

Biogeografická diferenciacce kraje

Cílem biogeografického členění je vymezit souvislé, z určitého hlediska relativně homogenní celky, které se liší složením a strukturou bioty.

Individuální členění se zaměřuje na jedinečné, neopakovatelné vlastnosti konkrétních území a vymezuje prostorově souvislé celky, jako jsou biogeografické provincie, podprovincie a biogeografické regiony (bioregiony).

Typologické členění naopak určuje typy územně nesouvislých segmentů krajiny, které se v různých částech opakují, mají podobné ekologické podmínky a jim odpovídající podobnou biotu (např. horské smrčiny, lužní lesy). Tento přístup zdůrazňuje opakovatelnost a podobnost v krajině; základními jednotkami jsou biochory a skupiny typů geobiocénů.

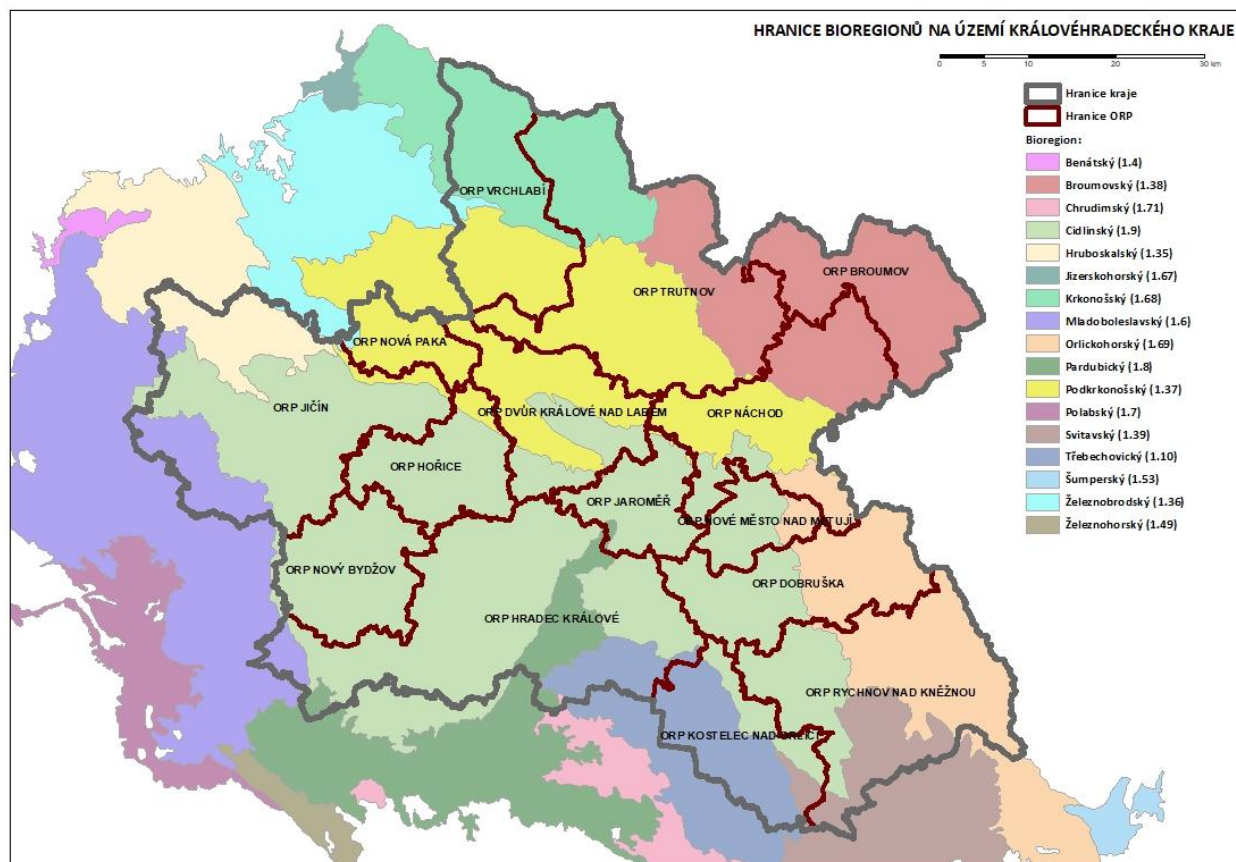
Podle biogeografického členění náleží správní území Královéhradeckého kraje do 12 bioregionů. Jejich přehled pro celou ČR je uveden v tabulce níže, přičemž **zvýrazněny** jsou bioregiony zasahující na území kraje. Bioregion je převážně jednotkou potenciální skladby bioty – nevychází primárně z aktuálního stavu krajiny, ale má definovaný typ a určitou míru historického i současného využití člověkem. Obvykle zahrnuje výrazně odlišné krajinné typy a jeho rozloha se pohybuje přibližně mezi 100 a 1 000 km² (výjimečně více, např. Plzeňský bioregion).

4.5.1 Přehled biogeografického členění ČR

biogeografická provincie	biogeografická podprovincie	biogeografický region (bioregion)		
provincie středoevropských listnatých lesů	hercynská podprovincie	• Mostecký (1.1) • Řipský (1.2) • Úštěcký (1.3) • Benátský (1.4) • Českobrodský (1.5) • Mladoboleslavský (1.6) • Polabský (1.7) • Pardubický (1.8) • Cidlinský (1.9) • Třebechovický (1.10) • Prostějovský (1.11) • Litovelský (1.12) • Doupovský (1.13) • Milešovský (1.14) • Verneřický (1.15) • Rakovnicko-Žlutický (1.16) • Džbánský (1.17) • Karlštejnský (1.18) • Křivoklátský (1.19) • Slapský (1.20) • Bechyňský (1.21) • Posázavský (1.22) • Jevišovický (1.23) • Brněnský (1.24)	• Macošský (1.25) • Chebsko-Sokolovský (1.26) • Tachovský (1.27) • Plzeňský (1.28) • Blatenský (1.29) • Českobudějovický (1.30) • Třeboňský (1.31) • Děčínský (1.32) • Kokořínský (1.33) • Ralský (1.34) • Hruboskalský (1.35) • Železnobrodský (1.36) • Podkrkonošský (1.37) • Broumovský (1.38) • Svitavský (1.39) • Branžovský (1.40) • Plánický (1.41) • Sušický (1.42) • Českokrumlovský (1.43) • Brdský (1.44) • Votický (1.45) • Pelhřimovský (1.46) • Novobystřický (1.47) • Havlíčkovobrodský (1.48)	• Železnohorský (1.49) • Velkomeziříčský (1.50) • Sýkořský (1.51) • Drahanský (1.52) • Šumperský (1.53) • Nízkojesenický (1.54) • Krnovský (1.55) • Žitavský (1.56) • Šluknovský (1.57) • Ašský (1.58) • Krušnohorský (1.59) • Hornoslavkovský (1.60) • Českoleský (1.61) • Šumavský (1.62) • Novohradský (1.63) • Javořícký (1.64) • Žďárský (1.65) • Lužickohorský (1.66) • Jizerskohorský (1.67) • Krkonošský (1.68) • Orlickohorský (1.69) • Jesenický (1.70) • Chrudimský (1.71)
	polonská podprovincie	• Vidnavský (2.1) • Opavský (2.2)	• Ostravský (2.3) • Pooderský (2.4)	
	západokarpatská podprovincie	• Ždánicko-Litenčický (3.1) • Chřibský (3.2) • Hlucký (3.3) • Hranický (3.4)	• Podbeskydský (3.5) • Běloukarpatský (3.6) • Zlínský (3.7) • Hostýnský (3.8)	• Vsetínský (3.9) • Beskydský (3.10) • Kojetínský (3.11)
	panonská provincie	• Lechovický (4.1) • Mikulovský (4.2)	• Hustopečský (4.3) • Hodonínský (4.4)	• Dyjsko-moravský (4.5)

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADSKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Bioregiony Královéhradeckého kraje

4.5.2 Plošné zastoupení jednotlivých bioregionů v ORP Královéhradeckého kraje

ORP				ORP			
bioregion	plocha bioregionu v ORP (km2)	plocha ORP (km2)	podíl plochy bioregionu na rozloze ORP (%)	bioregion	plocha bioregionu v ORP (km2)	plocha ORP (km2)	podíl plochy bioregionu na rozloze ORP (%)
Broumov		259,06		Náchod		355,03	
Broumovský	259,06		100,000%	Broumovský	133,60		37,630%
Dobruška		278,97		Cidlinský	45,05		12,690%
Cidlinský	133,43		47,831%	Orlickohorský	37,74		10,629%
Orlickohorský	145,54		52,169%	Podkrkonošský	138,64		39,052%
Dvůr Králové nad Labem		257,82		Nová Paka		97,12	
Cidlinský	90,80		35,218%	Podkrkonošský	93,71		96,491%
Podkrkonošský	167,02		64,782%	Železnobrodský	3,41		3,509%
Hořice		192,83		Nové Město nad Metují		98,08	
Cidlinský	175,41		90,966%	Cidlinský	77,06		78,574%
Podkrkonošský	17,42		9,034%	Orlickohorský	21,01		21,426%
Hradec Králové		677,21		Nový Bydžov		214,22	
Cidlinský	489,28		72,250%	Cidlinský	214,21		99,996%
Chrudimský	1,25		0,185%	Mladoboleslavský	0,01		0,004%
Mladoboleslavský	24,46		3,611%	Rychnov nad Kněžnou		478,91	
Pardubický	90,70		13,393%	Cidlinský	132,36		27,638%
Třebechovický	71,52		10,561%	Orlickohorský	234,61		48,988%
Jaroměř		138,58		Svitavský	111,89		23,364%
Cidlinský	131,72		95,048%	Třebechovický	0,05		0,010%
Pardubický	3,36		2,427%	Trutnov		595,00	
Podkrkonošský	3,50		2,525%	Broumovský	171,75		28,866%
Jičín		596,54		Krkonošský	156,40		26,285%
Cidlinský	346,32		58,054%	Podkrkonošský	266,85		44,849%
Hruboskalský	118,08		19,794%	Vrchlabí		293,09	
Mladoboleslavský	106,45		17,845%	Krkonošský	155,82		53,164%
Podkrkonošský	20,61		3,455%	Podkrkonošský	129,38		44,144%

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADSKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

ORP	plocha bioregionu v ORP (km2)	plocha ORP (km2)	podíl plochy bioregionu na rozloze ORP (%)	ORP	plocha bioregionu v ORP (km2)	plocha ORP (km2)	podíl plochy bioregionu na rozloze ORP (%)
bioregion				bioregion			
Železnobrodský	5,08		0,851%	Železnobrodský	7,89		2,692%
Kostelec nad Orlicí		223,47					
Cidlinský	57,09		25,549%				
Svitavský	16,92		7,572%				
Třebechovický	149,45		66,879%				

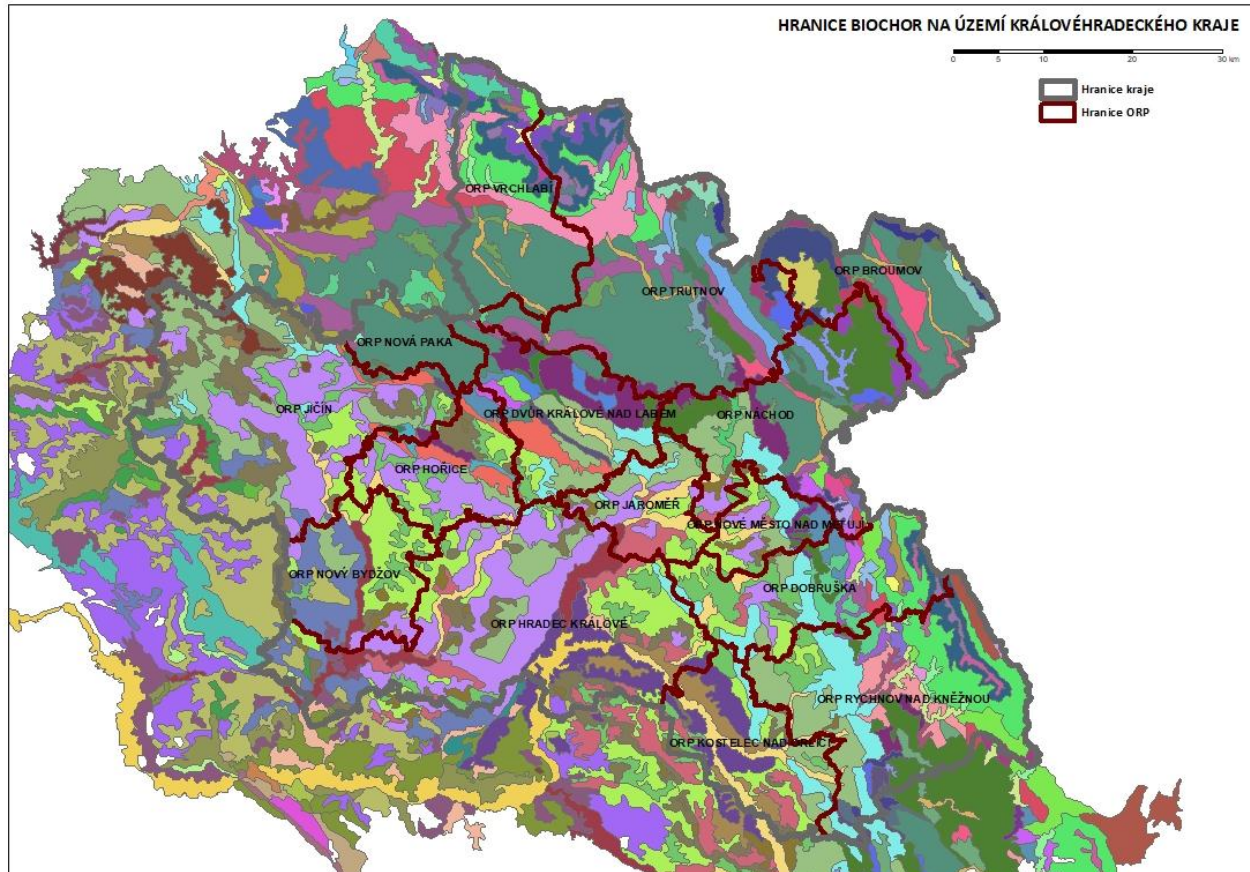
Biochora je vyšší typologická, tedy opakovatelná jednotka biogeografického členění České republiky. V rámci jednoho bioregionu rozděluje území na menší části s heterogenním charakterem. Tyto části se vyznačují specifickým zastoupením, uspořádáním a kontrastností skupin typů geobiocénů a složitostí jejich kombinací. Hlavními určujícími faktory jsou vegetační stupeň, substrát a reliéf. Biochora tedy vychází z potenciálních přírodních podmínek krajiny, ale často má i své typické aktuální biocenózy.

Velikost segmentu biochory se obvykle pohybuje mezi 0,5 a 102 km², průměrně kolem 8,6 km². Na území České republiky bylo vymezeno 366 typů biochor, které dohromady tvoří 9 186 segmentů (uzavřených polygonů).

V hercynské podprovincii bylo vymezeno 330 typů, v polonské 23 typů, v západokarpatské 66 typů a v severopanonské 29 typů. Počet typů v jednotlivých bioregionech se pohybuje mezi 2 a 49, počet segmentů mezi 2 a 381.

Z hlediska hodnocení krajinného rázu představuje biochora základní jednotku. Podrobné charakteristiky všech 366 typů jsou uvedeny v publikaci CULEK, Martin, a kol. Biogeografické členění České republiky, II. díl. Na území Královéhradeckého kraje se – s výjimkou prvního vegetačního stupně – vyskytují biochory všech vegetačních stupňů a ve všech definovaných georeliéfech.

Biochory na území Královéhradeckého kraje

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Antropogenní reliéf převážně na drobách 3. v.s.	Pahorkatiny na kyselých metamorfitech 4. v.s.	Svahy na pestrých metamorfitech 2. v.s.
Erodované plošiny na bazickém krystaliniku 4. v.s.	Pahorkatiny na kyselých vulkanitech 4. v.s.	Svahy na pestrých metamorfitech 5. v.s.
Erodované plošiny na bazickém krystaliniku 5. v.s.	Pahorkatiny na slínech 2. v.s.	Svahy na pestrých metamorfitech 6. v.s.
Erodované plošiny na drobách 3. v.s.	Pahorkatiny na slínech 3. v.s.	Užší hlinité nivy 2. v.s.
Erodované plošiny na drobách 5. v.s.	Pahorkatiny na slínech v suché oblasti 2. v.s.	Užší hlinité nivy 3. v.s.
Erodované plošiny na kyselých metamorfitech 4. v.s.	Pahorkatiny se skalními městy na kyselých pískovcích 3. v.s.	Vlhké plošiny na kyselých horninách 3. v.s.
Erodované plošiny na kyselých metamorfitech 5. v.s.	Plošiny na kyselých žtěrkopiscích 2. v.s.	Vrchoviny na bazickém krystaliniku 4. v.s.
Erodované plošiny na kyselých plutonitech 3. v.s.	Plošiny na kyselých žtěrkopiscích 3. v.s.	Vrchoviny na drobách 4. v.s.
Erodované plošiny na kyselých plutonitech 8. v.s.	Plošiny na opukách 2. v.s.	Vrchoviny na drobách 5. v.s.
Erodované plošiny na kyselých pískovcích 3. v.s.	Plošiny na slínech 2. v.s.	Vrchoviny na kyselých metamorfitech 4. v.s.
Erodované plošiny na kyselých pískovcích 4. v.s.	Plošiny na slínech 3. v.s.	Vrchoviny na kyselých metamorfitech 5. v.s.
Erodované plošiny na opukách 3. v.s.	Plošiny na spraších 2. v.s.	Vrchoviny na kyselých pískovcích 4. v.s.
Erodované plošiny na opukách 4. v.s.	Plošiny na spraších 3. v.s.	Vrchoviny na kyselých pískovcích 5. v.s.
Erodované plošiny na opukách 5. v.s.	Plošiny na zahliněných píscích 2. v.s.	Vrchoviny na kyselých pískovcích se skalními městy 4. v.s.
Erodované plošiny na permu 4. v.s.	Plošiny na zahliněných píscích 3. v.s.	Vrchoviny na neutrálních plutonitech 4. v.s.
Erodované plošiny na pestrých metamorfitech 3. v.s.	Plošiny s pahorky na vátných píscích 2. v.s.	Vrchoviny na neutrálních plutonitech 5. v.s.
Erodované plošiny na pestrých metamorfitech 4. v.s.	Podmáčené pahorkatiny s rašeliníšti 7. v.s.	Vrchoviny na opukách 4. v.s.
Erodované plošiny na slínech 4. v.s.	Podmáčené plošiny s vrchovišti 7. v.s.	Vrchoviny na opukách 5. v.s.
Erodované plošiny na spraších 3. v.s.	Podmáčené plošiny s vrchovišti 8. v.s.	Vrchoviny na permu 4. v.s.
Erodované plošiny na spraších 2. v.s.	Podmáčené roviny na kyselých sedimentech 3. v.s.	Vrchoviny na permu 5. v.s.
Erodované plošiny na spraších 4. v.s.	Podmáčené sníženiny na bazických horninách 3. v.s.	Vrchoviny na pestrých metamorfitech 4. v.s.
Erodované plošiny na zahliněných píscích 3. v.s.	Podmáčené sníženiny na bazických horninách 4. v.s.	Vrchoviny na pestrých metamorfitech 5. v.s.
Hlinité nivy 4. v.s.	Podmáčené sníženiny na bazických horninách 5. v.s.	Vrchoviny na pískovcích se skalními městy 5. v.s.
Hornatiny na bazických neovulkanitech 5. v.s.	Podmáčené sníženiny na bazických sedimentech 2. v.s.	Výrazná údolí v bazickém krystaliniku 4. v.s.
Hornatiny na kyselých vulkanitech 5. v.s.	Podmáčené sníženiny na kyselých horninách 4. v.s.	Výrazná údolí v bazických neovulkanitech 4. v.s.
Hornatiny na pískovcích se skalními městy 5. v.s.	Podmáčené sníženiny na kyselých horninách 5. v.s.	Výrazná údolí v kyselých metamorfitech 5. v.s.
Hřbety na bazickém krystaliniku 5. v.s.	Podmáčené sníženiny na kyselých sedimentech 2. v.s.	Výrazná údolí v kyselých metamorfitech 4. v.s.
Hřbety na kyselých metamorfitech 6. v.s.	Podmáčené sníženiny s menšími rašeliníšti 6. v.s.	Výrazná údolí v kyselých plutonitech 5. v.s.
Hřbety na kyselých metamorfitech 7. v.s.	Podmáčené sníženiny se slatinami 3. v.s.	Výrazná údolí v kyselých plutonitech 6. v.s.
Hřbety na kyselých metamorfitech 8. v.s.	Svahy na bazickém krystaliniku 4. v.s.	Výrazná údolí v kyselých pískovcích 4. v.s.
Hřbety na kyselých plutonitech 8. v.s.	Svahy na bazickém krystaliniku 5. v.s.	Výrazná údolí v neutrálních plutonitech 4. v.s.
Hřbety na křemencích 6. v.s.	Svahy na kyselých metamorfitech 4. v.s.	Výrazná údolí v opukách 3. v.s.
Hřbety na křemencích 8. v.s.	Svahy na kyselých metamorfitech 5. v.s.	Výrazná údolí v opukách 4. v.s.
Hřbety na pestrých metamorfitech 6. v.s.	Svahy na kyselých metamorfitech 6. v.s.	Výrazná údolí v permu 4. v.s.
Izolované vrchy na bazických neovulkanitech 3. v.s.	Svahy na kyselých metamorfitech 7. v.s.	Výrazná údolí v pestrých metamorfitech 5. v.s.
Izolované vrchy na bazických neovulkanitech 4. v.s.	Svahy na kyselých plutonitech 5. v.s.	Výrazná údolí v pestrých metamorfitech 4. v.s.
Izolované vrchy na kyselých metamorfitech 8. v.s.	Svahy na kyselých plutonitech 6. v.s.	Výrazná údolí ve vápnných pískovcích 3. v.s.
Ledovcové kary v kyselých plutonitech 8. v.s.	Svahy na kyselých plutonitech 7. v.s.	Výrazná údolí ve vápnných pískovcích 4. v.s.
Ledovcové kary v pestrých metamorfitech 8. v.s.	Svahy na neutrálních plutonitech 4. v.s.	Široké hlinité nivy 2. v.s.
Pahorkatiny na bazických neovulkanitech 4. v.s.	Svahy na permu 3. v.s.	

Geomorfologické členění Královéhradeckého kraje

Území Královéhradeckého kraje je z hlediska geomorfologického členění součástí dvou subprovincií – **Krkonošsko–Jesenické** a **České tabule**. Tyto subprovincie představují rozsáhlé geomorfologické celky s odlišným geologickým vývojem, reliéfem i přírodními podmínkami, což se odráží i v krajinném rázu a využití území.

V rámci **Krkonošsko–Jesenické subprovincie** se na území kraje nachází část **Krkonošské geomorfologické oblasti**, konkrétně geomorfologické celky **Krkonoše** a **Krkonošské podhůří**. Krkonoše tvoří nejvyšší pohoří České republiky, s vrcholy přesahujícími 1 500 m n. m., výrazně modelované glaciálními i periglaciálními procesy. Krkonošské podhůří představuje přechodovou oblast s vrchovinným a pahorkatinným reliéfem, kde se horské prvky prolínají se zemědělsky využívanými plochami.

Česká tabule je na území kraje zastoupena dvěma geomorfologickými oblastmi. **Severočeská tabule** sem zasahuje geomorfologickým celkem **Jičínská pahorkatina**, který se vyznačuje členitým pahorkatinným reliéfem, rozptýlenými vrchy sopečného původu a úrodnými kotlinami. **Východočeská tabule** zahrnuje **Východolabskou tabuli** a **Orlickou tabuli** – nížinné až mírně zvlněné celky s převahou zemědělské krajiny, říčními nivami a četnými antropogenními zásahy (meliorace, regulace vodních toků).

Poslední zastoupenou geomorfologickou oblastí je **Orlická oblast**, zahrnující **Broumovskou vrchovinu**, **Orlické hory** a **Podorlickou pahorkatinu**. Broumovská vrchovina je charakteristická výraznými pískovcovými plošinami a skalními městy, Orlické hory mají převážně hřbetovitý tvar a jsou tvořeny krystalickými břidlicemi a rulami, zatímco Podorlická pahorkatina představuje pestrou krajinu s kombinací lesů, polí a menších sídel, v níž se střídají plošiny a údolí vodních toků.

Rozmanitost geomorfologických celků v kraji vytváří pestrou mozaiku přírodních podmínek – od alpského bezlesí a horských rašeliníšť Krkonoš přes skalní města Broumova až po úrodné nížiny východočeských

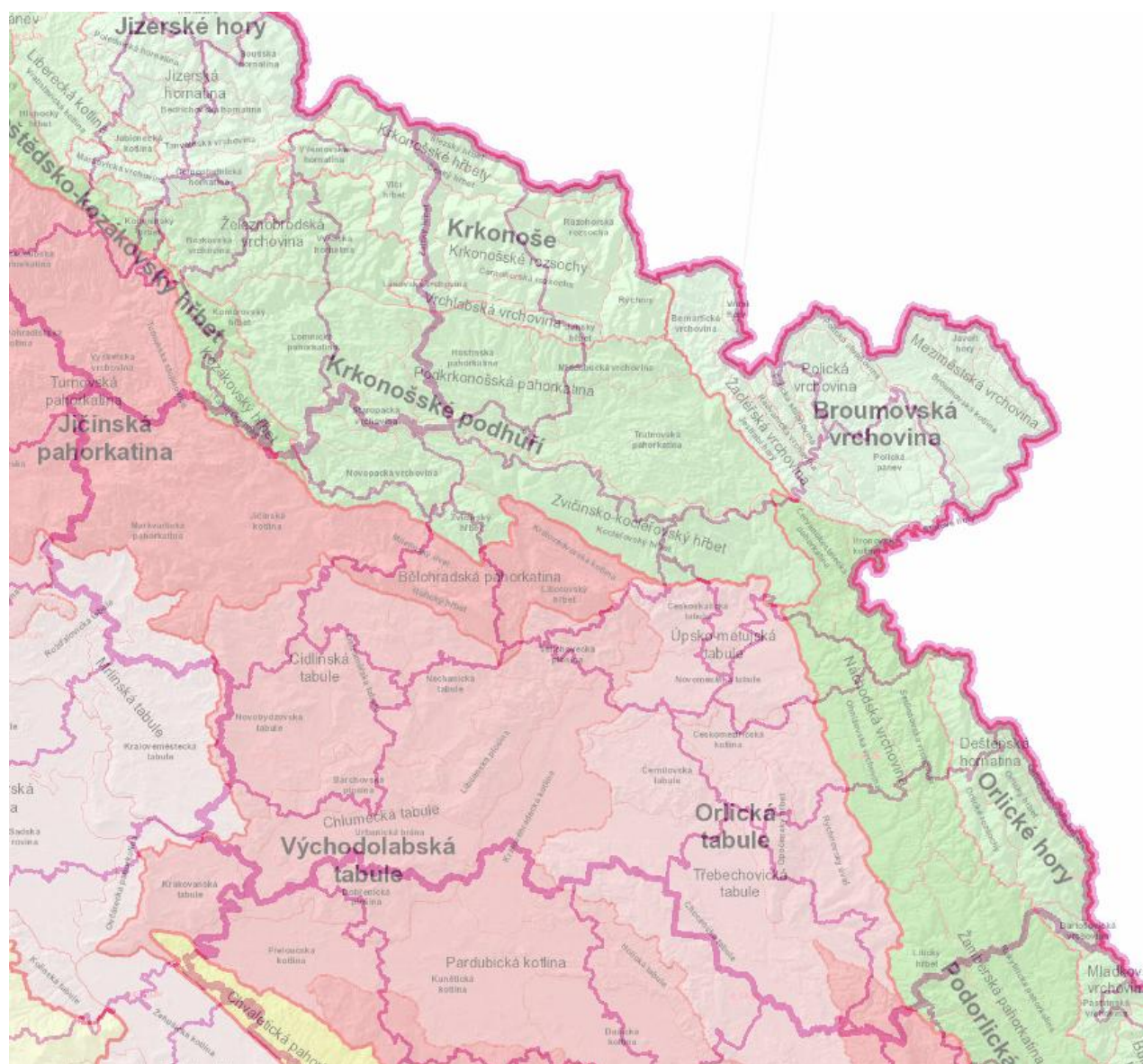
6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

tabulí. Tato variabilita má zásadní význam pro biodiverzitu, typy půd, hydrologický režim a možnosti hospodářského využití území.

Podrobné charakteristiky jednotlivých geomorfologických celků lze nalézt například v publikacích **Demek, J. a kol. (2006): Geomorfologické členění reliéfu ČR** nebo **Culek, M. a kol. (2005): Biogeografické členění ČR**, případně na portálech ČÚZK a AOPK ČR, případně na následujících odkazech.

<https://www.treking.cz/regiony/geomorfologicke-cleneni-ceske-republiky.htm>

https://cs.wikipedia.org/wiki/Seznam_geomorfologick%C3%BDch_celk%C5%AF_v_%C4%8Cesku

Zdroj: mapová služba ČÚZK: <https://aqs.cuzk.cz/arcgis/rest/services/GeomorfologickeJednotky/MapServer?f=jsapi>

Ochrana přírody

Podle současné české legislativy, zejména zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění, je chráněna veškerá volná krajina České republiky. Tento zákon stanovuje nejen obecnou ochranu přírody, ale také definuje tzv. zvláště chráněná území (ZCHÚ), která mají nejvyšší stupeň ochrany.

ZCHÚ se dělí na velkoplošná a maloplošná.

- Velkoplošná zvláště chráněná území zahrnují národní parky (NP) a chráněné krajinné oblasti (CHKO).

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

- Maloplošná zvláště chráněná území tvoří národní přírodní rezervace (NPR), přírodní rezervace (PR), národní přírodní památky (NPP) a přírodní památky (PP).

Po vstupu České republiky do Evropské unie v roce 2004 byla doplněna také kategorie Natura 2000, což je celoevropská soustava chráněných území vytvářená na základě jednotných principů ve všech členských státech EU. Skládá se ze dvou typů území:

- Ptačí oblasti (PO) vyhlášené podle směrnice o ptácích.
- Evropsky významné lokality (EVL) vyhlášené podle směrnice o stanovištích.

Konkrétní údaje o počtu a rozloze chráněných území v rámci Královéhradeckého kraje uvádíme v tabulce níže. Dlouhodobý trend ukazuje mírný, ale stabilní nárůst rozsahu chráněných ploch na území kraje jako celku.

V Královéhradeckém kraji od roku 2015 mírně poklesl počet ZCHÚ, zejména v kategorii přírodní památky. Tento pokles nesouvisí s faktickým úbytkem cenných území, ale především se změnou právních tříd a odstraněním duplicit mezi maloplošně chráněnými územími a lokalitami soustavy Natura 2000.

Na území kraje se nachází:

- 1 národní park – *Krkonošský národní park* (KRNP), jehož část leží také v Libereckém kraji.
- 3 chráněné krajinné oblasti – *Broumovsko*, *Orlické hory* a *Český ráj* (větší část CHKO Český ráj se nachází v Libereckém kraji).
- 97 evropsky významných lokalit a 5 ptačích oblastí soustavy Natura 2000, které se v kraji vyskytují zcela nebo částečně.

Rozložení chráněných území v rámci jednotlivých obcí s rozšířenou působností (ORP) je nerovnoměrné:

- Největší podíl chráněných ploch se nachází v ORP Broumov a Vrchlabí, kde se soustřeďují rozsáhlá území s vysokou přírodní hodnotou.
- Významné zastoupení chráněných oblastí mají také ORP Trutnov, Rychnov nad Kněžnou a Náchod.
- Průměrné pokrytí (odpovídající průměru ČR) vykazuje ORP Dobruška.
- Ostatní ORP na území kraje dosahují nižšího podílu chráněných ploch.

Další výrazné navýšení ploch se zvláštní ochranou lze v současnosti očekávat spíše výjimečně, a to především v rámci dílčích úprav lokalit Natura 2000 nebo při vyhlášení nových maloplošných území s cílenou ochranou specifických přírodních fenoménů.

4.5.3 Počty a rozlohy zvláště chráněných území v kraji v letech 2015 – 2023

typ chráněného území	počet lokalit									rozloha (ha)									podíl na rozloze kraje/okresu v r. 2023	
	r. 2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023		
Národní park	1	1	1	1	1	1	1	1	1	24553	24553	24671	24671	24671	24697	24697	24697	24697	5,19%	
CHKO	3	3	3	3	3	3	3	3	3	68821	65523	70999	70999	70999	70999	70999	70999	70999	14,92%	
MZCHÚ	140	139	138	136	136	137	135	135	135	8314	8291	8319	8845	8825	8829	8830	8830	8830	1,86%	
NPP	3	3	2	2	2	2	2	2	2	1020	1020	1017	1017	1017	1017	1017	1017	1017	0,21%	
NPR	5	5	5	5	5	5	5	5	5	2391	2391	2392	2392	2392	2392	2392	2392	2392	0,50%	
PP	95	94	94	92	92	93	91	91	91	3414	3391	3390	3916	3916	3920	3921	3921	3921	0,82%	
PR	37	37	37	37	37	37	37	37	37	1489	1489	1520	1520	1500	1500	1500	1500	1500	0,32%	
okres Hradec Králové																				
Národní park	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
CHKO	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
MZCHÚ	25	24	23	22	22	22	23	23	23	1177	1177	1199	1481	1481	1481	1489	1489	1489	1,67%	
NPP	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
NPR	1	2	1	1	1	1	1	1	1	6	6	6	6	6	6	6	6	6	0,01%	
PP	23	22	20	19	19	19	20	20	20	1151	1151	1153	1435	1435	1435	1443	1443	1443	1,62%	
PR	1	1	2	2	2	2	2	2	2	21	21	40	40	40	40	40	40	40	0,04%	
okres Jičín																				
Národní park	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
CHKO	1	1	1	1	1	1	1	1	1	5021	5021	5024	5024	5024	5024	5024	5024	5024	5,66%	
MZCHÚ	46	46	46	46	46	46	46	46	46	1733	1713	1747	1747	1378	1714	1714	1714	1714	1,93%	
NPP	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

typ chráněného území	počet lokalit										rozloha (ha)										podíl na rozloze kraje/okresu v r. 2023
	r. 2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023			
NPR	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
PP	39	39	39	39	39	39	39	39	39	1300	1280	1276	1276	1276	1276	1276	1276	1276	1,44%		
PR	7	7	7	7	7	7	7	7	7	0	433	472	472	438	438	438	438	438	0,49%		
okres Náchod																					
Národní park	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
CHKO	1	1	1	1	1	1	1	1	1	37145	37145	39169	39169	39169	39169	39169	39169	39169	45,99%		
MZCHÚ	24	24	24	24	24	24	24	24	24	4099	4099	4094	4094	4094	4094	4093	4093	3973	4,66%		
NPP	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1020	1020	1017	1017	1017	1017	1017	1017	1017	1,19%		
NPR	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1934	1934	1934	1934	1934	1934	1934	1934	1934	2,27%		
PP	13	13	13	13	13	13	13	13	13	446	446	444	444	444	444	444	444	323	0,38%		
PR	7	7	7	7	7	7	7	7	7	699	699	699	699	699	699	699	699	699	0,82%		
okres Rychnov nad Kněžnou																					
Národní park	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
CHKO	1	1	1	1	1	1	1	1	1	22800	19502	22742	22742	22742	22742	22742	22742	22742	23,16%		
MZCHÚ	45	44	43	42	42	42	42	42	42	691	688	663	907	906	907	907	907	1028	1,05%		
NPP	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
NPR	2	2	2	2	2	2	2	2	2	116	116	116	116	116	116	116	117	117	0,12%		
PP	21	20	20	19	19	19	19	19	19	250	247	249	492	492	492	492	492	613	0,62%		
PR	22	22	21	21	21	21	21	21	21	325	325	298	298	298	298	298	298	298	0,30%		
okres Trutnov																					
Národní park	1	1	1	1	1	1	1	1	1	24553	24553	24671	24671	24671	24697	24697	24697	24697	21,54%		
CHKO	1	1	1	1	1	1	1	1	1	3855	3855	4064	4064	4064	4064	4064	4064	4064	3,54%		
MZCHÚ	12	12	12	12	12	13	10	10	10	614	614	616	616	90	633	626	626	626	0,55%		
NPP	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
NPR	1	1	1	1	1	1	1	1	1	336	336	335	335	335	335	335	335	335	0,29%		
PP	10	10	10	10	10	11	8	8	8	268	268	269	269	269	272	265	265	265	0,23%		
PR	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10	10	12	12	25	25	25	25	25	0,02%		

INDIKÁTOR ZCHÚ

Jedním z indikátorů, kterými je posuzována oblast přírody a krajiny, je zastoupení velkoplošných zvláště chráněných území a území NATURA 2000 na území ORP. Indikátor je proveden metodou GIS, hodnocení je uvedeno v následující tabulce. Výsledné hodnocení vychází z % velikosti ploch velkoplošně zvláště chráněných území vzhledem k celkové ploše ORP. Výsledný podíl ploch je porovnáván vzhledem k průměru ČR (cca 30 %), přičemž byly stanoveny následující meze pro bodové ohodnocení:

HODNOCENÍ INDIKÁTORU ZCHÚ:

-1 = negativní stav = pod 25%

0 = neutrální stav = 25 - 35%

1 = pozitivní stav = nad 35%

Pozn. Hodnocení indikátoru je nastaveno vzhledem k v ČR (podíl plochy chráněných území na plochu celé ČR je 30%)

4.5.4 Rozloha velkoplošných zvláště chráněných území v ORP kraje v r. 2023

ORP	ROZLOHA (ha)	Národní park (ha)	Chráněná krajinná oblast(ha)	Evropsky významná lokalita (ha)	Ptačí oblast (ha)	celková rozloha chráněných ploch (NP+CHKO+EVL+ PO)	podíl chráněných ploch z rozlohy ORP	INDIKÁTOR ZCHU
kraj	475902	24 697,4	70 976,6	50 942,5	38 901,0	185 517,4	38,98%	1
Broumov	25936	-	25 933,4	2 054,2	4 659,6	32 647,2	125,88%	1
Dobruška	27911	-	5 926,3	1 242,6	-	7 168,9	25,68%	0
Dvůr Králové nad Labem	25782	-	-	1,2	-	1,2	0,00%	-1
Hořice	19289	-	-	123,9	-	123,9	0,64%	-1
Hradec Králové	67747	-	-	2 455,3	123,9	2 579,3	3,81%	-1
Jaroměř	13860	-	-	63,8	-	63,8	0,46%	-1

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE

PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Jičín	59673	-	5 023,5	2 579,6	1 721,4	9 324,5	15,63%	-1
Kostelec nad Orlicí	22352	-		2 016,9	-	2 016,9	9,02%	-1
Náchod	35572	-	13 223,3	1 339,9	4 115,5	18 678,7	52,51%	1
Nová Paka	9722	-	-	-	-	-	-	-1
Nové Město nad Metují	9809	-	-	572,6	-	572,6	5,84%	-1
Nový Bydžov	21422	-	-	1 493,4	-	1 493,4	6,97%	-1
Rychnov nad Kněžnou	47941	-	16 806,0	1 053,9	902,1	18 762,0	39,14%	1
Trutnov	59542	12 970,5	4 064,1	17 336,8	14 082,9	48 454,2	81,38%	1
Vrchlabí	29344	11 726,9	-	18 608,3	13 295,6	43 630,8	148,69%	1

*v případě ORP Broumov a Vrchlabí dochází k významnému překryvu ploch NP či CHKO s rozsáhlými plochami EVL či Ptačích oblastí, proto jsou vypočtené podíly větší než 100%

Pozn.: **Hodnocení indikátoru – vzhledem k ČR (podíl plochy chráněných území na plochu celé ČR je 30 %).**

Celková plocha velkoplošně zvláště chráněných území (tj. NP Krkonoše, CHKO Orlické hory, CHKO Broumovsko, CHKO Český ráj) spolu s plochami tvořícími soustavu NATURA 2000 činí v Královéhradeckém kraji **185 517,4 ha**, což představuje **38,98 % plochy území celého kraje**. Ve vztahu k celorepublikovému průměru (30 %) se jedná o **pozitivní stav indikátoru**.

Dále je území Královéhradeckého kraje zhruba z **1,9 %** tvořeno dílčími plochami maloplošně zvláště chráněných území (MZCHÚ). Tyto zahrnují národní přírodní památky, národní přírodní rezervace, přírodní památky a přírodní rezervace. Rozlohy ochranných pásem vyhlášených či stanovených podle příslušné legislativy nejsou pro účely tohoto hodnocení zahrnuty.

Největší rozsahy MZCHÚ vzhledem k rozloze ORP se nacházejí v **Dobrušce, Novém Městě nad Metují a Náchodě**. Naopak nejmenší podíly MZCHÚ vykazují ORP **Vrchlabí, Dvůr Králové nad Labem, Jaroměř a Nová Paka**.

4.5.5 Rozloha a počet MZCHÚ v ORP (dle dat platných k 04/2025)

Počet a rozloha prvků MZCHÚ v ORP v r. 2023	Rozloha (ha)	rozloha (ha)				Celková rozloha MZCHÚ (ha)	počet				Celkový počet MZCHÚ	podíl rozlohy MZCHÚ vzhledem k celkové rozloze (%)
		NPP	NPR	PP	PR		NPP	NPR	PP	PR		
kraj	475 902	1 016,7	2 391,8	3 919,4	500,3	8 828,2	4	7	110	40	161	1,86%
Broumov	25 936	0,0	1 933,5	5,5	13,7	1 952,7	1	2	2	1	6	7,53%
Dobruška	27 911		50,1	244,1	121,8	416,0		1	8	7	16	1,49%
Dvůr Králové nad Labem	25 782			3,8	25,4	29,2			3	1	4	0,11%
Hořice	19 289			183,4	69,6	253,0			14	1	15	1,31%
Hradec Králové	67 747	0,0	6,0	1 009,8	40,5	1 056,2	1	1	19	2	23	1,56%
Jaroměř	13 860			22,4	13,5	35,9			2	1	3	0,26%
Jičín	59 673			1 069,1	368,5	1 437,6			28	6	34	2,41%
Kostelec nad Orlicí	22 352			355,7	54,6	410,3			4	2	6	1,84%
Náchod	35 572	1 016,7	0,9	172,5	209,0	1 399,1	2	1	7	4	14	3,93%
Nová Paka	9 722			25,9		25,9			4		4	0,27%
Nové Město nad Metují	9 809			122,7	462,4	585,1			2	3	5	5,96%
Nový Bydžov	21 422			436,7		436,7			3		3	2,04%
Rychnov nad Kněžnou	47 941		67,0	16,1	119,2	202,3		1	8	12	21	0,42%
Trutnov	59 542		335,0	254,7		589,6		1	4		5	0,99%
Vrchlabí	29 344			7,0		7,0			2		2	0,02%

Využití území a koeficient ekologické stability,

INDIKÁTOR KES

Koeficient ekologické stability je základní ukazatel ekologické stability v obcích (jednotlivých katastrálních územích). Ekologická stabilita představuje schopnost krajiny samovolnými vnitřními mechanismy vyrovnávat rušivé vlivy vnějších faktorů bez trvalého narušení přírodních mechanismů, tzn., že se systém brání změnám během působení cizího činitele zvenčí nebo se vrací po skončeném působení cizího činitele k normálu. Protože potenciálními nositeli ekologické stability krajiny jsou přirozené ekosystémy, racionální využívání krajiny nejen nevylučuje, ale nutně zahrnuje jejich trvalou existenci.

Výsledné určení hodnoty ekologické stability konkrétního území (výpočet lze provádět s detailem na území katastru, správní území obce, správní území obce s rozšířenou působností apod.), je vyjádřeno koeficientem ekologické stability (KES). Tento ukazatel umožňuje získat základní informaci o stavu krajiny daného území a míře problémů, které se v ní vyskytují. Koeficient ekologické stability je poměrové číslo a stanovuje poměr ploch tzv. stabilních a nestabilních krajinotvorných prvků ve zkoumaném území.

Pro účely tohoto hodnocení byla zvolena klasifikace vytvořená Ing. Igorem Míchalem, která je doporučována i ÚÚR. Hodnotu koeficientu KES uvádí rovněž ČSÚ, a to vyjádřenou jednotlivě pro správní území obcí. V zásadě se obě vyjádření koeficientu KES liší v tom, jak hodnotí plochy chmelnic. Vyjádření dle metodiky ÚÚR tyto plochy zařazuje do nestabilních ploch, neboť dochází k jejich každoročnímu rozorávání. Naproti tomu metodika používaná ČSÚ tyto plochy řadí mezi plochy stabilní. Při výpočtu koeficientu KES Královéhradeckého kraje pro účely aktualizace ÚAP ovšem toto nehraje roli, neboť v kraji nejsou v rámci žádné obce plochy chmelnic.

$$KES = \frac{\text{výměra ekologicky stabilních ploch}}{\text{výměra ekologicky nestabilních ploch}} = \frac{\text{plochy vinic (VI)+zahrad(ZA)+ovocných sadů(SA)+trvalých travních porostů(TT)+lesní půdy(LP)+vodních ploch(VP)}}{\text{plocha chmelnic (CH)+orné půdy(OP)+zastavěných ploch(ST)+ostatních ploch (OS)}}$$

Klasifikace území na základě hodnoty KES

Krajinný typ A – krajina zcela přeměněná člověkem

KES do 0,39: území nestabilní - nadprůměrně využívaná území s jasným porušením přírodních struktur, kde základní ekologická funkce musí být soustavně nahrazovány technickými zásahy

KES 0,40 – 0,89: území málo stabilní - intenzivně využívaná kulturní krajina s výrazným uplatněním agroindustriálních prvků

Krajinný typ B - krajina intermediální

KES 0,90 – 2,99: území mírně stabilní - běžná kulturní krajina, v níž jsou technické objekty v relativním souladu s charakterem relativně přírodních prvků

Krajinný typ C - krajina relativně přírodní

KES 3,00 – 6,29: území stabilní - technické objekty jsou roztroušeny na malých plochách při převaze relativně přírodních prvků

KES nad 6,30: území přírodní

INDIKÁTOR KES

4.5.6 Koeficient ekologické stability v ORP v r. 2023

	výměra (ha)	OP	CH	VI	ZA	SA	TT	LE	VP	ST	OS	KES
kraj	495 391	188 248	0	2	13 350	3 922	80 096	157 792	7 640	9 325	35 016	1,13
Broumov	25 938	8 936	0	0	354	20	5 516	9 073	224	296	1 518	1,41
Dobruška	27 914	11 390	0	0	668	28	5 138	8 154	372	525	1 639	1,06
Dvůr Králové nad Labem	25 783	8 955	0	0	1 126	192	4 027	8 873	359	436	1 817	1,30
Hořice	19 289	10 290	0	0	560	507	1 901	4 033	261	419	1 317	0,60
Hradec Králové	67 744	38 494	0	0	2 230	699	4 851	11 461	1 590	1 921	6 497	0,44
Jaroměř	13 859	7 968	0	0	490	179	1 973	1 497	275	364	1 114	0,47
Jičín	59 675	32 572	0	0	1 515	1 057	6 162	12 218	1 084	1 206	3 862	0,59
Kostelec nad Orlicí	22 353	5 979	0	1	608	117	3 193	10 039	470	440	1 506	1,82
Náchod	35 572	10 286	0	0	1 480	675	7 753	11 001	912	869	2 596	1,59
Nová Paka	9 722	2 607	0	0	365	88	2 492	3 071	70	203	826	1,67
Nové Město nad Metují	29 285	10 294	0	0	460	18	5 383	10 716	331	320	1 764	1,37
Nový Bydžov	21 424	13 185	0	1	528	74	2 112	3 429	354	457	1 283	0,44

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADSKÉHO KRAJE

PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Rychnov nad Kněžnou	47 943	12 452	0	0	1 152	234	11 017	19 140	501	714	2 732	2,02
Trutnov	59 544	10 536	0	0	1 323	14	12 583	29 299	498	773	4 518	2,76
Vrchlabí	29 347	4 304	0	0	492	21	5 995	15 787	340	381	2 028	3,37

HODNOCENÍ INDIKÁTORU KES:

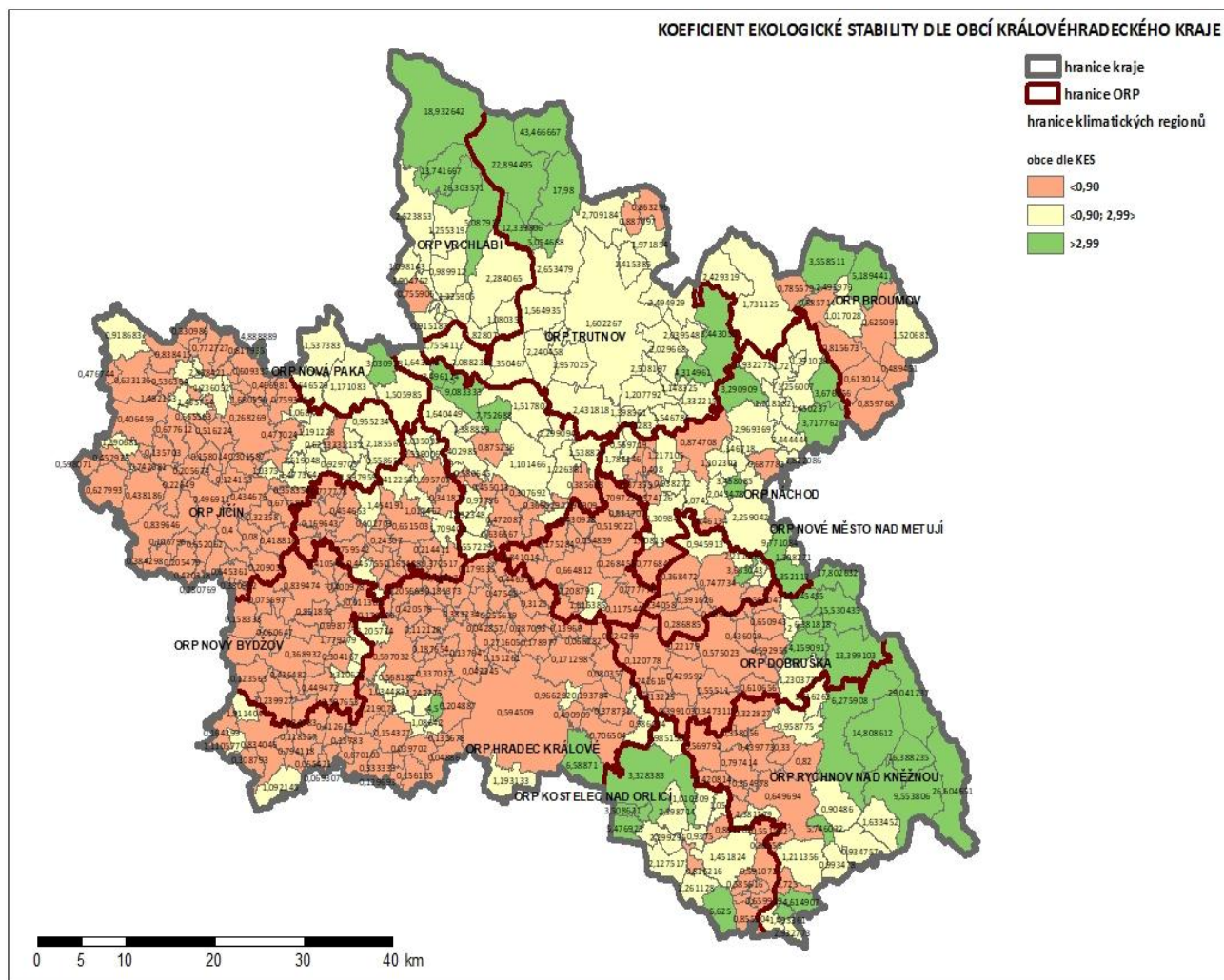
-1 = negativní stav = <0,9

0 = neutrální stav = <0,9; 2,99>

1 = pozitivní stav = >3,0

Z provedeného výpočtu je zřejmé, že Královéhradecký kraj se jako celek řadí mezi krajiny typu B – intermediální, území mírně stabilní, přičemž hodnocení kraje se nachází na dolní části škály. Rozdíly existují mezi jednotlivými správními územími ORP. ORP se řadí do krajinného typu A – krajiny zcela přeměněné člověkem, území málo stabilní, intenzivně využívané. Jde o ORP Nový Bydžov, Hradec Králové, Jaroměř, Jičín, Hořice a Nové Město nad Metují. Naopak pouze jedno ORP – Vrchlabí řadí hodnota koeficientu KES do krajinného typu C – krajiny relativně přírodní, území stabilní.

Velmi výrazné rozdíly pozorujeme mezi jednotlivými správními územími obcí. Jednoznačně ekologicky nejstabilnější je z hlediska hodnoty koeficientu KES území obce Malá Úpa (hodnota KES = 43,5). dále pak s určitým odstupem obce Orlické Záhoří (2KES = 29,0), Bartošovice v Orlických horách (KES = 26,6) a Dolní Dvůr (KES = 26,3). Naopak nejméně stabilní jsou území obcí Vrchovnice a Lhota pod Libčany (obě KES = 0,04), Světí a Neděliště (obě KES = 0,04).

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

4.5.7 Hodnocení indikátoru KES pro správní území ORP

	výměra (ha)	KES	INDIKATOR KES
kraj	495 391	1,13	0
Broumov	25 938	1,41	0
Dobruška	27 914	1,06	0
Dvůr Králové nad Labem	25 783	1,30	0
Hořice	19 289	0,60	-1
Hradec Králové	67 744	0,44	-1
Jaroměř	13 859	0,47	-1
Jičín	59 675	0,59	-1
Kostelec nad Orlicí	22 353	1,82	0
Náchod	35 572	1,59	0
Nová Paka	9 722	1,67	0
Nové Město nad Metují	29 285	1,37	-1
Nový Bydžov	21 424	0,44	-1
Rychnov nad Kněžnou	47 943	2,02	0
Trutnov	59 544	2,76	0
Vrchlabí	29 347	3,37	1

Z dat ČSÚ, která jsou každoročně k dispozici pro území jednotlivých obcí kraje lze kumulativně sledovat situaci v jednotlivých ORP kraje. Z těchto dat vyplývá, že jediným ORP v kraji, které lze dlouhodobě hodnotit jako stabilní z hlediska KES je území ORP Vrchlabí. Tomuto hodnocení se postupně přibližuje i území ORP Trutnov. Naopak nepříznivá situace je také dlouhodobě v ORP Hradec Králové, Nový Bydžov, Jaroměř, Hořice, Jičín a Nový Bydžov. Situaci v těchto ORP významně ovlivňují rozsáhlé plochy orné půdy, která je klasifikovaná jako nestabilní plocha.

AOPK ČR v rámci provádí celoplošné mapování tzv. přírodních biotopů, tedy příznivého prostředí pro určité živočišné a rostlinné druhy. Při porovnání výsledků hodnocení území z hlediska koeficientu KES a z hlediska výskytu přírodních biotopů jsou výsledky obdobné – obce s vyšším koeficientem KES mají obecně vyšší předpoklady pro výskyt přírodních biotopů.

Územní systém ekologické stability

Územní systém ekologické stability krajiny (ÚSES) je podle § 3 odst. 1 písm. a) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, definován jako **vzájemně propojený soubor přirozených i pozměněných, avšak přírodě blízkých ekosystémů, které udržují přírodní rovnováhu**. ÚSES představuje základní nástroj územní ochrany ekologických funkcí krajiny.

Rozlišujeme tři hierarchické úrovně ÚSES:

- **lokální (místní),**
- **regionální,**
- **nadregionální.**

Základními skladebnými částmi ÚSES jsou **biocentra** a **biokoridory**:

- **Biocentrum** je biotop nebo soubor biotopů, který svým stavem a rozsahem umožňuje trvalou existenci přirozeného nebo přírodě blízkého ekosystému.
- **Biokoridor** je území umožňující migraci organismů mezi biocentry. Sám o sobě dlouhodobě neumožňuje existenci stabilních populací, ale zajišťuje propojení biocenter do funkční sítě.

Vymezení a hodnocení ÚSES provádějí orgány ochrany přírody a územního plánování podle § 4 zákona č. 114/1992 Sb. a §§ 2 a 3 vyhlášky č. 395/1992 Sb. Ochrana ÚSES je **veřejným zájmem** a podle zákona se na ní musí podílet všichni vlastníci a uživatelé pozemků, obce i stát.

ÚSES v Královéhradeckém kraji

Královéhradecký kraj si v roce 2009 nechal zpracovat **Plán nadregionálního a regionálního ÚSES (NR ÚSES KHK)**, který dokončila v roce 2010 společnost AGERIS s.r.o. Tento plán slouží jako závazný podklad pro pořizování územně plánovací dokumentace obcí a ORP a byl využit také při přípravě **Zásad územního rozvoje Královéhradeckého kraje (ZÚR, vydány 8. 9. 2011)**.

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

V rámci aktualizací ZÚR dochází k průběžnému zpřesňování vymezení ÚSES, zejména k dílčím změnám názvosloví, upřesnění polohy biocenter nebo vedení biokoridorů. Tyto změny jsou rovněž promítnuty do **datového skladu ÚAP**, který je průběžně aktualizován.

Ministerstvo životního prostředí ČR provádí aktualizace nadregionálního ÚSES v celostátním měřítku. V době zpracování 5. aktualizace ÚAP kraje již byla k dispozici aktualizovaná data nadregionálních biocenter, zatímco práce na biokoridorech stále probíhaly.

Na území **národního parku Krkonoše** a chráněných krajinných oblastí **Broumovsko, Orlické hory a Český ráj** je vymezování a správa ÚSES ve výlučné kompetenci správ těchto chráněných území. Tyto správy rovněž poskytují aktuální data o stavu a úpravách ÚSES.

Lokality výskytu zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů a Biotopy vybraných zvláště chráněných druhů velkých savců (BVS)

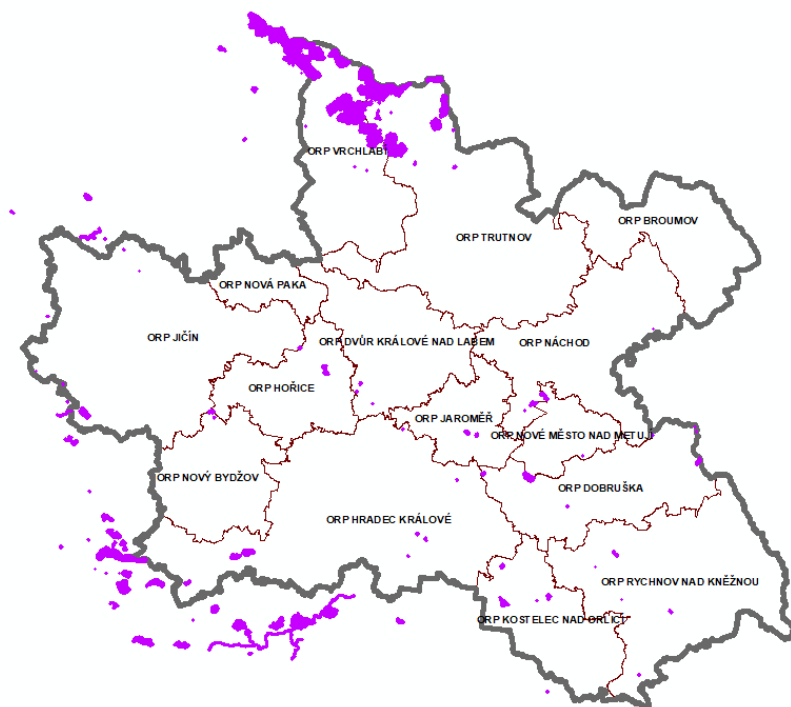
Součástí hodnocení ekologické stability území jsou také **lokality výskytu zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů**. Tyto lokality představují stanoviště ohrožených a vzácných druhů, jejichž ochrana je vázána nejen na samotné organismy, ale i na udržování vhodného prostředí.

V Královéhradeckém kraji se největší koncentrace těchto lokalit nachází v **Krkonošském národním parku**, ale významné jsou i menší území v dalších částech kraje.

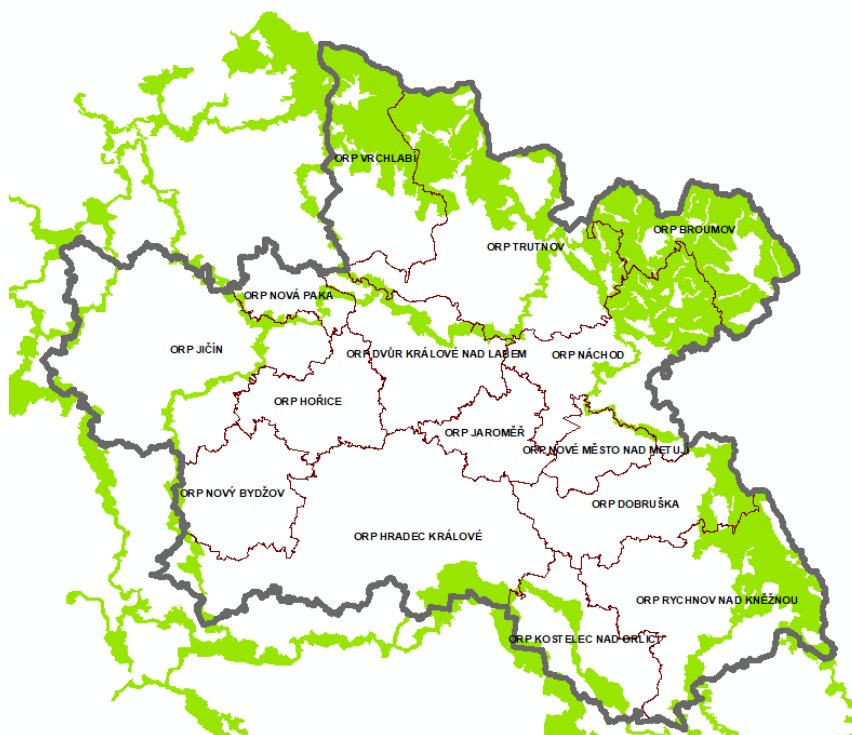
Zvláštní pozornost je věnována **biotopům vybraných zvláště chráněných druhů velkých savců** (rys ostrovid, vlk obecný, medvěd hnědý, los evropský). Tyto druhy mají vysoké prostorové nároky a jejich životní strategie zahrnují migrace na velké vzdálenosti. Zajištění prostupnosti krajiny je proto nezbytné pro jejich dlouhodobé přežití.

Podklady k migraci velkých savců byly nově sjednoceny v rámci projektu AOPK ČR „*Komplexní přístup k ochraně fauny terestrických ekosystémů před fragmentací krajiny v ČR*“. Od ledna 2020 je k dispozici **jednotná GIS vrstva** zahrnující migračně významná území, dálkové migrační koridory i bariérová místa. Tímto podkladem byly nahrazeny dříve používané samostatné vrstvy a je využíván i v rámci ÚAP.

Biotopy byly vymezeny v **minimálním potřebném rozsahu**, který zajišťuje dlouhodobou existenci těchto druhů na našem území.

Obrázek: Lokality výskytu zvláště chráněných druhů v KHK

Obrázek 1 Biotopy velkých savců

Krajina

V roce 2018 byla dokončena Územní studie krajiny Královéhradeckého kraje, možnost jejího využití byla v souladu se stavebním zákonem schválena dne 2.7.2018. Studie obsahuje analytickou a návrhovou část. Analytická část popisuje stav území, návrhová část pak rozděluje území Královéhradeckého kraje na vlastní krajiny (celkem 25 krajín), přičemž v případě vlastních krajín s označením 1. Krkonoše, 6. Orlické hory, 11. Broumovsko a 12. Český ráj, které jsou vymezeny v rozsahu velkoplošných zvláště chráněných území je převzata vymezení hranic dle Plánů péče těchto zvláště chráněných území.

Pro každou vlastní krajinu je vytvořena karta obsahující její administrativní zařazení, popis hranice, celkový charakter daný jejími hodnotami, potenciály a jevy s možností ovlivnění přírodních hodnot krajiny, jevy a činnosti ohrožující kvalitu přírodních a krajinných hodnot. Dále jsou definovány cílové kvality krajiny a navržena opatření k dosažení cílových kvalit. Opatření jsou formulována s cílem zachování nebo dosažení stanovených cílových kvalit krajiny, ochrany identifikovaných hodnot krajiny, rozvoji krajinných potenciálů a minimalizaci potenciálních rizik či omezení/snížení identifikovaných problémů.

Jednotlivé krajiny jsou v katalogu řazeny v následující posloupnosti:

Krajiny horských pásem Krkonoš a Orlických hor a jejich podhůří

1. KRKONOŠE
2. NOVOPACKO
3. HOSTINSKO
4. TRUTNOVSKO
5. ŽÁCLÉŘSKO-SVATOŇOVICKO
6. ORLICKÉ HORY
7. NÁCHODSKO
8. PODORLICKO
9. VAMBERSKO
10. ZVIČINSKO-KOCLÉROVSKÝ HŘBET

Krajiny Broumovského výběžku ohraničeného Jestřebími, Javořími a Stolovými horami

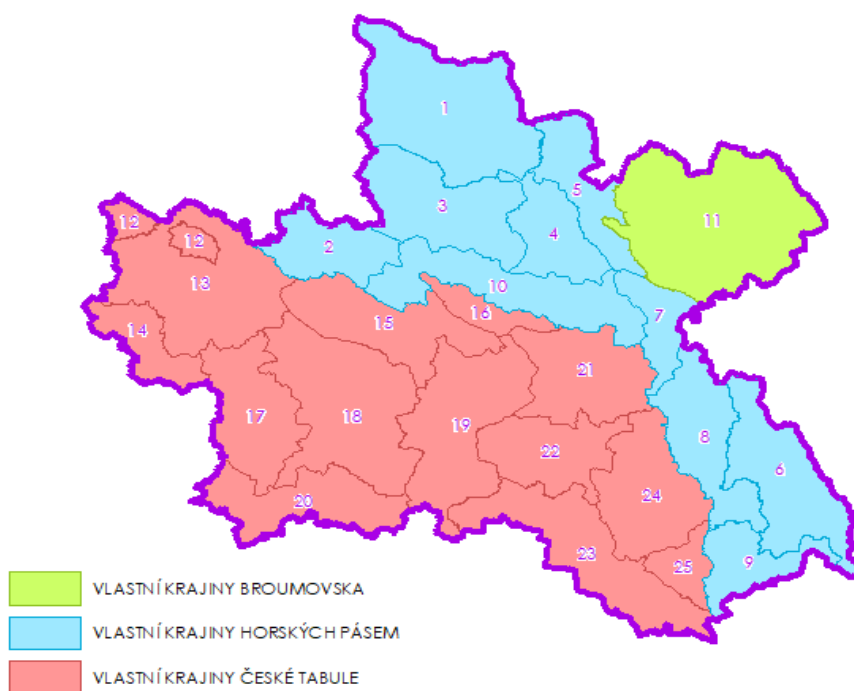
11. BROUMOVSKO

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJ PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Krajiny plochých až mírně členitých pahorkatin České tabule – Jičínské pahorkatiny, Východočeské tabule a Orlické tabule

12. ČESKÝ RÁJ
13. JIČÍNSKO
14. LIBÁŇSKO
15. BĚLOHRADSKO
16. KRÁLOVÉDVORSKÁ KOTLINA
17. NOVOBYDŽOVSKO
18. NECHANICKO
19. KRÁLOVÉHRADECKO
20. CHLUMECKO
21. ČESKOSKALICKO
22. ČESKOMEZIŘÍČSKO
23. TŘEBECHOVICKO
24. OPOČENSKO
25. RYCHNOVSKO

PŘEHLEDOVÁ SITUACE VLASTNÍCH KRAJIN

4.6 VODNÍ REŽIM A HORNINOVÉ PROSTŘEDÍ

Hydrologická charakteristika území

Česká republika se vzhledem ke své geologické stavbě nachází na hlavním evropském rozvodí, které rozděluje její území do tří úmoří:

- **Úmoří Severního moře (povodí Labe)** – hlavními toky jsou Labe a Vltava a jejich přítoky.
- **Úmoří Černého moře (povodí Dunaje)** – hlavními toky jsou Morava a Dyje a jejich přítoky.
- **Úmoří Baltského moře (povodí Odry)** – hlavními toky jsou Odra a Lužická Nisa a jejich přítoky.

Královéhradecký kraj se nachází převážně v **povodí Labe**. Pouze menší části území – severovýchodní část správního obvodu obce s rozšířenou působností (ORP) Broumov a jižní část ORP Trutnov – náleží do **povodí Odry**, a to prostřednictvím vodního toku **Stěnava** a jeho přítoků.

Identifikace a zařazení vodních toků dle jejich příslušnosti k povodím je stanovena **vyhláškou č. 393/2010 Sb., o oblastech povodí**, ve znění pozdějších předpisů. Každému vodnímu toku je přiděleno osmimístné číslo ve formátu **X-XX-XX-XXX**, kde:

- první číslice označuje hlavní povodí (v Královéhradeckém kraji Labe = 1, Odra = 2),
- první dvojčíslí značí dílčí povodí hlavního toku (např. Horní a Střední Labe, Lužická Nisa, ostatní přítoky Odry),
- druhé dvojčíslí představuje základní povodí,
- poslední trojčíslí vymezuje povodí IV. řádu.

Mezi nejvýznamnější vodní toky Královéhradeckého kraje z hlediska délky a průměrných průtoků patří:

- **Labe** – největší řeka v ČR, pramení v Krkonoších (Labská louka, 1 387 m n. m.), délka toku na území kraje cca 110 km.
- **Úpa** – levostranný přítok Labe, pramení v Krkonoších (1 420 m n. m.), délka toku 78 km; její pramen je nejvýše položeným pramenem významné české řeky.
- **Metuje** – délka toku 78 km, na jejím toku se nachází **vodní nádrž Rozkoš**, významná pro vodohospodářské a rekreační účely.
- **Stěnava** – pravostranný přítok Odry, délka toku na území ČR 20,5 km.
- **Orlice** – vzniká soutokem Divoké a Tiché Orlice, na území kraje délka 102 km.
- **Bystřice** – délka toku na území kraje 63 km.
- **Cidlina** – délka toku v kraji cca 60 km.

Srážkové poměry jsou napříč územím nerovnoměrné. Nejvíce srážek je zaznamenáváno v horských oblastech Krkonoš a Orlických hor, nejméně srážek v jižní části kraje (okres Hradec Králové). Průměrný roční úhrn srážek je v Polabí 550 - 650 mm, v Orlických horách 1000 - 1200 mm, v Krkonoších 1200 - 1600 mm. Sněhová pokrývka leží v nižších polohách průměrně 30 - 60 dní v roce, na horách více než 100 dní (na hřebenech Krkonoš až 180 dní). Na horách se první sníh objevuje již začátkem listopadu a v nejvyšších polohách se drží až do začátku května. Období tání sněhové pokrývky je nepravidelné, povodňové průtoky z tání mohou vzniknout prakticky kdykoliv od prosince (tzv. vánoční obleva) do dubna.

Přírodní léčivé zdroje

Přírodním léčivým zdrojem je přirozeně se vyskytující minerální voda, plyn nebo peloid, které mají vlastnost vhodnou pro léčebné využití, a o tomto zdroji je vydáno osvědčení podle lázeňského zákona (zák. č. 164/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů). Peloidem se rozumí rašelina, slatina nebo bahno. Minerální vodou pro léčebné využití se rozumí přirozeně se vyskytující podzemní voda původní čistoty s obsahem rozpuštěných pevných látek nejméně 1 g/l nebo s obsahem nejméně 1 g/l rozpuštěného oxidu uhličitého nebo s obsahem jiného pro zdraví významného chemického prvku anebo která má u vývěru přirozenou teplotu vyšší než 20 st. C nebo radioaktivitu radonu nad 1,5 kBq/l.

V Královéhradeckém kraji se nachází níže uvedená ochranná pásma přírodních léčivých zdrojů:

- Janské Lázně – termální prameny (cca 27 °C),
- Běloves (Náchod) – minerální vody typu kyselka,
- Hronov – minerální prameny se zvýšeným obsahem CO₂,
- Velichovky – slatinné peloidy využívané k balneoterapii,
- Lázně Bělohrad – léčebně využívaná rašelina a slatina.

Chráněné oblasti přirozené akumulace vod

Chráněná oblast přirozené akumulace vod (CHOPAV) je označení pro území České republiky vyhlášené jako chráněné kvůli přírodním poměrům, díky kterým na něm ve významné míře dochází k přirozené akumulaci vody. CHOPAV je legislativní pojem stanovený ve vodním zákoně, jednotlivé oblasti vyhláshuje vláda nařízením. V těchto oblastech jsou zakázány činnosti narušující vodní režim jako odlesňování, odvodňování, povrchová těžba apod.

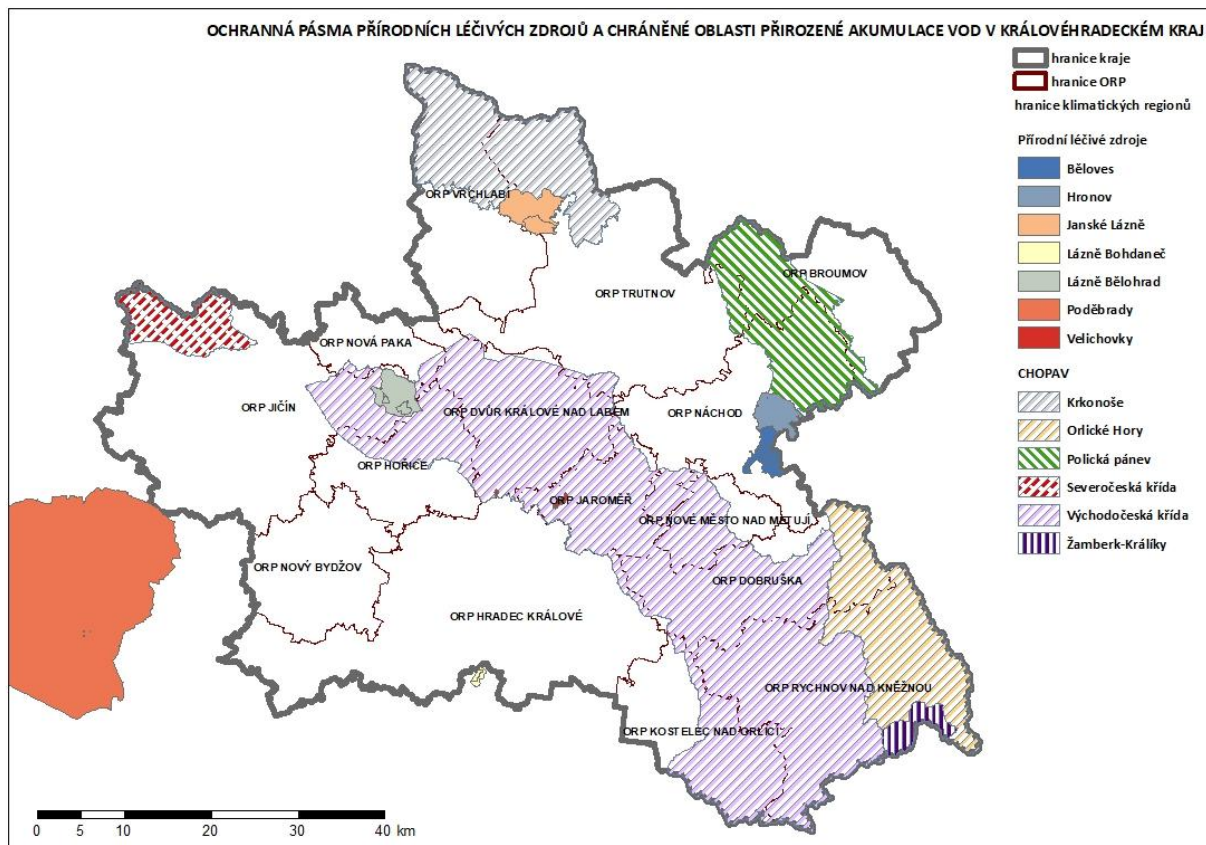
V Královéhradeckém kraji se ve své velké části vyskytuje hodnotné území s příznivým geomorfologickým profilem a je relativně málo narušené v horských a podhorských oblastech. To zvyšuje jeho vodohospodářský význam ve vazbě na pramenné oblasti významných vodních toků Labe, Metuje a Orlice (včetně četných přítoků). Chráněné oblasti přirozené akumulace vod představují 43,07 % plochy Královéhradeckého kraje, přičemž 75% ploch CHOPAV náleží do druhého typu, tedy podzemních vod. Tedy 32,3% výměry kraje leží v chráněné oblasti přirozené akumulace podzemních vod.

4.6.1 Chráněné oblasti přirozené akumulace vod (CHOPAV) v Královéhradeckém kraji

Název CHOPAV / ORP	Typ CHOPAV	Plocha CHOPAV v území ORP (km ²)	Plocha ORP (km ²)	Počet dotčených obcí	Podíl plochy CHOPAV k ploše ORP (%)
Krkonoše		260,41			
Trutnov	1 = povrchové vody	135,44	595,45	8	22,75%
Vrchlabí	1 = povrchové vody	124,97	293,40	7	42,60%
Orlické Hory		227,66			
Dobruška	1 = povrchové vody	59,31	279,19	5	21,24%
Rychnov nad Kněžnou	1 = povrchové vody	168,35	479,37	10	35,12%
Polická pánev		216,15			
Broumov	2 = podzemní vody	95,71	259,39	9	36,90%
Náchod	2 = podzemní vody	104,52	355,64	12	29,39%
Trutnov	2 = podzemní vody	15,92	595,45	1	2,67%
Severočeská křída		73,76			
Jičín	2 = podzemní vody	73,76	596,54	16	12,37%
Východočeská křída		1247,89			
Dobruška	2 = podzemní vody	193,58	279,19	23	69,34%
Dvůr Králové nad Labem	2 = podzemní vody	234,92	257,82	28	91,12%
Hořice	2 = podzemní vody	76,26	192,83	16	39,55%
Hradec Králové	2 = podzemní vody	8,31	677,21	11	1,23%
Jaroměř	2 = podzemní vody	134,32	138,58	15	96,92%
Jičín	2 = podzemní vody	72,30	596,54	10	12,12%
Kostelec nad Orlicí	2 = podzemní vody	130,54	223,47	20	58,41%
Náchod	2 = podzemní vody	25,87	355,64	5	7,27%
Nová Paka	2 = podzemní vody	12,17	97,12	3	12,54%
Nové Město nad Metují	2 = podzemní vody	61,30	98,08	7	62,50%
Rychnov nad Kněžnou	2 = podzemní vody	287,25	479,37	29	59,92%
Trutnov	2 = podzemní vody	11,08	595,45	3	1,86%
Žamberk-Králiky		23,69			
Rychnov nad Kněžnou	1 = povrchové vody	23,69	479,37	4	4,94%
CELKEM - Královéhradecký kraj		2049,55	4759,00	242	43,07%
kraj: (rozloha 4759 km ²)	celkový podíl CHOPAV k výměře kraje				43,07%
kraj: (rozloha 4759 km ²)	celkový podíl CHOPAV - povrchové vody k výměře kraje				10,76%
kraj: (rozloha 4759 km ²)	celkový podíl CHOPAV - podzemní vody k výměře kraje				32,32%

Polohu a rozsah chráněných oblastí přirozené akumulace vod a ochranných pásem přírodních léčivých zdrojů ukazuje následující mapa

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Chráněná území pro akumulaci povrchových vod

Území chráněné pro akumulaci povrchových vod (LAPV) je označení pro území České republiky, na němž je stanovena územní ochrana povolující pouze takové činnosti, které „neznemožní nebo podstatně neztíží její budoucí využití pro akumulaci povrchových vod“. K tomuto účelu musí být území vhodné po stránce morfologické, geologické a hydrologické. Území chráněné pro akumulaci povrchových vod je legislativní pojem stanovený ve vodním zákoně.

Jednotlivé oblasti jsou uvedeny v **Generelu území chráněných pro akumulaci povrchových vod (Generel LAPV)**, který zpracovává Ministerstvo zemědělství po dohodě s Ministerstvem životního prostředí. Účelem územní ochrany lokalit zahrnutých v Generelu je, aby tyto lokality mohly být v dlouhodobém časovém horizontu využity v případě potřeby pro výstavbu vodních nádrží. Ty by sloužily jako jedno z adaptačních opatření v souvislosti se změnou klimatu a přistoupilo by se k nim poté, co by došlo k vyčerpání jiných možností. Nejedná se tedy o seznam plánovaných nádrží.

Generel LAPV (2011 a aktualizace 2020)

První verze **Generelu území chráněných pro akumulaci povrchových vod (Generel LAPV)** byla zveřejněna v roce 2011. Obsahovala 65 lokalit vhodných pro akumulaci vod; vycházela přitom ze 186 kandidátních lokalit v rámci Plánu hlavních povodí. Oblasti, kde ochranu poskytovalo jiné legislativní opatření (např. zákon o ochraně přírody), nebyly zahrnuty.

Aktualizace dokumentu byla schválena **21. září 2020 Ministerstvem zemědělství ve spolupráci s MŽP**. Nová verze **Generel LAPV 2020** zahrnuje **celkem 86 lokalit** (21 navíc oproti původním 65). Vymezené lokality jsou v generelu LAPV rozděleny dle významu na dvě kategorie:

- A – území, jejichž vodohospodářský význam spočívá ve schopnosti tvořit či doplnit zdroje pro zásobování pitnou vodou, a případně plnit i další funkce především pozitivní ovlivnění odtokových poměrů velkých povodí. K návrhu na konkrétní výstavbu lokalit kategorie A dojde pouze v případě, že se prokazatelně začnou naplňovat negativní scénáře dopadu klimatické změny v dlouhodobém horizontu, tj. 50 -100 let.

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

B – území, která jsou svou polohou a parametry vhodná pro akumulaci za účelem protipovodňové ochrany, pokrytí požadavků na odběry vody a nadlepšování průtoků.

, z nichž **31 je kategorizováno jako A** – potenciální vodárenské zdroje.

Politika územního rozvoje a funkční role Generelu LAPV

Generel slouží jako **podklad pro Politiku územního rozvoje ČR (PÚR ČR)** – konkrétně článek 167, který reflektuje potřebu ochrany území s potenciálem pro vodní akumulaci v souvislosti se změnou klimatu. Na úrovni krajů se pak území z Generelu vymezují v **Zásadách územního rozvoje (ZÚR)** jako **územní rezervy nebo návrhové plochy**. Tato ochrana má zabránit nevhodné zástavbě a umožnit případnou výstavbu vodních nádrží v dlouhodobém horizontu — cca 50–100 let.

Konkrétní situace v Královéhradeckém kraji

V aktualizovaném Generelu LAPV 2020 nebyl změněn počet lokalit v Královéhradeckém kraji (zůstává stejný). Byly však doplněny tři lokality, jejichž ochrana je již ručena jiným zákonem (zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny): **Labská soutěska, Lata a Skuhrov** — ty však nejsou chráněny formou územních rezerv nebo návrhových ploch v územně plánovací dokumentaci.

4.6.2 Lokality chráněné pro akumulaci vod v Královéhradeckém kraji

Název lokality	Plocha povodí (km ²)	Plocha lokality (ha)	Kategorie	Vodní tok
Fořt	30,2	134,42	B	Čistá
Babí	9,7	59,39	B	Babí potok
Pěčín	38,22	80,6	A	Zdobnice
Žamberk	27,6	138	B	Rokytenka
Lukavice	16	69,5	B	Kněžná

V ZÚR Královéhradeckého kraje, ve znění aktualizací 1, 2, 3, 4 a 5 je těchto pět lokalit vymezeno v podobě územních rezerv. V územně plánovacích dokumentacích dotčených obcí pak následovně:

Lokalita Fořt – obce Černý Důl, Dolní Lánov, Prosečné, Rudník

Černý Důl – ÚPO (schválen: 21.2.2001) + změny 1 a 3 – řešení lokality neobsahuje, změny č. 5 a 6 (účinné: 20.5.2015): pouze v textu odkazem na popis řešení v ZÚR KHK

– ÚP Černý důl – (schválení zadání: 22. 12. 2016, společné jednání o návrhu: ,3/2025) – řešení lokality jako územní rezervy,

Dolní Lánov – ÚP Dolní Lánov (vydán: 30. 6. 2010) – řešení lokality neobsahuje, změna č. 2 ÚP Dolní Lánov (účinnost: 14.9.2024) – řešení lokality jako územní rezervy

Prosečné – ÚP Prosečné (účinný: 3.10.2017) – řeší lokalitu jako plochu územní rezervy

Rudník – ÚP Rudník (účinný: 15. 4. 2015) lokalitu řeší jako limit využití území, změna č. 1 ÚP Rudník (společné jednání o návrhu: 4/2023) – řešení lokality jako územní rezervy

Lokalita Babí – město Trutnov

Trutnov – Úplné znění po vydání změny č. 4 ÚP Trutnov (účinné: 4.6.2024) – řeší lokalitu jako plochu územní rezervy

Lokalita Pěčín – obce: obce Liberk, Rokytnice v Orlických horách, Zdobnice

Liberk – Úplné znění po vydání změny č. 1 ÚP Liberk (účinné: 31.1.2017) – řeší lokalitu jako plochu územní rezervy, stejně tak Úplné znění po vydání změny č. 2 ÚP Liberk (účinné: 16.11.2021)

Rokytnice v Orlických horách – ÚP (účinný: 28.6.2014) – řeší lokalitu jako plochu územní rezervy, stejně řešení i v Úplném znění po vydání změny č. 1 ÚP Rokytnice v Orlických horách (účinné: 3.6.2024)

Zdobnice – Úplné znění po vydání změny č. 3 ÚP Zdobnice (účinné: 3.1.2018) – řeší lokalitu jako plochu územní rezervu, stejně tak Úplné znění po vydání změny č. 2 (účinné: 16.11.2023)

Lokalita Žamberk – obce Pěčín, Rokytnice v Orlických horách

Pěčín – ÚP Pěčín (účinný: 4.7.2025) – řeší lokalitu jako plochu územní rezervu

Rokytnice v Orlických horách - ÚP (účinný: 28.6.2014) – řeší lokalitu jako plochu územní rezervy, stejné řešení i v Úplném znění po vydání změny č. 1 ÚP Rokytnice v Orlických horách (účinné: 3.6.2024)

Lokalita Lukavice obce Liberk, Lukavice

Liberk - Úplné znění po vydání změny č. 1 ÚP Liberk (účinné: 31.1.2017) – řeší lokalitu jako plochu územní rezervy, stejně tak Úplné znění po vydání změny č. 2 ÚP Liberk (účinné: 16.11.2021)

Lukavice - Úplné znění po vydání změny č. 1 ÚP Lukavice (účinné: 4.6.2020) - řeší lokalitu jako plochu územní rezervy

Stav povrchových a podzemních vod

Znečištění vod patří mezi nejvýznamnější environmentální problémy. Voda přirozeně přenáší živiny a látky v krajině, současně však umožňuje šíření škodlivin napříč ekosystémy, kde mohou kumulovat v sedimentech, biotě i potravních řetězcích. Zdroje znečištění jsou jak **anorganické látky** (např. některé kovy), tak **organické látky** a široké spektrum látek z komunálních a průmyslových odpadních vod. V podmínkách ČR je dlouhodobě významným problémem **eutrofizace** (nadměrné obohacení živinami), k níž přispívají zejména difuzní vstupy ze zemědělství a bodové zdroje z odpadních vod. Vedle kvality vody se v posledních letech zvyšuje význam i **kvantity vody a dostupnosti zdrojů**, zejména ve vztahu k epizodám sucha a k proměnlivosti srážek.

Hodnocení stavu povrchových a podzemních vod je prováděno v rámci **Plánů dílčích povodí** (dříve Plány oblastí povodí). Území Královéhradeckého kraje spadá zejména do **Plánu dílčího povodí Horního a středního Labe** a okrajově do **Plánu dílčího povodí Lužické Nisy a ostatních přítoků Odry**. Současný (III.) plánovací cyklus probíhá v období **2021–2027**. Plány mají textovou, tabulkovou i mapovou část a představují základní referenční rámec pro vyhodnocování stavu vod v ÚAP. Dostupné jsou na webové adrese: <http://plapdp.cz/>.

Metodika hodnocení (pro ÚAP)

Základní jednotkou hodnocení povrchových vod jsou **útvary povrchových vod** (tekoucí a stojaté). Stav povrchových vod je určen horší z dvojice:

- **ekologický stav** (u silně ovlivněných a umělých útvarů se hodnotí ekologický potenciál),
- **chemický stav**.

U podzemních vod se obdobně hodnotí:

- **chemický stav**,
- **kvantitativní stav** (množství a trend hladin).

Výsledné hodnocení je založeno na principu „**one out – all out**“, kdy nevyhovění jediného parametru vede k tomu, že příslušná složka (chemická/ekologická) je hodnocena jako nedosahující dobrého stavu. Tento přístup je důležitý pro interpretaci výsledků v ÚAP, protože může vést k relativně přísné klasifikaci i při lokálně omezeném problému.

Povrchové vody – chemický stav útvarů tekoucích vod

V Královéhradeckém kraji bylo hodnoceno celkem **143 útvarů povrchových vod tekoucích**. Podle tabulky 4.6.3 je **46 útvarů (32,17 %)** klasifikováno jako **nedosahující dobrého chemického stavu**, u **19 útvarů** je chemický stav hodnocen jako dobrý a u **78 útvarů** je chemický stav v kategorii „**neznámý stav**“ (typicky z důvodu nedostatečných dat pro hodnocení).

Z územního hlediska se vyšší podíl útvarů nedosahujících dobrého chemického stavu projevuje zejména v ORP:

- **Jaroměř (80,00 %; 4 z 5 útvarů)**,
- **Kostelec nad Orlicí (60,00 %; 6 z 10 útvarů)**.

Naopak nižší podíl útvarů nedosahujících dobrého chemického stavu vykazují např. ORP **Jičín (16,67 %)** a **Vrchlabí (16,67 %)**. Upozorňuje se, že významná část útvarů je vedena jako „**neznámý stav**“, což je třeba v ÚAP interpretovat jako **omezení vypovídací schopnosti** v některých územích. jako nevyhovující, což významně ovlivňuje celkový výsledek.

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

4.6.3 Tabulka: Hodnocení útvarů povrchových vod tekoucích z hlediska chemického stavu v rámci jednotlivých ORP KHK kraje

Chemický stav vodních útvarů tekoucích vod	chemický stav (počet útvarů)			celkový počet	podíl vodních útvarů nedosahujících dobrého stavu
	dobry	nedosažení dobrého stavu	neznámý stav		
Královéhradecký kraj	19	46	78	143	32,17%
ORP					
Broumov		1	3	4	25,00%
Dobruška	1	3	4	8	37,50%
Dvůr Králové nad Labem	1	2	3	6	33,33%
Hořice		1	3	4	25,00%
Hradec Králové	4	6	6	16	37,50%
Jaroměř	1	4		5	80,00%
Jičín	1	2	9	12	16,67%
Kostelec nad Orlicí	2	6	2	10	60,00%
Náchod	1	3	8	12	25,00%
Nová Paka		2	5	7	28,57%
Nové Město nad Metují	1	1	2	4	25,00%
Nový Bydžov	1	1	1	3	33,33%
Rychnov nad Kněžnou	4	5	7	16	31,25%
Trutnov	1	7	16	24	29,17%
Vrchlabí	1	2	9	12	16,67%

Povrchové vody – ekologický stav a ekologický potenciál

Ekologický stav (resp. potenciál) byl v kraji hodnocen rovněž pro **143 útvarů tekoucích vod**. Většina útvarů je posuzována režimem **ekologického stavu** (celkem **137 útvarů**), menší část je hodnocena jako **ekologický potenciál** u silně ovlivněných nebo umělých útvarů (celkem **6 útvarů**, tj. přibližně 4 %).

V rámci ekologického stavu je v kraji jako:

- **dobry** hodnoceno **6 útvarů**,
- **střední** **79 útvarů**,
- **poškozený** **39 útvarů**,
- **zničený** **13 útvarů**.

To znamená, že v měřítku kraje převažují útvary ve **středním** stavu, avšak významná část útvarů spadá do kategorií **poškozený** a **zničený**, což je z hlediska ÚAP podstatná informace pro vyhodnocení environmentálních limitů a potřeby revitalizačních opatření.

Z pohledu ORP lze vyzdvihnout, že vyšší podíl příznivě hodnocených útvarů se projevuje zejména v ORP **Rychnov nad Kněžnou** (z 16 útvarů má 2 „dobry“ a 13 „střední“) a v ORP **Dobruška** (1 „dobry“, 5 „střední“ z 8). Naopak u ORP **Hradec Králové** převažují kategorie **poškozený** (10) a **zničený** (4) z celkových 16 útvarů, což indikuje vyšší ekologickou zátěž toků v urbanizovaném a intenzivně využívaném území. Výrazně nepříznivé hodnocení se objevuje i v ORP **Jičín** (5 „zničený“ z 12) a **Trutnov** (4 „poškozený“ z 24).

4.6.4 Tabulka: Hodnocení rizikovosti útvarů povrchových vod tekoucích z hlediska ekologického stavu v rámci Královéhradeckého kraje jako celku

Ekologický stav (potenciál) vodních útvarů tekoucích vod	stav (počet vodních útvarů)					potenciál (počet vodních útvarů)			celkový počet
	dobry	střední	poškozený	zničený	celkem	střední	poškozený	celkem	
Královéhradecký kraj	6	79	39	13	137	4	2	6	143
ORP									
Broumov		4			4				4
Dobruška	1	5	2		8				8
Dvůr Králové nad Labem		1	3		4	1	1	2	6
Hořice			2	2	4				4
Hradec Králové		2	10	4	16				16
Jaroměř		2	2		4		1	1	5
Jičín		4	3	5	12				12
Kostelec nad Orlicí	1	4	5		10				10

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE

PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Ekologický stav (potenciál) vodních útvárů tekoucích vod	stav (počet vodních útvarů)					potenciál (počet vodních útvarů)			celkový počet
	dobry	střední	poškozený	zničený	celkem	střední	poškozený	celkem	
Náchod		10	1		11	1		1	12
Nová Paka		3	2	1	6	1		1	7
Nové Město nad Metují		2	1		3	1		1	4
Nový Bydžov			2	1	3				3
Rychnov nad Kněžnou	2	13	1		16				16
Trutnov	1	19	4		24				24
Vrchlabí	1	10	1		12				12

Rizikovost útvarů podzemních vod z hlediska chemického složení a kvantitativního stavu

Základní jednotkou pro hodnocení stavu podzemních vod jsou útvary podzemních vod, které jsou v Plánech dílčích povodí vymezeny jako plošné celky ve třech vertikálních vrstvách:

- svrchní kvartérní sedimenty a coniak,
- útvary základní vrstvy,
- útvary bazálního křídového kolektoru.

Hodnocení vychází z výsledků monitoringu a bylo provedeno v rámci zpracování Plánů dílčích povodí (2021–2027). Chemický stav je klasifikován jako „dobrý“ nebo „nedosahující dobrého stavu“, kvantitativní stav jako „dobrý“ nebo „nevyhovující“. V ÚAP je hodnocení přepočteno na správní území ORP podle plošného podílu jednotlivých kategorií.

Chemický stav útvarů podzemních vod

Z tabulky 4.6.5 vyplývá, že na území Královéhradeckého kraje není evidována žádná plocha útvarů podzemních vod v kategorii „nedosahující dobrého chemického stavu“. Celková hodnocená plocha útvarů podzemních vod činí 537 789,22 ha a 100 % této plochy je klasifikováno jako dobrý chemický stav.

Stejný výsledek platí i pro všechna správní území ORP – ve všech 15 ORP je podíl útvarů podzemních vod nedosahujících dobrého chemického stavu 0 %.

4.6.5 Tabulka: Hodnocení chemického stavu útvarů podzemních vod v ORP Královéhradeckého kraje

hodnocení chemického stavu útvarů podzemních vod	chemický stav (dotčená plocha ha)		podíl útvarů podzemních vod nedosahujících dobrého chemického stavu/celkové ploše vodních útvarů podzemních vod v ORP (%)
	dobry	nedosažení dobrého stavu	
Královéhradecký kraj	537 789,22	0,00	0,00
ORP			
Broumov	25 922,25	0,00	0,00
Dobruška	27 916,15	0,00	0,00
Dvůr Králové nad Labem	25 777,16	0,00	0,00
Hořice	19 286,11	0,00	0,00
Hradec Králové	93 580,59	0,00	0,00
Jaroměř	19 679,01	0,00	0,00
Jičín	73 484,84	0,00	0,00
Kostelec nad Orlicí	35 113,12	0,00	0,00
Náchod	35 970,19	0,00	0,00
Nová Paka	9 710,40	0,00	0,00
Nové Město nad Metují	11 589,60	0,00	0,00
Nový Bydžov	22 983,03	0,00	0,00
Rychnov nad Kněžnou	47 914,26	0,00	0,00
Trutnov	59 531,41	0,00	0,00
Vrchlabí	29 331,10	0,00	0,00

pozn. - výměry se mohou lišit od plochy ORP směrem nahoru, neboť jsou kumulativně hodnoceny podzemní vody ve všech sledovaných vertikálních vrstvách

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Tento výsledek indikuje, že z hlediska chemického složení představují podzemní vody v kraji **stabilní a vyhovující zdroj**, nicméně je třeba upozornit, že hodnocení se vztahuje k celkům útvarů a **nemusí zachytit lokální kontaminace** (např. staré ekologické zátěže, lokální dusičnanové znečištění).

Kvantitativní stav útvarů podzemních vod

Na rozdíl od chemického stavu vykazuje **kvantitativní hodnocení výrazně horší výsledky**. Z tabulky 4.6.6 vyplývá, že v rámci kraje činí plocha útvarů podzemních vod v nevyhovujícím kvantitativním stavu **249 771,31 ha**, což představuje **52,48 %** z celkové hodnocené plochy.

Z územního hlediska se významná rizika projevují zejména v těchto ORP: **Broumov** – 92,87 % plochy v nevyhovujícím stavu **Jičín** – 94,85 % **Kostelec nad Orlicí** – 72,81 % **Dobruška** – 53,69 % **Nové Město nad Metují** – 44,98 % **Rychnov nad Kněžnou** – 40,31 %

Naopak příznivý kvantitativní stav je patrný zejména v ORP: **Vrchlabí** – 0 % nevyhovujících útvarů, **Nová Paka** – 0,99 %, **Nový Bydžov** – 3,29 %, **Trutnov** – 18,60 %, **Hořice** – 19,83 %.

4.6.6 Tabulka: Hodnocení kvantitativního stavu útvarů podzemních vod v ORP Královéhradeckého kraje

hodnocení kvantitativního stavu útvárů podzemních vod	kvantitativní stav (dotčená plocha ha)		podíl útvarů podzemních vod nedosahujících dobrého kvantitativního stavu/celkové ploše vodních útvarů podzemních vod v ORP (%)
	dobry	nevyhovující	
Královéhradecký kraj	288 017,91	249 771,31	52,48
ORP			
Broumov	0,19	25 922,05	92,87
Dobruška	14 073,64	13 842,52	53,69
Dvůr Králové nad Labem	4 486,27	21 290,89	110,38
Hořice	5 851,17	13 434,94	19,83
Hradec Králové	56 221,29	37 359,30	269,55
Jaroměř		19 679,01	32,98
Jičín	52 283,10	21 201,74	94,85
Kostelec nad Orlicí	9 214,82	25 898,30	72,81
Náchod	5 597,41	30 372,77	312,41
Nová Paka	9 613,70	96,70	0,99
Nové Město nad Metují	1 953,98	9 635,62	44,98
Nový Bydžov	21 405,41	1 577,63	3,29
Rychnov nad Kněžnou	23 913,40	24 000,86	40,31
Trutnov	54 072,43	5 458,98	18,60
Vrchlabí	29 331,10		0,00

Shrnutí pro ÚAP

Z pohledu ÚAP lze konstatovat:

- **Chemický stav podzemních vod je v celém kraji hodnocen jako dobrý**, bez plošně evidovaných rizikových oblastí.
- **Kvantitativní stav je však kritický** – více než **polovina území kraje (52,48 %)** je klasifikována jako **nevyhovující**, což signalizuje riziko nadměrného čerpání, nízké obnovy zásob nebo změny vodního režimu.
- Nejvyšší míra rizika je soustředěna v severní a severovýchodní části kraje (Broumovsko, Jičínsko, Orlicko), zatímco příznivější situace je patrná v horských a podhorských oblastech (Vrchlabí, Trutnov).

Z hlediska územního plánování je proto nezbytné:

- zohlednit kvantitativní limity podzemních vod při navrhování rozvoje,
- podporovat opatření ke zvýšení infiltrace a retence vody v krajině,
- koordinovat nové odběry s bilancí zásob a se strategií ochrany vodních zdrojů.

INDIKÁTOR Stavů povrchových a podzemních vod (SPPV)

HODNOCENÍ INDIKÁTORU SPPV:

1 = pozitivní stav
0 = neutrální stav
-1 = negativní stav

Indikátor stavu povrchových a podzemních vod (SPPV) je syntetickým ukazatelem, který propojuje výsledky hodnocení **útvárů povrchových a podzemních vod** do jednoho souhrnného vyjádření stavu vodního prostředí na úrovni správních obvodů ORP.

Hodnocení je založeno na **bodovém systému**, v němž jsou jednotlivým kategoriím přiřazeny hodnoty **-1, 0 a 1**. Nejprve jsou samostatně vyhodnoceny útvary povrchových vod (kombinací chemického a ekologického stavu/potenciálu) a útvary podzemních vod (kombinací chemického a kvantitativního stavu). Následně jsou obě složky spojeny do výsledného indikátoru SPPV.

Princip kombinace hodnocení

Výsledná hodnota indikátoru SPPV je odvozena ze součtu bodových hodnocení povrchových a podzemních vod dle následující logiky:

SPPV = -1 (negativní stav) kombinace: (-1, -1) nebo (-1, 0)

SPPV = 0 (neutrální stav) kombinace: (-1, 1) nebo (0, 0)

SPPV = 1 (pozitivní stav) kombinace: (0, 1) nebo (1, 1)

Výsledky pro Královéhradecký kraj

Na základě tabulky 4.6.7 vyplývá, že: **kraj jako celek** je hodnocen jako **neutrální (SPPV = 0)**, **9 ORP** dosahuje **pozitivního hodnocení (SPPV = 1)**, **1 ORP** je hodnocena **neutrálně (SPPV = 0)**, **5 ORP** vykazuje **negativní stav (SPPV = -1)**.

Prostorové rozložení výsledků

Pozitivní stav (SPPV = 1): Broumov, Dobruška, Hořice, Náchod, Nová Paka, Nové Město nad Metují, Rychnov nad Kněžnou, Trutnov, Vrchlabí.

Neutrální stav (SPPV = 0): Jaroměř, Nový Bydžov.

Negativní stav (SPPV = -1): Dvůr Králové nad Labem, Hradec Králové, Jičín, Kostelec nad Orlicí.

4.6.7 Přehled hodnocení indikátoru

SPPV	Povrchové vody (bodové hodnocení)			Podzemní vody (bodové hodnocení)			CELKOVÉ HODNOCENÍ
	Chemický stav dobrý = 1 nedosažen í dobrého = -1	Ekologický stav/potenciál dobrý = 1 střední = 0 poškozený = -1	HODNOCENÍ ÚTVARŮ POVRCHOVÝCH VOD	Chemický stav dobrý = 1 nedosažen í dobrého = -1	Kvantitativní stav dobrý = 1 nevyhovující = -1	HODNOCENÍ ÚTVARŮ PODZEMNÍCH VOD	
kraj	0	0	0	1	-1	0	0
Broumov	1	0	1	1	1	1	1
Dobruška	0	0	0	1	1	1	1
Dvůr Králové nad Labem	0	-1	-1	1	-1	0	-1
Hořice	1	-1	0	1	1	1	1
Hradec Králové	0	-1	-1	1	-1	0	-1
Jaroměř	-1	-1	-1	1	1	1	0
Jičín	-1	-1	-1	1	-1	0	-1
Kostelec nad Orlicí	0	-1	-1	1	-1	0	-1
Náchod	1	0	1	1	-1	0	1
Nová Paka	1	0	1	1	1	1	1
Nové Město nad Metují	1	0	0	1	1	1	1
Nový Bydžov	0	-1	-1	1	1	1	0
Rychnov nad Kněžnou	1	0	1	1	1	1	1
Trutnov	1	0	1	1	1	1	1
Vrchlabí	1	0	1	1	1	1	1

Interpretace pro ÚAP

Relativně příznivé hodnocení ve většině ORP odráží zejména stabilní chemický stav podzemních vod a v některých územích i **uspokojivý ekologický stav toků**. Negativní hodnocení se koncentruje především do ORP s vyšší urbanizací, intenzivním zemědělským využitím nebo dlouhodobě zatíženými vodními toky.

Je však nezbytné zdůraznit, že metodika hodnocení využívá princip „one out – all out“, kdy nevyhovění jediného parametru vede ke zhoršení celkového výsledku. To znamená, že i lokálně omezený problém může způsobit zařazení celého ORP do negativní kategorie.

Oproti prvnímu plánovacímu cyklu (2009–2015) dochází ke zlepšování stavu vod pouze pozvolna. Důvodem je jednak **časová prodleva účinků realizovaných opatření**, jednak přísnost hodnotící metodiky. Z pohledu ÚAP proto indikátor SPPV nepředstavuje pouze popis současného stavu, ale také **podklad pro cílené územní zásahy – zejména podporu revitalizací toků**, protierozních opatření, zlepšení hospodaření s vodou v krajině a koordinaci rozvoje s ochranou vodních zdrojů.

Vodní zdroje

Rozhodujícím zdrojem pitné vody v Královéhradeckém kraji jsou **podzemní vody**, které tvoří základ zásobování většiny území kraje. Na podzemních zdrojích je plně založeno zásobení vodou **Jičínska, Náchodska** a převážné části **Rychnovska** (s výjimkou Rokytnice v Orlických horách). Povrchové zdroje mají v kraji pouze **doplňkovou a krizovou funkci**.

Hydrogeologické poměry

Podzemní vody se vyskytují ve zvodních **průlinových, puklinových i artéských**. Nejvýznamnější akumulace jsou vázány na:

- **miletínskou a královédvorskou synklinálu** (Jičínsko, Trutnovsko),
- **jaroměřskou synklinálu** (Náchodsko),
- **ústeckou synklinálu** (Rychnovsko),
- **Polickou křídovou pánev**, která představuje jednu z nejvýznamnějších zásobáren pitné vody ve východních Čechách.

Krkonoše a Orlické hory jsou hydrogeologicky **deficitní oblasti** s omezenými zásobami podzemní vody. V krystalických horninách jsou zásoby zpravidla vázány pouze na zvětralinový plášť a puklinové zóny. Výjimkou jsou hlubší puklinové systémy v Krkonoších.

Velmi významné jsou rovněž **štěrkopískové akumulace** v nivách a terasách Labe, Orlice a částečně Metuje, Úpy, Cidliny a Bystřice. Tyto zdroje jsou sice vydatné, ale **vysoce zranitelné** zemědělským znečištěním a zvýšenými obsahy Fe^{2+} a Mn^{2+} . Naopak zalesněné vyšší terasy (např. **Třebechovice pod Orebem**) poskytují vysoce kvalitní pitnou vodu.

Struktura vodních zdrojů

Podle údajů Ministerstva zemědělství ČR je v kraji evidováno **celkem 264 vodních zdrojů**, z toho:

- **256 podzemních zdrojů,**
- **8 povrchových zdrojů.**

Povrchové zdroje jsou využívány pouze v omezeném rozsahu v ORP:

- Trutnov (3),
- Vrchlabí (3),
- Rychnov nad Kněžnou (1),
- Dobruška (1).

4.6.8 Přehled zastoupení typů vodních zdrojů v ORP kraje

ORP	typ vodního zdroje		Celkový počet
	podzemní	povrchový	
Broumov	10		10
Dobruška	11	1	12
Dvůr Králové nad Labem	28		28
Hořice	17		17
Hradec Králové	5		5

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

ORP	typ vodního zdroje		Celkový počet
	podzemní	povrchový	
Jaroměř	8		8
Jičín	32		32
Kostelec nad Orlicí	12		12
Náchod	16		16
Nová Paka	9		9
Nové Město nad Metují	2		2
Nový Bydžov	1		1
Rychnov nad Kněžnou	19	1	20
Trutnov	65	3	68
Vrchlabí	29	3	32

Z tabulky vyplývá, že nejvyšší koncentrace zdrojů je v horských ORP **Trutnov (68)** a **Vrchlabí (32)**, zatímco ORP **Nový Bydžov (1)** a **Nové Město nad Metují (2)** patří k nejméně zdrojově vybaveným územím.

Regionální bilance a vodárenské soustavy

Významné přebytky kvalitní pitné vody se nacházejí zejména:

- na **Náchodsku (Polická pánev)**,
- na **Rychnovsku (oblast Litá)**,

odkud jsou zdroje zapojeny do **Vodárenské soustavy Východní Čechy**.

Naopak **ORP Hradec Králové** je zdrojově nejvíce deficitní a přebírá rozhodující část vody právě z těchto oblastí. Povrchová **úprava vody na Orlici v Hradci Králové** má charakter **intervenčního (krizového) zdroje** s kapacitou cca **150 l/s**. Po rekonstrukci (2012–2014) se podílí přibližně **40 %** na zásobování města, zbytek je nadále kryt podzemními zdroji z Náchodska a Rychnovska.

Jičínsko a Trutnovsko jsou z hlediska vodních zdrojů **dlouhodobě soběstačné**.

Propojení Královéhradeckého a Pardubického kraje je zajištěno dálkovým přivaděčem mezi vodojemy **Kunětická Hora – Nový Hradec Králové (DN 400)** s trvalou pohotovostí a průtokem **25–30 l/s**.

Zásobování obyvatel

Z vodárenských soustav a skupinových vodovodů je zásobeno přibližně **78 % obyvatel kraje**. Tato hodnota je mírně pod republikovým průměrem. Nižší podíl zásobených obyvatel je patrný zejména na **Jičínsku** a částečně v **ORP Hradec Králové**.

Sezónní výkyvy v odběrech jsou typické pro horská a rekreační střediska:

- **Krkonoše**: Špindlerův Mlýn, Pec pod Sněžkou, Janské Lázně, Vrchlabí, Malá Úpa, Strážné,
- **Orlické hory**: Deštné, Říčky, Rokytice nad Orlicí.

Letní špičky jsou spojeny zejména s nádrží **Rozkoš, Jinolickými rybníky a Velkovřešťovským rybníkem**.

Specifické problémy

Výjimečná a dlouhodobě problematická je situace ve **městě Červený Kostelec (ORP Náchod)**, kde jsou místní podzemní zdroje **kontaminovány chlorovanými uhlovodíky** z bývalé výroby podniku TIBA (před r. 1989).

Pokusy o nalezení náhradního zdroje nebyly úspěšné. Situace je proto řešena **hydraulickou bariérou**, jejíž účinnost byla potvrzena v roce 2011. Technickým řešením do budoucna by bylo napojení na dálkový přivaděč z Polické pánve, avšak obec o toto řešení dosud neusiluje.

Vodní režim v krajině

Nenarušená krajina má přirozenou schopnost **akumulovat vodu, podporovat infiltraci a zpomalovat odtok**, čímž snižuje riziko povodňových situací a současně zvyšuje odolnost území vůči suchu. Tuto retenční a infiltrační funkci krajiny dlouhodobě oslabují zejména některé formy intenzivního hospodaření a nevhodné zásahy do krajinné struktury: vysoký podíl orné půdy, rozsáhlé půdní bloky bez přerušujících prvků, nízký obsah organické hmoty v půdě a rovněž nevhodná druhová skladba lesních porostů (např. smrkové monokultury v nevhodných stanovištních podmínkách). Důsledkem je nižší ekologická stabilita území, zrychlený povrchový odtok a zvýšená náchylnost k povodním i k epizodám sucha.

Za nejproblematictější kombinaci z hlediska vodního režimu lze považovat **intenzivní zemědělské hospodaření na svažitých pozemcích**, které zvyšuje riziko vodní eroze a rychlého odtoku při přívalových srážkách. Metodicky je za kritickou hranici pro ornou půdu často považována sklonitost již nad 7°, přičemž v

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJ PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

rámci krajských analýz je tento jev dále sledován prostřednictvím vymezení orné půdy na svažitých pozemcích (viz indikátor OSP). V těchto územích se zvyšuje pravděpodobnost vzniku lokálních povodní, bahnotoků a transportu splavenin do intravilánů obcí.

Vodní eroze se projevuje nejen bezprostředními škodami, ale i dlouhodobou degradací půdy. Při nižší intenzitě dochází k odnosu jemných půdních částic, ke zhoršení půdní struktury a ke snížení vodní kapacity půdy. Při vyšší intenzitě eroze může být odplaven významný podíl svrchního horizontu a půdní profil následně hůře přijímá srážkovou vodu. Tím se snižuje zásoba půdní vláhy a v suchých obdobích dochází k negativnímu dopadu na vegetaci i na produkční funkce krajiny.

Z hlediska ÚAP je proto žádoucí navrhnout a podporovat opatření, která zlepšují odtokové poměry v krajině, posilují retenční schopnost území a přispívají ke zvyšování ekologické stability krajiny (KES). Přírodě blízká opatření mají přínos jak pro postupnou obnovu vodního režimu, tak pro snížení dopadů povodní a extrémních srážek.

Povodně a protipovodňová ochrana v kontextu krajiny

Povodně jsou přirozeným hydrologickým jevem, kterému nelze zcela zabránit. Krajina však zásadním způsobem ovlivňuje **časový a prostorový průběh povodní** a tím i míru dopadů v zastavěných územích. Protipovodňová ochrana by proto měla být řešena primárně na úrovni povodí, s důrazem na volnou krajinu a využití jejích retenčních schopností. Nepravidelnost výskytu povodní a jejich proměnlivý rozsah přitom často snižují vnímání rizika, což komplikuje dlouhodobé prosazování preventivních opatření.

Ochrana před povodněmi nikdy nemůže být absolutní. Lze však částečně omezovat kulminační průtoky, transformovat povodňovou vlnu a příznivě ovlivnit časový průběh povodně, což zvyšuje účinnost krizových a záchranných opatření. Uplatňovaná opatření musí zároveň zohledňovat dopady na životní prostředí a preferovat řešení, která podporují více funkcí krajiny současně (retence, biodiverzita, kvalita vody, rekreace). Opatření v krajině zahrnují zejména změny využívání pozemků a rostlinného pokryvu, zatravnění rizikových částí, tvorbu protierozních mezí a vegetačních pásů, obnovu mokřadů, revitalizace toků a údolních niv a další zásahy vedoucí k zachycení vody v povodí a zpomalení jejího odtoku. Kulminační průtoky zejména na malých a středních tocích lze částečně snižovat obnovou přirozené retenční a akumulární schopnosti území, toků a niv. Zvláštní význam má zachování a vhodné využívání přirozených inundačních území, tedy umožnění řízených rozlivů mimo zastavěná území, protože voda zadržená v nivě a infiltrací doplněná do půdního profilu snižuje povodňové riziko a současně zlepšuje vodní bilanci území.

V krajině se nachází velké množství upravených drobných toků (napřímených, opevněných, zatrubněných), které urychlují odtok vody z horních částí povodí. Zejména v zemědělsky využívané krajině šlo historicky často o toky s meliorační funkcí. V současných podmínkách je vhodné alespoň část těchto toků vracet do přírodě blízkého stavu. Principem revitalizací je obnova přirozené délky a trasy toků, podélného a příčného profilu, zajištění prostoru pro korytotvorné procesy a obnova břehových porostů. Za neúčinnější je považováno vymezení dostatečně širokého potočního pásu, ve kterém mohou přirozené procesy probíhat bez konfliktu se zástavbou či intenzivním hospodařením.

Je současně nutné zdůraznit, že opatření ve volné krajině tvoří podstatnou část prevence, avšak jejich účinek nelze při extrémních povodňových situacích přeceňovat; zpravidla snižují kulminační průtoky v řádu jednotek procent. Klíčovým nástrojem pro jejich přípravu a realizaci jsou zejména **komplexní pozemkové úpravy (KPÚ)**, které umožňují řešit krajinná opatření systémově a ve vazbě na vlastnické poměry.

Vodní plochy v kraji – prostorová koncentrace

Z hlediska vodních ploch je pro Královéhradecký kraj typické, že jejich zastoupení je prostorově nerovnoměrné a souvisí s koncentrací velkých toků, existencí vodních děl a místy také s antropogenním původem vodních ploch (např. zatopené pískovny). V roce 2023 činí výměra vodních ploch v kraji **7 938 ha**, což odpovídá podílu **1,67 %** z rozlohy kraje (**475 899,07 ha**).

Nejvýznamnější ORP z hlediska podílu na celkové výměře vodních ploch v kraji jsou: **Hradec Králové (1 592 ha; 20,06 %)**, **Jičín (1 080 ha; 13,61 %)**, **Náchod (911 ha; 11,48 %)**.

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Nejvyšší podíl vodních ploch na rozloze ORP vykazuje: **Hradec Králové (6,14 %)**, **Jičín (4,16 %)**, **Náchod (3,51 %)**.

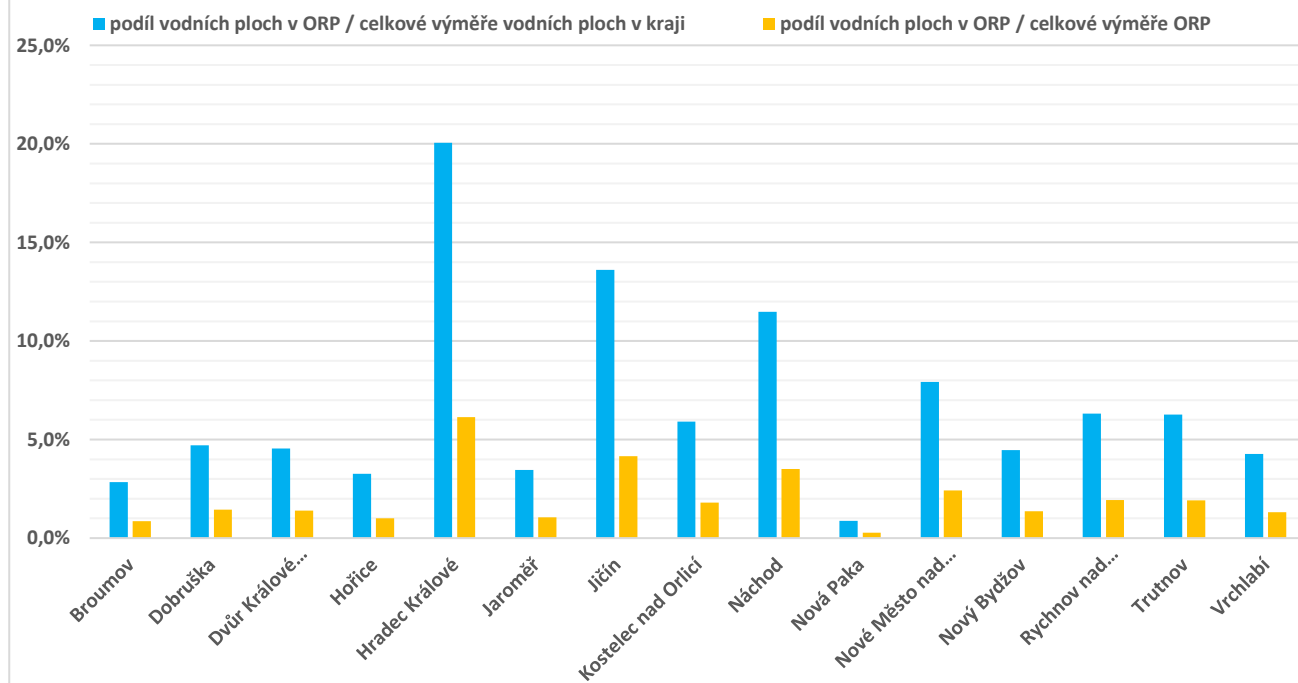
Významné zastoupení vodních ploch v ORP Nové Město nad Metují (**2,42 %**) je spojeno zejména s přítomností vodního díla Rozkoš, které se promítá do relativního zastoupení vodních ploch v území.

Kompletní přehled je uveden v následující tabulce a navazujícím grafu.

4.6.9 Podíl vodních ploch a ploch velkých vodních toků na výměře ORP a kraje v r. 2023

r. 2023	plocha ORP (ha)	výměra vodních ploch (ha)	podíl vodních ploch v ORP / celkové výměře vodních ploch v kraji	podíl vodních ploch v ORP / celkové výměře ORP	podíl vodních ploch v ORP / celkové výměře kraje
kraj	475 899,07	7938	100,00%	1,67%	1,67%
Broumov	25 944,31	225	2,83%	0,87%	0,05%
Dobruška	27 908,73	374	4,71%	1,44%	0,08%
Dvůr Králové nad Labem	25 783,22	361	4,55%	1,39%	0,08%
Hořice	19 284,66	259	3,26%	1,00%	0,05%
Hradec Králové	67 742,12	1592	20,06%	6,14%	0,33%
Jaroměř	13 858,10	275	3,46%	1,06%	0,06%
Jičín	59 678,77	1080	13,61%	4,16%	0,23%
Kostelec nad Orlicí	22 352,32	469	5,91%	1,81%	0,10%
Náchod	35 568,00	911	11,48%	3,51%	0,19%
Nová Paka	9 719,90	70	0,88%	0,27%	0,01%
Nové Město nad Metují	9 808,65	629	7,92%	2,42%	0,13%
Nový Bydžov	21 422,69	355	4,47%	1,37%	0,07%
Rychnov nad Kněžnou	47 941,21	501	6,31%	1,93%	0,11%
Trutnov	59 542,76	498	6,27%	1,92%	0,10%
Vrchlabí	29 343,64	339	4,27%	1,31%	0,07%

CHARAKTERISTIKA VODNÍCH PLOCH V ORP KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE (r. 2023)

Orná svažitá půda

Z hlediska **vodního režimu krajiny**, **schopnosti půdy zadržovat vodu** a **rizika vodní eroze** představují plochy orné půdy na svažitých pozemcích jeden z nejvýznamnějších negativních faktorů. Tento způsob využití území výrazně snižuje infiltrační schopnost půdy, podporuje zrychlený povrchový odtok a zvyšuje riziko odnosu

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

půdní hmoty, transportu živin a pesticidů do vodních toků. V kombinaci s přívalovými srážkami tak dochází ke vzniku lokálních povodňových situací a k degradaci zemědělské půdy.

Metodický postup vyhodnocení

Hodnocení bylo zpracováno vlastní GIS analýzou na úrovni správních obvodů ORP, a to na základě následujících kroků:

výměry ploch orné půdy byly převzaty z dat **ZABAGED**,

sklonitost terénu byla odvozena z digitálního modelu reliéfu ZABAGED,

provedením GIS analýzy došlo k rozškálování ploch orné půdy podle sklonitosti svahu a k následné sumarizaci výsledků pro jednotlivé ORP.

Hospodaření na svažitých pozemcích upravuje nařízení vlády č. 262/2012 Sb., které v § 11 stanoví omezení pěstování erozně nebezpečných plodin (např. kukuřice, brambory, řepa, sója, slunečnice, čirok) na pozemcích se sklonitostí nad 7° v blízkosti vodních toků. Vzhledem ke struktuře dostupných dat byla pro tuto analýzu zvolena **kritická hranice 10 % sklonu**, což odpovídá přibližně 9°, a byly vymezeny všechny plochy orné půdy nad touto hodnotou.

Rozsah a prostorová diferenciaci v kraji

Celkově se v Královéhradeckém kraji nachází **23 197,96 ha** orné půdy na pozemcích se sklonem vyšším než 9°, což představuje **12,41 %** z celkové výměry orné půdy v kraji (**186 889 ha**). Tyto plochy jsou rozloženy nerovnoměrně a vytvářejí lokální ohniska zvýšeného rizika zrychleného odtoku vody a vodní eroze.

Absolutně největší rozsah svažitě orné půdy se nachází v ORP **Jičín (4 174,61 ha)**, což představuje **18,0 %** veškeré svažitě orné půdy v kraji. Nejvyšší relativní podíl z celkové orné půdy vykazuje ORP **Nová Paka (51,07 %)**, dále **Vrchlabí (31,49 %)**, **Náchod (25,10 %)** a **Rychnov nad Kněžnou (20,46 %)**. V těchto ORP je vodní režim krajiny z hlediska eroze a povrchového odtoku výrazně ohrožen.

Naopak minimální výskyt svažitě orné půdy se nachází v ORP **Nový Bydžov (1,09 %)** a **Hradec Králové (3,53 %)**, kde tento faktor nepředstavuje významné riziko.

Podrobné rozdělení svažitě orné půdy podle kategorií sklonu a ORP je uvedeno v tabulce níže.

4.6.10 Výměra orných svažitých pozemků v blízkosti vodních toků v ORP v kraji

ORP	výměra orné půdy na svažitých pozemcích (ha) dle sklonu svahu					celková výměra orné svažitě půdy (ha)	celková výměra orné půdy (ha)	podíl svažitě orné půdy k celkovému množství orné půdy v ORP (%)	podíl svažitě OP v ORP/celkovému množství svažitě OP v kraji
	10 - 15 %	15 - 20 %	20 - 30 %	30 - 50 %	50 - 100 %				
kraj	16 576,97	4 551,39	1 590,69	343,17	135,73	23 197,96	186 889	12,41%	100,00%
Broumov	874,85	172,66	47,40	10,10		1 105,01	9 169	12,05%	4,76%
Dobruška	910,35	191,14	82,14	19,45	0,44	1 203,52	11 653	10,33%	5,19%
Dvůr Králové nad Labem	1 223,94	281,09	73,66	4,63		1 583,33	9 212	17,19%	6,83%
Hořice	697,09	187,02	61,45	5,63		951,20	10 312	9,22%	4,10%
Hradec Králové	1 162,32	182,45	25,44	0,10		1 370,30	38 832	3,53%	5,91%
Jaroměř	712,03	185,97	59,02	4,06		961,07	8 028	11,97%	4,14%
Jičín	3 104,77	814,64	225,16	29,99	0,04	4 174,61	32 753	12,75%	18,00%
Kostelec nad Orlicí	558,82	109,06	37,49	6,77		712,13	6 264	11,37%	3,07%
Náchod	1 791,29	556,17	262,14	48,94	0,78	2 659,34	10 596	25,10%	11,46%
Nová Paka	785,18	411,74	172,24	10,31		1 379,47	2 701	51,07%	5,95%
Nové Město nad Metují	479,10	135,05	37,75	9,74	0,45	662,08	4 896	13,52%	2,85%
Nový Bydžov	131,72	12,55	0,72			144,99	13 357	1,09%	0,63%
Rychnov nad Kněžnou	1 940,08	450,95	172,41	49,06	1,43	2 613,94	12 777	20,46%	11,27%
Trutnov	1 374,42	485,88	202,42	51,27	60,05	2 174,03	11 566	18,80%	9,37%
Vrchlabí	831,01	375,03	131,25	93,13	72,54	1 502,96	4 773	31,49%	6,48%

INDIKÁTOR OSP – podíl orných svažitých pozemků

Indikátor OSP vyjadřuje **podíl výměry orných svažitých pozemků na celkové výměře orné půdy v jednotlivých ORP** a slouží k hodnocení rizika zrychleného odtoku vody a vodní eroze v území. Indikátor je

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

proveden metodou GIS, hodnocení je uvedeno v následující tabulce. Výsledné hodnocení vychází z % velikosti ploch orných svažitých ploch vzhledem k celkové ploše ORP. Výsledný podíl ploch je porovnáván vzhledem k průměru ORP kraje a hodnoty kraje (cca 16,6%, resp. 12,4%), přičemž byly stanoveny následující meze pro bodové ohodnocení:

HODNOCENÍ INDIKÁTORU OSP:

-1 = negativní stav = nad 20%

0 = neutrální stav = 10-20%

1 = pozitivní stav = pod 10%

Pozn. Hodnocení indikátoru je provedeno na hodnotách podílů zaokrouhlených na celé číslo

4.6.11 Přehled hodnocení indikátoru

INDIKÁTOR OSP	Podíl výměry orných svažitých pozemků vzhledem k celkovému množství orné půdy (%)	Hodnocení indikátoru OSP
kraj	12,4	0
Broumov	12,1	0
Dobruška	10,3	-1
Dvůr Králové nad Labem	17,2	0
Hořice	9,2	1
Hradec Králové	3,5	1
Jaroměř	12,0	0
Jičín	12,7	0
Kostelec nad Orlicí	11,4	0
Náchod	25,1	-1
Nová Paka	51,1	-1
Nové Město nad Metují	13,5	0
Nový Bydžov	1,1	1
Rychnov nad Kněžnou	20,5	0
Trutnov	18,8	0
Vrchlabí	31,5	-1

Na úrovni kraje dosahuje indikátor hodnoty **12,4 %**, což odpovídá **neutrálnímu stavu (0)**. Negativní hodnocení vykazují ORP **Náchod (25,1 %)**, **Nová Paka (51,1 %)** a **Vrchlabí (31,5 %)**, kde je erozní ohrožení krajiny nejvyšší. Naopak pozitivní hodnocení dosahují ORP **Hořice (9,2 %)**, **Hradec Králové (3,5 %)** a **Nový Bydžov (1,1 %)**.

Význam pro ÚAP a návrh opatření

Z pohledu územně analytických podkladů představují orné svažité plochy **klíčový faktor ohrožení vodního režimu krajiny**. V ORP s negativním hodnocením indikátoru OSP je žádoucí:

- podporovat **protierozní a retenční opatření** v zemědělské krajině,
- omezovat další rozšiřování orné půdy na svažitých pozemcích,
- preferovat zatravnění, agrolesnictví a změnu struktury plodin,
- koordinovat územní plánování s opatřeními dle plánů povodí a komplexních pozemkových úprav.

Systematické sledování indikátoru OSP v rámci ÚAP umožňuje cíleně identifikovat území s nejvyšším rizikem a vytvářet podmínky pro zlepšení retenční schopnosti krajiny a snížení dopadů extrémních srážkových událostí.

Záplavová území

Výskyt záplavových území v Královéhradeckém kraji je významný. Vedle antropogenních vlivů (způsob využití území, změny odtokových poměrů, urbanizace, úpravy toků a niv) jde rovněž o přirozený jev vyplývající z geomorfologie území a z hydrologických charakteristik kraje. Kraj zahrnuje horské a podhorské oblasti s vyššími srážkovými úhrny a zároveň je prameništěm několika významných vodních toků. Povodňovou situaci mohou v extrémních případech ovlivnit i tzv. **zvláštní povodně**, tj. povodně související s provozem nebo mimořádnými stavy na vodních dílech.

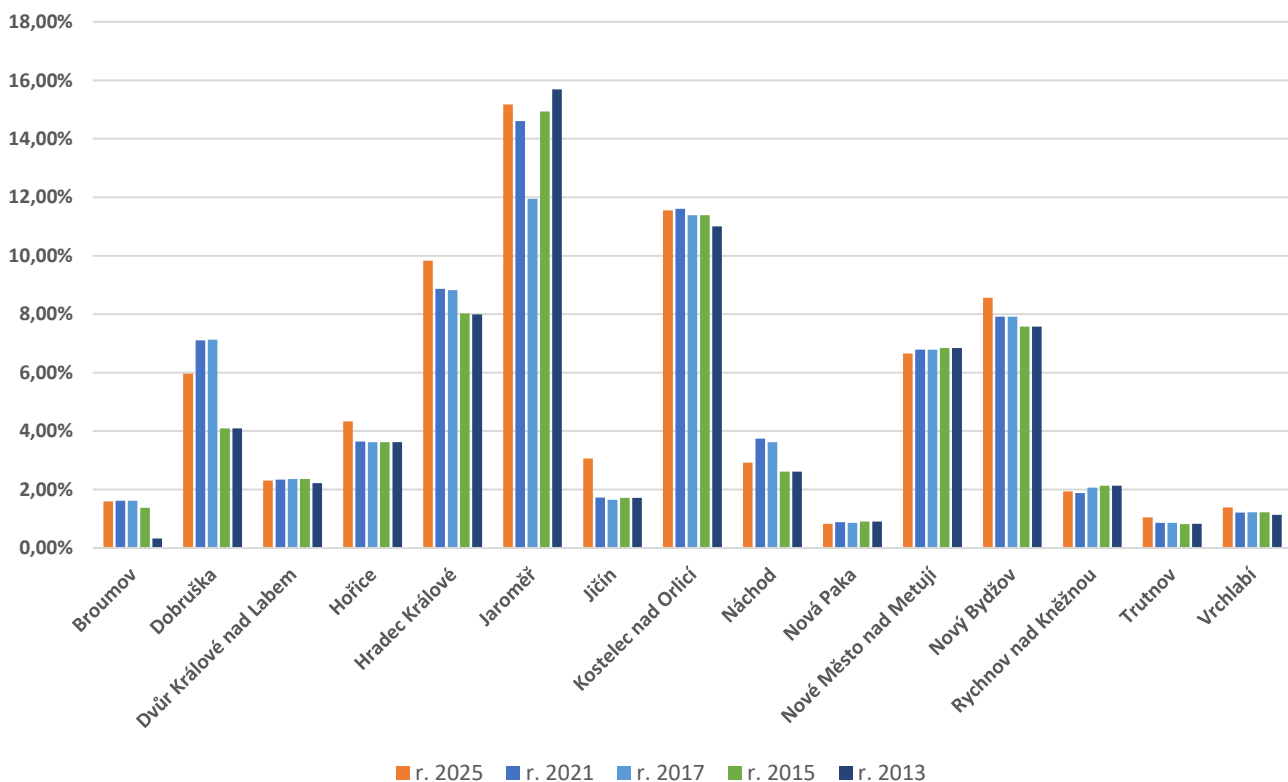
6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Na významných vodních tocích jsou vodoprávními úřady stanovována záplavová území s periodicitami **Q5**, **Q20** a **Q100** a současně jsou vymezovány **aktivní zóny záplavových území**, které představují prostor s nejvyšší dynamikou proudění a největšími riziky pro zástavbu a technickou infrastrukturu. Z pohledu ÚAP je klíčová zejména evidence a vyhodnocování rozsahu **záplavového území Q100**, které slouží jako zásadní podklad pro řízení územního rozvoje, vymezování zastavitelných ploch a pro návrh adaptačních a protipovodňových opatření.

4.6.12 Podíl ploch záplavového území Q100 v ORP kraje

ORP	výměra (ha)	plocha Q100 v ORP (ha)	podíl území zasaženého Q100 k ploše ORP (%)				
			r. 2025	r. 2021	r. 2017	r. 2015	r. 2013
kraj	475 899,07	22 243,70	4,67	4,39	4,39	4,01	3,94
Broumov	25 944,31	413,35	1,59	1,62	1,62	1,38	0,32
Dobruška	27 908,73	1 663,45	5,96	7,10	7,13	4,09	4,09
Dvůr Králové nad Labem	25 783,22	594,93	2,31	2,34	2,36	2,36	2,22
Hořice	19 284,66	835,21	4,33	3,64	3,62	3,62	3,62
Hradec Králové	67 742,12	6 661,93	9,83	8,87	8,82	8,02	7,99
Jaroměř	13 858,10	2 103,44	15,18	14,61	11,94	14,94	15,69
Jičín	59 678,77	1 825,89	3,06	1,73	1,65	1,72	1,72
Kostelec nad Orlicí	22 352,32	2 582,17	11,55	11,60	11,39	11,39	11,00
Náchod	35 568,00	1 037,48	2,92	3,74	3,62	2,61	2,61
Nová Paka	9 719,90	80,36	0,83	0,88	0,86	0,90	0,90
Nové Město nad Metují	9 808,65	653,01	6,66	6,79	6,79	6,84	6,84
Nový Bydžov	21 422,69	1 834,20	8,56	7,91	7,91	7,57	7,57
Rychnov nad Kněžnou	47 941,21	929,92	1,94	1,88	2,07	2,13	2,13
Trutnov	59 542,76	621,30	1,04	0,86	0,86	0,82	0,83
Vrchlabí	29 343,64	407,06	1,39	1,21	1,22	1,22	1,13

Vývoj podílu záplavového území Q100 na rozloze ORP kraje

Rozsah záplavových území Q100 a prostorové rozdíly mezi ORP

Na úrovni kraje činí plocha záplavového území Q100 (k roku 2025) **22 243,70 ha**, což odpovídá podílu **4,67 %** z celkové rozlohy kraje **475 899,07 ha**. V rámci jednotlivých ORP jsou rozdíly výrazné a odpovídají zejména přítomnosti širokých říčních niv a koncentraci sídel v údolních polohách.

Nejvyšší podíl území zasaženého Q100 vykazují (k roku 2025) zejména: **Jaroměř (15,18 %)**, **Kostelec nad Orlicí (11,55 %)**, **Hradec Králové (9,83 %)**, **Nový Bydžov (8,56 %)**.

Naopak nejnižší podíly vykazují: **Nová Paka (0,83 %)**, **Trutnov (1,04 %)**, **Vrchlabí (1,39 %)**, **Broumov (1,59 %)**.

Z hlediska ÚAP tato diferenciací potvrzuje, že povodňové riziko není v kraji rovnoměrně rozložené, ale je koncentrováno do ORP s významnými nivními územími, kde současně dochází k největším tlakům na urbanizaci a rozvoj dopravní i technické infrastruktury.

Trend vývoje vymezení Q100 v období 2013–2025

Porovnání časových řad v tabulce ukazuje, že na úrovni kraje došlo mezi roky **2013 a 2025** k nárůstu podílu Q100 z **3,94 %** na **4,67 %** (tj. nárůst o **0,73 p. b.**). V řadě ORP je patrný růst podílu zasažené plochy, typicky např.: **Hradec Králové**: 7,99 % (2013) → 9,83 % (2025), **Nový Bydžov**: 7,57 % (2013) → 8,56 % (2025), **Hořice**: 3,62 % (2013) → 4,33 % (2025).

Současně jsou zřejmé i případy poklesu oproti dřívějším letům, zejména tam, kde se promítla realizace protipovodňových opatření nebo aktualizace stanovení záplavových území: **Dobruška**: 7,10 % (2021) → 5,96 % (2025), **Náchod**: 3,74 % (2021) → 2,92 % (2025), **Rychnov nad Kněžnou**: 2,13 % (2013) → 1,94 % (2025), **Nové Město nad Metují**: dlouhodobě stabilní mírný pokles (6,84 % v 2013–2015 → 6,66 % v 2025).

Z hlediska interpretace pro ÚAP je vhodné zdůraznit, že sledovaný trend není pouze „hydrologický“, ale je významně ovlivněn i **postupným rozšiřováním a zpřesňováním vymezovaných záplavových území** na dalších významných tocích a aktualizacemi hydrotechnických výpočtů. Změna rozsahu Q100 tedy může odrážet jak reálnou změnu odtokových podmínek a opatření v povodí, tak i změny metodiky a dostupnosti dat.

Implikační rámec pro ÚAP a územní plánování

Z pohledu územně analytických podkladů je nezbytné, aby záplavová území Q100 a zejména jejich aktivní zóny byly považovány za **zásadní limit využití území**. V dotčených územích by měl být rozvoj zástavby posuzován restriktivně, s preferencí:

- ochrany a zachování nivních funkcí (rozliv, retence, infiltrace),
- nepřipouštění nové zranitelné zástavby v aktivních zónách,
- umísťování infrastrukturních staveb s ohledem na průchodnost povodňových vln a na minimalizaci škod.

Při návrhu preventivních protipovodňových opatření je žádoucí hledat **kombinaci přírodně blízkých opatření v krajině** (zvyšování přirozené retence, obnova mokřadů, revitalizace toků, opatření na zemědělské půdě proti zrychlenému odtoku) a **technických opatření** (ochranné hráze, mobilní hrazení, suché nádrže, retenční prostory). Integrovaný přístup umožňuje maximalizovat efekt ochrany území a současně omezit negativní dopady čistě technických řešení. Pokud se podaří snížit zrychlený odtok z povodí a umožnit řízené rozlivy v nivách mimo zastavěná území, mohou být úpravy toků v intravilánech méně náročné jak technicky, tak finančně, a přitom efektivnější z hlediska snižování škod.

Základní geologický přehled

Území Královéhradeckého kraje tvoří regionálně geologické jednotky tří strukturních pater Českého masivu: předplatformní lugická oblast, limnický permokarbon, platformní sedimenty zastoupené Českou křídovou pánví, terciérem a kvartérem.

Lugická oblast

Lugikum zasahuje do kraje pouze svou jižní částí, zatímco jeho převážná plocha se nachází na území Polska. Jižní okraj u nás vymezuje labské zlomové pásmo (labská linie) a jeho pokračování směrem k Hornomoravskému úvalu. Charakteristickým znakem lugika je výrazná bloková stavba – jednotky jsou

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

rozčleněny do dílčích pásem, ker a bloků oddělených dislokacemi různého stáří a významu. V rámci území kraje se nejvíce uplatňují krkonošský blok a orlickosněžnický blok.

Limnický permokarbon

Limnická sedimentace permokarbonu postupovala z centra vývoje v oblasti dnešního Wałbrzychu směrem k jihozápadu. Na přelomu karbonu a permu se sedimentační prostor lugického permokarbonu oddělil od prostoru středočeského a jako samostatná limnická pánev fungoval až do spodního triasu.

Na sedimenty podkrkonošské limnické pánve jsou vázány výskyty černouhelných slojí – zejména sloje syřenovského souvrství v podkrkonošské pánvi a dále významné sloje žacléřsko-svatoňovické a rtyňsko-oslavanské ve vnitrosudetské pánvi, které byly těženy až do nedávné doby.

Platformní vývoj – mezozoikum až kvartér

Po ukončení variského vrásnění byl vývoj Českého masivu charakterizován převážně peneplenizací a následnými mořskými transgresemi. Krátkodobé spojení epikontinentálního moře na severu s alpsko-karpatskou předhlubní v období jury dokládají denudační zbytky jurských vápenců na Brněnsku.

Výrazná transgrese nastala v období křídý, jejímž výsledkem jsou mocné sledy cenomanských, turonských a coniackých mořských sedimentů České křídové pánve. Mezozoické horniny mají významné ložiskové využití:

- sklářské a slévárenské písky (např. Střeleč),
- cenomanské a turonské pískovce jako cenný stavební a kamenický materiál s nadregionálním významem (např. Božanov, Podhorní Újezd).

Terciér a neovulkanity

V terciéru byly obnovovány pohyby na regionálních zlomových systémech, což vedlo k tvorbě neogenních pánví a lokální sedimentaci. V Královéhradeckém kraji jsou terciérní sedimenty zastoupeny zejména říčními uloženinami západně od řeky Úpy, v oblasti Orlických hor a jejich podhůří a v povodí Tiché Orlice.

Součástí mladšího vývoje Českého masivu jsou také neovulkanity, vázané převážně na starší zlomové struktury. Jejich aktivita začala již v období křídové sedimentace a pokračovala místy až do kvartéru. Na území kraje jsou známy jednotlivé výskyty, avšak ložiskový význam v podobě těžby stavebního kamene nemají.

Kvartér

Z kvartérních sedimentů mají největší význam říční štěrkopískové akumulace. Největší mocnosti a rozlohy dosahují v údolní nivě mezi Hradcem Králové a Pardubicemi a dále mezi Chocní a Hradcem Králové. Jedná se o významný zdroj surovin využívaný ve stavebnictví a regionálně důležitý prvek současné geologické stavby.

Prostorová diferenciací surovinového potenciálu v území kraje

Rozložení nerostných surovin v Královéhradeckém kraji je úzce vázáno na geologickou stavbu území a vykazuje výraznou prostorovou diferenciací. Z hlediska surovinového potenciálu lze na území kraje rozlišit několik základních oblastí s odlišným charakterem a významem nerostných zdrojů.

Oblast České křídové pánve

Nejvýznamnější surovinový potenciál je spojen se sedimentárními horninami České křídové pánve, které zaujímají rozsáhlé území střední a západní části kraje. V těchto oblastech se nacházejí významná ložiska sklářských a slévárenských písků, která patří mezi nejkvalitnější suroviny tohoto typu v České republice. Kromě písků jsou zde těženy také cenomanské a turonské pískovce využívané jako stavební a kamenický materiál.

Významné ložiskové oblasti se nacházejí zejména na Jičínsku a v oblasti Hořicka, kde má těžba stavebního kamene a písků dlouhodobou tradici a představuje významnou součást regionálního hospodářství.

Oblast říčních niv a kvartérních sedimentů

Další významnou surovinovou oblast představují kvartérní sedimenty v nivách velkých vodních toků, především Labe a Orlice a částečně také Metuje, Úpy, Cidliny a Bystřice. V těchto územích se nacházejí

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

rozsáhlé štěrkopískové akumulace, které jsou důležitým zdrojem surovin pro stavebnictví a dopravní infrastrukturu.

Těžba štěrkopísků je zde často spojena s následným vznikem vodních ploch po ukončení těžby, které mohou mít význam pro rekreaci, vodohospodářství nebo ekologickou stabilitu krajiny.

Oblast Podkrkonoší a vnítrusudetské pánve

Specifické postavení má oblast Podkrkonoší a vnítrusudetské pánve, kde se v minulosti soustřeďovala těžba černého uhlí. Významné uhelné sloje byly těženy zejména v oblasti Žacléřska a Svatoňovicka. Těžba uhlí byla v posledních desetiletích ukončena, avšak v území zůstávají evidována poddolovaná území a další důsledky historické hornické činnosti.

Tato území představují specifický typ limitu využití území, který může ovlivňovat možnosti rozvoje zástavby nebo technické infrastruktury.

Horská území Krkonoš a Orlických hor

V horských oblastech Krkonoš a Orlických hor je surovinový potenciál výrazně menší a je zde omezen především na lokální výskyty stavebního kamene. Využití těchto zdrojů je navíc často limitováno vysokou mírou ochrany přírody a krajiny.

Vliv horninového prostředí pro územní rozvoj kraje

Horninové prostředí představuje významný faktor ovlivňující možnosti využití území a územní rozvoj Královéhradeckého kraje. Geologická stavba území na jedné straně vytváří příznivé podmínky pro využívání nerostných surovin a pro rozvoj některých hospodářských aktivit, na straně druhé však přináší také řadu limitů, které je nutné zohlednit při plánování rozvoje sídel, technické infrastruktury i krajiny.

Významná ložiska stavebních surovin, sklářských písků a štěrkopísků představují důležitý ekonomický potenciál regionu. Území s výhradními ložisky nerostných surovin jsou chráněna prostřednictvím chráněných ložiskových území (CHLÚ), která je nutné respektovat v územně plánovací dokumentaci. Těžba nerostných surovin může současně vytvářet střety s dalšími funkcemi území, zejména s ochranou krajiny, vodních zdrojů a rozvojem sídel.

Geologické poměry významně ovlivňují stabilitu území a možnosti rozvoje zástavby. V některých částech kraje se vyskytují sesuvná území a svahové deformace, zejména v oblasti Podkrkonoší, Orlických hor a jejich podhůří. Zakládání staveb může být komplikováno také výskytem nestabilních kvartérních sedimentů, které vyžadují podrobnější geotechnický průzkum.

Geologické podmínky se významně promítají také do návrhu dopravní a technické infrastruktury. Stabilita podloží, hladina podzemní vody a propustnost hornin mohou ovlivňovat trasování dopravních koridorů, způsob zakládání staveb nebo technické řešení inženýrských sítí. V územích s vysokou hladinou podzemní vody nebo s výskytem štěrkopískových sedimentů je často nutné uplatňovat specifická technická opatření.

Specifickým limitem jsou rovněž důsledky historické hornické činnosti. V oblastech s bývalou těžbou uhlí se mohou vyskytovat poddolovaná území, zbytkové dutiny nebo poklesové deformace terénu, které mohou představovat riziko pro stávající i novou zástavbu. Dalším faktorem ovlivňujícím využití území je radonové riziko, které se vyskytuje zejména v oblastech krystalinika Krkonoš a Orlických hor a vyžaduje uplatnění protiradonových opatření při výstavbě.

Horninové prostředí zároveň ovlivňuje vodní režim území. Propustnost geologického podloží a charakter kvartérních sedimentů mají významný vliv na akumulaci podzemních vod i na odtokové poměry v krajině. V říčních nivách Labe, Orlice, Dědiny a Tiché Orlice se vyskytují rozsáhlé štěrkopískové sedimenty s vysokou hladinou podzemní vody, které mohou omezovat některé formy zástavby a vyžadovat specifické způsoby zakládání staveb.

Geologické poměry se nepřímo promítají také do erozních procesů a stability zemědělské krajiny. Vodní a větrná eroze mohou negativně ovlivňovat úrodnost půdy, odtokové poměry v krajině i sedimentaci vodních toků a nádrží. Územní plánování může přispět ke zmírnění těchto problémů podporou vhodného prostorového uspořádání krajiny a realizací protierozních opatření.

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Celkově horninové prostředí významně ovlivňuje možnosti rozvoje jednotlivých částí kraje. Stabilní území s příznivými geologickými podmínkami jsou vhodná pro intenzivnější rozvoj zástavby a infrastruktury, zatímco území s geologickými riziky jsou vhodná spíše pro extenzivní využití. Důsledné zohlednění geologických faktorů v územním plánování umožňuje optimalizovat využití území, snižovat investiční náklady a předcházet konfliktům mezi ochranou a využíváním území.

Surovinová politika kraje

Platná Regionální surovinová politika Královéhradeckého kraje vychází z dokumentů z roku 2004 a představuje dosud základní rámec pro plánování využívání nerostných surovin na území kraje. Její koncepční a analytická východiska však odrážejí stav surovinového hospodářství, legislativy i trhu charakteristický pro počátek 21. století. V podmínkách současné dynamicky se měnící ekonomiky, výrazně posílené environmentální legislativy a nových požadavků na územní rozvoj však tento dokument již neposkytuje dostatečně aktuální oporu pro strategické rozhodování. Právě tato zastaralost a neaktuálnost představují jeden z klíčových impulsů pro zpracování nové surovinové politiky kraje.

Královéhradecký kraj přistupuje k pořízení nové surovinové politiky především z důvodu potřeby modernizace stávající koncepce, která nereflektuje současnou surovinovou situaci ani změny v legislativním a technologickém prostředí. Nový dokument má poskytnout aktuální strategický rámec umožňující koordinaci ekonomických, environmentálních a územně-plánovacích aspektů nakládání s nerostnými surovinami a reagovat na rostoucí tlak na udržitelné hospodaření s neobnovitelnými zdroji.

Teoretická východiska nové politiky jsou postavena na principech moderního surovinového managementu, který zdůrazňuje nutnost racionálního, dlouhodobě udržitelného a transparentního využívání nerostných zdrojů. Klíčovým prvkem je integrované hodnocení území, jež spojuje geologická data s environmentálními limity, socioekonomickými potřebami a strategií územního rozvoje. Tento přístup umožňuje identifikovat strategická ložiska, hodnotit jejich dostupnost a posuzovat potenciální konflikty se zájmy ochrany přírody, krajiny, vodního hospodářství či rozšiřování sídelních struktur. Nová politika zároveň musí reflektovat evropské i národní strategické dokumenty, zejména Surovinovou politiku České republiky a rámec oběhového hospodářství.

Významným impulsem pro tvorbu nové politiky je také změna ekonomických potřeb kraje. Poptávka po stavebním materiálu, rozvoj dopravní infrastruktury a modernizace průmyslových kapacit vyžadují kvalitní a aktuální přehled o objemu, kvalitě a využitelnosti regionálních ložisek. Nová surovinová politika má proto poskytnout nástroje pro koordinaci těžby se strategiemi územního plánování, včetně vymezení území se zvýšenou ochranou nerostných zdrojů a stanovení podmínek pro otevírání nových ložisek. Součástí musí být i rámec pro řízení a minimalizaci environmentálních dopadů těžby.

Zpracování nové surovinové politiky je tak nezbytné pro to, aby kraj disponoval aktuálním strategickým dokumentem, který umožní vyvážit požadavky ekonomického rozvoje, ochrany území a dlouhodobého zabezpečení surovinové základny. Dokument se stane klíčovým nástrojem pro udržitelné a předvídatelné rozhodování v oblasti nakládání s nerostnými surovinami v Královéhradeckém kraji.

Těžba nerostných surovin – chráněná ložisková území, ložiska nerostných surovin, dobývací prostory

Chráněná ložisková území

Pojem **chráněné ložiskové území (CHLÚ)** je definován v § 16 zákona č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon), ve znění pozdějších předpisů. CHLÚ vymezuje území, na němž by umístování staveb a zařízení, které nesouvisejí s dobýváním výhradního ložiska, mohlo znemožnit nebo podstatně ztížit jeho budoucí využití.

Stanovení CHLÚ není rozhodnutím o zahájení těžby. V řízení o stanovení CHLÚ se neřeší, zda bude ložisko využito, ani jak bude otevřeno a dobýváno.

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Stanovením CHLÚ nedochází samo o sobě k zásahu do zájmů chráněných zvláštními právními předpisy (ochrana přírody a krajiny, ochrana vod, ZPF apod.); tyto střety se řeší až v navazujících řízeních (územní a stavební řízení, EIA, povolování těžby atd.).

3Na území Královéhradeckého kraje je (resp. alespoň částečně zasahuje) **cca 80** stanovených CHLÚ o celkové rozloze přibližně **11 371 ha** (stav k roku 2022)

- **18** CHLÚ má rozlohu **větší než 100 ha**, ostatní jsou plošně menší.
- Největšími jsou CHLÚ **Rtyně (3440 ha)**, Radvanice (2043 ha) a Syřenov (1040 ha)
- Nejvíce CHLÚ je vyhlášeno pro:
 - **štěrkopísky – 15,**
 - **cihlářské suroviny – 20,**
 - **stavební kámen – 12,**
 - **kámen pro hrubou a ušlechtilou kamenickou výrobu - 9.**

4.6.13 Přehled největších chráněných ložiskových území v kraji

Název CHLÚ	výměra (ha)
Rtyně	3 440,94
Radvanice v Čechách	2 043,15
Syřenov	1 040,64
Žacléř	924,73
Běleč nad Orlicí	375,26
Lípa III.	345,08
Ledce	262,17
Markoušovice	251,69
Štít	230,89
Střeleč	170,60
Kostelec nad Orlicí I.	149,09
Pamětník	127,94
Smiřice	122,76
Vlkov u Jaroměře	118,11
Masty II. - jih - Hlinné	112,08
Roudnice	109,56
Chvaleč	101,50
Horní Lánov	99,32

4.6.14 Přehled počtu chráněných ložiskových území dle surovin

Surovina	počet CHLÚ	výměra (ha)
Cihlářská surovina	20	380,77
Kámen pro hrubou a ušlechtilou kamenickou - Dolomit	1	9,86
Kámen pro hrubou a ušlechtilou kamenickou výrobu	9	93,21
Kámen pro hrubou a ušlechtilou kamenickou výrobu - Stavební kámen	2	58,34
Kámen pro hrubou a ušlechtilou kamenickou výrobu - karbonáty pro zeměd. ú	5	17,51
Křemenné suroviny - Dolomit	1	99,32
Písky sklářské a slévárenské písky	3	236,76
Polodrahokamy pyroponosná hornina	4	92,56
Stavební kámen	11	379,43
Stavební kámen - Vápenec vápence jílovité	1	43,68
Štěrkopísky	13	2 088,43
Štěrkopísky - Cihlářská surovina	2	45,95
Uhlí černé	3	2 217,05
Uhlí černé - Radioaktivní suroviny	3	5 585,59
Vápenec vápence ostatní	2	22,74

Ložiska nerostných surovin

Horní zákon definuje ložisko nerostů jako přírodní nahromadění nerostů, ale i určité antropogenní akumulace, například základku v hlubinném dole, odvaly, výsypky či odkaliště, pokud obsahují technicky využitelné množství nerostných surovin. Nerostné bohatství představují výhradní ložiska vyhrazených nerostů, která jsou ve vlastnictví státu a jejichž dobývání je možné pouze státem nebo subjekty disponujícími zákonným oprávněním. Naproti tomu ložiska nevyhrazených nerostů jsou součástí příslušného pozemku a nakládá se s nimi podle obecné legislativy. Horní zákon rozlišuje dvě základní skupiny: vyhrazené nerosty uvedené taxativně v § 3 a nerosty nevyhrazené, tedy veškeré ostatní.

Ložiska nerostných surovin v Královéhradeckém kraji – stav k roku 2023

Královéhradecký kraj nepatří mezi území s mimořádně bohatým výskytem nerostných surovin. Významná rudní ložiska zde prakticky chybí a energetické suroviny jsou zastoupeny jen omezeně. Surovinový potenciál kraje je tvořen především ložisky písků a štěrkopísků, cihlářských surovin, stavebního kamene, sklářských a slévárenských písků a významnými ložisky dolomitu.

Na území kraje je evidováno přibližně 213 ložisek či jejich částí, která dohromady zaujímají plochu okolo 23,5 tis. ha. Jednotlivá ložiska jsou zařazena do subregistrů státní evidence zásob, a to do kategorie bilancovaných výhradních ložisek (subregistr B) o rozloze cca 8 916 ha, nevýhradních ložisek (subregistr D) o rozloze cca 1 879 ha, nebilancovaných ložisek (subregistr N) s přibližně 1 876 ha, schválených prognóz vyhrazených nerostů (subregistr P) o ploše cca 1 057 ha, prognóz nevyhrazených nerostů (subregistr R) s cca 192 ha a ostatních neschválených prognóz (subregistr Q), které představují plochu okolo 9 617 ha. Podrobná struktura členění podle surovin a subregistrů je zachycena v následující tabulce.

Mezi bilancovanými ložisky mají v kraji největší význam zdroje štěrkopísků a cihlářských surovin, které jsou zároveň dominantně využívány v aktivní těžbě. Výrazně rozsáhlá ložiska radioaktivních surovin a černého uhlí jsou z velké části netěžena a plní spíše roli evidovaných zásob bez aktuálního využití. U ložisek nevýhradních opět převládají štěrkopísky a stavební kámen, včetně kamene pro hrubou a ušlechtilou kamenickou výrobu. Prognózní zdroje se týkají zejména černého uhlí, štěrkopísků a cihlářských surovin, zatímco menší prognózy se vztahují například k vápencům, křemenným surovinám nebo polodrahokamům.

Ložiska štěrkopísků, cihlářských surovin a stavebního kamene tvoří významný lokální základ pro nevýhradní těžbu, která je často vázána na regionální stavební potřeby, například v ORP Hradec Králové a Kostelec nad Orlicí.

4.6.15 Přehled ložisek nerostných surovin dle subregistru a suroviny

subregistr / surovina	plocha (ha)	subregistr / surovina	plocha (ha)
B (bilancovaná ložiska výhradní)	8916,37	N (nebilancovaná ložiska vyhrazené i nevyhrazené nerosty)	1875,99
Uhlí černé	2856,93	Bituminózní břidlice (jílovec)	696,13
Štěrkopísky	1803,66	Cihlářská surovina	611,01
Radioaktivní suroviny - Uhlí černé	1707,70	Štěrkopísky	379,00
Uhlí černé - Radioaktivní suroviny	1630,59	Kámen pro hr. a ušl. kamen. výrobu	66,86
Cihlářská surovina	384,98	Abraziva	60,64
Stavební kámen	147,53	Stavební kámen	40,22
Štěrkopísky - Cihlář. sur. - Písky sklářské a slévárenské, štěrkopísky	99,32	Měděná ruda	18,31
Křemenné suroviny - Dolomit	56,33	Polymetalické rudy., stříbro, zinek, olovo	3,80
Kámen pro hrubou a ušlechtilou kamenickou výrobu	55,19	P (prognózy schválené)	1057,34
Písky sklářské a slévárenské písky	53,21	Uhlí černé uhlí černé	1055,15
Kámen pro hrubou a ušlechtilou kamenickou výrobu - stavební kámen	41,39	Polodrahokamy pyroponosná hornina	2,19
Polodrahokamy pyroponosná hornina	41,28	Q (prognózy neschválené)	9617,63
Stavební kámen - Vápenec vápence jílovité	18,91	Bituminózní břidlice (jílovec)	4098,62
Vápenec vápence ostatní	9,64	Uhlí černé	3615,31
Kámen pro hrubou a ušlechtilou kamenickou výrobu - Dolomit	4,40	Štěrkopísky	1400,83

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE

PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

subregistr / surovina	plocha (ha)	subregistr / surovina	plocha (ha)
Kámen pro hrubou a ušlechtilou kamenickou výrobu - Vápenec pro zemědělské	4,09	Cihlářská surovina	256,03
Vápenec pro zemědělské účely - Kámen pro hrubou a ušlechtilou kamenickou výrobu	1,16	Písky sklářské a slévárenské	80,22
Štěrkopísky - Cihlářská surovina	0,05	Fluorit-baryt. sur., Fluorit	58,67
D (evidovaná ložiska nevýhradní)	1879,78	Kámen pro hr. a ušl. kamen. výrobu	55,06
Štěrkopísky	1706,76	Stavební kámen	16,22
Stavební kámen	79,49	Vápenec karbonáty pro zem. účely	15,69
Kámen pro hr. a ušl. kamen. výrobu	43,52	Vápenec karbonáty pro zem. účely	8,27
Cihlářská surovina	38,16	Polymetalické rudy	5,09
Kámen pro hr. a ušl. kamen. výr., zem. úč.	3,09	stav. kámen, pro hr. a ušl. kamen. výr.	2,58
Stavební kámen - Dolomit	2,51	Křemenné suroviny	1,79
Štěrkopísky pro silniční tělesa	2,51	Stavební kámen - Štěrkopísky	1,25
dolomit, hr. a ušl. kamen. výr.	1,73	dolomit, hr. a ušl. kamen. výr.	1,14
Písky sklářské, slévárenské, maltářské	1,08	Polodrahokamy pyroponosná hornina	0,86
stav. kámen, pro hr. a ušl. kamen. výr.	0,93	R (prognózy schválené nevýhradní)	192,12
		Cihlářská surovina cihlářská surovina	192,12

V rámci Královéhradeckého kraje jsou v počtu bilancovaných ložisek nejvíce zastoupena ložiska štěrkopísku a cihlářské suroviny, zároveň jde o ložiska, která jsou z velkého rozsahu stále těžena. Na rozdíl od plošně významných ložisek radioaktivních surovin a černého uhlí, která jsou z hlediska plošného největší, ale buď jsou doposud netěžena, nebo na nich probíhala těžba v minulosti, která již nepokračuje. Z hlediska evidovaných ložisek nevýhradních mají opět nejvýznamnější zastoupení ložiska štěrkopísku, a kamen (jak stavebního, tak pro hrubou a ušlechtilou kamenickou výrobu). Prognózní zdroje⁵ na území Královéhradeckého kraje zahrnují zdroje černého uhlí, štěrkopísku a cihlářské suroviny. Malého plošného rozsahu jsou pak ložiska vápence, křemenné suroviny, polodrahokamů a některých dalších surovin. Zdroje evidující štěrkopísek, cihlářské suroviny a stavební kámen dávají ze zákona reálný předpoklad zahájení těžby, a to formou nevýhradních těžeb. Příkladem jsou nevýhradní těžby např. štěrkopísku v ORP Hradec Králové a Kostelec nad Orlicí.

Dobývací prostory

Pojem dobývací prostor je vymezen v § 25 horního zákona. Dobývací prostor se stanovuje na základě výsledků průzkumu výhradního ložiska podle jeho rozsahu, uložení, tvaru a mocnosti, se zřetelem na velikost zásob a úložní poměry tak, aby bylo možné ložisko hospodárně a bezpečně vydobýt. Při stanovení dobývacího prostoru se vychází ze stanoveného chráněného ložiskového území (CHLÚ) a současně se přihlíží k dobývání sousedních ložisek a k možným vzájemným vlivům těžby.

Dobývací prostor může zahrnovat jedno nebo více výhradních ložisek, případně pouze část výhradního ložiska, je-li to vzhledem k jeho rozsahu a geologickým podmínkám účelné. Evidenci dobývacích prostorů a jejich změn vedou obvodní báňské úřady v tzv. knihách dobývacích prostorů, přičemž souhrnnou celostátní evidenci spravuje Český báňský úřad.

Nedílnou součástí procesu využívání dobývacího prostoru je zpracování plánu otvírky, přípravy a dobývání (POPD), který představuje technickoekonomický projekt těžby. Tento plán je povinná vypracovat organizace, které vzniklo oprávnění k dobývání výhradního ložiska, a jeho schválení je podmínkou zahájení vlastní těžební činnosti.

⁵ Prognózní zdroje jsou ve smyslu § 13 zákona ČNR č. 62/1988 Sb., o geologických pracích, ve znění pozdějších předpisů považovány za území zvláštní geologické stavby. Ke zpracované územně plánovací dokumentaci v těchto územích uplatňuje MŽP ČR své stanovisko, popř. závazné stanovisko při územním řízení. Prognózní zdroje nerostných surovin jsou dle stupně ověření a významu děleny na schválené (subregistr P a R), evidované (subregistr Q) a dokumentované (subregistr Z).

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Stav dobývacích prostorů v Královéhradeckém kraji

Na území Královéhradeckého kraje je k roku 2023 stanoveno celkem **33 dobývacích prostorů** o celkové rozloze **1 877,73 ha**. Z tohoto počtu je **21 dobývacích prostorů aktivně těžených** (o celkové rozloze 1 590,37 ha), **6 dobývacích prostorů je rezervních** (132,57 ha), **v 5 dobývacích prostorech je těžba zastavena** (105,13 ha) a **1 dobývací prostor je ve fázi uzavírání** (49,66 ha). Struktura dobývacích prostorů podle jejich využití a plošného rozsahu je uvedena v přehledové tabulce níže.

4.6.16 Dobývací prostory v kraji dle rozlohy, využití a suroviny (r. 2023)

č. DP	název DP	využití	surovina	nerost	rozloha (ha)
7/0897	Žďár nad Orlicí	těžený	šterkopísky	šterkopísek	344,59
7/1109	Běleč nad Orlicí I	těžený	šterkopísky	šterkopísek	333,71
7/0994	Lípa nad Orlicí III	těžený	šterkopísky	šterkopísek	294,61
6/0041	Střeleč	těžený	písky sklářské a slévárenské	sklářské a slévárenské písky	170,87
7/0941	Štít I	těžený	šterkopísky	šterkopísek	78,12
7/1186	Štít II	těžený	šterkopísky	šterkopísek	59,95
7/1167	Smiřice	rezervní	šterkopísky	šterkopísek	51,75
2/0060	Žacléř	uzavíraný	Uhlí černé	černé uhlí	49,66
7/0560	Kostelec nad Orlicí	těžený	Cihlářská surovina	cihlářské suroviny	43,52
7/0491	Deštné v Orl. horách	Zastavená těžba	Stavební kámen	amfibolit, gabro	43,29
7/0791	Rožmitál	těžený	Stavební kámen	porfyr	41,18
7/0374	Horní Lánov	těžený	Dolomit	vápnitý dolomit	34,57
7/1192	Lochenice	rezervní	Šterkopísky	šterkopísek	33,59
7/0514	Masty	těžený	Stavební kámen	diorit	31,81
7/0982	Písek u Chlumce	těžený	Šterkopísky	šterkopísek	30,49
7/0816	Královec	těžený	Stavební kámen	porfyr	29,84
7/0201	Popovice u Jičína	Zastavená těžba	Cihlářská surovina	cihlářské hlíny	25,51
7/0356	Potštejn	těžený	Stavební kámen	žula, rula	24,76
7/1169	Roudnice - sever	rezervní	Šterkopísky	šterkopísek	24,52
6/0013	Černý Důl	těžený	Vápenec	vápenec	20,22
7/1026	Královec I	rezervní	Stavební kámen	křemenný porfyr	19,33
7/0548	Libná	těžený	Kámen pro hrubou a ušlechtilou kamenickou výrobu	pískovec	13,94
7/0202	Pulice	Zastavená těžba	Cihlářská surovina	cihlářské hlíny	13,40
7/0085	Podhorní Újezd	těžený	Kámen pro hrubou a ušlechtilou kamenickou výrobu	pískovec	12,29
7/0736	Osenice	Zastavená těžba	Cihlářská surovina	cihlářská surovina	11,80
7/0971	Javornice	Zastavená těžba	Stavební kámen	granodiorit	11,13
7/0891	Ostromeč	těžený	Kámen pro hrubou a ušlechtilou kamenickou výrobu	pískovec	9,32
7/0193	Sloupno	těžený	Cihlářská surovina	cihlářské hlíny	5,63
7/0875	Božanov	těžený	Kámen pro hrubou a ušlechtilou kamenickou výrobu	pískovec	4,50
7/1010	Božanov I	těžený	Kámen pro hrubou a ušlechtilou kamenickou výrobu	pískovec	3,81
7/1089	Havlovice	těžený	Kámen pro hrubou a ušlechtilou kamenickou výrobu	pískovec pro dekor. účely	2,64
6/0383	Dolní Olešnice	rezervní	drahý kámen	pyrop	1,98
6/0380	Horní Olešnice	rezervní	drahý kámen - granátonosná surovina		1,41

Dobývací prostory se nacházejí v **10 z celkem 15 správních obvodů obcí s rozšířenou působností (ORP)** Královéhradeckého kraje. Ve všech těchto ORP se vyskytuje alespoň jeden v současnosti těžený dobývací prostor. Rezervní dobývací prostory jsou soustředěny pouze do dvou ORP, a to Hradec Králové a Trutnov.

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Naopak žádný dobývací prostor se nevyskytuje v ORP Dvůr Králové nad Labem, Jaroměř, Náchod, Nová Paka a Nové Město nad Metují.

Celkový podíl rozlohy všech dobývacích prostorů na rozloze Královéhradeckého kraje činí **0,39 %**, přičemž samotné těžené dobývací prostory zaujímají přibližně **0,33 % rozlohy kraje**. Přehled plošných rozsahů dobývacích prostorů v jednotlivých ORP a jejich podílu na rozloze správních obvodů je uveden v následující tabulce.

4.6.17 Charakteristika dobývacích prostorů v ORP kraje

ORP	rozloha DP (ha)				celková rozloha (ha)	podíl rozlohy DP k rozloze územního celku (%)
	rezervní	těžený	uzavíraný	se zastavenou těžbou		
kraj	132,57	1 590,34	49,66	105,13	1 877,70	0,39
Broumov		63,43			63,43	0,24
Dobruška		5,71		56,68	62,40	0,22
Hořice		21,26			21,26	0,11
Hradec Králové	109,85	502,27			612,12	0,90
Jičín		171,20		37,31	208,51	0,35
Kostelec nad Orlicí		682,72			682,72	3,05
Nový Bydžov		5,63			5,63	0,03
Rychnov nad Kněžnou		50,87		11,13	62,00	0,13
Trutnov	22,72	32,48	49,66		104,85	0,18
Vrchlabí		54,79			54,79	0,19

Většina dobývacích prostorů má rozlohu menší než 100 ha; pouze **pět dobývacích prostorů tuto hranici překračuje**. Největším dobývacím prostorem v kraji je těžený dobývací prostor štěrkopísků **Žďár nad Orlicí** o rozloze **344,59 ha**. Z hlediska surovinové struktury převažují dobývací prostory určené pro těžbu **štěrkopísků, stavebního kamene a cihlářských surovin**, což odpovídá dlouhodobému zaměření těžby v kraji na stavební suroviny regionálního a nadregionálního významu. samosprávy a těžebními organizacemi.

4.6.18 Celkové údaje o dobývacích prostorech v kraji (r. 2023)

Dobývací prostor (DP) - dle využití	Počet	rozloha DP (ha)	Podíl na rozloze kraje (%)
rezervní	6	132,57	0,03
těžený	21	1590,37	0,33
uzavíraný	1	49,66	0,01
se zastavenou těžbou	5	105,13	0,02
celkem	33	1877,73	0,39

Interpretace pro surovinovou politiku kraje

Rozmístění a struktura dobývacích prostorů v Královéhradeckém kraji poukazují na výraznou **prostorovou koncentraci aktivní těžby** do omezeného počtu území, zejména v ORP Kostelec nad Orlicí, Hradec Králové a Jičín. Tato koncentrace zvyšuje význam těchto území z hlediska dlouhodobého zabezpečení stavebních surovin, ale současně představuje zvýšený tlak na krajinu, dopravní infrastrukturu a kvalitu životního prostředí. Převaha těžených dobývacích prostorů nad rezervními naznačuje omezenou připravenost náhradních ložisek do budoucna, což je důležitým impulsem pro nově pořizovanou surovinovou politiku kraje. Nová surovinová politika by měla na tento stav reagovat zejména ochranou strategických dobývacích prostorů a souvisejících chráněných ložiskových území před zástavbou, podporou včasné přípravy rezervních dobývacích prostorů a systematickým vyhodnocováním územních a environmentálních limitů další těžby.

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Zároveň by měla sloužit jako koordinační nástroj mezi potřebami hospodářského rozvoje a požadavky na ochranu krajiny a kvalitu života obyvatel.

Vazba dobývacích prostorů na územní plánování

Dobývací prostory představují významný limit využití území ve smyslu stavebního zákona a jsou součástí územně analytických podkladů (ÚAP). Jejich vymezení musí být respektováno v územně plánovací dokumentaci všech stupňů, zejména v zásadách územního rozvoje kraje a v územních plánech obcí. Přítomnost dobývacího prostoru zásadním způsobem omezuje možnosti umístování staveb a jiných záměrů, které by mohly znemožnit nebo podstatně ztížit budoucí využití nerostného bohatství.

Z tohoto důvodu je nezbytné, aby informace o dobývacích prostorech byly průběžně aktualizovány a systematicky zohledňovány při rozhodování o rozvoji území. Nová surovinová politika kraje by měla posílit vazbu mezi surovinovým plánováním a územním plánováním, zejména prostřednictvím jasně vymezení prioritních surovinových oblastí, metodického vedení obcí a koordinace mezi orgány státní správy, samosprávy a těžebními organizacemi.

Riziková území – sesuvná, poddolovaná území, stará důlní díla

Poddolovaná území, stará důlní díla

Na území Královéhradeckého kraje se vyskytuje značný počet **poddolovaných území a starých důlních děl**, která představují významný limit využití území a zároveň potenciální riziko z hlediska stability povrchu, bezpečnosti staveb i ochrany podzemních vod. Poddolovaná území vymezují lokality, v nichž v minulosti probíhala nebo dosud probíhá hornická činnost, jejíž důsledky se mohou dlouhodobě projevovat na povrchu terénu zejména ve formě **poklesů, propadů, porušení horninového masivu či změn hydrogeologických poměrů**.

Z hlediska územního plánování se jedná o území s narušenými geotechnickými podmínkami, která mohou významně ovlivnit jak další využívání nerostných surovin, tak možnosti umístování staveb, technické infrastruktury a dopravních staveb. Poddolovaná území a stará důlní díla mohou rovněž představovat riziko pro kvalitu a režim podzemních vod, a proto je nezbytné je považovat za **územně-plánovací limit**, který musí být respektován ve všech stupních územně plánovací dokumentace.

Je třeba zdůraznit, že **ne ve všech případech a v celém vymezeném rozsahu jsou poddolovaná území reálně poddolovaná**. Vymezení těchto území vychází z archivních důlních map, historických záznamů a dostupných geologických podkladů, jejichž přesnost se může lokálně lišit. Při konkrétním rozhodování o využití území je proto vždy nutné vycházet z podrobného posouzení místních podmínek, případně z inženýrsko-geologického průzkumu.

Rozsah a struktura poddolovaných území v kraji

Největší koncentrace poddolovaných území se nachází v ORP Vrchlabí, Trutnov, Jičín, Rychnov nad Kněžnou a Náchod, což odpovídá historickému rozšíření hlubinné těžby černého uhlí a rudných surovin v podkrkonošské a vnitrosudetské oblasti. K r. 2022 je na území kraje evidováno celkem 175 bodových a 175 plošných poddolovaných území, přičemž plošná poddolovaná území zaujímají celkovou rozlohu 9 100,6 ha, což představuje přibližně 1,91 % rozlohy Královéhradeckého kraje.

Poddolovaná území vznikla převážně v souvislosti s historickou těžbou rud (zejména železných, měděných a polymetalických), černého uhlí, radioaktivních surovin a zlatonosných rud. Z hlediska rozsahu lze rozlišit ojedinělá poddolovaná území a systémová poddolovaná území, přičemž plošně výrazně převažují systémová území vázaná zejména na hlubinnou těžbu uhlí a rud.

Přehled počtu a rozlohy plošných poddolovaných území podle jejich rozsahu a typu těžené suroviny je uveden v následující tabulce.

4.6.19 Přehled počtu a rozlohy plošných poddolovaných území v kraji v členění dle rozsahu a suroviny

rozsah území - surovina	počet	rozloha (ha)	rozsah území - surovina	počet	rozloha (ha)
Ojedinělá poddolovaná území	123	357,42	Systémová poddolovaná území	52	8 743,22
Zlatonosná ruda	7	111,97	Uhlí černé	8	2 815,46
Železné rudy	31	103,28	Uhlí černé -Měd. ruda-Radioaktivní sur.	2	1 204,45

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE

PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Železné rudy - Měděná ruda	6	44,41	Uhlí černé - Radioaktivní suroviny	1	1 075,61
Radioaktivní suroviny	10	38,84	Žel. r., Polymet. r., Radioak. sur., Zlat. r.	1	669,37
Polymetalické rudy	8	15,06	Uhlí černé - Radioaktivní suroviny	1	632,60
Železné rudy - Měděná ruda - Pyrit	1	12,05	Měděná ruda	8	421,10
Písky sklářské a slévárenské	1	7,27	Zlatonosná ruda	4	282,44
Uhlí černé	9	6,27	Radioaktivní suroviny	4	252,76
Vápenec	3	6,18	Žel. r., Med. r., Radioak. sur.- Polymet. r.	1	239,56
Pyrit	1	2,96	Měď. ruda - Radioaktivní suroviny	1	184,76
Grafit - Polymetalické rudy	1	2,13	Uhlí černé - Měděná ruda	1	177,93
Měděná ruda	10	0,90	Železné rudy	9	140,33
Grafit	4	0,36	Měď. ruda - Polymetalické rudy	3	122,37
Kámen pro hr. a ušl. kamen. výrobu	2	0,18	Žel. rudy, Med. rudy, Polymet. rudy	1	83,33
Železné rudy - Polymetalické rudy	2	0,18	Stavební kámen	1	32,93
Antimon. r., cín, wolfr. r., radioak. sur.	1	0,09	Železné rudy - Radioaktivní suroviny	2	24,79
Měď. ruda - Polymet. rudy - Zlat. ruda	1	0,09	Měď. ruda - Zlatonosná ruda	1	0,09
Měď. ruda - Vápenec	1	0,09	neuvedena	3	383,33
Žel. rudy, Med. rudy, Polymet. rudy	1	0,09			
neuvedena	23	5,01			

Z hlediska plošného rozsahu dominují zejména rozsáhlá systémová poddolovaná území spojená s hlubinnou těžbou černého uhlí a kombinovanou těžbou uhlí a rud. Největší jednotlivá poddolovaná území dosahují rozloh přesahujících stovky hektarů a představují významný územní faktor s dlouhodobým dopadem na využití krajiny. Přehled plošně největších poddolovaných území v kraji je uveden v následující tabulce.

4.6.20 Přehled plošně největších poddolovaných území v kraji

Název poddolovaného území	rozloha (ha)	rozsah	surovina
Radvanice	1 075,61	systém	uhlí černé, radioaktivní suroviny
Rtyně v Podkrkonoší - Tmavý Důl	847,57	systém	uhlí černé
Bernartice	730,20	systém	uhlí černé, měděná ruda, radioaktivní suroviny
Černý Důl	669,37	systém	železná ruda, polymetalické rudy, radioaktivní suroviny, zlatonosná ruda
Bohdašín n. Olešnicí	632,60	systém	uhlí černé, radioaktivní suroviny
Malé Svatoňovice	474,25	systém	uhlí černé, měděná ruda, radioaktivní suroviny
Královec	453,99	systém	uhlí černé
Velké Svatoňovice	424,08	systém	uhlí černé
Žacléř-Jan Šverma	329,37	systém	uhlí černé
Žacléř	294,56	systém	uhlí černé
Horní Kalná - Důl Fortuna	260,35	systém	měděná ruda
Špindlerův Mlýn 1-Svatý Petr	239,56	systém	železná ruda, měděná ruda, radioaktivní suroviny, polymetalické rudy
Hertvíkovice	235,40	systém	Zlatonosná ruda
Bystré u Stárkova 2	215,22	systém	uhlí černé
Dolní Branná	195,01	systém	neuvedena
Horní Vernéřovice	184,76	systém	měděná ruda, radioaktivní suroviny
Rtyně v Podkrkonoší-východ	177,93	systém	uhlí černé, měděná ruda
Horní Kalná-Na Močidle-Příčnice	166,05	systém	neuvedena
Hronov	163,62	systém	uhlí černé
Lukavice	130,88	systém	železné rudy
Sklenářovice	111,43	ojedinělá	zlatonosná ruda

Z pohledu územně analytických podkladů představují poddolovaná území a stará důlní díla **významný limit využití území**, který musí být systematicky sledován, aktualizován a promítán do územně plánovací dokumentace. Jejich vymezení je nezbytné zejména pro včasnou identifikaci rizik spojených s novou výstavbou, návrhem dopravní a technické infrastruktury a s případným rozvojem těžby nerostných surovin. ÚAP by měly poskytovat nejen prostorovou informaci o výskytu poddolovaných území, ale také **interpretační rámec**, který umožní obcím a projektantům správně vyhodnotit míru rizika a potřebu dalších průzkumů. V územích se zvýšeným výskytem poddolovaných území je žádoucí uplatňovat preventivní přístup, spočívající v omezení citlivých funkcí, v podmínění výstavby geotechnickým posouzením a v koordinaci s orgány státní báňské správy.

Z hlediska nové surovinové politiky kraje představují poddolovaná území zároveň **historickou stopu těžby**, která významně ovlivňuje současné možnosti dalšího využití nerostného bohatství i územního rozvoje. Jejich systematické vyhodnocování v rámci ÚAP je proto klíčovým předpokladem pro vyvážené rozhodování mezi ochranou území, bezpečností obyvatel a dlouhodobým hospodářským využitím území.

Stará důlní díla

Starým důlním dílem se podle horního zákona rozumí důlní dílo v podzemí, které je opuštěno, případně opuštěný lom po těžbě vyhrazených nerostů, jejichž původní provozovatel ani jeho právní nástupce neexistuje nebo není znám. Opuštěným důlním dílem je pak důlní dílo, jehož vlastník nebo provozovatel je znám, avšak důlní dílo trvale nebo dlouhodobě nevyužívá. Zvláštní kategorií jsou opuštěná průzkumná důlní díla, která vznikla v souvislosti s geologickým průzkumem a nebyla uvedena do provozu.

Z hlediska typu důlního díla převažují **štoly, úpadnice a další podzemní důlní objekty**, následované šachtami, propady a menším počtem jam a komínů. Část evidovaných děl má blíže neurčený charakter, což odráží omezené informace dostupné z historických podkladů a terénních průzkumů. Podrobný přehled starých, opuštěných a opuštěných průzkumných důlních děl podle druhu díla a těžené suroviny je uveden v tabulce níže.

4.6.21 Přehled starých, opuštěných a opuštěných průzkumných důlních děl v kraji

Druh díla / surovina	počet děl	Druh díla / surovina	počet děl
Jáma	9	Důlní dílo	89
Neuvedena	1	Neuvedena	89
Manganová ruda	1	Šachtice	2
Měděná ruda	1	Měděná ruda	1
Písky sklářské a slévárenské	3	Polymetalické rudy	1
Uhlí černé	1	Štola	27
Zlatonosná ruda	2	Neuvedena	3
Jiné	16	Fluorit-barytová surovina	1
Neuvedena	1	Grafit	1
Fluorit-barytová surovina	2	Měděná ruda	8
Měděná ruda	7	Polymetalické rudy	9
neuvedeno	1	Radioaktivní suroviny	1
Polymetalické rudy	3	Uhlí černé	3
Zlatonosná ruda	1	Železné rudy	1
Železné rudy	1	Úpadnice	8
Komín	1	Měděná ruda	5
Měděná ruda	1	Uhlí černé	1
Propad	4	Železné rudy	2
Měděná ruda	1		
Polymetalické rudy	2		
Železné rudy	1	Celkový součet	156

Z pohledu surovinového zaměření jsou stará důlní díla v kraji vázána především na historickou těžbu rudných surovin, zejména měděných, polymetalických a železných rud, dále na těžbu černého uhlí, zlatonosných rud, grafitu, fluorit-barytové suroviny a v menší míře také na průzkum a těžbu sklářských a slévárenských písků. U části objektů není těžená surovina v evidenci blíže specifikována.

Z pohledu ÚAP je nezbytné považovat stará důlní díla za **územní limit**, který musí být respektován při rozhodování o změnách využití území, zejména při umísťování nové zástavby, technické infrastruktury a dopravních staveb. V dotčených lokalitách je vhodné podmiňovat nové záměry podrobným geotechnickým nebo inženýrsko-geologickým posouzením a koordinovat postup s orgány státní báňské správy.

Současné představují stará důlní díla důležitý historický doklad využívání nerostného bohatství kraje a jejich systematické vyhodnocování v rámci ÚAP vytváří nezbytný podklad pro vyvážené rozhodování mezi ochranou území, bezpečností obyvatel a dlouhodobým rozvojem území Královéhradeckého kraje.

Sesuvná území

Sesuvná území, resp. území ohrožená **svahovými nestabilitami**, vznikají v důsledku porušení stability svahů působením zemské tíže, přičemž hmota hornin a zemin se pohybuje po svahu směrem dolů. Svahové pohyby představují velmi rozmanitý geodynamický proces probíhající v přírodním prostředí, jehož vznik a vývoj je podmíněn kombinací **přírodních faktorů** (zejména sklon svahu, geologická stavba, litologie, hydrogeologické

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

poměry a klimatické podmínky) a **antropogenních vlivů** (změny reliéfu, zásahy do svahů, změny vodního režimu, výstavba).

Z hlediska územního plánování představují sesuvná území významný **přírodní limit využití území**, který může zásadně ovlivňovat možnosti rozvoje sídel, umisťování staveb a trasování dopravní a technické infrastruktury. Jejich vymezení a správná interpretace jsou proto klíčovou součástí územně analytických podkladů.

Rozsah a charakter sesuvných území v Královéhradeckém kraji

Na území Královéhradeckého kraje je evidován **významný výskyt plošných i bodových sesuvných území**, což odpovídá geologickým a geomorfologickým poměrům zejména v oblasti Českého ráje, Podkrkonoší a Broumovska. Podle aktuálních dat je v kraji evidováno celkem **1 455 plošných sesuvných území**, která zaujímají celkovou plochu **4 829,56 ha**. Tato území představují plošně významný faktor, jenž v řadě lokalit vytváří omezení pro další územní rozvoj.

Z hlediska aktivity převažují **uklidněná a dočasně uklidněná sesuvná území**, zatímco aktivní sesuvy tvoří menší část celkového počtu i rozlohy. Přehled plošných sesuvných území podle stupně aktivity, počtu a plošného rozsahu je uveden v následující tabulce.

4.6.22 Přehled plošných sesuvných území v kraji

aktivita	počet sesuvů	plocha (ha)	podíl na celkovém počtu sesuvů (%)	podíl na celkové ploše sesuvů v kraji (%)
neuvezena	463	1 280,28	31,82%	26,51%
aktivní	52	28,59	3,57%	0,59%
uklidněné	325	1 983,68	22,34%	41,07%
uklidněné dočasně	615	1 537,02	42,27%	31,83%
Celkem	1 455	4 829,56		

Vedle plošných sesuvů jsou v kraji evidována také **bodově vymezená sesuvná území**, která zahrnují zejména projevy řícení, sesouvání, stékání a lokální propady. Celkově je evidováno **228 bodových sesuvných jevů**, z nichž významná část je klasifikována jako aktivní nebo dočasně uklidněná. Přehled bodově evidovaných sesuvných území podle aktivity a typu pohybu je uveden v tabulce níže.

4.6.23 Přehled bodově evidovaných sesuvných území v kraji

aktivita sesuvu	Klasifikace					Celkový součet
	neuvezena	Propad, pseudozávrt	Řícení	Sesouvání	Stékání	
neuvezena	69					69
aktivní			5	42	3	50
uklidněné			2	16		18
uklidněné dočasně		2	4	84	1	91
Celkový součet	69	2	11	142	4	228

Zvláštní pozornost z hlediska územního plánování si zasluhují **plošně největší sesuvná území**, která mohou ovlivňovat rozsáhlejší územní celky a více obcí současně. Jedná se převážně o uklidněné nebo dočasně uklidněné sesuvy, jejichž stabilita je však podmíněna zachováním stávajícího způsobu využití území a nezasahováním do svahových poměrů. Přehled plošně největších sesuvných území v kraji je uveden v následující tabulce.

4.6.24 Přehled plošně největších sesuvných území v kraji

LOKALITA (obec)	stupeň aktivity	klasifikace sesuvu	plocha (ha)
Žďár nad Metují	uklidněné	Sesuvy	85,88
Libošovice, Mladějov, Sobotka	uklidněné dočasně	Sesuvy	78,01
Hradec Králové, Vysoká nad Labem	uklidněné	Sesuvy	64,47
Vysoká nad Labem	uklidněné	Sesuvy	51,47
Holín	uklidněné	Sesuvy	49,00
Sobotka	uklidněné	Sesuvy	44,04
Staré Hradky, Zelenecká Lhota	uklidněné	Sesuvy	42,27
Záměstí-Blata	uklidněné	Sesuvy	38,54
Úbislavice	uklidněné dočasně	Sesuvy	37,43
Stará Paka, Úbislavice	uklidněné dočasně	Sesuvy	36,69
Libošovice	uklidněné dočasně	Sesuvy	36,41
Dolní Lochov, Holín	uklidněné	Sesuvy	34,85

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE

PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

LOKALITA (obec)	stupeň aktivity	klasifikace sesuvu	plocha (ha)
Bačalky, Dětenice	uklidněné	Sesuvy	34,60
Bačalky, Zelenecká Lhota	uklidněné	Sesuvy	32,52
Holín, Libuň	uklidněné	Sesuvy	31,56
Brada-Rybníček, Holín	uklidněné	Sesuvy	31,07
Libuň	uklidněné dočasně	Sesuvy	29,81

Význam sesuvných území pro ÚAP a územní plánování

Z pohledu územně analytických podkladů představují sesuvná území **zásadní rizikový faktor**, který musí být systematicky vyhodnocován a zohledňován při rozhodování o změnách využití území. V dotčených lokalitách je nezbytné uplatňovat preventivní přístup, spočívající zejména v omezení citlivých funkcí, v podmínění nové výstavby podrobným inženýrsko-geologickým posouzením a v koordinaci s orgány ochrany přírody a dalšími dotčenými orgány.

ÚAP by měly poskytovat nejen prostorovou informaci o výskytu sesuvných území, ale také interpretační rámec umožňující obcím a projektantům správně vyhodnotit míru rizika a stanovit odpovídající podmínky využití území. Systematické sledování a aktualizace údajů o sesuvných územích jsou důležitým předpokladem pro bezpečný a udržitelný rozvoj území Královéhradeckého kraje.

Vliv těžební činnosti na životní prostředí a stav využití nerostných surovin

Území Královéhradeckého kraje patří k environmentálně nejvzácnějším oblastem České republiky. Nachází se zde rozsáhlá síť zvláště chráněných území vyhlášených podle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, včetně **Krkonošského národního parku (KRNP)** a tří chráněných krajinných oblastí (**Broumovsko, Český ráj a Orlické hory**). Současně se na území kraje nachází několik **chráněných oblastí přirozené akumulace vod (CHOPAV)** – Krkonoše, Orlické hory, Polická pánev, Severočeská křída, Východočeská křída a Žamberk–Králíky – a vysoká koncentrace lokálních zdrojů pitné vody. Tyto skutečnosti výrazně zvyšují citlivost území vůči jakýmkoli zásahům spojeným s těžbou nerostných surovin.

Těžba a úprava nerostných surovin představují ze své podstaty činnost s významnými **negativními dopady na životní prostředí**. Mezi hlavní vlivy patří přímé zásahy do krajinné struktury, zábory zemědělské půdy a lesních pozemků, změny reliéfu terénu, zvýšená prašnost, hluchost, vibrace a dopravní zátěž. Lokálně může docházet k narušení biotopů zvláště chráněných druhů, k ovlivnění vodního režimu a ke vzniku morfologicky cizorodých prvků v krajině (lomů, pískovny, výsypky). Zejména těžba šterkopísků je spojena se vznikem **nového typu jezerní krajiny**, která sice může mít rekreační potenciál, avšak zároveň představuje zásadní přeměnu původního krajinného prostředí.

Stav koncepčního řízení využívání nerostných surovin

Analýzou využívání nerostných surovin v kraji se dosud zabývala Regionální surovinová politika Královéhradeckého kraje, jejíž časové zařazení však neodpovídá současným strategickým rámcům. Dokument nereflktuje aktualizovanou surovinovou politiku České republiky ani moderní pojetí surovinového managementu založeného na principu udržitelného rozvoje a vyvažování environmentálních a hospodářských zájmů. Absence aktuální krajské surovinové koncepce tak oslabuje schopnost systematicky koordinovat ochranu přírodních hodnot s potřebami surovinového zabezpečení regionu.

Struktura těžby a význam kraje v rámci ČR

Královéhradecký kraj patří k významným surovinovým regionům České republiky. Z celostátního hlediska má mimořádný význam zejména **těžba sklářských písků na ložisku Střeleč**, které je charakteristické špičkovou kvalitou suroviny s mezinárodním významem pro sklářský průmysl. Nadregionální význam si zachovává i těžba slévárenských písků.

Výjimečné postavení má rovněž **ložisko dolomitu Lánov**, které představuje klíčový zdroj této suroviny v celostátním měřítku a leží v ochranném pásmu KRNP, což z něj činí výrazný příklad střetu mezi ochranou přírody a surovinovými zájmy.

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Z regionálního hlediska dominuje těžba **štěrkopísků**, soustředěná především do nívních poloh významných toků. Specifickou roli má těžba **pískovce pro hrubou a ušlechtilou kamenickou výrobu**, která má sice menší objem, avšak kraj je v tomto segmentu v celostátním měřítku prakticky nenahraditelný.

Energetické a rudní suroviny – historická stopa v území

Historicky významná těžba černého uhlí ve vnitrosudetské pánvi formovala rozsáhlá území Trutnovska a Broumovska. Hlubinná těžba byla ukončena počátkem 90. let 20. století a dnes zůstává především v podobě poddolovaných území, starých důlních děl a změněné krajinné struktury. Současné využívání uhlí má pouze okrajový charakter.

Rudní ložiska měla vždy pouze lokální význam a dnes představují výhradně **historickou surovinovou stopu** v území bez aktuální těžební relevance.

Průzkum nekonvenčních surovin

V minulém desetiletí se území kraje dotýkaly záměry na průzkum tzv. břidlicových plynů. Správní řízení však byla zastavena a v současnosti nejsou v kraji aktivní žádná průzkumná území tohoto typu. Tato epizoda nicméně ukázala vysokou citlivost regionu na zásahy do krajiny a zdrojů vody a potvrdila nutnost silné koncepční regulace surovinových aktivit.

Prostorové rozložení ložisek stavebních surovin

Ložiska stavebních surovin jsou v kraji **nerovnoměrně rozmístěna**. Štěrkopísky jsou vázány na říční nivy, zatímco ložiska stavebního kamene se soustřeďují především do severní a východní části kraje. Jihozápadní část kraje je z hlediska stavebního kamene surovinově deficitní. Ložiska cihlářských surovin jsou rozložena rovnoměrněji, avšak současná těžba plně nepokrývá regionální potřeby náročnějších výrobků.

Životnost zásob a dlouhodobá perspektiva

Analýza životnosti zásob ukazuje výrazné rozdíly mezi jednotlivými komoditami. **Dolomit Láňov** a ložiska dekoračního kamene disponují zásobami na stovky let, což poskytuje dlouhodobou surovinovou jistotu. Rovněž většina ložisek stavebního kamene a štěrkopísků vykazuje velmi solidní perspektivu.

Naopak některá menší ložiska vykazují omezenou životnost, což zdůrazňuje nutnost strategického plánování a ochrany perspektivních lokalit. Celkově lze konstatovat, že kraj disponuje kvalitní surovinovou základnou, avšak její využívání se odehrává ve **vysoce citlivém environmentálním prostoru**.

Závěrečné hodnocení

Královéhradecký kraj představuje území s mimořádnou koncentrací přírodních hodnot a současně s významným nerostným bohatstvím. Těžební činnost zde proto nevyhnutelně vytváří **trvalé napětí mezi ochranou životního prostředí a hospodářským využitím území**. Tento střet nelze řešit dílčími rozhodnutími, ale vyžaduje systematický, strategický přístup založený na aktualizované surovinové politice kraje, která bude úzce provázána s územním plánováním a ochranou přírody.

Radonové riziko

Do řešeného území Královéhradeckého kraje zasahují lokality zatížené radonovým rizikem, tj. území s anomálními hodnotami přirozené radioaktivity horninového prostředí, zjištěnými při povrchové prospekci radioaktivních surovin a následném hodnocení radonového indexu geologického podloží. Radonové riziko představuje potenciální zdravotní riziko pro obyvatelstvo, spočívající zejména v expozici radonu a dalších přírodních radionuklidů pronikajících do vnitřního prostředí staveb.

Z hlediska územně analytických podkladů je radonové riziko hodnoceno ve vztahu k zastavěnému území obcí, tedy k plochám, kde může docházet k dlouhodobému pobytu obyvatel. Charakteristika území z hlediska radonového indexu geologického podloží je rozdělena do následujících kategorií:

0 – radonový index geologického podloží nestanoven (neuveden),

1 – nejnížší radioekologická zátěž,

2 – střední radioekologická zátěž,

3 – nejvyšší radioekologická zátěž.

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Výskyt radonového rizika v Královéhradeckém kraji

Radonové riziko se v Královéhradeckém kraji projevuje pouze v **části území** a dotýká se správních obvodů **šesti obcí s rozšířenou působností**, konkrétně ORP **Broumov, Dobruška, Náchod, Rychnov nad Kněžnou, Trutnov a Vrchlabí**. V rámci těchto ORP jsou zastoupeny výhradně kategorie **střední (2) a nejvyšší (3) radioekologické zátěže**; kategorie **nejnižší zátěže (1)** se v hodnocených zastavěných územích nevyskytuje.

Z analýzy vyplývá, že **na úrovni ORP jako celků je podíl zastavěných území zasažených radonovým rizikem relativně nízký** a nepředstavuje plošně významné omezení územního rozvoje. Radonové riziko má však výrazně **lokální charakter**, kdy se v některých obcích koncentruje na převážnou část jejich zastavěného území. To znamená, že skutečný význam radonového rizika se projevuje především **na úrovni jednotlivých obcí**, nikoliv celých správních obvodů ORP.

Zvláštní pozornost si zasluhují obce, v nichž **podíl zastavěného území nacházejícího se v rizikových kategoriích 2 a 3 přesahuje 80 %** celkové výměry zastavěného území obce. Tyto případy představují z hlediska územního plánování nejvyšší míru potenciálního rizika a vyžadují zvýšenou pozornost při rozhodování o další výstavbě a změnách využití území (např. Radvanice, Malá Úpa, Zdobnice, Hynčice).

Podrobný přehled obcí dotčených radonovým rizikem, včetně vymezení kategorií rizika, rozsahu zasaženého zastavěného území a podílů vůči celkové ploše zastavěného území obcí a správních obvodů ORP, je uveden v následující tabulce.

4.6.25 Tabulka: Přehled území s výskytem radonových anomálií na území

ORP								
Broumov		výměra ORP (m²):	259 390 168,98					
							podíl zasaženého ZU v obci /ZU v obci celkově	podíl zasaženého ZU k ploše ORP
	obec	kategorie rizika 0	kategorie rizika 2	kategorie rizika 3	Celkový součet	celková plocha ZU v obci		
	Broumov	0	0	56 112,00	56 112,00	4 084 801,80	1,37%	
	Heřmánkovice	0	160 150,31	4 013,99	164 164,30	976 077,33	16,82%	
	Hynčice	0	218 973,06	0	218 973,06	220 137,14	99,47%	
	Křinice	0	0	1 126,16	1 126,16	526 250,40	0,21%	
	Meziměstí	0	6 191,91	0	6 191,91	2 452 261,74	0,25%	
	Otovice	0	0	268 308,49	268 308,49	774 657,79	34,64%	
	Šonov	0	0	243 424,51	243 424,51	603 920,85	40,31%	
	Celkový součet		385 315,28	572 985,15	958 300,43	9 638 107,04	9,94%	0,37%
Dobruška		výměra ORP:	279 194 152,83					
							podíl zasaženého ZU v obci /ZU v obci celkově	podíl zasaženého ZU k ploše ORP
	obec	kategorie rizika 0	kategorie rizika 2	kategorie rizika 3	Celkový součet	celková plocha ZU v obci		
	Bohdašín	0	0	273 170,26	273 170,26	428 519,40	63,75%	
	Deštné v Orlických horách	0	0	115 982,62	115 982,62	1 379 977,41	8,40%	
	Janov	0	0	62 851,63	62 851,63	217 450,62	28,90%	
	Celkový součet	0	0	452 004,51	452 004,51	2 025 947,43	22,31%	0,16%
Náchod		výměra ORP:	355 640 091,87					
							podíl zasaženého ZU v obci /ZU v obci celkově	podíl zasaženého ZU k ploše ORP
	obec	kategorie rizika 0	kategorie rizika 2	kategorie rizika 3	Celkový součet	celková plocha ZU v obci		
	Červený Kostelec	0	0	333 974,52	333 974,52	4 942 520,13	6,76%	
	Hronov	0	0	1 337 471,79	1 337 471,79	7 059 247,38	18,95%	
	Stárvov	0	0	273 583,44	273 583,44	7 059 247,38	3,88%	
	Vysoká Srbská	0	0	122 676,50	122 676,50	372 621,00	32,92%	
	Celkový součet	0	0	2 067 706,24	2 067 706,24	19 433 635,90	10,64%	0,58%
Rychnov nad Kněžnou		výměra ORP:	479 370 023,58					

**6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE
PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ**

		kategorie rizika 0	kategorie rizika 2	kategorie rizika 3	Celkový součet	celková plocha ZÚ v obci	podíl zasazeného ZÚ v obci /ZÚ v obci celkově	podíl zasazeného ZÚ k ploše ORP
obec								
Javornice		0	7 484,39	2 180,75	9 665,14	1 431 550,19	0,68%	
Liberk		0	0	1 941,90	1 941,90	1 252 936,12	0,15%	
Lukavice		0	0	348 241,46	348 241,46	776 216,85	44,86%	
Rychnov nad Kněžnou		0	0	5 721,97	5 721,97	5 103 431,15	0,11%	
Zdobnice		0	97 857,93	402 011,82	499 869,75	565 971,99	88,32%	
Celkový součet			105 342,32	760 097,90	865 440,22	9 130 106,31	9,48%	0,18%
Trutnov	výměra ORP:	595 449 357,14						
obec								
Bernartice		0	0	8 927,81	8 927,81	1 412 061,17	0,63%	
Horní Maršov		148 145,90	0	610 824,99	758 970,89	2 594 810,31	29,25%	
Chvaleč		0	0	683 428,43	683 428,43	1 750 291,91	39,05%	
Janské Lázně		0	3 017,40	58 000,74	61 018,13	1 859 016,70	3,28%	
Jívka		0	0	144 560,81	144 560,81	1 124 712,49	12,85%	
Malá Úpa		0	0	138 394,91	138 394,91	138 394,92	100,00%	
Malé Svatoňovice		0	0	924 212,56	924 212,56	1 641 483,42	56,30%	
Mladé Buky		6,44	0	24 569,86	24 576,30	2 189 812,02	1,12%	
Pec pod Sněžkou		199,42	0	471 269,58	471 468,99	1 773 964,88	26,58%	
Radvanice		0	0	1 032 936,20	1 032 936,20	1 248 564,36	82,73%	
Rtyně v Podkrkonoší		0	0	45 636,89	45 636,89	1 614 555,20	2,83%	
Trutnov		0	0	395 470,65	395 470,65	14 293 000,12	2,77%	
Velké Svatoňovice		0	0	289 068,94	289 068,94	1 998 146,80	14,47%	
Zlatá Olešnice		0	0	1 259,98	1 259,98	550 357,93	0,23%	
Žacléř		0	0	86 050,48	86 050,48	1 883 198,41	4,57%	
Celkový součet		148 351,76	3 017,40	4 914 612,82	5 065 981,98	36 072 370,65	14,04%	0,85%
Vrchlabí	výměra ORP:	293 400 073,95						
obec								
černý Důl		0	0	79 696,70	79 696,70	2 080 171,45	3,83%	
Kunčice nad Labem		0	57 045,18	0	57 045,18	529 695,95	10,77%	
Lánov		0	0	537 442,76	537 442,76	1 501 381,20	35,80%	
Rudník		0	34 489,92	43 237,47	77 727,40	2 280 245,29	3,41%	
Strážné		0	100 576,08	34 887,10	135 463,18	1 003 418,86	13,50%	
Špindlerův Mlýn		2 385,10	4 017,46	167 967,92	174 370,47	2 269 056,34	7,68%	
Vrchlabí		0	126 103,19	2 909 132,39	3 035 235,58	12 241 578,25	24,79%	
Celkový součet		2 385,10	322 231,82	3 772 364,34	4 096 981,27	21 905 547,33	18,70%	1,40%

INDIKÁTOR: Celkový podíl zasažených ploch 1. a 2. třídy ochrany zemědělského půdního fondu vzhledem k celkové ploše těžených a dosud netěžených ložisek v ORP (PLvZPF)

Indikátor PLvZPF vyjadřuje míru střetu mezi ochranou nejvyšší kvality zemědělské půdy a využíváním nerostných surovin, a to prostřednictvím celkového podílu ploch I. a II. třídy ochrany zemědělského půdního fondu (ZPF), které jsou dotčeny plochami těžených a dosud netěžených ložisek, vztaženého k celkové výměře těchto ložisek v jednotlivých správních obvodech obcí s rozšířenou působností (ORP).

HODNOCENÍ INDIKÁTORU PLvZPF:-

1 tj. >45% = velké zastoupení = negativní vliv

0 tj. 25 – 45 % = neutrální zastoupení = neutrální vliv

1 tj. 0 -25 % malé nebo žádné zastoupení = pozitivní vliv

Hodnocení na úrovni kraje

Na území Královéhradeckého kraje činí celková výměra těžených a dosud netěžených ložisek **16 117,43 ha**, přičemž plochy I. třídy ochrany ZPF dotčené ložisky zaujímají **2 755,67 ha** a plochy II. třídy ochrany ZPF **2**

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

013,11 ha. Celkový podíl zasažených ploch I. a II. třídy ochrany ZPF tak dosahuje **29,59 %**, což odpovídá **neutrálnímu hodnocení indikátoru (0)** na krajské úrovni.

To znamená, že v měřítku celého kraje není střet mezi ochranou nejkvalitnější zemědělské půdy a vymezením ložisek plošně extrémní, avšak představuje významný faktor, který je nutné systematicky zohledňovat v územním plánování i v surovinové politice.

Prostorová diferenciací v rámci ORP

Při pohledu na jednotlivé ORP se projevují **výrazné rozdíly v intenzitě střetu mezi ložisky a kvalitní zemědělskou půdou**. Negativní hodnocení indikátoru (–1), tedy podíl zasažených ploch přesahující 45 %, vykazují ORP **Dvůr Králové nad Labem (68,09 %)**, **Jaroměř (63,89 %)**, **Nové Město nad Metují (99,85 %)**, **Rychnov nad Kněžnou (47,60 %)**.

V těchto územích dochází k výrazné kolizi mezi ochranou ZPF nejvyšší kvality a zájmy na využití nerostných surovin, což představuje závažné omezení pro budoucí rozvoj těžby.

Naopak pozitivní hodnocení indikátoru (1), tedy nízký podíl zasažených ploch do 25 %, vykazují ORP: **Broumov (3,52 %)**, **Dobruška (0,00 %)**, **Jičín (18,58 %)**, **Kostelec nad Orlicí (19,37 %)**, **Nová Paka (12,78 %)**, **Trutnov (17,27 %)**.

V těchto územích je konflikt mezi ochranou kvalitní zemědělské půdy a vymezením ložisek relativně malý a nepředstavuje zásadní plošný limit.

Neutrální hodnocení (0), tedy podíl v rozmezí 25–45 %, vykazují ORP: **Hořice (26,94 %)**, **Hradec Králové (35,33 %)**, **Náchod (28,69 %)**, **Nový Bydžov (34,59 %)**, **Vrchlabí (41,61 %)**.

V těchto případech je střet střední intenzity a vyžaduje vyvážený přístup při koordinaci ochrany ZPF a surovinových záměrů.

Přehled podílů zasažených ploch a výsledného hodnocení indikátoru v jednotlivých ORP je uveden v tabulkách 11.1.22 a 11.1.23.

4.6.26 Tabulka: Přehled ložisek ve vztahu k 1. a 2. třídě ochrany ZPF

	výměra (ha) těžených a netěžených ložisek (včetně prognózních zdrojů)	celková výměra 1. TO ZPF (ha)	celková výměra 2. TO ZPF (ha)	výměra ploch 1. TO zasažené ložisky (ha)	výměra ploch 2. TO zasažené ložisky (ha)	podíl zasažené plochy 1. TO / celkové výměře těžených a netěžených ložisek (%)	podíl zasažené plochy 2. TO / celkové výměře těžených a netěžených ložisek (%)	celkový podíl zasažených ploch 1. a 2. TO ZPF plochami těžených a dosud netěžených ložisek (%)	HODNOCENÍ INDIKÁTORU PlvZPF
kraj	16 117,43	73 813,47	72 760,57	2 755,67	2 013,11	17,10	12,49	29,59	0
Broumov	249,73	5 192,62	3 764,57	8,77	0,01	3,51	0,00	3,52	1
Dobruška	6,10	2 162,88	4 179,36	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1
Dvůr Králové nad Labem	145,43	4 648,66	3 982,25	68,68	30,35	47,23	20,87	68,09	-1
Hořice	160,79	3 702,21	4 406,35	12,62	30,69	7,85	19,09	26,94	0
Hradec Králové	1 801,16	13 786,85	13 568,82	370,46	265,93	20,57	14,76	35,33	0
Jaroměř	399,68	3 975,64	2 556,92	207,24	48,11	51,85	12,04	63,89	-1
Jičín	1 588,71	16 791,04	10 824,34	118,66	176,49	7,47	11,11	18,58	1
Kostelec nad Orlicí	1 812,42	1 726,65	3 010,61	135,33	215,67	7,47	11,90	19,37	1
Náchod	400,24	2 736,37	5 606,28	96,31	18,51	24,06	4,63	28,69	0
Nová Paka	1 057,37	1 975,28	550,66	69,07	66,05	6,53	6,25	12,78	1
Nové Město nad Metují	96,16	1 708,34	1 635,16	63,10	32,92	65,61	34,24	99,85	-1
Nový Bydžov	125,18	4 448,82	5 513,14		43,30	0,00	34,59	34,59	0
Rychnov nad Kněžnou	251,70	2 160,89	6 553,32	81,04	38,79	32,20	15,41	47,60	-1
Trutnov	3 153,83	6 066,09	4 437,68	446,68	97,96	14,16	3,11	17,27	1
Vrchlabí	4 868,92	2 731,12	2 171,11	1 077,71	948,33	22,13	19,48	41,61	0

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

4.6.27 Tabulka: Přehled hodnocení indikátoru

PLvZPF	celkový podíl zasažených ploch 1. a 2. TO ZPF plochami těžených a dosud netěžených ložisek (%)	HODNOCENÍ INDIKÁTORU PLvZPF
kraj	29,59%	0
Broumov	3,52%	1
Dobruška	0,00%	1
Dvůr Králové nad Labem	68,09%	-1
Hořice	26,94%	0
Hradec Králové	35,33%	0
Jaroměř	63,89%	-1
Jičín	18,58%	1
Kostelec nad Orlicí	19,37%	1
Náchod	28,69%	0
Nová Paka	12,78%	1
Nové Město nad Metují	99,85%	-1
Nový Bydžov	34,59%	0
Rychnov nad Kněžnou	47,60%	-1
Trutnov	17,27%	1
Vrchlabí	41,61%	0

Význam indikátoru pro ÚAP a surovinovou politiku

Indikátor PLvZPF představuje klíčový nástroj pro **vyhodnocování územních konfliktů mezi ochranou půdního fondu a využíváním nerostných surovin**. Z pohledu územně analytických podkladů umožňuje identifikovat území, kde je nezbytné věnovat zvýšenou pozornost koordinaci těžby s ochranou zemědělského půdního fondu.

Pro novou surovinovou politiku kraje má tento indikátor zásadní význam při stanovení priorit ochrany ložisek i půdy. V ORP s negativním hodnocením by měla být další příprava ložisek podmíněna důkladným posouzením alternativních lokalit a kompenzačních opatření, zatímco v územích s pozitivním hodnocením existuje větší prostor pro rozvoj surovinových aktivit při zachování principů udržitelného rozvoje území.

4.7 KVALITA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Předmětem hodnocení kvality (hygieny) životního prostředí je posouzení stavu složek životního prostředí a faktorů, které mohou mít negativní vliv na zdraví obyvatelstva, kvalitu života a stabilitu ekosystémů v území. Hodnocení se zaměřuje na identifikaci zdrojů znečištění, území s nadlimitní zátěží a na limity využití území vyplývající ze stavu životního prostředí.

Ovzduší

Znečištění ovzduší představuje jeden z nejvýznamnějších faktorů ovlivňujících zdravotní stav obyvatelstva. Negativní účinky látek znečišťujících ovzduší se projevují jak přímým působením na lidské zdraví, tak nepřímo prostřednictvím ukládání těchto látek v dalších složkách životního prostředí (půda, biota) a jejich vstupem do potravního řetězce. Účinky mohou být okamžité i dlouhodobé a mohou ovlivňovat schopnost ekosystémů samoregulace.

Zdroje znečišťování ovzduší jsou na území kraje tvořeny kombinací:

- **stacionárních zdrojů** (energetika, průmysl, lokální provozy),
- **mobilních zdrojů** (silniční doprava),
- **plošných zdrojů**, zejména lokálního vytápění domácností.

*Hodnocení kvality ovzduší je založeno především na **imisních charakteristikách**, tj. na přízemních koncentracích znečišťujících látek, které rozhodují o skutečné expozici obyvatelstva.*

Stav kvality ovzduší v kraji

V praxi se rozlišují emise a imise. Emise představují množství znečišťujících látek vypouštěných ze zdrojů (např. komín, výfuk) do ovzduší, zatímco imise jsou koncentrace těchto látek v přízemní vrstvě ovzduší, tedy v prostředí, kterému je obyvatelstvo skutečně vystaveno. Pro hodnocení dopadů na zdraví lidí jsou rozhodující právě imise.

Při hodnocení kvality ovzduší je nutné zohlednit prostorové nepoměry emisních a imisních charakteristik: účinky látek emitovaných v určité oblasti se mohou projevovat i ve vzdálených územích (řádově desítky až stovky kilometrů). Řadu problémů proto nelze řešit izolovaně na úrovni kraje, ORP či obce; nezbytná je koordinace na vyšších územních úrovních (kraje, ČR) a v některých případech i mezinárodně (přeshraniční vlivy).

Ochrana ovzduší je legislativně upravena zákonem č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů, a souvisejícími prováděcími předpisy a normami. Přípustná úroveň znečištění ovzduší je dána imisními limity a přípustnými četnostmi jejich překročení. Přípustná úroveň znečišťování ovzduší je určena emisními limity, emisními stropy, technickými podmínkami a přípustnou tmavostí kouře.

Mezi základní znečišťující látky, pro něž jsou stanoveny imisní limity (a četnosti jejich překročení), patří zejména: oxid uhelnatý (CO), oxid siřičitý (SO₂), oxidy dusíku (NO_x), tuhé znečišťující látky (TZL) a organické látky (OL) vyjádřené jako celkový organický uhlík (TOC).

Z podkladů ORP vyplývá, že Královéhradecký kraj patří mezi regiony s relativně příznivou emisní situací v celostátním srovnání a s omezeným počtem významných bodových zdrojů. Přesto se na území kraje vyskytují lokality se zhoršenou kvalitou ovzduší, zejména v sídelních územích a podél hlavních dopravních tahů.

Za dlouhodobě problematickou znečišťující látku je napříč ORP označován benzo[a]pyren (BaP), jehož zvýšené koncentrace jsou typické zejména pro obytná území s vyšším podílem lokálního vytápění pevnými palivy.

Jak uvádí Zpráva o životním prostředí v Královéhradeckém kraji (CENIA, 2022), vývoj emisí znečišťujících látek v Královéhradeckém kraji v období 2005–2022 vykazoval dílčí výkyvy, celkově však převažuje dlouhodobý klesající trend. Největší pokles byl evidován u emisí SO₂ (o 67,3 %), což souvisí zejména se snížením emisí v sektoru energetiky a výroby tepla. V roce 2022 došlo meziročně k poklesu emisí všech sledovaných látek kromě SO₂; největší meziroční pokles byl u emisí PM_{2,5} (o 7,6 %). Emise přepočtené na plochu území dosahovaly v roce 2022 přibližně průměrných hodnot v porovnání s ostatními kraji.

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Program zlepšování kvality ovzduší (PZKO) je strategický dokument zpracováván Ministerstvem životního prostředí ve spolupráci s příslušným krajským úřadem a dotčenými obcemi/kraji na základě § 9 odst. 1 zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší. Aktuálně platný dokument byl schválen dne 27. 1. 2021.

Podle tohoto dokumentu je problémem Královéhradeckého kraje zejména vysoký podíl emisí oxidů dusíku (NO_x) z mobilních zdrojů (REZZO 4), které se na celkových emisích NO_x v kraji podílejí přibližně třemi čtvrtinami. Oxidy dusíku jsou zároveň významným prekurzorem tvorby přízemního ozonu, což se může promítat do plošného překračování cílového imisního limitu ozonu na území kraje.

Imisní situace a problémové látky

Z hlediska imisních limitů pro ochranu zdraví lidí jsou v Královéhradeckém kraji u většiny sledovaných látek (PM_{10} , NO_2 , benzen) limity ve většině území dodržovány. Jako **dlouhodobě nejproblematictější znečišťující látka** se však vyskytuje **benzo(a)pyren (BaP)**.

Zvýšené koncentrace BaP jsou typické především pro **obytná území sídel**, zejména v menších a středních městech a obcích, a jsou úzce vázány na:

- lokální vytápění domácností pevnými palivy,
- kumulaci zdrojů v intravilánech obcí,
- kombinaci s dopravní zátěží v průjezdných úsecích.

Podklady ORP potvrzují, že k překračování imisního limitu BaP dochází **lokálně a nerovnoměrně**, přičemž v některých ORP se v posledních pětiletých obdobích (2018–2022) projevuje stabilizace nebo zlepšení imisní situace, zatímco v jiných přetrvává problém zejména v centrálních částech sídel.

Prostorové souvislosti a vazba na územní rozvoj

Prostorová distribuce zátěže ovzduší v kraji je výrazně diferencovaná. Nejvyšší míra expozice obyvatelstva se soustřeďuje:

- do intravilánů obcí s vysokým podílem lokálního vytápění,
- podél hlavních silničních tahů a v průjezdných úsecích měst,
- do oblastí s kumulací dopravní zátěže a obytné funkce.

Z hlediska územního plánování je tato skutečnost významná zejména při:

- vymezování nových ploch bydlení,
- zahušťování stávající zástavby,
- rozhodování o trasování dopravní infrastruktury a obchvatů sídel.

Problémy kvality ovzduší nelze řešit izolovaně na úrovni jednotlivých obcí nebo ORP, ale vyžadují **koordinovaný postup na krajské a nadregionální úrovni**, což odpovídá i závěrům OPZPUR.

Z dat měření kvality ovzduší vyplývá, že situace se stabilně zlepšuje, v pětiletém období (r. 2020 – 2024) nedochází v kraji k překračování žádného imisního limitu sledovaných škodlivých látek s výjimkou BaP (0,5% území kraje – v ORP Broumov, Hořice, Jaroměř, Jičín, Náchod, Nový Bydžov a Trutnov).

Zdroje znečištění

Zdroje emitující do ovzduší znečišťující látky jsou v České republice sledovány v Registru emisí a zdrojů znečišťování ovzduší (REZZO). Správou databáze REZZO je pověřen Český hydrometeorologický ústav (ČHMÚ). Dílčí databáze REZZO 1–4, sloužící k archivaci a prezentaci údajů o stacionárních a mobilních zdrojích znečišťování ovzduší, jsou součástí Informačního systému kvality ovzduší (ISKO).

Zdroje znečišťování ovzduší jsou z hlediska způsobu evidence rozděleny na zdroje jednotlivě sledované a zdroje sledované hromadně. Od roku 2013 platí v souvislosti se změnami kategorizace zdrojů podle přílohy č. 2 zákona o ochraně ovzduší nové členění REZZO.

4.7.1 Tabulka: Kategorizace zdrojů znečišťování ovzduší

Druh zdroje	Vyjmenované stacionární zdroje	Nevyjmenované stacionární zdroje	Mobilní zdroje
Kategorie	REZZO 1, REZZO 2	REZZO 3	REZZO 4
Obsahuje	Stacionární zařízení ke spalování paliv o celkovém tepelném příkonu vyšším než 0,3 MW, spalovny odpadů, jiné zdroje	Stacionární zařízení ke spalování paliv o celkovém tepelném příkonu do 0,3MW, nevymenované technologické procesy (použití rozpouštědel v domácnostech	Silniční, železniční, lodní a letecká doprava osob a přeprava nákladu, otěry brzd a pneumatik, abraze vozovky a odpary z palivových systémů benzinových vozidel,

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE

PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

	(technologické spalovací procesy, průmyslové výroby apod.).	apod., stavební práce, zemědělské činnosti).	provoz nesilničních strojů a mechanismů, údržba zeleně a lesů apod.
Původ emisí	Ohlášené emisní údaje vyjma zjednodušených hlášení podle přílohy č. 11 vyhlášky č. 415/2012 Sb.	Vypočtené emise z aktivních údajů získaných např. ze SLDB, výrobních a energetických statistik, Sčítání dopravy a registru vozidel apod., a emisních faktorů.	
Způsob evidence	Zdroje jednotlivě sledované	Zdroje hromadně sledované.	Zdroje hromadně sledované.
	REZZO 1 – ohlašované emise		
	REZZO 2 – emise vypočítávané z ohlášených spotřeb paliv a emisních faktorů.		

Přehled provozovatelů stacionárních zdrojů emisí v Královéhradeckém kraji je uveden na internetovém portálu: <http://portal.chmi.cz/>. Podrobné údaje o zdrojích znečišťování ovzduší jsou pro Královéhradecký kraj uváděny rovněž v Programu zlepšování kvality ovzduší - zóna severovýchod (CZ05), zpracovaném Ministerstvem životního prostředí. V tomto materiálu je možné dohledat přehledy největších znečišťovatelů (stacionárních i mobilních zdrojů), poslední aktualizace těchto údajů je k dispozici k roku 2022.

Hodnocení kvality ovzduší

Výběr parametrů pro hodnocení kvality ovzduší byl veden snahou o srozumitelné shrnutí problematiky v intencích platné legislativy. Zároveň bylo nutné zohlednit dostupnost relevantních údajů vyjádřitelných (nebo přepočítatelných) pro území jednotlivých ORP.

Sledování imisního znečištění ovzduší zajišťuje MŽP prostřednictvím ČHMÚ. K dispozici jsou mapy a data pětiletých průměrných koncentrací znečišťujících látek v gridu 1×1 km, vyjádřené jako klouzavý průměr za předchozích pět kalendářních let. Aktuálně jsou dostupná data pro období 2020–2024, dále pak údaje o oblastech s překročenými imisními limity v jednotlivých letech (nahrazují dříve publikované mapy OZKO). Královéhradecký kraj patří mezi zóny s relativně dobrou kvalitou ovzduší a s malým počtem velkých stacionárních zdrojů emisí v porovnání s ostatními kraji ČR. Historicky byl kraj částečně ovlivňován dálkovým přenosem emisí z velkých zdrojů ve sousedním Pardubickém kraji; vliv se dnes projevuje méně (mj. díky odsíření zdrojů), přesto se může promítat např. do stavu lesních porostů v hřebenových partiích Orlických hor. V posledních letech představují významnější problém zejména malé stacionární zdroje (lokální topeniště) a silniční doprava.

4.7.2 Přehled pětiletých průměrů (2020 - 2024) ročních průměrných koncentrací znečišťujících látek přepočtených na území ORP Královéhradeckého kraje

	Průměr z PM ₁₀ (μg.m ⁻³)	Maximum z PM ₁₀ (μg.m ⁻³)	Průměr z NO ₂ (μg.m ⁻³)	Maximum z NO ₂ (μg.m ⁻³)	Průměr z BZN (μg.m ⁻³)	Maximum z BZN (μg.m ⁻³)	Průměr z BaP (μg.m ⁻³)	Maximum z BaP (μg.m ⁻³)
kraj	15,46	19,70	6,42	15,60	0,69	1,10	0,52	2,30
Broumov	13,70	16,80	5,04	10,80	0,78	1,00	0,52	1,10
Dobruška	14,59	18,30	5,70	12,50	0,66	1,00	0,46	0,90
Dvůr Králové nad Labem	16,03	18,60	6,21	13,30	0,69	0,90	0,57	0,90
Hořice	16,91	18,20	7,15	12,00	0,70	0,90	0,57	1,00
Hradec Králové	17,70	18,90	9,00	15,60	0,73	1,10	0,61	0,90
Jaroměř	18,00	19,00	8,03	14,20	0,75	1,00	0,75	1,00
Jičín	16,85	19,70	6,92	14,40	0,70	0,90	0,53	2,30
Kostelec nad Orlicí	16,63	18,50	7,69	14,30	0,71	0,90	0,56	0,90
Náchod	15,76	18,60	6,11	13,10	0,75	1,00	0,62	1,00
Nová Paka	15,21	16,50	5,84	11,70	0,63	0,90	0,47	0,70
Nové Město nad Metují	17,20	18,60	7,22	13,10	0,72	0,90	0,68	0,90
Nový Bydžov	17,60	18,70	7,81	13,00	0,71	0,90	0,58	1,00
Rychnov nad Kněžnou	13,64	18,10	5,41	13,90	0,65	0,90	0,38	0,90
Trutnov	13,02	18,30	4,66	12,00	0,66	1,00	0,45	1,10
Vrchlabí	11,54	17,70	3,77	11,10	0,57	0,90	0,34	0,80

Limity:

PM ₁₀	NO ₂	Benzen	BaP	As
roční průměr	roční průměr	roční průměr	roční průměr	roční průměr
>40 μg.m ⁻³	>40 μg.m ⁻³	>5 μg.m ⁻³	>1 ng.m ⁻³	>6 ng.m ⁻³

Z aktuálních imisních údajů vyplývá, že kvalita ovzduší na území Královéhradeckého kraje je celkově příznivá a hodnoty sledovaných škodlivin se pohybují bezpečně pod stanovenými imisními limity. Průměrná Z aktuálních imisních údajů vyplývá, že kvalita ovzduší na území Královéhradeckého kraje je celkově příznivá a hodnoty sledovaných škodlivin se pohybují pod stanovenými imisními limity. Průměrná roční koncentrace

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

PM₁₀ za kraj činí 15,46 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$ a maximální hodnota dosahuje 19,70 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$. Nejvyšší průměrné koncentrace PM₁₀ jsou evidovány zejména v Jaroměři (18,00 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$) a Hradci Králové (17,70 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$), naopak nejnižší ve Vrchlabí (11,54 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$) a Trutnově (13,02 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$).

U NO₂ dosahuje krajský průměr 6,42 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$ a maximální hodnota činí 15,60 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$. Nejvyšší průměrné koncentrace jsou zaznamenány v Hradci Králové (9,00 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$) a Jaroměři (8,03 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$), což odpovídá vyšší dopravní zátěži. Nejnižší hodnoty vykazuje Vrchlabí (3,77 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$) a Trutnov (4,66 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$).

U benzenu činí krajský průměr 0,69 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$ a maximální hodnota 1,10 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$. Hodnoty jsou napříč ORP vyrovnané; nejnižší průměr je ve Vrchlabí (0,57 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$) a Nové Pace (0,63 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$), nejvyšší v Broumově (0,78 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$).

Průměrná koncentrace BaP za kraj činí 0,52 $\text{ng}\cdot\text{m}^{-3}$; maximální hodnota dosahuje 2,30 $\text{ng}\cdot\text{m}^{-3}$ (Jičín). Vyšší průměrné hodnoty jsou zaznamenány zejména v Jaroměři (0,75 $\text{ng}\cdot\text{m}^{-3}$) a Novém Městě nad Metují (0,68 $\text{ng}\cdot\text{m}^{-3}$), zatímco nejnižší ve Vrchlabí (0,34 $\text{ng}\cdot\text{m}^{-3}$) a Rychnově nad Kněžnou (0,38 $\text{ng}\cdot\text{m}^{-3}$). Přestože lokálně dochází k vyšším maximům, průměrné roční koncentrace zůstávají pod cílovou hodnotou.

Celkově lze konstatovat, že imisní situace v Královéhradeckém kraji je vyrovnaná, bez významných lokálních excesů. Rozdíly mezi ORP odpovídají zejména míře urbanizace a dopravní zátěže; horské a méně osídlené oblasti vykazují dlouhodobě nižší koncentrace sledovaných látek.

Níže je uvedeno porovnání pětiletých průměrných koncentrací škodlivin pro období 2009–2013 (3. aktualizace ÚAP), 2011–2015 (4. aktualizace ÚAP), 2015–2019 (5. aktualizace ÚAP) a 2020–2024 (6. aktualizace ÚAP). Z porovnání vyplývá dlouhodobé zlepšování hodnot všech sledovaných látek na úrovni kraje.

4.7.3 Porovnání hodnot pětiletých průměrných koncentrací škodlivin dle 3., 4., 5. a 6. úplné aktualizace ÚAP Královéhradeckého kraje

porovnání období 2009-2013 (3. aktualizace ÚAP), 2011-2015 (4. aktualizace ÚAP), 2015-2019 (5. aktualizace ÚAP) a 2020-2024 (6. aktualizace ÚAP)	2009 - 2013	2011 - 2015	2015 - 2019	2020 - 2024	2009 - 2013	2011 - 2015	2015 - 2019	2020 - 2024
	PM ₁₀ průměrná hodnota ($\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$)				NO ₂ průměrná hodnota ($\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$)			
Královéhradecký kraj	21,16	21,07	19,31	15,46	11,75	11,27	8,57	6,42
Broumov	19,71	19,78	17,62	13,70	9,82	9,56	7,49	5,04
Dobruška	19,98	20,46	18,45	14,59	10,70	10,60	7,90	5,70
Dvůr Králové nad Labem	21,54	21,35	19,95	16,03	12,03	11,55	8,63	6,21
Hořice	23,04	22,76	21,13	16,91	12,79	12,52	9,43	7,15
Hradec Králové	24,59	24,28	22,23	17,70	14,64	13,91	10,95	9,00
Jaroměř	23,64	23,59	22,18	18,00	13,50	13,10	10,16	8,03
Jičín	22,93	22,42	20,92	16,85	12,84	12,60	9,25	6,92
Kostelec nad Orlicí	23,08	22,84	20,97	16,63	12,72	12,46	9,81	7,69
Náchod	21,07	21,29	19,65	15,76	11,07	10,84	8,40	6,11
Nová Paka	20,77	20,42	19,03	15,21	11,59	11,06	8,05	5,84
Nové Město nad Metují	22,50	22,90	21,56	17,20	12,26	12,26	9,52	7,22
Nový Bydžov	24,24	23,88	22,04	17,60	13,37	13,18	9,97	7,81
Rychnov nad Kněžnou	19,23	19,45	17,37	13,64	10,05	9,81	7,37	5,41
Trutnov	17,72	17,56	15,99	13,02	10,06	8,98	6,82	4,66
Vrchlabí	15,35	15,56	13,75	11,54	8,83	7,60	5,57	3,77
	2009 - 2013	2011 - 2015	2015 - 2019	2020 - 2024	2009 - 2013	2011 - 2015	2015 - 2019	2020 - 2024
	Benzen průměr ($\text{ng}\cdot\text{m}^{-3}$)				BaP průměr ($\text{ng}\cdot\text{m}^{-3}$)			
Královéhradecký kraj	1,12	1,12	0,83	0,69	0,65	0,76	0,84	0,52
Broumov	1,05	1,05	0,88	0,78	0,53	0,66	0,71	0,52
Dobruška	1,11	1,11	0,81	0,66	0,60	0,72	0,74	0,46
Dvůr Králové nad Labem	1,08	1,10	0,85	0,69	0,66	0,76	0,91	0,57
Hořice	1,14	1,21	0,87	0,70	0,74	0,85	1,00	0,57
Hradec Králové	1,32	1,28	0,90	0,73	0,83	0,95	1,04	0,61
Jaroměř	1,27	1,33	0,92	0,75	0,78	0,92	1,11	0,75
Jičín	1,16	1,22	0,85	0,70	0,73	0,83	0,99	0,53
Kostelec nad Orlicí	1,22	1,31	0,88	0,71	0,76	0,86	0,94	0,56
Náchod	1,12	1,13	0,91	0,75	0,65	0,80	0,94	0,62
Nová Paka	0,99	0,99	0,81	0,63	0,63	0,72	0,85	0,47
Nové Město nad Metují	1,24	1,29	0,97	0,72	0,74	0,90	1,10	0,68

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE

PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Nový Bydžov	1,22	1,30	0,86	0,71	0,80	0,91	1,03	0,58
Rychnov nad Kněžnou	1,08	1,06	0,77	0,65	0,57	0,65	0,64	0,38
Trutnov	0,94	0,86	0,74	0,66	0,48	0,54	0,58	0,45
Vrchlabí	0,86	0,72	0,64	0,57	0,43	0,46	0,43	0,34

Červená značí nárůst hodnot, zelená značí pokles hodnot, černě jsou značeny hodnoty, u kterých nedošlo v jednotlivých sledovaných obdobích ke změně

Z výše uvedeného porovnání mimo jiné vyplývá, že celokrajsky se zlepšují hodnoty všech sledovaných látek znečišťujících ovzduší.

Z hlediska imisní situace, konkrétně překračování cílového imisního limitu pro ochranu zdraví u troposférického ozonu (maximální denní 8hodinová klouzavá průměrná koncentrace), je patrný výrazně příznivý vývoj. Zatímco v dřívějších aktualizacích ÚAP (2011–2017) bylo překročení limitu evidováno na významné části území jednotlivých ORP (v některých případech téměř na celé ploše), postupně docházelo k výraznému snižování rozsahu dotčeného území.

Podle nejaktuálnějších údajů (r. 2024) je na úrovni kraje překročení limitu evidováno pouze na 4 038,71 ha, což představuje přibližně 0,01 % rozlohy kraje. Ve většině ORP již k překračování limitní hodnoty nedochází vůbec. Výjimku tvoří pouze ORP Trutnov (cca 0,03 % plochy ORP) a Vrchlabí (cca 0,07 % plochy ORP), kde je rozsah překročení rovněž velmi nízký a oproti dřívějším letům výrazně redukován.

Lze tedy konstatovat, že z hlediska překračování cílového imisního limitu O_3 došlo na území Královéhradeckého kraje k zásadnímu zlepšení a aktuálně se jedná o plošně zanedbatelný jev. Tento vývoj potvrzuje dlouhodobě příznivý trend kvality ovzduší v kraji.

4.7.4 Překračování cílového imisního limitu O_3 pro ochranu zdraví v rámci Královéhradeckého kraje přepočteného na % plochy ORP

	Imisní limit O3 nejvyšší max. denní 8 hod. klouzavá průměrná koncentrace (r. 2024)			ÚAP 2026	ÚAP 2021	ÚAP 2017	ÚAP 2015	ÚPA 2013	ÚAP 2011	
	rozloha ORP (ha)	limit nepřekročen (ha)	limit překročen (ha)							překročení imisního limitu (přepočteno na plochu ORP) %
kraj	475 611,09	471 867,91	4 038,71	0,01	0,70		0,06	0,10	0,97	
Broumov	25 935,73	25 937,74		0,00	0,20	-	-	0,03	1,00	
Dobruška	27 918,73	27 919,88		0,00	0,65	-	0,04	0,23	0,99	
Dvůr Králové nad Labem	25 783,56	25 779,81		0,00	0,81	-	-	-	0,98	
Hořice	19 283,01	19 286,11		0,00	0,98	-	-	-	0,98	
Hradec Králové	67 743,94	67 744,86		0,00	0,92	-	-	-	0,87	
Jaroměř	13 858,15	13 858,21		0,00	0,24	-	-	-	0,95	
Jičín	59 675,30	59 670,75		0,00	0,98	-	-	-	0,99	
Kostelec nad Orlicí	22 351,46	22 355,47		0,00	0,64	-	-	-	0,95	
Náchod	35 563,37	35 569,43		0,00	0,44	-	-	0,02	0,98	
Nová Paka	9 724,13	9 723,64		0,00	0,96	-	-	-	1,00	
Nové Město nad Metují	9 807,95	9 807,92		0,00	0,14	-	-	-	0,93	
Nový Bydžov	21 425,23	21 421,57		0,00	1,00	-	-	-	0,98	
Rychnov nad Kněžnou	47 942,31	47 940,87		0,00	0,41	-	0,08	-	0,99	
Trutnov	59 546,19	57 558,19	1 987,39	0,03	0,71	-	0,21	0,22	1,00	
Vrchlabí	29 345,67	27 293,47	2 051,31	0,07	0,80	-	0,36	0,47	1,00	

(zdroj info: <https://intranet.chmi.cz/files/portal/docs/uoco/isko/ozko/24nadlimit/24nadlimit.html>)

Emisní situace Královéhradeckého kraje z hlediska hlavních znečišťujících látek zůstává i v aktuálně hodnoceném období celkově příznivá. V porovnání s ostatními kraji České republiky se kraj dlouhodobě pohybuje v pásmu podprůměrné až průměrné emisní zátěže a nepatří mezi regiony s výraznými zdroji znečištění ovzduší. Tento stav je stabilní napříč sledovanými roky a odpovídá jak struktuře hospodářství kraje, tak postupnému poklesu emisí na celostátní úrovni.

Z hlediska produkce TZL se Královéhradecký kraj pohybuje ve druhé polovině pořadí krajů a jeho emise jsou výrazně nižší než v případě nejzatíženějších krajů, zejména Středočeského a Moravskoslezského. V oblasti emisí SO_2 kraj dlouhodobě vykazuje hodnoty pod republikovým průměrem; ve srovnání s kraji s vysokým podílem energetiky a těžkého průmyslu, zejména Ústeckým krajem, je zatížení výrazně nižší. U NO_x se Královéhradecký kraj řadí mezi emisně méně zatížené regiony; produkce CO je rovněž dlouhodobě nižší než republikový průměr.

Kompletní přehled podílů Královéhradeckého a ostatních krajů na celkové produkci znečišťujících látek v ČR uvádíme v tabulce níže.

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

4.7.5 Porovnání krajů z hlediska emisí hlavních znečišťujících látek v letech 2013-2018 a 2021 - 2023

	r. 2013				r. 2014				r. 2015			
	Emise znečišťujících látek (tuny)				Emise znečišťujících látek (tuny)				Emise znečišťujících látek (tuny)			
	Tuhé znečišťující látky	Oxid siřičitý (SO ₂)	Oxidy dusíku (NO _x)	Oxid uhelnatý (CO)	Tuhé znečišťující látky	Oxid siřičitý (SO ₂)	Oxidy dusíku (NO _x)	Oxid uhelnatý (CO)	Tuhé znečišťující látky	Oxid siřičitý (SO ₂)	Oxidy dusíku (NO _x)	Oxid uhelnatý (CO)
Česká republika	47026,8	139115,7	181158,3	523758,2	43530,3	127197,0	170572,7	461952,0	56903,6	124550,8	174157,5	722008,6
kraj												
Hlavní město Praha	895,5	514,3	6652,8	12107,2	878,8	252,8	6314,9	11045,4	1081,8	296,5	8185,4	17266,5
Jihočeský kraj	3618,9	7778,1	10306,2	39541,5	3293,8	6547,6	9468,9	34172,8	4216,2	6139,2	8735,0	50171,8
Jihomoravský kraj	2882,0	2234,6	12213,3	28611,1	2866,5	1921,4	11886,6	25473,0	4411,3	1872,5	12947,5	58591,0
Karlovarský kraj	1745,0	9516,1	7311,2	11067,7	1659,2	9559,1	6481,7	9456,4	2098,9	9658,6	7155,9	16891,5
Kraj Vysočina	3440,0	2371,3	9006,2	31905,3	3204,7	1807,5	8847,0	28011,3	4043,5	1964,4	8323,9	44707,9
Královéhradecký kraj	2972,7	4793,2	6497,6	26044,4	2632,1	4099,5	6217,2	22322,2	3406,0	4310,2	6184,2	37279,4
Liberecký kraj	1461,1	1614,3	3217,3	18310,4	1320,2	1289,1	3027,6	15551,0	1836,9	1290,7	3480,5	23641,2
Moravskoslezský kraj	5383,4	19861,6	24237,9	152390,0	4966,3	18760,6	22659,8	139929,1	6813,7	18253,0	23795,3	181618,3
Olomoucký kraj	2126,3	3903,9	8326,7	25015,9	2003,4	3793,7	7984,1	22477,9	3109,8	3968,2	8476,6	44016,1
Pardubický kraj	3015,4	11990,1	13358,6	23523,5	2737,0	11804,8	13915,9	20440,5	3418,4	11621,8	12729,9	33225,7
Plzeňský kraj	3268,3	6924,3	8725,3	30327,6	2928,5	6512,2	7899,7	25632,0	3829,3	6407,3	8075,7	42784,6
Středočeský kraj	7815,5	21175,6	26096,2	72022,1	7231,4	19889,6	25849,5	62111,3	8928,6	19698,4	27450,0	92208,9
Ústecký kraj	6876,1	41670,0	39334,1	32323,6	6370,9	36725,0	34248,8	27717,9	7150,0	34737,8	32385,7	39107,5
Zlínský kraj	1526,8	4768,3	5875,0	20568,1	1437,7	4234,1	5770,9	17611,0	2559,1	4332,1	6231,9	40498,3
	r. 2016				r. 2017				r. 2018			
	Emise znečišťujících látek (tuny)				Emise znečišťujících látek (tuny)				Emise znečišťujících látek (tuny)			
	Tuhé znečišťující látky	Oxid siřičitý (SO ₂)	Oxidy dusíku (NO _x)	Oxid uhelnatý (CO)	Tuhé znečišťující látky	Oxid siřičitý (SO ₂)	Oxidy dusíku (NO _x)	Oxid uhelnatý (CO)	Tuhé znečišťující látky	Oxid siřičitý (SO ₂)	Oxidy dusíku (NO _x)	Oxid uhelnatý (CO)
Česká republika	57142,5	111180,0	165794,4	743914,9	56116,6	105117,5	162573,3	734645,7	52566,6	90181,6	155122,5	677968,7
kraj												
Hlavní město Praha	1200,5	232,6	7934,9	17012,2	1167,8	249,3	7788,6	16335,3	1139,6	258,5	7651,1	14929,3
Jihočeský kraj	4225,2	3649,6	8760,8	50911,2	4201,9	4022,2	8815,3	50909,4	3975,1	3242,0	8331,8	45434,8
Jihomoravský kraj	4144,3	1540,3	13010,3	59371,4	4179,1	1412,0	12922,9	59028,4	3882,8	1278,1	12319,4	52545,1
Karlovarský kraj	2258,7	10135,2	6999,8	17203,5	2096,3	7664,7	6639,1	17325,6	1962,0	6527,8	6237,3	15879,3
Kraj Vysočina	3975,1	1995,1	8398,8	44973,1	3692,3	2006,5	8638,8	45298,9	3309,8	1729,6	8044,6	39943,6
Královéhradecký kraj	3574,8	4395,8	5137,4	37909,9	3462,3	4196,2	5175,5	37830,1	3184,6	3417,3	4793,0	33234,3
Liberecký kraj	1929,2	1272,7	3549,8	24147,5	1895,2	1218,6	3498,9	23865,2	1760,1	1027,6	3287,9	21635,7
Moravskoslezský kraj	6422,8	17536,4	23200,9	193792,2	6371,1	17294,3	20762,4	185254,5	5945,0	15755,6	19360,0	180710,5
Olomoucký kraj	3130,3	3753,8	7058,1	42820,9	3115,8	3596,3	7005,0	43510,4	2889,3	3177,4	6762,8	39347,1
Pardubický kraj	3447,2	7064,3	11397,8	34656,1	3377,1	7010,8	12105,3	34794,0	3357,8	5897,3	12371,8	30937,2
Plzeňský kraj	3911,1	4479,1	6976,9	43071,0	3905,9	4189,2	7025,6	43442,5	3736,5	3876,7	6611,6	38736,9
Středočeský kraj	9175,2	17214,7	27695,6	97724,0	9067,0	18610,1	27560,9	96716,4	8331,5	15181,5	25537,8	91247,4
Ústecký kraj	7161,7	33848,2	30637,7	40429,7	6992,0	28987,9	29601,5	39599,5	6724,6	25638,5	29002,5	37617,0
Zlínský kraj	2586,4	4062,3	5035,6	39892,0	2592,8	4659,4	5033,6	40735,6	2367,8	3173,8	4810,8	35770,7
	r. 2021				r. 2022				r. 2023			
	Emise znečišťujících látek (tuny)				Emise znečišťujících látek (tuny)				Emise znečišťujících látek (tuny)			
	Tuhé znečišťující látky	Oxid siřičitý (SO ₂)	Oxidy dusíku (NO _x)	Oxid uhelnatý (CO)	Tuhé znečišťující látky	Oxid siřičitý (SO ₂)	Oxidy dusíku (NO _x)	Oxid uhelnatý (CO)	Tuhé znečišťující látky	Oxid siřičitý (SO ₂)	Oxidy dusíku (NO _x)	Oxid uhelnatý (CO)
Česká republika	62881,8	57541,4	146370,2	815942,0	58889,2	58677,5	140647,3	736362,4	47898,6	39458,5	114001,4	498327,3

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

kraj												
Hlavní město Praha	1250,5	129,1	8103,5	13682,6	1231,0	151,0	7769,6	12948,7	-	-	-	-
Jihočeský kraj	5346,5	2523,4	8582,9	57348,6	4956,0	2580,9	8561,9	52064,4	8734,5	7257,1	17385,4	93772,3
Jihomoravský kraj	4520,9	890,8	11355,7	49599,2	4421,6	832,3	10667,5	44259,5	3923,0	1280,4	7645,4	43574,8
Karlovarský kraj	1741,7	2656,5	6199,5	16516,8	1707,8	3730,2	4524,3	15115,0	3584,9	2290,4	6544,6	38134,1
Kraj Vysočina	4555,9	1454,6	8177,0	51019,1	4270,2	1314,2	7843,6	46395,3	3203,1	4065,7	9801,0	34461,0
Královéhradecký kraj	4029,6	2150,1	6511,8	42073,9	3719,8	2250,0	6379,0	37882,7	2270,6	1118,2	3452,9	28227,4
Liberecký kraj	2790,6	999,8	3783,7	32439,9	2543,1	1043,4	3663,1	29275,8	6061,8	11806,6	21836,8	41968,5
Moravskoslezský kraj	6581,7	12762,8	17279,2	241325,0	6101,7	10722,1	15783,5	211813,6	2434,8	2280,7	5493,9	30303,5
Olomoucký kraj	3565,3	2541,2	7019,3	40170,9	3319,2	2188,9	6731,9	37983,6	4166,3	832,8	9916,3	40721,9
Pardubický kraj	3788,2	4960,5	11895,0	39905,2	3557,5	5716,4	12491,0	37023,7	3408,2	2201,9	6096,7	36516,5
Plzeňský kraj	4301,7	2310,4	6907,0	42643,4	3942,8	2776,9	6880,4	38505,9	4387,9	1952,6	8039,3	49415,5
Středočeský kraj	10490,7	8056,0	19436,5	105089,4	9666,0	7960,9	18939,6	94923,8	1278,1	131,0	7608,6	12530,9
Ústecký kraj	7167,2	13697,7	25069,2	47826,9	6908,1	14990,3	24717,7	44874,3	1507,9	2442,7	4071,2	14236,3
Zlínský kraj	2751,4	2408,3	6049,8	36301,0	2544,4	2419,9	5694,3	33296,1	2937,6	1798,4	6109,3	34464,5

INDIKÁTOR SKO – stav kvality ovzduší

HODNOCENÍ INDIKÁTORU SKO

-2 = překročen limit u více jak 2 škodlivin

-1 = překročeny limity u 2 škodlivin

0 = překročen limit u 1 škodliviny (a nejde o O₃)

1 = nepřekročeny limity u žádné škodliviny s výjimkou O₃

2 = nepřekročeny žádné limity

Tedy pro hodnocení stavu kvality ovzduší v ORP v rámci 6. úplné aktualizace ÚAP byla vzata v úvahu nejaktuálnější dostupná data o imisní situaci v kraji, interpretována za pomoci GIS analýzy do území ORP. V rámci jednotlivých území ORP bylo hodnoceno, zda jsou překračovány roční průměry imisních limitů benzo(a)pyrenu BaP, arsenu As, kadmia Cd, oxidu dusičitého NO₂, benzenu, prachových částic PM₁₀, troposférického ozonu O₃ a oxidů dusíku.

Výsledné hodnocení vychází se „součtů“ počtu škodlivin, u kterých dochází na území ORP k překračování limitních hodnot pro roční průměr. V případě, že dochází k překračování je ORP hodnoceno „1“, v případě že k překračování nedochází je území ORP hodnoceno „0“. Na základě výsledného počtu je pak území ORP ohodnoceno na škále -2 až 2 podle pravidel uvedených v úvodu.

4.7.1 Přehled hodnocení indikátoru

	překročení ročních imisních limitů škodlivin								počet překročení	Indikátor SKO
	BaP	As	Cd	NO ₂	Benzen	PM10	O ₃ max 8hod. průměr	NO _x		
kraj	1	0	0	0	0	0	1	0	2	-1
Broumov	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Dobruška	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
Dvůr Králové nad Labem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
Hořice	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Hradec Králové	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
Jaroměř	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
Jičín	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
Kostelec nad Orlicí	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
Náchod	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

	překročení ročních imisních limitů škodlivin								počet překročení	Indikátor SKO
	BaP	As	Cd	NO ₂	Benzen	PM10	O ₃ max 8hod. průměr	NO _x		
Nová Paka	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
Nové Město nad Metují	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
Nový Bydžov	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Rychnov nad Kněžnou	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Trutnov	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1
Vrchlabí	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1

Odpadové hospodářství

Zdroj ČSÚ, POH KHK, systém ISOH

Produkce odpadů

Strategickým dokumentem Královéhradeckého kraje v oblasti odpadového hospodářství je *Plán odpadového hospodářství Královéhradeckého kraje (POH KHK)*, zpracovaný pro období 2016–2025. Dokument byl schválen Zastupitelstvem Královéhradeckého kraje usnesením č. ZK/26/1822/2016 ze dne 1. 2. 2016. Vyhodnocení plnění plánu odpadového hospodářství Královéhradeckého kraje za rok 2024 bylo zpracováno společností ISES, s.r.o. v roce 2025.

<https://www.khk.cz/system/files/2025-12/Vyhodnocen%C3%AD%20POH%20Kr%C3%A1lov%C3%A9hradeck%C3%A9ho%20kraje%202024.pdf>

POH byl zpracován na základě § 43 zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů. POH musí být v souladu se závaznou částí řešení Plánu odpadového hospodářství ČR, který byl vyhlášen Nařízením vlády č. 352/2014 Sb.

Údaje o celkové produkci odpadů jsou evidovány v Informačním systému odpadového hospodářství (ISOH), který je provozován MŽP. V tomto informačním systému je možné dohledat údaje o produkci odpadů dle jednotlivých kategorií a v členění na místa vzniku (ČR, kraje, ORP), případně dle způsobu nakládání s nimi apod. Systém ISOH rovněž vede registr zařízení, seznam dopravců odpadů, seznam výrobců elektrozařízení apod. Údaje z tohoto systému jsou dostupné v podrobné podobě orgánům státní správy a v agregované podobě veřejnosti. Údaje, které jsou uváděny v dalším textu, jsou získány právě z této evidence a v některých částech doplněny o z jednotlivých krajských ročenek vydávaných ČSÚ.

Mezikrajské porovnání produkce odpadů (2018–2024)

V období 2018–2024 se celková produkce odpadů v České republice pohybovala mezi cca 37,5 až 40,2 mil. tun ročně. Vývoj vykazuje mírné meziroční výkyvy, přičemž v roce 2024 opět dochází k nárůstu celkové produkce (40 242 tis. t). Údaje o nebezpečných odpadech za rok 2024 zatím nejsou k dispozici.

Královéhradecký kraj se z hlediska absolutního množství produkováného odpadu dlouhodobě pohybuje přibližně na 9.–11. místě mezi kraji. V roce 2024 činila celková produkce 1 671 tis. tun, což odpovídá dlouhodobému průměru kraje (rozmezí cca 1 600–1 800 tis. t ročně).

Nejvyšší absolutní produkci vykazují dlouhodobě Hlavní město Praha, Středočeský a Jihomoravský kraj, což odpovídá jejich populační velikosti i koncentraci ekonomických aktivit.

Z hlediska produkce nebezpečných odpadů se Královéhradecký kraj řadí mezi kraje s nižší hodnotou produkce. V letech 2018–2023 se objem nebezpečných odpadů pohyboval mezi 54–75 tis. t ročně, přičemž kraj patří dlouhodobě mezi méně zatížené regiony.

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

4.7.2 Porovnání krajské produkce odpadu (tis. t) na území ČR v letech 2018-2024

produkce odpadů (tis. t)	r. 2018		r. 2019		r. 2020		r. 2021		r. 2022		r. 2023		r. 2024	
	Celkem	z toho nebezpečné	Celkem	z toho nebezpečné	Celkem	z toho nebezpečné	Celkem	z toho nebezpečné	Celkem	z toho nebezpečné	Celkem	z toho nebezpečné	Celkem	z toho nebezpečné
ČR celkem	37785	1768	37473	1733	38629	1761	40210	1772	39176	1557	37950	1530	40242	-
Hlavní město Praha	5246	138	5037	131	4734	105	5296	263	5011	89	4590	126	5646	-
Středočeský	4917	271	5045	267	5037	271	5080	279	5324	211	5455	222	5308	-
Jihočeský	2132	89	1966	82	2447	148	2050	135	2044	66	1873	85	2118	-
Plzeňský	1964	67	2001	56	2228	56	2756	79	2256	66	2119	54	2129	-
Karlovarský	925	49	777	49	850	49	680	21	675	22	963	20	808	-
Ústecký	2929	124	2958	146	3179	142	3309	120	3201	108	2721	112	2876	-
Liberecký	1032	86	1167	95	1096	89	1180	86	1078	86	1142	92	1282	-
Královéhradecký	1677	62	1662	63	1776	54	1811	69	1673	75	1608	63	1671	-
Pardubický	1500	87	1700	131	1724	88	2005	83	2049	125	2255	106	2240	-
Vysočina	1668	71	1523	70	1732	93	1880	76	1579	78	1369	72	1923	-
Jihomoravský	5257	179	5039	177	4785	199	5016	165	5298	142	5778	135	5735	-
Olomoucký	2447	74	2187	58	2952	71	2617	94	2322	70	1852	90	1997	-
Zlínský	1461	90	1561	86	1589	91	1563	91	1569	82	1841	85	1837	-
Moravskoslezský	4629	380	4850	323	4499	304	4968	211	5097	338	4384	268	4672	-

Za rok 2024 nejsou v době zpracování údaje za kategorii nebezpečných odpadů ještě k dispozici

Produkce odpadu v přepočtu na obyvatele

Při přepočtu na 1 000 obyvatel (resp. na obyvatele) se situace jeví odlišně.

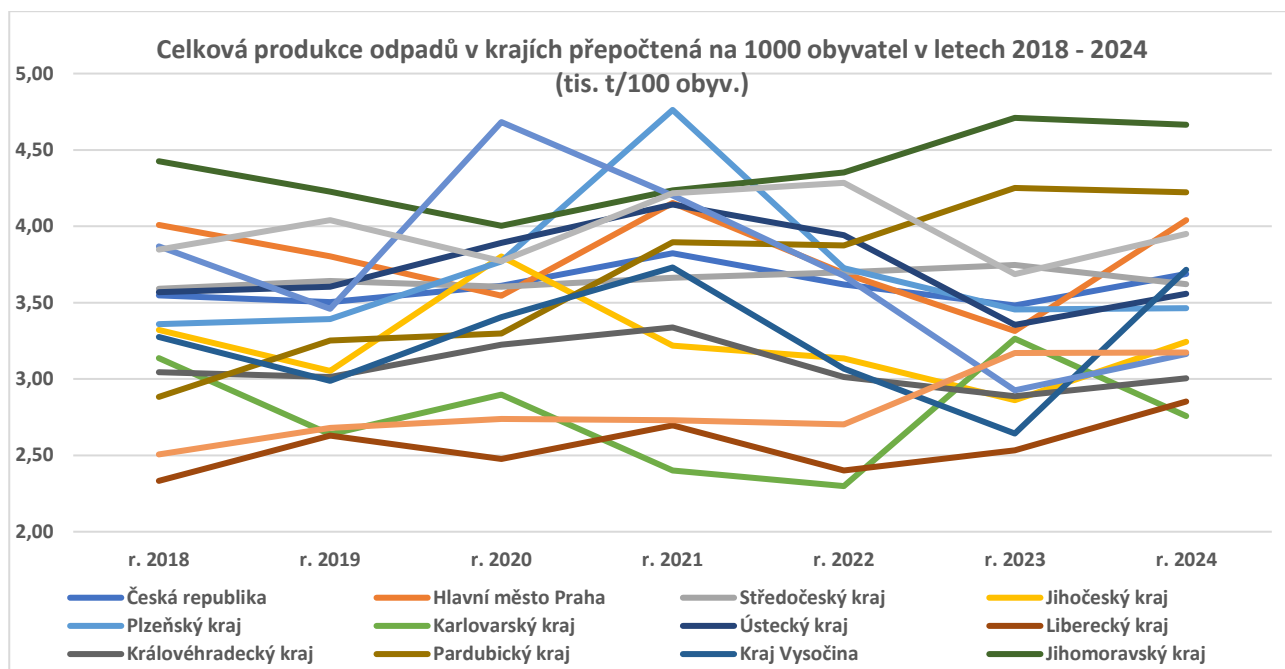
V roce 2024 dosáhla produkce odpadu v Královéhradeckém kraji hodnoty 3,00 t/1 000 obyv., což je pod republikovým průměrem (3,69 t/1 000 obyv.). Kraj se tak řadí mezi regiony s podprůměrnou produkcí odpadu na obyvatele.

Vývoj mezi roky 2013–2024 ukazuje, že produkce odpadu na obyvatele v kraji postupně rostla do roku 2021 (maximum 3,34 t/1 000 obyv.), následně došlo k mírnému poklesu a stabilizaci kolem hodnoty 3,0 t/1 000 obyv. Trend není lineárně rostoucí, ale vykazuje výkyvy v návaznosti na ekonomickou aktivitu a změny metodiky evidence. Na republikové úrovni je patrný obdobný vývoj – nárůst do roku 2021, následovaný mírným poklesem a opětovným zvýšením v roce 2024.

4.7.3 Porovnání krajské produkce odpadu (tis. t) přepočtená na 1000 obyvatel kraje v letech 2013 – 2024

produkce odpadů (tis. t / 1000 obyv.)	r. 2013	r. 2014	r. 2015	r. 2016	r. 2017	r. 2018	r. 2019	r. 2020	r. 2021	r. 2022	r. 2023	r. 2024
Česká republika	2,91	3,04	3,54	3,24	3,25	3,55	3,50	3,61	3,82	3,62	3,48	3,69
Hlavní město Praha	3,24	3,63	3,73	3,93	3,63	4,01	3,80	3,55	4,15	3,69	3,31	4,04
Středočeský kraj	3,13	3,08	3,48	3,42	3,26	3,59	3,64	3,60	3,66	3,70	3,75	3,62
Jihočeský kraj	3,90	2,91	3,08	2,99	2,91	3,32	3,05	3,80	3,22	3,13	2,86	3,24
Plzeňský kraj	3,68	3,17	5,98	4,38	4,37	3,36	3,39	3,77	4,76	3,73	3,46	3,46
Karlovarský kraj	1,93	2,28	2,91	2,32	2,73	3,14	2,64	2,90	2,40	2,30	3,26	2,76
Ústecký kraj	2,91	4,13	3,25	3,58	3,50	3,57	3,60	3,89	4,14	3,94	3,35	3,56
Liberecký kraj	1,94	2,09	3,17	2,22	2,17	2,33	2,63	2,48	2,70	2,40	2,53	2,85
Královéhradecký kraj	1,82	2,07	2,57	2,40	2,69	3,04	3,01	3,22	3,34	3,01	2,89	3,00
Pardubický kraj	2,12	2,75	3,30	2,66	2,82	2,88	3,25	3,30	3,90	3,87	4,25	4,22
Kraj Vysočina	1,93	2,36	2,60	2,72	2,98	3,28	2,99	3,40	3,73	3,07	2,64	3,71
Jihomoravský kraj	2,85	2,60	3,85	3,07	3,59	4,43	4,23	4,00	4,23	4,35	4,71	4,66
Olomoucký kraj	2,68	3,34	3,77	3,85	3,55	3,87	3,46	4,68	4,20	3,68	2,93	3,16
Zlínský kraj	2,15	2,57	2,73	2,63	2,28	2,51	2,68	2,74	2,73	2,70	3,17	3,17
Moravskoslezský kraj	3,86	3,51	3,88	3,22	3,37	3,85	4,04	3,77	4,22	4,28	3,69	3,95

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADSKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Produkce komunálního odpadu

Komunální odpady tvoří významnou složku celkové produkce odpadů.

V Královéhradeckém kraji se jejich produkce v letech 2018–2023 pohybovala mezi 210–222 tis. t ročně. Nejvyšší hodnota byla dosažena v roce 2021 (222 286 t), následně došlo k mírnému poklesu a stabilizaci.

V přepočtu na 1 obyvatele činila produkce komunálního odpadu v roce 2023 **385 kg/obyv.**, což je pod republikovým průměrem (409 kg/obyv.). Kraj se tak dlouhodobě pohybuje pod průměrem ČR.

Z mezikrajského srovnání vyplývá, že nejvyšší hodnoty na obyvatele dlouhodobě vykazují Středočeský, Jihočeský a Vysočina, zatímco mezi kraje s nižší produkcí na obyvatele patří Liberecký, Karlovarský a Královéhradecký kraj.

Produkce nebezpečné složky komunálního odpadu zůstává velmi nízká (řádově 0,6–0,8 kg/obyv.).

Celkově lze konstatovat, že Královéhradecký kraj vykazuje v oblasti komunálních odpadů relativně příznivou situaci a pohybuje se pod republikovým průměrem jak v absolutních hodnotách přepočtených na obyvatele, tak i z hlediska nebezpečné složky.

4.7.4 Mezikrajské porovnání produkce komunálního odpadu v letech 2018 - 2023

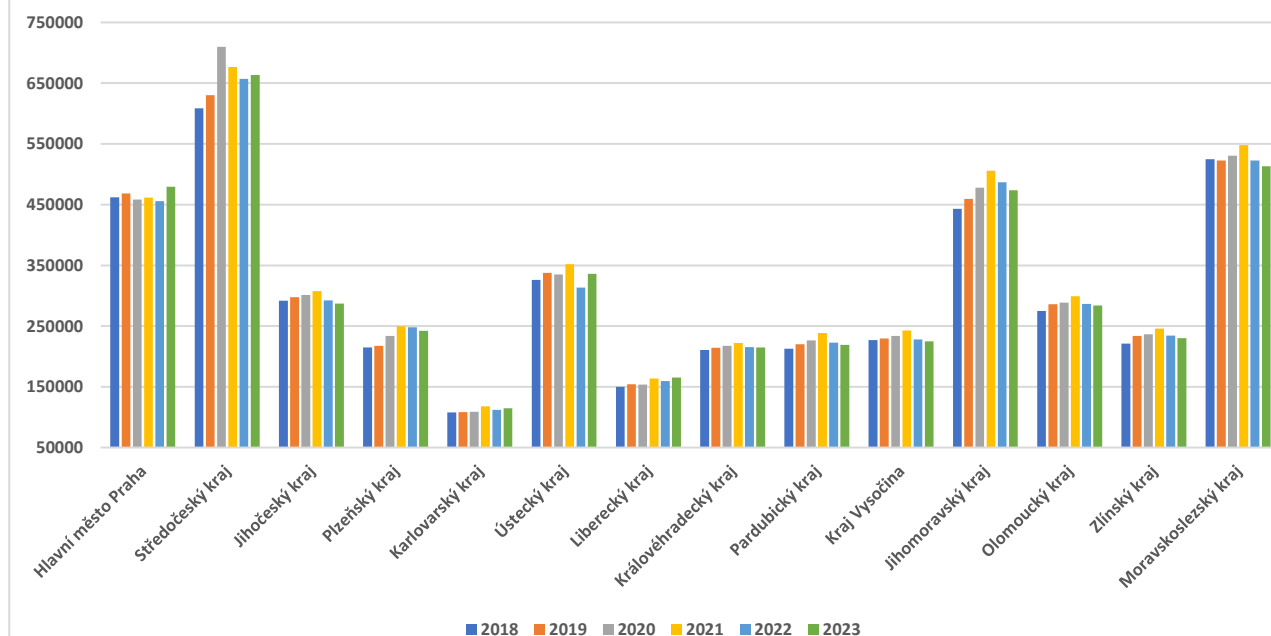
Produkce komunálních odpadů od obcí podle krajů (t)	2018		2019		2020		2021		2022		2023	
	celkem	z toho nebezpečné	celkem	z toho nebezpečné	celkem	z toho nebezpečné	celkem	z toho nebezpečné	celkem	z toho nebezpečné	celkem	z toho nebezpečné
Česká republika	4276490	8471	4379037	8904	4511590	9357	4631423	9016	4433637	8210	4447322	8487
Hlavní město Praha	462203	760	468599	751	458507	744	461569	685	455442	638	479359	335
Středočeský kraj	608739	1189	629999	1346	709656	1771	676332	1361	656862	1126	663523	1592
Jihočeský kraj	291999	858	297765	620	301523	632	307811	620	292288	631	287116	613
Plzeňský kraj	214996	556	217326	478	233565	483	249501	454	247999	394	241991	444
Karlovarský kraj	107570	109	108218	119	109135	120	118089	109	111995	83	114420	97
Ústecký kraj	325896	530	337563	594	334981	629	352050	595	313308	494	335898	575
Liberecký kraj	150215	244	154261	261	153942	295	163528	271	159275	238	165333	249
Královéhradecký kraj	210580	443	214080	445	217210	459	222286	456	215130	359	214561	402
Pardubický kraj	212735	450	220141	542	226260	573	238608	560	222701	395	218884	475
Kraj Vysočina	227078	430	229518	670	233673	510	242624	474	228020	411	225090	435
Jihomoravský kraj	443302	841	459248	935	477827	947	505615	971	486736	770	473881	835
Olomoucký kraj	274983	495	285918	528	288724	454	299415	539	286726	418	283723	440

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE

PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Zlínský kraj	221318	810	233551	622	236235	641	245840	561	234484	454	230270	485
Moravskoslezský kraj	524879	756	522850	993	530353	1099	548154	1359	522672	677	513273	1509

Produkce komunálního odpadu (t) v krajích v letech 2018-2023

4.7.5 Produkce komunálního odpadu v krajích přepočtená na 1 obyvatele

Produkce komunálních odpadů od obcí podle krajů (kg/1 obyv.)	2018		2019		2020		2021		2022		2023	
	celkem	z toho nebezpečné	celkem	z toho nebezpečné	celkem	z toho nebezpečné	celkem	z toho nebezpečné	celkem	z toho nebezpečné	celkem	z toho nebezpečné
Česká republika	402	0,8	410	0,8	422	0,9	441	0,9	412	0,8	409	0,8
Hlavní město Praha	355	0,6	356	0,6	345	0,6	364	0,5	340	0,5	349	0,2
Středočeský kraj	447	0,9	457	1,0	510	1,3	490	1,0	460	0,8	457	1,1
Jihočeský kraj	456	1,3	463	1,0	468	1,0	484	1,0	450	1,0	439	0,9
Plzeňský kraj	369	1,0	370	0,8	395	0,8	432	0,8	415	0,7	397	0,7
Karlovarský kraj	364	0,4	367	0,4	371	0,4	416	0,4	384	0,3	388	0,3
Ústecký kraj	397	0,6	411	0,7	409	0,8	440	0,7	387	0,6	413	0,7
Liberecký kraj	340	0,6	348	0,6	347	0,7	374	0,6	356	0,5	367	0,6
Královéhradecký kraj	382	0,8	388	0,8	394	0,8	409	0,8	389	0,6	385	0,7
Pardubický kraj	410	0,9	422	1,0	432	1,1	464	1,1	423	0,8	413	0,9
Kraj Vysočina	446	0,8	451	1,3	458	1,0	482	0,9	445	0,8	435	0,8
Jihomoravský kraj	374	0,7	386	0,8	400	0,8	428	0,8	402	0,6	387	0,7
Olomoucký kraj	435	0,8	452	0,8	457	0,7	480	0,9	455	0,7	448	0,7
Zlínský kraj	380	1,4	401	1,1	406	1,1	429	1,0	405	0,8	396	0,8
Moravskoslezský kraj	436	0,6	435	0,8	443	0,9	464	1,2	440	0,6	431	1,3

Zařízení na zpracování odpadů

Na území kraje probíhá průběžná modernizace infrastruktury pro nakládání s odpady – zejména budování a modernizace sběrných dvorů, třídících linek, kompostáren a bioplynových stanic.

Postupně narůstá počet zařízení pro úpravu stavebních a demoličních odpadů a zařízení pro sběr a zpracování autovraků. Rozvoj infrastruktury odpovídá požadavkům POH KHK a směřuje ke zvyšování míry třídění a materiálového využití odpadů.

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Ve spolupráci kraje a firem zabývajících se svozem a zpracováním odpadů probíhají projekty na zvýšení míry separace a využití odpadů (Čistá obec, čisté město, čistý kraj) a také vzniká řada projektů na řešení zařízení na využívání biologicky rozložitelných odpadů včetně kalů z komunálních ČOV (kompostování, bioplynové stanice).

Staré ekologické zátěže a kontaminovaná místa v Královéhradeckém kraji

Za starou ekologickou zátěž považujeme závažnou kontaminaci horninového prostředí, podzemních nebo povrchových vod, ke které došlo nevhodným nakládáním s nebezpečnými látkami v minulosti (zejména se jedná např. o ropné látky, pesticidy, PCB, chlorované a aromatické uhlovodíky, těžké kovy apod.). Zjištěnou kontaminaci můžeme považovat za starou ekologickou zátěž pouze v případě, že původce kontaminace neexistuje nebo není znám.

Problematika starých ekologických zátěží (resp. kontaminovaných a potenciálně kontaminovaných míst) v Královéhradeckém kraji je aktuálně vyhodnocována na základě výsledků projektu **Národní inventarizace kontaminovaných míst (NIKM2)**, který byl dokončen k 31. 12. 2021. Inventarizace proběhla na 100 % území České republiky (mimo vojenské újezdy, kde evidenci vede Ministerstvo obrany ČR) a představuje nejkomplexnější dostupný přehled lokalit se zátěží horninového prostředí, podzemních či povrchových vod. Inventarizovaná místa jsou klasifikována podle Metodického pokynu MŽP č. 1/2021 do tří základních kategorií:

- **A – kontaminované lokality**, kde je kontaminace prokázána a představuje existující environmentální problém (podkategorie A1–A3 dle naléhavosti řešení),
- **P – potenciálně kontaminované lokality**, u nichž je podezření na kontaminaci, avšak její rozsah a rizikovitost vyžaduje další průzkum nebo analýzu rizik (P1–P4),
- **N – nekontaminované lokality**, které nevyžadují žádný zásah (N0–N2).

Každá lokalita je zařazena do jedné konkrétní kategorie podle míry rizika pro lidské zdraví a životní prostředí a podle požadovaného dalšího postupu (monitoring, průzkum, sanace apod.).

Prostorová distribuce v rámci ORP

V rámci Královéhradeckého kraje je distribuce kontaminovaných míst územně diferencovaná. Nejvyšší koncentrace lokalit (vyjádřená počtem lokalit na 100 km²) je tradičně evidována ve správních obvodech ORP s vyšší mírou historické průmyslové nebo zemědělské činnosti a s koncentrací bývalých výrobních areálů. Jedná se zejména o ORP:

- Hradec Králové,
- Jičín,
- Náchod,
- Trutnov,
- Rychnov nad Kněžnou.

Tyto oblasti vykazují vyšší hustotu lokalit kategorie A i P, tedy míst s prokázanou nebo potenciální kontaminací. Typickými zdroji zátěží jsou bývalé průmyslové podniky, areály zemědělských družstev, skládky odpadů, čerpací stanice pohonných hmot, sklady chemických látek či území postižená těžbou.

Naopak v ORP s převážně rekreačním či lesním charakterem území (např. horské oblasti) je hustota lokalit obecně nižší, přičemž převládají lokality kategorie P nebo N.

Charakter a význam zátěží

Lokality kategorie A1–A3 představují potvrzené ekologické zátěže, které mohou znamenat riziko zejména pro:

- zdroje podzemních vod,
- kvalitu půdy a zemědělského využití,
- budoucí rozvoj brownfieldů,
- plánovanou změnu funkčního využití území.

V případě lokalit kategorie P1–P4 je klíčovým úkolem další průzkum a upřesnění rizikovitosti. Tyto lokality představují významný faktor nejistoty při územním plánování, zejména při konverzi bývalých průmyslových areálů na obytné nebo smíšené funkce.

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJ PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Celkový počet evidovaných lokalit v kraji je ovlivněn zejména zpřesněním evidence v rámci projektu NIKM2. Nárůst počtu evidovaných míst tak neznamená nutně zhoršení stavu životního prostředí, ale spíše vyšší míru poznání a systematizace dat.

Význam pro územní plánování

Z hlediska podkladů pro územně analytické podklady (ÚAP) představují kontaminovaná místa významný limit využití území. Jejich existence může podmiňovat:

- nutnost provedení průzkumu před změnou funkčního využití,
- omezení výstavby citlivých funkcí (bydlení, školská zařízení),
- zvýšené náklady na revitalizaci brownfieldů,
- potřebu koordinace se státní správou při sanaci.

Sanace lokalit probíhá zejména za podpory národních a evropských dotačních programů, přičemž prioritou jsou lokality ohrožující zdroje pitné vody nebo zdraví obyvatel.

Celkově lze konstatovat, že Královéhradecký kraj nevykazuje extrémní koncentraci kontaminovaných míst v celorepublikovém kontextu, avšak jejich prostorová koncentrace v některých ORP představuje významný lokální faktor ovlivňující další rozvoj území. Klíčovým úkolem zůstává systematická aktualizace evidence, prioritizace rizikových lokalit a podpora sanací v návaznosti na plánovaný rozvoj sídel a revitalizaci brownfieldů.

4.8 ZEMĚDĚLSKÝ PŮDNÍ FOND A POZEMKY URČENÉ K PLNĚNÍ FUNKCÍ LESA

Zemědělský půdní fond (ZPF)

Královéhradecký kraj patří z hlediska **absolutní výměry zemědělské půdy** mezi středně rozsáhlé regiony ČR; dle tab. 4.10.1 zaujímá **7. místo** (větší rozsah zemědělské půdy vykazují zejména Středočeský, Jihočeský, Jihomoravský, Vysočina, Plzeňský a Olomoucký kraj). V roce 2023 činí v Královéhradeckém kraji **výměra zemědělské půdy 275 998,8 ha** a **výměra orné půdy 182 839,3 ha** (tab. 4.10.1). **Podíl orné půdy na zemědělské půdě** je v kraji **66,25 %**, což je mírně pod celorepublikovou hodnotou (69,12 %), avšak **podíl zemědělské půdy i orné půdy na rozloze kraje je vyšší než průměr ČR** (ZP 57,99 % a OP 38,42 % oproti ČR: ZP 53,21 % a OP 36,78 %; tab. 4.10.1). To potvrzuje výrazný význam zemědělské funkce v nížinných a pahorkatinných částech kraje. Kompletní údaje uvádíme v následující tabulce:

4.8.1 Plochy zemědělské a orné půdy v ČR jako celku a v krajích v roce 2023

Název	Celková výměra (ha)	r. 2023		r. 2023				
		Orná půda (ha)	Zemědělská půda (ha)	pořadí dle rozsahu ZP (abs.)	pořadí dle rozsahu OP (abs.)	podíl OP ze ZP (%)	podíl OP z celkové rozlohy (%)	podíl ZP z celkové rozlohy (%)
Česká republika	7 887 003,7	2 900 704,9	4 196 623,8			69,12	36,78	53,21
Hlavní město Praha	49 620,7	13 585,0	19 409,7	14	14	69,99	27,38	39,12
Středočeský kraj	1 092 844,5	535 687,9	656 884,3	1	1	81,55	49,02	60,11
Jihočeský kraj	1 005 798,2	298 640,4	488 786,1	2	2	61,10	29,69	48,60
Plzeňský kraj	764 894,4	248 137,7	376 539,7	5	3	65,90	32,44	49,23
Karlovarský kraj	331 036,7	51 446,7	124 790,2	13	12	41,23	15,54	37,70
Ústecký kraj	533 866,5	178 466,3	274 427,1	8	7	65,03	33,43	51,40
Liberecký kraj	316 340,9	61 103,0	139 242,8	12	13	43,88	19,32	44,02
Královéhradecký kraj	475 908,1	182 839,3	275 998,8	7	9	66,25	38,42	57,99
Pardubický kraj	451 919,6	191 620,2	269 498,4	10	10	71,10	42,40	59,63
Kraj Vysočina	679 457,7	312 402,7	407 021,5	4	5	76,75	45,98	59,90
Jihomoravský kraj	718 804,7	344 915,3	420 949,0	3	4	81,94	47,98	58,56
Olomoucký kraj	527 153,6	202 395,2	276 187,4	6	8	73,28	38,39	52,39
Zlínský kraj	396 304,5	114 961,4	191 974,7	11	11	59,88	29,01	48,44
Moravskoslezský kraj	543 053,7	164 503,6	272 466,6	9	6	60,38	30,29	50,17

Zdroj dat: ČSÚ

Z hlediska prostorové diferenciací v rámci kraje (tab. 4.10.2 a 4.10.3) se jako území s převažující zemědělskou výrobou jeví zejména **ORP Hradec Králové** a **ORP Jičín**, a to jak podle absolutní výměry, tak podle relativních podílů orné půdy. Naproti tomu v územích s méně příznivými podmínkami pro intenzivní zemědělství (zejména **Trutnovsko** a části **Náchodsko** a **Rychnovska**) se projevuje vyšší význam **mimoprodukčních funkcí zemědělství** (půdoochranná, protierozní, vodochranná, přírodoochranná a krajinná funkce) a potenciál pro extenzivnější formy hospodaření, agroturistiku a šetrné formy cestovního ruchu.

4.8.2 Zemědělská a nezemědělská půda v ORP kraje dle údajů ČSÚ 2023

	výměra (ha)	zemědělská půda - ZP (ha)					
		Orná půda	Chmelnice	Vinice	Zahrady	Sady	Trvalý travní porost
kraj	475 899,1	188 248	0	2	13 350	3 922	80 096
Broumov	25 944,3	8 936	0	0	354	20	5 516
Dobruška	27 908,7	11 390	0	0	668	28	5 138
Dvůr Králové nad Labem	25 783,2	8 955	0	0	1 126	192	4 027
Hořice	19 284,7	10 290	0	0	560	507	1 901
Hradec Králové	67 742,1	38 494	0	0	2 230	699	4 851
Jaroměř	13 858,1	7 968	0	0	490	179	1 973
Jičín	59 678,8	32 572	0	0	1 515	1 057	6 162
Kostelec nad Orlicí	22 352,3	5 979	0	1	608	117	3 193

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

	výměra (ha)	zemědělská půda - ZP (ha)					
		Orná půda	Chmelnice	Vinice	Zahrady	Sady	Trvalý travní porost
Náchod	35 568,0	10 286	0	0	1 480	675	7 753
Nová Paka	9 719,9	2 607	0	0	365	88	2 492
Nové Město nad Metují	9 808,7	10 294	0	0	460	18	5 383
Nový Bydžov	21 422,7	13 185	0	1	528	74	2 112
Rychnov nad Kněžnou	47 941,2	12 452	0	0	1 152	234	11 017
Trutnov	59 542,8	10 536	0	0	1 323	14	12 583
Vrchlabí	29 343,6	4 304	0	0	492	21	5 995

	nezemědělská půda - NZP (ha)				ZP celkem	NZP celkem
	Lesy	Vodní plochy	Zastavěné plochy	Ostatní plochy		
kraj	157 792	7 640	9 325	35 016	285 618	209 773
Broumov	9 073	224	296	1 518	14 826	11 112
Dobruška	8 154	372	525	1 639	17 224	10 690
Dvůr Králové nad Labem	8 873	359	436	1 817	14 299	11 484
Hořice	4 033	261	419	1 317	13 259	6 030
Hradec Králové	11 461	1 590	1 921	6 497	46 274	21 470
Jaroměř	1 497	275	364	1 114	10 610	3 250
Jičín	12 218	1 084	1 206	3 862	41 306	18 369
Kostelec nad Orlicí	10 039	470	440	1 506	9 897	12 456
Náchod	11 001	912	869	2 596	20 193	15 378
Nová Paka	3 071	70	203	826	5 552	4 170
Nové Město nad Metují	10 716	331	320	1 764	16 155	13 130
Nový Bydžov	3 429	354	457	1 283	15 901	5 523
Rychnov nad Kněžnou	19 140	501	714	2 732	24 855	23 088
Trutnov	29 299	498	773	4 518	24 456	35 088
Vrchlabí	15 787	340	381	2 028	10 811	18 535

Vývoj ploch ZPF v posledních letech je dle tab. 4.10.3 charakterizován **mírnými změnami**. V souhrnu kraje je patrný **pokles výměry zemědělské půdy a orné půdy v letech 2020–2022 a následný nárůst v roce 2023** (ZP 285 618 ha; OP 188 248 ha; tab. 4.10.3). Tento „skok“ v roce 2023 je vhodné v textu interpretovat opatrně – může odrážet **metodické/aktualizační změny evidence**, nikoli čistě reálný trend v terénu. Za dlouhodobě významnější trend lze považovat **relativní ústup orné půdy a posilování trvalých travních porostů** v marginálních oblastech (Trutnov, Rychnov nad Kněžnou, Náchod), což souvisí s extenzifikací hospodaření. Tento vývoj se promítá i do hodnocení **koeficientu ekologické stability** území (vazba na kap. 4.5 Příroda a krajina), neboť nárůst TTP zpravidla zvyšuje ekologickou stabilitu a retenční funkce krajiny.

4.8.3 Vývoj ploch zemědělské a orné půdy v ORP kraje v letech 2020 - 2023

rozloha zemědělské (ZP) a orné (OP) půdy v Královéhradeckém kraji (ha)	r. 2020		r. 2021		r. 2022		r. 2023		r. 2023		
	ZP	OP	ZP	OP	ZP	OP	ZP	OP	podíl rozlohy ZP k rozloze ORP (%)	podíl rozlohy OP k rozloze ORP (%)	podíl rozlohy OP ze ZP (%)
kraj	276 306	185 782	276 222	184 457	276 043	183 544	285 618	188 248	60,02	39,56	65,91
Broumov	14 826	8 937	14 826	8 937	14 827	8 936	14 826	8 936	57,15	34,44	60,27
Dobruška	17 273	11 653	17 231	11 422	17 219	11 384	17 224	11 390	61,71	40,81	66,13
Dvůr Králové nad Labem	14 334	9 177	14 332	9 080	14 314	8 995	14 299	8 955	55,46	34,73	62,63
Hořice	13 278	10 305	13 268	10 287	13 268	10 310	13 259	10 290	68,75	53,36	77,61
Hradec Králové	46 329	38 752	46 325	38 700	46 311	38 593	46 274	38 494	68,31	56,82	83,19
Jaroměř	10 635	8 011	10 634	8 010	10 611	7 976	10 610	7 968	76,56	57,50	75,10
Jičín	41 333	32 662	41 320	32 622	41 316	32 594	41 306	32 572	69,21	54,58	78,86
Kostelec nad Orlicí	9 920	6 238	9 910	6 023	9 908	5 986	9 897	5 979	44,28	26,75	60,42

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

rozloha zemědělské (ZP) a orné (OP) půdy v Královéhradeckém kraji (ha)	r. 2020		r. 2021		r. 2022		r. 2023		r. 2023		
	ZP	OP	ZP	OP	ZP	OP	ZP	OP	podíl rozlohy ZP k rozloze ORP (%)	podíl rozlohy OP k rozloze ORP (%)	podíl rozlohy OP ze ZP (%)
Náchod	20 207	10 555	20 205	10 369	20 202	10 312	20 193	10 286	56,77	28,92	50,94
Nová Paka	5 552	2 627	5 553	2 623	5 552	2 609	5 552	2 607	57,12	26,82	46,95
Nové Město nad Metují	6 509	4 898	6 508	4 893	6 508	4 892	16 15	1 294	16,47	13,30	63,72
Nový Bydžov	15 949	13 346	15 948	13 246	15 899	13 200	15 901	13 185	74,23	61,55	82,92
Rychnov nad Kněžnou	24 924	12 679	24 894	12 574	24 883	12 561	24 855	12 452	51,84	25,97	50,10
Trutnov	24 464	11 244	24 476	10 992	24 453	10 672	24 456	10 536	41,07	17,70	43,08
Vrchlabí	10 772	4 697	10 792	4 679	10 772	4 523	10 811	4 304	36,84	14,67	39,81

Zdroj dat: ČSÚ

Struktura zemědělské výroby v kraji odpovídá převažující produkční orientaci nížinných a pahorkatinných oblastí: v rostlinné výrobě dominuje pěstování **obilovin, olejnin a píce**, významná je i produkce **brambor**; v živočišné výrobě jde zejména o **chov skotu a prasat**.

Ochrana zemědělského půdního fondu

Plošná ochrana půdy je dána zákonem č. 334/1992 Sb., o ochraně ZPF, včetně prováděcích vyhlášek. Záběr půd, zejména pro stavební a infrastrukturní účely, představuje zpravidla **nevratný proces** s dopady na produkční i mimoprodukční funkce půdy. Pro ÚPD z toho plyne potřeba preferovat řešení minimalizující záběr ZPF, zejména na kvalitních půdách, a důsledně zohledňovat organizaci půdního fondu, hydrologické poměry a obslužnost zemědělských pozemků.

Významným faktem je vysoký podíl kvalitních půd: dle tab. 4.10.4 je v kraji do **I. třídy ochrany** zařazeno **26,86 % ZP** a do **II. třídy ochrany** dalších **26,31 % ZP**, tedy dohromady **přibližně 53 % zemědělské půdy** (147 003 ha). Z hlediska udržitelnosti je problematické, že významná část těchto půd se nachází **v zázemí sídel**, kde je nejvyšší tlak na rozvoj zástavby a vyjímání ze ZPF.

4.8.4 I. a II. třída ochrany ZPF vycházející z údajů BPEJ

	rozloha (ha)	plocha zemědělské půdy (ha)	I. třída ochrany (ha)	II. třída ochrany (ha)	podíl I. třídy ochrany z rozlohy kraje (%)	podíl II. třídy ochrany z rozlohy kraje (%)	podíl I. třídy ochrany z rozlohy ZP ORP (%)	podíl II. třídy ochrany z rozlohy ZP (%)
kraj	475 899,1	276 489,0	74 253,9	72 749,4	15,60	15,29	26,86	26,31
Broumov	25 944,3	14 841,0	5 192,6	3 764,6	1,09	0,79	34,99	25,37
Dobruška	27 908,7	17 269,0	2 162,9	4 179,4	0,45	0,88	12,52	24,20
Dvůr Králové nad Labem	25 783,2	14 344,0	4 648,7	3 982,3	0,98	0,84	32,41	27,76
Hořice	19 284,7	13 281,0	3 702,0	4 406,3	0,78	0,93	27,87	33,18
Hradec Králové	67 742,1	46 352,0	13 787,0	13 568,7	2,90	2,85	29,74	29,27
Jaroměř	13 858,1	10 638,0	3 975,6	2 556,9	0,84	0,54	37,37	24,04
Jičín	59 678,8	41 348,0	16 791,0	10 824,4	3,53	2,27	40,61	26,18
Kostelec nad Orlicí	22 352,3	9 934,0	1 726,9	3 010,6	0,36	0,63	17,38	30,31
Náchod	35 568,0	20 221,0	2 736,4	5 606,3	0,57	1,18	13,53	27,73
Nová Paka	9 719,9	5 569,0	1 975,3	550,7	0,42	0,12	35,47	9,89
Nové Město nad Metují	9 808,7	6 508,0	1 708,3	1 635,2	0,36	0,34	26,25	25,13
Nový Bydžov	21 422,7	16 007,0	4 448,8	5 513,2	0,93	1,16	27,79	34,44
Rychnov nad Kněžnou	47 941,2	24 950,0	2 160,7	6 553,3	0,45	1,38	8,66	26,27
Trutnov	59 542,8	24 448,0	6 066,2	4 437,7	1,27	0,93	24,81	18,15
Vrchlabí	29 343,6	10 779,0	2 731,1	2 171,1	0,57	0,46	25,34	20,14

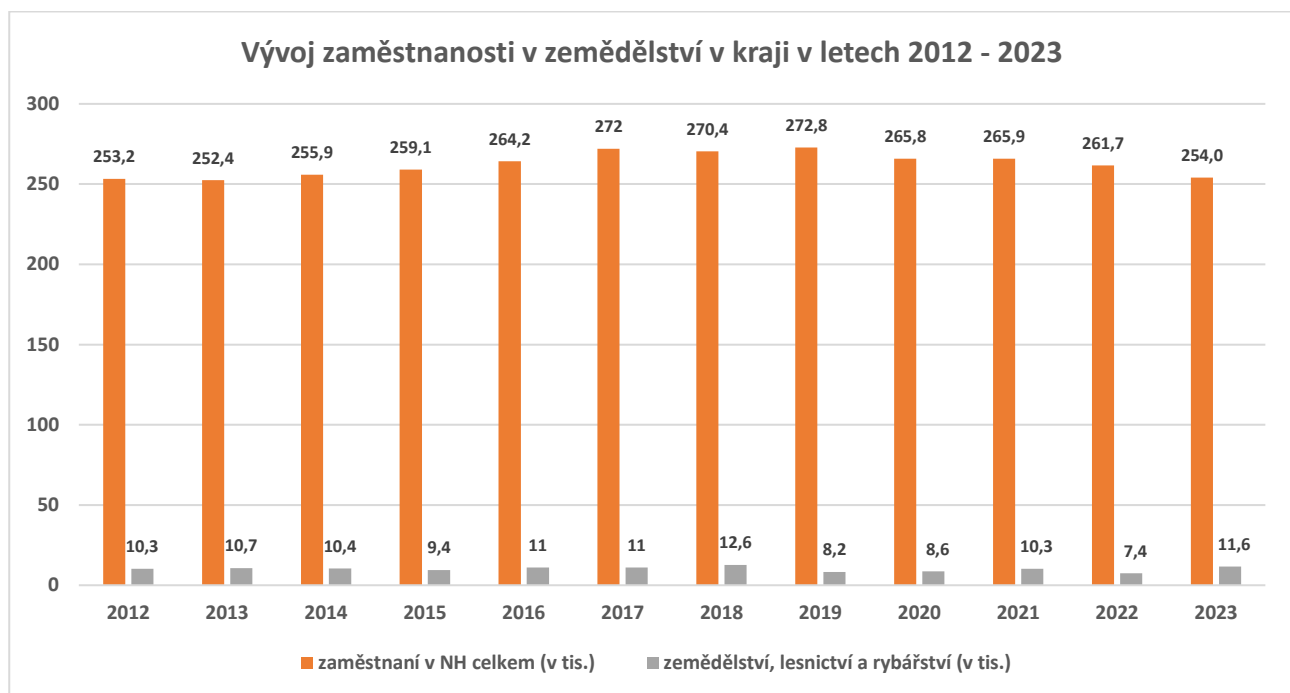
Zdroj dat: VÚMOP, ČSÚ (k r. 2023)

Zemědělství, lesnictví a rybářství, které je tradičním odvětvím hospodářství Královéhradeckého kraje, se významně podílí na údržbě a tvorbě krajiny. Má zásadní vliv na zachování venkovského prostoru a jeho ekonomický rozvoj. Zemědělství zaměstnávalo ke konci roku 2023 4,55 % z celkového počtu zaměstnaných osob v Královéhradeckém kraji, což je od roku 2018 nejvyšší hodnota. Vývoj zaměstnanosti v zemědělství uvádíme pro přehled v následující tabulce a grafu.

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

4.8.5 Vývoj zaměstnanosti v zemědělství (2012 – 2023) dle údajů ČSÚ (VŠPS)

rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
zaměstnaní v NH celkem (v tis.)	253,2	252,4	255,9	259,1	264,2	272	270,4	272,8	265,8	265,9	261,7	254,0
zemědělství, lesnictví a rybářství (v tis.)	10,3	10,7	10,4	9,4	11	11	12,6	8,2	8,6	10,3	7,4	11,6
podíl zaměstnaných v zemědělství, lesnictví a rybářství z celkového počtu zaměstnaných (v %)	4,07%	4,24%	4,06%	3,63%	4,16%	4,04%	4,66%	3,01%	3,24%	3,89%	2,82%	4,55%

Pozemky určené k plnění funkcí lesa (PUPFL)

Přírodní lesní oblasti (PLO)

Základní přírodní rámce lesního prostředí jsou v kraji vyjádřeny systémem **přírodních lesních oblastí (PLO)**, které představují území s příbuznými přírodními podmínkami (geomorfologie, klima, vegetační poměry, zastoupení vřetých dřevin). Rozložení PLO v rámci kraje (tab. 4.10.6) potvrzuje výrazný vliv severních horských a podhorských jednotek (Krkonoše, Orlické hory, Sudetské mezihoří) a současně přítomnost nížinných rámců (Polabí), což se promítá do variability lesnatosti i funkcí lesa.

4.8.6 Tabulka: Přírodní lesní oblasti v Královéhradeckém kraji

název PLO	celková výměra PLO (m ²)	výměra PLO v ORP (m ²)	zastoupení PLO v ORP (%)	podíl zastoupení PLO v ORP z celkové výměry PLO (%)	Kód ORP
Českomoravské mezihoří	2 834 220 158,30	1 233 698,29	0,55	0,04	5208
		900 678,42	0,19	0,03	5213
Krkonoše	407 549 860,16	155 558 588,34	26,13	38,17	5214
		134 187 291,23	45,72	32,93	5215
Orlické hory	385 935 900,03	58 579 954,54	20,98	15,18	5202
		166 706 743,30	34,77	43,20	5213
Podkrkonoší	1 846 865 819,14	257 817 994,63	100,00	13,96	5203
		99 178 806,79	51,41	5,37	5204
		30 426 725,95	4,49	1,65	5205
		65 813 042,14	47,48	3,56	5206
		124 538 679,25	20,87	6,74	5207

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE
PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

název PLO	celková výměra PLO (m ²)	výměra PLO v ORP (m ²)	zastoupení PLO v ORP (%)	podíl zastoupení PLO v ORP z celkové výměry PLO (%)	Kód ORP
		142 431 430,51	40,04	7,71	5209
		97 115 447,55	100,00	5,26	5210
		2 373 581,01	2,42	0,13	5211
		262 390 979,43	44,07	14,21	5214
		159 199 692,25	54,24	8,62	5215
Polabí	7 131 444 765,84	64 831 503,79	23,22	0,91	5202
		93 651 339,13	48,55	1,31	5204
		646 782 082,59	95,48	9,07	5205
		72 767 170,78	52,50	1,02	5206
		334 491 234,20	56,05	4,69	5207
		161 354 547,31	72,19	2,26	5208
		11 164 175,93	3,14	0,16	5209
		22 569 462,25	23,01	0,32	5211
		214 218 839,32	100,00	3,00	5212
Předhoří Orlických hor	902 501 231,78	155 738 534,03	55,78	17,26	5202
		1 333,06	0,00	0,00	5206
		60 880 032,52	27,24	6,75	5208
		58 520 365,44	16,45	6,48	5209
		73 136 472,40	74,55	8,10	5211
Severočeská pískovcová plošina a Český ráj	2 187 603 152,68	311 692 689,29	65,02	34,54	5213
		137 508 024,53	23,04	6,29	5207
Sudetské mezihoří	580 327 547,82	259 240 713,87	99,96	44,67	5201
		143 459 070,11	40,33	24,72	5209
		177 410 488,05	29,80	30,57	5214

zdroj:

ÚHUL,

12/2023

Dřevinná skladba lesních porostů

Struktura a skladba lesních porostů v České republice a v Královéhradeckém kraji představuje klíčový environmentální parametr. Lesy v České republice pokrývají přibližně 37 % území státu⁶. Druhovú skladbu je dlouhodobě ovlivněna historickým vývojem lesního hospodářství, zejména intenzivní podporou produkčních jehličnatých dřevin v 19. a 20. století. Podle výsledků programu Národní lesnický institut (NLI), který realizuje Národní inventarizace lesů (NIL), tvoří jehličnaté dřeviny přibližně 70 % celkové zásoby dřeva. Dominantním druhem je smrk ztepilý (*Picea abies*), jehož podíl přesahuje polovinu celkové zásoby (cca 50 %). Významné zastoupení má také borovice lesní (*Pinus sylvestris*). Listnaté dřeviny představují přibližně 30 % zásoby, přičemž nejvýznamnějšími druhy jsou buk lesní (*Fagus sylvatica*) a duby (*Quercus* spp.).

Současná druhová skladba se výrazně liší od přirozené potenciální vegetace. Historicky by na většině území České republiky převažovaly listnaté nebo smíšené lesy s dominantním bukem, dubem a jedlí. V důsledku hospodářských zásahů došlo k výraznému rozšíření smrku i na stanovištích, která nejsou pro tento druh ekologicky optimální. Tato skutečnost se negativně projevila zejména během kůrovcové kalamity po roce 2015, kdy došlo k rozsáhlým disturbancím smrkových monokultur. Aktuální lesnická politika proto směřuje k postupné transformaci porostů směrem k druhově a věkově pestřejším, ekologicky stabilnějším smíšeným lesům, které lépe odpovídají stanovištním podmínkám a předpokládaným dopadům klimatické změny.

Z hlediska prostorové diferenciaci je skladba lesů výrazně podmíněna nadmořskou výškou, klimatickými poměry a historickým způsobem hospodaření. Tento trend se zřetelně projevuje i v rámci Královéhradeckého kraje. Lesnatost kraje je prostorově nerovnoměrná – výrazně vyšší v severní horské části a nižší v jižní a centrální části kraje s intenzivní zemědělskou výrobou. V rámci kraje lze rozlišit tři základní typy oblastí:

1. Horské a podhorské oblasti (Krkonoše, Orlické hory, Broumovsko) – zde převládají jehličnaté porosty, historicky zejména smrk. V chráněných územích, zejména v rámci Krkonošský národní park (KRNP), probíhá postupná obnova přirozené druhové skladby s vyšším zastoupením buku, jedle a dalších stanovištně původních dřevin. V těchto oblastech je patrný vliv imisní zátěže v minulosti i následných kalamitních těžeb.
2. Střední polohy a pahorkatiny – zde se častěji vyskytují smíšené porosty s kombinací jehličnatých a listnatých dřevin. Postupně se zvyšuje podíl buku a dalších listnáčů, a to jak přirozenou obnovou, tak cílenou výsadbou v rámci adaptačních opatření.
3. Nížinné oblasti (zejména okolí Hradce Králové a dolní Polabí) – zde je lesnatost nižší a lesní porosty jsou více fragmentované. Druhově převažují listnaté dřeviny odpovídající stanovištním podmínkám (dub, habr, jasan), avšak i zde se vyskytují hospodářské jehličnaté porosty.

Z hlediska environmentálního pilíře udržitelného rozvoje je druhová skladba lesů významným indikátorem ekologické stability území. Monokulturní porosty s vysokým zastoupením smrku vykazují vyšší zranitelnost vůči suchu, větrným kalamitám a biotickým škůdcům. Naopak druhově pestré a věkově diferencované lesy zvyšují retenční schopnost krajiny, stabilitu půdního prostředí, biodiverzitu i adaptační kapacitu území na klimatickou změnu.

Shrnuto, skladba lesních porostů v České republice, a tedy i v Královéhradeckém kraji, prochází transformačním obdobím. Přetrvává vysoký podíl jehličnatých porostů, zejména smrku, avšak dlouhodobý trend směřuje k vyšší diverzifikaci druhové skladby. Tento proces má zásadní význam pro ekologickou stabilitu krajiny, vodní režim i dlouhodobou udržitelnost hospodaření v lesích a představuje důležitý analytický podklad pro hodnocení environmentálního pilíře udržitelného rozvoje území.

Lesnatost a prostorové rozdíly

Informace o lesnatosti jsou k dispozici z pravidelně každoročně publikovaných dat o stavu lesů z lesních hospodářských plánů, vydávaných Ústavem pro hospodářskou úpravu lesů. Z těchto dat vyplývá, že Česká republika patří k zemím s vysokou lesnatostí. Na úrovni krajského srovnání činí dle tab. 4.10.7 podíl ploch lesů v Královéhradeckém kraji **31,26 %** (148 747 ha), což je pod průměrem ČR (**34,00 %**). V rámci kraje jsou

⁶ **Lesnatost** – relativní ukazatel vyjadřující podíl plochy lesa na celkové rozloze hodnoceného území (v %). Hodnota se může lišit podle toho, zda je vztažena k celé administrativní ploše včetně vodních ploch, nebo pouze k pevninské části.

Plocha lesa – absolutní výměra pozemků určených k plnění funkcí lesa (PUPFL) nebo skutečně zalesněné plochy, uváděná v hektarech či km²; nezávisí na velikosti hodnoceného území a sama o sobě nevyjadřuje podíl lesa na jeho rozloze.

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

výrazné rozdíly mezi ORP (tab. 4.10.8): nejnižší lesnatost vykazují ORP s převahou intenzivně využívané zemědělské krajiny (**Jaroměř 10,80 %, Hradec Králové 16,92 %, Nový Bydžov 16,01 %, Nové Město nad Metují 17,49 %**), naopak nejvyšší lesnatost vykazují horské a vrchovinné oblasti (**Vrchlabí 53,80 %, Trutnov 49,21 %, Rychnov nad Kněžnou 39,92 %, Kostelec nad Orlicí 44,91 %**).

Tomu odpovídá i hodnocení indikátoru **LES** (tab. 4.10.9): kraj jako celek spadá do střední kategorie (0), přičemž nejnižší hodnocení (-1) je soustředěno do nížinných ORP s vysokým podílem ZPF, a nejvyšší hodnocení (1) do horských a podhorských ORP.

4.8.7 Plochy lesů v krajích ČR 2023

název	Celková výměra (ha)	plocha lesů (ha)	podíl ploch lesů na celkové rozloze územního celku (%)	pořadí krajů dle lesnatosti
Česká republika	7 887 003,7	2 681 764	34,00	
Hlavní město Praha	49 620,7	5 284	10,65	14
Středočeský kraj	1 092 844,5	300 317	27,48	13
Jihočeský kraj	1 005 798,2	381 294	37,91	5
Plzeňský kraj	764 894,4	309 303	40,44	3
Karlovarský kraj	331 036,7	145 271	43,88	2
Ústecký kraj	533 866,5	164 750	30,86	9
Liberecký kraj	316 340,9	141 574	44,75	1
Královéhradecký kraj	475 908,1	148 747	31,26	8
Pardubický kraj	451 919,6	135 021	29,88	11
Kraj Vysočina	679 457,7	207 931	30,60	10
Jihomoravský kraj	718 804,7	201 880	28,09	12
Olomoucký kraj	527 153,6	186 618	35,40	7
Zlínský kraj	396 304,5	158 996	40,12	4
Moravskoslezský kraj	543 053,7	194 777	35,87	6

Podíl lesní půdy v Královéhradeckém kraji činí 31,26 %, což je méně, než je průměr za Českou republiku (34,0 %). Lesnatost jednotlivých ORP je velmi rozdílná, jak dokládá následující tabulka.

4.8.8 Lesnatost v ORP kraje dle údajů ÚHÚL za rok 2023

	rozloha (ha)	plocha lesů (ha)	podíl ploch lesů na celkové rozloze územního celku (%)	pořadí ORP dle lesnatosti	podíl ploch lesů na celkové rozloze kraje (%)
kraj	475 899,1	148 792,0	31,27		31,27
Broumov	25 944,3	9 072,9	34,97	5	1,91
Dobruška	27 908,7	8 154,3	29,22	9	1,71
Dvůr Králové nad Labem	25 783,2	8 872,7	34,41	6	1,86
Hořice	19 284,7	4 033,1	20,91	10	0,85
Hradec Králové	67 742,1	11 461,2	16,92	13	2,41
Jaroměř	13 858,1	1 496,9	10,80	15	0,31
Jičín	59 678,8	12 217,7	20,47	11	2,57
Kostelec nad Orlicí	22 352,3	10 039,1	44,91	3	2,11
Náchod	35 568,0	11 001,3	30,93	8	2,31
Nová Paka	9 719,9	3 071,3	31,60	7	0,65
Nové Město nad Metují	9 808,7	1 715,7	17,49	12	0,36
Nový Bydžov	21 422,7	3 429,2	16,01	14	0,72
Rychnov nad Kněžnou	47 941,2	19 140,5	39,92	4	4,02
Trutnov	59 542,8	29 299,1	49,21	2	6,16
Vrchlabí	29 343,6	15 787,0	53,80	1	3,32

Nejmenší lesnatost je v oblastech intenzivně využívaných kvalitních zemědělských půd (lesnatost ORP Jaroměř 10,80 %, Nový Bydžov 16,01 %, Hradec Králové 16,92 % a Nové Město nad Metují 17,49 %), největší

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

je naopak v oblasti hor a vrchovin (lesnatost ORP Vrchlabí 53,8 %, Trutnov 49,21 % a Kostelec nad Orlicí 44,91 %).

INDIKÁTOR Lesnatost (LES)

Lesnatost vyjadřuje, jaký je podíl ploch lesů na celkové výměře ORP. Hodnocení bylo provedeno na vypočtených hodnotách lesnatosti zaokrouhlených na celé číslo.

HODNOCENÍ INDIKÁTORU LES:

1 = podíl lesnatosti je větší než 33 %

0 = podíl lesnatosti je v rozmezí 21 - 33 %

-1 = podíl lesnatosti je menší než 20 %

4.8.9 Přehled hodnocení indikátoru

	podíl ploch lesů na celkové rozloze územního celku (%)	INDIKÁTOR LES
kraj	31	0
Broumov	35	1
Dobruška	29	0
Dvůr Králové nad Labem	34	1
Hořice	21	0
Hradec Králové	17	-1
Jaroměř	11	-1
Jičín	20	-1
Kostelec nad Orlicí	45	1
Náchod	31	0
Nová Paka	32	0
Nové Město nad Metují	17	-1
Nový Bydžov	16	-1
Rychnov nad Kněžnou	40	1
Trutnov	49	1
Vrchlabí	54	1

Kategorie lesa a funkční význam

Lesy se dle lesního zákona člení na lesy **hospodářské, ochranné a zvláštního určení**. Data ÚHÚL (tab. 4.10.10–4.10.11) dokládají, že v kraji převažují **lesy hospodářské** (cca 64,5 % ploch lesů dle tab. 4.10.10), významný podíl mají **lesy zvláštního určení** (cca 37,2 %) a menší rozsah zaujímají **lesy ochranné** (cca 2,6 %). V územním členění je patrné, že největší význam lesů zvláštního určení (např. z důvodu ochrany přírody a rekreace) vykazuje **ORP Vrchlabí**, zatímco vyšší podíl lesů ochranných je patrný zejména v **ORP Broumov**. Tato struktura potvrzuje, že v části kraje mají lesy výraznou **mimoprodukční roli** (vodoochranná, půdoochranná, klimatická, rekreační, biodiverzitní) s přímým dopadem na limity a podmínky využití území. Zdrojem informací a kategoriích a dílčích subkategoriích lesů v Královéhradeckém kraji je ÚHÚL. **Metodická poznámka:** Údaje ÚHÚL o kategoriích/subkategoriích mohou vykazovat odchylky oproti jiným evidencím (např. ČÚZK/ČSÚ), což je dáno překryvy subkategorií a kombinací zdrojů (LHP/LHPO a správní rozhodnutí). Je vhodné tuto poznámku ponechat, ale současně v textu používat pro lesnatost a srovnání krajů primárně jednu konzistentní evidenci (zde ÚHÚL 2023 pro lesnatost). Přehled lesů dle kategorií a subkategorií

kategorie	subkategorie	název	výměra (ha)	podíl na rozloze kraje (475908,1 ha)	podíl na rozloze lesů kraje (148747,4 ha)
H		LESY HOSPODÁŘSKÉ	96 007,49	20,17%	64,54%

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

kategorie	subkategorie	název	výměra (ha)	podíl na rozloze kraje (475908,1 ha)	podíl na rozloze lesů kraje (148747,4 ha)
	10	lesy, které nejsou zařazeny v kategorii lesů ochranných nebo zvláštního určení	96007,4854	20,17%	64,54%
O		LSY OCHRANNÉ	3 882,49	0,82%	2,61%
	21a	lesy na mimořádně nepříznivých stanovištích	2628,80457	0,55%	1,77%
	21b	vysokohorské lesy pod hranicí stromové vegetace chránící níže položené lesy a lesy na exponovaných hřebenech	1253,68382	0,26%	0,84%
Z		LESY ZVLÁŠTNÍHO URČENÍ	55 333,84	11,63%	37,20%
	31a	lesy v pásmu hygienické ochrany vodních zdrojů I. stupně	98,132968	0,02%	0,07%
	31b	lesy v ochranném pásmu zdrojů přírodních léčivých a stolních minerálních vod	3580,57719	0,75%	2,41%
	31c	lesy na území NP a NPR	23199,463	4,87%	15,60%
	32a	lesy v 1. zónách CHKO, lesy v přírodních rezervacích a přírodních památkách	3259,52299	0,68%	2,19%
	32b	lázeňské lesy	54,01	0,01%	0,04%
	32c	příměstské a další les se zvýšenou funkcí rekreační	5857,49984	1,23%	3,94%
	32d	lesy sloužící lesnickému výzkumu a lesnické výuce	554,923356	0,12%	0,37%
	32e	lesy se zvýšenou funkcí půdo-ochrannou, vodo-ochrannou, klimatickou nebo krajinnotvornou	11630,9806	2,44%	7,82%
	32f	lesy pro zachování biologické různorodosti	5013,98851	1,05%	3,37%
	32g	lesy v uznaných oborách a samostatných bažantnicích	1322,75651	0,28%	0,89%
	32h	lesy v nichž jiný důležitý veřejný zájem vyžaduje odlišný způsob hospodaření	761,982335	0,16%	0,51%

Zdroj dat: ÚHÚL, 01/2025 celková plocha výměr lesů neodpovídá obdobnému údaji dle ČSÚ – způsobeno strukturou dat ÚHÚL, ve kterých se scházejí informace z LHPO a rozhodnutí příslušných orgánů

V roce 2025 v souhrnu Královéhradeckého kraje z aktualizovaných údajů ÚAP vyplývá, že plochy lesů v KHK jsou z hlediska kategorií tvořeny 64,87 % lesy hospodářskými, 2,45 % lesy ochrannými a 3,407 % lesy zvláštního určení.

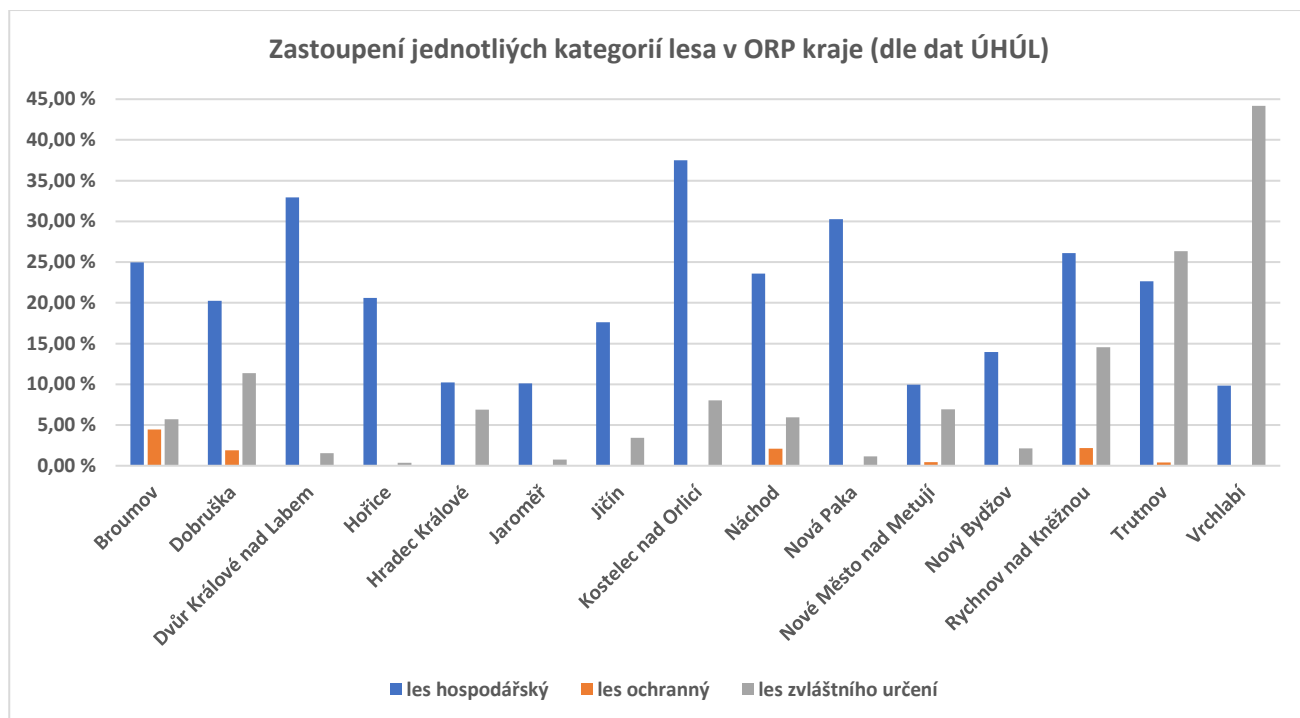
4.8.10 Přehled kategorií lesa v jednotlivých ORP Královéhradeckého kraje

ORP	výměra ORP (ha)	výměra lesů (ha)	výměra (ha)			podíl lesa na celkové ploše ORP (%)		
			les hospodářský	les ochranný	les zvláštního určení	les hospodářský	les ochranný	les zvláštního určení
kraj	475 899,1	152 513,1	98 929,5	3 733,3	51 960,7	20,79	0,78	10,92
Broumov	25 944,3	9 118,6	6 477,2	1 158,4	1 483,1	24,97	4,46	5,72
Dobruška	27 908,7	9 352,3	5 654,5	526,6	3 171,2	20,26	1,89	11,36
Dvůr Králové nad Labem	25 783,2	8 894,5	8 491,9	3,2	399,4	32,94	0,01	1,55
Hořice	19 284,7	4 048,0	3 972,3	4,9	70,8	20,60	0,03	0,37
Hradec Králové	67 742,1	11 582,1	6 929,7		4 652,4	10,23	0,00	6,87
Jaroměř	13 858,1	1 509,8	1 401,7	4,4	103,7	10,11	0,03	0,75
Jičín	59 678,8	12 596,2	10 522,9	30,3	2 042,9	17,63	0,05	3,42

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE
PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

ORP	výměra ORP (ha)	výměra lesů (ha)	výměra (ha)			podíl lesa na celkové ploše ORP (%)		
			les hospodářský	les ochranný	les zvláštního určení	les hospodářský	les ochranný	les zvláštního určení
Kostelec nad Orlicí	22 352,3	10 179,2	8 380,3	4,6	1 794,3	37,49	0,02	8,03
Náchod	35 568,0	11 243,9	8 386,4	742,9	2 114,7	23,58	2,09	5,95
Nová Paka	9 719,9	3 060,9	2 940,6	7,8	112,5	30,25	0,08	1,16
Nové Město nad Metují	9 808,7	1 696,2	974,9	41,6	679,7	9,94	0,42	6,93
Nový Bydžov	21 422,7	3 444,8	2 992,0		452,8	13,97	0,00	2,11
Rychnov nad Kněžnou	47 941,2	20 517,9	12 508,6	1 036,7	6 972,6	26,09	2,16	14,54
Trutnov	59 542,8	29 409,7	13 487,4	247,6	15 674,8	22,65	0,42	26,33
Vrchlabí	29 343,6	15 859,0	2 887,2	7,0	12 964,8	9,84	0,02	44,18

Zdroj dat: ÚHÚL, 1/2025, celková plocha výměr lesů neodpovídá obdobnému údaji dle ČSÚ – způsobeno strukturou dat ÚHÚL, ve kterých se scházejí informace z LHPO a rozhodnutí příslušných orgánů

Z porovnání charakteru lesních ploch mezi jednotlivými ORP KHK vyplývá, že největší podíl ploch lesů ochranných má ORP Broumov a lesů zvláštního určení má ORP Vrchlabí. Největší rozsah ploch lesů hospodářských k celkové výměře správního území mají ORP Hořice, Nový Bydžov a Nová Paka.

4.9 OBČANSKÁ VYBAVENOST VČETNĚ JEJÍ DOSTUPNOSTI A VEŘEJNÁ PROSTRANSTVÍ

Občanským vybavením se rozumí stavby, zařízení a pozemky sloužící například pro vzdělávání a výchovu, sociální služby a péči o rodiny, zdravotní služby, kulturu, veřejnou správu, ochranu obyvatelstva [§ 2 odst. 1 písm. m) bod 3 stavebního zákona. Stavební zákon řadí uvedené příklady občanského vybavení k veřejné infrastruktuře.

Občanské vybavení je jednou ze základních funkčních složek sídel (vedle bydlení, výroby, rekreace dopravy a technického vybavení). Oproti tomu **občanská vybavenost** je pojem hovořící o existenci, počtu, kapacitě a rozmístění jednotlivých zařízení občanského vybavení v území. Popisuje standard životní úrovně obyvatel v hodnoceném území.

Pro potřeby územního plánování nejlépe charakterizuje rozdílnost zařízení občanského vybavení členění podle druhů činností, ze kterého pak vyplývají nároky na velikost ploch a pozemků. Podle druhů činností jsou občanská zařízení členěna na obory: školství a výchovy, kultury, tělovýchovy a sportu, zdravotnictví, sociální péče, maloobchodu, ubytování, veřejného stravování, nevýrobních služeb, výrobních a opravárenských služeb, správy a administrativy, církví, vědy a výzkumu, specifická a pro ochranu obyvatelstva.

Podle frekvence využívání, velikosti obsluhovaného území (spádové oblasti), intenzity využití obytného území a demografické a sociální skladby obyvatelstva lze občanské vybavení rozlišit na:

- základní (mateřské a základní školy, hřiště, prodejny základních potravin),
- vyšší (např. zdravotnická zařízení, sociální služby, prodejny nepotravinářského zboží), včetně celoměstských (např. divadla, kina, sportovní zařízení) a nadměstských (např. sportovní stadiony, nemocnice apod.),
- specifické (např. ozdravovny, lázeňská zařízení).

Vzdělávání a výchova

Zařízení pro vzdělávání a výchovu je v této tematické části děleno na základní a vyšší kategorii. Základní kategorie zahrnuje mateřské školy, základní školy I. stupně a základní školy úplné (I. a II. stupně). Do vyšší kategorie spadají střední školy (vč. gymnázia) a základní umělecké školy.

Pro účely vyhodnocení této kategorie z krajského pohledu bylo pracováno s občanskou vybaveností vyšší kategorie.

V Královéhradeckém kraji se k 30. 9. 2024 nacházelo 75 středních škol, ve kterých studovalo 26 811 žáků ve 1 178 třídách. Nejvyšší počet středních škol je soustředěn v krajském městě Hradci Králové (23), dále pak v Trutnově (9), Náchodě a Jičíně (shodně po 6 školách).

Počet žáků se v uplynulých více než deseti letech výrazně proměňoval. Zatímco ve školním roce 2011/2012 navštěvovalo střední školy v kraji 27 113 žáků, v následujících letech došlo k poklesu až na minimum 22 423 žáků v roce 2018/2019. Od té doby však počet studentů každoročně roste, a ve školním roce 2023/2024 dosáhl hodnoty 25 379.

Nejvíce středoškoláků má okres Hradec Králové (7 336 žáků), následuje Trutnov (5 527) a Náchod (5 106). Nejnížší počet je evidován v okrese Jičín (3 691), což odpovídá nižšímu počtu středních škol v této části kraje. V oblasti uměleckého školství působí v kraji 32 základních uměleckých škol (ZUŠ), z toho 8 v Hradci Králové, což představuje nejvyšší koncentraci v rámci kraje.

4.9.1 Vzdělávání ve středních školách podle okresů ve školním roce 2023/2024.

kraj / okresy	vzdělávání ve středních školách			z toho	
	školy	počet tříd	žáci celkem	žáci gymnázií	žáci nástavbového studia
Královéhradecký kraj	75	1 178	25 379	6 770	603
Hradec Králové	25	.	7 336	2 211	138
Jičín	14	.	3 691	901	136
Náchod	12	.	5 106	1 421	120
Rychnov nad Kněžnou	8	.	3 719	839	103
Trutnov	16	.	5 527	1 398	106

Zdroj: ČSÚ, 2024

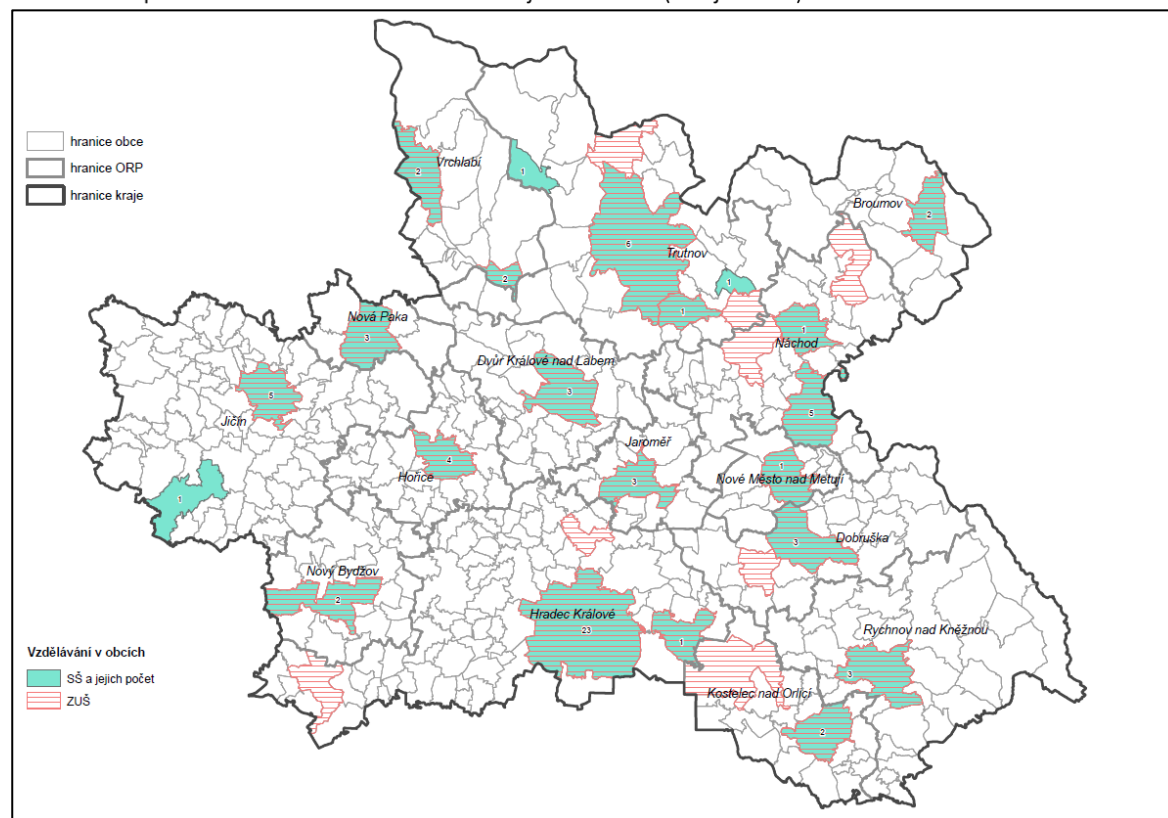
6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

4.9.2 Počet vybraných školských zařízení v kraji (6/2025)

ORP	Střední školy	Základní umělecké školy
kraj	75	32
Broumov	2	1
Dobruška	3	2
Dvůr Králové nad Labem	3	1
Hořice	4	2
Hradec Králové	23	8
Jaroměř	3	1
Jičín	6	1
Kostelec nad Orlicí	2	2
Náchod	6	4
Nová Paka	4	1
Nové Město nad Metují	1	1
Nový Bydžov	2	1
Rychnov nad Kněžnou	3	1
Trutnov	9	4
Vrchlabí	4	2

Zdroj: MŠMT, 2024

Územní dostupnost SŠ a ZUŠ v Královéhradeckém kraji v roce 2024 (zdroj: MŠMT)

Sociální služby

Sociální péče zahrnuje zejména péči o rodinu a děti, péči o občany těžce zdravotně postižené a pro staré občany, pro občany, kteří potřebují zvláštní pomoc a pro občany společensky nepřizpůsobené. Tato péče se realizuje dílem přímo formou poskytování služeb v domácím prostředí, tam, kde je to vzhledem ke

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

zdravotnímu stavu možné, dílem v příslušných zařízeních. Zařízení lze členit podle délky a zaměření pobytu a poskytovaných služeb nebo podle cílové skupiny, pro kterou je zařízení určeno.

Sledovaná sociální zařízení:

- 1 = centrum denních služeb a denní stacionář
- 2 = nízkoprahové denní centrum, nízkoprahové zařízení pro děti a mládež, týdenní stacionář, intervenční centrum
- 3 = noclehárna
- 4 = azylový dům a zařízení pro krizovou pomoc
- 5 = dům na půl cesty
- 6 = domov pro seniory
- 7 = domov pro osoby se zdravotním postižením, chráněné bydlení
- 8 = domov se zvláštním režimem

Údaje o sociálních službách vycházejí z Registru poskytovatelů sociálních služeb (MPSV). Pro účely přehledu za jednotlivé okresy byl každý poskytovatel/služba evidován podle unikátního ID služby – tedy bez ohledu na to, v kolika místech (obcích) službu fakticky poskytuje.

V případech, kdy jedna služba působí ve více obcích (má více provozoven), je zohledněna v celkovém souhrnu za okres jako jedna služba, ale v podrobnějším přehledu za jednotlivé obce je zahrnuta v každé lokalitě, kde se služba nachází.

4.9.3 Počet sledovaných sociálních služeb v kraji (6/2025)

Okres / sledované sociální služby	1	2	3	4	5	6	7	8	celkem
Hradec Králové	9	5	1	3	0	5	11	5	39
Jičín	7	3	1	1	0	8	3	1	24
Náchod	5	2	0	2	0	9	8	3	29
Rychnov nad Kněžnou	5	4	0	0	0	6	7	3	25
Trutnov	4	2	3	2	0	8	5	5	29

4.9.4 Počet sledovaných sociálních zařízení v kraji (6/2025)

ORP / sledované sociální služby	1	2	3	4	5	6	7	8	celkem
kraj	30	17	6	12	0	43	83	22	213
Broumov	1	0	0	0	0	1	0	2	4
Dobruška	0	0	0	0	0	5	7	1	13
Dvůr Králové nad Labem	2	1	1	1	0	2	5	1	13
Hořice	1	1	0	0	0	2	3	1	8
Hradec Králové	8	5	2	6	0	5	13	5	44
Jaroměř	0	1	0	0	0	0	3	0	4
Jičín	3	1	1	1	0	6	2	0	14
Kostelec nad Orlicí	1	1	0	0	0	1	4	3	10
Náchod	2	1	0	3	0	8	5	1	20
Nová Paka	2	1	0	0	0	1	0	0	4
Nové Město nad Metují	3	0	0	0	0	1	3	0	7
Nový Bydžov	1	1	0	0	0	1	4	0	7
Rychnov nad Kněžnou	4	3	0	0	0	2	9	1	19
Trutnov	2	1	1	1	0	7	23	6	41
Vrchlabí	0	0	1	0	0	1	2	1	5

Zdroj: Registr poskytovatelů sociálních služeb – MPSV

V Královéhradeckém kraji se nachází celkem 213 zařízení sledovaných sociálních služeb. Nejvíce se jich nachází v ORP Hradec Králové (44) a ORP Trutnov (41). Naopak nejméně lze najít v ORP Broumov, Jaroměř a

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Nová Paka, kde se nachází shodně pouze čtyři zařízení. Dům na půli cesty se dle registru poskytovatelů sociálních služeb v kraji nenachází žádný.

V oblasti pečovatelské služby a osobní asistence se kraj pohybuje pod republikovým průměrem, což může souviset s nižší dostupností těchto služeb nebo menší poptávkou. Podobně odlehčovací služby nejsou v kraji využívány v takové míře jako například v Jihomoravském či Zlínském kraji. Nejvýrazněji kraj zaostává v oblasti terénních programů, kde s pouhými 236 případy vykazuje vůbec nejnižší hodnotu v celé republice.

Naopak v oblasti tísňové péče je situace výrazně příznivější – s 1 266 případy patří Královéhradecký kraj mezi nejaktivnější regiony, hned po Praze. Průměrných hodnot dosahuje kraj i v oblasti sociálně aktivizačních služeb pro rodiny s dětmi. Nízké využití je pak patrné u podpory samostatného bydlení (pouze 70 případů) a v menší míře i u tlumočnických služeb.

Celkově lze říci, že v Královéhradeckém kraji dobře funguje především krizová péče o seniory, zatímco služby podporující samostatnost a terénní práci s ohroženými skupinami jsou rozvinuty spíše slabě. Tyto oblasti by měly být do budoucna prioritou při rozvoji sociálních služeb v kraji.

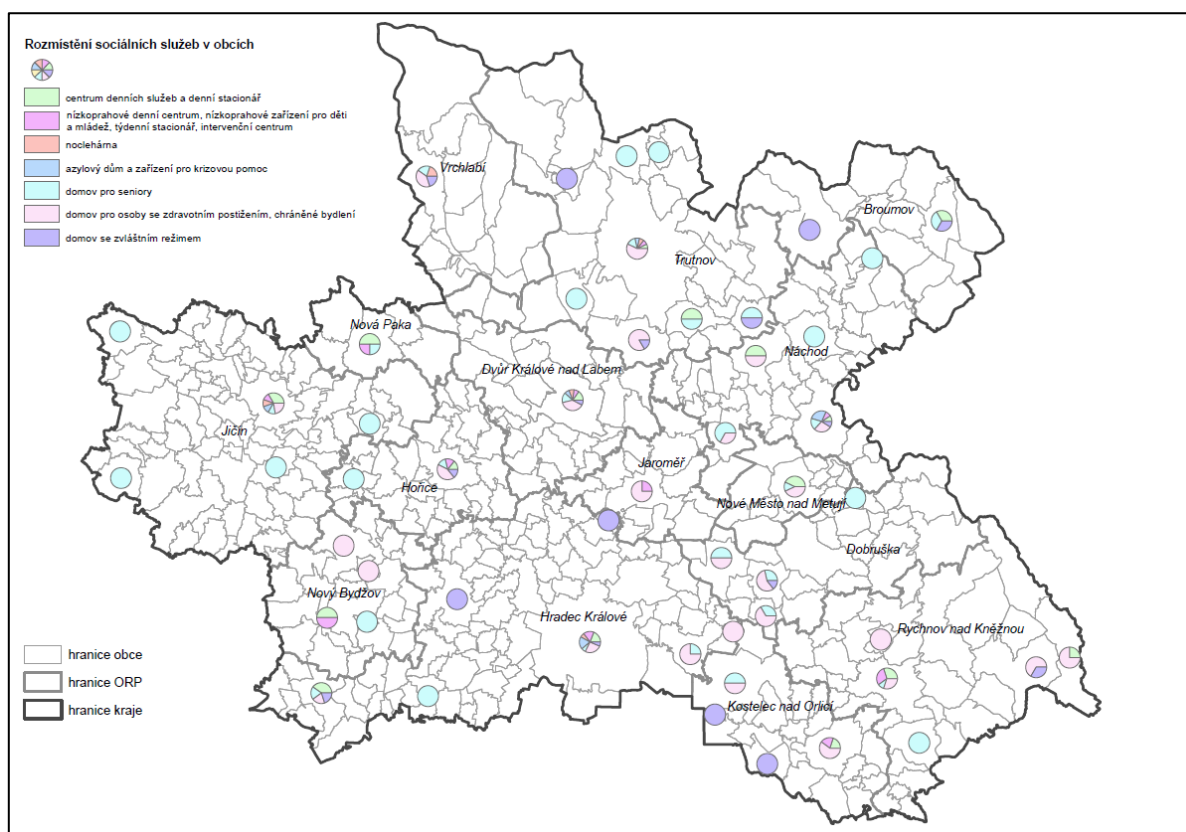
4.9.5 Počet klientů vybraných sociálních služeb v roce 2023

	Pečovatelská služba	Odlehčovací služby	Osobní asistence	Terénní programy	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	Podpora samostat. bydlení	Tlumočnické služby	Tísňová péče
Česká republika	92 393	15 240	11 172	65 694	35 174	1 113	7 598	6 301
Hlavní město Praha	11 402	2 663	2 682	29 604	6 633	133	2 958	4 020
Středočeský kraj	12 127	1 878	1 719	4 021	4 350	60	0	467
Jihočeský kraj	8 845	841	579	2 060	1 406	10	81	0
Plzeňský kraj	7 186	285	203	2 034	3 164	0	1 623	183
Karlovarský kraj	2 835	234	156	979	355	0	0	72
Ústecký kraj	4 404	739	619	12 171	2 838	141	637	0
Liberecký kraj	3 432	497	515	394	506	233	52	0
Královéhradecký kraj	6 359	789	516	236	2 461	70	187	1 266
Pardubický kraj	4 560	693	849	764	2 636	36	0	0
Kraj Vysočina	4 132	801	223	263	563	7	799	150
Jihomoravský kraj	8 682	1 602	950	5 821	1 918	14	264	75
Olomoucký kraj	6 454	786	340	1 031	2 629	46	146	0
Zlínský kraj	3 700	1 304	612	1 381	339	27	626	68
Moravskoslezský kraj	8 275	2 128	1 209	4 935	5 376	336	225	0

Zdroj: ČSÚ, 2024

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADSKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Územní rozložení vybraných sociálních služeb v Královéhradeckém kraji v roce 2024 (zdroj: Zdroj: MPSV)

Sociální služby v Královéhradeckém kraji jsou výrazně prostorově diferencované a jejich dostupnost je úzce vázána na sídelní strukturu. Širší spektrum sociálních služeb, zejména denních, nízkoprahových a krizových zařízení, je koncentrováno především do větších měst a správních center ORP, především do Hradce Králové, Trutnova, Jičína, Náchoda, Rychnova nad Kněžnou a Dvora Králové nad Labem. Menší města a obce disponují zpravidla pouze omezeným typem sociálních služeb, případně pouze pobytovými zařízeními.

Pobytové sociální služby, zejména domovy pro seniory, domovy se zvláštním režimem a zařízení pro osoby se zdravotním postižením, jsou v území rozmístěny relativně rovnoměrněji, avšak i zde je patrná koncentrace kapacit do vybraných sídel. Služby zaměřené na osoby v krizové situaci, osoby bez přístřeší či mladé dospělé jsou vázány téměř výhradně na větší města, což zvyšuje závislost obyvatel menších obcí na dojíždě za těmito typy služeb.

Celkově lze konstatovat, že dostupnost sociálních služeb v kraji je zajišťována především prostřednictvím hierarchie sídel, přičemž významnou roli hrají městská centra ORP jako přirozená spádová území sociální infrastruktury.

Zdravotnictví

Zdravotnictví je významnou součástí veřejné infrastruktury s přímým dopadem na prostorové uspořádání sídel i kvalitu života obyvatel. Umístění zdravotnických zařízení, jejich dostupnost i technický stav ovlivňují nejen každodenní fungování obcí, ale i jejich odolnost vůči demografickým změnám či mimořádným událostem.

4.9.6 Přehled zdravotnických zařízení v krajích ČR v roce 2023

	Lůžková zařízení						Samostatné ordinace		
	nemocnice akutní péče	– lůžka v nemocnicích akutní péče	nemocnice následné péče	– lůžka v nemocnicích následné péče	praktického lékaře pro dospělé	praktického lékaře pro děti a dorost	praktického zubního lékaře	praktického gynekologa	lékaře specialisty
Česká republika	160	49 218	50	3 106	4 436	1 704	5 301	1 266	8 342

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJ PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

	Lůžková zařízení						Samostatné ordinace		
	nemocnice akutní péče	– lůžka v nemocnicích akutní péče	nemocnice následné péče	– lůžka v nemocnicích následné péče	praktického lékaře pro dospělé	praktického lékaře pro děti a dorost	praktického zubního lékaře	praktického gynekologa	lékaře specialisty
Hlavní město Praha	23	8 458	7	399	570	210	1 014	188	1 673
Jihočeský kraj	7	2 849	0	0	273	102	312	79	414
Jihomoravský kraj	20	6 207	7	594	530	197	616	138	1 009
Karlovarský kraj	4	1 072	2	104	113	48	127	45	330
Kraj Vysočina	6	2 349	1	114	225	78	223	63	348
Královéhradecký kraj	11	2 690	7	404	239	95	266	59	385
Liberecký kraj	9	1 893	1	79	188	70	201	47	288
Moravskoslezský kraj	19	5 867	3	270	492	177	552	146	858
Olomoucký kraj	7	2 922	3	157	283	108	347	65	493
Pardubický kraj	5	1 945	1	10	208	85	217	56	377
Plzeňský kraj	9	2 710	2	90	232	86	299	66	470
Středočeský kraj	21	4 121	10	670	505	215	511	124	719
Ústecký kraj	11	3 915	5	192	305	134	299	118	520
Zlínský kraj	8	2 220	1	23	273	99	317	72	458

Zdroj: ČSÚ, 2024

Královéhradecký kraj má poměrně vyváženou síť zdravotnických zařízení. Funguje zde 11 nemocnic akutní péče s celkem 2 690 lůžky a 7 nemocnic následné péče s 404 lůžky.

V oblasti ambulantní péče je v kraji evidováno 239 ordinací praktických lékařů pro dospělé a 95 ordinací pro děti a dorost. Zubních lékařů je 266 a gynekologických ordinací 59. Péči specialistů zajišťuje celkem 385 ordinací.

4.9.7 Lékaři v zařízeních ambulantní péče podle krajů v roce 2023

ČR, kraje	Celkem	Samostatné ordinace					Sdružené ambulantní zařízení	Ostatní ambulantní zařízení
		praktického lékaře pro dospělé	praktického lékaře pro děti a dorost	zubního lékaře	gynekologa	lékaře specialisty		
Česká republika	26 152,4	4 662,0	1 760,5	6 718,6	1 328,9	8 322,1	2 129,5	1 230,9
Hl. m. Praha	5 641,8	613,2	220,4	1 378,1	232,8	1 776,1	1 095,4	325,7
Jihočeský	1 318,0	273,7	109,1	362,9	77,8	384,3	55,9	54,4
Jihomoravský	3 081,3	564,6	214,3	861,9	146,7	1 019,5	127,1	147,1
Karlovarský	628,3	110,7	46,9	141,1	35,1	250,3	9,9	34,3
Královéhradecký	1 268,5	254,5	95,4	348,4	65,6	407,3	39,0	58,4
Liberecký	1 008,7	210,7	63,5	238,0	43,5	248,5	177,3	27,2
Moravskoslezský	2 771,4	537,3	186,3	702,9	166,6	905,2	144,8	128,4
Olomoucký	1 660,5	292,9	114,5	425,3	83,6	522,8	114,1	107,3
Pardubický	1 088,7	220,1	85,1	263,9	53,1	380,9	38,5	47,1
Plzeňský	1 404,0	239,3	90,2	389,4	70,9	436,8	108,8	68,6
Středočeský	2 304,1	514,7	226,9	600,3	127,2	677,2	89,9	67,8
Ústecký	1 547,9	321,2	125,8	336,6	100,5	493,8	83,2	86,6
Vysočina	1 071,9	241,4	80,5	283,0	58,0	337,4	32,5	39,0
Zlínský	1 357,2	267,6	101,6	386,7	67,5	481,9	13,0	38,9

Zdroj: ČSÚ, 2024

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

V roce 2023 působilo v České republice celkem 26 152,4 lékařů v zařízeních ambulantní péče, přičemž se jedná o počty přepočtené na plné pracovní úvazky (tzv. FTE – Full-Time Equivalent). To znamená, že statistika nezohledňuje počet fyzických osob, ale rozsah jejich zapojení do práce v ambulantní sféře.

Největší skupinu tvořili lékaři specialisté (8 322,1 FTE), následovaní zubními lékaři (6 718,6 FTE) a praktickými lékaři pro dospělé (4 662,0 FTE). Menší zastoupení měli praktičtí lékaři pro děti a dorost (1 760,5 FTE), gynekologové (1 328,9 FTE) a lékaři v ostatních typech ambulantních zařízení.

V Královéhradeckém kraji bylo evidováno celkem 1 268,5 FTE lékařů v ambulantní péči, což představuje přibližně 4,9 % z celkového objemu v celé republice. Nejpočetnější skupinou byli zubní lékaři (348,4 FTE), následovaní praktickými lékaři pro dospělé (254,5 FTE) a lékaři specialisty (407,3 FTE). V kraji působilo také 95,4 FTE praktických lékařů pro děti a dorost a 65,6 FTE gynekologů. Část péče zajišťovaly samostatné ordinace, ale zastoupena byla i sdružená ambulantní zařízení a další formy poskytování péče (39,0 a 58,4 FTE).

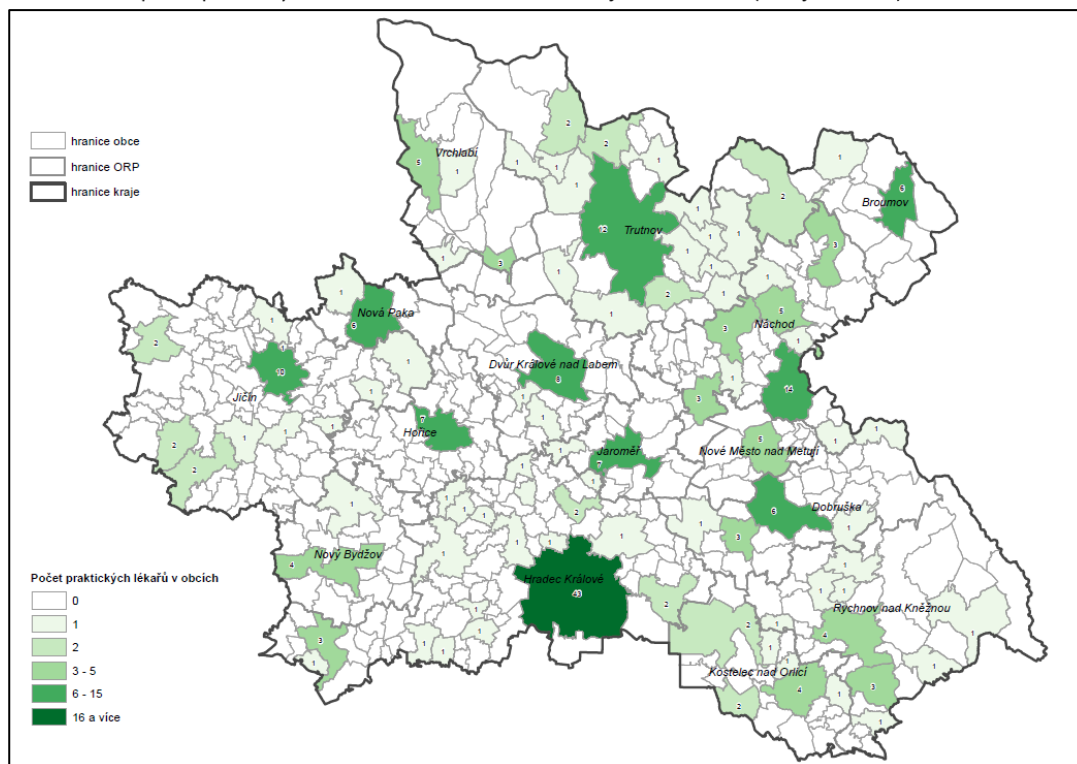
Ve srovnání s jinými kraji se Královéhradecký kraj řadí ke středně silným regionům z hlediska rozsahu ambulantní péče – méně lékařů na úvazky zde pracovalo než v Jihomoravském, Moravskoslezském či Středočeském kraji, ale více než například v Karlovarském, Libereckém nebo kraji Vysočina. Struktura ambulantní péče v kraji je relativně vyvážená bez výrazných disproporcí mezi jednotlivými odbornostmi.

Územní dostupnost ambulantní zdravotní péče v Královéhradeckém kraji vykazuje výraznou prostorovou nerovnoměrnost. Prakticky veškerá síť ambulantních lékařů je koncentrována do městských sídel a obcí s vyšší populační velikostí, zatímco značná část menších obcí je bez přímé nabídky zdravotních služeb a je odkázána na dojížděku do okolních center.

Praktičtí lékaři představují nejplošněji rozmístěnou složku zdravotnické vybavenosti, přesto i zde převažují obce s nízkým počtem poskytovatelů a výrazná koncentrace do měst. U specializované ambulantní péče, zejména gynekologické a stomatologické, je prostorová koncentrace ještě výraznější a péče je soustředěna především do sídel ORP a dalších významnějších měst. Dostupnost pediatrické péče je obdobně vázána na větší obce, což zvyšuje nároky na dojížděku zejména u rodin s dětmi v menších sídlech.

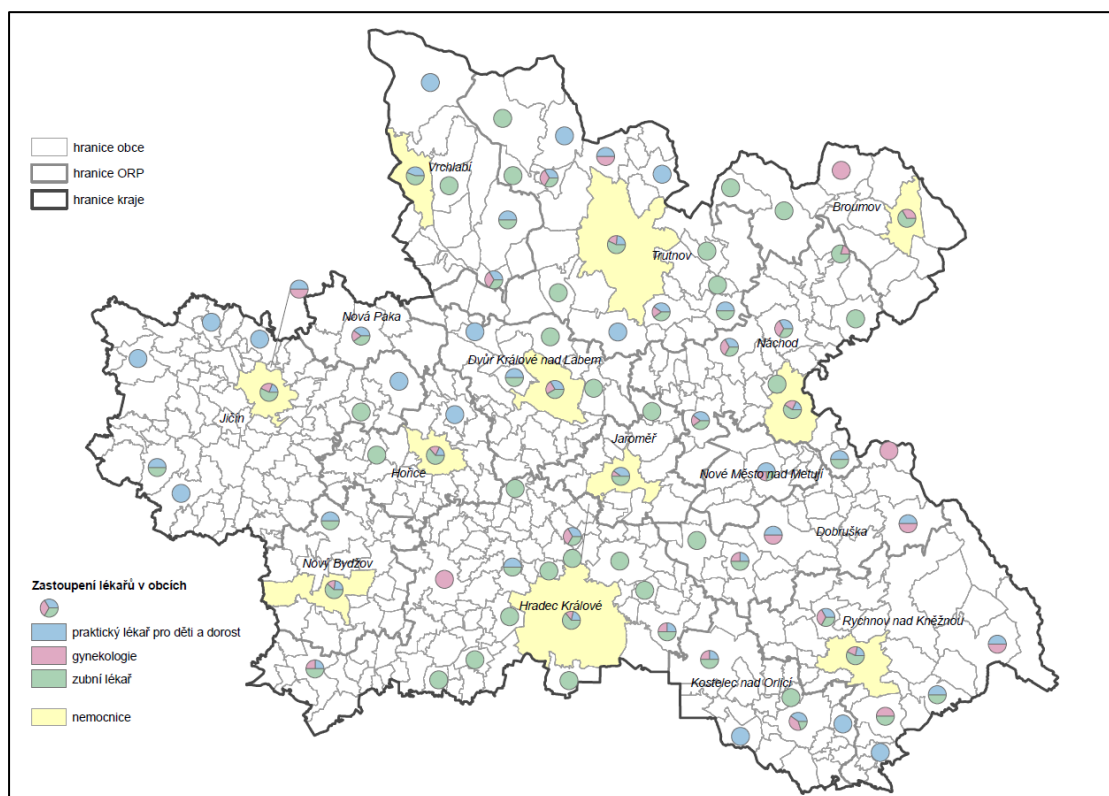
Celkově lze konstatovat, že dostupnost zdravotnických služeb v kraji je zajištěna především prostřednictvím sídelní hierarchie, přičemž menší obce plní převážně rezidenční funkci bez vlastní zdravotnické vybavenosti.

Územní dostupnost praktických lékařů Královéhradeckého kraje v roce 2024 (zdroj: ÚZIS ČR)

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Územní dostupnost zdravotní péče v Královéhradeckém kraji v roce 2024 (zdroj: ÚZIS ČR)

Kultura

Kultura je významným faktorem života občanské společnosti. Přispívá k rozvoji intelektuální, emocionální i morální úrovně každého občana a plní v tomto smyslu i výchovně vzdělávací funkci.

4.9.8 Počet kulturních zařízení v Královéhradeckém kraji

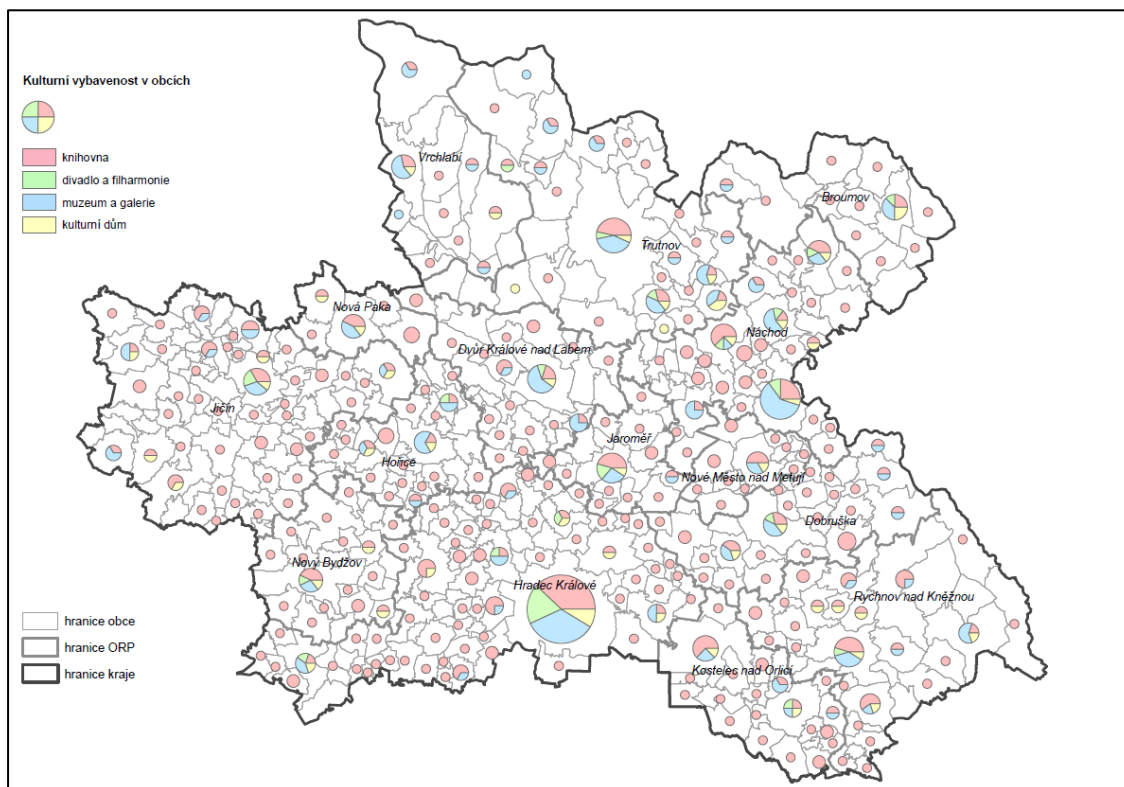
ORP	knihovna	kino	muzeum a galerie	divadlo a filharmonie	kulturní dům	celkem
kraj	434	51	160	33	52	730
Broumov	12	3	4	1	2	22
Dobruška	30	3	6	1	2	42
Dvůr Králové nad Labem	21	2	10	1	1	35
Hořice	21	2	7	1	2	33
Hradec Králové	94	5	29	14	10	152
Jaroměř	18	3	7	2	1	31
Jičín	52	4	14	2	6	78
Kostelec nad Orlicí	23	4	6	1	2	36
Náchod	48	10	26	5	5	94
Nová Paka	9	1	3	1	2	16
Nové Město nad Metují	14	1	2	1	1	19
Nový Bydžov	19	2	2	3	3	29
Rychnov nad Kněžnou	35	2	13	1	6	57
Trutnov	28	7	22	1	7	65
Vrchlabí	10	2	9	1	2	24

Zdroj: DataKHK

Z hlediska kultury se v Královéhradeckém kraji nachází celkem 730 vybraných zařízení. Knihoven je v obcích kraje 434 a nachází se ve většině obcí, ve větších městech může být poboček knihovny více. Nejvíce kulturních zařízení se nachází v ORP Hradec Králové (152), které je kulturním centrem kraje. Oproti tomu nejméně zařízení můžeme nalézt v ORP Nová Paka (16), ORP Nové Město nad Metují (19), ORP Broumov (22) a ORP Vrchlabí (24).

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADSKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Dostupnost kulturních zařízení v Královéhradeckém kraji v roce 2024 (zdroj: DataKHK)

Kulturní vybavenost v Královéhradeckém kraji je z hlediska územního rozložení výrazně hierarchizovaná. Základní kulturní infrastruktura, zejména veřejné knihovny a kulturní domy, je zastoupena ve většině obcí a tvoří nejrozšířenější složku kulturní vybavenosti. Tyto služby plní především lokální komunitní funkci a zajišťují základní kulturní dostupnost i v menších sídlech.

Naopak zařízení s vyššími nároky na zázemí a návštěvnost, zejména divadla, filharmonie, muzea a galerie, jsou výrazně koncentrována do větších měst a správních center. Nejvyšší koncentrace kulturních zařízení je patrná především v Hradci Králové, Trutnově, Náchodě, Jičíně, Dvoře Králové nad Labem, Jaroměř, Rychnově nad Kněžnou a dalších významných městech, která plní nadmístní kulturní funkci pro širší spádové území.

Celkově lze konstatovat, že kulturní vybavenost kraje je založena na kombinaci plošně dostupných základních zařízení a koncentrovaných specializovaných institucí, přičemž obyvatelé menších obcí jsou v případě vyšší kulturní nabídky odkázáni na dojížďku do přirozených regionálních center

Veřejné prostranství

Veřejné prostranství je definováno v § 34 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů. Veřejným prostranstvím jsou všechna náměstí, ulice, tržiště, chodníky, veřejná zeleň, parky a další prostory přístupné každému bez omezení, tedy sloužící obecnému užívání, a to bez ohledu na vlastnictví k tomuto prostoru.

V rámci územně analytických podkladů jsou evidovány především plochy veřejných prostranství, které jsou explicitně vymezeny v platných územních plánech obcí. Tato evidence proto nezahrnuje všechna veřejně přístupná prostranství v území, ale pouze ta, která jsou územně vymezena jako samostatná funkční plocha, což je nutné zohlednit při interpretaci dat.

Rozmístění a rozsah veřejných prostranství v území úzce souvisí se sídelní strukturou kraje. Výraznější koncentrace veřejných prostranství je patrná především ve městech a historických jádrech obcí, kde plní důležitou společenskou, pobytovou a komunikační funkci. V menších obcích jsou veřejná prostranství často zastoupena v omezeném rozsahu nebo jsou součástí jiných funkčních ploch, aniž by byla samostatně vymezena v územně plánovací dokumentaci.

Veřejná prostranství představují významný prvek struktury sídel, který ovlivňuje kvalitu veřejného prostoru, možnosti setkávání a každodenního užívání území obyvateli i návštěvníky.

4.10 DOPRAVNÍ A TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA VČETNĚ JEJICH DOSTUPNOSTI

Dopravní infrastruktura

Podklady

Dopravní a technická infrastruktura představují jeden z klíčových předpokladů fungování a rozvoje území. Kvalita a dostupnost infrastruktury významně ovlivňuje mobilitu obyvatel, dostupnost služeb a pracovních příležitostí, hospodářský rozvoj i kvalitu životního prostředí. Hodnocení této oblasti vychází z dostupných analytických a koncepčních materiálů na úrovni státu, kraje i jednotlivých obcí, zejména z Politiky územního rozvoje ČR, Zásad územního rozvoje Královéhradeckého kraje, Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje (2021-2027) a z aktuálních statistických údajů Ministerstva dopravy a Českého statistického úřadu. Rovněž se při zpracování vycházelo z aktuálních evidovaných územních studií, vztahujících se k dopravní problematice a aktuálních poskytnutých údajů o stavu a záměrech na úseku dopravní infrastruktury od příslušných poskytovatelů údajů, pro zpracování byly využity i dokončené 6. úplné aktualizace ÚAP obcí Královéhradeckého kraje.

Z hlediska nadřazených územně plánovacích dokumentů je dopravní infrastruktura regionu ovlivněna zejména vymezením rozvojové osy OS4 Praha – Hradec Králové/Pardubice – Trutnov – hranice ČR/Polsko, která je součástí Politiky územního rozvoje České republiky. Tato osa představuje významný dopravní a rozvojový koridor republikového významu a vytváří předpoklady pro koncentraci rozvojových aktivit v území.

Politika územního rozvoje ČR (ve znění Aktualizací č. 1-7 a Změn č. 8 a 9) a problematika dopravní infrastruktury

Republikové (celostátní) priority PÚR ČR ve vztahu k dopravě zdůrazňují především koordinovaný rozvoj dopravní infrastruktury, zajištění územních podmínek pro její realizaci, zlepšování dopravní dostupnosti regionů a periferních oblastí, podporu přeshraničních dopravních vazeb a integraci dopravních systémů při současném respektování hodnot území.

PÚR ČR vymezuje hlavní republikové priority územního plánování a stanovuje rámec pro rozvoj dopravní infrastruktury s cílem posílit dostupnost regionů, hospodářskou konkurenceschopnost a soudržnost území. V oblasti dopravy klade PÚR ČR důraz především na rozvoj páteřní sítě dálnic, kapacitních silnic a železničních koridorů, zlepšování napojení regionů na hlavní rozvojové osy a na integraci jednotlivých druhů dopravy. Současně podporuje rozvoj udržitelných forem mobility, zejména veřejné dopravy a železniční dopravy, a minimalizaci negativních dopadů dopravy na životní prostředí a kvalitu života v sídlech.

Ve vztahu k území Královéhradeckého kraje je dopravní problematika v PÚR ČR spojena zejména s posilováním dopravního propojení regionu s hlavními rozvojovými oblastmi republiky, zejména s Prahou a s vazbami směrem k česko-polské hranici. Klíčovou roli zde hraje rozvoj dálnice D11 (dálnice) v trase Praha – Hradec Králové – Jaroměř a její návaznost na plánované kapacitní komunikace směrem k Polsku. Významné je rovněž posilování železniční infrastruktury na tratích spojujících region s hlavními železničními koridory a rozvoj dopravních uzlů v krajském městě Hradec Králové. Důležitým tématem je také zlepšování přeshraniční dopravní dostupnosti, zejména ve směru na polská centra a turisticky významná území v oblasti Krkonoš.

Z hlediska územního rozvoje je dopravní infrastruktura v Královéhradeckém kraji chápána jako klíčový faktor pro podporu hospodářského rozvoje regionu, rozvoj cestovního ruchu i zajištění dostupnosti periferních a horských oblastí. PÚR ČR proto zdůrazňuje potřebu koordinace rozvoje dopravní infrastruktury s ochranou přírodních a krajinných hodnot, zejména v územích se zvýšenou ochranou přírody, a s principy udržitelného rozvoje území.

Rozvojové oblasti a rozvojové osy, specifické oblasti:

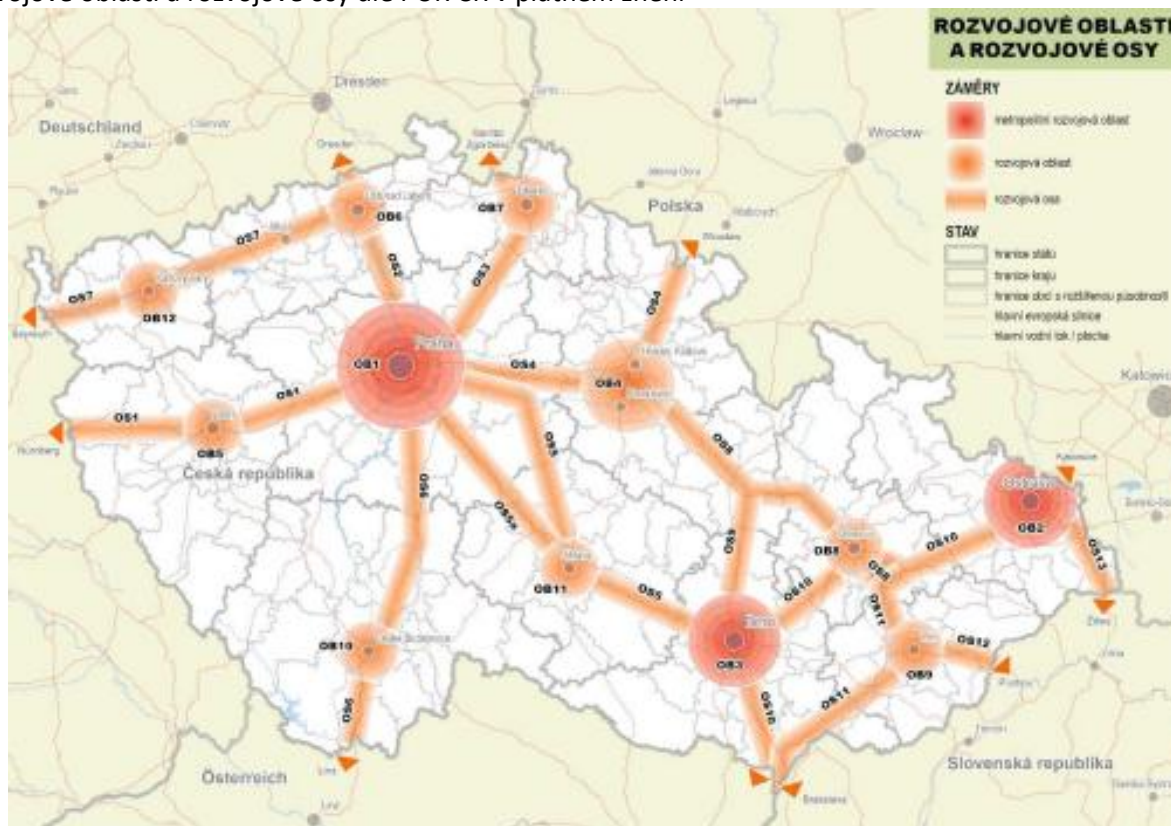
Politika územního rozvoje ČR (PÚR ČR, ve znění závazném od 1. 10. 2025) vymezuje na území **Královéhradeckého kraje** několik **nadřazených územních struktur** – rozvojové oblasti, rozvojové osy a specifické oblasti. Tyto struktury představují území s nadprůměrnou dynamikou rozvoje nebo naopak území s kumulací problémů, kde je potřeba koordinovat rozvoj veřejné infrastruktury, včetně dopravy.

Na území Královéhradeckého kraje byla vymezena rozvojová oblast OB4 Hradec Králové – Pardubice a rozvojová osa OS4 Praha – Hradec Králové/Pardubice (podél dálnice D11) – Trutnov – hranice ČR / Polsko (– Wrocław). Dále byla vymezena specifická oblast SOB7 Krkonoše – Jizerské hory. Jak tato rozvojová oblast, tak rozvojová osa i specifická oblast byly vymezeny již v PÚR ČR 2008.

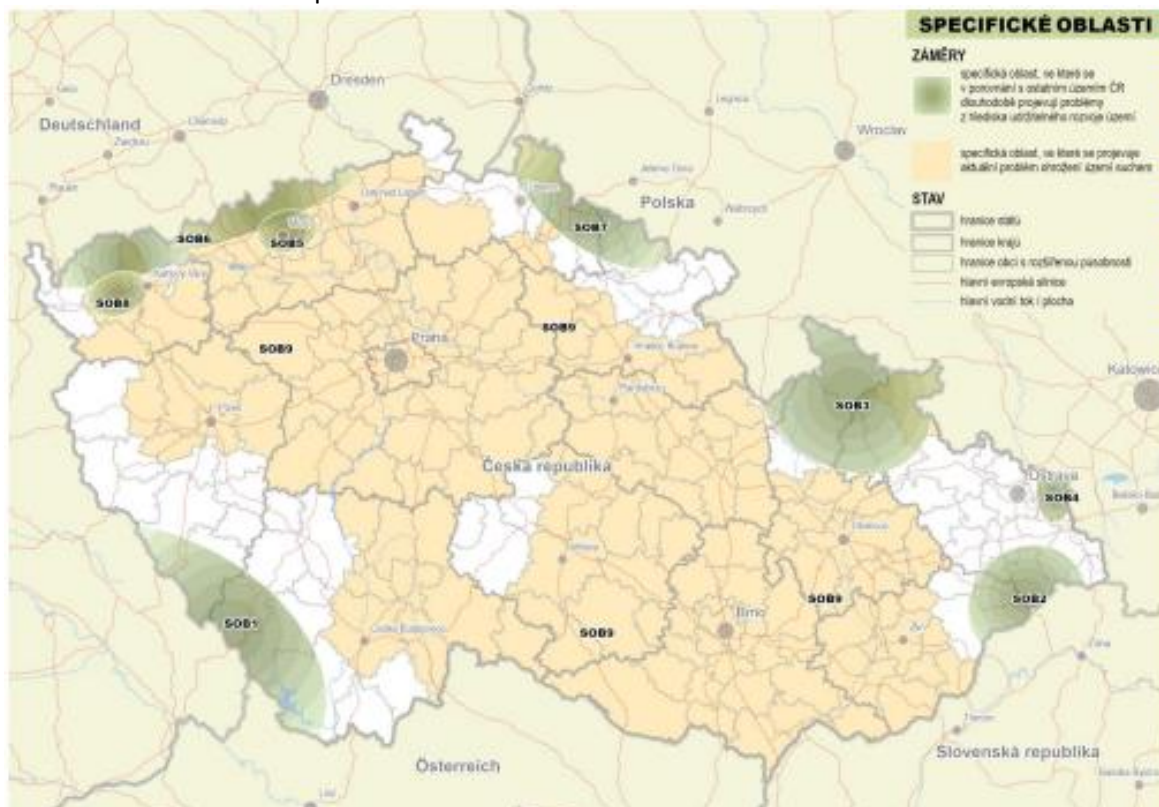
6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJ PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Prostřednictvím Zásad územního rozvoje Královéhradeckého kraje došlo k územnímu upřesnění OB4, OS4 a SOB7 na území správních území obcí, a rovněž došlo k vymezení rozvojových oblastí, os a specifických oblastí krajského významu.

Rozvojové oblasti a rozvojové osy dle PÚR ČR v platném znění

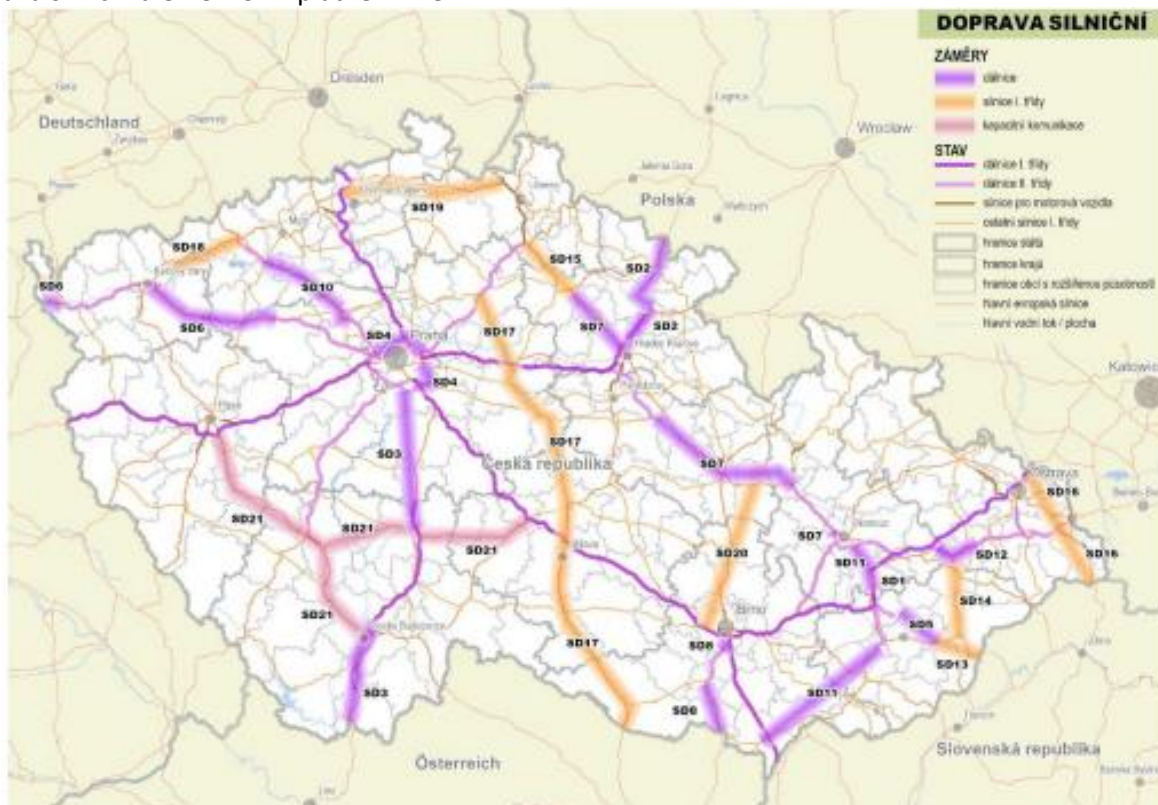
Specifické oblasti dle PÚR ČR v platném znění

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADSKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Hlavním předpokladem pro napojení kraje na evropskou a celorepublikovou dopravní síť v odpovídající kvalitě je dokončení základní sítě kapacitních dopravních cest. Na území kraje byly prostřednictvím PÚR ČR v platném znění vymezeny koridory dálnic D11 (SD2), D35 (SD7) a silnice I/35 (SD15).

Doprava silniční dle PÚR ČR v platném znění

Silniční doprava

Silniční doprava představuje dominantní složku dopravního systému území a zajišťuje jak vnitřní dopravní obsluhu regionu, tak jeho napojení na nadřazenou dopravní síť. Dopravní kostru tvoří především síť silnic I., a II. třídy, které propojují jednotlivá sídla regionu a zajišťují vazby na významná regionální a nadregionální centra.

Významnou roli z hlediska dopravní dostupnosti území hraje zejména napojení na dálniční síť prostřednictvím dálnice D11, která představuje hlavní dopravní spojení regionu s Prahou a zároveň vytváří důležitou vazbu na dopravní systém Polska. Dokončení dálniční infrastruktury v severní části kraje bude mít zásadní význam pro zlepšení dostupnosti regionu a pro podporu hospodářského rozvoje.

Síť silnic nižších tříd zajišťuje dopravní obsluhu jednotlivých obcí a propojení venkovských sídel s regionálními centry. V některých částech území však silniční infrastruktura vykazuje omezenou kapacitu nebo nevyhovující technický stav komunikací. Problémem některých sídel je také vedení tranzitní dopravy zastavěným územím obcí, což může negativně ovlivňovat kvalitu životního prostředí a bezpečnost obyvatel.

V urbanizovanějších částech území se projevuje rovněž zvýšené dopravní zatížení hlavních dopravních tahů, které je způsobeno kombinací místní a tranzitní dopravy. Tento stav se může projevovat zvýšenou hlukovou a emisní zátěží obyvatelstva.

Dálnice D11

Dálnice D11 je páteřní severojižní osou kraje; v provozu je úsek po Jaroměř, zatímco pokračování ve směru Trutnov – Královec/Lubawka (Polsko) je ve výstavbě a přípravě. V Polsku bude navazovat na dálnici A3/S3: Štětín/Szczecin. Stavba byla zahájena v roce 1978 úsekem Praha – Jirny dlouhým 8,3 km a do provozu byl zaveden v roce 1984. První plány dálnice pocházejí z roku 1938. V prosinci v roce 2006 byla otevřena dálnice

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADSKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

D11 až po exit 84 před Hradcem Králové. Od prosince 2021 vede dálnice D11 v celkové délce necelých 113 km až po Jaroměř.

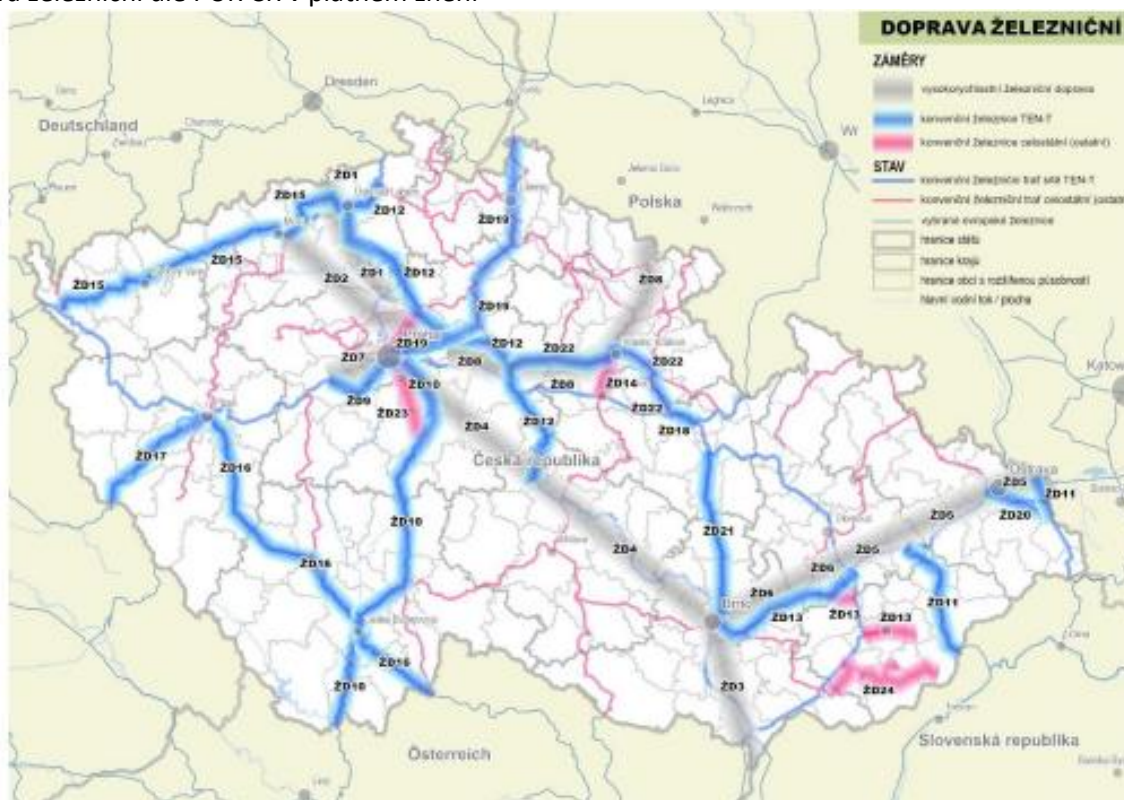
V současné době zbývá dostavba Jaroměř-Trutnov-Královec/Lubawka. Celková délka dálnice po dostavbě bude 154 km a zdokonalí dopravní spojení mezi Prahou, Hradcem Králové a Polskem.

Dálnice D35

Dálnice D35 je plánována v trase Jičín – Hradec Králové – Olomouc – Lipník nad Bečvou a po dokončení bude s celkovou délkou 210 kilometrů druhou nejdelší dálnicí v ČR. D35 je také v celé svojí délce součástí globální sítě TEN-T evropských dopravních koridorů. Královéhradeckého kraje se týká úsek Hradec Králové – Jičín (Úlibice), navazovat bude stavba silnice I. třídy I/35 zajišťující kapacitní napojení na území Libereckého kraje. V současné době je na území Královéhradeckého kraje stavebně zrealizován úsek Hradec Králové – Hořice, v přípravě je úsek Hořice – Úlibice.

Úsek Úlibice – Hradec Králové (E442) je součástí TEN-T. Rovněž zajistí ucelení druhého kapacitního západovýchodního silničního propojení, jež umožní převedení části dopravních výkonů z přetížené D1.

Doprava železniční dle PÚR ČR v platném znění

Železniční doprava

Železniční doprava v Královéhradeckém kraji je v PÚR ČR reprezentována především koridorem ŽD2 Pardubice – Hradec Králové, který zajišťuje klíčové napojení regionu na hlavní železniční síť České republiky, zejména na I. tranzitní železniční koridor. Tento koridor má zásadní význam pro každodenní mobilitu obyvatel, zejména ve vazbě mezi krajskými městy Hradec Králové a Pardubice, a současně představuje hlavní napojení kraje na dálkovou a mezinárodní železniční dopravu. Území kraje však není přímo dotčeno hlavními tranzitními železničními koridory TEN-T, což se projevuje nižším významem regionu v dálkové železniční dopravě a vyšší závislostí na přestupních vazbách mimo vlastní území.

Vedle konvenční železniční infrastruktury vymezuje PÚR ČR na území kraje rovněž koridor ŽD8 pro vysokorychlostní železniční trať v trase Praha – Hradec Králové – hranice ČR/Polsko. Tento koridor představuje výhledový záměr republikového a mezinárodního významu.

ŽD2 Koridor Pardubice – Hradec Králové

Jde o vedení kapacitní dopravní cesty koridorem z důvodu vysoké intenzity osobní dopravy. V platných ZÚR KHK je tento koridor vymezován jako koridor pro veřejně prospěšnou stavbu.

Charakteristika stavu dopravní infrastruktury a dopravní obslužnosti území kraje

Královéhradecký kraj patří mezi regiony s relativně hustou silniční sítí, avšak s nízkým podílem kapacitních komunikací dálničního typu. Území kraje dosud postrádá plnohodnotné kapacitní napojení na nadřazenou dopravní síť, včetně evropské dopravní sítě TEN-T, a to zejména z důvodu dosud nedokončených úseků dálnic D11 a D35. Tato skutečnost se projevuje zvýšeným zatížením silnic I. třídy tranzitní dopravou, která je v řadě případů vedena zastavěným územím sídel. Regionální silniční síť tvořená silnicemi II. a III. třídy vykazuje vysokou hustotu, což spolu s jejím rozsahem představuje značné nároky na údržbu. V řadě úseků je problémem také nevyhovující technický stav komunikací, jejich omezená kapacita a nevyhovující směrové a šířkové parametry. V řadě měst a obcí není dosud vyřešeno vedení tranzitní dopravy mimo zastavěné území, což má negativní dopady na kvalitu životního prostředí i bezpečnost dopravy.

Vývoj dopravní zátěže v kraji odpovídá celorepublikovému trendu růstu intenzit individuální automobilové dopravy, který souvisí s nárůstem počtu vozidel. Tento trend se negativně promítá jak do kvality životního prostředí (zejména z hlediska hlukové a emisní zátěže), tak do stavu a životnosti dopravní infrastruktury.

Železniční infrastruktura v kraji dosahuje nadprůměrné hustoty v rámci České republiky, její význam je však převážně regionální. Klíčovou roli hraje napojení na hlavní železniční koridory prostřednictvím uzlu Pardubice, který je součástí mezinárodní železniční sítě TEN-T. Významnou rozvojovou příležitostí představuje výhledové zapojení kraje do systému vysokorychlostní železniční dopravy (koridor ŽD8 dle PÚR ČR v trase Praha – Hradec Králové – Polsko). Stávající železniční síť pokrývá hlavní přepravní směry v území, přičemž její další plošné rozšiřování se nepředpokládá. Rozvoj je orientován především na modernizaci, zvyšování kapacity a kvality stávajících tratí.

Letecká doprava má v Královéhradeckém kraji doplňkový charakter a je soustředěna zejména do regionálních letišť využívaných pro sportovní a rekreační létání. Nejvýznamnějším zařízením je letiště Hradec Králové se statutem neveřejného mezinárodního letiště. Pro obsluhu regionu má význam také blízkost veřejného mezinárodního letiště Pardubice.

Vodní doprava není v kraji z hlediska dopravní obslužnosti významně zastoupena a je využívána především pro rekreační účely. Na území kraje se nachází přibližně 25 km splavných vodních cest, jejichž dopravní význam je však minimální.

Silniční síť

Dopravní systém na území Královéhradeckého kraje je do značné míry diferencovaný, což souvisí s charakterem území. V oblasti Polabské nížiny je hustota dopravní sítě nejvyšší a klesá směrem k příhraničním pohořím. Centrum představuje krajské město Hradec Králové, odkud se dopravní síť paprskovitě rozbíhá. V podhůří Krkonoš a Orlických hor jsou vedeny okružní tahy. Nevyváženost dopravní sítě je zřejmá v příhraničních regionech – území ORP Broumov není vůbec napojeno silnicí I. třídy, stejně jako rozsáhlé části území ORP Dobruška a Rychnov nad Kněžnou. Zejména na území ORP Broumov se projevuje ztížená dopravní dostupnost, a to i vzhledem ke klimatickým podmínkám v zimním období. Absence komunikace této třídy je i na území ORP Nový Bydžov, kde jsou ale dopravní vazby zajišťovány rozsáhlou sítí silnic II. tříd.

Silniční síť Královéhradeckého kraje činila v roce 2024 celkem 3 767 km silnic a dálnic, z toho 43 km činil úsek dálnic, 409 km silnic I. třídy a 932 km silnic II. třídy, což je zhruba 10,86 % resp. 24,75% z celkové délky silniční sítě. Vysoký podíl silnic III. třídy je i důsledkem příhraniční polohy kraje s rozsáhlými horskými oblastmi, ve kterých převažuje tento typ silnic, a který představuje cca 63,24 % délky silniční celé silniční sítě kraje.

4.10.1 Rozsah silniční sítě Královéhradeckého kraje v letech 2014 - 2024

rok	zdroj	silniční síť celkem (km)	dálnice (km)	silnice I. třídy (km)	silnice II. třídy (km)	silnice III. třídy (km)
2014	ČSÚ	3 764	17	439	894	2 414

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

rok	zdroj	silniční síť celkem (km)	dálnice (km)	silnice I. třídy (km)	silnice II. třídy (km)	silnice III. třídy (km)
2015	ČSÚ	3 759	17	439	895	2 408
2016	ČSÚ	3 759	17	439	895	2 408
2017	ČSÚ	3 756	17	439	894	2 406
2018	ČSÚ	3 748	21	439	894	2 394
2019	ČSÚ	3 742	21	439	894	2 388
2020	ČSÚ	3 740	21	437	896	2 386
2021	ČSÚ	3 763	44	434	904	2 382
2022	ČSÚ	3 761	44	403	931	2 383
2023	ČSÚ	3 759	43	404	931	2 381
2024	ČSÚ	3 767	43	409	932	2 382

Silnice I., II. a III. třídy

Silnice I. třídy tvoří základ silniční sítě kraje. K nejvíce zatíženým komunikacím⁷ (kromě nejvytíženější komunikace D11) patří především silnice I/31 (II. městský okruh Hradec Králové), I/11 v trase Hradec Králové – Vamberk – hranice KHK, dále dílčí úseky I/33, I/35 a I/37. Z hlediska dopravních intenzit je významný i dopravní proud v trase silnice I/14 Rychnov nad Kněžnou – Náchod – Trutnov a v úseku silnice I/16 mezi Jičínem a Novou Pakou.

V následující tabulce je přehled stávajících silnic I. třídy:

4.10.2 Přehled tras silnic I. třídy

označení silnice	trasa	Délka* (km)
I/11	Poděbrady - Hradec Králové - Žamberk - Šumperk	83,7
I/14	Liberec - Vrchlabí - Trutnov - Náchod - Vamberk - Ústí nad Orlicí - Č. Třebová	111,3
I/16	Mladá Boleslav - Jičín - Trutnov - Královce	86,11
I/31	okruh Hradec Králové	12,06
I/32	Poděbrady - Jičín	18,3
I/33	Hradec Králové - Jaroměř - Náchod - Polská republika	41,98
I/35	Liberec - Jičín - Hradec Králové - Litomyšl - M. Třebová - Mohelnice	60,95
I/36	Chlumec nad Cidlinou - Pardubice - Holice	9,86
I/37	Ždírec nad Doubravou - Chrudim - Pardubice - Hradec Králové - Trutnov	37,51

Zdroj: vektorová data silniční databanky ŘSD, 12/2024

*délka silnic je odlišná od údajů uváděných ČSÚ, což je způsobeno charakterem GIS dat (součástí komunikací jsou sjezdy, vícepruhy, mimoúrovňové křižování apod., což navyšuje celkové hodnoty)

Hustota silniční sítě v regionu je 0,791 km/km² což znamená, že mírně převyšuje průměrnou hustotu silniční sítě v ČR, která mírně přesahuje 0,709 km/km² (v ČR v r. 2024: 55 953 km silnic / 78 871 km² tj. 0,709 km/km²). Problémem však zůstává špatný stav a technická zanedbanost regionální silniční sítě odrážející se v nedostatečných parametrech, dopravních závadách, včetně nedostatečné kapacity nebo kvality.

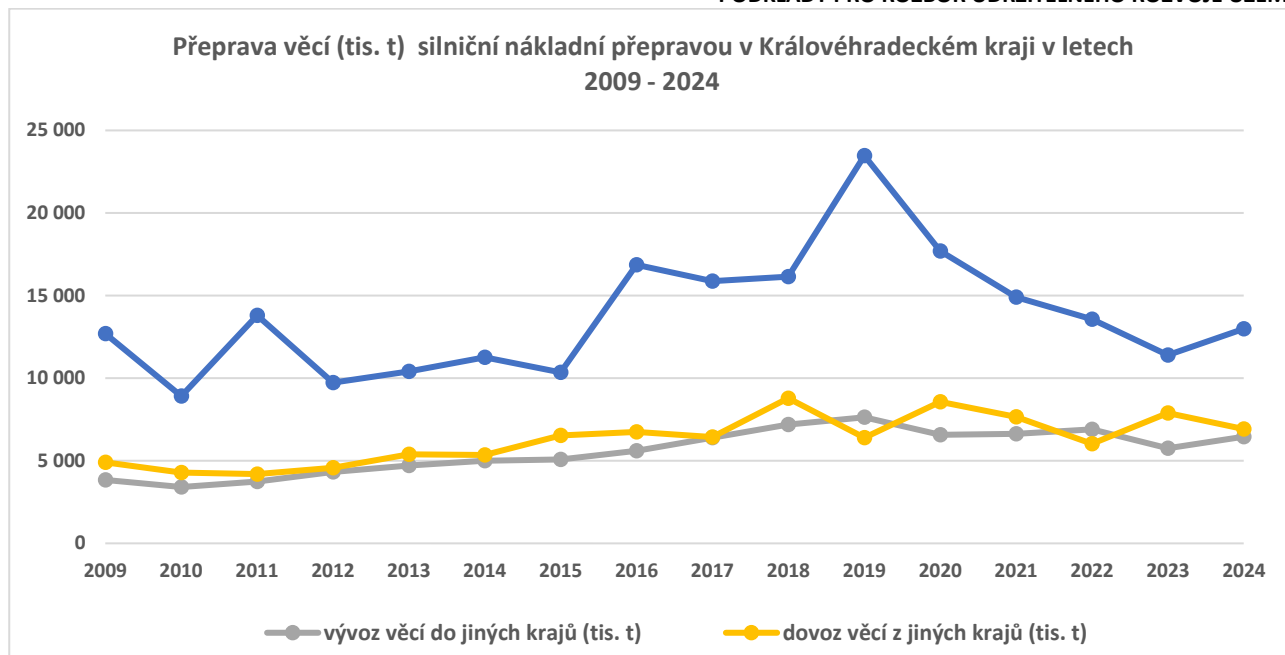
Délka silniční sítě ve vztahu k počtu obyvatel činí cca 6,78 km na 1000 obyvatel a je nad republikovým průměrem (v r. 2024 ČR: 5,12 km /1000 obyvatel). To znamená značné náklady na její údržbu, jež jsou dále ovlivňovány členitostí (hornatostí) území a klimatickými podmínkami.

Další možnou charakteristikou silniční sítě je přeprava věcí (zboží) a osob, která je doložena za období 2009 – 2024 na následujícím grafu.

⁷ Údaje vycházejí ze zveřejněných výsledků Celostátního sčítání dopravy z r. 2020 (údaje ze sčítání provedeného v r. 2025 budou k dispozici v průběhu roku 2026)

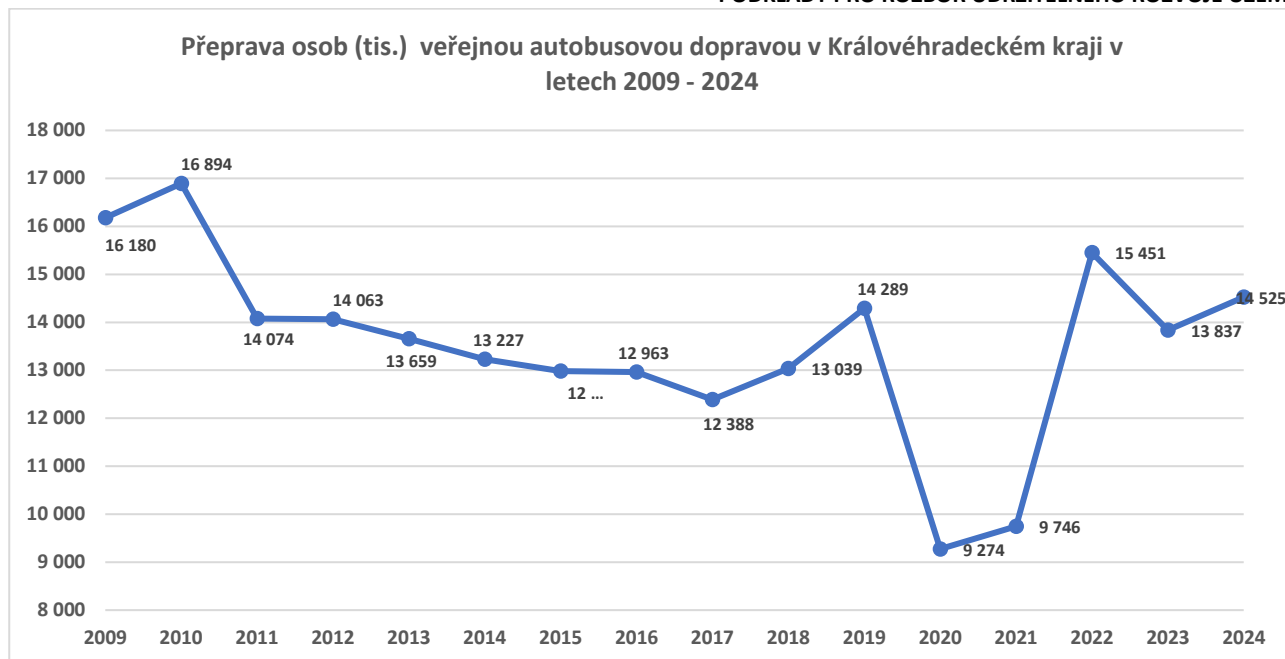
https://scitani.rsd.cz/CSD_2020/pages/results/section/default.aspx?l=Kr%C3%A1lov%C3%A9hradeck%C3%BD%20kraj

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADSKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

V Královéhradeckém kraji Celkově dominuje **vnitrokrajská přeprava**, která dlouhodobě převyšuje, jak dovoz, tak vývoz mezi kraji. Tento segment zároveň vykazuje největší kolísání, s výrazným růstem v období 2015–2019, kdy dosahuje maxima (cca 23–24 mil. t), a následným poklesem po roce 2020. V posledních letech je patrná mírná stabilizace, nicméně hodnoty nedosahují předchozího vrcholu. **Mezikrajské přepravní vztahy (dovoz a vývoz)** mají vyrovnanější a stabilnější vývoj. Dlouhodobě lze sledovat mírný růst do roku cca 2018–2020, poté spíše stagnaci až mírný pokles. Dovoz do kraje je po většinu období mírně vyšší než vývoz, což naznačuje určitou závislost regionu na vnějších zdrojích přepravovaných komodit. Z hlediska dynamiky je patrný výrazný nárůst přepravních výkonů do roku 2019, pravděpodobně v souvislosti s ekonomickým růstem, následovaný poklesem v letech 2020–2023 (vliv externích faktorů – ekonomické zpomalení, pandemie apod.). Rok 2024 naznačuje opětovné mírné oživení. Pro dopravní infrastrukturu je klíčová obsluha vnitrokrajských přepravních vztahů, silniční síť je dlouhodobě významně zatěžována nákladní dopravou a výkyvy v intenzitách přepravy potvrzují citlivost dopravy na ekonomický vývoj.

Dopravní obsluha veřejnou autobusovou dopravou. Konkrétní údaje za období 2009 – 2024 jsou zřejmé z následujícího grafu

V dlouhodobém horizontu je patrný pozvolný pokles počtu přepravených osob v období 2010–2017, kdy hodnoty klesají z přibližně 16,9 mil. osob na cca 12,4 mil. osob. Tento trend lze spojovat zejména s rostoucí individualizací dopravy a poklesem využívání veřejné dopravy.

V letech 2018–2019 dochází k dočasnému oživení poptávky, které však bylo následně výrazně narušeno v roce 2020, kdy došlo k prudkému propadu (cca na 9,3 mil. osob). Tento pokles je zjevně důsledkem mimořádných opatření a omezení mobility v souvislosti s pandemií.

Po roce 2020 je patrná postupná obnova poptávky, přičemž v roce 2022 dochází k výraznému nárůstu (cca 15,5 mil. osob). V následujících letech se hodnoty stabilizují, avšak nedosahují úrovně před rokem 2010. Rok 2024 naznačuje mírné oživení a stabilizaci systému.

Přeshraniční propojení

Na území Královéhradeckého kraje je evidována síť přeshraničních dopravních propojení s Polskou republikou dle sdělení Ministerstva vnitra č. 327/2024 Sb., která zahrnuje silniční, železniční a účelové komunikace. Tato propojení tvoří významný prvek dopravní infrastruktury kraje a zajišťují vazby na příhraniční oblasti Dolnoslezského vojvodství.

Z hlediska dopravního významu dominují silniční propojení, která zajišťují jak mezinárodní, tak regionální a lokální dopravní vazby. Mezi nejvýznamnější patří silniční tah Náchod – Kudowa-Zdrój (silnice I/33), který představuje hlavní spojení kraje s Kladskem a navazující sítí polských komunikací. Dalším klíčovým propojením je Královec – Lubawka (silnice I/16), zajišťující napojení Trutnovska na oblast Kamenné Hory. Význam mají rovněž regionální přechody, např. Broumov – Sokołowsko, Meziměstí – Mieroszów či Žacléř – Lubawka, které podporují každodenní přeshraniční mobilitu obyvatel.

Železniční přeshraniční propojení jsou v řešeném území zastoupena ve dvou úsecích: Meziměstí – Mieroszów a Královec – Lubawka. Jejich význam spočívá především v potenciálu pro rozvoj regionální a turistické dopravy, přičemž jejich současné využití je omezené a závislé na provozních a infrastrukturních podmínkách na polské straně.

Specifickou kategorií tvoří účelové komunikace, označované jako „společné hraniční cesty“. Tyto komunikace mají převážně charakter lesních a polních cest a slouží zejména pro pěší, cyklistickou a obslužnou dopravu v příhraniční krajině (např. v oblasti Broumovska a Orlických hor). Přispívají k prostupnosti území, rozvoji rekreace a cestovního ruchu, avšak nemají význam pro kapacitní dopravní obsluhu.

Po vstupu České republiky do schengenského prostoru došlo k faktickému zániku institutu hraničních přechodů jako kontrolních míst. Přeshraniční pohyb je realizován prostřednictvím celé sítě dopravních propojení bez systematické kontroly na hranici, což zvyšuje význam těchto vazeb pro každodenní mobilitu i hospodářskou spolupráci.

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Z hlediska územního plánování je žádoucí:

- stabilizovat a rozvíjet hlavní silniční přeshraniční tahy,
- podporovat obnovu a využití železničních propojení,
- zachovávat a rozvíjet prostupnost krajiny prostřednictvím účelových komunikací,
- koordinovat rozvoj dopravní infrastruktury s polskou stranou.

Přeshraniční dopravní propojení tak představují klíčový faktor integrace příhraničního prostoru a významný rozvojový potenciál Královéhradeckého kraje.

Seznam:

- Náchod – Kudowa-Zdrój → silniční (I/33, hlavní tah)
- Otovice – Kudowa-Zdrój (Malé Čermné) → silniční (místní)
- Olešnice v Orlických horách – Duszniki-Zdrój → silniční
- Nový Hrádek – Słone → silniční (regionální)
- Broumov – Sokołowsko → silniční
- Broumov – Otovice (PL: Tłumaczów) → silniční
- Meziměstí – Mieroszów → silniční
- Meziměstí – Mieroszów → železniční
- Královec – Lubawka → silniční (I/16, hlavní tah)
- Královec – Lubawka → železniční
- Žacléř – Lubawka → silniční (regionální)
- Lampertice – Opawa → silniční (místní)
- Bartošovice v Orlických horách – Niemojów → silniční (místní)
- Orlické Záhoří – Mostowice → silniční
- Olešnice v Orlických horách – Lasówka → silniční
- Olešnice v Orlických horách – Lasówka (sc) → účelová komunikace
- Orlické Záhoří – Mostowice (sc) → účelová komunikace
- Martínkovice – Ścinawka Górna (sc) → účelová komunikace
- Heřmánkovice – Głuszyca (sc) → účelová komunikace

Záměry na úseku silniční dopravy:

Jsou evidovány prostřednictvím předávaných podkladů od ŘSD ČR, konkrétně jsou sledovány záměry na úseku dálnic, rychlostních silnic a silnic I. tříd. Dílčí záměry na úseku silnic II. tříd jsou pak přebírány a vyhodnocovány dle ÚAP obcí. Pro účely ÚAP kraje nejsou z ÚAP obcí dále přebírány další dílčí dopravní záměry na úseku místních a účelových komunikací ani cyklodopravy.

V době zpracování 6. Úplné aktualizace ÚAP kraje byly evidovány záměry na následujících komunikacích: D11, D35, I/11, I/14, I/16, I/31, I/33 a I/35 a dále na vybraných úsecích silnic II. tříd.

4.10.3 Přehled aktuálních záměrů ŘSD v Královéhradeckém kraji

Název	č. silnice	plánované uvedení do provozu
D11 - 1108	D11	2029
D11 - 1109	D11	2028
D35 Úlibice obchvat	D35	2029
D35 Úlibice - Hořice, DÚR (změna)	D35	2028
D35 Sadová - Ploště, DÚR (změna)	D35	2026
D35 Úlibice - Hořice, oboustranná odpočívka Holovousy	D35	2028
I/11 Severní tangenta, Hradec Králové	I/11	2032
I/11 Častolovice - Kostelec nad Orlicí - obchvat	I/11	2032
I/11 - I/37 Jižní spojka, úprava OK Hradubická	I/11 - I/37	2031
I/14 obchvat Rychnov nad Kněžnou - I. etapa	I/14	2028
I/14 obchvat Rychnov nad Kněžnou - II. etapa	I/14	2033
I/16 Horka u Staré Paky, obchvat (DÚR)	I/16	2032
Silnice I/33 Náchod - obchvat; Silnice I/14 Vysokov - Vrchoviny	I/33	2028

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Název	č. silnice	plánované uvedení do provozu
I/35 Čimýšl - Úlibice	I/35	2032
Silnice I/36 v úseku Holice - Čestice	I/36	2032
I/31 Hradec Králové, křižovatka Mileta	I/31	2026
D11 odpočívka Předměřice	D11	2026
I/16 Jičín, zkapacitnění obchvatu	I/16	2032
I/33 Platiště - odstranění úrovňového přejezdu	I/33	2029
I/14 MÚK Solnice	I/14	2027

Zdroj: ŘSD – aktuální info o realizacích, záměry v ÚAP obsahují i další dlouhodobě sledované záměry, prozatím bez bližšího časového horizontu

Železniční síť

Tranzitní železniční koridor

Území Královéhradeckého kraje neprotíná žádný tranzitní železniční koridor ve smyslu evropských přepravně – obchodních dohod. Strategicky důležitá je pro Královéhradecký kraj blízkost modernizovaného I. železničního koridoru v sousedním pardubickém regionu, který zajišťuje komfortní železniční spojení s hlavním městem ČR.

Vysokorychlostní trať (VRT)

Královéhradecký kraj je v současnosti dotčen přípravou vysokorychlostní železniční infrastruktury v rámci programu VRT ČR koordinovaného organizací Správa železnic, avšak neleží na hlavních trasách první etapy výstavby. Území kraje se týká především dlouhodobě uvažované větve ve směru Praha – Hradec Králové – Wrocław, která má zajistit mezinárodní propojení České republiky s Polskem.

V úseku Praha – Hradec Králové se záměr nachází ve fázi studie proveditelnosti a zpřesňování koridoru, přičemž jsou prověřovány varianty trasování a vazby na významné regionální uzly, zejména Pardubice. Navazující úsek směrem k česko-polské hranici je dosud ve velmi rané fázi přípravy a je předmětem mezinárodní koordinace, přičemž jeho realizace se předpokládá až v dlouhodobém horizontu po roce 2040. Ve střednědobém výhledu proto nelze v území kraje očekávat realizaci plnohodnotné vysokorychlostní tratě; rozvoj železniční infrastruktury bude spíše spočívat v modernizaci stávajících konvenčních tratí. Přesto představuje plánovaná VRT významný strategický záměr s potenciálem zásadně zlepšit dopravní dostupnost kraje a posílit jeho zapojení do mezinárodních dopravních vazeb.

4.10.4 Rozsah železniční sítě Královéhradeckého kraje v letech 2014 - 2024

rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Provozní délka železničních tratí (km) - Česká republika*	9 559	9 566	9 564	9 567	9 572	9 562	9 542	9 523	9 521	9 514	9 514
Provozní délka železničních tratí (km) - Královéhradecký kraj*	714	715	716	718	718	715	715	667	666	660	660

* údaj vychází z informací ČSÚ a je založen na délce osy příslušné trati

4.10.5 Přehled železničních tratí

trať č.	Název trati	význam C=celostátní R=regionální
016	Borohrádek - Chrudim	R
020	(Praha-) - Velký Osek - Hradec Králové - Choceň	C
021	Týniště nad Orlicí - Letohrad	C
022	Častolovice - Solnice	R
023	Doudleby nad Orlicí - Rokytice v Orlických horách	R
026	Týniště nad Orlicí - Otovice	C, (R - úsek Meziměstí – Otovice)
028	Opočno pod Orlickými horami - Dobruška	C
030	(Pardubice -) - Jaroměř - Liberec	C
031	Pardubice - Hradec Králové - Jaroměř	C
032	Jaroměř - Trutnov	C
033	Starkoč - Náchod	C
040	Chlumec nad Cidlinou - Trutnov	C
041	Hradec Králové - Jičín - Turnov	C
043	Trutnov - Lubawka, Královec - Žacléř	R
044	Kunčice nad Labem - Vrchlabí	R

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

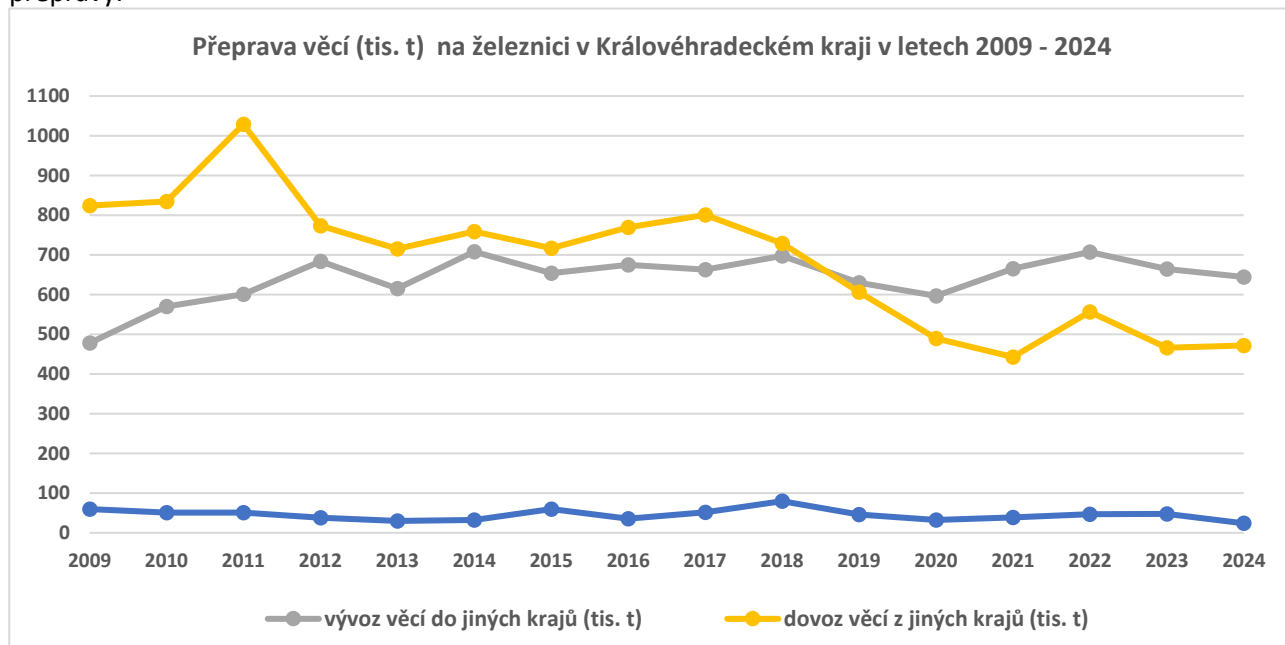
trať č.	Název trati	význam C=celostátní R=regionální
045	Trutnov - Svoboda nad Úpou	R
046	Hněvčeves - Smiřice	R
047	Trutnov - Teplice nad Metují	R
061	Nymburk - Jičín	C
062	Chlumeck nad Cidlinou - Křinice	R
063	Bakov nad Jizerou - Kopidlno	R
064	Mladá Boleslav - Stará Paka	R

Hustota železniční sítě

Rozsah železniční sítě v kraji vykazuje v posledním desetiletí mírně klesající trend. Zatímco v letech 2014–2018 se provozní délka tratí pohybovala okolo 714–718 km, po roce 2020 došlo k výraznějšímu poklesu a stabilizaci na hodnotě přibližně 660 km v roce 2024. Tento vývoj kontrastuje s relativně stabilní délkou železniční sítě na úrovni celé České republiky. Hustota železniční sítě v kraji dosahuje hodnoty 13,88 km na 100 km², což představuje nadprůměr v mezikrajském srovnání. Síť přitom pokrývá hlavní přepravní směry v území a její další plošné rozšiřování se nepředpokládá; prioritou zůstává modernizace a rekonstrukce stávajících úseků, zejména tam, kde nevyhovují současným technickým parametrům.

Struktura železniční sítě zahrnuje jak tratě celostátního, tak regionálního významu, přičemž páteřní osy tvoří zejména spojení ve směrech Pardubice – Hradec Králové – Jaroměř – Trutnov, Chlumeck nad Cidlinou – Trutnov a Hradec Králové – Jičín – Turnov. Regionální tratě pak zajišťují dopravní obsluhu perifernějších částí kraje, zejména v oblasti Podkrkonoší a Orlických hor.

Další možnou charakteristikou železničních tratí je přeprava věcí (zboží) a osob. Vývoj přepravních výkonů železniční dopravy, doložený tabulkovými údaji, ukazuje dlouhodobou stagnaci až mírný pokles nákladní dopravy. Objem přepravy věcí v rámci kraje dosahuje nízkých hodnot a po výkyvech v minulosti (např. krátkodobý nárůst v roce 2018) má spíše klesající tendenci, kdy v roce 2024 činil pouze 24 tis. tun. Podobně výkony v oblasti vývozu a dovozu mezi kraji kolísají bez výrazného růstového trendu. Tento vývoj odpovídá celostátnímu trendu postupného oslabování významu železniční nákladní dopravy ve prospěch silniční přepravy.

Podrobné údaje uvádíme v následující tabulce.

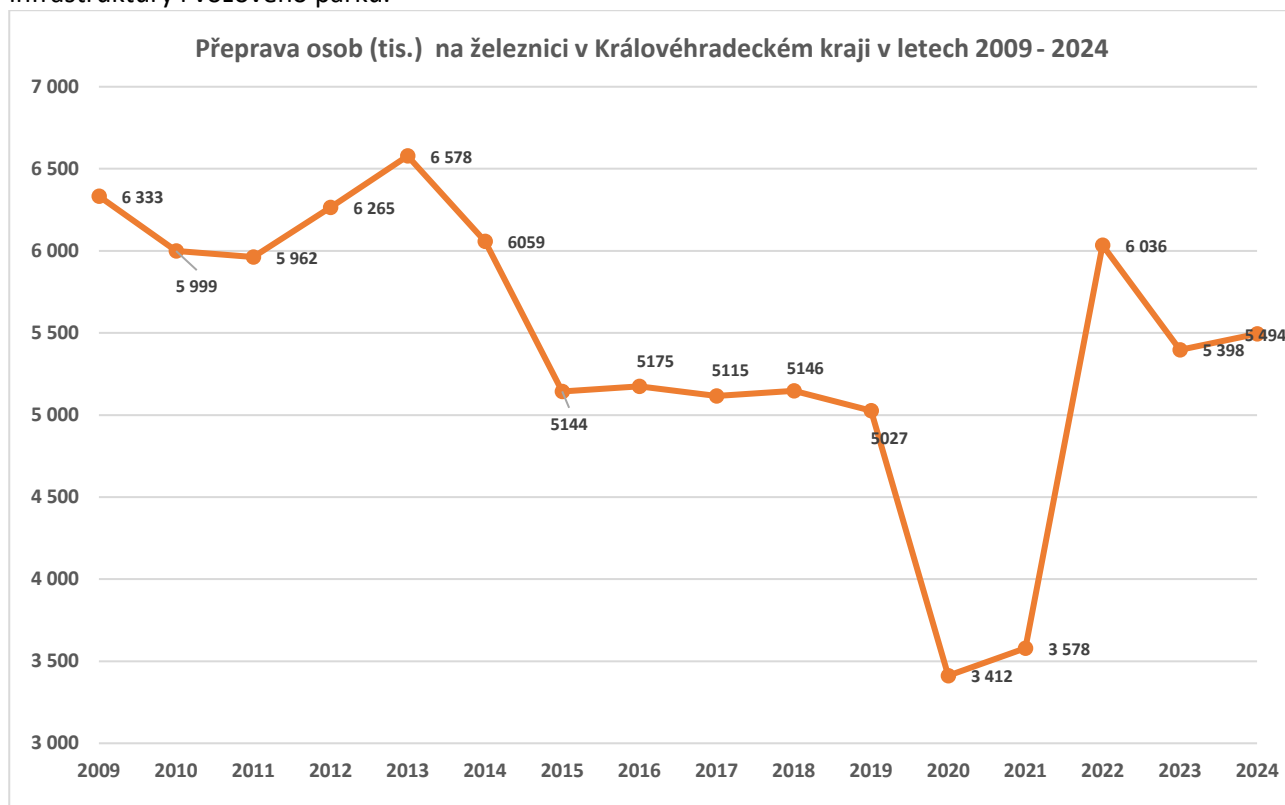
4.10.1 Přepravní výkon železniční dopravy v Královéhradeckém kraji v letech 2009 – 2024

Železniční doprava				
rok	vývoz věcí do jiných krajů (tis. t)	dovoz věcí z jiných krajů (tis. t)	přeprava věcí v rámci kraje (tis. t)	přeprava cestujících v rámci kraje (tis. osob)
2009	478	824	60	6 333
2010	570	835	51	5 999

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADSKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

2011	601	1 029	51	5 962
2012	684	773	38	6 265
2013	615	715	30	6 578
2014	708	759	32	6 059
2015	654	717	60	5 144
2016	675	769	35	5 175
2017	663	801	52	5 115
2018	698	729	80	5 146
2019	629	606	46	5 027
2020	596	489	32	3 412
2021	665	443	39	3 578
2022	707	556	47	6 036
2023	665	466	47	5 398
2024	644	472	24	5 494

Dopravní obsluha po železnici z hlediska přepravovaných osob: V oblasti osobní dopravy je patrný kolísavý vývoj s dlouhodobou stagnací. Po nárůstu počtu cestujících v první polovině 2000. let následoval pokles a stabilizace přibližně na úrovni kolem 5 mil. přepravených osob ročně. Výrazný propad byl zaznamenán v roce 2020 v souvislosti s omezeními mobility, následovaný postupným návratem k hodnotám okolo 5,4–6,0 mil. cestujících v letech 2022–2024. Celkově tak železniční doprava v kraji plní stabilní, avšak spíše stagnující roli, přičemž její konkurenceschopnost je snižována zejména delšími jízdními dobami a technickým stavem části infrastruktury i vozového parku.

Významnou úlohu ve veřejné přepravě cestujících má městská hromadná doprava. Vývoj počtu přepravených osob, doložený aktuálními tabulkovými a grafickými údaji, vykazuje po roce 2008 nejprve pozvolný pokles, který trval až do roku 2016, kdy bylo dosaženo minima na úrovni přibližně 35,3 mil. cestujících. Následně dochází k obratu trendu a postupnému růstu, přičemž v roce 2019 objem přepravy dosáhl 40,2 mil. osob a překonal tak hodnoty z konce předchozí dekády.

V dalším období je patrný výrazný propad v roce 2020 na 32,8 mil. cestujících v souvislosti s omezeními mobility, po němž následuje postupné oživení. V letech 2022–2024 se počet přepravených osob stabilizuje na hodnotách přibližně 37–38 mil. cestujících ročně, což však stále nedosahuje maxima z roku 2019. Celkově

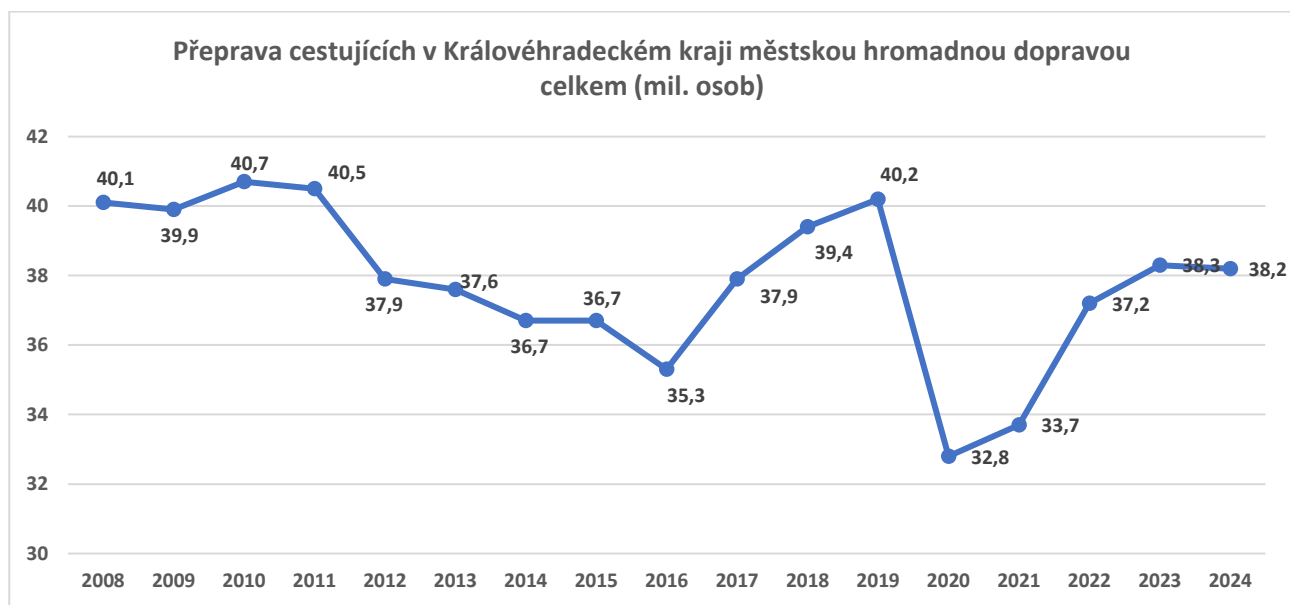
6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Ize tedy konstatovat, že po předchozím poklesu a následném růstu došlo k narušení trendu mimořádnými vnějšími vlivy a následné stabilizaci na mírně nižší úrovni.

Přeprava osob městskou hromadnou dopravou v kraji v letech 2008 – 2024

Městská hromadná doprava																	
rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Přeprava cestujících celkem (mil. osob)	40,1	39,9	40,7	40,5	37,9	37,6	36,7	36,7	35,3	37,9	39,4	40,2	32,8	33,7	37,2	38,3	38,2

pozn.: Zdroj: ČSÚ, statistické ročenky kraje

Přetrvávajícím problémem zůstává nedostatečná konkurenceschopnost veřejné dopravy vůči individuální automobilové dopravě. Nejvýraznější rozdíly v cestovních dobách mezi automobilovou, železniční a autobusovou dopravou se projevují zejména v periferních oblastech kraje, konkrétně v ORP Broumov a ORP Vrchlabí.

Systém kombinované dopravy zatím není v regionu dostatečně rozvinut, což odpovídá převažujícímu regionálnímu charakteru dopravní sítě a absenci klíčových logistických terminálů kombinované dopravy přímo v kraji (nejbližší takové terminály se nacházejí v Pardubicích a České Třebové v Pardubickém kraji). V území se nenachází veřejný terminál kombinované dopravy nadregionálního významu a zapojení do tohoto systému je tak zprostředkováno především prostřednictvím zařízení v okolních regionech.

Z hlediska širších dopravních vazeb má pro potenciální rozvoj kombinované dopravy zásadní význam zejména napojení na páteřní infrastrukturu mimo území kraje. Jedná se především o dálnici D11, která zajišťuje kapacitní silniční spojení s Prahou a dále směrem k Polsku, a o I. tranzitní železniční koridor vedený sousedním Pardubickým krajem, který je součástí hlavní železniční sítě České republiky a mezinárodních přepravních tahů. Právě v jeho vazbě jsou lokalizovány nejbližší terminály kombinované dopravy, které obsluhují i území Královéhradeckého kraje.

Potenciál rozvoje kombinované dopravy v kraji je do budoucna podmíněn především zlepšením napojení na tuto nadřazenou infrastrukturu a případným vznikem logistických nebo překladištních kapacit regionálního významu. V současnosti však zůstává role kombinované dopravy v dopravním systému kraje omezená a bez zásadního vlivu na přepravní vztahy.

Záměry železnice

Území Královéhradeckého kraje není přímo dotčeno vedením tranzitních železničních koridorů evropského významu (TEN-T), jeho dopravní vazby jsou však významně ovlivněny návazností na koridorové tratě v sousedních regionech, zejména v Pardubickém kraji.

Zásadním strategickým záměrem je příprava vysokorychlostní železniční infrastruktury v rámci programu VRT ČR koordinovaného organizací Správa železnic. Pro území kraje je relevantní především větev Praha – Hradec Králové – hranice ČR/Polsko (– Wrocław), označovaná jako RS5. Tento záměr vychází z Politika územního rozvoje ČR, která ukládá jeho územní ochranu a prověření.

V současnosti (k roku 2026) se záměr nachází ve fázi zpřesňování na základě studií proveditelnosti a následných technickoekonomických analýz. Trasa ani technické řešení nejsou dosud definitivně stabilizovány, přičemž jsou prověřovány varianty vedení s důrazem na napojení na regionální centra, zejména Hradec Králové a Pardubice. Realizace této větve se předpokládá v dlouhodobém horizontu, po roce 2040.

V rámci konvenční železniční sítě zůstává významným záměrem koridor ŽD2 v trase Chrudim – Pardubice – Hradec Králové – Jaroměř, vymezený v rámci Politiky územního rozvoje ČR. V Zásadách územního rozvoje Královéhradeckého kraje je tento koridor nadále veden převážně jako územní rezerva, přičemž jeho budoucí realizace je podmíněna kapacitními potřebami a investiční prioritizací státu.

Další rozvoj železniční infrastruktury v kraji je orientován zejména na modernizaci a zvýšení kapacity stávajících tratí. Mezi hlavní sledované záměry patří:

- modernizace a částečná optimalizace tratě č. 041 Hradec Králové – Ostroměř – Jičín (včetně dříve sledovaného úseku Hořice – Ostroměř),
- modernizace a elektrizace tratě č. 031 Pardubice – Hradec Králové – Jaroměř, včetně záměru tzv. Vysokovské spojky, která má zlepšit kapacitní a provozní parametry v oblasti Náchodska,
- zvýšení kapacity a zlepšení obsluhy průmyslové zóny Solnice–Kvasiny prostřednictvím úprav tratí č. 021 a 022 v úseku Týniště nad Orlicí – Častolovice – Solnice; tento záměr je postupně realizován dílčími stavbami a úpravami infrastruktury.

Celkově lze konstatovat, že rozvoj železniční infrastruktury v Královéhradeckém kraji je v krátkodobém a střednědobém horizontu zaměřen především na modernizaci a kapacitní posílení stávající sítě. Realizace nových kapacitních tratí, zejména vysokorychlostních, zůstává dlouhodobým strategickým cílem s významným potenciálem pro zlepšení dostupnosti regionu.

Letecká doprava

Na území Královéhradeckého kraje se nachází síť menších letišť převážně regionálního významu, určených zejména pro všeobecné letectví, sportovní a rekreační aktivity. Jedná se o veřejná vnitrostátní letiště (např. Broumov, Dvůr Králové nad Labem, Hořice, Jaroměř, Jičín, Nové Město nad Metují, Velké Poříčí a Vrchlabí) doplněná o specifické postavení letiště v Hradec Králové (LKHK), které disponuje dvěma vzletovými a přistávacími drahami a umožňuje i neveřejný mezinárodní provoz. Kromě toho se v území nachází několik neveřejných heliportů, včetně zařízení pro leteckou záchrannou službu (např. Hradec Králové – Fakultní nemocnice, Trutnov a Náchod), které zajišťují významnou složku urgentní zdravotnické dostupnosti.

Z hlediska dopravního významu má letecká doprava v kraji dlouhodobě doplňkový charakter bez zásadního vlivu na přepravní vztahy osob a zboží. Na území kraje se nenachází veřejné mezinárodní letiště s pravidelným provozem, přičemž tuto funkci pro širší region plní zejména letiště v Pardubice, situované v těsné vazbě na hranici kraje. Významnější letecké uzly celostátního a mezinárodního významu (zejména Letiště Václava Havla Praha) jsou dostupné v širším dojezdovém čase.

Letiště Hradec Králové si zachovává specifickou roli multifunkčního areálu využívaného pro všeobecné letectví, výcvik, záchranné složky a nepravidelný mezinárodní provoz. Jeho další rozvoj je limitován zejména požadavky Armády České republiky na zachování strategické využitelnosti území, což omezuje možnosti jeho plného komerčního využití.

V civilní rovině je funkce letiště orientována především na všeobecné letectví, výcvik, záchranné složky a doplňkové aktivity, nikoliv na pravidelnou linkovou dopravu. Rozvojové záměry směřují zejména k modernizaci infrastruktury a efektivnějšímu využití areálu, bez ambice jeho transformace na plnohodnotné veřejné mezinárodní letiště.

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

V posledních letech je jeho význam posilován i konáním velkých veřejných akcí (např. kulturních a společenských), což však nemění jeho omezenou roli v systému dopravní obsluhy území. Rozvoj letiště je nadále předmětem úvah na lokální i regionální úrovni, avšak bez jednoznačného směřování k pravidelnému komerčnímu leteckému provozu.

Z hlediska strategických dokumentů lze konstatovat, že širší oblast východních Čech (Hradec Králové – Pardubice) je dlouhodobě vnímána jako území s potenciálem letecké obsluhy, nicméně tento potenciál je fakticky saturován existencí a rozvojem pardubického letiště. V současnosti tak nelze očekávat zásadní posílení role letecké dopravy přímo na území Královéhradeckého kraje; její funkce zůstává doplňková, specializovaná a orientovaná především na nemasové formy využití.

4.10.2 Přehled letišť v Královéhradeckém kraji

Název	Kód	Charakter	Status	Určení
Broumov	LKBR	civilní	veřejné	vnitrostátní
Dvůr Králové nad Labem	LKDK	civilní	veřejné	vnitrostátní
Hořice	LKHC	civilní	veřejné	vnitrostátní
Hradec Králové - dráha 16R/34L	LKHK	civilní	veřejné	vnitrostátní
Jaroměř	LKJK	civilní	veřejné	vnitrostátní
Jičín	LKJC	civilní	veřejné	vnitrostátní
Nové Město nad Metují	LKNM	civilní	veřejné	vnitrostátní
Velké Poříčí	LKVP	civilní	veřejné	vnitrostátní
Vrchlabí	LKVR	civilní	veřejné	vnitrostátní
Hradec Králové - dráha 16L/34R	LKHK	civilní	neveřejné	mezinárodní
Stará Paka-Brdo	LKSPAK	civilní	neveřejné	vnitrostátní

Zdroj: ÚAP ORP 2024

V území Královéhradeckého kraje se nachází omezený počet heliportů, z nichž zásadní význam mají zařízení letecké záchranné služby při zdravotnických zařízeních v Hradci Králové, Náchodě a Trutnově. Tato zařízení zajišťují dostupnost urgentní péče v regionu a představují klíčovou složku letecké infrastruktury kraje. Vedle nich se v území nachází i další neveřejná zařízení či přistávací plochy, jejichž význam je však převážně účelový a které nejsou vždy evidovány jako certifikované heliporty dle evidence Úřad pro civilní letectví.

4.10.3 Přehled heliportů v Královéhradeckém kraji

Název	Status	Určení	Poznámka
Nová Amerika	neveřejný	VFR den	
Solnice - ACL	neveřejný	VFR den	
Náchod	neveřejný	VFR den	SLZ
Trutnov	neveřejný	VFR den	SLZ
Hradec Králové	neveřejný	VFR den/noc	SLZ
Hradec Králové - Fakultní nemocnice, klinika KARIM - střecha	neveřejný	VFR den	SLZ
Náchod - nemocnice	neveřejný	VFR den	SLZ
Trutnov - Horní Staré Město	neveřejný	VFR den	SLZ

Vodní doprava

Vodní doprava nemá v Královéhradeckém kraji dopravní význam a je využívána převážně pro rekreační účely. Řeka Labe je splavná pouze po úsek končící mimo území kraje a v současnosti se neuvažuje s jejím prodloužením do Královéhradeckého kraje. Rozvoj vodní dopravy je koncentrován níže po toku, zejména v návaznosti na úsek Labe směrem k Pardubici a dále do Chvaletice, kde je splavnost postupně zlepšována. Pro území kraje tak vodní doprava nepředstavuje reálně využitelný dopravní mód a její význam zůstává omezen na volnočasové aktivity bez přímého vlivu na dopravní obslužnost území.

Elektromobilita a další alternativní způsoby dopravy

Rozvoj elektromobility a dalších alternativních pohonů v Královéhradeckém kraji postupně probíhá, avšak je nadále limitován hustotou a prostorovým rozložením dobíjecí infrastruktury. V posledních letech dochází k nárůstu počtu veřejných dobíjecích stanic pro elektromobily, jejich hustota však stále nedosahuje úrovně nejlépe vybavených regionů České republiky a vykazuje nerovnoměrné rozmístění s koncentrací zejména ve větších městech a podél hlavních silničních tahů.

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

V oblasti alternativních paliv je situace diferencovaná: síť plnicích stanic LPG je stabilizovaná a relativně dostupná, zatímco infrastruktura CNG si zachovává nadprůměrné zastoupení v rámci mezikrajského srovnání, přestože její význam v celostátním měřítku stagnuje. Celkově lze konstatovat, že rozvoj nízkoemisních forem dopravy v kraji probíhá, avšak jejich širší uplatnění je nadále podmíněno dalším rozšiřováním infrastruktury a technologickým vývojem v oblasti pohonů.

Dostupnost periferních oblastí

Dopravní dostupnost periferních částí Královéhradeckého kraje zůstává nerovnoměrná a představuje jeden z významných limitů územního rozvoje. Tento problém se projevuje zejména v příhraničních a horských částech kraje, především na Broumovsku a v části Orlických hor, kde je dopravní obsluha ovlivněna absencí kapacitnějších silničních tahů, závislostí na silnicích nižších tříd a vyšší citlivostí na klimatické podmínky v zimním období. ÚAP ORP Broumov dlouhodobě potvrzuje význam vazeb na Náchod a omezenou vnitřní i vnější dopravní prostupnost broumovského výběžku, zatímco podklady ORP Rychnov nad Kněžnou upozorňují na technicky nevyhovující stav části silnic III. třídy a na skutečnost, že v řadě horských obcí jde o jedinou kategorii silnic obsluhující území. V důsledku toho jsou periferní oblasti vystaveny horší časové dostupnosti center osídlení, služeb i pracovních příležitostí, což se negativně promítá do jejich rozvojového potenciálu.

Logistické napojení průmyslových zón

Významným dopravním tématem kraje je logistické napojení průmyslových a výrobních koncentrací, zejména rozvojového prostoru Solnice–Kvasiny–Rychnov nad Kněžnou. ÚAP ORP Rychnov nad Kněžnou potvrzuje, že území disponuje železničním napojením do výrobních center a že probíhá další kapacitní posilování infrastruktury, včetně zkapacitnění tratí, projektovaného zdvoukolejnění v prostoru Synkov–Slemeno a budování velkokapacitního železničního překladiště v Lipovce. Současně však zůstávají patrné limity silniční infrastruktury, chybějící obchvaty a rostoucí dopravní zatížení, které se promítá i do negativních vlivů na okolní sídla. Na širší regionální úrovni se navíc projevují sekundární dopady rozvoje průmyslové zóny Solnice–Kvasiny i v sousedních ORP, například zvýšený tlak na dopravní infrastrukturu a mobilitu pracovní síly. Logistické napojení průmyslových zón tak představuje rozvojový potenciál kraje, zároveň však i zdroj významných dopravních, environmentálních a urbanizačních tlaků, které vyžadují další koordinaci silničních i železničních investic.

Sezónní dopravní zátěž území

Specifickým rysem dopravního systému Královéhradeckého kraje je výrazná sezónnost dopravní zátěže, která souvisí s koncentrací turisticky atraktivních oblastí, zejména v území Krkonoš, Orlických hor a Broumova (Adršpašsko-teplické skály). V těchto lokalitách dochází v období letní a zimní turistické sezóny k výraznému nárůstu individuální automobilové dopravy, která zatěžuje zejména přístupové komunikace nižších tříd a průjezdné úseky obcí. ÚAP ORP opakovaně upozorňují na kapacitní limity dopravní infrastruktury v turisticky exponovaných územích, nedostatečné kapacity parkování a vznik dopravních kongescí, které mají negativní dopady na kvalitu životního prostředí i obytné podmínky v dotčených sídlech.

Problém je umocněn charakterem území s omezenými možnostmi rozšiřování dopravní infrastruktury, danými jak morfologií terénu, tak ochranou přírodních hodnot (např. území národního parku a chráněných krajinných oblastí). Ve špičkových obdobích tak dochází k přetěžování dopravní sítě, prodlužování dojezdových časů a zhoršování dopravní obslužnosti jak pro návštěvníky, tak pro místní obyvatele.

Z hlediska dalšího rozvoje území je proto žádoucí zaměřit se na řízení dopravní poptávky v turisticky exponovaných oblastech, zejména prostřednictvím podpory veřejné a hromadné dopravy, záchytných parkovišť (P+R), návazných systémů kyvadlové dopravy a regulace individuální automobilové dopravy v nejvíce zatížených lokalitách. Současně je vhodné koordinovat dopravní řešení s koncepcemi cestovního ruchu a ochranou přírody, aby bylo dosaženo vyváženého vztahu mezi návštěvností území a jeho únosnou kapacitou.

Technická infrastruktura

Podklady

Pro hodnocení této tematické oblasti byla využita řada analytických a koncepčních materiálů, především Strategie rozvoje kraje 2021–2027, a dále Zásady územního rozvoje Královéhradeckého kraje v platném znění, statistické údaje Českého statistického úřadu; jedním z nejdůležitějších podkladů byly i zpracované 6. Úplné aktualizace územně analytických podkladů obcí Královéhradeckého kraje. Dále byly zapracovány úkoly a priority vymezené v Politice územního rozvoje České republiky v platném znění. Dále se při zpracování vycházelo z aktuálních evidovaných územních studií, vztahujících se k problematice technické infrastruktury a aktuálních poskytnutých údajů o stavu a záměrech na úseku technické infrastruktury od příslušných poskytovatelů údajů.

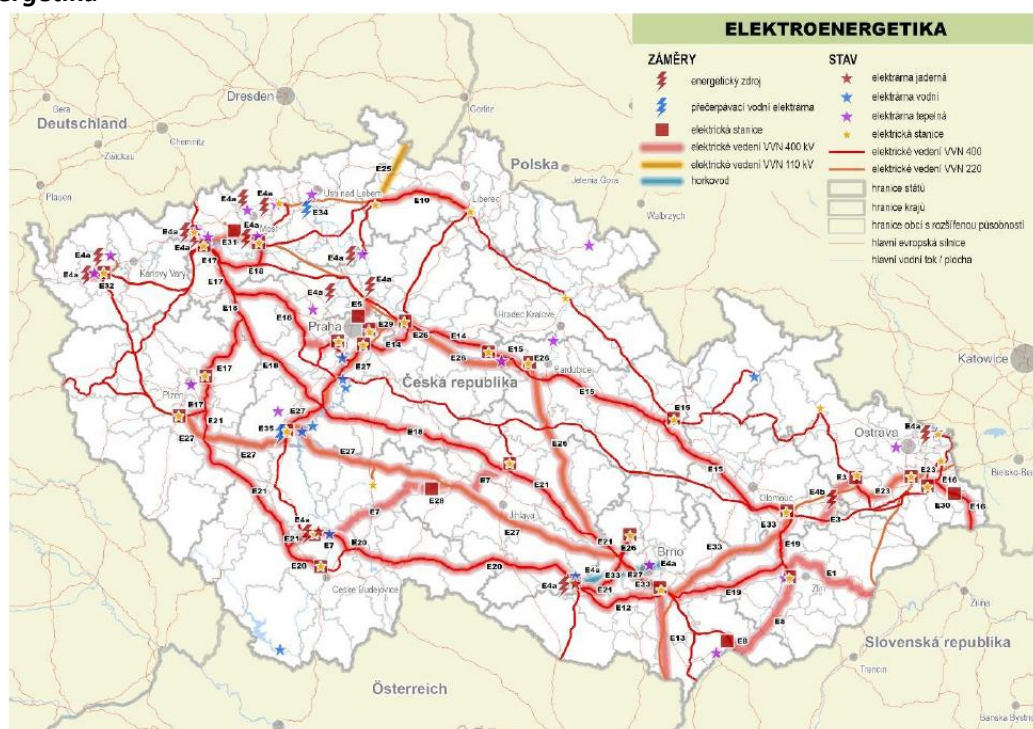
Politika územního rozvoje ČR (ve znění Aktualizací č. 1-7 a Změn č. 8 a 9) a problematika technické infrastruktury

Politika územního rozvoje České republiky v platném znění vymezuje obecné podmínky pro rozvoj technické infrastruktury jako součásti veřejné infrastruktury a zdůrazňuje potřebu její koordinace v území, a to jak ve vztahu k ostatním systémům veřejné infrastruktury, tak ve vztahu k ochraně přírodních, kulturních a civilizačních hodnot území. Současně ukládá vytvářet podmínky pro spolehlivé a bezpečné fungování jednotlivých systémů technické infrastruktury, pro jejich územní ochranu a pro minimalizaci konfliktů s limity využití území. Aktuálně je rozhodné úplné znění PÚR ČR závazné od 1. 10. 2025, zohledňující Změnu č. 8, která aktualizovala také kapitulu záměrů technické infrastruktury.

Z republikových priorit územního plánování jsou pro technickou infrastrukturu významné zejména požadavky na zlepšování dostupnosti a kvality veřejné infrastruktury, zachování prostupnosti krajiny, koordinované vedení infrastrukturních tras a ochranu území pro budoucí realizaci záměrů republikového významu. Významná je rovněž priorita, podle níž má být úroveň technické infrastruktury, zejména v oblasti zásobování vodou a zpracování odpadních vod, koncipována tak, aby odpovídala požadavkům na kvalitu života v současnosti i v budoucnosti. PÚR ČR současně zdůrazňuje nutnost zajištění odpovídajících parametrů a spolehlivosti přenosových a přepravních soustav, koordinaci příhraničních záměrů a minimalizaci střetů s ochranou přírody a krajiny i s kulturními a civilizačními hodnotami území.

Koridory a plochy technické infrastruktury vymezené PÚR ČR v platném znění, které se dotýkají území Královéhradeckého kraje:

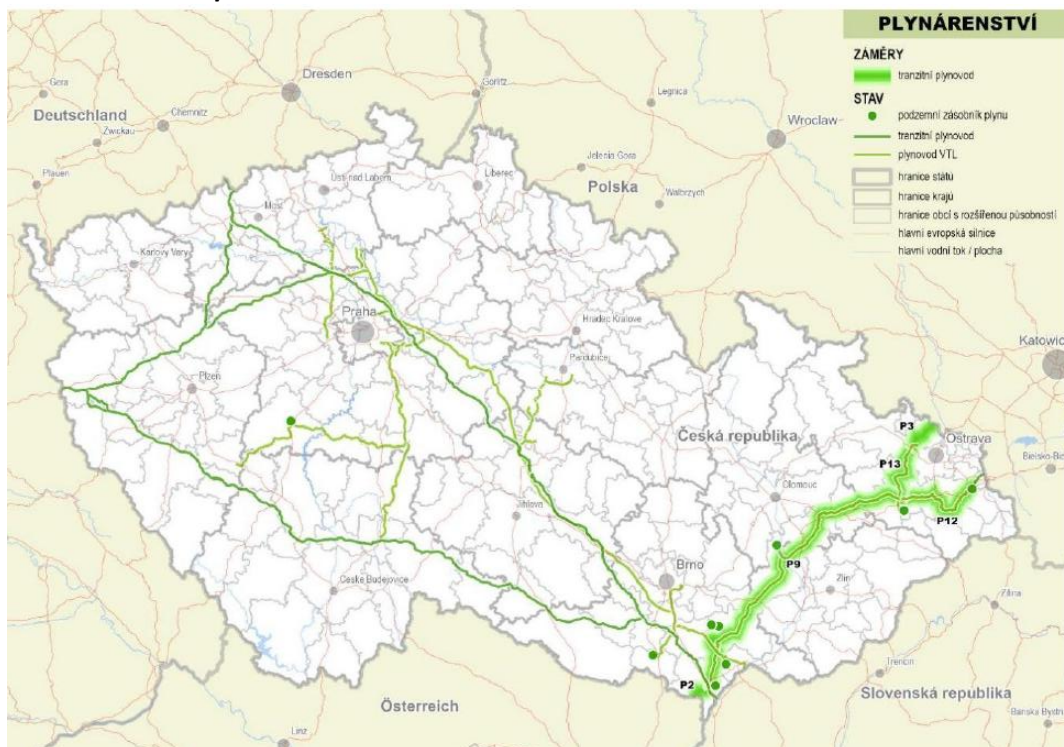
Elektroenergetika

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADSKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

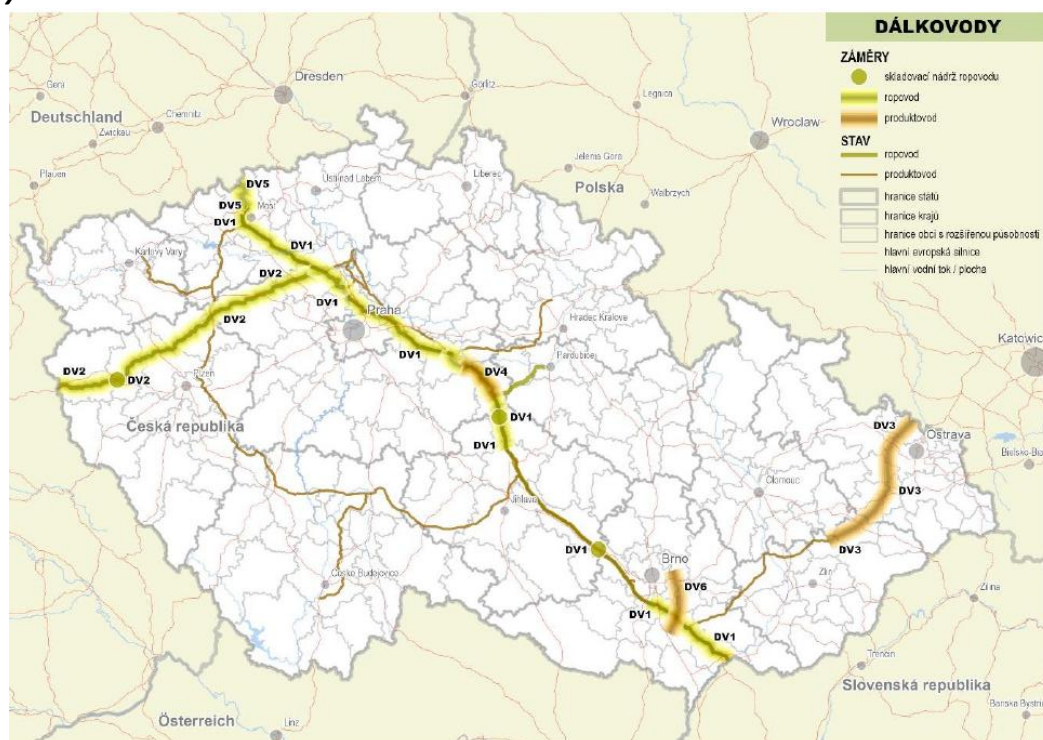
PÚR ČR v platném znění nevymezuje na území Královéhradeckého kraje žádný rozvojový záměr na úseku elektroenergetiky.

Plynárenství dle PÚR ČR v platném znění

PÚR ČR v platném znění v případě území Královéhradeckého kraje nevymezuje samostatný republikový záměr v oblasti plynárenství odpovídající dřívějšímu koridoru P5, který byl z PÚR ČR v mezidobí vypuštěn.

Dálkovody

PÚR ČR v platném znění nevymezuje na území Královéhradeckého kraje žádný rozvojový záměr dálkovodu.

Vodní hospodářství a ukládání a skladování radioaktivních odpadů a vyhořelého paliva

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADSKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Ani z této oblasti PÚR ČR v platném znění nevymezuje na území Královéhradeckého kraje žádný rozvojový záměr.

Priority královéhradeckého kraje v oblasti rozvoje technické infrastruktury

Vysoká úroveň technické infrastruktury je jedním z předpokladů dalšího rozvoje Královéhradeckého kraje. Cílem je zajistit odpovídající úroveň napojení obyvatelstva i hospodářských aktivit na jednotlivé systémy technické infrastruktury při respektování územních podmínek a požadavků udržitelného rozvoje.

V rámci Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2021–2027 se tato problematika promítá zejména do strategické oblasti **Efektivní infrastruktura a dostupnost**, a to především do podpory rozvoje digitální infrastruktury, modernizace energetických systémů, zvyšování energetické účinnosti a podpory využití obnovitelných a druhotných zdrojů energie. Na úseku technické infrastruktury jsou významné zejména strategické cíle:

- **3.2 Rozvinutá ICT infrastruktura pro digitální společnost**, zaměřený mimo jiné na pokrytí území kraje vysokorychlostním internetem a zlepšení jeho dostupnosti,
- **3.3 Efektivně využívané energetické zdroje**, zaměřený na efektivní a udržitelné využívání energetických zdrojů, realizaci energetických úspor, modernizaci energetické infrastruktury, budování chytrých sítí a širší využívání obnovitelných a druhotných zdrojů energie.

Zvýšené nároky na území kraje souvisejí zejména se zlepšováním technického stavu vodohospodářské infrastruktury, se zajištěním energetických potřeb území, s rozvojem komunikačních sítí a se zvyšováním podílu obnovitelných zdrojů energie. Rozvoj technické infrastruktury je proto nutné řešit komplexně, s důrazem na spolehlivost dodávek, omezení ztrát v systémech a identifikaci konkrétních slabých míst v území. Současně platí, že jednotlivá řešení je třeba posuzovat diferencovaně podle charakteru území; například další rozšiřování plynifikace nemusí být ve všech částech kraje technicky, ekonomicky ani environmentálně nejvhodnějším řešením.

Zásobování vodou a stav vodovodních sítí

Královéhradecký kraj má poměrně dobře rozvinutý systém veřejných vodovodů. Podíl obyvatel zásobovaných vodou z vodovodů pro veřejnou potřebu se dlouhodobě pohybuje na relativně vysoké úrovni a v roce 2024 dosáhl 93,9 %. V mezikrajském srovnání se kraj pohybuje přibližně na úrovni republikového průměru, avšak zaostává za některými kraji s téměř úplným napojením obyvatelstva na veřejné vodovody. Detailnější informace o celkové produkci pitné vody, čištění odpadních vod apod. jsou uvedeny v kapitole věnované podkladům pro rozbor udržitelného rozvoje území (**kap. 3**) a Voda režim a horninové prostředí (**kap. 4.6.**).

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

4.10.4 Vodovody – základní údaje 2014-2024

rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Podíl obyvatel zásobovaných vodou z vodovodů pro veřejnou potřebu (%)	93,8	94,4	94,9	94,5	95,2	94,6	94,7	97,0	97,1	95,0	
Voda vyrobená pitná (tis. m ³)	29 326	30 304	30 594	30 540	31 370	31 437	31 187	30 308	30 312	30 733	27 522
Voda fakturovaná pitná (tis. m ³)	22 633	23 324	23 174	23 241	23 763	23 978	23 767	23 455	23 399	23 466	23 872
z toho pro domácnosti	14 661	15 184	15 157	15 228	15 396	16 115	16 372	16 284	15 856	15 567	15 736
Podíl ztrát z vody vyrobené (%)	21,4	20,4	20,8	21,1	21,3	20,6	20,4	18,7	19,1	20,5	21,9

Zdroj: ČSÚ

Z aktuálních údajů dále vyplývá, že objem vyrobené pitné vody i objem vody fakturované domácnostem v delším časovém horizontu spíše kolísá, než aby vykazoval jednoznačný trend. Závažnějším ukazatelem je podíl ztrát z vody vyrobené, který v roce 2024 činil 21,9 % a v mezikrajském srovnání patří k vyšším. Vedle samotného rozsahu napojení obyvatelstva na vodovodní síť je tak důležitým tématem také technický stav vodovodních řadů, jejich obnova a snižování ztrát v distribuční soustavě.

4.10.5 Zásobování vodou – množství vyrobené vody (mezikrajské srovnání r. 2024)

Ukazatel	Podíl obyvatel zásobovaných vodou z vodovodů (%)	Voda vyrobená určená k realizaci (tis. m ³)	Voda fakturovaná pitná (tis. m ³)	Voda fakturovaná domácnostem (tis. m ³)	Voda nefakturovaná - podíl ztrát z vody vyrobené urč. k realizaci (%)
Kraj					
Česko	95,1	593 483	488 282	334 423	15,1
Hlavní město Praha	100	97 178	80 451	54 356	14,9
Středočeský kraj	89,7	68 668	57 919	41 243	13,8
Jihočeský kraj	90,5	32 785	27 233	17 231	14,3
Plzeňský kraj	86,5	30 428	25 414	16 448	14,9
Karlovarský kraj	99,8	16 519	14 028	8 747	12,2
Ústecký kraj	97,7	47 744	36 814	26 609	20,9
Liberecký kraj	94,7	24 216	18 512	13 164	19,6
Královéhradecký kraj	93,9	31 888	23 872	15 736	21,9
Pardubický kraj	97,2	31 741	23 139	15 079	21,8
Kraj Vysočina	93,8	24 679	21 335	14 141	11,9
Jihomoravský kraj	94,9	64 120	56 166	39 200	10,8
Olomoucký kraj	95,9	32 593	26 396	18 229	14,3
Zlínský kraj	96,1	29 474	23 146	16 104	17,7
Moravskoslezský kraj	99,8	61 450	53 858	38 137	9,8

Zdroj dat: ČSÚ, mezikrajské srovnání

Napojení obyvatel na veřejné vodovody lze celkově hodnotit jako dobré, přesto v území přetrvávají lokální problémy s kvalitou a dostatečnou kapacitou zdrojů pitné vody, zejména v obdobích sucha, a také otázka zabezpečení náhradních zdrojů pro krizové situace, například při povodních nebo poruchách hlavních zásobovacích systémů. Řada obcí proto připravuje nebo realizuje projekty zaměřené na rekonstrukci a rozšíření kapacity zdrojů, posílení vodovodních systémů nebo zajištění nouzového zásobování. Tato opatření jsou významná nejen z hlediska stability zásobování, ale i z hlediska dalšího rozvoje sídel.

K řešení situace v oblasti vodovodů a kanalizací je na území kraje nutný diferencovaný přístup. Pro oblast Jičínska je charakteristická větší sídelní rozdrobenost, v prostoru Královéhradecka je patrné dominantní

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

postavení Hradce Králové a na Trutnovsku naopak větší koncentrace obyvatel do větších sídel. Tyto rozdílné sídelní struktury se promítají do odlišných nároků na podobu a ekonomiku vodohospodářské infrastruktury. Kapacita podzemních i povrchových zdrojů vody je na úrovni kraje celkově dostatečná, přesto se v některých částech území projevují problémy se zajištěním dostatečně kapacitních zdrojů v blízkosti větších sídel. Z hlediska vodního hospodářství jsou významné zejména oblasti Náchodska a Rychnovska, kde se nacházejí zdroje podzemní vody nadregionálního významu pro Východočeskou vodárenskou soustavu. Hlavním skupinovým vodovodem začleněným do této soustavy je skupinový vodovod Hradec Králové, mezi další významné skupinové vodovody patří skupinové vodovody Náchod, Jičín, Trutnov a Rychnov nad Kněžnou.

Základním koncepčním dokumentem pro rozvoj vodovodů a kanalizací je **Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Královéhradeckého kraje**, jehož celková aktualizace byla schválena v roce 2021. Tento dokument předpokládá další růst počtu obyvatel zásobovaných z veřejných vodovodů a potvrzuje potřebu pokračovat v rozvoji a modernizaci vodárenské infrastruktury. Problematika nedostatku vodních zdrojů byla v území identifikována již v minulosti, mimo jiné v rámci dokumentu Technicko-ekonomické posouzení SUCHO 2015, který analyzoval dopady epizody sucha a navrhl opatření ke zmírnění jeho následků. Tento materiál dnes slouží především jako doklad dlouhodobého charakteru problémů se zásobováním vodou, přičemž aktuální stav a potřeby území jsou posuzovány na základě novějších koncepčních a analytických podkladů.

V rámci platných Zásad územního rozvoje Královéhradeckého kraje byl vymezen koridor:

- dálkový vodovodní řad VDJ Vysoká Srbská – Hronov – Červený Kostelec (TV1).

Kanalizace a čištění odpadních vod

4.10.6 Kanalizace – základní údaje 2014–2024

rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Podíl obyvatel bydlících v domech napojených (%)	77,1	78,1	78,5	79,8	78,9	78,9	79,6	80,3	81,1	80,1	81,7
Vypouštěné odpadní vody (tis. m ³)	24 698	24 273	24 285	24 828	25 666	25 496	25 304	26 264	25 064	25 505	21 916
Čištěné odpadní vody bez srážkových (tis. m ³)	18 568	18 708	18 565	19 181	20 134	19 959	19 767	20 572	19 886	20 163	20 733
Podíl čištěných odpadních vod (%)	94,1	95,2	95,0	94,8	96,6	96,0	95,6	97,1	95,8	96,3	95,6
Počet ČOV	139	132	129	131	137	139	140	143	142	147	177
Celková kapacita ČOV (m ³ /den)	224 979	226 115	229 059	230 592	231 438	224 050	223 910	225 609	224 032	224 682	206 773
Produkce kalů (t sušiny)	7679	9905	9516	9256	9277	9705	9699	8269	7481	8106	6817

Zdroj: ČSÚ

Z údajů vyplývá, že v období 2014–2024 dochází k postupnému zvyšování podílu obyvatel napojených na kanalizaci, a to z hodnoty 77,1 % v roce 2014 na 81,7 % v roce 2024. Ve srovnání s rokem 2019 (78,9 %) jde o zřetelný pozitivní posun, který potvrzuje pokračující rozvoj kanalizační infrastruktury v území.

4.10.7 Kanalizace a čištění odpadních vod – mezikrajské srovnání r. 2019 – část 1.

	Vypouštěné odpadní vody do kanalizace (m ³ /den)				Čištěné vody (m ³ /den)			
	celkem	z toho bez zpoplatněných srážkových vod	v tom		celkem	v tom		
			splaškové	Prům. a ostatní		splaškové	průmyslové	srážkové
Česká republika	529 578	461 058	316 673	144 385	792 648	306 659	143 594	342 395
kraje								
Hl. město Praha	91 811	81 837	53 100	28 737	111 473	53 100	28 737	29 636
Středočeský	58 170	51 489	36 517	14 972	75 584	36 352	14 971	24 261
Jihočeský	33 268	27 440	17 598	9 842	52 599	16 660	9 812	26 127
Plzeňský	30 736	28 659	16 597	12 061	41 126	15 650	11 721	13 755
Karlovarský	15 434	13 432	8 590	4 842	29 236	8 587	4 842	15 807
Ústecký	34 598	30 293	23 616	6 677	56 838	23 577	6 676	26 585

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

	Vypouštěné odpadní vody do kanalizace (m³/den)				Čištěné vody (m³/den)			
	celkem	z toho bez zpoplatněných srážkových vod	v tom		celkem	v tom		
			splaškové	Prům. a ostatní		splaškové	průmyslové	srážkové
Liberecký	16 916	14 679	10 451	4 228	37 723	10 163	4 160	23 400
Královéhradecký	25 496	20 801	14 023	6 778	49 332	13 209	6 750	29 373
Pardubický	22 668	17 934	11 679	6 256	35 813	11 500	6 255	18 058
Vysočina	22 800	19 410	14 528	4 882	36 453	12 675	4 830	18 948
Jihomoravský	60 441	52 863	37 578	15 285	78 796	36 983	15 261	26 552
Olomoucký	32 450	27 767	19 169	8 598	51 754	18 667	8 574	24 513
Zlínský	32 460	26 703	19 256	7 447	47 261	17 643	7 288	22 330
Moravskoslezský	52 330	47 751	33 970	13 782	88 660	31 893	13 717	43 050

4.10.8 Kanalizace a čištění odpadních vod – mezikrajské srovnání r. 2019 – část 2.

	Podíl čištěných odpadních vod (%)	Délka kanalizační sítě (km)	Počet kanalizačních přípojek	Počet ČOV celkem	Celková kapacita ČOV (m³/den)	Počet ČOV				
						mechanických	mechanicko-biologických			
								z toho: s dalším odstraňováním		
								N	P	N+P
Česká republika	97,7	49 149	1 736 186	2 731	4 283 028	22	2 709	650	91	797
kraje										
Hl. město Praha	100,0	3 741	125 230	25	907 615	0	25	3	1	20
Středočeský	99,7	7 200	271 629	529	344 269	1	528	159	17	207
Jihočeský	96,5	4 077	133 171	375	377 354	6	369	66	14	52
Plzeňský	95,5	3 153	102 117	208	173 137	1	207	41	5	45
Karlovarský	100,0	1 262	41 698	100	126 291	1	99	37	3	16
Ústecký	99,9	3 175	95 738	201	378 007	5	196	65	2	33
Liberecký	97,6	1 617	47 474	86	133 777	1	85	13	1	19
Královéhradecký	96,0	2 711	92 999	139	224 050	2	137	40	4	35
Pardubický	99,0	2 559	84 875	139	155 374	0	139	35	7	42
Vysočina	90,2	3 376	108 540	216	169 398	0	216	27	6	77
Jihomoravský	98,8	5 674	267 400	253	336 533	1	252	60	19	114
Olomoucký	98,1	3 136	113 902	177	239 175	0	177	30	8	46
Zlínský	93,4	3 226	120 666	116	194 151	0	116	13	3	45
Moravskoslezský	95,5	4 242	130 748	167	523 897	4	163	61	1	46

Zdroj: ČSÚ

4.10.9 Kanalizace a čištění odpadních vod – mezikrajské srovnání r. 2024 – část 1.

Území, kraj	Fakturované odpadní vody vypouštěné do kanalizace (tis. m³)				Čištěné odpadní vody (tis. m³)				
	celkem	z toho			celkem	z toho			
		srážkové vody	splaškové	průmyslové a ostatní		splaškové	průmyslové	zemědělství a ostatní	srážková voda fakturovaná
Česká republika	584 370	78 696	327 098	178 576	943 812	333 260	118 749	56 986	79 214
Hl. město Praha	90 502	9 676	54 002	26 825	119 952	74 127	3 205	0	9 313
Středočeský	62 313	6 424	42 002	13 887	105 147	43 649	15 195	5 817	6 231
Jihočeský	33 884	6 417	17 320	10 146	61 585	15 948	9 524	1 005	6 369
Plzeňský	32 137	4 389	17 611	10 137	52 450	16 271	7 753	2 956	4 418
Karlovarský	15 396	2 022	8 104	5 270	32 193	7 976	358	4 479	2 015

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Ústecký	65 319	4 647	23 962	36 710	90 263	23 635	31 905	4 738	4 605
Liberecký	17 335	2 475	10 389	4 472	37 827	10 149	894	3 472	2 337
Královéhradecký	27 829	5 913	14 769	7 146	59 324	13 581	2 514	4 638	4 694
Pardubický	28 504	4 744	12 773	10 987	46 601	11 772	4 521	4 286	4 677
Vysočina	23 918	4 339	14 268	5 311	37 119	12 129	1 468	3 622	4 315
Jihomoravský	62 102	7 968	38 809	15 325	92 284	36 552	12 569	14 140	10 580
Olomoucký	38 932	8 187	21 513	9 231	69 460	19 476	7 382	4 848	8 154
Zlínský	33 254	6 545	18 717	7 993	55 824	17 709	6 498	2 419	5 742
Moravskoslezský	52 945	4 949	32 859	15 137	83 785	30 288	14 963	567	5 764

4.10.10 Kanalizace a čištění odpadních vod – mezikrajské srovnání r. 2024 – část 2

Území, kraj	Podíl čištěných odpadních vod (%)	Délka kanalizační sítě (km)	Počet kanalizačních přípojek	Počet ČOV				Celková kapacita ČOV (m³/ den)
				Počet ČOV celkem	z toho s odstraňováním			
					N	P	N+P	
Česká republika	97,7	55 419	1 975 385	3 416	760	241	928	4 692 613
Hl. město Praha	100,0	4 035	129 970	25	2	1	20	899 825
Středočeský	100,0	8 999	346 770	704	181	68	238	546 530
Jihočeský	97,0	4 051	138 692	453	85	10	64	402 063
Plzeňský	94,5	3 647	119 519	272	47	16	55	183 160
Karlovarský	100,0	1 357	49 196	105	35	5	19	120 849
Ústecký	99,3	3 420	105 421	235	77	4	44	398 417
Liberecký	98,6	1 690	52 058	90	16	7	21	132 769
Královéhradecký	95,6	3 092	105 418	177	57	11	37	206 773
Pardubický	91,1	3 029	101 208	184	26	17	51	161 058
Vysočina	90,8	3 378	122 134	258	42	19	81	127 725
Jihomoravský	98,8	6 283	287 241	318	69	30	143	359 042
Olomoucký	98,3	3 806	134 356	235	36	33	51	258 151
Zlínský	95,6	3 610	134 006	137	21	10	52	300 018
Moravskoslezský	96,6	5 022	149 396	223	66	10	52	596 233

Zdroj: ČSÚ

Objem vypouštěných odpadních vod vykazuje v dlouhodobém horizontu spíše kolísavý až mírně klesající trend, přičemž výraznější pokles je patrný zejména v roce 2024. Tento vývoj může souviset jak se změnami spotřeby vody, tak s klimatickými vlivy. Naopak objem čištěných odpadních vod bez srážkových vod zůstává relativně stabilní, s mírným nárůstem oproti roku 2019.

Podíl čištěných odpadních vod se dlouhodobě pohybuje na vysoké úrovni kolem 95–97 %, přičemž oproti roku 2019 (96,0 %) nedochází k zásadním změnám. Lze tedy konstatovat stabilizovaný stav s vysokou mírou čištění, odpovídající současným požadavkům.

Pozitivním trendem je rovněž nárůst počtu čistíren odpadních vod, který se mezi lety 2019 a 2024 zvýšil ze 139 na 177 zařízení. Tento vývoj odráží zejména postupné dobudovávání infrastruktury v menších obcích. Celková kapacita ČOV však stagnuje, resp. mírně klesá, což naznačuje, že nově realizované kapacity mají spíše lokální charakter a nižší výkon.

V mezikrajském srovnání za rok 2024 dosahuje Královéhradecký kraj podílu čištěných odpadních vod 95,6 %, což odpovídá mírně podprůměrné hodnotě v rámci ČR. Ve srovnání s rokem 2019 tak nedošlo k výraznému zlepšení relativního postavení kraje. Naopak pozitivně lze hodnotit nárůst počtu ČOV a prodlužování kanalizační sítě.

Královéhradecký kraj tak i nadále patří mezi regiony s relativně nižší vybaveností kanalizační infrastrukturou, zejména z důvodu vysokého podílu malých obcí s rozptýlenou zástavbou. Tento strukturální faktor významně omezuje efektivitu budování centralizovaných systémů odkanalizování.

Rozdíly v úrovni vybavenosti přetrvávají i mezi jednotlivými správními obvody ORP. Nadprůměrná úroveň napojení na kanalizaci je dlouhodobě patrná zejména v obvodech Broumov, Dobruška, Hořice, Jaroměř, Jičín, Náchod a Vrchlabí. Naopak nejméně příznivá situace přetrvává v obvodech Dvůr Králové nad Labem a Trutnov, kde podíl odkanalizovaných obcí zůstává nízký.

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Další rozvoj kanalizační infrastruktury by měl směřovat především k:

- zvyšování podílu obyvatel napojených na kanalizaci zakončenou ČOV,
- dobudování infrastruktury v menších obcích a rozptýleném osídlení (včetně využití decentralizovaných řešení),
- modernizaci stávajících ČOV s cílem plnění přísnějších legislativních limitů, zejména v oblasti odstraňování dusíku a fosforu,
- zajištění souladu s požadavky ochrany životního prostředí, zejména v územích se zvýšenou ochranou (např. CHKO).

Základním koncepčním dokumentem, z něhož vyplývají opatření pro řešení této problematiky, je již výše zmíněný *Plán rozvoje vodovodů a kanalizací na území Královéhradeckého kraje*.

Zásobování plynem

Většina obyvatel Královéhradeckého kraje žije v obcích, které byly v minulosti plynofikovány. V současné době je však další rozvoj plynofikace výrazně zpomalen. Důvodem je jak technickoekonomická náročnost výstavby plynovodů v méně osídlených a strukturálně rozptýlených územích, tak i klesající zájem obyvatel o připojení na zemní plyn v souvislosti s vývojem cen energií a postupnou transformací energetiky.

Údaje o stavu plynofikace obcí nejsou systematicky statisticky sledovány. Uvedené hodnoty proto vycházejí z kombinace dostupných údajů ÚAP jednotlivých ORP a GIS analýzy průběhu plynovodní sítě. Tyto údaje vyjadřují, zda je obec alespoň částečně plynofikována, a nejsou přímo porovnatelné s podílem obyvatel využívajících zemní plyn.

Rozložení plynofikace v území je nerovnoměrné. Nejvyšší podíl plynofikovaných obcí vykazují zejména urbanizovaná území a oblasti s kompaktní sídelní strukturou (např. ORP Nový Bydžov nebo Hradec Králové), zatímco nízká úroveň plynofikace přetrvává v periferních a podhorských oblastech s rozptýlenou zástavbou (např. ORP Rychnov nad Kněžnou nebo Nové Město nad Metují).

4.10.11 Plynofikace obcí Královéhradeckého kraje

PLYNOFIKACE OBCÍ v ORP	Počet obcí celkem	počet plynofikovaných obcí	
kraj	448	281	podíl plynofikovaných obcí v ORP (%)
Broumov	14	6	62,72
Dobruška	26	12	42,86
Dvůr Králové nad Labem	28	19	46,15
Hořice	29	17	67,86
Hradec Králové	81	78	58,62
Jaroměř	15	12	96,30
Jičín	77	39	80,00
Kostelec nad Orlicí	22	19	50,65
Náchod	36	20	86,36
Nová Paka	5	3	55,56
Nové Město nad Metují	13	4	60,00
Nový Bydžov	23	23	30,77
Rychnov nad Kněžnou	32	7	100,00
Trutnov	31	12	21,88
Vrchlabí	16	10	38,71

Území Královéhradeckého kraje je zásobováno plynem prostřednictvím soustavy vysokotlakých, středotlakých a nízkotlakých plynovodů, které jsou převážně ve vlastnictví společnosti GasNet, s.r.o. Dodávka zemního plynu odběratelům je realizována zejména prostřednictvím středotlakých sítí napojených na regulační stanice rozmístěné v území.

Dle dostupných informací nedochází k plošnému rozvoji plynofikace ze strany provozovatele distribuční soustavy a tento trend lze očekávat i do budoucna. Nové úseky plynovodů jsou realizovány převážně lokálně, zejména v souvislosti s novou výstavbou.

Z hlediska koncepčních dokumentů ani Politika územního rozvoje ČR v aktuálním znění již nevymezuje na území Královéhradeckého kraje žádný záměr tranzitního plynovodu. Původně uvažovaný koridor (P5) pro

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

propojení plynárenských soustav ČR a Polska byl v rámci aktualizace PÚR již vypuštěn. Rozvoj plynárenské infrastruktury na území kraje je tak v současnosti omezen na lokální a regionální úroveň.

Další rozvoj plynárenské infrastruktury je nutné posuzovat individuálně s ohledem na charakter území, ekonomickou efektivitu a environmentální souvislosti. V řadě částí kraje se jako vhodnější jeví alternativní způsoby zásobování energií, zejména využití obnovitelných zdrojů energie, decentralizovaných systémů a elektrifikace vytápění.

V rámci platných Zásad územního rozvoje Královéhradeckého kraje byl vymezen koridor:

- přeložka VTL plynovodu Česká Skalice a VTL plynovod pro připojení regulační stanice (**TP1**) + VTL/STL regulační stanice Česká Skalice (**TP2**), tzv. Jižní varianta.

Záměry na rozšíření plynovodní sítě jsou průběžně evidovány v rámci ÚAP. Pro jejich případné zapracování do územně plánovací dokumentace je vždy nezbytné posoudit jejich aktuální potřebnost a soulad s koncepcí energetické transformace.

Zásobování teplem

Z hlediska zásobování teplem využívají města a obce Královéhradeckého kraje široké spektrum zdrojů, od individuálních lokálních topenišť až po soustavy centralizovaného zásobování teplem (CZT). V minulosti dominovaly především fosilní zdroje (zemní plyn, uhlí), které však v současnosti procházejí postupnou transformací v souvislosti s požadavky na snižování emisí a zvyšování energetické účinnosti.

Lokální zdroje tepla, zejména v rodinných domech, mají i nadále významný podíl na zásobování teplem, přičemž v některých případech představují významný zdroj znečištění ovzduší, zejména při využívání pevných paliv. V posledních letech však dochází k postupné obměně těchto zdrojů, a to zejména v souvislosti s dotačními programy podporujícími ekologičtější způsoby vytápění (např. tepelná čerpadla, biomasa, případně napojení na CZT).

Soustavy centralizovaného zásobování teplem jsou provozovány zejména ve větších městech kraje, jako jsou Hradec Králové, Trutnov, Náchod, Dvůr Králové nad Labem nebo Rychnov nad Kněžnou. Tyto soustavy představují významný prvek energetické infrastruktury, přičemž jejich role se v současnosti proměňuje. Dochází k postupné modernizaci zdrojů tepla, diverzifikaci palivové základny a zvyšování podílu nízkoe emisních a obnovitelných zdrojů energie.

Na rozdíl od minulosti se již neprojevuje výrazný rozvoj nových rozsáhlých systémů CZT, naopak důraz je kladen na optimalizaci a stabilizaci stávajících soustav. Přetrvávajícím problémem zůstává riziko odpojování odběratelů v důsledku cenových faktorů a konkurence individuálních zdrojů, což může negativně ovlivňovat ekonomiku provozu těchto systémů.

Z hlediska územního plánování je nutné respektovat stávající koridory a zařízení soustav CZT, včetně horkovodních a parovodních rozvodů. Významné soustavy CZT se nacházejí zejména v Hradci Králové, Náchodě, Dvoře Králové nad Labem, Rychnově nad Kněžnou a v oblasti elektrárny Poříčí u Trutnova.

Současný vývoj v oblasti zásobování teplem je charakterizován postupným přechodem od centralizovaných fosilních zdrojů k více diverzifikovanému a decentralizovanému systému, který kombinuje různé zdroje energie. Tento trend klade zvýšené nároky na koordinaci v území a na zohlednění vazeb mezi energetickou, environmentální a územně plánovací politikou.

Obnovitelné zdroje energie

Rozvoj využívání obnovitelných zdrojů energie (OZE) v Královéhradeckém kraji je v současnosti ovlivněn zejména procesem transformace energetiky, důrazem na dekarbonizaci a snahou o zvýšení energetické soběstačnosti území. Významným podkladem pro územní plánování v této oblasti je krajská studie zaměřená na posouzení potenciálu OZE.

Tato studie však nevymezovala konkrétní vhodné či nevhodné lokality pro umístění jednotlivých typů zdrojů, ale hodnotila území kraje zejména z hlediska jeho limitů, a to přírodních, technických i urbanistických. Na základě tohoto hodnocení bylo území rozčleněno do tří scénářů, které vyjadřují míru omezení a potenciální konfliktnosti využití území pro realizaci vybraných forem OZE, zejména fotovoltaických a větrných elektráren. Jednotlivé scénáře tak indukují, do jaké míry je využití území z hlediska umístění OZE problematické, nikoliv přímo vhodné či nevhodné.

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Na tuto studii navazuje další krok kraje – v roce 2026 byly zahájeny práce na pořízení podrobnějšího koncepčního podkladu, jehož cílem je již identifikace konkrétních vhodných území pro rozvoj OZE a současně vymezení tzv. akceleračních oblastí v rámci Zásad územního rozvoje. Tento postup odpovídá aktuálním požadavkům na koordinovaný rozvoj obnovitelných zdrojů na úrovni krajů.

Z hlediska struktury OZE zůstává významným zdrojem biomasa, a to především ve formě odpadů z lesního hospodářství, dřevozpracujícího průmyslu a zemědělské produkce. Biomasa je nadále využívána zejména v lokálních zdrojích tepla, přičemž její význam přetrvává zejména v územích bez dostupnosti centrálních energetických systémů. S ohledem na kvalitu ovzduší je však žádoucí její využívání směřovat k moderním a emisně šetrným technologiím.

V posledních letech dochází k výraznému rozvoji fotovoltaiky, a to zejména ve formě střešních instalací na objektech a v omezené míře také formou pozemních elektráren. Další rozvoj tohoto typu zdrojů bude podmíněn jak technickými možnostmi distribuční soustavy, tak ochranou zemědělského půdního fondu a krajinného rázu.

V oblasti větrné energie je potenciál kraje dlouhodobě omezen, a to především z důvodu ochrany krajinného rázu a dalších environmentálních limitů. Krajská studie nicméně identifikuje části území s nižší mírou omezení, kde lze o využití větrné energie uvažovat, vždy však za podmínky podrobného posouzení vlivů na území.

Využití vodní energie má v kraji stabilní, avšak omezený potenciál, přičemž další rozvoj spočívá především v modernizaci stávajících zařízení. Doplnkově se uplatňují i další zdroje, zejména tepelná čerpadla a bioplyn, které přispívají k diverzifikaci energetického mixu na lokální úrovni.

Rozvoj obnovitelných zdrojů energie je nutné koordinovat s ochranou přírodních, krajinářských a urbanistických hodnot území. Krajská studie OZE v tomto ohledu představuje důležitý analytický nástroj pro identifikaci limitů v území, zatímco připravovaný navazující dokument bude klíčový pro konkrétní územní vymezení rozvojových ploch.

Celkově lze konstatovat, že význam OZE v energetickém mixu kraje bude nadále narůstat, přičemž důraz bude kladen zejména na decentralizovanou výrobu energie, kombinaci různých zdrojů a respektování limitů využití území.

Zásobování elektřinou

Královéhradecký kraj nepatří mezi energeticky nejnáročnější regiony České republiky, což souvisí se strukturou hospodářství s nižším zastoupením energeticky náročného průmyslu. Vývoj spotřeby elektrické energie však ukazuje na postupný nárůst významu kraje v rámci celostátního srovnání.

Z tabulkových údajů vyplývá, že spotřeba elektrické energie v kraji v období po roce 2015 výrazně vzrostla a následně se stabilizovala. Zatímco v roce 2011 činila spotřeba přibližně 1,5 TWh (3,25 % spotřeby ČR) a v roce 2013 dokonce klesla na 2,76 %, v roce 2015 došlo k výraznému nárůstu na 3,26 TWh (5,77 %). Tento trend pokračoval až do roku 2020, kdy kraj dosáhl podílu 6,04 % na celkové spotřebě ČR.

4.10.12 Spotřeba elektrické energie v krajích a podíl kraje na celkové spotřebě elektrické energie v ČR

	spotřeba elektrické energie (GWh)							
	2011	2013	2015	2020	2021	2022	2023	2024
Česká republika	46 098	46 503	56 465	59 402	60 011	57 568	55 765	55 924
kraj								
Hl. město Praha	4 930	14 218	5 814	6 047	5 783	5 838	5 755	5 898
Středočeský	4 983	4 222	7 915	8 251	8 576	8 185	8 026	8 145
Jihočeský	2 402	1 390	3 043	3 157	3 254	3 000	2 887	2 859
Plzeňský	1 942	1 699	2 915	3 033	3 130	2 978	2 938	2 940
Karlovarský	1 519	1 090	1 495	1 546	1 498	1 464	1 491	1 486
Ústecký	7 937	5 102	5 813	6 081	6 043	5 862	5 657	5 745
Liberecký	1 337	1 365	2 416	2 560	2 580	2 465	2 401	2 370
Královéhradecký	1 500	1 283	3 259	3 589	3 603	3 462	3 377	3 360
Pardubický	2 003	1 820	2 355	2 468	2 569	2 484	2 333	2 370
Vysočina	2 997	1 655	2 642	2 671	2 855	2 697	2 600	2 638
Jihomoravský	3 207	2 915	5 098	5 385	5 453	5 477	5 182	5 228
Olomoucký	2 483	1 425	3 005	3 193	3 325	3 176	3 005	3 015
Zlínský	1 858	1 604	3 046	3 333	3 376	3 045	3 023	3 062

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE

PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Moravskoslezský	7 000	6 713	7 649	8 088	7 965	7 436	7 090	6 809
podíl kraje na celkové spotřebě el. Energie v ČR (%)								
kraj	2011	2013	2015	2020	2021	2022	2023	2024
Hl. město Praha	10,69	30,57	10,30	10,18	9,64	10,14	10,32	10,55
Středočeský	10,81	9,08	14,02	13,89	14,29	14,22	14,39	14,56
Jihočeský	5,21	2,99	5,39	5,31	5,42	5,21	5,18	5,11
Plzeňský	4,21	3,65	5,16	5,11	5,22	5,17	5,27	5,26
Karlovarský	3,30	2,34	2,65	2,60	2,50	2,54	2,67	2,66
Ústecký	17,22	10,97	10,29	10,24	10,07	10,18	10,14	10,27
Liberecký	2,90	2,94	4,28	4,31	4,30	4,28	4,31	4,24
Královéhradecký	3,25	2,76	5,77	6,04	6,00	6,01	6,06	6,01
Pardubický	4,35	3,91	4,17	4,15	4,28	4,31	4,18	4,24
Vysočina	6,50	3,56	4,68	4,50	4,76	4,68	4,66	4,72
Jihomoravský	6,96	6,27	9,03	9,07	9,09	9,51	9,29	9,35
Olomoucký	5,39	3,06	5,32	5,38	5,54	5,52	5,39	5,39
Zlínský	4,03	3,45	5,39	5,61	5,63	5,29	5,42	5,48
Moravskoslezský	15,19	14,44	13,55	13,62	13,27	12,92	12,71	12,18

V posledních letech (2021–2024) je patrná relativní stabilizace spotřeby elektrické energie v kraji na úrovni cca 3,3–3,6 TWh ročně, přičemž podíl na celkové spotřebě ČR se stabilně pohybuje kolem 6 %. Tento vývoj odpovídá celorepublikovému trendu mírného poklesu či stagnace spotřeby elektrické energie po roce 2021. Z hlediska mezikrajského srovnání se Královéhradecký kraj řadí spíše do skupiny regionů se střední úrovní spotřeby elektrické energie. Významnější podíl na celkové spotřebě mají dlouhodobě průmyslově orientované kraje (Středočeský, Moravskoslezský, Ústecký), zatímco Královéhradecký kraj si udržuje stabilní, ale relativně nižší podíl.

Zásadní skutečností zůstává, že kraj nemá dostatečné vlastní výrobní kapacity k pokrytí své spotřeby elektrické energie. Výroba je soustředěna především do jediného významnějšího zdroje – Elektrárny Poříčí u Trutnova – a menších zdrojů (včetně obnovitelných), jejichž výkon není pro pokrytí spotřeby dostačující. Kraj je proto dlouhodobě závislý na dodávkách elektrické energie z nadřazené přenosové a distribuční soustavy. Z hlediska infrastruktury je území kraje napájeno především z transformoven 400/110 kV, přičemž páteřní roli hraje síť vedení 110 kV. Na tuto síť jsou napojeny transformovny 110/35 kV zajišťující distribuci do nižších napěťových hladin. Tento systém je průběžně rozvíjen v závislosti na zatížení území a požadavcích na spolehlivost dodávek.

Určitým problémem zůstává stárí části energetické infrastruktury, zejména některých úseků vedení 110 kV, které vykazují vyšší míru opotřebení. To klade zvýšené nároky na jejich postupnou modernizaci a obnovu.

V rámci platných Zásad územního rozvoje Královéhradeckého kraje byly i z tohoto důvodu vymezeny koridory navrhovaných vedení VVN včetně ploch pro TR, které je nutné územně zpřesnit v ÚPD obcí. Rovněž byla stanovena podmínka jejich vzájemná koordinace při jejich situování v dotčeném území i koordinace s ostatními zájmy a záměry v území. Jednalo se o koridory nadzemního vedení 2x110 kV :

- koridor nadzemního vedení 2x110 kV Zaloňov – Jaroměř (**TE5**), včetně plochy pro TR 110/35 kV Jaroměř (**TE9**),
- koridor nadzemního vedení 2x110 kV Bílé Poličany – Rohoznice – Červená Třemešná – Libonice (**TE1**), včetně plochy pro TR 110/35 kV Hořice (**TE7**),
- koridor nadzemního vedení 2x110 kV Librantice – Svinary – Hradec Králové (Slezské Předměstí) (**TE2**), včetně plochy pro TR 110/35 kV Hradec Králové – Východ (**TE8**),
- koridor nadzemního vedení 2x110 kV TR Nový Bydžov – Vinary – Volanice – Jičíněves – TR Staré Místo (**TE3**),
- koridor nadzemního vedení 2x110 kV TR Vrchlabí – Strážné – Špindlerův Mlýn (**TE4**),
- koridor nadzemního vedení 2x110 kV Hradec Králové TR 110/35 Západ (**TE6**),
- transformovna TR 110/35 kV Horní Maršov (**TE10**),
- transformovna TR 110/35 kV Broumov (**TE11**).

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

INDIKÁTORY

KAN – Odkanalizování území ORP

Výsledné hodnocení vychází z procentuálního hodnocení počtu obcí v ORP, v jejichž správním obvodu se nachází čistírna odpadních vod a z procentuálního hodnocení počtu obcí v ORP v jejichž správním obvodu se nachází sítě kanalizačních stok. Oba tyto podíly mají ve výsledném hodnocení stejnou váhu a výsledné hodnocení je dáno jejich průměrem. Hodnotící škála je pro indikátor IN8-DTI nastavena následujícím způsobem:

HODNOCENÍ INDIKÁTORU KAN

-1 = negativní stav = 0–50%

0 = neutrální stav = 51–60%

1 = pozitivní stav = 61–100%

4.10.13 Přehled hodnocení indikátoru KAN

ORP	počet obcí	počet obcí s ČOV	podíl obcí ORP s ČOV (%)	počet obcí s kanalizací	podíl obcí ORP s kanalizací (%)	průměr podílů (%)	HODNOCENÍ INDIKÁTORU KAN
Královéhradecký kraj	448	176	39,29	358	79,91	59,60	0
Broumov	14	6	42,86	11	78,57	60,71	1
Dobruška	26	8	30,77	21	80,77	55,77	0
Dvůr Králové nad Labem	28	7	25,00	21	75,00	50,00	-1
Hořice	29	8	27,59	21	72,41	50,00	-1
Hradec Králové	81	20	24,69	61	75,31	50,00	-1
Jaroměř	15	5	33,33	13	86,67	60,00	0
Jičín	77	11	14,29	62	80,52	47,40	-1
Kostelec nad Orlicí	22	9	40,91	16	72,73	56,82	0
Náchod	36	13	36,11	32	88,89	62,50	1
Nová Paka	5	2	40,00	2	40,00	40,00	-1
Nové Město nad Metují	13	3	23,08	11	84,62	53,85	0
Nový Bydžov	23	10	43,48	19	82,61	63,04	1
Rychnov nad Kněžnou	32	9	28,13	28	87,50	57,81	0
Trutnov	31	13	41,94	27	87,10	64,52	1
Vrchlabí	16	10	62,50	13	81,25	71,88	1

Zdroj dat: Digitální data údajů o území a textové části ÚAP poskytnutá pro zpracování 5. úplné aktualizace ÚAP obcí a kraje

Úroveň odkanalizování území Královéhradeckého kraje lze celkově hodnotit jako spíše průměrnou, s výraznými vnitřními rozdíly mezi jednotlivými správními obvody ORP. Zatímco podíl obcí s kanalizační sítí je relativně vysoký, významným limitem zůstává nízký podíl obcí vybavených čistírnami odpadních vod, což se negativně promítá do celkového hodnocení indikátoru. Na úrovni kraje dosahuje indikátor neutrální hodnoty, přičemž pozitivního stavu dosahují zejména ORP s vyšší koncentrací obyvatel a lepší infrastrukturní vybaveností (např. Náchod, Trutnov, Vrchlabí, Nový Bydžov). Naopak v řadě ORP přetrvává negativní stav, typicky v územích s vyšší mírou venkovského osídlení a rozdrobenou sídelní strukturou (např. Jičín, Hořice, Dvůr Králové nad Labem). Celkově tak přetrvává potřeba dalšího rozvoje kanalizační infrastruktury, zejména v oblasti čištění odpadních vod.

PLYN - Plynofikace obcí ORP

Výsledné hodnocení vychází z procentuálního hodnocení počtu obcí v ORP, ve kterých je plynovodní síť. Hodnocení bylo provedeno na základě GIS analýzy, přičemž dlouhodobým cílem je dosažení plynofikace všech vhodných lokalit.

HODNOCENÍ INDIKÁTORU PLYN:

-1 = podíl obcí s plynofikací je menší než 50 %

0 = podíl obcí s plynofikací je v rozmezí 50–75 %

1 = podíl obcí s plynofikací je větší než 75 %

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

4.10.14 Přehled hodnocení indikátoru PLYN

		počet plynofikovaných obcí	podíl plynofikovaných obcí v ORP (%)	HODNOCENÍ INDIKÁTORU PLYN
Královéhradecký kraj	448	281	62,72	0
Broumov	14	6	42,86	0
Dobruška	26	12	46,15	0
Dvůr Králové nad Labem	28	19	67,86	0
Hořice	29	17	58,62	0
Hradec Králové	81	78	96,30	1
Jaroměř	15	12	80,00	1
Jičín	77	39	50,65	0
Kostelec nad Orlicí	22	19	86,36	1
Náchod	36	20	55,56	0
Nová Paka	5	3	60,00	0
Nové Město nad Metují	13	4	30,77	-1
Nový Bydžov	23	23	100,00	1
Rychnov nad Kněžnou	32	7	21,88	-1
Trutnov	31	12	38,71	-1
Vrchlabí	16	10	62,50	0

Plynofikace obcí v Královéhradeckém kraji dosahuje v souhrnu neutrální úrovně, přičemž přibližně dvě třetiny obcí mají zajištěn přístup k plynovodní síti. Situace je však územně diferencovaná. Nejvyšší úroveň plynofikace je dosažena v ORP s vyšší urbanizací a příznivějšími podmínkami pro rozvoj infrastruktury (např. Hradec Králové, Nový Bydžov, Jaroměř, Kostelec nad Orlicí), kde indikátor dosahuje pozitivních hodnot. Naopak v perifernějších a méně urbanizovaných oblastech (např. Rychnov nad Kněžnou, Trutnov, Nové Město nad Metují) zůstává podíl plynofikovaných obcí nízký. Současně je zřejmé, že další rozvoj plošné plynofikace je omezen technickoekonomickými faktory a postupně ztrácí na významu i v kontextu transformace energetiky a odklonu od fosilních paliv.

4.11 EKONOMICKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PODMÍNKY

Ekonomický rozvoj

Ekonomická situace Královéhradeckého kraje je hodnocena prostřednictvím vybraných makroekonomických ukazatelů, zejména hrubého domácího produktu, míry investic, produktivity práce, čistého disponibilního důchodu domácností a ukazatelů charakterizujících oblast výzkumu a vývoje. Tyto ukazatele umožňují sledovat ekonomický vývoj kraje jako celku, případně v územním členění podle správních obvodů obcí s rozšířenou působností.

Při interpretaci výsledků je však nutné zohlednit omezenou vypovídací schopnost některých vstupních dat, neboť část ukazatelů je statisticky zjišťována především na základě Sčítání lidu, domů a bytů Českého statistického úřadu, které probíhá v desetileté periodicitě. V době zpracování 6. úplné aktualizace ÚAP byly k dispozici údaje Českého statistického úřadu revidované podle metodiky ESA 2010.

Hrubý domácí produkt (HDP) v Královéhradeckém kraji v období 2017–2023 a mezikrajské porovnání

Údaje o hrubém domácím produktu byly v předchozích aktualizacích ÚAP zpracovány na základě tehdy dostupných dat Českého statistického úřadu. V rámci současné aktualizace jsou použita aktuálně publikovaná a revidovaná data ČSÚ, zpracovaná podle platné metodiky národních účtů (ESA 2010). Z důvodu metodických revizí a zpřesnění časových řad nejsou hodnoty HDP v jednotlivých letech plně srovnatelné s údaji použitými v předchozích aktualizacích ÚAP.

Vývoj hrubého domácího produktu Královéhradeckého kraje v období 2017–2023 vykazuje dlouhodobě rostoucí tendenci, přičemž tento vývoj odpovídá celorepublikovému trendu. V roce 2020 došlo, v návaznosti na mimořádné ekonomické okolnosti, k dočasnému zpomalení růstu, resp. stagnaci hodnot HDP, a to jak na úrovni kraje, tak v rámci celé České republiky. V následujících letech však ekonomická výkonnost kraje opět výrazně posílila.

V mezikrajském srovnání se Královéhradecký kraj v hodnoceném období pohyboval stabilně ve střední části pořadí krajů. V letech 2021–2023 obsadil v absolutním pořadí hodnot HDP 9. až 10. místo mezi kraji České republiky, přičemž růst HDP byl patrný zejména v posledních sledovaných letech. Celkově lze konstatovat, že ekonomická výkonnost kraje se po roce 2020 vrátila na růstovou trajektorii a hodnoty HDP v krajském i celostátním měřítku nadále rostou.

4.11.1 Vývoj HDP v krajích v běžných cenách v letech 2017–2023

Kraje	Hrubý domácí produkt v běžných cenách (mil. Kč)							ABS. POŘADÍ v r. 2021	ABS. POŘADÍ v r. 2022	ABS. POŘADÍ v r. 2023
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023			
Česká republika	5 179 344	5 475 773	5 888 869	5 828 318	6 307 755	7 049 872	7 659 655			
Hlavní město Praha	1 360 258	1 466 288	1 577 929	1 552 162	1 710 117	1 952 106	2 093 632	1	1	1
Jihočeský kraj	254 336	267 409	287 909	289 906	309 566	350 763	381 503	6	6	6
Jihomoravský kraj	539 131	582 222	627 206	639 438	700 947	770 044	839 165	3	3	3
Karlovarský kraj	93 312	95 410	99 845	96 773	101 159	113 131	126 932	14	14	14
Kraj Vysočina	204 424	210 203	227 777	235 043	253 625	278 116	309 746	11	12	11
Královéhradecký kraj	239 936	250 666	270 628	271 796	286 597	307 147	341 203	9	10	9
Liberecký kraj	165 976	174 266	186 337	184 445	192 149	208 518	232 715	13	13	13
Moravskoslezský kraj	475 684	504 553	517 077	499 685	549 061	608 674	647 006	4	4	4
Olomoucký kraj	238 367	250 650	268 608	271 375	292 689	322 491	350 248	8	8	8
Pardubický kraj	205 417	216 136	228 909	235 398	244 510	279 455	305 662	12	11	12
Plzeňský kraj	257 646	270 159	284 642	281 830	303 188	329 490	366 088	7	7	7
Středočeský kraj	618 214	644 108	720 988	693 829	745 899	833 853	920 569	2	2	2
Ústecký kraj	284 234	293 251	320 081	309 741	334 782	386 649	404 092	5	5	5
Zlínský kraj	242 409	250 452	270 933	266 897	283 466	309 435	341 094	10	9	10

4.11.2 Dynamika změny HDP v krajích v letech 2018–2023

	2018		2019		2020		2021		2022		2023	
	nárůst / pokles	pořadí nárůstu	nárůst / pokles	pořadí nárůstu	nárůst / pokles	pořadí nárůstu	nárůst / pokles	pořadí nárůstu	nárůst / pokles	pořadí nárůstu	nárůst / pokles	pořadí nárůstu
Česká republika	296 429		413 096		-60 551		479 437		742 117		609 783	

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

	2018		2019		2020		2021		2022		2023	
	nárůst / pokles	pořadí nárůstu	nárůst / pokles	pořadí nárůstu	nárůst / pokles	pořadí nárůstu	nárůst / pokles	pořadí nárůstu	nárůst / pokles	pořadí nárůstu	nárůst / pokles	pořadí nárůstu
Hlavní město Praha	106 030	1	111 641	1	-25 767	13	157 955	1	241 989	1	141 526	1
Jihočeský kraj	13 073	5	20 500	5	1 997	5	19 660	8	41 197	6	30 740	9
Jihomoravský kraj	43 091	2	44 984	3	12 232	1	61 509	2	69 097	3	69 121	3
Karlovarský kraj	2 098	14	4 435	14	-3 072	9	4 386	14	11 972	14	13 801	14
Kraj Vysočina	5 779	13	17 574	9	7 266	2	18 582	9	24 491	11	31 630	8
Královéhradecký kraj	10 730	8	19 962	7	1 168	6	14 801	11	20 550	12	34 056	6
Liberecký kraj	8 290	11	12 071	13	-1 892	7	7 704	13	16 369	13	24 197	12
Moravskoslezský kraj	28 869	3	12 524	12	-17 392	12	49 376	4	59 613	4	38 332	4
Olomoucký kraj	12 283	7	17 958	8	2 767	4	21 314	7	29 802	8	27 757	10
Pardubický kraj	10 719	9	12 773	11	6 489	3	9 112	12	34 945	7	26 207	11
Plzeňský kraj	12 513	6	14 483	10	-2 812	8	21 358	6	26 302	9	36 598	5
Středočeský kraj	25 894	4	76 880	2	-27 159	14	52 070	3	87 954	2	86 716	2
Ústecký kraj	9 017	10	26 830	4	-10 340	11	25 041	5	51 867	5	17 443	13
Zlínský kraj	8 043	12	20 481	6	-4 036	10	16 569	10	25 969	10	31 659	7

Zdroj: ČSÚ, Krajská srovnání

Výše uvedená tabulka zachycuje meziroční absolutní změny hrubého domácího produktu v běžných cenách a pořadí krajů podle velikosti nárůstu či poklesu v jednotlivých letech. Královéhradecký kraj se v hodnoceném období pohyboval převážně ve střední části mezikrajského srovnání, přičemž výkyvy v roce 2020 odpovídají celorepublikovému ekonomickému vývoji.

V přepočtu HDP na jednoho obyvatele byl vývoj v jednotlivých krajích poněkud odlišný. V období let 2017–2023 docházelo ve většině krajů k postupnému růstu hodnoty tohoto ukazatele, přičemž v roce 2020 byl patrný mírný pokles související s celkovým ekonomickým vývojem. Následující roky však opět přinesly výrazný nárůst HDP na obyvatele ve všech krajích.

Královéhradecký kraj si po celé sledované období udržoval v mezikrajském srovnání stabilní postavení, když se dlouhodobě řadí mezi ekonomicky středně silnější regiony. V letech 2021–2023 se kraj stabilně umístil na 4. místě mezi kraji ČR, za Hl. m. Prahou, Středočeským a Jihomoravským krajem. Hodnota HDP na obyvatele v kraji přitom ve sledovaném období postupně vzrostla z 435,4 tis. Kč v roce 2017 na 612,6 tis. Kč v roce 2023. Pořadí krajů se v průběhu sledovaného období měnilo pouze minimálně, což naznačuje poměrně stabilní regionální rozdíly v ekonomické výkonnosti. K dílčí změně v pořadí došlo mezi roky 2022 a 2023, kdy se Kraj Vysočina posunul před Plzeňský kraj na 5. místo.

4.11.3 Vývoj HDP v krajích v přepočtu na 1 obyvatele v letech 2017-2023

kraje	HDP v krajích přepočtený na 1 obyvatele (tis. Kč)							ABS. POŘADÍ v r. 2021	ABS. POŘADÍ v r. 2022	ABS. POŘADÍ v r. 2023
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023			
Česká republika	488,2	514,2	550,7	544,6	599,8	651,1	702,7			
Hlavní město Praha	1 050,8	1 120,5	1 191,5	1 162,6	1 340,8	1 438,2	1 511,9	1	1	1
Jihočeský kraj	397,3	416,4	447,0	450,5	485,9	537,7	582,9	8	7	8
Jihomoravský kraj	455,7	490,2	526,2	534,9	591,7	632,6	684,1	2	2	2
Karlovarský kraj	315,6	323,5	338,8	329,9	357,2	385,3	430,2	14	14	14
Kraj Vysočina	401,7	412,8	446,8	461,9	503,2	540,3	598,0	6	6	5
Královéhradecký kraj	435,4	454,9	490,6	493,5	528,2	553,2	612,6	4	4	4
Liberecký kraj	376,1	393,9	420,0	416,8	439,1	464,2	516,3	12	13	12
Moravskoslezský kraj	394,5	419,3	430,7	418,9	466,1	511,6	544,1	11	10	11
Olomoucký kraj	376,5	396,3	425,0	430,4	469,9	510,4	553,4	10	11	10
Pardubický kraj	396,3	415,4	438,0	450,2	475,2	528,5	576,1	9	9	9
Plzeňský kraj	443,6	462,1	482,5	476,8	523,9	544,3	596,8	5	5	6
Středočeský kraj	457,0	470,4	520,5	496,3	537,8	579,3	632,3	3	3	3
Ústecký kraj	346,2	357,3	389,9	379,1	419,1	476,0	498,2	13	12	13
Zlínský kraj	415,8	429,6	465,1	460,1	495,2	533,0	587,3	7	8	7

4.11.4 Dynamika změny HDP v krajích v přepočtu na jednoho obyvatele v letech 2018-2023 (tis. Kč)

kraje	2018		2019		2020		2021		2022		2023	
	nárůst / pokles	pořadí nárůstu	nárůst / pokles	pořadí nárůstu	nárůst / pokles	pořadí nárůstu	nárůst / pokles	pořadí nárůstu	nárůst / pokles	pořadí nárůstu	nárůst / pokles	pořadí nárůstu
Česká republika	26,0		36,5		-6,1		55,2		51,3		51,6	

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

kraje	2018		2019		2020		2021		2022		2023	
	nárůst / pokles	pořadí nárůstu	nárůst / pokles	pořadí nárůstu	nárůst / pokles	pořadí nárůstu	nárůst / pokles	pořadí nárůstu	nárůst / pokles	pořadí nárůstu	nárůst / pokles	pořadí nárůstu
Hlavní město Praha	69,7	1	71,1	1	-28,9	14	178,2	1	97,4	1	73,7	1
Jihočeský kraj	19,2	6	30,6	8	3,5	5	35,5	9	51,8	4	45,2	10
Jihomoravský kraj	34,6	2	36,0	3	8,8	3	56,8	2	40,9	7	51,4	8
Karlovarský kraj	8,0	14	15,3	13	-8,9	10	27,3	12	28,1	11	44,8	11
Kraj Vysočina	11,1	13	34,0	6	15,1	1	41,3	6	37,1	10	57,7	3
Královéhradecký kraj	19,5	5	35,7	4	2,9	6	34,8	11	24,9	13	59,5	2
Liberecký kraj	17,8	9	26,0	10	-3,1	7	22,3	14	25,1	12	52,1	7
Moravskoslezský kraj	24,8	3	11,4	14	-11,8	12	47,2	3	45,5	5	32,4	13
Olomoucký kraj	19,8	4	28,7	9	5,4	4	39,5	8	40,6	8	43,0	12
Pardubický kraj	19,1	7	22,6	11	12,2	2	25,0	13	53,3	3	47,6	9
Plzeňský kraj	18,5	8	20,5	12	-5,7	9	47,1	4	20,4	14	52,6	6
Středočeský kraj	13,4	11	50,1	2	-24,2	13	41,5	5	41,5	6	53,0	5
Ústecký kraj	11,1	12	32,6	7	-10,8	11	39,9	7	56,9	2	22,2	14
Zlínský kraj	13,9	10	35,4	5	-5,0	8	35,1	10	37,8	9	54,3	4

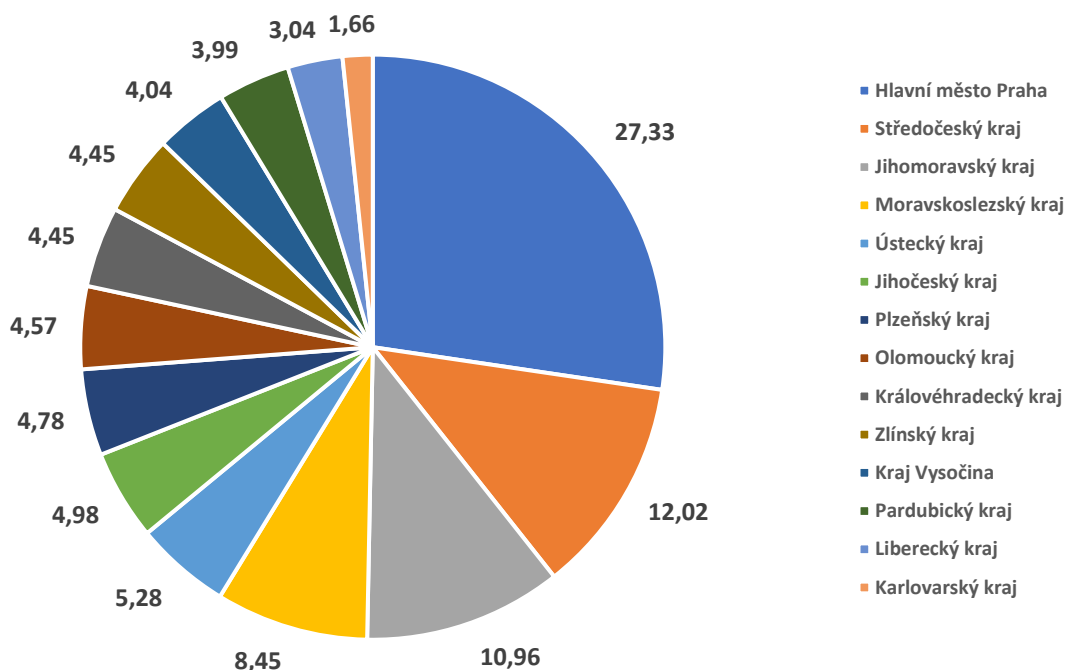
Zdroj: ČSÚ, Krajská srovnání

Pokud se podíváme na srovnání podílů HDP jednotlivých krajů na HDP České republiky v roce 2023, umístil se Královéhradecký kraj na 9. místě s necelými 5 %.

Struktura hospodářství

Ekonomická úroveň státu a regionů se často vyjadřuje podílem jednotlivých sektorů ekonomiky na hrubé

Podíl HDP kraje na HDP ČR v roce 2023 (%)

přidané hodnotě. V Královéhradeckém kraji v roce 2023 činil podíl primárního sektoru 8,31 %, sekundárního sektoru 37,74 % a terciárního sektoru 53,95 %.

Ve sledovaném období let 2018–2023 lze pozorovat postupné změny ve struktuře hospodářství kraje. Podíl primárního sektoru zůstává dlouhodobě nízký, s mírným nárůstem v posledních letech. U sekundárního sektoru je patrný pozvolný pokles jeho významu do roku 2022, následovaný mírným zvýšením v roce 2023. Naopak terciární sektor si udržuje dominantní postavení a jeho podíl se v čase mírně zvyšuje, což odpovídá obecnému trendu ve vyspělých ekonomikách.

Díky rozdílné dynamice jednotlivých odvětví se proměňuje i odvětvová struktura hrubé přidané hodnoty. Stejně jako ve většině regionů České republiky se i v Královéhradeckém kraji na tvorbě HPH rozhodujícím

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

způsobem podílů zpracovatelský průmysl, jehož podíl však v dlouhodobém pohledu klesá (z 36,09 % v roce 2018 na 32,89 % v roce 2023).

Naopak roste význam některých odvětví terciární sféry, zejména činností v oblasti nemovitostí a veřejných služeb (veřejná správa, vzdělávání, zdravotnictví a sociální péče). Mírný růst je patrný také u profesních, vědeckých a technických činností. Vývoj tak potvrzuje postupný posun ekonomiky směrem ke službám.

4.11.5 Odvětvová struktura hospodářství kraje (2018-2023)

(hodnoty v mil. Kč)	kód činnosti dle CZ-NACE	sektor (P=primární, S=sekundární, T=terciární)	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Hrubá přidaná hodnota (v běžných cenách)			226 191	244 957	247 875	261 210	279 623	313 438
Zemědělství, lesnictví, rybářství	A	P	7 197	7 310	7 066	7 145	10 140	11 941
Průmysl, těžba a dobývání (celkem)	B+C+D+E	P	91 240	97 158	94 804	94 791	97 804	117 178
z toho: zpracovatelský průmysl	C	S	81 623	87 454	85 369	84 445	87 110	103 076
Stavebnictví	F	S	11 609	12 274	12 134	12 405	13 788	15 229
Obchod, doprava, ubytování a pohostinství	G+H+I	T	34 446	36 995	37 264	40 112	42 659	45 518
Informační a komunikační činnosti	J	T	5 038	6 567	6 110	6 860	7 358	8 033
Peněžnictví a pojišťovnictví	K	T	5 451	4 996	5 098	6 542	5 341	6 426
Činnosti v oblasti nemovitostí	L	T	22 471	25 454	28 111	31 262	35 632	36 599
Profesní, vědecké, technické a administrativní činnosti	M+N	T	8 188	8 944	8 928	9 539	11 760	13 104
Veřejná správa a obrana, vzdělávání, zdravotní a soc. péče	O+P+Q	T	36 258	41 026	44 310	48 312	50 149	54 081
Ostatní činnosti	R+S+T+U	T	4 293	4 233	4 050	4 242	4 992	5 329
podíl odvětví na celkové HPH (%)								
Zemědělství, lesnictví, rybářství	A	P	3,18	2,98	2,85	2,74	3,63	3,81
Průmysl, těžba a dobývání (celkem)	B+C+D+E	P	40,34	39,66	38,25	36,29	34,98	37,38
z toho: zpracovatelský průmysl	C	S	36,09	35,70	34,44	32,33	31,15	32,89
Stavebnictví	F	S	5,13	5,01	4,90	4,75	4,93	4,86
Obchod, doprava, ubytování a pohostinství	G+H+I	T	15,23	15,10	15,03	15,36	15,26	14,52
Informační a komunikační činnosti	J	T	2,23	2,68	2,46	2,63	2,63	2,56
Peněžnictví a pojišťovnictví	K	T	2,41	2,04	2,06	2,50	1,91	2,05
Činnosti v oblasti nemovitostí	L	T	9,93	10,39	11,34	11,97	12,74	11,68
Profesní, vědecké, technické a administrativní činnosti	M+N	T	3,62	3,65	3,60	3,65	4,21	4,18
Veřejná správa a obrana, vzdělávání, zdravotní a soc. péče	O+P+Q	T	16,03	16,75	17,88	18,50	17,93	17,25
Ostatní činnosti	R+S+T+U	T	1,90	1,73	1,63	1,62	1,79	1,70

Zdroj ČSÚ: <http://apl.czso.cz/pll/rocnka/rocnkavyber.volba?titul=Vybrané ukazatele v odvětvovém členění&mypriznak=RD&typ=1&proc=rocnka.presB&mylang=CZ&jak=4>

4.11.6 Podíl sektorů na tvorbě hrubé přidané hodnoty (2018-2023)

ROK	2018		2019		2020		2021		2022		2023	
v mil. Kč	celkem	podíl na HPH (%)	celkem	podíl na HPH (%)	celkem	podíl na HPH (%)	celkem	podíl na HPH (%)	celkem	podíl na HPH (%)	celkem	podíl na HPH (%)
primární sektor	16 814	7,43	17 014	6,95	16 501	6,66	17 491	6,7	20 834	7,45	26 043	8,31
sekundární sektor	93 232	41,22	99 728	40,71	97 503	39,34	96 850	37,08	100 898	36,08	118 305	37,74
terciární sektor	116 145	51,35	128 215	52,34	133 871	54,01	146 869	56,23	157 891	56,47	169 090	53,95

Zdroj ČSÚ: <http://apl.czso.cz/pll/rocnka/rocnkavyber.volba?titul=Vybrané ukazatele v odvětvovém členění&mypriznak=RD&typ=1&proc=rocnka.presB&mylang=CZ&jak=4>, vlastní výpočty

Investiční aktivita

Zajímavým ukazatelem charakterizujícím investiční aktivitu je tvorba hrubého fixního kapitálu (THFK). V Královéhradeckém kraji dosahovala jeho hodnota v roce 2018 přibližně 43,9 mld. Kč a ve sledovaném období postupně rostla až na 75,1 mld. Kč v roce 2023, což představuje nejvyšší hodnotu za sledované období.

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Podíl kraje na celkové tvorbě hrubého fixního kapitálu České republiky se dlouhodobě pohybuje na úrovni přibližně 3–3,5 %, přičemž v roce 2023 činil 3,51 %. V mezikrajském srovnání se Královéhradecký kraj řadí spíše mezi kraje s nižší investiční aktivitou, v roce 2023 obsadil 11. místo.

Ve srovnání s průměrnou hodnotou krajů České republiky dosahuje tvorba hrubého fixního kapitálu v kraji nižších hodnot, což odráží menší ekonomickou velikost a investiční potenciál regionu. Přesto je v posledních letech patrný růst investiční aktivity, zejména po roce 2020.

4.11.7 Tvorba hrubého fixního kapitálu v krajích ČR (2018–2023)

Kraj	Tvorba hrubého fixního kapitálu (THFK), (mil. Kč)						Podíl kraje na THFK (%)							pořadí krajů dle podílů	
Rok	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2022	2023	
Česká republika	1 360 492	1 517 682	1 488 282	1 654 963	1 951 952	2 140 174	100	100	100	100	100	100			
Hlavní město Praha	432 827	456 635	465 435	492 890	560 716	666 379	31,81	30,09	31,27	29,78	28,73	31,14	1	1	
Jihočeský kraj	57 036	68 020	66 700	75 992	95 507	92 964	4,19	4,48	4,48	4,59	4,89	4,34	6	7	
Jihomoravský kraj	128 973	156 089	147 770	168 468	197 015	210 844	9,48	10,28	9,93	10,18	10,09	9,85	3	3	
Karlovarský kraj	22 601	24 760	32 362	28 855	33 804	39 107	1,66	1,63	2,17	1,74	1,73	1,83	14	14	
Kraj Vysočina	45 302	51 956	51 151	55 417	64 752	74 975	3,33	3,42	3,44	3,35	3,32	3,50	11	12	
Královéhradecký kraj	43 919	50 675	49 730	58 521	64 667	75 114	3,23	3,34	3,34	3,54	3,31	3,51	12	11	
Liberecký kraj	41 434	41 905	41 307	45 614	52 632	57 760	3,05	2,76	2,78	2,76	2,70	2,70	13	13	
Moravskoslezský kraj	95 778	110 971	114 598	129 943	164 739	165 916	7,04	7,31	7,70	7,85	8,44	7,75	4	4	
Olomoucký kraj	58 621	69 813	68 009	77 849	93 459	95 105	4,31	4,60	4,57	4,70	4,79	4,44	7	6	
Pardubický kraj	46 808	50 947	49 346	66 797	77 256	80 299	3,44	3,36	3,32	4,04	3,96	3,75	9	10	
Plzeňský kraj	59 739	63 603	65 980	75 036	88 000	91 782	4,39	4,19	4,43	4,53	4,51	4,29	8	8	
Středočeský kraj	206 320	238 729	202 204	228 444	278 765	283 703	15,17	15,73	13,59	13,80	14,28	13,26	2	2	
Ústecký kraj	71 321	76 278	78 212	86 962	103 468	117 975	5,24	5,03	5,26	5,25	5,30	5,51	5	5	
Zlínský kraj	49 813	57 301	55 478	64 175	77 172	88 251	3,66	3,78	3,73	3,88	3,95	4,12	10		

Zdroj dat: ČSÚ, databáze regionálních účtů

Příjmová situace obyvatelstva

Naopak příznivého vývoje dosahuje čistý disponibilní důchod domácností. Ukazatel čistého disponibilního důchodu domácností (ČDDD) naznačuje úroveň materiálního bohatství domácností v jednotlivých regionech. V Královéhradeckém kraji vzrostla jeho hodnota z 136,2 mld. Kč v roce 2018 na 206,5 mld. Kč v roce 2023.

Ve sledovaném období byl ve všech krajích České republiky zaznamenán nárůst tohoto ukazatele, přičemž výraznější růst je patrný zejména po roce 2020. Podíl Královéhradeckého kraje na celkovém ČDDD České republiky se dlouhodobě pohybuje kolem hodnoty 5 %, v roce 2023 činil 4,96 %, což odpovídá relativně stabilní pozici kraje v mezikrajském srovnání.

4.11.8 Čistý disponibilní důchod domácností v krajích ČR (2018–2023)

Kraj	ČISTÝ DISPONIBILNÍ DŮCHOD DOMÁCNOSTÍ (ČDDD), (mil. Kč)						PODÍL REGIONU NA ČDDD ČR (%)					
ROK	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Česká republika	2 757 918	2 930 724	3 042 457	3 324 828	3 781 385	4 164 292	100	100	100	100	100	100
Hlavní město Praha	454 502	463 312	477 428	543 856	604 822	662 275	16,48	15,81	15,69	16,36	15,99	15,90
Jihočeský kraj	155 500	163 112	174 515	191 460	216 763	239 605	5,64	5,57	5,74	5,76	5,73	5,75
Jihomoravský kraj	300 879	327 584	343 148	372 595	419 620	463 801	10,91	11,18	11,28	11,21	11,10	11,14
Karlovarský kraj	67 521	70 585	71 576	76 083	89 708	100 093	2,45	2,41	2,35	2,29	2,37	2,40
Kraj Vysočina	127 820	137 434	143 514	154 264	178 195	196 779	4,63	4,69	4,72	4,64	4,71	4,73
Královéhradecký kraj	136 174	148 647	150 837	164 323	188 564	206 488	4,94	5,07	4,96	4,94	4,99	4,96
Liberecký kraj	104 694	112 210	117 363	124 099	140 986	156 308	3,80	3,83	3,86	3,73	3,73	3,75
Moravskoslezský kraj	278 668	294 960	308 263	331 991	376 308	413 120	10,10	10,06	10,13	9,99	9,95	9,92
Olomoucký kraj	144 928	153 113	163 788	176 693	201 089	221 799	5,25	5,22	5,38	5,31	5,32	5,33
Pardubický kraj	127 043	134 982	142 280	152 555	174 799	192 193	4,61	4,61	4,68	4,59	4,62	4,62
Plzeňský kraj	147 253	159 481	165 861	180 884	202 133	224 178	5,34	5,44	5,45	5,44	5,35	5,38
Středočeský kraj	392 786	422 602	419 914	467 360	548 009	599 440	14,24	14,42	13,80	14,06	14,49	14,39
Ústecký kraj	181 988	195 147	210 146	223 346	250 081	276 168	6,60	6,66	6,91	6,72	6,61	6,63
Zlínský kraj	138 162	147 555	153 824	165 319	190 308	212 045	5,01	5,03	5,06	4,97	5,03	5,09

Zdroj dat: ČSÚ, databáze regionálních účtů, vlastní výpočty

Výzkum, vývoj a inovace

V rozvoji každého státu, v rozvoji každého územního celku hraje v moderní době stále významnější úlohu věda, výzkum a z nich vyplývající inovace. Postavení Královéhradeckého kraje v této oblasti je však v rámci České republiky spíše podprůměrné.

V roce 2023 bylo v kraji zaměstnáno ve výzkumu a vývoji 3 416 osob, což představuje mírný pokles oproti roku 2020. Počet výzkumných pracovníků se ve sledovaném období pohyboval přibližně kolem 1 800–1 900 osob, v roce 2023 dosáhl hodnoty 1 947 osob. Z hlediska sektorového členění převažuje podnikatelský sektor (573 pracovníků), následovaný vysokoškolským sektorem (456 pracovníků), zatímco vládní sektor je zastoupen pouze okrajově (47 pracovníků).

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJ PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Výdaje na vědu a výzkum v kraji mírně rostou (z 2 726 mil. Kč v roce 2020 na 3 043 mil. Kč v roce 2023), jejich podíl na HDP však klesá (z 1,00 % na 0,89 %) a zůstává pod průměrem České republiky (1,82 % v roce 2023). Obdobně i výdaje přepočtené na obyvatele (5 463 Kč/obyv. v roce 2023) nedosahují republikového průměru (12 816 Kč/obyv.). V oblasti výsledků výzkumu a vývoje, vyjádřených např. počtem patentových přihlášek, vykazuje kraj spíše stagnující vývoj (28 přihlášek v roce 2023).

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJ PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

4.11.9 Regionální rozdíly základních ukazatelů vědy a výzkumu (VaV)

Území / rok	Zaměstnanci ve vědě a výzkumu (stav k 31. 12.; fyzické osoby)				Výdaje na VaV (mil. Kč)			
	2020	2021	2022	2023	2020	2021	2022	2023
Česká republika	118 044	121 640	122 954	122 903	113 383	121 930	133 305	139 700
Hlavní město Praha	41 436	42 796	44 465	44 784	43 458	47 396	51 738	55 163
Jihočeský kraj	3 950	4 100	4 127	4 086	3 374	3 684	4 122	4 175
Jihomoravský kraj	23 850	25 231	24 840	24 561	20 379	21 366	22 932	23 277
Karlovarský kraj	379	358	433	387	246	218	311	398
Kraj Vysočina	1 880	1 889	1 862	1 781	1 463	1 469	1 580	1 603
Královéhradecký kraj	3 627	3 441	3 438	3 416	2 726	2 755	2 917	3 043
Liberecký kraj	3 577	3 718	3 410	3 461	3 565	3 480	3 635	3 592
Moravskoslezský kraj	7 770	7 807	7 684	7 625	5 973	6 301	6 880	6 790
Olomoucký kraj	5 472	5 860	5 634	5 702	4 291	5 156	5 858	5 731
Pardubický kraj	3 873	3 842	3 859	3 856	3 278	3 590	3 710	4 222
Plzeňský kraj	5 734	5 947	6 326	6 213	4 887	5 595	6 167	6 313
Středočeský kraj	9 796	9 828	10 025	10 073	14 720	15 700	17 652	18 472
Ústecký kraj	2 163	2 169	2 035	2 057	1 403	1 381	1 498	1 981
Zlínský kraj	4 537	4 654	4 816	4 901	3 621	3 840	4 305	4 939

Území / rok	Výdaje na vědu a výzkum přepočtené na 1 obyv.				Výdaje na vědu a výzkum jako % z HDP kraje				Patentové přihlášky			Výzkumní pracovníci – celkem				Podle hlavních sektorů jejich zaměstnání v roce 2023 ⁸		
	2020	2021	2022	2023	2020	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2020	2021	2022	2023	podnikatel. sektor	vládní sektor	vysokoškol. sektor
Česká republika	10 595	11 594	12 312	12 816	1,95	1,93	1,89	1,82	541	507	465	65 193	69 536	71 182	71 241	26 594	8 096	13 798
Hlavní město Praha	32 551	37 162	38 117	39 837	2,80	2,77	2,65	2,63	169	137	98	24 686	26 404	27 923	28 270	8 406	5 371	5 740
Jihočeský kraj	5 242	5 782	6 318	6 380	1,16	1,19	1,18	1,09	27	40	16	1 805	2 094	2 120	2 078	482	390	448
Jihomoravský kraj	17 048	18 037	18 840	18 975	3,19	3,05	2,98	2,77	48	65	53	13 583	15 000	15 040	14 531	5 966	1 071	2 722
Karlovarský kraj	840	768	1 061	1 350	0,25	0,22	0,28	0,31	1	2	2	141	127	110	108	78	4	0
Kraj Vysočina	2 876	2 915	3 069	3 094	0,62	0,58	0,57	0,52	9	9	10	816	817	844	828	630	12	2
Královéhradecký kraj	4 950	5 077	5 254	5 463	1,00	0,96	0,95	0,89	37	28	28	1 896	1 776	1 791	1 947	573	47	456
Liberecký kraj	8 056	7 953	8 093	7 970	1,93	1,81	1,74	1,54	35	25	18	1 502	1 819	1 586	1 712	764	31	344
Moravskoslezský kraj	5 008	5 349	5 783	5 710	1,20	1,15	1,13	1,05	45	38	55	4 654	4 670	4 507	4 503	1 385	64	1 181
Olomoucký kraj	6 806	8 277	9 271	9 056	1,58	1,76	1,82	1,64	20	18	10	3 236	3 646	3 559	3 684	1 052	51	1 273
Pardubický kraj	6 269	6 977	7 017	7 958	1,39	1,47	1,33	1,38	26	25	24	2 026	1 861	1 887	1 909	1 082	39	257
Plzeňský kraj	8 268	9 668	10 187	10 293	1,73	1,85	1,87	1,72	25	24	19	3 362	3 616	3 842	3 621	1 506	30	698
Středočeský kraj	10 529	11 321	12 264	12 687	2,12	2,10	2,12	2,01	55	54	100	4 555	4 635	4 805	4 968	3 234	929	198
Ústecký kraj	1 717	1 729	1 844	2 442	0,45	0,41	0,39	0,49	20	18	9	936	972	962	902	243	36	184
Zlínský kraj	6 242	6 708	7 415	8 504	1,36	1,35	1,39	1,45	25	25	24	1 997	2 099	2 206	2 180	1 194	19	297

Zdroj: ČSÚ, Statistické ročenky ČR a Královéhradeckého kraje, Ukazatele výzkumu a vývoje, doplněno o vlastní výpočty

⁸ Počet zaměstnanců VaV je vyjádřen pomocí Přepočtených osob (FTE - Full Time Equivalent) - ukazatel vystihuje skutečnou dobu věnovanou VaV. Jeden FTE je roven jednomu roku práce na plný pracovní úvazek zaměstnance, který se plně věnuje VaV činnosti. Tento ukazatel je významný především u zaměstnanců VaV, jejichž pracovní náplň se skládá i z jiných činností než VaV (např. akademičtí pracovníci), neboť započítává pouze tu část jejich pracovní doby, po kterou se věnují VaV.

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Trh práce a ekonomická aktivita

Ekonomická aktivita obyvatelstva

Mezi základní ukazatele ekonomické aktivity patří například míra ekonomické aktivity a míra nezaměstnanosti. Údaje o ekonomicky aktivním obyvatelstvu vycházejí ze sčítání lidu, domů a bytů (SLDB 2011 a 2021). Aktuálnější údaje o uchazečích o zaměstnání byly převzaty z dat Českého statistického úřadu.

4.11.10 Ekonomicky aktivní obyvatelstvo a uchazeči o zaměstnání

Území	rok 2023			uchazeči o zaměstnání (celkem)					
	celkový počet obyvatel	počet obyvatel 15–64 let	Ekonom. aktivní (EAO) ze SLDB 2021						
				2018	2019	2020	2021	2022	2023
kraj	556 949	345 988	277 717	8 856	8 937	11 305	10 439	11 351	11 684
Broumov	15 673	9 702	7 360	653	590	664	659	764	802
Dobruška	20 234	12 326	9 904	195	179	255	237	251	264
Dvůr Králové nad Labem	27 111	16 737	13 236	552	539	662	639	740	745
Hořice	18 566	11 428	8 831	292	290	364	314	358	239
Hradec Králové	149 817	92 254	77 158	2 537	2 491	3 204	2 740	2 887	3 076
Jaroměř	19 655	12 530	9 629	463	471	533	561	609	572
Jičín	48 814	30 369	24 910	557	554	677	689	698	722
Kostelec nad Orlicí	25 337	15 900	12 690	211	197	297	292	281	338
Náchod	61 001	37 528	29 516	943	1 072	1 329	1 221	1 392	1 291
Nová Paka	13 366	8 317	6 285	176	171	208	211	230	256
Nové Město nad Metují	14 124	8 629	6 911	190	202	268	189	235	236
Nový Bydžov	18 084	11 436	8 755	433	361	427	419	461	471
Rychnov nad Kněžnou	35 313	22 465	17 689	312	344	435	392	490	535
Trutnov	62 618	39 404	31 258	1 056	1 185	1 512	1 461	1 502	1 642
Vrchlabí	27 236	16 963	13 585	286	291	470	415	453	495

Zdroj: ČSÚ

4.11.11 Vývoj počtu ekonomicky aktivních obyvatel dle SLDB 2011 a 2021

	ekonomicky aktivní (EAO)		změna 2011–2021	pořadí změny
	2011	2021		
kraj	260 819	277 717	16 898	
Broumov	7 243	7 360	117	13
Dobruška	9 354	9 904	550	10
Dvůr Králové nad Labem	12 273	13 236	963	7
Hořice	8 461	8 831	370	11
Hradec Králové	71 285	77 158	5 873	1
Jaroměř	8 915	9 629	714	9
Jičín	22 971	24 910	1 939	2
Kostelec nad Orlicí	11 523	12 690	1 167	6
Náchod	28 042	29 516	1 474	4
Nová Paka	6 184	6 285	101	14
Nové Město nad Metují	6 661	6 911	250	12
Nový Bydžov	7 963	8 755	792	8
Rychnov nad Kněžnou	16 198	17 689	1 491	3
Trutnov	30 051	31 258	1 207	5
Vrchlabí	13 695	13 585	-110	15

Zdroj: ČSÚ

Z údajů o vývoji ekonomicky aktivního obyvatelstva v ORP vyplývá v posledním sčítacím období spíše příznivý trend. V období mezi SLDB 2011 a 2021 došlo ve většině ORP k nárůstu počtu ekonomicky aktivních obyvatel, což souvisí zejména s celkovým populačním vývojem a změnami ve věkové struktuře obyvatel. Nejvýraznější absolutní přírůstek byl zaznamenán v ORP Hradec Králové (nárůst o 5 873 osob), dále v ORP Jičín (o 1 939 osob), Rychnov nad Kněžnou (o 1 491 osob) a Náchod (o 1 474 osob). K relativně významnému nárůstu došlo také v ORP Trutnov a Kostelec nad Orlicí. Naopak nejnižší změny byly

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

zaznamenány v ORP Nová Paka (nárůst o 101 osob), Broumov (117 osob) a Nové Město nad Metují (250 osob), přičemž jediný pokles byl evidován v ORP Vrchlabí (–110 osob).

Nezaměstnanost

Na vývoj ekonomické aktivity navazuje i situace na trhu práce vyjádřená počtem uchazečů o zaměstnání, která je ovlivněna širšími ekonomickými souvislostmi. V roce 2020 došlo k nárůstu nezaměstnanosti, který souvisel zejména s dopady pandemie COVID-19, ale také s celkovým ekonomickým vývojem a strukturou hospodářství v území. V následujících letech došlo k částečné stabilizaci a poklesu nezaměstnanosti, nicméně v roce 2023 byl ve většině ORP opět zaznamenán mírný nárůst.

Nejvyšší absolutní počty uchazečů o zaměstnání jsou dlouhodobě evidovány v ORP Hradec Králové, Trutnov a Náchod, což odpovídá jejich populační velikosti, ekonomické struktuře i postavení v sídelní struktuře kraje. Naopak z hlediska míry nezaměstnanosti vykazují nejvyšší hodnoty spíše menší a strukturálně znevýhodněné oblasti, například ORP Broumov.

4.11.12 Vývoj nezaměstnanosti v ORP

Území (ORP)	ekonom. aktivní (EAO)	dosažitelní uchazeči o zaměstnání 2023	míra nezaměstnanosti (dosažitelní / EAO) v %				míra nezaměstnanosti (dosažitelní uchazeči ve věku 15 až 64 let/počet obyvatel 15 až 64) v %	
			2020	2021	2022	2023	2022	2023
kraj	277 717	10 650	4,0	3,4	3,7	3,8	2,97	3,08
Broumov	7 360	766	8,9	8,6	9,9	10,4	7,52	7,90
Dobruška	9 904	246	2,5	2,3	2,3	2,5	1,87	2,00
Dvůr Králové nad Labem	13 236	711	5,1	4,6	5,3	5,4	4,20	4,25
Hořice	8 831	198	3,8	3,2	3,5	2,2	2,68	1,73
Hradec Králové	77 158	2 689	4,0	3,1	3,2	3,5	2,71	2,91
Jaroměř	9 629	498	5,7	5,5	5,8	5,2	4,49	3,97
Jičín	24 910	669	2,8	2,5	2,6	2,7	2,12	2,20
Kostelec nad Orlicí	12 690	311	2,4	2,0	2,1	2,5	1,65	1,96
Náchod	29 516	1 204	4,5	3,8	4,3	4,1	3,42	3,21
Nová Paka	6 285	235	3,1	3,0	3,0	3,7	2,28	2,83
Nové Město nad Metují	6 911	227	4,0	2,5	3,3	3,3	2,64	2,63
Nový Bydžov	8 755	429	5,1	4,4	4,8	4,9	3,70	3,75
Rychnov nad Kněžnou	17 689	498	2,6	2,1	2,5	2,8	2,02	2,22
Trutnov	31 258	1 534	4,8	4,3	4,4	4,9	3,51	3,89
Vrchlabí	13 585	435	3,1	2,7	2,8	3,2	2,24	2,56

Zdroj: ČSÚ

Situace v oblasti dlouhodobé nezaměstnanosti nevykazuje jednoznačně pozitivní vývoj. Zatímco v roce 2022 došlo ve většině okresů k poklesu podílu uchazečů o zaměstnání evidovaných déle než 12 měsíců, v roce 2023 byl opět zaznamenán jejich nárůst.

Na úrovni kraje poklesl podíl dlouhodobě nezaměstnaných z 24,22 % v roce 2021 na 21,00 % v roce 2022, následně však vzrostl na 22,76 % v roce 2023.

Z hlediska prostorového srovnání vykazují dlouhodobě vyšší podíly okresy Hradec Králové a Trutnov, zatímco nejnižší hodnoty jsou patrné v okrese Jičín. Vývoj v jednotlivých okresech přitom není zcela jednotný, což odráží rozdílné strukturální podmínky trhu práce v území.

4.11.13 Vývoj podílu uchazečů o zaměstnání evidovaných déle jak 12 měsíců na celkovém počtu uchazečů (2021–2023)

Území (okres) / rok	Uchazeči o zaměstnání			Uchazeči o zaměstnání registrovaní déle než 12 měsíců			Podíl registrovaných uchazečů o zaměstnání nad 12 měsíců k celkovému počtu uchazečů (%)		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023
kraj	10 622	11 569	12 032	2 573	2 430	2 739	24,22	21,00	22,76
Hradec Králové	3 263	3 466	3 753	916	807	925	28,07	23,28	24,65
Jičín	1 232	1 299	1 228	205	199	190	16,64	15,32	15,47
Náchod	2 670	3 053	2 979	599	587	713	22,43	19,23	23,93
Rychnov nad Kněžnou	933	1 036	1 141	191	157	195	20,47	15,15	17,09
Trutnov	2 524	2 715	2 931	662	680	716	26,23	25,05	24,43

Zdroj: ČSÚ, vlastní výpočty

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Významným ukazatelem je i míra ekonomické aktivity, vyjádřená jako podíl ekonomicky aktivního obyvatelstva k celkovému počtu obyvatel ve věkové skupině 15–64 let, přičemž hodnoty vycházejí z kombinace údajů ze SLDB 2021 a aktuální věkové struktury obyvatelstva v roce 2023.

Vzhledem k tomu, že údaje o ekonomicky aktivním obyvatelstvu vycházejí ze SLDB 2021, zatímco údaje o věkové struktuře odpovídají roku 2023, je výsledná míra ekonomické aktivity založena na kombinaci dat z různých období a má proto orientační charakter.

4.11.14 Míra ekonomické aktivity v ORP Královéhradeckého kraje

	Ekonom. aktivní (EAO) ze SLDB 2021	obyvatelstvo 15–64 let v r. 2023	míra ekonomické aktivity 2023 (%)	míra ekonomické aktivity 2019 (%)	míra ekonomické aktivity 2015 (%)	míra ekonomické aktivity 2013 (%)
kraj	277 717	346 227	80,27	75,33	72,49	70,89
Broumov	7 360	9 921	75,86	73,01	67,88	65,26
Dobruška	9 904	12 571	80,35	74,41	71,26	69,96
Dvůr Králové nad Labem	13 236	16 739	79,08	73,32	69,57	67,36
Hořice	8 831	11 466	77,28	73,79	70,48	69,15
Hradec Králové	77 158	91 169	83,64	78,19	75,74	74,44
Jaroměř	9 629	12 367	76,85	72,09	69,70	68,72
Jičín	24 910	30 733	82,02	74,74	72,76	71,67
Kostelec nad Orlicí	12 690	15 725	79,81	73,28	71,24	69,89
Náchod	29 516	37 718	78,65	74,35	71,37	69,54
Nová Paka	6 285	8 378	75,57	73,81	71,14	69,73
Nové Město nad Metují	6 911	8 746	80,09	76,16	72,49	70,40
Nový Bydžov	8 755	11 171	76,56	71,28	68,29	66,85
Rychnov nad Kněžnou	17 689	22 069	78,74	73,40	72,08	70,30
Trutnov	31 258	40 172	79,33	74,81	71,13	69,39
Vrchlabí	13 585	17 282	80,09	79,24	75,40	72,73

Zdroj dat: ČSÚ, vlastní výpočty

Z dlouhodobého hlediska je patrný rostoucí trend míry ekonomické aktivity ve všech ORP Královéhradeckého kraje. Na úrovni kraje vzrostla její hodnota z 70,89 % v roce 2013 na 80,27 % v roce 2023, což odráží postupné zvyšování zapojení obyvatel do pracovního procesu.

Mezi jednotlivými ORP však přetrvávají rozdíly. Nejvyšších hodnot dosahuje ORP Hradec Králové (83,64 %), nadprůměrných hodnot dále dosahují například ORP Jičín a Dobruška. Naopak nižší míry ekonomické aktivity jsou dlouhodobě patrné v ORP Broumov, Nová Paka nebo Jaroměř.

Rozdíly mezi ORP přitom odrážejí zejména odlišnou socioekonomickou strukturu území, dostupnost pracovních příležitostí a demografické charakteristiky obyvatelstva.

Míra podnikatelské aktivity

Míra podnikatelské aktivity patří mezi ukazatele, které mapují zapojení obyvatel do podnikatelské činnosti. Ukazatel je sestaven z počtu podnikatelů – fyzických osob (PFO) evidovaných v databázi RES ČSÚ, přepočtených na počet obyvatel daného území; výsledná hodnota je vyjádřena v promilích. Pro doplnění byl sledován také podíl podnikatelů – fyzických osob na celkovém počtu ekonomických subjektů. Výsledné hodnoty uvádí následující tabulka.

4.11.15 Míra podnikatelské aktivity v ORP Královéhradeckého kraje 2021–2023

Území (ORP)	Podnikatelé – fyzické osoby (PFO)			Počet obyvatel			Míra podnikatelské aktivity ((PFO / počet obyvatel) * 1000) v ‰		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023
kraj	112 267	111 751	98 357	542 583	555 267	556 949	206,91	201,26	176,60
Broumov	2 646	2 622	2 313	15 476	15 665	15 673	170,97	167,38	147,58
Dobruška	3 898	3 814	3 431	19 907	20 217	20 234	195,81	188,65	169,57
Dvůr Králové nad Labem	5 537	5 556	4 880	26 622	27 118	27 111	207,99	204,88	180,00
Hořice	4 034	3 867	3 356	18 087	18 536	18 566	223,03	208,62	180,76
Hradec Králové	30 317	30 191	27 281	144 847	148 986	149 817	209,30	202,64	182,10
Jaroměř	3 874	3 862	3 344	19 176	19 658	19 655	202,02	196,46	170,13
Jičín	9 594	9 645	8 335	47 589	48 653	48 814	201,60	198,24	170,75

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE

PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Území (ORP)	Podnikatelé – fyzické osoby (PFO)			Počet obyvatel			Míra podnikatelské aktivity ((PFO / počet obyvatel)*1000) v ‰		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Kostelec nad Orlicí	4 898	4 919	4 222	24 858	25 176	25 337	197,04	195,38	166,63
Náchod	13 046	12 900	11 245	59 412	60 788	61 001	219,59	212,21	184,34
Nová Paka	2 895	2 916	2 527	13 037	13 389	13 366	222,06	217,79	189,06
Nové Město nad Metují	2 925	2 923	2 571	13 909	14 211	14 124	210,30	205,69	182,03
Nový Bydžov	3 686	3 634	3 189	17 553	18 003	18 084	209,99	201,86	176,34
Rychnov nad Kněžnou	6 538	6 532	5 609	33 659	34 793	35 313	194,24	187,74	158,84
Trutnov	12 540	12 592	11 113	61 713	62 699	62 618	203,20	200,83	177,47
Vrchlabí	5 839	5 778	4 941	26 738	27 375	27 236	218,38	211,07	181,41

Zdroj dat: ČSÚ, vlastní výpočty

V letech 2021–2023 dochází v Královéhradeckém kraji k výraznému poklesu míry podnikatelské aktivity, a to z 206,9 ‰ v roce 2021 na 176,6 ‰ v roce 2023. Tento vývoj souvisí především s poklesem počtu podnikatelů – fyzických osob. Ten může být ovlivněn jak reálným úbytkem podnikatelských aktivit (např. v návaznosti na ekonomický vývoj posledních let), tak i zpřesňováním evidence v Registru ekonomických subjektů, včetně vyřazování dlouhodobě neaktivních subjektů.

Na úrovni jednotlivých ORP zůstává prostorové rozložení hodnot relativně stabilní, přesto je patrný plošný pokles ve všech správních obvodech. Nejvyšší míry podnikatelské aktivity jsou v roce 2023 zaznamenány zejména v ORP Nová Paka (189,1 ‰), Náchod (184,3 ‰), Hradec Králové (182,1 ‰), Nové Město nad Metují (182,0 ‰) a Vrchlabí (181,4 ‰). Naopak nejnižších hodnot dlouhodobě dosahuje ORP Broumov (147,6 ‰), následovaný ORP Rychnov nad Kněžnou (158,8 ‰).

Uzavřenost a otevřenost ORP

Uzavřenost a otevřenost ORP je možné sledovat podle vyjíždky, resp. dojíždky za práci nebo do škol. Dojíždka za službami není v české statistice sledována. Pro analýzu byla využita data ze Sčítání lidu, domů a bytů 2021 (SLDB 2021), která poskytují nejaktuálnější dostupné informace o vyjíždce a dojíždce obyvatel. Na úrovni obcí a správních obvodů ORP jsou k dispozici pouze omezené výstupy, které nezahrnují všechny směry vyjíždky a dojíždky. Údaje nezachycují všechny možné vazby mezi ORP, zejména v detailnější struktuře mezi jednotlivými správními obvody. Zejména údaje o dojíždce nejsou k dispozici v plném rozsahu za všechny směry (např. mezi ORP), a analýza je proto doplněna také o saldo dojíždky mezi kraji, která umožňuje alespoň částečně postihnout pracovní vazby přesahující hranice kraje.

4.11.16 Přehled údajů o vyjíždce v ORP Královéhradeckého kraje dle SLDB 2021

Území (ORP)	počet obyvatel	vyjíždějící celkem	z toho		Podíl vyjíždějících do zaměstnání (%)	Podíl vyjíždějících do škol (%)
			vyjíždějící do zaměstnání	vyjíždějící do škol		
kraj	538 303	251 844	179 293	72 551	33,31	13,48
Broumov	14 947	6 342	4 367	1 975	29,22	13,21
Dobruška	19 731	9 643	6 674	2 969	33,82	15,05
Dvůr Králové nad Labem	26 152	11 597	8 039	3 558	30,74	13,61
Hořice	17 826	8 086	5 657	2 429	31,73	13,63
Hradec Králové	146 003	70 323	50 482	19 841	34,58	13,59
Jaroměř	18 679	8 817	6 221	2 596	33,30	13,90
Jičín	48 294	22 771	16 315	6 456	33,78	13,37
Kostelec nad Orlicí	24 539	12 235	8 872	3 363	36,15	13,70
Náchod	58 209	27 036	19 229	7 807	33,03	13,41
Nová Paka	12 584	5 680	3 994	1 686	31,74	13,40
Nové Město nad Metují	13 479	6 496	4 578	1 918	33,96	14,23
Nový Bydžov	17 172	7 727	5 497	2 230	32,01	12,99
Rychnov nad Kněžnou	33 310	16 570	11 990	4 580	36,00	13,75
Trutnov	60 863	26 694	19 248	7 446	31,63	12,23
Vrchlabí	26 515	11 827	8 130	3 697	30,66	13,94

Zdroj: SLDB 2021, vlastní výpočty

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

4.11.17 Přehled údajů o dojíždě v ORP Královéhradeckého kraje dle SLDB 2021

Území (ORP)	počet obyvatel	dojíždějící do obce celkem	z toho		Podíl dojíždějících do zaměstnání (%)	Podíl dojíždějících do škol (%)
			dojíždějící do zaměstnání	dojíždějící do škol		
kraj	538 303	143 961	111 664	32 297	20,74	6,00
Broumov	14 947	787	674	113	4,51	0,76
Dobruška	19 731	12 268	10 512	1 756	53,28	8,90
Dvůr Králové nad Labem	26 152	15 918	12 609	3 309	48,21	12,65
Hořice	17 826	6 374	4 749	1 625	26,64	9,12
Hradec Králové	146 003	13 449	10 368	3 081	7,10	2,11
Jaroměř	18 679	1 515	1 310	205	7,01	1,10
Jičín	48 294	19 914	15 144	4 770	31,36	9,88
Kostelec nad Orlicí	24 539	3 208	2 798	410	11,40	1,67
Náchod	58 209	10 558	8 561	1 997	14,71	3,43
Nová Paka	12 584	429	362	67	2,88	0,53
Nové Město nad Metují	13 479	323	309	14	2,29	0,10
Nový Bydžov	17 172	2 636	1 978	658	11,52	3,83
Rychnov nad Kněžnou	33 310	9 911	8 378	1 533	25,15	4,60
Trutnov	60 863	39 562	28 817	10 745	47,35	17,65
Vrchlabí	26 515	7 109	5 095	2 014	19,22	7,60

Zdroj: SLDB 2021, vlastní výpočty

4.11.18 Bilance dojíždě v ORP Královéhradeckého kraje (v rámci jiného kraje)

Území (ORP)	Dojíždějící z jiného kraje			Vyjíždějící do jiného kraje			Bilance dojíždě (+,-)		
	celkem	do zaměstnání	do školy	celkem	do zaměstnání	do školy	celkem	do zaměstnání	do školy
kraj	22 859	16 798	6 061	25 337	18 373	6 964	-2 478	-1 575	-903
Broumov	1 025	789	236	1 843	1 326	517	-818	-537	-281
Dobruška	2 123	1 490	633	4 394	3 476	918	-2 271	-1 986	-285
Dvůr Králové nad Labem	1 988	1 431	557	4 023	2 973	1 050	-2 035	-1 542	-493
Hořice	1 716	1 123	593	3 844	3 102	742	-2 128	-1 979	-149
Hradec Králové	25 903	18 167	7 736	11 808	9 260	2 548	14 095	8 907	5 188
Jaroměř	2 843	2 359	484	4 089	3 250	839	-1 246	-891	-355
Jičín	4 878	4 043	835	7 388	5 683	1 705	-2 510	-1 640	-870
Kostelec nad Orlicí	2 591	2 111	480	6 629	5 411	1 218	-4 038	-3 300	-738
Náchod	5 346	4 464	882	6 931	5 029	1 902	-1 585	-565	-1 020
Nová Paka	1 909	1 203	706	2 460	1 984	476	-551	-781	230
Nové Město nad Metují	1 791	1 448	343	3 526	2 776	750	-1 735	-1 328	-407
Nový Bydžov	2 009	1 448	561	3 178	2 607	571	-1 169	-1 159	-10
Rychnov nad Kněžnou	8 615	7 972	643	4 020	2 724	1 296	4 595	5 248	-653
Trutnov	4 270	3 185	1 085	5 620	4 085	1 535	-1 350	-900	-450
Vrchlabí	3 380	3 009	371	3 112	2 131	981	268	878	-610

Zdroj: SLDB 2021

Z hlediska vyjíždě se podíl vyjíždějících za práci pohybuje ve většině ORP přibližně mezi 30–36 % obyvatel. Nadprůměrné hodnoty vykazují zejména ORP Kostelec nad Orlicí (36,2 %) a Rychnov nad Kněžnou (36,0 %), naopak nižší podíly jsou patrné v ORP Broumov (29,2 %), Dvůr Králové nad Labem (30,7 %) či Vrchlabí (30,7 %). Podíl vyjíždějících do škol je v jednotlivých ORP relativně vyrovnaný a pohybuje se zpravidla okolo 13–14 %.

Vyšší míra vyjíždě přitom nemusí vždy znamenat pouze slabší ekonomickou základnu území, ale může souviset také s dobrou dopravní dostupností a polohou v zázemí silnějších center, zejména v případě suburbanizovaných oblastí.

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE

PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Z hlediska dojížděky do obcí dosahují nejvyšších podílů ORP Dobruška (53,3 %), Dvůr Králové nad Labem (48,2 %), Trutnov (47,4 %) a Jičín (31,4 %). Naopak nejnižší hodnoty vykazují ORP Nové Město nad Metují (2,3 %), Nová Paka (2,9 %) a Broumov (4,5 %). Nízký podíl dojížděky v některých velkých centrech (např. Hradec Králové) je ovlivněn vysokým počtem vlastních obyvatel, což relativně snižuje podíl dojíždějících na celkové populaci ORP. Pro komplexní hodnocení otevřenosti a uzavřenosti ORP je klíčová saldo dojížděky, vyjádřená jako rozdíl mezi počtem dojíždějících a vyjíždějících. Kladné saldo, tedy převahu dojížděky nad vyjížděkou, vykazují především ORP Hradec Králové a Rychnov nad Kněžnou, v menší míře také ORP Vrchlabí. Tato území lze charakterizovat jako významná pracovní a obslužná centra. Naopak v ostatních ORP převažuje vyjížděka nad dojížděkou, což se projevuje záporným saldem a naznačuje jejich spíše rezidenční charakter ve vztahu k silnějším centrům.

Komplexní funkční velikost ORP

Při prvním zpracování ÚAP kraje a jejich první aktualizaci v roce 2011 byly pro výpočet k dispozici údaje vycházející ze SLDB 2001. V rámci následujících aktualizací byly postupně využívány zpřesněné výstupy SLDB 2011. Pro současnou aktualizaci jsou využita data ze SLDB 2021, která umožňují aktualizovat hodnocení na základě aktuálních údajů o obyvatelstvu, zaměstnanosti a dojížděce.

Oproti předchozím aktualizacím byla metodika výpočtu upravena. Zatímco v minulosti byly jednotlivé složky vztaženy k hodnotám za celou Českou republiku, nově jsou vztaženy k hodnotám za Královéhradecký kraj. Tato změna umožňuje lépe postihnout vnitřní strukturu kraje a vzájemné postavení jednotlivých ORP.

Komplexní funkční velikost (KfV) charakterizuje jednotlivé správní obvody ORP z hlediska koncentrace základních funkcí, mezi které patří funkce obytná, pracovní a obslužná. Jednotlivé složky jsou stanoveny jako podíl hodnot příslušného ORP na celkových hodnotách za kraj, přepočtený na indexovou škálu, kde průměrná hodnota odpovídá 10.

Obytná složka

je stanovena jako podíl počtu obyvatel daného ORP na celkovém počtu obyvatel kraje, přepočtený na indexovou škálu, kde průměrná hodnota odpovídá 10.

Pracovní složka

je vypočtena jako podíl počtu zaměstnaných v ORP na celkovém počtu zaměstnaných v kraji, přepočtený na indexovou škálu, kde průměrná hodnota odpovídá 10.

Obslužná složka

je stanovena jako podíl počtu zaměstnaných v sektoru služeb v ORP na celkovém počtu zaměstnaných ve službách v kraji, přepočtený na indexovou škálu, kde průměrná hodnota odpovídá 10. Údaje o vyjížděce a dojížděce za práci nejsou přímo zahrnuty do výpočtu složek KfV, slouží však jako doplňující informace pro interpretaci funkčních vazeb a otevřenosti jednotlivých ORP.

Celková hodnota KfV je dána aritmetickým průměrem obytné, pracovní a obslužné složky.

Na základě výsledných hodnot se jako nejvýznamnější centrum v rámci kraje jednoznačně profiluje ORP Hradec Králové, které výrazně převyšuje ostatní ORP ve všech sledovaných složkách. Nadprůměrných hodnot dosahují dále ORP Trutnov, Náchod a Jičín, které plní funkci významných regionálních center. Naopak nízké hodnoty KfV vykazují zejména menší ORP, jako jsou Nová Paka, Nové Město nad Metují, Broumov či Nový Bydžov, kde je koncentrace obytných, pracovních i obslužných funkcí nižší a území mají spíše rezidenční charakter.

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

4.11.19 Tabulka: KfV pro ORP v KHK

ORP	počet obyvatel	počet zaměstnaných	zaměstnaní ve službách	vyjždějící do zaměstnání celkem	dojíždějící do zaměstnání do obce celkem	obytná složka	pracovní složka	obslužná složka	KfV celkem ÚAP 2025	pořadí dle abs. hodnot indikátoru KfV ÚAP 2025	hodnocení indikátoru ÚAP 2025
Broumov	14 947	6 843	988	4 367	674	4,17	0,56	4,29	3,00	13	-1
Dobruška	19 731	9 617	1 200	6 674	10 512	5,50	0,67	5,21	3,79	9	-1
Dvůr Králové nad Labem	26 152	12 655	1 850	8 039	12 609	7,29	1,04	8,03	5,45	7	-1
Hořice	17 826	8 498	1 133	5 657	4 749	4,97	0,64	4,92	3,51	11	-1
Hradec Králové	146 003	74 275	9 341	50 482	10 368	40,68	5,25	40,54	28,82	1	1
Jaroměř	18 679	9 166	1 208	6 221	1 310	5,20	0,68	5,24	3,71	10	-1
Jičín	48 294	23 996	3 040	16 315	15 144	13,46	1,71	13,19	9,45	4	0
Kostelec nad Orlicí	24 539	12 343	1 555	8 872	2 798	6,84	0,87	6,75	4,82	8	-1
Náchod	58 209	28 358	3 492	19 229	8 561	16,22	1,96	15,16	11,11	3	0
Nová Paka	12 584	6 072	745	3 994	362	3,51	0,42	3,23	2,39	15	-1
Nové Město nad Metují	13 479	6 681	773	4 578	309	3,76	0,43	3,35	2,52	14	-1
Nový Bydžov	17 172	8 378	1 102	5 497	1 978	4,79	0,62	4,78	3,40	12	-1
Rychnov nad Kněžnou	33 310	17 217	2 013	11 990	8 378	9,28	1,13	8,74	6,38	5	-1
Trutnov	60 863	29 812	4 081	19 248	28 817	16,96	2,29	17,71	12,32	2	0
Vrchlabí	26 515	13 037	2 040	8 130	5 095	7,39	1,15	8,85	5,80	6	-1

Zdroj: SLDB 2021, vlastní výpočty

Indikátory

INDIKÁTOR MNZ – Míra nezaměstnanosti

Míra nezaměstnanosti se od roku 2012 počítá jako podíl dosažitelných uchazečů ve věku 15 až 64 let na počtu obyvatel stejného věku.

-1 = negativní stav = míra nezaměstnanosti nad 9,1 %
0 = neutrální stav = míra nezaměstnanosti v rozmezí 7,1–9 %
1 = pozitivní stav = míra nezaměstnanosti 0–7 %

4.11.20 Přehled hodnocení indikátoru MNZ

ORP	míra nezaměstnanosti ÚAP 2025 (%)	hodnocení indikátoru ÚAP 2025	míra nezaměstnanosti ÚAP 2021 (%)	hodnocení indikátoru ÚAP 2021
kraj	3,08	1	3,11	1
Broumov	7,9	0	7,77	0
Dobruška	2	1	1,74	1
Dvůr Králové nad Labem	4,25	1	4,11	1
Hořice	1,73	1	2,87	1
Hradec Králové	2,91	1	3,01	1
Jaroměř	3,97	1	4,95	1
Jičín	2,2	1	2,17	1
Kostelec nad Orlicí	1,96	1	1,53	1
Náchod	3,21	1	3,62	1
Nová Paka	2,83	1	2,36	1
Nové Město nad Metují	2,63	1	2,88	1
Nový Bydžov	3,75	1	4,31	1
Rychnov nad Kněžnou	2,22	1	2,02	1
Trutnov	3,89	1	3,65	1
Vrchlabí	2,56	1	1,80	1

INDIKÁTOR MNZ 12 - Míra nezaměstnanosti nad 12 měsíců

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Indikátor je dán podílem mezi počtem uchazečů registrovaných déle než 12 měsíců k počtu dosažitelných uchazečů.

-1 = negativní stav = nad 35,1 %
0 = neutrální stav = 20,1 – 35 %
1 = pozitivní stav = 0–20 %

4.11.21 Přehled hodnocení indikátoru MNZ 12

ORP	počet registrovaných uchazečů déle než 12 měsíců (k 31. 12. 2023)	počet registrovaných uchazečů déle než 12 měsíců / počet dosažitelných uchazečů (%)		hodnocení indikátoru ÚAP 2025	hodnocení indikátoru ÚAP 2021
		indikátor 2025	indikátor 2021		
Broumov	303	39,56	16,70	-1	1
Dobruška	44	17,89	11,04	1	1
Dvůr Králové nad Labem	241	33,90	26,34	0	0
Hořice	45	22,73	16,46	0	1
Hradec Králové	751	27,93	22,94	0	0
Jaroměř	133	26,71	10,66	0	1
Jičín	86	12,86	11,22	1	1
Kostelec nad Orlicí	50	16,08	9,09	1	1
Náchod	233	19,35	6,71	1	1
Nová Paka	58	24,68	23,29	0	0
Nové Město nad Metují	29	12,78	5,21	1	1
Nový Bydžov	126	29,37	18,37	0	1
Rychnov nad Kněžnou	100	20,08	9,17	1	1
Trutnov	388	25,29	13,93	0	1
Vrchlabí	77	17,70	10,16	1	1

zeleně zvýrazněny změny stavu +; červeně zvýrazněny změny stavu –

INDIKÁTOR MPA – Míra podnikatelské aktivity

Indikátor je vypočítán jako poměr mezi počtem podnikatelů (fyzických osob, databáze RES ČSÚ) k počtu obyvatel ORP. Jednotkou jsou promile.

-1 = negativní stav = méně než 185 ‰
0 = neutrální stav = 185,1 – 198 ‰
1 = pozitivní stav = nad 198 ‰

4.11.22 Přehled hodnocení indikátoru MPA

ORP	Registrované ekonomické subjekty (PFO) k 31. 12. 2023	míra podnikatelské aktivity (‰)		hodnocení indikátoru	
		2025	2021	ÚAP 2025	ÚAP 2021
kraj	98 357	176,60	200,44	-1	1
Broumov	2 313	147,58	163,08	-1	-1
Dobruška	3 431	169,57	189,25	-1	0
Dvůr Králové nad Labem	4 880	180,00	199,64	-1	1
Hořice	3 356	180,76	217,28	-1	1
Hradec Králové	27 281	182,10	203,23	-1	1
Jaroměř	3 344	170,13	197,58	-1	0
Jičín	8 335	170,75	193,03	-1	0
Kostelec nad Orlicí	4 222	166,63	193,27	-1	0
Náchod	11 245	184,34	213,99	-1	1
Nová Paka	2 527	189,06	216,17	0	1
Nové Město nad Metují	2 571	182,03	201,28	-1	1
Nový Bydžov	3 189	176,34	209,5	-1	1
Rychnov nad Kněžnou	5 609	158,84	187,4	-1	0
Trutnov	11 113	177,47	195,26	-1	0
Vrchlabí	4 941	181,41	210,87	-1	1

zeleně zvýrazněny změny stavu +; červeně zvýrazněny změny stavu –

INDIKÁTOR KfV – Koeficient funkční velikosti

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

-1 = negativní stav = méně než 8
0 = neutrální stav = 8-12
1 = pozitivní stav = více než 12

4.11.23 Přehled hodnocení indikátoru KfV

ORP	Komplexní funkční velikost ORP	HODNOCENÍ INDIKÁTORU ÚAP 2025
Broumov	3,00	-1
Dobruška	3,79	-1
Dvůr Králové nad Labem	5,45	-1
Hořice	3,51	-1
Hradec Králové	28,82	1
Jaroměř	3,71	-1
Jičín	9,45	0
Kostelec nad Orlicí	4,82	-1
Náchod	11,11	0
Nová Paka	2,39	-1
Nové Město nad Metují	2,52	-1
Nový Bydžov	3,40	-1
Rychnov nad Kněžnou	6,38	-1
Trutnov	12,32	1
Vrchlabí	5,80	-1

V rámci aktualizace ÚAP 2025 došlo ke změně metodiky hodnocení vyjížďky a dojížďky do zaměstnání a do škol. Zatímco v předchozích aktualizacích bylo možné vycházet z agregovaných údajů o vyjížďce a dojížďce mimo správní obvod ORP, v současnosti jsou k dispozici podrobnější data ze SLDB 2021, která umožňují detailnější pohled na prostorové vazby obyvatel.

V případě vyjížďky jsou nově k dispozici údaje o jednotlivých směrech vyjížďky (v rámci obce, do jiné obce okresu, do jiného okresu kraje, do jiného kraje a do zahraničí). Na základě těchto dat byl indikátor nově stanoven jako podíl vyjížďky mimo obec, přičemž je uvažován součet vyjížďky do jiné obce okresu, do jiného okresu kraje, do jiného kraje a do zahraničí. Tento přístup umožňuje lépe postihnout prostorové vazby obyvatel a míru závislosti jednotlivých ORP na okolních centrech.

V případě dojížďky jsou využita data o počtu dojíždějících do obcí v rámci jednotlivých ORP, a to jak za zaměstnáním, tak do škol. Indikátory dojížďky jsou nově hodnoceny na základě podílu dojíždějících ve vztahu k velikosti ORP, což umožňuje lépe identifikovat význam jednotlivých ORP jako pracovních a vzdělávacích center.

Vzhledem ke změně struktury vstupních dat byly upraveny hranice hodnocení indikátorů vyjížďky i dojížďky. Nové hodnoty reflektují aktuální rozložení dat a umožňují lépe diferencovat jednotlivé ORP podle míry závislosti na okolních centrech a jejich významu v rámci sídelní struktury.

Vzhledem k odlišné metodice výpočtu však nejsou výsledné hodnoty plně srovnatelné s předchozími aktualizacemi ÚAP. Změna metodiky byla provedena s cílem využít detailnější dostupná data a zpřesnit hodnocení prostorových vztahů v území.

INDIKÁTOR VZ – Vyjížďka za zaměstnáním (podíl mimo obec)

-1 = negativní stav = více než 70 %
0 = neutrální stav = 60–70 %
1 = pozitivní stav = pod 60 %

4.11.24 Přehled hodnocení indikátoru VZ

ORP	ÚAP 2025	
	VYJÍŽDKA DO ZAM. MIMO OBEC SLDB 2021 (%)	HODNOCENÍ INDIKÁTORU
Královéhradecký kraj		
Broumov	71,08	-1
Dobruška	78,30	-1
Dvůr Králové nad Labem	64,26	0
Hořice	78,40	-1

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

ORP	ÚAP 2025	
	VYJÍŽDKA DO ZAM. MIMO OBEC SLDB 2021 (%)	HODNOCENÍ INDIKÁTORU
Hradec Králové	47,31	1
Jaroměř	71,08	-1
Jičín	73,20	-1
Kostelec nad Orlicí	83,08	-1
Náchod	68,03	0
Nová Paka	68,63	0
Nové Město nad Metují	74,77	-1
Nový Bydžov	79,04	-1
Rychnov nad Kněžnou	74,90	-1
Trutnov	58,26	1
Vrchlabí	64,61	0

INDIKÁTOR VŠ – Vyjížďka do škol (podíl mimo obec)

-1 = negativní stav = více než 50 %

0 = neutrální stav = 40–50 %

1 = pozitivní stav = pod 40 %

4.11.25 Přehled hodnocení indikátoru VŠ

ORP	ÚAP 2025	
	VYJÍŽDKA DO ŠKOL MIMO OBEC SLDB 2021 (%)	HODNOCENÍ INDIKÁTORU
kraj	46,06	0
Broumov	50,78	-1
Dobruška	54,93	-1
Dvůr Králové nad Labem	51,83	-1
Hořice	54,76	-1
Hradec Králové	35,39	1
Jaroměř	50,50	-1
Jičín	57,16	-1
Kostelec nad Orlicí	52,57	-1
Náchod	48,52	0
Nová Paka	39,92	1
Nové Město nad Metují	55,74	-1
Nový Bydžov	56,28	-1
Rychnov nad Kněžnou	50,00	0
Trutnov	41,43	0
Vrchlabí	44,96	0

INDIKÁTOR DZ – Dojížďka do zaměstnání

-1 = negativní stav = pod 15 %

0 = neutrální stav = 15–30 %

1 = pozitivní stav = nad 30 %

4.11.26 Přehled hodnocení indikátoru DZ

ORP	ÚAP 2025	
	DOJÍŽDKA DO ZAM. SLDB 2021 (%)	HODNOCENÍ INDIKÁTORU
kraj	20,74	0
Broumov	4,51	-1
Dobruška	53,28	1
Dvůr Králové nad Labem	48,21	1
Hořice	26,64	0
Hradec Králové	7,10	-1
Jaroměř	7,01	-1
Jičín	31,36	1
Kostelec nad Orlicí	11,40	-1
Náchod	14,71	-1
Nová Paka	2,88	-1
Nové Město nad Metují	2,29	-1
Nový Bydžov	11,52	-1
Rychnov nad Kněžnou	25,15	0

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJ
PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

ORP	ÚAP 2025	
	DOJÍŽDKA DO ZAM. SLDB 2021 (%)	HODNOCENÍ INDIKÁTORU
Trutnov	47,35	1
Vrchlabí	19,22	0

INDIKÁTOR DŠ – Dojíždka do škol

-1 = negativní stav = pod 5 %

0 = neutrální stav = 5–10 %

1 = pozitivní stav = nad 10 %

4.11.27 Přehled hodnocení indikátoru DŠ

ORP	ÚAP 2025	
	DOJÍŽDKA DO ŠKOL SLDB 2021 (%)	HODNOCENÍ INDIKÁTORU
kraj	6,00	0
Broumov	0,76	-1
Dobruška	8,90	0
Dvůr Králové nad Labem	12,65	1
Hořice	9,12	0
Hradec Králové	2,11	-1
Jaroměř	1,10	-1
Jičín	9,88	0
Kostelec nad Orlicí	1,67	-1
Náchod	3,43	-1
Nová Paka	0,53	-1
Nové Město nad Metují	0,10	-1
Nový Bydžov	3,83	-1
Rychnov nad Kněžnou	4,60	-1
Trutnov	17,65	1
Vrchlabí	7,60	0

4.12 REKREACE A CESTOVNÍ RUCH

Podmínky pro rozvoj cestovního ruchu v kraji jsou díky různorodosti krajiny velmi dobré. V území se nachází velké množství kulturních památek, zajímavá lidová architektura, lázně, přírodní atraktivita a hory. Mezi nejvýznamnější přírodní lákadla patří Krkonošský národní park s nejvyšší horou Sněžkou, Adršpašsko-teplické skály nebo Broumovsko s unikátními pískovcovými útvary. Kulturní dědictví reprezentují historická města, jako je Hradec Králové, Kuks nebo pevnost Josefov. Výborné podmínky ještě umocňuje dobrá dostupnost z velkých sídel, včetně hlavního města Prahy, a přímé územní vazby na Polsko a v širším kontextu i na Německo.

Jako střednědobý strategický dokument v oblasti cestovního ruchu v Královéhradeckém kraji byla pořízena *Strategie rozvoje cestovního ruchu Královéhradeckého kraje na roky 2022–2030*, která mimo jiné navazuje na *Program rozvoje cestovního ruchu Královéhradeckého kraje pro období 2014–2020*, a stanovuje výchozí rámec pro koncepční rozvoj kraje v oblasti cestovního ruchu.

Rajonizace kraje z hlediska cestovního ruchu

Rajonizace Královéhradeckého kraje z hlediska cestovního ruchu prošla v posledních letech významným vývojem. Dříve se v kraji objevoval rozpor mezi celostátní marketingovou rajonizací a vlastní turistickou rajonizací kraje, což komplikovalo jednotné řízení a propagaci turistických oblastí. Problémem byla i nejednotnost rajonizace ve vztahu k administrativnímu členění kraje.

Do roku 2017 byla Česká republika marketingově rozdělena na 17 turistických regionů a 40 menších turistických oblastí. Královéhradecký kraj tehdy spadl do dvou turistických regionů – Východní Čechy (spolu s Pardubickým krajem) a Krkonoše (spolu s Libereckým krajem). Na území kraje bylo vymezeno několik turistických oblastí: Český ráj, Krkonoše (střed, východ), Podzvičínsko, Kladské pomezí, Hradecko a Orlické hory a Podorlicko.

Od roku 2018 došlo ke změně v systému destinačního managementu, kdy Ministerstvo pro místní rozvoj ČR a Asociace krajů ČR přijaly nová pravidla pro podporu destinačního managementu ve formě standardu „Kategorizace organizací destinačního managementu“ spravovaného agenturou CzechTourism. V návaznosti na tento systém byla zřízena krajská destinační organizace – Královéhradecká krajská centrála cestovního ruchu, příspěvková organizace.

Území kraje je nyní rozděleno na sedm turistických oblastí, které kompletně pokrývají jeho území. V každé z těchto oblastí působí certifikovaná organizace destinačního managementu (DMO):

1. Broumovsko
2. Český ráj
3. Hradecko
4. Kladské pomezí
5. Krkonoše
6. Orlické hory a Podorlicko
7. Podkrkonoší

Turistická oblast Český ráj

Český ráj je jednou z nejatraktivnějších turistických oblastí v Česku díky své poloze, historickému vývoji, dobré dopravní dostupnosti a bohatství přírodních a kulturních památek. Dominantou centrální části jsou romantická skalní města z kvádrových pískovců, hluboké kaňony, skalní věže, brány, okna a jeskyně. Malebnost krajiny dodávají hrady, zámky, sakrální stavby a lidová architektura. Na severu oblast přechází k horským masivům Krkonoš a Jizerských hor, na jihu k Polabí.

V regionu se nachází nejstarší chráněná krajinná oblast v ČR – CHKO Český ráj, založená v roce 1955 a rozšířená v roce 2002 na 181,5 km², což představuje 12,5 % rozlohy oblasti. Pro svou přírodní rozmanitost byl Český ráj první český geopark a od roku 2005 je součástí sítě Globálních geoparků UNESCO.

Turistická oblast Český ráj se rozkládá na ploše 1452,5 km² a je vymezena městy Mladá Boleslav, Mnichovo Hradiště, Hodkovice nad Mohelkou, Železný Brod, Semily, Nová Paka, Jičín, Kopidlno, Sobotka a Dolní Bousov. Srdcem regionu je tradičně považován Turnov, ležící asi 80 km severovýchodně od Prahy. Turistická oblast Český ráj zasahuje do tří krajských územně-správních celků (Liberecký, Královéhradecký a Středočeský) a osmi správních obvodů obcí s rozšířenou působností (Mladá Boleslav, Mnichovo Hradiště, Turnov, Jičín, Nová Paka, Semily, Železný Brod, Liberec). Územní vymezení je stabilní, po celých obcích, změny jsou možné pouze na úkor sousedního regionu. Zahrnuje 181 měst a obcí, v nichž žije přes 200 tisíc obyvatel. Pokud se týká Královéhradeckého kraje, turistická oblast Český ráj zahrnuje přes 80 % obcí ORP Jičín a 60 % obcí ORP Nová Paka.

Turistická oblast Krkonoše

Krkonoše jsou nejvyšší pohoří v České republice a leží na severu země, na hranici s Polskem. Nejvyšší vrchol Sněžka dosahuje výšky 1 603 metrů nad mořem a je zároveň nejvyšším bodem Česka. Krkonoše jsou známé svou rozmanitou krajinou, která zahrnuje horské hřebeny, hluboká údolí, rašeliniště a vodopády.

Pohoří je chráněno Krkonošským národním parkem (KRNP), který byl založen v roce 1963, aby chránil unikátní přírodní ekosystémy, včetně vzácné flóry a fauny. Typická je například horská tundra, kosodřevina nebo endemické druhy rostlin.

Krkonoše jsou také oblíbeným cílem turistů a milovníků zimních sportů. Nabízejí rozsáhlou síť turistických tras, lyžařských středisek (např. Špindlerův Mlýn, Pec pod Sněžkou) a malebných horských chat.

Oblast Krkonoše se rozkládá na území větším než 80 000 ha a má více jak 60 000 stálých obyvatel. Je součástí Královéhradeckého a Libereckého kraje od Kořenova na západě až po Žacléř na východě a každoročně ji navštíví několik milionů turistů z České republiky a zahraničí. Z Královéhradeckého kraje zahrnuje 21 obcí z ORP Trutnov a Vrchlabí.

Turistická oblast Orlické hory a Podorlicko

Z hlediska regionálně-geomorfologického patří území oblastí k provincii Česká vysočina, dominantou oblasti jsou Orlické hory, které zasahují do severovýchodní části oblasti. Tato část destinace je z pozice cestovního ruchu brána jako klíčová a také nejvíce atraktivní. Oblast Orlických hor tvoří asi 50 km dlouhý a 3–8 km široký hřeben, který se táhne při státní hranici s Polskem. Nejvyšším vrcholem je Velká Deštná s nadmořskou výškou 1 115 m.

Podorlicko je území nacházející se pod jižními svahy Orlických hor v Pardubickém a Královéhradeckém kraji. V tomto regionu se nacházejí města Dobruška, Opočno, Deštné v Orlických horách, Rychnov nad Kněžnou, Kostelec nad Orlicí, Žamberk, Choceň, Ústí nad Orlicí, Letohrad, Jablonné nad Orlicí, Česká Třebová, Lanškroun a další.

Na území Královéhradeckého kraje oblast pokrývá ORP Dobruška, Rychnov nad Kněžnou a Kostelec nad Orlicí a zasahuje do ORP Náchod, na území Pardubického kraje to jsou ORP Žamberk, Lanškroun,

Česká Třebová a Ústí nad Orlicí a část ORP Vysoké Mýto.

Turistická oblast Kladské pomezí

Kladské pomezí je třetím největším turistickým regionem Královéhradeckého kraje. Nachází se v severovýchodních Čechách při hranici s Polskem. Na západě a severozápadě, kde jeho přirozenou hranici tvoří masiv Javořích hor, sousedí s turistickou oblastí Krkonoše a na jihu pak s Orlickými horami. Na západě hraničí s turistickou oblastí Hradecko. Z hlediska historie tudy procházela významná obchodní stezka, která byla spojením mezi Prahou s polským Kłodzkem, jež bývalo součástí Českého království. Jednalo se tedy o strategicky důležitou oblast. Dnes je to území s různorodým turistickým potenciálem (příroda, památky, historické souvislosti, akce a festivaly). Disponuje silnými motivátory k jeho návštěvě, ať to jsou zámky, vojenské pamětihodnosti, Českoskalicko s Babiččiným údolím, odkaz klasických spisovatelů, členitá síť turistických i cykloturistických tras a vybrané tradiční akce.

Turistická oblast Kladské pomezí zahrnuje celý okres Náchod, tj. území obcí s rozšířenou působností Náchod, Nové Město nad Metují a Jaroměř. Dále destinace zahrnuje i některé přilehlé obce z okresu Trutnov.

Turistická oblast Hradecko

Hradecko se nachází ve východní části České republiky a tvoří přirozené centrum Královéhradeckého kraje. Tato oblast je charakteristická rovinatou krajinou Polabí, kterou doplňují lužní lesy, rybníky a historická města s bohatým kulturním dědictvím. Díky své poloze a výborné dopravní dostupnosti je Hradecko atraktivním cílem pro turisty i jednodenní výlety.

Dominantou regionu je krajské město Hradec Králové, které patří mezi nejvýznamnější kulturní a historická centra v Česku. Návštěvníci zde mohou obdivovat jedinečnou architekturu spojenou se jmény jako Jan Kotěra či Josef Gočár, historické památky včetně Bílé věže, katedrály sv. Ducha nebo Muzea východních Čech.

Západní část oblasti zahrnuje Novobydžovsko, které se vyznačuje menšími historickými městy a zemědělskou krajinou. Okolí regionu je ideální pro cykloturistiku, přičemž jednou z hlavních tras je Labská stezka, která propojuje významná města Polabí.

Turistická oblast Hradecko zahrnuje správní obvody obcí s rozšířenou působností Hradec Králové a Nový Bydžov.

Turistická oblast Podkrkonoší

Turistická oblast Podkrkonoší (do roku 2011 nazývaná Podzvičinsko) se nachází v severovýchodních Čechách na pomezí Krkonoš a Polabí. Území se vyznačuje členitou krajinou s mírnými vrcholy, lesy, loukami a historickými městy. Dominantou oblasti je Zvičina (671 m n. m.), nejvyšší vrchol regionu, poskytující panoramatické výhledy na Krkonoše a okolí.

Historicky významnými centry oblasti jsou města Dvůr Králové nad Labem, Hořice, Lázně Běláhoř a Nová Paka.

Podkrkonoší nabízí široké možnosti pro pěší turistiku a cykloturistiku. Oblast je také bohatá na lidovou architekturu a tradiční venkovské stavby.

Turistická oblast Podkrkonoší zahrnuje území správních obvodů obcí s rozšířenou působností Dvůr Králové nad Labem, Nová Paka, Hořice a Jičín.

Turistická oblast Broumovsko

Broumovsko je region v severovýchodních Čechách na česko-polském pomezí v Královéhradeckém kraji.

Je obklopen ze severu, východu a jihovýchodu územím Polska.

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJ PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Vyznačuje se jedinečnou krajinou pískovcových skalních měst, hlubokých údolí a malebných vesnic. Dominantou oblasti jsou Broumovské stěny a Adršpašsko-teplické skály, které patří mezi nejvýznamnější skalní útvary v České republice.

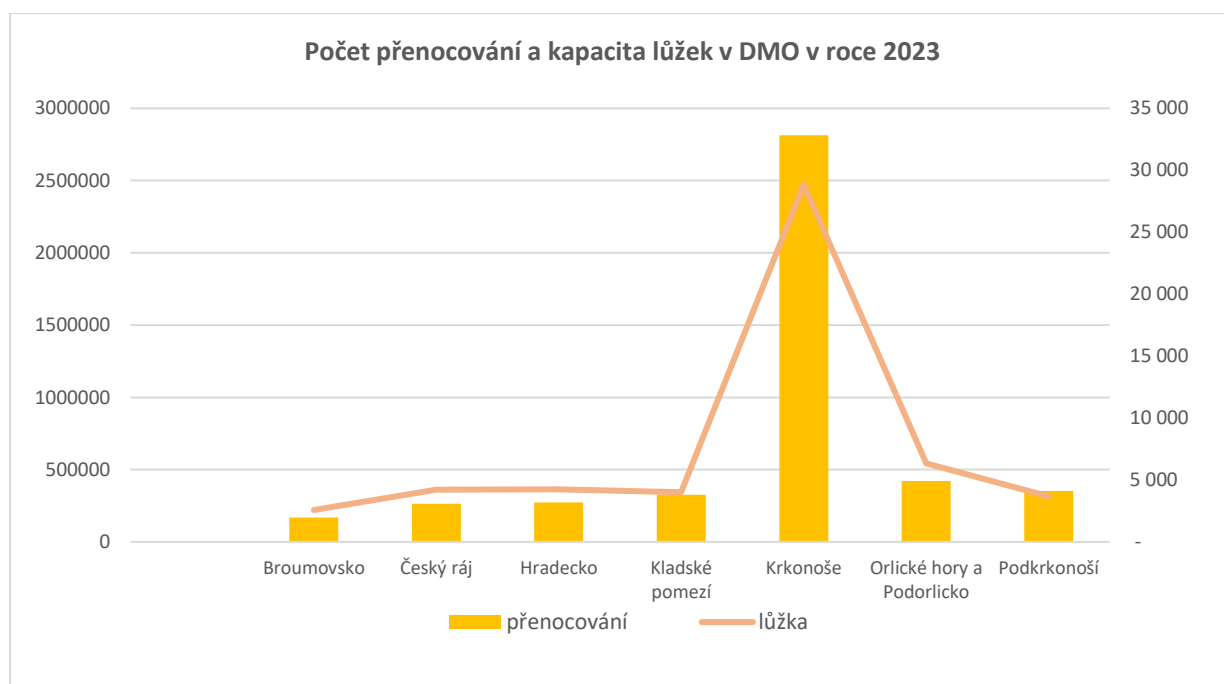
Významnou součástí regionu je Chráněná krajinná oblast Broumovsko, založená v roce 1991. Oblast je známá i svou bohatou historií a barokní architekturou, k nejvýznamnějším památkám patří Benediktinský klášter v Broumově, kostely tzv. Broumovské skupiny a dřevěný kostel Panny Marie v Broumově, jeden z nejstarších dochovaných dřevěných kostelů ve střední Evropě.

Turistická oblast Broumovsko zahrnuje území správního obvodu obce s rozšířenou působností Broumov a část ORP Náchod.

4.12.1 DMO a jejich návštěvnost v roce 2023

DMO	Hosté	Počet zařízení	Přenocování
Broumovsko	62 845	63	167 457
Český ráj	126 299	72	263 605
Hradecko	131 655	54	273 581
Kladské pomezí	99 096	88	326 598
Krkonoše	833 296	663	2 813 680
Orlické hory a Podorlicko	162 130	159	421 907
Podkrkonoší	110 150	60	353 014

Zdroj: ČSÚ

Zdroj: ČSÚ

Dobrovolné svazky obcí

Dobrovolné svazky obcí (též mikroregion či sdružení obcí) je sdružení několika obcí za účelem dosažení společného cíle. Takovéto svazky vznikají z vlastní iniciativy, nikoliv příkazem nadřízeného orgánu nebo ze zákona. Hlavním důvodem spolupráce je, že obce potřebují spolupracovat s druhými obcemi, aby byly schopny dostát svým povinnostem, které jim ukládá zákon, a to se týká hlavně povinnosti zabezpečovat veřejné statky, služby pro své občany a zajistit celkový rozvoj území. V ČR jsou často vytvářeny za účelem získání společné podpory pro čerpání prostředků ze státních fondů a z fondů EU.

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Na území Královéhradeckého kraje k roku 2025 funguje 46 dobrovolných svazků obcí, z nichž má většina ve svém předmětu činnosti též popularizovat a propagovat význam rozvoje turistického ruchu (turistiky, cykloturistiky atd.) na svém území.

4.12.2 Dobrovolné svazky obcí na území Královéhradeckého kraje k 18. 3. 2025

Okres	Název	Okres	Název
Hradec Králové	Česká inspirace	Rychnov nad Kněžnou	Dobrovolný svazek obcí mikroregionu Brodec
	Mikroregion Černilovsko, svazek obcí		Dobrovolný svazek obcí "Štědrá"
	Mikroregion Nechanicko, svazek obcí		Dobrovolný svazek obcí „Vrchy“
	Mikroregion obcí Památkové zóny 1866		Dobrovolný svazek obcí "Mikroregion Bělá"
	Mikroregion Třebechovicko, svazek obcí		ORLICE
	Mikroregion urbanická brázda, svazek obcí		Region Orlické hory
	Královská věnná města		Svazek obcí Dolní Bělá
	Hradubická labská		Dobrovolný svazek obcí "Tichá Orlice"
	Dobrovolný svazek obcí POCIDLINSKO		Vodovodní svaz Císařská studánka
Jičín	Lázeňský mikroregion		Dobrovolný svazek obcí Křivina
	Mikroregion Podchlumí		Svazek obcí Dřížná
	Mikroregion Rozhraní		Mikroregion Rodný kraj Františka Kupky
	Svazek obcí Brada		Mikroregion Českomeziříčsko
	Mariánská zahrada		Mikroregion Rychnovsko
	Společenství obcí Novopacko		Dobrovolný svazek obcí "Obecní voda"
	Brada-Rybníček a Kbelnice	Trutnov	Svazek obcí Jestřebí hory
	"Svazek obcí 1866"		Svazek obcí Východní Krkonoše
	Svazek obcí Metuje		Mikroregion Hustířanka
	Svazek obcí "ÚPA"		Svazek obcí Horní Labe
	Dobrovolný svazek obcí POBORSKO		Krkonoše – svazek měst a obcí
	Dobrovolný svazek obcí Policka		Svazek obcí Podkrkonoší
	DSO Region "Novoměstsko"		
	Dobrovolný svazek obcí "Jaroměřsko"		
	Dobrovolný svazek obcí Lesy Policka		
	Dobrovolný svazek obcí Kladská stezka		

Zdroj: data KÚ

Přírodní předpoklady cestovního ruchu v Královéhradeckém kraji

Přírodní podmínky Královéhradeckého kraje jsou velmi rozmanité. Významná část území má převážně hornatý ráz. Na severu se rozkládají Krkonoše, nejvyšší pohoří v České republice, které je chráněno jako Krkonošský národní park a biosférická rezervace UNESCO. Na severovýchodní hranici kraje se pak nacházejí Orlické hory. Tato pohoří od sebe odděluje Broumovský výběžek, který se vyznačuje geologickou a horopisnou rozmanitostí s řadou přírodních zajímavostí. K nejvýznamnějším patří erozí vzniklá skalní města, například Adršpašsko-teplické skály, Broumovské stěny a Český ráj, jenž byl vyhlášen Globálním geoparkem UNESCO.

V kraji se dále nachází mnoho dalších přírodních rezervací a památek a v rámci soustavy chráněných území NATURA 2000 zde můžeme najít mnoho evropsky významných lokalit a ptačích oblastí (viz kapitola 4.5).

Přírodní bohatství je důležitým předpokladem pro rozvoj mnoha forem cestovního ruchu (ekoturismus, (příběžská) rekreace, agroturismus, pěší turistika, cykloturistika, běžecké a sjezdové lyžování, vodáctví/rekreační plavba, hippoturistika, lázeňství a další letní a zimní formy).

Kulturně historické předpoklady cestovního ruchu

Královéhradecký kraj je regionem s cennými historickými, technickými a architektonickými památkami všech stavebních slohů. Nejvíce je kulturně historické bohatství koncentrováno v Hradci Králové, kde kromě významných historických a architektonických budov také sídlí značný počet kulturních institucí.

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE

PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Bohatou historii Královéhradeckého kraje dále dokazují zdejší archeologická naleziště, zámky, hradní zříceniny, kostely či synagogy.

Za zmínku stojí zejména 32 nemovitých národních kulturních památek - Muzeum v Hradci Králové, Hospital Kuks, Betlém v Novém lese u Kuksu, Zámek Náchod, Zámek Opočno, Zámek Hrádek u Nechanic, Pevnostní systém Dobrošov, Babiččino údolí v Ratibořicích, Klášter v Broumově, Hrad Kost, Hřbitovní kostel Panny Marie v Broumově, Zámek Humprecht, Zámek Nové Město nad Metují, Dům čp. 92 "Dřevěnka" v Úpici, Vodní elektrárna - přehrada Les Království v Bílé Třemešné, Kostel sv. Jana Křtitele se zvonící a márníci ve Slavoňově, Kostel sv. Petra a Pavla se zvonící a farou v Liberku, Kaple Zjevení Páně ve Smiřicích, Městské muzeum (Wenkeův dům) v Jaroměři, Poutní areál Lhoty u Potštejna (Homole) s kostelem Panny Marie Bolestné, Radnice města Hostinné a Broumovská skupina kostelů.

V kraji se nachází i jedny z movitých národních kulturních památek – Třebechovický betlém, Šlikovská šperkovnice a obraz Klanění tří králů v Kapli Zjevení Páně ve Smiřicích.

Dále se také na území kraje nachází velké množství ostatních kulturních památek – hrady, zámky nebo technické památky.

V Královéhradeckém kraji zatím není žádná památka zapsaná na seznam světového dědictví UNESCO, což může být nevýhodou vzhledem k turistické atraktivitě obdobných lokalit v jiných regionech. Na indikativním seznamu UNESCO se však již nachází skalní socha Betlém od Matyáše Bernarda Brauna a usiluje se o zařazení celého areálu Kuksu. Zároveň probíhají snahy o zápis pevnosti Josefov a barokní krajiny Broumova.

Silnou devízou kraje jsou jeho zachovalá historická města, což dokládá nadprůměrný počet městských památkových rezervací (4) a zón (20). V těchto parametrech se kraj umísťuje na třetím, respektive pátém místě mezi všemi kraji. Městské či vesnické památkové zóny a rezervace a ostatní památkové rezervace jsou evidovány téměř na sedmině celkové plochy zastavěného území v Královéhradeckém kraji.

Městské památkové zóny se nacházejí ve městech Broumov, Dobruška, Dvůr Králové nad Labem, Hostinné, Hradec Králové, Jaroměř, Náchod, Nový Bydžov, Opočno, Pecka, Pilníkov, Police nad Metují, Rokytice v Orlických horách, Rychnov nad Kněžnou, Sobotka, Stádkov, Trutnov, Vrchlabí, Žacléř a Železnice. Městské památkové rezervace pak ve městech Hradec Králové, Jičín, Josefov a Nové Město nad Metují.

Vesnické památkové rezervace jsou pak evidovány v obci Křinice a v obci Vesec. Na území Královéhradeckého kraje se také nachází 14 vesnických památkových zón, a to Dolní Vernéřovice, Modrý Důl, Studeňany, Chotěborky, Nové Smrkovice, Šimovy Chalupy, Karlov, Radvanice, Štidla, Libeň, Skalka, Velké Típiletovy Boudy, Vysočany a Kačerov.

Památkové rezervace spadající do kategorie ostatní se nachází na území obce Kuks.

V kraji se nachází také jedna krajinná památková zóna – území bojiště u Hradce Králové, které připomíná bitvu z r. 1866 mezi Rakouskem a Pruskem, dochována je řada pomníků a Památník války 1866 na Chlumu u Hradce Králové.

Z hlediska archeologie byl na 7,6 % území Královéhradeckého kraje prokázán výskyt archeologických nálezů a na 5,7 % území se předpokládá vysoká pravděpodobnost výskytu archeologických nálezů. Rozloha území, kde neexistuje reálná pravděpodobnost archeologických nálezů (např. vytěžená území) je v Královéhradeckém kraji nepatrná (pouze 0,03 %). V roce 2013 byl v obci Všestary (ORP Hradec Králové) zpřístupněn veřejnosti Archeopark pravěku Všestary, včetně naučné cyklotrasy z Hradce Králové do Smiřic.

Oblast Královéhradeckého kraje nabízí několik technických zajímavostí, které reflektují přírodní podmínky, kulturní i historický vývoj kraje. Je jím komplex pevnostního města Josefov, pohraniční pevnostní systémy a Hornický skanzen Žacléř.

Mezi další významné technické památky v kraji lze také zařadit: kanál Alba, přehradu Les Království (NKP), malou vodní elektrárnu Labe (Hučák), Labskou přehradu, větrný mlýn v Borovnici, větrný mlýn ve skanzenu v Krňovicích, mechanický Proboštův betlém (NKP) v Třebechovickém muzeu betlémů či Železniční muzeum Výtopna Jaroměř.

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Důležitou součástí nabídky kraje je také nemateriální kulturní dědictví. Na území Královéhradeckého kraje má dlouhodobou tradici loutkářství a krajkářství. Loutkářství bylo zapsáno již v roce 2017 na Seznamu nemotného kulturního dědictví lidstva UNESCO. Tradice krajkářství na Vamberecku se v roce 2019 stala součástí seznamu nemateriálních statků tradiční lidové kultury.

Kulturní a sportovní akce

Důležitou součást nabídky cestovního ruchu také představují různé typy akcí (kulturní, sportovní, společenské nebo jiné). Kulturní a sportovní akce s trvalou záštitou Rady KHK

4.12.3 Kulturní a sportovní akce s trvalou záštitou Rady KHK

Kulturní a společenské akce	Sportovní akce
1. Broumovské diskuze	1. 300 zatáček Gustava Havla
2. Brutal Assault	2. Fuchs Oil autocross Nová Paka FIA Mistrovství Evropy
3. Cirk-UFF	3. Grand Prix Hradec Králové
4. Festival F. L. Věka	4. Krkonošská 70
5. Festival Jičín – město pohádky	5. Mezinárodní atletický mítink Velká cena Nového Města nad Metují
6. Festival Za poklady Broumovska	6. Mezinárodní turnaj ve stolním tenisu družstev tělesně postižených
7. Hořice JazzNights	7. Skiinterkriterium
8. Hudební fórum Hradec Králové	8. SP a EP v paralympijské lukostřelbě
9. Jazz jde městem / Jazz Goes to Town	9. Šediváčekův long
10. Jazzinec – mezinárodní jazzový festival	10. Velká cena města Trutnova v plavání s integračním závodem
11. Jiráskův Hronov	11. Volejbalová Dřevěnice
12. Mezinárodní folklorní festival Červený Kostelec	12. Hronovské Orlickovské přeháňky
13. Mezinárodní horolezecký filmový festival	13. Open Air Cup Dobruška
14. Mezinárodní setkání krajkářek a Bienále české krajky	14. Orlický maraton
15. REGIONY – Mezinárodní divadelní festival	15. Krakonošův cyklomaraton
16. Open-Air Police Symphony Orchestra	16. Hradecký půl/maraton
17. Rock for People	17. Gladiator race pevnost Josefov
18. Sborové slavnosti Czech Choir Festival Hradec Králové	
19. Svátky skla – Tavení skla dřevem	
20. Šrámkova Sobotka	
21. THEATRUM KUKS	
22. Výročí bitvy u Hradce Králové – Königgrätz 1866	

Zdroj: www.khk.cz

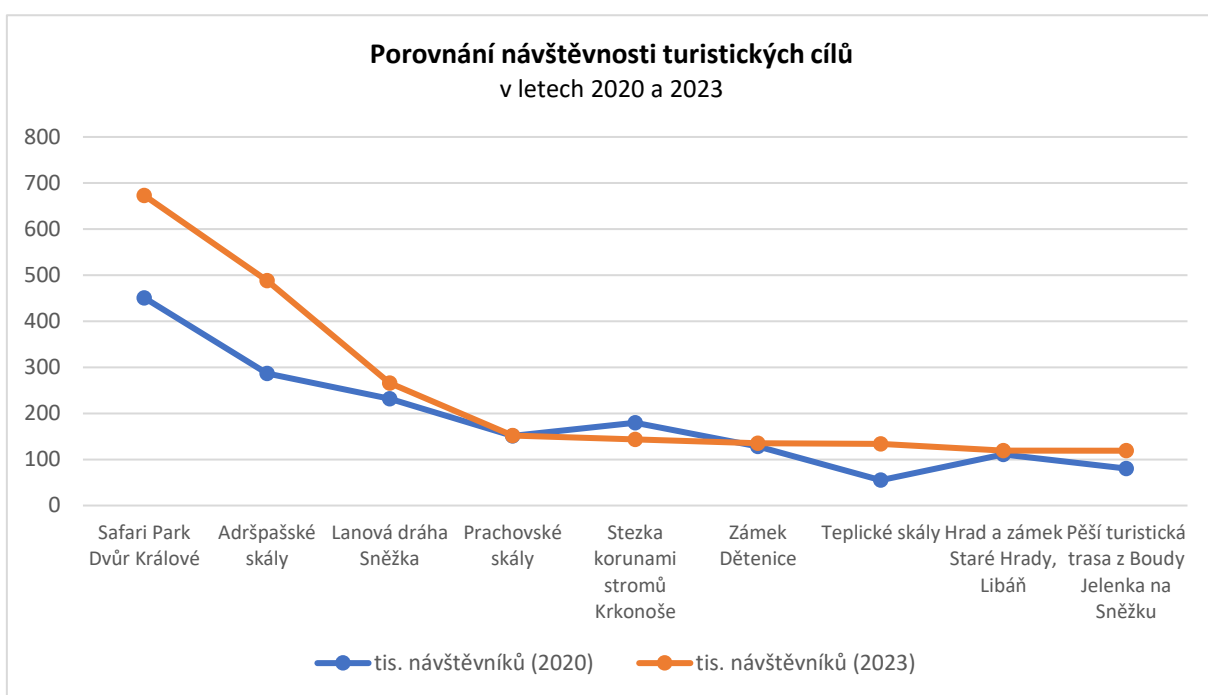
Následující tabulka představuje 10 nejnavštěvovanějších turistických cílů v Královéhradeckém kraji za rok 2023. Oproti předchozí úplné aktualizaci UAP KHK došlo ke změně – z žebříčku vypadla rozhledna na Velké Deštné a Labská cyklostezka, které nahradily jiné lokality, a to Teplické skály a pěší turistická trasa z Boudy Jelenka na Sněžku. Pro lepší přehled byl vytvořen také graf srovnávající návštěvnost těchto TOP 10 míst v letech 2020 a 2023. Z tohoto grafu byl vynechán Kuks, jelikož došlo ke změně metodiky měření návštěvnosti.

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

4.12.4 TOP 10 nejnavštěvovanějších turistických cílů Královéhradeckého kraje v roce 2023

pořadí	název cíle	tis. návštěvníků (2023)
1	Safari Park Dvůr Králové	673,00
2	Adršpašské skály	488,00
3	Lanová dráha Sněžka	265,50
4	Prachovské skály	152,10
5	Průchozí most do barokního areálu Kuks	145,23
6	Stezka korunami stromů Krkonoše	143,50
7	Zámek Dětenice	135,46
8	Teplické skály	134,00
9	Hrad a zámek Staré Hradky, Libáň	119,36
10	Pěší turistická trasa z Boudy Jelenka na Sněžku	119,00

Zdroj: CzechTourism (Tourdata)

Zdroj: CzechTourism (Tourdata)

Významné oblasti rekreace vázané na vodní plochy

Vodní plochy představují důležité rekreační oblasti, které lidem nabízejí možnosti odpočinku, sportovního vyžití i kontaktu s přírodou. Jezera, řeky, přehrady a rybníky slouží nejen k vodním aktivitám, ale často jsou také součástí širší rekreační infrastruktury. Tyto lokality přispívají k rozvoji cestovního ruchu, podporují zdravý životní styl a mají významný sociální i ekonomický přínos pro okolní regiony.

4.12.5 Koupaliště ve volné přírodě

ORP	Obec	Název	Vodní tok
Hradec Králové	Hradec Králové	Malšova Lhota – Stříbrný rybník	přítok Stříbrného potoka
Hradec Králové	Hradec Králové	WAKE PARK Plačice	písník
Hořice	Hořice	Dachova u Hořic	přítok Bystřice
Vrchlabí	Vrchlabí	Vrchlabí – Vejsplachy	Přítok Bělé
Trutnov	Trutnov	DOLCE park	Dolnický potok

Zdroj: Krajská hygienická stanice Královéhradeckého kraje

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

4.12.6 Nádrže ke koupání

ORP	Obec	Název	Vodní tok
Nová Paka	Pecka	koupaliště Pecka	Javorka
Jičín	Sobotka	koupaliště Sobotka	Sobotka
Hořice	Třebnouševy	koupaliště Třebnouševy	Rašínský potok
Broumov	Teplice nad Metují	koupaliště Teplice nad Metují	Metuje
Broumov	Heřmánkovice	koupaliště Janovičky	-
Rychnov nad Kněžnou	Rychnov nad Kněžnou	Koupaliště ve Včelném	Javornický potok
Dvůr Králové nad Labem	Dvůr Králové nad Labem	Tyršovo koupaliště	Netřeba
Trutnov	Mladé Buky	koupaliště Mladé Buky – Sejfy	přítok Kalné

Zdroj: Krajská hygienická stanice Královéhradeckého kraje

4.12.7 Povrchové vody určené ke koupání osob

ORP	Obec	Název	Vodní tok
Jičín	Libuň	Jinolické rybníky – Oborský	přítok Javornice
Náchod	Česká Skalice	Rozkoš	Rozkoš, Rovenský potok

Zdroj: Krajská hygienická stanice Královéhradeckého kraje

Lázeňská místa a areály

V Královéhradeckém kraji mají podle vyhlášky Ministerstva zdravotnictví České republiky 4 města statut lázeňského místa. Jedná se o města – Janské Lázně, Lázně Bělohrad, Velichovky a Náchod. Lázeňská místa, areály a léčebny, mají mimo jiné nezanedbatelný vliv na ekonomiku místa, v kterém se nacházejí. Vytvářejí podmínky pro zaměstnanost ve specifickém sektoru služeb. Proto je nezbytné udržovat funkčnost tohoto sektoru nejenom z důvodu tradice lázeňství, ale i jako příležitost pro rozvoj ekonomiky regionu. V současné době se vlivem transformačních změn ve zdravotnickém systému projevují tendence omezovat lázeňskou péči. Tento trend by mohl potenciálně znamenat hrozbu pro rozvoj regionů, ve kterých se lázně nacházejí.

Přehled lázeňských míst

Náchod – Běloves (k. ú. Běloves) – status lázeňského místa (Vyhláška VČKNV schválená Usnesením rady VČKNV č. 252, sdělení částka 1-4/1979 Věstník MZ ČSR, oznámení částka 15/1979 Sb., ze dne 8. 11. 1978). V současnosti nejsou přírodní léčebné lázně provozovány. Lázeňské zařízení, založené již v r. 1818, sloužilo k léčbě onemocnění kardiovaskulárního systému, poruch pohybového aparátu a k rekonvalescenci po zánětech žil dolních končetin. Nejznámějším pramenem Lázní Běloves je Ida. Způsob léčby – podávání přírodních uhličitých koupelí (zdejší pramen znám již ve 14. století).

Janské Lázně (k. ú. Janské Lázně, Černá Hora v Krkonoších) - status lázeňského místa (Usnesení vlády ČSR č. 608, ze dne 17. 7. 1959). První využití pramene ke koupelím je datováno ve 14. století. K významnému rozvoji lázní došlo na přelomu 19. a 20. století. Hlavními léčebnými indikacemi jsou nemoci z poruchy výměny látkové a žláz s vnitřní sekrecí, nemoci dýchacího ústrojí, nemoci nervové, nemoci pohybového ústrojí, duševní poruchy, nemoci kožní a nemoci onkologické u dětí i dospělých. Hlavní lázeňská zařízení poskytují lázeňskou léčbu především onemocnění pohybového aparátu a neurologických onemocnění. Způsob léčby – koupele v přírodních léčivých pramenech.

Lázně Bělohrad (k. ú. Lázně Bělohrad, Brtev) - status lázeňského místa (Usnesení rady VČKNV č. 287, ze dne 23. 12. 1963). Slatinné lázně, založeny r. 1888, specializace na léčbu bolestí zad, kloubů, revmatologické choroby a nemoci celkového pohybového aparátu. Způsob léčby – podávání koupelí a zábalů ze sirnoželezité slatinné rašeliny.

Velichovky (k. ú. Velichovky) - status lázeňského místa (Usnesení rady VČKNV č. 308, ze dne 20. 10. 1962). V polovině roku 2013 došlo k uzavření lázeňského zařízení. V roce 2015 bylo lázeňské zařízení znovu obnoveno. Slatinné lázně, založeny r. 1898, slouží především k rehabilitaci pacientů s

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE

PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

onemocněním pohybového ústrojí, pacientů po úrazech, před a po operacích kostí a kloubů. Způsob léčby – vodoléčba a slatinné koupele.

V minulosti měla statut lázeňského místa i obec **Železnice** (v r. 2003 provoz lázní ukončen).

Dále se v Královéhradeckém kraji nachází zdroje přírodní minerální vody (přírodní léčivé zdroje) včetně ochranných pásem:

- **Běloves** (v k. ú. Staré Město nad Metují, Malé poříčí, Babí u Náchoda, Pavlišov, Běloves, Dobrošov, Velké Poříčí, Náchod);
- **Hronov** (v k. ú. Malá Čermná, Zlíčko, Slavíkov u Náchoda, Žabokrký, Malé Poříčí, Pavlišov, Hronov, Žďárky, Zbečnick, Vysoká Srbská, Velké Poříčí);
- **Janské Lázně** (v k. ú. Svoboda nad Úpou, Maršov I., Maršov II., Maršov III., Temný Důl, Janské Lázně, Bolkov, Horní Maršov, Černá Hora v Krkonoších, Javorník v Krkonoších, Mladé Buky, Černý Důl, Velké Úpa I.);
- **Lázně Bělohrad** (v k. ú. Dolní Javoří, Prostřední Nová Ves, Uhlíře, Lány u Lázní Bělohradu, Hřidelec, Tetín, Dolní Nová Ves, Vřesník u Tetína, Bukovina u Pecky, Lázně Bělohrad, Svatojánský Újezd, Brtev, Horní Nová Ves, Šárovceva Lhota);
- **Velichovky** (v k. ú. Rožnov, Horní Dolce, Rtyně, Velichovky, Semonice, Velký Vřešťov).

Ložiska peloidů se vyskytují na **území Jetřichov** (v k. ú. Jetřichov) a na **území Velichovek** (zdroj peloidu „Habřinky“) a na **území Lázní Bělohrad** (zdroj peloidu – Bažantice, Pardoubek, Jasan, Pod bělohradským mlýnem, Svatojánský Újezd).

Základní infrastruktura cestovního ruchu

Základní infrastruktura cestovního ruchu představuje klíčový předpoklad pro rozvoj rekreačních a turistických aktivit v území a významně ovlivňuje prostorové rozložení návštěvnosti, sezónnost i ekonomické přínosy cestovního ruchu. Její struktura a kapacita zároveň odráží dlouhodobou atraktivitu jednotlivých oblastí kraje a jejich schopnost absorbovat návštěvníky.

Kapacita a kategorie hromadných ubytovacích zařízení

Hromadná ubytovací zařízení (HUZ) patří mezi základní složky infrastruktury cestovního ruchu a jejich kapacity jsou jedním z hlavních indikátorů intenzity a významu turistického ruchu v území. Údaje o HUZ jsou pravidelně sledovány a aktualizovány a slouží jako podklad pro hodnocení rekreační funkce jednotlivých oblastí a turistických středisek.

Hromadným ubytovacím zařízením se rozumí ubytovací objekt s minimálně pěti pokoji a deseti lůžky, který poskytuje přechodné ubytování hostům za účelem rekreace, lázeňské péče, služebních cest, školení, kongresů či jiných aktivit. Do kapacit HUZ se započítávají pouze prostory určené pro hosty, nikoliv pokoje pro personál nebo dlouhodobě ubytované osoby.

Z hlediska kategorizace se HUZ člení na hotely (včetně jednotlivých tříd), hotely garni, penziony, kempy, chatové osady, turistické ubytovny a ostatní ubytovací zařízení. Součástí sledovaných kapacit jsou rovněž vyhrazená místa pro stany a karavany, která tvoří významnou součást nabídky zejména v rekreačně exponovaných oblastech.

Kapacity hromadných ubytovacích zařízení v Královéhradeckém kraji patří v celostátním srovnání k nadprůměrným. Kraj se dlouhodobě řadí mezi regiony s nejvyšším počtem lůžek, přičemž rozhodující část kapacit je soustředěna do severních částí kraje, zejména do horských oblastí Krkonoš a jejich zázemí. Vývoj v letech 2019–2023 potvrzuje relativní stabilitu ubytovací základny, s mírnými výkyvy souvisejícími zejména s obdobím pandemie a následným oživením cestovního ruchu.

Rozložení kapacit mezi jednotlivé okresy a správní obvody ORP je výrazně nerovnoměrné. Nejvyšší koncentrace zařízení, pokojů i lůžek se nachází v okrese Trutnov, zatímco v nížinných a urbanizovanějších částech kraje je infrastruktura cestovního ruchu zastoupena v menší míře. Tento stav odpovídá prostorovému rozložení hlavních turistických oblastí a atraktivit kraje.

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

4.12.8 Kapacity hromadných ubytovacích zařízení v krajích k 31. 12. v letech 2019–2023

Kraj	Počet zařízení					Počet pokojů				
	2019	2020	2021	2022	2023	2019	2020	2021	2022	2023
Hlavní město Praha	817	910	863	873	844	42 997	44 599	43 000	45 004	44 219
Jihočeský kraj	1 181	1 320	1 368	1 311	1 272	20 160	21 741	22 358	21 671	21 014
Jihomoravský kraj	857	1 020	1 053	1 037	1 001	18 233	20 268	20 040	20 067	19 200
Karlovarský kraj	523	617	625	633	617	16 497	17 572	17 041	18 062	17 316
Kraj Vysočina	434	485	491	473	454	8 343	9 244	9 279	9 130	8 714
Královéhradecký kraj	1 074	1 193	1 206	1 193	1 159	18 056	19 404	19 378	19 610	19 005
Liberecký kraj	895	997	1 027	992	949	14 320	15 455	15 670	15 591	14 829
Moravskoslezský kraj	613	719	737	698	665	11 963	13 385	13 676	12 997	12 204
Olomoucký kraj	480	559	576	555	541	9 556	10 934	10 669	10 527	10 320
Pardubický kraj	351	383	393	384	377	6 847	6 926	7 059	6 877	7 096
Plzeňský kraj	528	592	613	585	564	10 579	11 390	11 677	11 228	10 895
Středočeský kraj	688	825	849	843	815	13 226	15 412	15 467	15 922	15 499
Ústecký kraj	483	535	537	538	510	9 485	10 259	9 967	10 102	9 530
Zlínský kraj	459	544	560	537	525	10 234	11 842	11 567	10 907	10 579

Kraj	Počet lůžek					Počet míst pro stany a karavany				
	2019	2020	2021	2022	2023	2019	2020	2021	2022	2023
Hlavní město Praha	94 444	102 118	93 535	98 446	96 257	1 038	1 055	1 084	1 032	1 082
Jihočeský kraj	58 345	62 533	64 733	62 383	60 952	13 876	13 425	14 327	13 839	13 427
Jihomoravský kraj	45 360	50 833	50 374	50 411	48 043	5 983	5 563	5 534	5 571	5 109
Karlovarský kraj	34 318	36 869	36 500	38 446	37 157	1 573	1 698	1 699	1 766	1 694
Kraj Vysočina	24 034	26 677	26 721	26 487	25 222	2 447	2 670	2 582	2 602	2 480
Královéhradecký kraj	51 006	55 419	54 973	55 500	53 870	5 317	5 418	5 349	5 238	5 218
Liberecký kraj	42 821	46 206	47 169	47 155	45 088	2 898	2 937	3 028	3 030	3 505
Moravskoslezský kraj	30 890	34 545	35 043	33 305	31 202	2 493	2 382	2 174	1 995	2 336
Olomoucký kraj	24 519	28 371	28 038	27 511	26 684	1 403	1 636	1 555	1 669	1 775
Pardubický kraj	19 583	20 194	20 321	19 854	20 272	1 873	1 902	1 814	1 770	1 634
Plzeňský kraj	28 486	30 828	31 648	30 727	29 469	4 856	4 841	4 961	5 031	4 312
Středočeský kraj	35 100	40 674	41 015	41 829	40 694	5 954	5 889	5 537	5 456	5 269
Ústecký kraj	25 068	27 288	26 654	27 070	25 530	2 266	2 162	2 192	1 973	1 872
Zlínský kraj	25 711	29 759	29 337	27 712	26 755	1 795	1 952	1 872	1 914	1 767

Zdroj: ČSÚ

4.12.9 Kapacity hromadných ubytovacích zařízení podle kategorie v okresech Královéhradeckého kraje k 31. 12. v letech 2019–2023

území	Počet zařízení					Počet pokojů				
	2019	2020	2021	2022	2023	2019	2020	2021	2022	2023
Královéhradecký kraj	1 074	1 193	1 206	1 193	1 159	18 056	19 404	19 378	19 610	19 005
Okresy										
Hradec Králové	49	49	52	52	53	1 455	1 412	1 441	1 621	1 815
Jičín	86	100	102	104	104	1 943	2 135	2 149	2 159	2 138
Náchod	129	146	145	141	139	2 089	2 352	2 261	2 292	2 121
Rychnov nad Kněžnou	142	161	163	162	159	1 958	2 146	2 104	2 086	2 075
Trutnov	668	737	744	734	704	10 611	11 359	11 423	11 452	10 856

území	Počet lůžek					Počet míst pro stany a karavany				
	2019	2020	2021	2022	2023	2019	2020	2021	2022	2023
Královéhradecký kraj	51 006	55 419	54 973	55 500	53 870	5 317	5 418	5 349	5 238	5 218
Okresy										
Hradec Králové	3 438	3 300	3 439	3 816	4 190	600	310	260	310	330
Jičín	5 788	6 509	6 602	6 599	6 394	1 471	1 514	1 541	1 529	1 634
Náchod	5 826	6 716	6 249	6 357	6 009	1 680	1 731	1 677	1 672	1 702

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE

PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Rychnov nad Kněžnou	6 055	6 474	6 448	6 315	6 328	235	203	202	212	202
Trutnov	29 899	32 420	32 235	32 413	30 949	1 331	1 660	1 669	1 515	1 350

Zdroj: ČSÚ

4.12.10 Hromadná ubytovací zařízení podle SO ORP k 31. 12. 2023

	Počet zařízení	Počet pokojů	Počet lůžek	Počet míst pro stany a karavany
Královéhradecký kraj	1 159	19 005	53 870	5 218
<i>ORP:</i>				
Broumov	50	-	-	-
Dobruška	68	877	2 731	-
Dvůr Králové nad Labem	28	463	1 516	221
Hořice	16	301	1 037	254
Hradec Králové	50	1 781	4 102	330
Jaroměř	5	-	-	-
Jičín	79	1 667	4 757	1 200
Kostelec nad Orlicí	14	207	565	-
Náchod	67	992	2 918	1 331
Nová Paka	9	170	600	-
Nové Město nad Metují	17	185	483	-
Nový Bydžov	3	-	-	-
Rychnov nad Kněžnou	77	991	3 032	3
Trutnov	375	5 401	15 689	251
Vrchlabí	301	4 992	13 744	878

Zdroj: ČSÚ

Rekreační bydlení a jeho význam

Vedle hromadných ubytovacích zařízení představuje významnou, avšak statisticky hůře zachytitelnou složku infrastruktury cestovního ruchu také rekreační bydlení. V rámci kraje je tento typ rekreace prostorově nerovnoměrně rozložen a koncentruje se především do rekreačně atraktivních oblastí s kvalitním přírodním a krajinářským zázemím.

Vyšší zastoupení rekreačních domů a bytů je typické zejména pro území s dlouhodobou tradicí individuální rekreace, jako je turistická oblast Český ráj a další vybrané části severní poloviny kraje. Rekreační bydlení se významně podílí na sezónním zatížení území, zvyšuje nároky na dopravní a technickou infrastrukturu obcí a ovlivňuje využívání území zejména v hlavních rekreačních obdobích. Vzhledem k charakteru rekreačního bydlení a absenci jednotné statistické evidence je hodnocení jeho rozsahu založeno na kvalitativním vyhodnocení území a znalosti místních podmínek.

Prostorové souvislosti a zatížení území

Kapacity základní infrastruktury cestovního ruchu jsou v Královéhradeckém kraji obecně dobře rozvinuté, avšak jejich prostorová koncentrace vede k výrazným rozdílům mezi jednotlivými částmi území. Zatímco horské a rekreačně exponované oblasti disponují vysokou ubytovací kapacitou a širokou nabídkou služeb, v ostatních částech kraje je infrastruktura cestovního ruchu méně rozvinutá a má spíše lokální význam.

Tato nerovnoměrnost se promítá jak do intenzity návštěvnosti, tak do sezónnosti cestovního ruchu a souvisejících tlaků na území. Z hlediska územního plánování je proto nezbytné vnímat infrastrukturu cestovního ruchu nejen jako rozvojový potenciál, ale také jako faktor, který může v určitých lokalitách přispívat ke kumulaci zátěží na dopravu, technickou infrastrukturu a krajinu.

4.13 BEZPEČNOST A OCHRANA OBYVATEL

Základní charakteristika problematiky

Problematika bezpečnosti a ochrany obyvatelstva je upravena zejména zákonem č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému, zákonem č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení, a zákonem č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky. V územně plánovací činnosti je nutné zohledňovat požadavky na ochranu obyvatelstva v souladu s těmito právními předpisy a souvisejícími prováděcími vyhláškami.

Ochrana obyvatelstva představuje soubor opatření směřujících k minimalizaci dopadů mimořádných událostí a krizových situací na životy, zdraví, majetek a životní prostředí. Z hlediska územního plánování se jedná především o vytváření podmínek pro prevenci rizik, snižování zranitelnosti území a zajištění dostupnosti složek integrovaného záchranného systému.

Na úrovni Královéhradeckého kraje je oblast bezpečnosti a ochrany obyvatelstva řešena zejména prostřednictvím havarijního plánu kraje a krizového plánu kraje. Tyto dokumenty stanovují postupy při řešení mimořádných událostí a krizových situací a identifikují hlavní zdroje rizik v území.

Havarijní plán kraje představuje základní plánovací dokument pro řešení mimořádných událostí, zejména pro provádění záchranných a likvidačních prací. Je zpracováván Hasičským záchranným sborem České republiky, konkrétně Hasičským záchranným sborem Královéhradeckého kraje, ve spolupráci s Krajským úřadem Královéhradeckého kraje, Policií ČR, Zdravotnickou záchrannou službou Královéhradeckého kraje, Krajskou hygienickou stanicí Královéhradeckého kraje a Krajskou veterinární správou Státní veterinární správy pro Královéhradecký kraj, v souladu s § 10 zákona č. 239/2000 Sb.

Havarijní plán obsahuje přehled zdrojů rizik v území, analýzu možných mimořádných událostí a postupy pro jejich řešení, včetně zajištění ochrany obyvatelstva. Na něj navazuje krizový plán kraje, který upravuje postupy orgánů veřejné správy při řešení krizových situací. Součástí havarijního plánování je rovněž vymezení zón havarijního plánování a identifikace objektů a zařízení představujících zdroje rizik v území.

Limity v území

Bezpečnost a ochrana obyvatelstva se v území promítá prostřednictvím řady limitů využití území, které je nutné respektovat při jeho rozvoji.

Na území Královéhradeckého kraje se nacházejí **objekty a zařízení důležité pro obranu státu** (jev č. 63 dle vyhlášky č. 157/2024 Sb., dříve jevy A082a a A107 dle vyhlášky č. 500/2006 Sb.) včetně jejich ochranných pásem. Dle dostupných údajů je evidováno přibližně 67 těchto objektů, které jsou rozmístěny v rámci celého kraje. Tyto objekty představují limit využití území ve smyslu § 29 zákona č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky, který je nutné respektovat při územně plánovací činnosti.

Dalším významným limitem jsou **zóny havarijního plánování** (jev č. 79 dle vyhlášky č. 157/2024 Sb., dříve jev A109 dle vyhlášky č. 500/2006 Sb.), které jsou vymezovány v souvislosti s přítomností objektů a zařízení s nebezpečnými látkami. Na území kraje je evidováno přibližně 30 těchto zón. Tyto zóny vymezují území potenciálně ohrožená v případě vzniku závažné havárie a je nutné je zohledňovat při rozhodování o využití území.

Významným limitem využití území jsou rovněž **záplavová území a území s vymezeným povodňovým rizikem**, která vycházejí z map povodňového nebezpečí a povodňových rizik. Povodňové riziko je v souladu s metodickými podklady považováno za limit využití území, který je nutné respektovat při návrhu rozvoje území.

Za limit lze považovat také prvky kritické infrastruktury, zejména v oblasti energetiky, vodního hospodářství a dopravy, jejichž narušení může mít významné dopady na fungování území a bezpečnost obyvatel.

Rizika a ohrožení v území

Území Královéhradeckého kraje je vystaveno kombinaci přírodních a antropogenních rizik, jejichž význam se liší podle charakteru jednotlivých částí území.

Nejvýznamnějším přírodním rizikem je povodňové ohrožení, zejména v povodí řek Labe, Orlice a Metuje. Problémem zůstává existence zástavby v záplavových územích a zvyšující se četnost extrémních srážkových epizod. Vedle povodní narůstá význam rizik spojených s přívalovými srážkami, suchem a extrémními teplotami.

V horských oblastech, zejména v Krkonoších a Orlických horách, se uplatňuje kombinace přírodních a provozních rizik, přičemž specifickým problémem je zhoršená dostupnost území, zejména v zimním období. Tato skutečnost se promítá do delších dojezdových časů složek integrovaného záchranného systému.

Významným zdrojem rizik jsou dopravní koridory s vysokou intenzitou dopravy, zejména silnice I. třídy a významné tranzitní trasy. Riziko představují dopravní nehody a přeprava nebezpečných látek, které mohou vést k mimořádným událostem s dopady na obyvatelstvo a životní prostředí.

V urbanizovaných a průmyslových oblastech se uplatňují technogenní rizika spojená s průmyslovou výrobou, skladováním a manipulací s nebezpečnými látkami. Tato rizika jsou koncentrována zejména v okolí větších měst a průmyslových areálů.

Narůstající význam mají rovněž rizika spojená s narušením funkce technické a dopravní infrastruktury, zejména v oblasti zásobování energií a vodou. Výpadky těchto systémů mohou mít plošné dopady na obyvatelstvo i ekonomické aktivity.

Zvláštní pozornost je nutné věnovat objektům se zvýšenou zranitelností, jako jsou zdravotnická zařízení, školy a zařízení sociálních služeb, u nichž mohou mít mimořádné události závažnější dopady.

Integrovaný záchranný systém

- Ochrana obyvatelstva je zajišťována prostřednictvím integrovaného záchranného systému, jehož základními složkami jsou Hasičský záchranný sbor České republiky, Policie České republiky a zdravotnická záchranná služba.

Rozmístění složek IZS odpovídá sídelní struktuře kraje. Dostupnost je obecně dobrá v urbanizovaných oblastech, zatímco v periferních a horských částech území je zhoršená, což se projevuje delšími dojezdovými časy a vyšší zranitelností těchto území.

Shrnutí problémů v území

Na základě výše uvedeného lze identifikovat hlavní problémy v území:

- přetrvávající povodňové ohrožení a existence zástavby v záplavových územích,
- zvyšující se význam klimatických extrémů (přívalové srážky, sucho, silný vítr),
- zhoršená dostupnost složek integrovaného záchranného systému v periferních a horských oblastech,
- rizika spojená s dopravou, zejména na hlavních dopravních tazích a při přepravě nebezpečných látek,
- koncentrace technogenních rizik v urbanizovaných a průmyslových částech území,
- zranitelnost území v důsledku možné poruchy kritické infrastruktury,
- zvýšená zranitelnost objektů občanské vybavenosti s vysokou koncentrací osob.

5 ZJIŠTĚNÍ A VYHODNOCENÍ ZÁMĚRŮ NA PROVEDENÍ ZMĚN V ÚZEMÍ

V této kapitole je uveden souhrnný přehled záměrů na změnu využití území v členění podle jednotlivých oblastí. Přehled vychází z údajů poskytnutých poskytovateli údajů o území, z platných územně plánovacích dokumentací a z 6. úplných aktualizací územně analytických podkladů obcí s rozšířenou působností v Královéhradeckém kraji zpracovaných v roce 2024. Součástí podkladů jsou rovněž aktuální Zásady územního rozvoje Královéhradeckého kraje v platném znění a Politika územního rozvoje České republiky v platném znění.

Přehled záměrů zachycuje stav k datu zpracování aktualizace ÚAP kraje 2024. Údaje o záměrech jsou průběžně aktualizovány v digitální databázi územně analytických podkladů, a to i mimo termíny úplných aktualizací. Zpracovatelé územně plánovacích dokumentací proto musí vycházet nejen z textové a grafické části ÚAP, ale také z aktuálních digitálních dat ÚAP kraje a ÚAP jednotlivých ORP.

5.1 Záměry na úseku dopravní infrastruktury

Záměry silniční

Silniční záměry jsou sledovány na základě údajů poskytovaných v rámci agendy územně analytických podkladů, platné Politiky územního rozvoje ČR a Zásad územního rozvoje Královéhradeckého kraje v platném znění. Záměry dálnic a silnic I. třídy vyplývající z PÚR ČR a ZÚR KHK jsou současně evidovány v datech poskytovaných příslušnými správci dopravní infrastruktury.

Záměry týkající se silnic II. třídy jsou sledovány zejména na úrovni ZÚR KHK a ÚAP ORP. Vedle těchto záměrů jsou v územně analytických podkladech obcí evidovány i další lokální záměry na silnicích II. a III. třídy, místních a účelových komunikacích, které vzhledem ke svému lokálnímu významu nejsou součástí vyhodnocení ÚAP kraje.

V následující tabulce je uveden přehled sledovaných silničních dopravních záměrů. Tabulka obsahuje označení záměrů dle ZÚR KHK, názvy koridorů a jejich stav. V řadě případů je k jednomu koridoru přiřazeno více dílčích liniových úseků evidovaných v datech poskytovatelů údajů o území.

Významnou změnou oproti předchozí aktualizaci je pokračující příprava a realizace dálnice D11 v úseku Jaroměř – Trutnov – státní hranice ČR/Polsko. V roce 2024 byla zahájena realizace úseku Trutnov – Královec a pokračovala příprava zbývajících úseků mezi Jaroměří a Trutnovem. Nadále jsou sledovány rovněž záměry související s trasou D35 a navazující přeložky silnic I. a II. tříd.

5.1.1 Přehled silničních dopravních záměrů

kategorie pozemní komunikace	č. silnice	označení záměru v ZÚR KHK	název koridoru záměru v ZÚR	stupeň vymezení	stav
dálnice	D11	DS1	dálnice D11 – dálnice I. třídy - úsek (Vlčkovice) Hradec Králové – Smiřice - Jaroměř	PÚR	návrh
dálnice	D11	DS2	dálnice D11 - úsek Jaroměř - Trutnov - hranice ČR (Walbrzych)	PÚR	návrh
dálnice	D35	DS3	dálnice D35 - úsek Úlibice - Hradec Králové	PÚR	návrh
silnice I. třídy	S5	DS4	kapacitní silnice S5 (v kategorii silnice I. třídy) – úsek Úlibice – Jičín - hranice kraje (Turnov)	PÚR	návrh
silnice I. třídy	I/11	DS5	silnice I/11 - v prostoru Hradce Králové, Blešna a Třebechovic pod Orebem	ZÚR	návrh
silnice I. třídy	I/11	DS6	silnice I/11 – v prostoru Častolovic, Kostelce nad Orlicí a Doudlebs nad Orlicí	ZÚR	návrh
silnice I. třídy	I/16	DS7	silnice I/16 – v prostoru Dolní Kalné	ZÚR	návrh
silnice I. třídy	I/14	DS8	silnice I/14 – v prostoru Potštejn - Záměl	ZÚR	návrh
silnice I. třídy	I/14	DS9	silnice I/14 – v prostoru Rychnova nad Kněžnou	ZÚR	návrh
silnice I. třídy	I/14	DS10	silnice I/14 - Rychnov nad Kněžnou - obchvat	ZÚR	návrh
silnice I. třídy	I/14	DS11	silnice I/14 – v prostoru Solnice	ZÚR	návrh
silnice I. třídy	I/14	DS12	silnice I/14 – v prostoru Nového Města nad Metují	ZÚR	návrh
silnice I. třídy	I/14	DS13	silnice I/14 – z prostoru Vysokova po Červený Kostelec	ZÚR	návrh

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE

PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

kategorie pozemní komunikace	č. silnice	označení záměru v ZÚR KHK	název koridoru záměru v ZÚR	stupeň vymezení	stav
silnice I. třídy	I/14	DS14	silnice I/14 – v prostoru Vrchlabí	ZÚR	návrh
silnice I. třídy	I/16	DS15	silnice I/16 – v prostoru Nové Paky (s navazující rektifikací směrových oblouků v prostoru Vidochova)	ZÚR	návrh
silnice I. třídy	I/32	DS16	silnice I/32 – v prostoru Starého Místa	ZÚR	návrh
silnice I. třídy	I/32	DS17	silnice I/32 – v prostoru Jičíněvese (úsek Jičíněves – Bartoušov)	ZÚR	návrh
silnice I. třídy	I/33	DS18	silnice I/33 - v prostoru Jaroměře (od dálnice D11 za Dolany), Dolany (jižní obchvat Svinišťan)	ZÚR	návrh
silnice I. třídy	I/33	DS19	silnice I/33 – v prostoru Náchoda	ZÚR	návrh
silnice I. třídy	I/35	DS20	silnice I/35 – v prostoru Hradce Králové (rozšíření silnice I/35 v úseku mezi dálniční křižovatkou MÚK Plotiště nad Labem a stávající okružní křižovatkou u ČKD)	ZÚR	návrh
silnice I. třídy	I/36	DS21	silnice I/36 – v úseku hranice kraje – Borohrádek – silnice I/11 (prodloužení vedení silnice od Holic po napojení na silnici I/11)	ZÚR	návrh
silnice I. třídy		DS22	Jižní spojka - nový úsek silnice mezi I/11 a I/37 včetně křižovatky Bláhovka	ZÚR	návrh
silnice II. třídy	II/280	DS23	silnice II/280 – v prostoru Libáně (Zliv)	ZÚR	návrh
silnice II. třídy	II/284	DS24	silnice II/284 – v prostoru Lázní Bělohrad	ZÚR	návrh
silnice II. třídy	II/285	DS25	silnice II/285 – v prostoru Lanžova	ZÚR	návrh
silnice II. třídy	II/285	DS26	silnice II/285 – v prostoru Vilantic	ZÚR	návrh
silnice II. třídy	II/285	DS27	silnice II/285 – v prostoru Velichovek (Hustířany)	ZÚR	návrh
silnice II. třídy	II/285	DS28	silnice II/285 – v prostoru severně od Velichovek	ZÚR	návrh
silnice II. třídy	II/285	DS29	silnice II/285 – v prostoru obce Nahořany	ZÚR	návrh
silnice II. třídy	II/286	DS30	silnice II/286 – v prostoru Železnice	ZÚR	návrh
silnice II. třídy	II/295	DS31	silnice II/295 – v prostoru Dolní Branné	ZÚR	návrh
silnice II. třídy	II/298	DS32	silnice II/298 – v prostoru Třebechovic pod Orebem (Krňovice - silnice I/11)	ZÚR	návrh
silnice II. třídy	II/298	DS33	silnice II/298 – v prostoru Třebechovic pod Orebem	ZÚR	návrh
silnice II. třídy	II/298	DS34	silnice II/298 – v úseku mezi Očelicemi a Opočnem (vyrovnání směrových oblouků)	ZÚR	návrh
silnice II. třídy	II/298	DS35	silnice II/298 – v úseku mezi Očelicemi a Opočnem (vyrovnání směrových oblouků)	ZÚR	návrh
silnice II. třídy	II/298	DS36	silnice II/298 – v prostoru Očelic	ZÚR	návrh
silnice II. třídy	II/298	DS37	silnice II/298 – v prostoru Opočna	ZÚR	návrh
silnice II. třídy	II/299	DS38	silnice II/299 – v prostoru Dvora Králové nad Labem	ZÚR	návrh
silnice II. třídy	II/299	DS39	silnice II/299 – v prostoru Dvora Králové nad Labem (Zboží)	ZÚR	návrh
silnice II. třídy	II/299	DS40	silnice II/299 – v prostoru Jaroměře a Josefova	ZÚR	návrh
silnice II. třídy	II/299	DS41	silnice II/299 – v prostoru Třebechovic pod Orebem	ZÚR	návrh
silnice II. třídy	II/300	DS42	silnice II/300 – v prostoru Hořic	ZÚR	návrh
silnice II. třídy	II/300	DS43	silnice II/300 - v prostoru Miletína	ZÚR	návrh
silnice II. třídy	II/300	DS44	silnice II/300 – v prostoru Dvora Králové nad Labem	ZÚR	návrh
silnice II. třídy	II/303	DS45	silnice II/303 – v prostoru Hronova	ZÚR	návrh
silnice II. třídy	II/303	DS46	silnice II/303 – v úseku mezi Náchodem a Velkým Poříčím (s novým napojením na silnici I/33)	ZÚR	návrh
silnice II. třídy	II/304	DS47	silnice II/304 – v prostoru Týniště nad Orlicí	ZÚR	návrh
silnice II. třídy	II/323	DS48	silnice II/323 – v prostoru Nechanic (Suchá)	ZÚR	návrh
silnice II. třídy	II/308	DS49	silnice II/308 – v prostoru Hradce Králové (přeložení ulice Kladská a mimo zástavbu Slatiny)	ZÚR	návrh
silnice II. třídy	II/308	DS50	silnice II/308 – v prostoru Černilova	ZÚR	návrh
silnice II. třídy	II/308	DS51	silnice II/308 – v prostoru Libřic	ZÚR	návrh
silnice II. třídy	II/308	DS52	silnice II/308 – v prostoru Bohuslavic	ZÚR	návrh

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJ PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

kategorie pozemní komunikace	č. silnice	označení záměru v ZÚR KHK	název koridoru záměru v ZÚR	stupeň vymezení	stav
silnice II. třídy	II/318	DS53	silnice II/318 – v prostoru Častolovic	ZÚR	návrh
silnice II. třídy	II/319	DS54	silnice II/319 – v prostoru Rokytnice v Orlických horách	ZÚR	návrh
silnice II. třídy	II/323	DS55	silnice II/323 – v prostoru Dobřenic	ZÚR	návrh
silnice II. třídy	II/323	DS56	silnice II/323 – v prostoru Nechanic	ZÚR	návrh
silnice II. třídy	II/324	DS57	silnice II/324 – v prostoru Nového Bydžova (Skochovice)	ZÚR	návrh
silnice II. třídy	II/324	DS58	silnice II/324 – v prostoru Nového Bydžova	ZÚR	návrh
silnice II. třídy	II/324	DS59	silnice II/324 – v prostoru Nechanic (Nechanice - Lubno u Nechanic)	ZÚR	návrh
silnice II. třídy	II/324	DS60	silnice II/324 – v prostoru Stěžer (s novým napojením na dnešní silnici I/11)	ZÚR	návrh
silnice II. třídy	II/326	DS61	silnice II/326 – v prostoru Bašnice	ZÚR	návrh
silnice II. třídy	II/326	DS62	silnice II/326 – v prostoru Sukorad	ZÚR	návrh
silnice II. třídy	II/326	DS63	silnice II/326 – v prostoru Myštěvse	ZÚR	návrh
silnice II. třídy	II/326	DS64	silnice II/326 – v prostoru Nového Bydžova (mimo Metličany ve vazbě na obchvat silnice II/324 kolem Nového Bydžova)	ZÚR	návrh
silnice II. třídy	II/327	DS65	silnice II/327 – v prostoru Nového Bydžova (v úseku od Skřivan po silnici II/324)	ZÚR	návrh
silnice II. třídy	II/327	DS66	silnice II/327 – v úseku Chlumec nad Cidlinou - Nový Bydžov	ZÚR	návrh
silnice II. třídy	II/501	DS67	silnice II/501 – v prostoru Lázní Bělhrad	ZÚR	návrh
silnice II. třídy	II/614	DS68	silnice II/614 – v prostoru Červeného Kostelce	ZÚR	návrh
silnice II. třídy	II/635	DS69	silnice II/635 – v úseku Hořice – Hradec Králové (přeložky stávající silnice I/35 v souvislosti s výstavbou dálnice II. třídy D35)	ZÚR	návrh
silnice III. třídy		DS70	silnice III. třídy - Hradec Králové - Vysoká nad Labem přes Labe	ZÚR	
silnice I. třídy	I/11	RDS1	silnice I/11 – v prostoru Kostelce nad Orlicí	ZÚR	rezerva
silnice II. třídy	II/303	RDS2	silnice II/303 – v prostoru Pěkova	ZÚR	rezerva
silnice II. třídy	II/298	RDS3	silnice II/298 – v prostoru Očelíc a Ledcí	ZÚR	rezerva

5.2 Záměry související s realizací záměrů D11 a D35 - odpočívky

Záměry dálničních odpočívek jsou sledovány v návaznosti na výstavbu a modernizaci dálnic D11 a D35. Jedná se o zařízení dopravní infrastruktury nadmístního významu evidovaná v datech Ředitelství silnic a dálnic ČR. V rámci ostatních kategorií silničních komunikací nejsou obdobné záměry systematicky sledovány.

5.2.1 Záměry související s realizací záměrů D11 a D35 – odpočívky

odpočívka	umístění	zdroj
D11 odpočívka, Bernartice	km 150,2 P	ŘSD
D11 odpočívka, Brusnice	km 131,1 P	ŘSD
D11 odpočívka, Brusnice	km 131,1 L	ŘSD
D11 odpočívka, Jaroměř	km 109,4 L	ŘSD
D11 odpočívka, Jaroměř	km 109,4 P	ŘSD
D11 odpočívka, Klamoš	km 65,3 P	ŘSD
D11 odpočívka, Klamoš	km 65,3 L	ŘSD
D11 odpočívka, Královec	km 154 L	ŘSD
D11 odpočívka, Předměřice nad Labem	km 97,4 P	ŘSD
D11 odpočívka, Předměřice nad Labem	km 97,4 L	ŘSD
D11, odpočívka, Osice	km 81,1 L	ŘSD
D11, odpočívka, Osice	km 80,7 P	ŘSD
D35 odpočívka, Holovousy	km 14 P	ŘSD
D35 odpočívka, Holovousy	km 14 L	ŘSD
D35 odpočívka, Střezetice	km 31,4 L	ŘSD
D35 odpočívka, Střezetice	km 31,4 P	ŘSD

Záměry železniční

Sledované záměry na úseku železniční dopravy vycházejí z platných ZÚR KHK a z údajů poskytnutých Správou železnic. Mezi prioritní záměry nadále patří modernizace a zkapacitnění hlavních železničních tratí včetně zvýšení traťových rychlostí a zlepšení parametrů regionálních tratí. V rámci aktualizace 2024 jsou nadále sledovány zejména záměry optimalizace tratě č. 031 Jaroměř – Hradec Králové – Pardubice, modernizace tratě č. 020 a zkapacitnění tratí v oblasti průmyslové zóny Solnice – Kvasiny.

5.2.2 Přehled železničních dopravních záměrů

č. trati	označení záměru v ZÚR KHK	název koridoru záměru v ZÚR	stupeň vymezení	stav
031	DD1	optimalizace a zdvoukolejnění tratě č. 031 Jaroměř - Hradec Králové hl. n. – Pardubice hl. n. se zvýšením traťové rychlosti na min. 120 km/hod, včetně odstranění míst s omezenou propustností v uzlu Hradec Králové	ZÚR	návrh
032	DD3	optimalizace trati č. 032 Jaroměř – Náchod v rozsahu tzv. Vysokovské spojky	ZÚR	návrh
021, 022	DD2	Zkapacitnění a modernizace tratí č. 021 a 022 v úseku Týniště nad Orlicí - Solnice	ZÚR	návrh
020	DD4	modernizace trati č. 020 hranice kraje (Velký Osek) - Hradec Králové - hranice kraje	ZÚR	návrh
032	RDD1	Modernizace, elektrizace trati Jaroměř-Náchod	ZÚR	rezerva

Nejvýznamnější koncentrace dopravních záměrů je patrná v rozvojové ose Hradec Králové – Jaroměř – Trutnov – státní hranice ČR/Polsko a dále v prostoru Rychnovska souvisejícím s průmyslovou zónou Solnice–Kvasiny. Dlouhodobě sledovaným cílem je zlepšení nadregionální dopravní dostupnosti kraje, posílení přeshraničních vazeb směrem do Polska a odvedení tranzitní dopravy mimo zastavěná území měst a obcí. Významná část silničních záměrů proto směřuje k budování přeložek silnic, obchvatů sídel a kapacitnímu zlepšení hlavních tahů. Zásadní význam má zejména pokračující příprava a realizace dálnice D11 a navazujících komunikací, které výrazně ovlivňují rozvojové podmínky dotčených území. Současně dochází ke zvyšování nároků na dopravní infrastrukturu v suburbanizačně exponovaných oblastech, především v zázemí Hradce Králové a v rozvojových územích s vysokou koncentrací průmyslu a pracovních příležitostí. Rozvoj dopravní infrastruktury vytváří podmínky pro hospodářský rozvoj a zlepšení dopravní obslužnosti, zároveň však přináší zvýšený tlak na krajinu, zemědělský půdní fond a kvalitu prostředí v okolí hlavních dopravních koridorů. Významným tématem zůstává také koordinace dopravních staveb s rozvojem bydlení, občanské vybavenosti a technické infrastruktury, zejména v územích s intenzivním rozvojovým tlakem.

Význam železniční dopravy v kraji nadále roste, a to zejména v souvislosti s požadavky na udržitelnou mobilitu, zvyšování podílu veřejné dopravy a posilování vazeb mezi hlavními centry osídlení. Prioritou zůstává modernizace a zkapacitnění páteřních železničních tratí, zvýšení traťových rychlostí a odstranění kapacitních omezení, zejména v uzlu Hradec Králové a na tratích ve směru Pardubice, Jaroměř, Náchod a Rychnovsko. Významnou roli mají rovněž železniční záměry související s obsluhou průmyslové oblasti Solnice–Kvasiny, kde je cílem posílení kapacity nákladní i osobní dopravy a omezení závislosti území na individuální automobilové dopravě. Modernizace železniční infrastruktury současně podporuje konkurenceschopnost veřejné dopravy a zlepšení dopravní dostupnosti perifernějších částí kraje.

5.3 Záměry na úseku technické infrastruktury

Elektroenergetika

Záměry na úseku elektroenergetiky jsou evidovány na základě údajů poskytnutých provozovateli energetické infrastruktury, zejména společností ČEZ Distribuce, a.s., a dále podle ZÚR KHK v platném znění. Nadmístní záměry jsou promítnuty do krajských územně plánovacích podkladů.

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Vedle záměrů vedení velmi vysokého napětí a transformoven jsou v datech ÚAP evidovány také stovky lokálních záměrů souvisejících zejména s distribuční sítí nízkého a vysokého napětí. Tyto lokální záměry nejsou vzhledem ke svému rozsahu předmětem samostatného vyhodnocení v rámci ÚAP kraje.

V oblasti energetiky je v současnosti patrný zvýšený počet záměrů souvisejících s rozvojem obnovitelných zdrojů energie, zejména fotovoltaických elektráren, lokálních akumulčních systémů a modernizace distribuční soustavy. Tyto záměry jsou převážně lokálního charakteru a jsou evidovány zejména na úrovni ÚAP ORP.

5.3.1 Elektrické vedení a transformovny

označení záměru v ZÚR KHK	název koridoru záměru v ZÚR	stupeň vymezení	stav
TE1	koridor nadzemního vedení 2x110 kV Bílé Poličany – Rohoznice – Červená Třemešná – Libonice	ZÚR	návrh
TE2	koridor nadzemního vedení 2x110 kV Librantice – Svinary – Hradec Králové (Slezské Předměstí)	ZÚR	návrh
TE3	koridor nadzemního vedení 2x110 kV TR Nový Bydžov – Vinary – Volanice – Jičíněves – TR Staré Místo	ZÚR	návrh
TE4	koridor nadzemního vedení 2x110 kV TR Vrchlabí – Strážné – Špindlerův Mlýn	ZÚR	návrh
TE5	koridor nadzemního vedení 2x110 kV TR Neznášov – Jaroměř – Česká Skalice – TR Náchod	ZÚR	návrh
TE6	vedení 2 x 110 kV Hradec Králové TR 110/35 kV Západ	ZÚR	návrh
TE7	transformovna TR 110/35kV Hořice	ZÚR	návrh
TE8	transformovna TR 110/35 kV Hradec Králové – Východ	ZÚR	návrh
TE9	transformovna TR 110/35 kV Jaroměř	ZÚR	návrh
TE10	transformovna TR 110/35 kV Horní Maršov	ZÚR	návrh
TE11	transformovna TR 110/35 kV Broumov	ZÚR	návrh
	Solnice - Kvasiny	DTM	návrh
	Náchod	DTM	návrh

Rozvoj obnovitelných zdrojů energie zvyšuje požadavky na modernizaci a kapacitní posílení distribuční soustavy. V území se stále častěji objevují požadavky na připojování fotovoltaických elektráren, bateriových úložišť a lokálních energetických systémů, což vyvolává potřebu koordinace energetických záměrů s ochranou krajinného rázu a zemědělského půdního fondu.

Plynárenství

Záměry v oblasti plynárenství vycházejí z údajů provozovatelů plynárenské infrastruktury a z platných ZÚR KHK. V rámci ÚAP kraje jsou sledovány především záměry nadmístního významu, zejména přeložky a nové úseky VTL plynovodů a regulační stanice.

5.3.2 Plynovody – záměry dle ZÚR

označení záměru v ZÚR KHK	název koridoru záměru v ZÚR	stupeň vymezení	stav
TP1	přeložka VTL plynovodu Česká Skalice	ZÚR	návrh
TP2	RS Česká Skalice	ZÚR	návrh

Součástí digitálních dat ÚAP jsou i další lokální záměry technické infrastruktury na úseku plynárenství. Pro přehled uvádíme pouze záměry s délkou větší než 700m.

5.3.3 Plynovody – záměry společnosti GasNet

typ	dotčené území obcí
projekt plynovodu VTL	Všestary - Světí - Předměřice nad Labem - Lochenice - Smiřice - Holohlavy - Černožice - Jaroměř - Zaloňov - Hořenice - Dolany - Velký Třebešov - Říkov - Česká Skalice - Provodov-Šonov
projekt plynovodu VTL	Konecchlumí - Mlázovice - Choteč - Lázně Bělohrad - Pecka
projekt plynovodu VTL	Horní Brusnice – Mostek – Dolní Olešnice – Hostinné
projekt plynovodu VTL	Jičín - Úlibice
projekt plynovodu VTL	Nový Bydžov - Zachrašťany - Měník

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

projekt plynovodu VTL	Holín - Brada-Rybníček - Dílce - Podúlsí - Železnice
projekt plynovodu VTL	Hostinné - Rudník
projekt plynovodu VTL	Čermná - Chotěvice
projekt plynovodu VTL	Podhradí - Jičín - Holín
projekt plynovodu VTL	Trutnov
projekt plynovodu VTL	Jičín - Kbelnice - Holín
projekt plynovodu VTL	Jičín
projekt plynovodu VTL	Úlibice
projekt plynovodu VTL	Jaroměř
projekt plynovodu VTL	Svatojanský Újezd - Lázně Bělohrad
projekt plynovodu VTL	Hradec Králové
projekt plynovodu VTL	Bílsko u Hořic
projekt plynovodu VTL	Rychnov nad Kněžnou - Solnice
projekt plynovodu VTL	Chomutice – Sobčice – Ostroměř
projekt plynovodu VTL	Police nad Metují - Bukovice
projekt plynovodu VTL	Třebechovice pod Orebem

5.4 Vodohospodářské záměry

Vodohospodářské záměry zahrnují zejména opatření ke zvýšení retenční schopnosti krajiny, protipovodňová opatření, suché retenční nádrže a územní rezervy pro lokality akumulace povrchových vod (LAPV). Záměry vycházejí ze ZÚR KHK, Plánu dílčího povodí Horního a středního Labe a dalších oborových dokumentací.

V posledních letech roste význam opatření reagujících na dopady klimatické změny, zejména opatření zaměřených na zadržení vody v krajině, omezení povodňových rizik a posílení vodohospodářské stability území.

Vodohospodářství, protipovodňová opatření, LAPV

5.4.1 Přehled záměrů

označení záměru v ZÚR KHK	název koridoru záměru v ZÚR	stupeň vymezení	stav
RVH1	LAPV Lukavice	ZÚR	rezerva
RVH2	LAPV Žamberk	ZÚR	rezerva
RVH3	LAPV Babí	ZÚR	rezerva
RVH4	LAPV Fořt	ZÚR	rezerva
RVH5	LAPV Pěčín	ZÚR	rezerva
SUN1	Dědina, Měličany, suchá retenční nádrž	ZÚR	návrh
SUN2	Suchá nádrž Obědovice	ZÚR	návrh
SUN3	Suchá nádrž Žireč (PPO13)	ZÚR	návrh
SUN4	suchá nádrž Rusek - Bukovina	ZÚR	návrh
SUN5	Melounka, Hradec Králové - Plotiště, výstavba suché retenční nádrže	ZÚR	návrh
SUN6	Světská svodnice, Hradec Králové - Světí, výstavba suché retenční nádrže	ZÚR	návrh
SUN7	Chaloupská svodnice, Hradec Králové, výstavba suché retenční nádrže	ZÚR	návrh
SUN8	Černilovský potok, Skalice, výstavba suché retenční nádrže	ZÚR	návrh
VH1	Bělá, Kvasiny, protipovodňová ochrana	ZÚR	návrh
VH2	Broumov – Velká Ves	ZÚR	návrh
VH3	Melounka, Všešary - výstavba poldru	ZÚR	návrh
VH4	Vodní dílo Valcha - zvýšení retenční funkce rekonstrukcí hráze a spodních výpustí	ZÚR	návrh
VH5	Mrlina, Vestec – Rožďalovice – poldr Mlýnec	ZÚR	návrh

Další dílčí záměry převážně lokálního významu pak na úseku vodohospodářství eviduje Povodí Labe a.s., z nich uvádíme. Pro účely vyhodnocení ÚAP kraje uvádíme dva rozsáhlejší záměry, a sice **poldr Křešice** na Libáňském potoce (obec Libáň) a **poldr Hasina** na Hasinském potoce (obce Libáň a Detenice).

Zásobování vodou

5.4.2 Přehled záměrů

označení záměru v ZÚR KHK	název koridoru záměru v ZÚR	stupeň vymezení	stav
TV1	dálkový vodovodní řad Červený Kostelec – Velké Poříčí	ZÚR	návrh

Díličí lokální záměry v oblasti vodovodů a kanalizací jsou obsaženy zejména v Plánu rozvoje vodovodů a kanalizací Královéhradeckého kraje a v územně analytických podkladech jednotlivých ORP.

5.5 Rozvojové osy, oblasti, specifické oblasti

Rozvojové oblasti, rozvojové osy a specifické oblasti jsou vymezeny Politikou územního rozvoje České republiky a zpřesněny v Zásadách územního rozvoje Královéhradeckého kraje v platném znění. Grafické vymezení těchto území je součástí výkresu záměrů na změny využití území.

V rámci aktualizace 2024 zůstává klíčovým rozvojovým prostorem zejména rozvojová osa OS4 Praha – Hradec Králové/Pardubice – Trutnov – hranice ČR/Polsko, navázaná na rozvoj dálnice D11 a přeshraniční vazby směrem do Polska. Významnou roli nadále plní také specifické oblasti Krkonoš, Broumovska a Orlických hor.

5.5.1 Přehled rozvojových oblastí, os, specifických oblastí vymezovaných na území Královéhradeckého kraje

označení záměru v ZÚR KHK	název koridoru záměru v ZÚR	stupeň vymezení
NOB1	Rozvojová oblast Vrchlabí	ZÚR
NOB2	Rozvojová oblast Náchodsko	ZÚR
NOS1	Rozvojová osa Hradec Králové-Jičín-Liberecký kraj	ZÚR
NOS2	Rozvojová osa Jičín-Středočeský kraj	ZÚR
NOS5	Rozvojová osa Náchodsko-Rychnov nad Kněžnou	ZÚR
NOS6	Rozvojová osa Kostelec nad Orlicí - Vamberk-Pardubický kraj	ZÚR
NSO1	Specifická oblast Broumovsko	ZÚR
NSO2	Specifická oblast Orlické hory	ZÚR
NSO3	Specifická oblast Jičínsko	ZÚR
OB4	Rozvojová oblast Hradec Králové/Pardubice	PÚR
OS4	Rozvojová osa Praha-Hradec Králové/Pardubice-Trutnov-hranice ČR/Polsko	PÚR
SO7	Specifická oblast Krkonoše - Jizerské hory	PÚR
SO9	Specifická oblast - sucho	PÚR

5.6 Záměry na úseku ekonomického rozvoje

V rámci Královéhradeckého kraje jsou nadále sledovány dvě strategické průmyslové zóny nadmístního významu – Solnice–Kvasiny a Vrchlabí. Tyto rozvojové oblasti představují významné ekonomické a zaměstnanostní póly kraje a mají významné nároky na dopravní a technickou infrastrukturu.

V případě průmyslové zóny Solnice–Kvasiny pokračuje koordinace rozvojových aktivit prostřednictvím územních studií a navazujících investic do veřejné infrastruktury. Prioritou zůstává zejména dopravní obsluha území, posílení technické infrastruktury a koordinace rozvoje bydlení a občanské vybavenosti v širším území.

5.6.1 Tabulka: Přehled strategických průmyslových zón na území Královéhradeckého kraje

označení záměru v ZÚR KHK	název koridoru záměru v ZÚR	stupeň vymezení
VS1	plocha průmyslové zóny Kvasiny - Rychnov nad Kněžnou – Solnice	ZÚR
VS2	plocha průmyslové zóny Vrchlabí	ZÚR

6. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJ PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ